

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק יָד

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקְדוֹר חֲכָמָה יִסְדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְחַזְּקוֹת וְהַתְעוּרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַקְּדוֹשׁ
אֹרֵחַ נִפְלְאָ, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
וּמִשְׁלֵב בַּפְּסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבֵא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב
Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd street
Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359

Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

פֶּתַח דְּבָר

הַנְּהַ חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמֵחִים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהֵרַב אֶל תְּלַמִּידוֹ.

וְהַנְּהַ סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֹדֵר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בִּיּוֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלְף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדְנוּ אַחֲר־כֵּן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוּמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּבְחֻמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מַכְתָּב וּמַכְתָּב, הַמְבִיא תְמַצִּית הַנוֹשָׂאִים שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם
בַּמַּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּיִסִים עֵתָה אֶת כְּרֶךְ
יָד, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים
כְּפִי סֵדֵר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תְקוּהָ, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזוּהָ, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מַכְתָּבִים אֱלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ךְ וְעַל מֵאמְרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבְזוּהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכִמְהָ לְבוּשִׁים מְלִבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בִּירוּתָר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּאִפְן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן
לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, מַעֲיָלָא לְעֵלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֵם.

וְכָל הַמַּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מְעַמָּד עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעֵיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזוּהָ הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֵם, וְאִזּוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֱמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'כְּבִלִים נִפְלוּ לְיָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַן לֵא רַ'אֲתָה
אֱלֻקִּים זִוְלַתִּיךְ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמְיָה', אֲמֵן וְאֲמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איה להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים —

הקדמה

החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהרן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הרן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם

בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה פראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חקמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחסר בן בנו של קל וחסר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד

הקדמה

בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה וזהבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שפן וכל שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ו"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ו"ל בכלים מפלים שונים, ובדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהיינו שלוקחים סם

פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כן וכך, וכן עשב אחר, שמשקלו כן וכך, וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרכבה, וזאת ההרכבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי ההרכבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובוה הכח החדש של ההרכבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין

הקדמה

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל). והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק יָד

א' תתסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲמַת-בְּלֶק הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ אֵיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה חֲמֵשׁ וְרִשׁוֹ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה מְסַגֵּל לִירָאת
שָׁמַיִם. וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל אָמַר (שִׁיחֻת-הַר"ן, סִימָן רַכ"ג), שְׁרִשׁוֹ הַקְּדוֹשׁ הוּא
אֲחִיָּה שֶׁל הַתּוֹרָה. וְדָבַר זֶה תִּקַּח כִּכְלָל בְּיַדֶּךָ, אֲשֶׁר שָׁבוּעַ אֶחָד,
שָׁאִין גּוֹמְרִים בּוֹ אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם עִם
פְּרוּשׁ רִשׁוֹ, תִּהְיֶה בְּטוּחַ אֲשֶׁר בְּשָׁבוּעַ זֶה תִּקְרָה אֵיזוֹ צָרָה אוֹ הַפְּסֵד
וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָּן; וְעַל-כֵּן הִתְחַבֵּר עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ לְשֹׁמֵר לֹא לְהַחֲסִיר
שָׁבוּעַ אֶחָד מִבְּלִי לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשׁוֹ וְהַתַּרְגוּם, וְאֵל תַּחֲשֹׁב שֶׁזֶה
חֲמָרָה אוֹ מִנְהַג, זֶה מְדִינָא דְגַמְרָא, וּבְעוֹנֵנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּנֵי-אָדָם
מְזַלְזְלִים בְּזֵה. וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂיִכּוּלִים לְעַבֵּר עֲלֵיהֶם תְּדוּשִׁים שֶׁלֹּא
יִפְתָּחוּ חֲמֵשׁ וְלֹא יִלְמְדוּ בּוֹ כָּלֵל. וְעַל-כֵּן אָמַרְתִּי לְכַתֵּב לְךָ שְׂרֵשׁ
הַדְּבָרִים: אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרַכּוֹת ח'): "אָמַר רַב הוֹנָא בְּר
יְהוּדָה אָמַר רַב אַמִּי, לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוּר —
שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, וְאֶפְלוּ עֲטָרוֹת וְדִיבּוֹן, שֶׁכֵּל הַמְּשָׁלִים
פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוּר מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו"; וּבִ"שְׁלַחַן עָרוּךְ"

(ארח חיים, סימן רפה), כתב בלשון "חַיֵּב אָדָם לְהַשְׁלִים" וכו', והוא פֶּרַשׁ מֵה שֶׁאָמְרוּ "לְעוֹלָם יִשְׁלִים" וכו', דִּהְפֹּנָה הִיא שְׁחִיב לְהַשְׁלִים; וְעֵינִי בִשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת הַרְדָּב"ז חֶלֶק ב (סימן תתסז), שֶׁדָּן לְעֵנִין חוֹלָה, אִם חַיֵּב בְּקִרְיַת שְׁמוֹ"ת אוֹ לֹא, וְכָתַב, שֶׁהַמְצַטֵּר פְּטוּר מִזֶּה (וְעֵינִי בְּסֵפֶר "גְּלִיזְנֵי הַש"ס" לְהַגְר"י עֲנָנֶל זְצ"ל בְּרִכּוֹת ח', מֵה שֶׁעוֹרֵר עַל זֶה). וְעֵינִי בְּ"אוֹצֵר הַגְּאוּנִים" (בְּרִכּוֹת, סִימָנִים לֵב, לֵג), שֶׁכָּתַב דָּאָף תְּלִמִיד חָכֵם שְׂרוּצָה לְעֶסֶק בְּתַלְמוּדוֹ, אֵל יִמְנַע מִלְּהַשְׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו. עַד כָּאן דִּבְרָיו. וְכֵן אֵיחָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי הַטּוֹר (סימן רפה): "יִכְלֵ הַשְּׁבוּעַ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילָף חֲשִׁיב עִם הַצְּבוּר, בֵּינָן שְׂמַתְחִילִין הַפְּרָשָׁה בְּיוֹם הַשְּׁבֵת בְּמִנְחָה", וְכֵן נִפְסֵק בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (שם), וּמִבְּאֵר מִדְּבָרֵיהֶם, דְּדוֹקָא מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילָף נִחְשָׁב כְּמַשְׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, אָף יְעֵינִי בְּ"דַרְכֵי מִשָּׁה" (שם), שֶׁהֵבִיא מִחֻלְקַת אִם יָכוֹל לְהִתְחִיל כְּבָר אַחֲרֵי מִנְחָה שֶׁל שְׁבֵת הַקּוֹדֶמֶת לְקִרְוֹת שְׁמוֹ"ת שֶׁל שְׁבֵת הַבָּאָה, וְכֵן כָּתַב הַ"רִיקֵאנְטִי" (סימן לד) וּבְ"מַרְדְּכִי" (פֶּרֶק קָמָא דְּבְרִכּוֹת, הַגְּהוֹת מִיּוֹנֵי, פֶּרֶק י"ג), הַלְכוֹת תְּפִלָּה, דְּכֵינָן דְּכָבֵר קוֹרִין בְּמִנְחָה אֶת הַפְּרָשָׁה שֶׁל שְׁבֵת הַבָּאָה, כְּבָר נִחְשָׁב כְּמַשְׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, אָכֵן בְּסֵפֶר "כָּל בּוֹ" (סימן לו) סוֹבֵר, דְּדוֹקָא מִיּוֹם רֵאשׁוֹן יְכוּלִין לְהִתְחִיל קִרְיַת שְׁמוֹ"ת. וְעֵינִי עוֹד בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (שם סימן, רפה סעיף ד) לְגַבֵּי אַחַד שְׁלֹא הִסְפִּיק לְקִרְוֹת שְׁמוֹ"ת בְּשְׁבֵת, עַד מְתֵי יוֹכֵל לְהַשְׁלִים. וְכֵן עֵינִי בִשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מֵהַרְש"ם (חֶלֶק א', סִימָן רִיג), אִם בְּשְׁבֵת הַבָּאָה רוּצָה לְהַשְׁלִים גַּם אֶת הַשְּׁמוֹ"ת שֶׁל שְׁבֵת הַקּוֹדֶמֶת אִיזוֹ פְּרָשָׁה יִקְרָא קָדָם, אִם אֶת הַפְּרָשָׁה שֶׁל שְׁבֵת קוֹדֶמֶת אוֹ קָדָם אֶת הַפְּרָשָׁה שֶׁל שְׁבֵת זו; וּבְסֵפֶר "אוֹר זְרוּעַ" (הַלְכוֹת שְׁבֵת, סִימָן מֵה) כָּתַב בְּמִפְרָשׁ, שְׁחִיב לְהַקְדִים אֶת הַפְּרָשָׁה שֶׁל שְׁבֵת שְׁעֵבְרָה. וְכַעֲיֵן מֵה שֶׁכָּתַב הַרַמ"א (ארח חיים, סימן קלה, סעיף ב'), לְעֵנִין צְבוּר שֶׁבְטָלוּ קִרְיַת בְּשְׁבֵת אַחַת, שְׁצָרִיכִין בְּשְׁבֵת הַבָּאָה לְהַקְדִים אֶת קִרְיַת הַפְּרָשָׁה הַקּוֹדֶמֶת (עֵינִי בְּ"מִגְנֵן אַבְרָהָם" שֶׁם סִימָן קד, וְכֵן בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מֵהַר"ם שִׁיק, ארח חיים, סימן צא). וְרֵאוּי לְצִינֵי מֵה שֶׁכָּתַב "הַלְבוּשׁ" (ארח חיים, סימן רפה), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "וְאֵל"ה שְׁמוֹ"ת" רֵאשִׁי תְּבוֹת: וְחַיֵּב אָדָם לְקִרְוֹת הַפְּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרִגּוֹם, וְזֶה חַיֵּבִין כָּל

יִשְׂרָאֵל עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ; וּבִ"בַּעַל הַטּוֹרִים" כָּתַב עַל הַפְּסוּק: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ רְאֵשֵׁי תְבוּת: וְאָדָם אֲשֶׁר לְיֹמֵד הַסֵּדֵר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם בְּיָקוּל גַּעֲמִים יִחְיֶה שְׁנַיִם רְבוּת אֲרֻכּוֹת לְעוֹלָם", עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיִן בְּדַבְרֵי הַמְּשָׁנָה בְּרוּרָה (סִימָן רפח, סעיף ח') עַל מָה שֶׁכָּתַב הַמְּחַבֵּר: מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילֶף נִקְרָא עִם הַצְּבוּר, שְׁגַם זֶה נִקְרָא מְצוּה מִן הַמְּבַחֵר, וְכֵן הָיָה נוֹהֵג הַגֵּר"א, תַּכְּפ־וּמִיד אַחַר הַתְּפִלָּה, הִיָּתָה דְרָכּוֹ לִקְרָא קְצַת מֵהַסֵּדֵרָא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, וּמְסִים בְּעַרְב־שִׁבְתָּ, עַיִן שָׁם; וְעַל־כֵּן יֵשׁ עַל מִי לְסַמֵּךְ, אֲדָּ בְ"לְקוּטֵי־תְפִלוֹת" (תְּפִלָּה יט) אֹמֵר, שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הִיא בְּעַרְב־שִׁבְת־קֶדֶשׁ, וְכֵן הוּא בְ"לְקוּטֵי־הִלְכוֹת" (קְרִיאַת הַתּוֹרָה, הִלְכָּה ו', אוֹת ל), וְעַל־כֵּן צְרִיכִין בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי דִּיקָא לְקֵרוֹת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י וְכו', עַיִן שָׁם; עִם כָּל זֹאת יֵשׁ לוֹ עַל מִי לְסַמֵּךְ, אִם מִתְחִילִין כְּבָר בְּהַתְחַלַּת הַשְּׁבוּעָה. וְרֵאשִׁיתִי מֵהַרְבֵּה בַּעֲלֵי קוּרָא שֶׁהֵיוּ גּוֹמְרִים בְּכָל יוֹם אֶת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה, וְכָף הֵיוּ בְּקִיאִים בְּטַעְמִים וְכו'. וְזוֹ גַם סִגְלָה לְזַכְרוֹן, לְזַכֵּר אֶת כָּל חֲמֻשָּׁה חֲמֻשֵׁי תוֹרָה עִם כָּל הָרֶשֶׁ"י, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְנַהֵג כֵּן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתסה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר חֲקֵת־בְּלַק ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצֻחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אַהֲבֵי, אַחֵי הַיְקָר! כְּבָר יְדַעַת וְהַרְגַּשְׁתָּ בְּעֶצְמָךְ, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַתְּאוּוֹת וְהַבְּלִבוּלִים וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֵי אֲפֹשֶׁר

להפטר מזה, פי אם על-ידי רבוי תפלה ובקשה ושיחה בינו לבין קונו, להיות רגיל לספר לפניו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה את כל אשר עם לבבו כאשר ידבר איש עם רעהו. ומהטעם הזה ראוי למעט בדבורי הכל ובדבורים בטלים, פי יותר טוב בזמן הזה לדבר עמו יתברך, וכל מה שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, כמו-כן נתפשטת עקמומיות לבבו, ויבא לשמחה עצומה, פי אין לה עוד שמחה וחדוה בעולם משמחה זו, שאדם זוכה לידע אשר הוא יתברך אתו, עמו ואצלו, ואל ידיעה זו אי אפשר לבא, פי אם על-ידי רבוי שיחות ותפלה בהתבודדות, פי כל דבור ודבור הוא כלי להמשכת שכירת עזו בעולם; ועל-כן הרגיל מאד בתפלה והתבודדות בתמימות ובפשטות, השראת השכינה שהיא האמונה והשמחה שרויות אצלו, אשר זוהי דרגת כל הצדיקים הנהנים מזיו השכינה, פי מלא כל הארץ כבודו, וכמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו'. ואל הענג והנעם הזה רוצה רבנו ז"ל להטעימנו ולהביאנו; ועל-כן, אהובי, אחי, אל תהיה בטלן, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, וברח לה מלצים וחסורות בני-אדם, המדברים דברים של מה בכך, ותחבר את עצמך רק עם חברים תמימים מאנשי שלומנו היקרים, ותדבר עמהם רק מדבורי רבנו ז"ל, אשר הדבור והספור בעצמו ממנו ז"ל, הוא הצלחה נצחית. אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתודע מרבי אמת פזה, וראוי לנו רק לרקד כל היום מרב שמחה עצומה, שזכינו להיות בחלקו הקדוש של רבנו ז"ל.

אהובי, אחי היקר! ידעתי גם ידעתי, פי כל הדבורים שבעולם לא יספיקו להחיותך ולתקן את שברון ריחך, אך כבר הורה לנו רבנו ז"ל, שזהו עקר עבודתנו — להפך תמיד את היגון ואנחה לשמחה עצומה, בכל פעם שיכניס בו הסמ"ך-מ"ם איזה עצבון ומרירות, יתפך הכל לשמחה עצומה, וירקד כל היום, וישיר לעצמו נגונים של שמחה להחיות את עצמו. והשם יתברך יזכני להדפיס בקרוב את ספר "מקור השמחה", ושם תראה נפלאות ממצלת הששון והשמחה. ידיך לנצח...

א' תתסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר חֲקַת-בְּלַק ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב פֶּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וַיְצַעְקוֹת לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ בְּפִרְטֵי פְרֻטִיּוֹת עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ קֶשֶׁה וְכִבֵּד עָלַי, וּבְפִרְט כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדֶיךָ — הַפֶּה בְּהֵם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשֶׁךָ, וְכֵן כָּבֵר הָאֲרַכְנוּ בְּעֵנְיָנִים אֱלוֹ בְּסִפְרִים שֶׁנִּדְפְּסוּ עַל יְדֵי, וְהֵן שֶׁעֲדִין בְּכַתוּבִים, וּבְפִרְטִיּוֹת בְּסִפֵּר "תְּקוּן הַבְּרִית".

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרֵנוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שֶׁזְכִּינוּ לְהִתְנַדֵּעַ מִרְבִּי אֲמַת כְּזֹה, הַמְּגַלָּה וּמִפְרָסֵם לָנוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתְוֶךְ כָּל עֲלָמִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר לָנוּ, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, כִּי אֵין מְקוֹם שֶׁלֹּא יֵאִיר שֵׁם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין מְקוֹם שֶׁלֹּא יִהְיֶה יְכוּלִים לְצִאֵת מִשָּׁם וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְפִרְטִיּוֹת עַל-יְדֵי הַעֲצָה הַקְּלָה וְהַנְּעִימָה, שֶׁהִיא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְיַחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם, שֶׁאֵין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וַיִּתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּף מְרַגֵּל וְרַגִּיל בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, עַד אֲשֶׁר לֹא יוּכַל לְעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בְּלִי אֲשֶׁר יִפְרֹשׁ קוֹדֵם שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת עַצְמוֹ לְגִמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (מֵעַן דְּאֲרָךְ זֶיךָ אֵין גִּאנְצָעֵן אֵיבְעֵר גַּעְבֵּן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ), וְאִזּוֹ יִגָּאֵל מְכַל צְרוּתָיו וּמְרִירוֹתָיו. וּבְפִרְטִיּוֹת מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּפִגְם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעֲדִין עוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר, צָרִיךְ שִׁידַע, שֶׁאֵי אֲפֶשֶׁר לְצִאֵת מִהַחֲטָא הַגְּרוּעַ הַזֶּה הַמְּכַלָּה אֶת חַיָּיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁיחָה וְתְּפִלָּה, וְאֵף שְׁמֵי שְׁפִגְם בְּפִגְם

הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, קָשָׁה וְכִבֵּד עָלָיו מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי מִחוּ מְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי שְׂפּוֹגִים בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִחְקָלְקֵל דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ וְכוּ' וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ שִׁדְעֵ, שָׂרָק זֶה עָקָר תִּקְוֹנוֹ, כִּי בְּמָה שֶׁקֵּלְקֵל, בְּזֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן, הוּא קֵלְקֵל בְּאַמוּנָה שֶׁהִיא הַמְּלָכוֹת (שֶׁהַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד מֵהַמְּלָכוֹת), תִּקְוֹנוֹ — שִׁיקֶשֶׁר אֶל עַצְמוֹ הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא הָאַמוּנָה, וְדו"ק וְדו"ק.

וְהִנֵּה סִבַּת הַחֲטָא הַזֶּה הוּא עַל-יְדֵי שְׁנֵי דְבָרִים: א. עַל-יְדֵי פָגַם הָעֵינַיִם, כִּי הָעֵינַן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכִלֵּי הַמַּעֲשֵׂה גוֹמְרִים, בְּזֶה שֶׁמְסַתְּפֵל עַל גְּשִׁים אוֹ עַל תְּמוּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמְהַרְהֵר וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לַחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה. ב. וְכֵן עַל-יְדֵי פָגַם הַדְּבּוּר, שֶׁמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁמְדַבֵּר, חָס וְשָׁלוֹם, נְבוּל פֶּה (כִּי בְרִית הַלְּשׁוֹן וְהַמַּעֲוֹר תְּלוּיּוֹת זֶה בְּזוֹ), וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי פָגַם הָעֵינַיִם וּפָגַם הַדְּבּוּר בָּאִים לְיְדֵי חֲטָא זֶה, שִׁישְׁפָּף דָּמוֹ עַל הָאָרֶץ וְכוּ', וְזֶה מְרָמֵז בְּפֶסוּק (מְשָׁלִי ו, יז): "עֵינַיִם רְמוֹת לְשׁוֹן שָׂקָר, וַיְדִים שׁוֹפְכוֹת דָּם נְקִי" וְדו"ק וְדו"ק.

וְעַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְבָבִי, בְּמָה שֶׁקֵּלְקֵלֵת תְּרָאָה לְתַקֵּן, לְשָׁמֵר מֵעַכְשָׁו אֶת הָעֵינַיִם לֹא לְהַסְתַּפֵּל בְּנָשִׁים וְכוּ', וְכֵן לְשָׁמֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת הַדְּבּוּר, כִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַעַת תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה הַזֶּה שֶׁל שִׁבְעִים אֲמוֹת (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהָרָן, חֶלֶק א', סִימָן יט), וְצָרִיךְ לְהַשְׁתַּוְּקֵק מְאֹד מְאֹד לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל דְּרָגַת הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹר, שֶׁלֹּא הִיְתָה לוֹ שׁוֹם הַסְּתַפְלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, שְׂזוֹ הִיְתָה מְדֻרְגַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית מט, כב): "בֶּן פָּרַת עָלִי עֵינַי", וְדָרְשׁוּ חַז"ל: עוֹלָה עַל הָעֵינַן, כִּי הִזָּה שׁוֹלֵט עַל עֵינָיו לֹא לְהַסְתַּפֵּל בְּמָה שֶׁאֲסוּר לְהַסְתַּפֵּל; וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִכָּל רָע', כִּי אֵין הַיְצָר הָרַע מְצוּי אֵלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, הַרְהוּרִים, סִימָן מב), וְכֹתִיב (מְשָׁלִי ו, כה): "אֵל תַּחֲמֵד יִפְיָה בְּלִבְבָךְ וְאֵל תִּקְחֵךְ בְּעַפְעָפִיָּה".

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחִי, יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהָאָרֶץ בְּזֶה אֶף אֵין הַפְּנָאִי.

...דִּידֵךְ לְנִצַּח...

א' תתסז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר הקת"בלק ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי,
הַאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגְן
עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי, וְאוֹדוֹת הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ וְכוּ'. דַּע
לָךְ, מִדוּעַ לֹא תִתְיָשֵׁב, הֲלֹא כָּל בְּלִבוֹלֶיךָ וְכָל הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת
עָלֶיךָ הוּא בְּדַבָּר שֶׁבְקִדְשָׁה, שְׂאֵתָה מִשְׁמַשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, רְאֵה גַם
רְאֵה כִּמָּה וְכִמָּה אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת בְּנֵי-אָדָם קוֹפְצִים בְּתוֹךְ מִשָּׂא וּמִתָּן
בְּהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעוֹבְרִים עָלֵיהֶם חוֹבוֹת וּמְרִירוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ'
וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, כָּל הַחַוּבוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁלָּךְ הֵם רַק בְּעֶסֶק קְדוֹשׁ
וְנוֹרָא כְּזֶה הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֻלָּה, לְהַפִּיץ מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וּבְנוֹדָא
לֹא יַעֲזוֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל כָּל הַגְּלִים וְהַמְשַׁבְּרִים,
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחִיב לָךְ, וְתוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וַיְאִיר עָלֶיךָ
אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הַבַּעַל-דְּבַר יְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתְּךָ בְּכֹל יוֹם בְּחֲכָמוֹת
וְהַשְׁכָּלוֹת חֲדָשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטְפַּשׁ אֶת שִׁכְלְךָ וְדַעְתְּךָ, וּבְאֵמַת הַכֹּל
הַבֵּל וְרַעוֹת רוּחַ, כִּי הָעֵקֶר הוּא רַק אֲמוּנָה פְּשוּטָה, לְהֵאֱמִין שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכֹּל
לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל דְּבַר זֶה הִרְבֵּה רַבְּנוּ
ז"ל לְדַבֵּר עִמָּנוּ (חֶסֶד)

וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל דַּבֵּר פַּעַם אַחַת לְפָנַי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ שִׁיחָה אֲרַכָּה
בְּעֵנִין מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוֹדוֹת, וּבְתוֹךְ שִׁיחָתוֹ הִתְלַהֵב מְאֹד
מְאֹד, וּפְרַשׁ בְּאָפֶן נוֹרָא וְנִפְלְאָ אֶת הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כג, ט"ז): "הֵן עִם
לְבָדָד יִשְׁכּוֹן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב, מִי מְנָה עֶפְרַיִם יַעֲקֹב וּמִסּוּפָר אֶת רַבֵּעַ
יִשְׂרָאֵל, תָּמוֹת נִפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתֵהִי אַחֲרֵיתִי כְּמַהוּ" וְגו', הֵינּוּ
שְׁעֵם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם קְדוֹשׁ כְּזֶה שְׁשׁוֹכְנִים לְבָדָד, שֶׁהֵם מְקַיְמִים:

"לך עמי בא בתְּדַרְיָה וסגור דלתך בעֶדְךָ חֲבִי כַמְעַט רַגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם" (ישעיה כו, כ), שֶׁהֵם מִתְבּוֹדְדִים בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם וְשׁוֹפְכִים שִׁיחָתָם לְפָנָיו בְּכָל פַּעַם, וְחוֹשְׁבִים בְּכָל יוֹם עַל אַחֲרִיתָם וְסוֹפָם הָאֲחֵרוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם בְּטוֹחִים מְכַל צָר וְאוֹיֵב וּמַסְטִין, כִּי הֵם מִסְתִּירִים עֲצָמָם בְּצַל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, בְּבַחֲיִנַת (תהלים לב, ז): "אַתָּה סֹתֵר לִי" וְכוּ', שְׁזָהוּ בַחֲיִנַת (דְּבָרִים לג, כח): "וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב" וְכוּ', בַּחֲיִנַת (תהלים ד, ט): "כִּי אַתָּה ה' לְבָדָד לְבַטַח תוֹשִׁיבֵנִי", שְׁעַל-יְדֵי בַחֲיִנַת בְּדָד, בַּחֲיִנַת ה'הַתְּבּוֹדְדוֹת', עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכֵן יִשְׂרָאֵל בְּטַח תְּמִיד. כִּי מִי זֶה עָרַב אֶת לְבוֹ לְגִשְׁתֵּי אֵל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת (שם צא, ה-ח-ט): "לֹא תִירָא מִפְּחַד לִילָה מִחֵץ יַעוֹף יוֹמָם... רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה, כִּי אַתָּה ה' מַחְסֵי עֲלוֹן שְׁמַת מְעוֹנָךְ", כִּי הֵם שָׁמַיִם מְעוֹנָם וְדִירָתָם וּמִבְטָחָם אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי הַתְּבּוֹדְדוֹתָם שְׁעוֹסְקִים לְסַלֵּק מִחֻשְׁבָּתָם מְכַל הַהֶבְלִים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם וְלִבְטֹל רְצוֹנוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזָהוּ (בַּמְדָּבָר כג, ט): "וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשְׁבּוּ", וְתַרְגוּם יוֹנָתָן וִירוּשָׁלַיִם וּבְנֵימוֹס עֲמֻמָּיָא לֹא מִתְעַרְבִין, שְׁאֵינָם רוֹדְפִין אַחַר נְמוּסֵי עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים וְאַחַר רַבּוּי כְּלֵי בַיִת וְכֵלֵי כֶּסֶף וְתַכְשִׁיטִין וְכוּ' וְשָׂאֵר דְּבָרִים הַמְרַבִּים הַבָּל שְׁלָהֶם, רַק מְסַלְקִים כָּל מִחֻשְׁבָּתָם מְכַל זֶה וּמִתְבּוֹדְדִים וְשׁוֹפְכִים שִׁיחָם בְּרְצוֹנוֹת טוֹבִים וְכַסּוּפִין חֲזָקִים וְגַעְגּוּעִים נִמְרָצִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "מִי מְנָה עֶפְרַיִם יַעֲקֹב" — מִי יוֹכֵל לְמַנּוֹת וּלְשַׁעַר יִקְרַת קִדְשָׁתָךְ כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׁדוֹרְכִים עַל הָעֶפְרַיִם כְּשֶׁהוֹלְכִים לְדְבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה, כְּגוֹן: לְבַיַת-הַכְּנֶסֶת וּלְבַיַת-הַמִּדְרָשׁ וּלְקַבֵּל פְּנֵי רַבָּם דְּקִדְשָׁה וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחָם בְּהַתְּבּוֹדְדוֹת לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁמְכַל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׁדוֹרְסִים עַל הָעֶפְרַיִם נַעֲשִׂים תְּקוּנִים וְשִׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעְלָה, שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְמַנּוֹתָם וּלְשַׁעֲרָם, "וּמַסְפֵּר אֶת רַבַּע יִשְׂרָאֵל" (שם), וּפְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל וְכֵן תַּרְגוּם אוֹנְקֵלוֹס וְיוֹנָתָן שְׁנֵאֵמַר עַל הָאֲרַבְעָה דְּגָלִים, וְאֵלּוּ הָאֲרַבְעָה דְּגָלִים הֵם בַּחֲיִנַת אֲרַבְעָה מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה וְכוּ', שְׁנִמְשָׁכִין מִד' דְּאַחַד, שְׁשָׁם עַקֵּר הַבְּטוּל אֶל רְצוֹן הָאֵין סוּף, וְכֵל זֶה הוּא בַּחֲיִנַת תְּפִלָּה וְשִׁיחָה וְהַתְּבּוֹדְדוֹת הַנִּל,

שעקר השיחה וההתבודדות צריך להיות, עד שיבטל את עצמו, שיבטל כל רצונותיו לרצון השם יתברך, וזה בחינת 'משפט' שנוכח בדבריו ו"ל בכמה מקומות, שצריך האדם לשפט את עצמו על כל דבר, אם כך ראוי לו לבלות ימיו וכו', וכמבאר בהתורה (סימן נט, חלק א'), שבחינת משפט זהו בחינת רבוע, בחינת "חשן משפט" (שמות כח, טו), שנאמר בו "רבוע יהיה כפול", נמצא שהמשפט שהאדם צריך לחשב עם עצמו ולשפט את עצמו, שזהו בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו הנ"ל, הוא בחינת רבוע, ועל שם זה בעצמו נקרא רבוע, פי עקר ההתבודדות והשיחה צריך להיות בהתחזקות רצונות טובים להשם יתברך עד שיכלל באחדותו יתברך, בבחינת ד' דאחד מכל מקום שהוא, בחינת (יחזקאל לו, ט): "מארבע הרוחות בואי הרוח", שמכל ארבע רוחות העולם שנתפזר דעתו לשם, ישוב מכלם לד' דאחד, להכלל ברצון ה' שהוא רצונו יתברך, פי רוח לשון רצון, פי עקר ההתבודדות שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו היכן הוא בעולם, ולהיכן נתפזר דעתו ומחשבתו ורצונו, ולהיכן נשלך ונתעה, על-ידי מעשיו ומחשבותיו, עד שעל-פירכ רואה בעצמו שאין לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברח לשם, ולהתחבא שם מפגעי העולם בגשמיות וברוחניות בגוף ונפש וקמון ופרנסה, בבחינת (תהלים קלט, ז) "אנה אלך מרוחק" וכו', ובבחינת (שם קכא, א): "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי", וכמו שכתוב (שם קמב, ה): "הבט ימין וראה ואין לי מכיר, אבד מנוס ממני", וכמו שאומרים בסליחות: פנינו לימין — ואין עוזר, לשמאל — ואין סומך וכו', וכן הרבה עד שרואה שאין לו מנוס, כי אם אליו יתברך, בבחינת (שם נט, ז): "ממך נסתי ושכתי אליך", וכמו שכתוב (שם): "ומנוס ביום צר לי", ובשביל זה בחינת המשפט הנ"ל, שהוא בחינת התבודדות, נקרא רבוע, בחינת "רבע ישראל", פי זה העוסק בזה באמת, הוא מתהפך בדברים לכל צד מארבע רוחות העולם, שבהם כלולים כל מה שנעשה בעולם, עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו', שאין לו מקום לנוס רק לנוס להשם יתברך, להכלל בד' דאחד, כי השם יתברך נמצא בכל

עת לכל קראיו, אפלו אם נתעו כמו שנתעו, כי רחמיו אינם כלים לעולם.

וזה "ומספר את רבע ישראל", שאין מי שיוכל למנות ולספר מה שנעשה מבחינת רבע ישראל, שהוא משפט והתבודדות הנ"ל, איך הם שבים מכל המקומות שנתעו לשם להשם יתברך להכלל באחדותו יתברך בד' דאחד, על-ידי התחזקות הרצון באמת, כי בודאי אי אפשר לשער מה שנעשה בזה, וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת, ולא ירפה את הרצון הטוב, אפלו אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף תהיה אחריתו טובה, שעל זה אמר: "תמות נפשי מות ישרים [הללו] ותהי אחריתי כמהו", כי אמר על עצמו, שידע קלקולו וזממתו העצומה שאין דגמתו כנ"ל, אף-על-פי-כן אמר: הלואי והייתי זוכה אפלו אנכי ללכת בדרך זו להתחזק מעתה ברצונות טובים, ולפרש שיחתי בכל יום לפניו יתברך ולפשט את עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל, אז הייתי זוכה גם-כן לאחרית טובה, בבחינת: "ותהי אחריתי כמהו", וכל זה אמר מחמת ההכרח שעקם השם יתברך את פיו לברך את ישראל ולתקם ברצונות טובים והתבודדות, שיהיו חזקים בזה העולם, ומזה אנו מבינים מה היה בדעתו, להפך לחלק על כל זה ולרחקם, חס ושלום, מכל זה, על-ידי דבורי ליצנות שלו וכו' הרעים, אף השם יתברך ברחמיו הפך הקללה לברכה, עד שהכרח לברכם ולתקם באמת כנ"ל, וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין קה:): מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו וכו', ובודאי היתה לו גם אחר-כך בחירה לאחז על-כל-פנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף ועמד ברשעו גם אחר-כך, עד שיעץ לבלק להכשילם בזנות, על-ידי התגרות פזו. פי היה יודע גדל כח היצר הרע שיהיה קשה לעמד בזה (חסר).

א' תתסח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת-בלק ה'תשל"ה.

חיים וברכה, ישועות ונחמות והמתקת הדינים יתמשכו לכל ישראל, ובפרטיות אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי החכמה העליונה הנובעים בהאי נחלא קדישא.

מכתבך היקר קבלתי, ונתעוררתי מאד מדברייך היקרים. והנה תדע ידידי היקר, כי צריכים לשמור את עצמו מאד מאד מהסביבה שהוא שם שלא ישב בין רשעים, חס ושלום, ופורקי על, רחמנא לצלן, כי בנגל יכול להמשיך אליהם, פאשר כתב רבנו הרמב"ם ז"ל בפרק ו' מהלכות דעות: דרך של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו, נוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, לישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך, כדי שלא ילמד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר (משלי יג, כ): "הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע", ואומר (תהלים א'): "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב" (חסר).

כי זהו, רחמנא לצלן חלי רע, שאי אפשר להתרפא ממנו, הינו כשדר בין חברים רעים, ההכרח לו בכל פעם להמשיך אליהם כאבן השואבת שקורין מגנט, ועל-ידי-זה לומד ממעשיהם הרעים, ומכל שכן שנוכשל על ידם בדבורים פגומים, רחמנא לצלן, לשון-הרע ורכילות וליצנות וקללות ונבול פה ודברים בטלים, רחמנא לצלן, אשר על כל דבור פגום עוקר את עצמו משרשו העליון, וטוב לו יותר שלא נכרא משנכרא, כי כל גלגולי כף הקלע שנוקלע האדם, רחמנא לצלן, הכל מהכל פיו שפגם וחטא בו, כי חמור הדבור מאד מאד, על לשון-הרע אמרו חז"ל (ירושלמי, פאה פ"א), שאינו אומר עד שכופר בעקר, רחמנא לצלן, והוא מהפתות שאינן מקבלות פני

שְׁכִינָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (סוטה מב.), וּמַגְדִּיל עוֹנוֹתָיו עַד לַשָּׁמַיִם, וְרָאוּי לְסַקְלוֹ בְּאֶבֶן, וּנְגַעִים בָּאִים עָלָיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְשׂר שֶׁל גִּיהֲנוּם: אָנִי עָלָיו מְלַמֵּעֵלָה וְאֵתָהּ מְלַמֵּטָה נְדוּנָה, כִּי אֵין אָנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר הֶאָרִיכוּ בְּזֶה חז"ל (ערכין טו.), כִּי הוּא חֲמוּר יוֹתֵר מֵעֲבוּדָה זָרָה וְגַלּוּי עֲרִיזוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים (שם); וְאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (ויקרא רבה טו, ו): חֲמֵשׁ תּוֹרוֹת כְּתוּבוֹת בְּמִצְוֵרָע, לְלַמְדָּךְ שֶׁכָּל הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרָע, עוֹבֵר עַל חֲמֵשֶׁה חֲמֵשֵׁי תּוֹרָה; וְאָמְרוּ (דברים רבה ה, י): כָּל שֶׁאוֹמֵר לְשׁוֹן-הָרָע מְסַלֵּק הַשְּׁכִינָה מְלַמֵּטָה לְמַעֲלָה וְכוּ'; וְכֵן הוּא בַּמִּדְרָשׁ (קהלת רבה ט, יג): מִי שֶׁאוֹמֵר לְשׁוֹן-הָרָע חוֹטֵא בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ וְכוּ', (ועין ירושלמי פאה א, א) "שְׁכַחֵי אֱלוֹהִים" (תהלים נ, כב) אֵלוֹהֵי שָׁהֵן אוֹמְרִים לְשׁוֹן-הָרָע וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ בְּזֵהר הַקְדוּשׁ (מִצְוֵרָע נג.): כָּל מֵאֵן דְּאִפִּיק לִישָׁנָא בִישָׁא אֶסְתָּאבוֹן לִיהַ כָּל שִׁיפּוּיָא; וְאָמְרוּ (זהר שלח קסא.): עַל כֹּלָּא מְחַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר מֵן לִישָׁנָא בִישָׁא^ב; וּבְדִרְךָ כָּלָל הוּא כָּה, כְּשִׁיּוֹשְׁבִים בֵּין חֲבוּרָה שֶׁל לְצִים וּמְדַבְּרֵי לְשׁוֹן-הָרָע גַּם הוּא נִלְכָּד בִּינֵיהֶם, וְאֵף שְׁעוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה מְגַדֵּל כַּח וְהַתְּפִשְׁטוֹת הַטְּמָאָה, בְּהִכְרַח שָׁגַם הוּא יִלְכָּד בִּינֵיהֶם, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר מְאֹד עַל יִצְרוֹ הָרָע, וְלִבְרַח מִשָּׁם כַּחֲץ הַפּוֹרַח מִקְּשֶׁת, וְאֵף שִׁישְׁחִקוּ מִמֶּנּוּ וּיִרְבוּ הַלִּיצְנוֹת עוֹד יוֹתֵר — "רְאוּ וְגַם רְאוּ גַם פְּלוּנֵי רוּצָה לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וְצַדִּיק, הֲלֹא עִמָּנוּ הָיִיתָ, וְעַד עַכְשָׁו עֲשִׂיתָ כְּמוֹנוּ", אֵל יִסְתַּכַּל עַל זֶה כָּלָל, כִּי כִּבֵּר אָמְרוּ חז"ל הַקְדוּשִׁים (עֲדוּיוֹת ה, ו): מוֹטָב לִי לְהִקְרָא שׁוֹטָה כָּל יָמֵי, וְלֹא לִיעֲשׂוֹת שְׁעָה אַחַת רָשָׁע לְפָנֵי הַמָּקוֹם; וְתִבְרַח לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְשָׁם תִּתְחַבֵּר אֶל אֲנָשָׁיו, וְאָמְרוּ חז"ל (פלים יב, ב): כָּל הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר — טָהוֹר (חסר).

וּבְאֵמֶת מָה אָמַר לָךְ, הֲלֹא אָנּוּ צָרִיכִים לְרַקֵּד מְרַב שְׁמִחָה שְׁאָנוּ זוֹכִים לְהִתְאַחַז עִם אֲנָשִׁים כְּשָׁרִים כְּאֵלוֹ, צַדִּיקִים כְּאֵלוֹ, הֲלֹא הֵם

(א) כָּל מִי שֶׁמוֹצִיא לְשׁוֹן-הָרָע מִטְּמָאִין כָּל אִיבְרִיו.
(ב) עַל הַכֹּל מְחַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חוּץ מִלְשׁוֹן הָרָע.

אנשי שלומנו היקרים, חסידי ברסלב, אשר על כל אחד ואחד אומר הקדוש-ברוך-הוא (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך אתפאר", פידוע שיחה זו מרבנו ז"ל, כי תהלה לאל, פלם אהובים, פלם קדושים וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים בתפלה והתבודדות בכל יום, אשר דבר כזה לא תמצא בשום מקום שבועולם, ובנדאי בלי שום ספק נזכה בקרוב להתגלות הגאולה, על-ידי בי פנישפתא חדאי, אלו הם אנשי רבנו ז"ל הזוכים לשיח ולספר את כל לבכם אליו יתברך, באשר ידבר איש אל רעהו, וזוכים לומר בכל לילה תקון חצות. ומובא בלקוטי-הלכות (השכמות הפקר, הלכה א'), אשר כמו שהגאולה הראשונה היתה בחצות, כמו-כן גאלתנו העתידה תהיה על-ידי זכות אלו העומדים בלילות ואומרים חצות, ושופכים לבם בפנים אליו יתברך, על-פן מה טוב ומה נעים שבת אחים יחדיו, ולהיות תמיד בצותא עמהם, וישמע דבורם, ויגל וישמח עמהם יחד על נצם חלקנו בזה העולם העובר, אשר אין עוד שמחה כשמחה זו, שאנו זוכים להיות בין חבורה קדושה כזו (חסר).

א' תתסט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר חקת-בלק ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר הבחור ...
נרו יאיר, שותה ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

מכתבך הקצר אתמול קבלתי, ומה שאתה כותב שמכתבי עשה רשם גדול עליך, והתעוררת ממנו — בן ראוי, כי כל הדבורים הם של רבנו ז"ל והם מחיים נפשות ממש, ואנו מחיבים לחפש ולסלסל בתורתו, ולדלות מים העמקים שיש שם, שעל מים אלו גדלה האמונה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ה'), כי צריך לחפש בעצמו

תָּמִיד אֵיךְ אוֹחֵז בְּאִמוּנָה, שָׁזֶה הָעֵקֶר, וּבְכָל רִגַע שֶׁמִּתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, מְקִיִּם מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ", עֵינַי בְּרַמְבַּ"ם בְּהִלְכוֹת יְסוּדֵי הַתּוֹרָה (פָּרָק א', הִלְכָה ו'), כִּי צָרִיךְ לְחַקֵּק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלִבּוֹ וּבְדַעְתּוֹ, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּכְשִׁזּוֹכָה לְשִׁלְמוֹת בְּרוּר וְזַכּוּף הָאִמוּנָה, אֲזוֹ נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, וְזוֹכָה לֵהִיּוֹת בְּעוֹלָם הַחַרּוּת, הַיֵּנוּ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה זוֹכָה לֵישֵׁב בְּגֵן-עֵדֶן הַתְּחַתּוֹן, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא גֵן, וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן נִקְרָא עֵדֶן, שֶׁמִּקְבֵּל מֵעֵדְנָא דַּנְּחָלָא עֲמִיקָא (עֵינַי בְּשַׁעֲרֵי הַכְּנֻזִיִּים, עֵרֶף עֵדֶן), וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּקְשֵׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא גֵן אֶל הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא עֵדֶן, לְמַעַלָּה מִן הַזְּמַן, אֲזוֹ נַעֲשֶׂה גֵן עֵדֶן, אֲבָל אִם מִפְּרִיד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְנִדְמָה לוֹ שֵׁישׁ אֵיזָה זְמַן, מֵאֲחֵר שֶׁהוּא תַּחַת הַזְּמַן אֲזוֹ נַעֲשֶׂה צְרוּף גִּי'ה־נֹרִים, הַיֵּנוּ גֵן שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה הַיְיֹוִם, שֶׁהוּא הַזְּמַן, כִּי כָּל עֵקֶר מְרִירוֹת הָאָדָם בְּצִירוֹת וְהִרְפָּתָקְאוֹתָיו וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, הוּא מַחֲמַת שְׁנֵדְמָה לוֹ שֵׁישׁ עוֹד הַרְבֵּה זְמַן לֵהִיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הוּא מְטֻרָד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּגִשְׁמִיּוֹת — כִּי הוּא צָרִיךְ לְהִכִּין טֶרֶף לְשָׁנִים רַבּוֹת כְּאֲשֶׁר נִמְצָא זֹאת בְּרַב הָעוֹלָם שֶׁעוֹבֵר, וּמִתְנַגֵּעַ מְאֹד בְּטָרְחוֹת עֲצוּמוֹת, רַק כְּדֵי שֶׁיִּשְׁאֵר לוֹ לַעֲת זְקֻנָתוֹ, כִּי עַל-פִּי-רַב יֵשׁ לְאֲנָשִׁים מָה לְאָכַל עוֹד לְשָׁבוּעַ, וַיֵּשׁ גַּם שֵׁישׁ לָהֶם מָה לְאָכַל לְחֹדֶשׁ, וַיֵּשׁ גַּם שֵׁישׁ עַל שָׁנָה וַיִּתֵּר, אֵיךְ הוּא מִתְפַּחַד מָה אַעֲשֶׂה כְּשִׁיכְלָה כְּסָפִי וְכוּ', נִמְצָא שֶׁעַל-פִּי-רַב אֵינָם מְטֻרָדִים עַל פְּרִנְסַת הַיּוֹם רַק עַל מָה שֶׁיִּהְיֶה בְּעַתִּיד, וְעַל-כֵּן אִישׁ כְּזֶה תָּמִיד רוֹדֵף וּמִתְנַגֵּעַ אַחֵר פְּרִנְסָתוֹ, אֵיךְ שֵׁישׁ לוֹ עֲכָשׁוּ בְּמִזְמַן, אֲבָל מָה יַעֲשֶׂה כְּשִׁיגְמֹר מְעוֹתָיו?! וְכָל אֵלוֹ הַצְּרוֹת וְהִירִידוֹת וְהַדִּינִים נִמְשָׁכִים לְאָדָם, מַחֲמַת שְׁנֵדְמָה לוֹ שֵׁישׁ לוֹ עוֹד הַרְבֵּה זְמַן לְחַיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם (חֲסֵר).

א' תתע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֹדֵר חֻקְת־בְּלַק הַיְתִשְׁלֵ"ה.

אך טוב וחסד ירדפו אל אהובי, ידידי הנקר, האברך המצין במדות טובות, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו זאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארך אשר בו אתה משפר לבך במה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער. והנה באמת איני יודע היכן אתחיל לכתב לך, אם לנחמך או לתזקך, או אם לעוררך וכו', אך כשאני מתישב ביני לבין קוני, הנני רואה כי (תהלים קיט, צב): "לולי תורתך שעשעתי אז אבדתי בעניי" אם לא היה לי דברי רבנו ז"ל, שהוא האוריתא דעתיקא סתימא דעתידא לאתגליא, על-ידי משיח צדקנו, אז הייתי חס ושלום, נאבד לגמרי. ומבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ: דע שכל מי שיש לו צער ויסורים, אינו אלא מחסרון הדעת, כי מי שיודע שהכל בהשגחה מהשם יתברך, אין לו שום יסורים, ואינו מרגיש שום צער כלל וכו', עין שם; אדרבה מכל מה שעובר עליו הוא בורח תכף-ומיד אליו יתברך יותר ויותר וכו'.

והנה הכל תלוי במח מחשבה, במקום שאדם חושב שם כל האדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), כשחושב תמיד ממנו יתברך מכל שכן מי שזוכה ליחד יחודים קדושים מצרופי השמות — שם כל האדם, ואז זוכה להשתעשע בשעשוע דמלכא, וגר בעולם החרות, ושום ברירה לא יכולה להרע לו או להיטיב לו, כי יודע בידיעה ברורה שהכל רק מידו יתברך, פי (חלין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה, וכן (יומא לת): אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, ואז בידיעה זו הוא בן חורין, וזוכה לגאולה, מה שאין כן, כשמכניס מחו ברע' גמור, וחושב במה שחושב, בפרטיות בתאות נאוף ובתמונות מגנות, אז שם הוא ממש. וצריך שידע שברגע זה הגיהנום פתוחה תחתיו, ויכער בו היצר הרע כתנור בוער וכו', ואז נופל תחת הזמן, עד שהכל מושלין עליו, והוא מפחד מכל ברירה, ובפרטיות שחי חיים של פחדים, אולי

יִגְרְשׁוּ אוֹתוֹ מִפְּרָנְסָתוֹ, אוֹלֵי יִקַּח חֲבָרֵי דְבָר זֶה שֵׁישׁ לִי בֵּין בְּרוּחָנֵי אוֹ בֵּין בְּגַשְׁמֵי וְכוּ', וְאִזּוּ הוּא עֶבֶד גָּמוּר שֶׁמִּשְׁעָבֵד תַּחַת הַיָּצָר וּמוֹלִיךְ אוֹתוֹ כְּרָצוֹנוֹ.

עַל-כֵּן אֶהוּבִי, אַחִי, הַרְאֵנוּ מָה שְׁצָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְבָרַח מִהַעֲתוּנִים וּמִסְפָּרֵי חִיצוּנִים, וּמִכָּל שֶׁפֶן מֵעֲתוּנִים הַמְּלֵאִים נֶאֱוָף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (חסר).

הָאֲדָם צָרִיךְ לִידַע עֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יִדַע וַיֵּאֱמִין שֶׁמִּצַּד רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ הוּא קָרוֹב מְאֹד לְכָל אֶחָד, אֲפֹלוּ לְהַרְחֹקִים מְאֹד, וְהָעֵקֶר עַל-יַדֵּי הַדְּבֹר כִּי עַל-יַדֵּי הַדְּבֹר אָנוּ יְכוּלִין לְקָרוֹת אוֹתוֹ מִרְחוֹק מְאֹד, וְהוּא מִתְקָרֵב אֵלֵינוּ עַל-יַדֵּי-זֶה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים קמה, יח): "קָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֱמֶת", וּכְתִיב (דְּבָרִים ד, ז): "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קָרְבִים אֵלָיו כֹּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵינוּ אֵלָיו", וְזֶה בְּחִינַת "בּוֹרָא נִיב שֶׁפְּתִים" (ישעיה נו, יט), בְּחִינַת הַדְּבֹר, עַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא זוֹכִים לְבְּחִינַת (שם): "שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב", בְּחִינַת הַהֲתַרְחֲקוּת וְהַהֲתַקְרְבוּת הַנִּל, שִׁיּוּדַע בְּאֱמֶת הַתְּרַחֲקוּת מִצַּד עֲצָמוֹ וְהַהֲתַקְרְבוּת מִצַּד רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִי שְׁנוֹתֵן לֵב לְדַקְדָּק וּלְהִבִין פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת שֶׁל הַמְּקָרָא הֵזֶה "בּוֹרָא נִיב שֶׁפְּתִים", יוּכַל לְהִבִין מְזֵה עֲצוֹת אִיךְ לְהַתְחַזֵּק בְּעֲנַן הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁזֵה עֵקֶר הַתְּקוּן לְעֲנַן רַחוּק וְקָרוֹב הַנִּל, כִּי עַל-יַדֵּי הַשִּׁיחָה הַנִּל יוּכַל לְפָרֵשׁ וּלְשִׁיחַ הַכֹּל לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְפָרֵשׁ בְּשִׁיחָתוֹ עֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא, עַל-יַדֵּי שִׁיזְכֹּר עֲצָם רַבּוּי רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִי שְׁעוֹר, כַּאֲשֶׁר גָּלוּ לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל, אֲכַל עַל-פִּי-רַב הַשִּׁיחָה הַנִּל בְּעֲצָמָה קָשָׁה מְאֹד, כִּי מֵעֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ אֵין לוֹ דְּבוּרִים לְדַבֵּר כָּלֵל, כִּיְדוּעַ לְמִי שְׂרוּצָה לְהִגָּלֵל עֲצָמוֹ בְּזֵה, אֲכַל כִּכֹּר הַזֵּהִיר לָנוּ רַבּוּנוּ ז"ל לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזְּקוּת, לְנַהֵג הַנְּהִגָּה זֹאת בְּכָל יוֹם, כִּי הִתְקַנָּה וְהִרְצוּן לְבַד שֶׁמְכִין אֶת עֲצָמוֹ, וְרוּצָה לְדַבֵּר, רַק שְׂאִינוּ יְכוּל לְדַבֵּר, גַּם זֶה יִקָּר מְאֹד אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֵה הַרְבֵּה, בּוֹדָאֵי יַעֲזֹר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּכְרָא לוֹ

דבורים, בבחינת: "בורא ניב שפתיים" בורא ממש, כי הדבורים הבאים לאדם הם בחינת בריאה חדשה ממש, כי בודאי הוא רחוק מדבורים מאד מחמת התרחקותו מהשם יתברך, אבל כשהוא חזק בעבודה זו, והכין עצמו לדבר ולשוח בינו לבין קונו וחוזר בזה איזו שעה ברצונות ובכסופין תזקים, אזי השם יתברך עוזרו ושולח לו דבורים לתוך פיו, שהם בחינת בריאה חדשה ממש, שהשם יתברך ברחמיו ברא לו דבורים והזמין לתוך פיו, בבחינת "בורא ניב שפתיים", 'בורא' דיקא, ועל-ידי-זוה דיקא זוכה לבחינת שלום לרחוק ולקרוב פנ"ל, וכמו שכתוב (משלי טז, א): "לאדם מערכי לב ומה מענה לשון", שהאדם צריך להאריך לבו הינו בחינת ההקנה הנ"ל, ואזי השם יתברך שולח לו דבורים לתוך פיו, בבחינת: "ומה מענה לשון", וכמו שכתוב (תהלים נא, יז) "אדני שפתי תפתח וכו', שהשם יתברך כבכול בעצמו פותח לו את שפתיו לדבר ולשוח את אשר בלבו, כי הכל מאתו יתברך, רק האדם צריך להכין את עצמו ברצונות ובכסופין קדושים, הנ"ה יעזרו לדבר ולפרש שיחתו בראוי בשלמות. (חסר).

א' תתעא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר חקת-בלק ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

חמדת לבבי! העקר לעשות בכל פעם התחלה חדשה, ולכסף ברצונות ובכסופים חדשים בכל פעם, כי העקר הוא הרצון, ומכל שכן כשזוכה להוציא את רצונותיו בפיו דיקא שאז נארגים עולמות חדשים על-ידי-זוה (עין לקוטי-מזרח"ן, חלק א', סימן לא; ובלקוטי-הלכות,

ערב, הלכה ג', שמאריך שם ממעלת הרצונות והכסופין אליו יתברך, עין שם).

ולמען השם, ברח לך מלצים, ותהיה רגיל רק להתחבא בסתר צל כנפיו יתברך, ולפרש כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, ואל תדאג דאגת מחר כלל, כי בודאי יעזר לך השם יתברך, ותמצא פרנסה טובה ובגלל, וצריך שתחקק היטב בדעתך תמיד אף שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך אתך, עמך ואצלך, והוא אב הרחמן, והוא יעזר לך בכל ענייניך ובכל מה שאתה צריך, אף העקר לא להיות מערב עם לצים ובני-אדם הרחוקים ממנו יתברך, פי דבר זה יעקר אותך, חס ושלום, חס ושלום, לגמרי משרשך ותפל וכו'.

אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, ואנו מחברים יחד עם אנשים קדושים כאלו שהם חסידי ברסלב. טוב להודות להשם יתברך על כל החסד הנם שעשה עמנו.

והנה לא טובה השמועה ששמעתי, שקמו אברכים וכו', והדפיסו מודעות נגד המתנגדים, בוש יבשו, כי לא באלה חלק רבנו ז"ל ותלמידו מוהרנ"ת ז"ל, ולא כף קבלנו ולמדנו מהם, אדרבה הם למדו אותנו, פי האדם צריך להיות סבלן ושלל, ולבלי להשיב למבזו ולמחרפו, ועל-ידי-זה יזכה להיות האדם היושב על הכסא (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן ו'); ועל-פן, חמדת לבבי, על-כל-פנים תראה שלך לא יהיה חלק במעשה נבלה זה, וידינו לא ישפכו את הדם של שום בר ישראל, אפלו מהמתנגדים עלינו, כי ענייננו הוא רק להיות דבוקים בו יתברך.

ידיך לנצח...

א' תתעב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה ממין הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

אֲשֶׁר א' תתעב בנחל לא

עליך להיות מציאותי, אם אתה רוצה להצליח בחיי נשואיך. וצריך שתדע, כי עקר השלמות – להיות למעלה ולהיות גם למטה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סח); כי עקר השלמות – כשאדם הוא למעלה ויכול להיות גם למטה, וכשהוא למטה יכול להיות גם למעלה, ובלי זה לא נקרא שלמות. וביותר שיך דבר זה כשמתחננים, כי טבע של הבעל שהוא מתעלה תמיד בתורה ויראת שמים, וחספן רק את הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט בחור צעיר שהכניס את כל מגמתו בלמוד התורה הקדושה, והוא מתמיד עצום בתורה הקדושה, ממילא רוצה להמשיך בלמוד התורה הקדושה תמיד, מה שאין כן, אם הוא מתחנן עם בחורה שנמשכת לגשמיות, ורוצה רק דברים גשמיים, יכול להיות ביניהם, חס ושלום, אילו חלוקי דעות או מריבות. ולכן עקר השלמות – להוריד את עצמו אל אשתו, ולהבין גם את צרכיה, ומה שזקוקה היא לדברים גשמיים, ולא לומר: "אל תבלבלי אותי, כי אני עוסק עתה בתורה ותפלה". ומכל שפן פשיש לכם ילדים, צריכים לתרם גם בעזרה בבית. וכלל זה תקח בידיך: מה שגבר עושה בחצי שעה או שעה, אשה יכולה לעשות בארבע או חמש שעות, ולכן את הפלל הזה עליך לדעת, אף שמצד אחד אתה נמשך ללמד תורה, אבל מצד שני עליך להוריד את עצמך אל אשתך, ואם לא תצית, אז תהינה לך בעיות בחיי נשואיך, וזה ברור.

מספרים, אשר הרב הקדוש ה"בעל התניא", זכותו יגן עלינו, גר באותו בנן עם בנו הרב הקדוש רבי דב בער, זכותו יגן עלינו. הוא גר בקומה ראשונה ואביו גר בקומה עליונה, והוא היה עמקן גדול מאד בחסידות, כשהיה מתעמק בענין עמק של קבלה, אזי היה יכול לשכח לגמרי מהבלי העולם הזה, ושוכח היכן הוא נמצא וכו' וכו'. ופעם אחת התעמק באיזה ענין, ושמע אביו ה"בעל התניא" תינוקת בוכה, ואף שהוא היה עמקן נורא ונפלא מאד, עמק עמק מי ימצאנו, מי ידמה אליו מרב עמקותו וכו' וכו', עם כל זאת גדלתו היתה, ששמע איזו תינוקת בוכה, אזי הבין תכף-ומיד – מסתמא, בנו עתה בבטול המציאות, ואינו בעולם הזה כלל, ולא

השגיח על התינוקות, וכן היה. ויבד וראה שהתינוקת נפלה מהעריסה, ובנו מתעמק בעמק דרושי חסידות, אזי הגביה את התינוקת מהרצפה, ובנו עדין לא שם לב שאביו ה"בעל התנאי" נכנס לחדר, מרב עמקותו, ואז החל לשיר ה"בעל התנאי" כדרכו (שהיה מדבר עם נגון): "בערע (כף קראו בלשון חבה), עקר השלמות של האדם, פשהוא למעלה צריך להיות גם למטה, כשמדבקים את עצמו בו יתברך, צריכים להוריד את עצמו ולשמע גם תינוקת בוכה".

הספור הזה הוא למוד עמק עמק, איך שצריכים לחיות את החיים בתוך הבית, ואי אפשר להתחמק, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא): הפקרות אין צריכים, אף-על-פי שבאמת אין נקרא הפקרות כלל, אדרבה, להפך כשורדף אחר עסקי העולם הזה ורחוק מעבודתו יתברך, זהו מפקר באמת, אף-על-פי-כן מה שנקרא אצל העולם הפקרות, דהינו מי שמפקיר את עסקי העולם הזה מכל וכל, ועוסק רק בעבודת השם יתברך, שזה אצל העולם הפקרות, גם זה אין צריכים, פי יכולים להיות איש כשר בלי הפקרות; עין שם לשונו הקדושה של רבנו ז"ל. וכודאי רבנו ז"ל רצה שאנחנו נפרש לגמרי מהעולם הזה, ונהיה דבוקים בו יתברך, עם כל זאת אמר רבנו ז"ל בפרוש, שאין צריכים הפקרות בזה העולם, אדרבה יכולים לחיות בזה העולם עם אשה ועם ילדים ולעסק בפרנסה, וזה לא יפריע לו לגמרי; פי עקר השלמות להיות עיל ונפיק, רצוא ושוב, שזו שלמות הבקיאות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מזהר"ן, חלק א', סימן ו').

לזאת, ידידי היקר, אם אתה רוצה להצליח בזה העולם, ובפרט שאמה הולך להתחמק, עליך להוריד את עצמך אל אשתך, בעזרתו יתברך שמו, כשיזכה אותך עם אשה וילדים ותקיים את דברי אלו, אז דיקא מצליח. ואל תקח בקלות את דברי אלה, פי יבוא היום שתודה לי. ואף שיש עתה גם מבין אנשי שלומנו, שעוזבים את נשותיהם ובורחים למרוץ, או על הקרים ועל הגבעות וכו', וכו', רק

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ מַה קוֹרָה אַחֲרֵי-כֵן וְכוּ', וְכוּ', וְאִזּוֹ אֵף אֶחָד לֹא יִרְחַם עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

וְתִהְיֶה פִקְחָה, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ עִם אִשָּׁה, עָלֶיךָ לְקַחַת הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב דְבוּרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ לִבְךָ, לְהִיּוֹת לְמַעַלָּה בְּאֲשֶׁר תִּשְׁוִקְתָּךְ לְסִימִים פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר: שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנֵה וְשׁ"ס וְרַמְבַּ"ם וְטוֹר וְשִׁלְחָן עָרוֹף וְזוֹהַר וְתַקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת שִׁיחֵיהָ לְךָ גַם זְמַן לְאֲשַׁתְּךָ לְדַבֵּר אִתָּהּ, לְטַיִל עִמָּהּ, כִּי אִשָּׁה דַעְתָּהּ כְּנָשִׁים — שְׂדַעְתָּן קְלוֹת וְכוּ', וְרוֹצֵה אִשָּׁה בְּקַב וְתַפְלוּת מִתְשַׁעֵה קַבִּין וּפְרִישוֹת (סוּטָה כ.), וְאֵל יִקְלוּ בְעֵינֶיךָ דְבָרִים אֵלָיו, וְאֵל תִּחַשֵׁב שְׂאֵנִי רוֹצֵה לְהַחֲלִישׁ אוֹתְךָ, אֲלֵא אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ בְּתַכְלִית הָאֱהָבָה, וְאֲנִי רוֹצֵה בְּטוֹבְתְךָ, אֲנִי רְאִיתִי הִרְבָּה חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, שֶׁלֹּא צִיתוּ אֶת דְּבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל, וְחָשְׁבוּ שִׁיפְקִירוּ אֶת הַכֹּל, וְלִבְסוּף, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, הַתְגַּרְשׁוּ עִם כְּמָה יְלָדִים, וְעַכְשָׁו מִסְתוֹבְבִים בְּאַרְחֵי-פְּרָחֵי טְלוּאִים וּבְלוּיִים, מְלַכְלָכִים, יִשְׁנִים עַל הַסְּפָסָלִים בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת אוֹ בְּאִיזָה הַקְּדוֹשׁ, וְאוֹכְלִים אִיזָה שִׁירִים וְכוּ' וְכוּ', וְכֹל זֶה מִפְּנֵי שֶׁהֵיוּ חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם. אֲבָל מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרֵי אֱלֹהִים בְּתוֹךְ לִבּוֹ, מֵצֵד אֶחָד הוּא דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמִּיד חוֹשֵׁב רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמֵצֵד שְׁנֵי מוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֶל אִשְׁתּוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ סְבָלְנוֹת אֵלֶיהָ, וְשׁוֹמֵעַ אֶת כָּל סְפוּרֶיהָ שֶׁמִּסְפָּרַת, אֲפֹלוּ שְׂאֵלוּ הֵם דְּבָרֵי שְׁטוּת וְהֶבֶל וְכוּ' וְכוּ', לוֹ בּוֹעֵר הַלֵּב לְהַפְלִיל לְגַמְרֵי לֵאמֹר סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא צָרִיךְ לְשַׁמֵּעַ אֶת כָּל מִינֵי הֶבֶל מִחֲבֵרוֹתֶיהָ וְכַדוּמָה וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת זֶה עֵקֶר הַהַצְלָחָה — לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֵלֶיהָ וּלְהַאֲזִין לְדַבְרֶיהָ, וְאֵף שֶׁבְּפָנִים בּוֹעֵר לוֹ הַלֵּב מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ זֶה בְּטוֹל זְמַן, אֵל תִּחַשֵׁב כֵּן, וְזֶה עֵקֶר הַהַצְלָחָה בְּחַיֵּי נְשׂוּאִין.

וְלִכֵּן רְאֵה, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאִזּוֹ תַצְלִיחַ דְּרָכְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּחַשֵׁב שִׁישׁ לִי כְּאִן אִיזוֹ כְּנֹנֶה צְדָדִית, אֲנִי רוֹצֵה רַק לְרֹאוֹת אֶת הַצְּלָחָתְךָ הַנּוֹצְחִית, וְאֲנִי מְפִיר אֶת טְבַעְךָ, שֶׁמֵצֵד אֶחָד אַתָּה רוֹצֵה רַק לְלַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם עֵסֶק בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁכָּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אֵף מֵאִדְךָ גִּיסָא, עָלֶיךָ לְהַבִּין,

שְׂאֵשֶׁה רוּצָה גַם גְּשָׁמִיּוֹת וְחַמְרִיּוֹת, וּבְמִשְׁךְ הַזְּמַן אִם תִּרְבֶּה בְּתַפְלָה וְתִהְיֶה מֵיִשָּׁב מְאֹד בְּדַעְתְּךָ, וְתִהְיֶה מְתוּן מְתוּן אַרְבַּע מְאוֹת זֹו שָׁנָה (בְּרִכּוֹת כ.), אִז תִּזְכֶּה לְאַרְבַּע מְאוֹת עֲלָמִין דְּכִסּוּפִין, כַּמּוּבָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ (תִּי־שָׁרָה קכג.).

וְלִכֵּן רְאֵה מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לִהְיוֹת זְרִיז וּפְקֻת, וְלִהְבִּין עֶסֶק גַּם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אִיךָ לְבָשָׁל וּלְנַקּוֹת וְאִיךָ לְסַדֵּר עֲנִינִים וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ אַחֲר־כֶּף גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת, כִּי אֲנִי רָגִיל לֹמֵר: מִי שֶׁהוּא בְּטָלָן בְּגִשְׁמִיּוֹת, יִהְיֶה בְּטָלָן גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת, וּמִי שֶׁזְרִיז בְּגִשְׁמִיּוֹת, יִהְיֶה זְרִיז גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת, וְזֶה בְּרוּר בְּשִׁמְשׁ. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּפְקַח עֵינֶיךָ, וְעַל־יְדִי־זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ בְּחַיֵּי הַנְּשׂוֹאִין.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא תִקַּח אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב בְּלִשׁוֹן שֶׁל עֲקִיצָה וְדִקְרוּת, כְּאֵלּוּ אֲנִי רוּצָה לְעַקֵּץ אוֹ לְדַקֵּר אוֹתְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, כֹּל בְּנִיחֵי הַיָּמִים הַזֵּה הוּא רַק שֶׁתִּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וְאֲנִי רוֹאֶה מַה שֶׁקוֹרֶה הַיּוֹם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁמִּפְקָרִים אֶת נְשׂוֹתֵיהֶם וְאֶת יְלָדֵיהֶם, וְלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מְאוּמָה, לְבִסּוּף, רַחֲמָנָא לְצַלְן, גְּאָבְדִים לְגַמְרִי, וְאִין נִשְׁאָר מֵהֶם כְּלוּם — לֹא תוֹרָה לֹא חֻמְרָה, לֹא יְרָאָה, לֹא דַעַת וְלֹא שְׂכָל, כְּלוּם, מִמֶּשׁ כְּלוּם.

רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ דְרַךְ נְכוֹנָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, לְדַבֵּר תָּמִיד לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, מְתִי שֵׁישׁ לוֹ פְּנָאֵי, הוֹלֵךְ בְּאִיזוֹ פְּנֵה שֶׁאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּמְסַפֵּר לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל מַה שֶׁמַּעֲיֵק לוֹ וּמַצְעֵר אוֹתוֹ, וּמִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְדִיקָא עַל־יְדִי־זֶה יֵשׁ לוֹ הַצְּלָחָה בְּחַיִּים, עַל־כֵּן גַּם אַתָּה תִּרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁמְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, נִזְדַּכֵּף מִחוּ וְשִׁכְלוֹ, וּמְסַתְּפֵל עַל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּאִפְּן וּבְצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, כִּי נִפְתַּח לוֹ דַעַתוֹ וְחֻמְתּוֹ וּבִינְתּוֹ בְּאִפְּן יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, וְכָל אֵלּוּ שֶׁמְרַבִּים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, זוֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה שֶׁלֹּא נִתֵּן לְסַפֵּר כָּלָל; וְעַל־כֵּן הִרְגַּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

אֶשֶׁר א' תתעג בנחל לה

וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְּכַרֵּךְ שִׁפְתָי אֶת מַחֲךָ וְדַעְתְּךָ וּבִינְתֶךָ, וְכָךְ תִּזְכֶּה לְהַצִּילִים בְּחַיִּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּכַרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירִים הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹמֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֲרוּךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, כָּל מְגַמְתִּי הִיא רַק לְהַחֲדִיר אֶמּוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְהוֹלֵךְ לִי בְּחַיִּים לְהַפִּיץ אֶת תּוֹרַת רַבֵּנוּ ו"ל לְכָל שְׂכֵבוֹת הָעַם, כִּי כִּף הַזְּהִירָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (שיחות ה"ר"ן, סימן רט), וְאָמַר בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה: "אֲזִיעֶרֶע קִינְדֵּרֵר זְאֵלֵט אִיר מוֹדִיעַ זַיִן וּוֹאס דָּא הָאט זײך גִּיטֶאן" כִּי רַבֵּנוּ ו"ל הִיָּה כָּל עֲנִינּוֹ גְלוּי אֱלָקוֹת, לְגִלוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוֹת יִתְּכַרֵּךְ, לְהַפִּיחַ רוּחַ חַיִּים בְּכָל הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת וְהִירוּדוֹת וְהַמְשָׁלְכוֹת בְּתַאוּוֹתֵיהֶם הַרְעוֹת. וְרַבֵּנוּ ו"ל צָעַק וְהִכְרִיז אֶת הַפְּרוּז הַמְּפָרָס (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): "אֵינן שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל", "גִּיּוֹוֹאֵלֵד, זַיִיט אֵיִיךְ נִישְׁט מִיִּיאָשׁ". וּבְאַמֶּת שְׁמַעְתִּי מְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, שְׁלֹא סִתָּם אָמַר "זַיִיט אֵיִיךְ נִישְׁט מִיִּיאָשׁ", אֲלֵא גַמְן לָנוּ כַחוֹת וְעֲצוֹת וְהַדְרָכוֹת אֵיךְ לֹא לְהַתִּיאָשׁ, כִּי אֵינן זֹו אֲמָרָה בְּעֵלְמָא 'לֹא לְהַתִּיאָשׁ, אֲלֵא צְרִיכִים כַחוֹת הַנְּפֶשׁ וְעֲצוֹת וְהַדְרָכוֹת וְהַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת אֵיךְ לְהַתְּחַזֵּק; כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁפָּרִים וְגִלִּים בְּכָל יוֹם, וְאֵינן אָדָם יוֹדַע מָה קוֹרָה אֲצֵל חֲבֵרוֹ, וְלְכָל אֶחָד נְדָמָה כְּאֵלוֹ אֲצֵל חֲבֵרוֹ הוֹלְכִים חַיִּים טוֹב יוֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', וְאֵיךְ אֶחָד אֵיננו מְתָאֵר לְעַצְמוֹ אֶת גְּדֹל הַמְּרִירוֹת שְׁעוֹבְרֵת עַל שְׁכֵנוֹ, וְאֵפְלוֹ עַל אֲחֵיו אוֹ קְרוֹבֵי

ד) תגלו ותפרסמו לילדיכם מה היה פה.

משפחתו אין יודעים, כי כל העולם בלו מלא צרות ויסורים, ואשרי מי שבורח אליו יתברך; כי אין שום מקום לברח מפגעי ומקרי הזמן אלא אצלו יתברך.

ואיך בורחים אליו יתברך? גלה לנו רבנו ז"ל, שאדם צריך ללכת למקום פנוי שאין שם בני-אדם, וידבר עמו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, ובהתחלה תהינה לו על זה הרבה מניעות, ויחשב "מי צריך אותי וכו', מי שומע אותי וכו', זהו סתם בטול זמן" וכו', אף כל זה בא מחמת הכפירות והאפיקורסות שנוכנסה באדם מחמת רב עוונותיו; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומנהו ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואלקות הוא הכל לכל, אף האדם מרב חטאיו ופשעיו, ובפרט פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, שעל-ידי-זה נטמטם מחו ונתבלבל שכלו ונתעקם לבו, הוא מלא קשיות וספקות עליו יתברך, עד שהפריד את עצמו לגמרי מהקדוש-ברוך-הוא, ונדמה לו כאלו אלהים בשמים ועזב אלהים את הארץ, רחמנא לצלן, מה שנוכנסות בבני-אדם מחשבות של כפירות ואפיקורסות, ורבנו ז"ל כל ענינו הוא רק להחדיר בעם ישראל אמונה פשוטה. ואיך מתגלה אמונה פשוטה? על-ידי שאדם מדבר אליו יתברך בלי שום חכמות. ודבר זה אני רוצה להכניס בעם ישראל, אף שאני יודע שיש לי הרבה שונאים, המונעים ומעכבים את דרפי, עם כל זאת איני מתפעל מהם, אף זאת אבקש אותך, אם אתה יכול לעשות התעוררות בין חבריך לעזר לי, אז תהיה לך זכות גדולה מאד מאד, אף-על-פי-כן אם לא תוכל — גם-כן טוב, אף טוב יותר אם תעזר לי. וכמו שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל לנכד רבנו ז"ל, שהיה עשיר גדול מאד, ולא הייתה לו השגה בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל בזה הלשון: "דעם רבינ'ס זאך וועט זיך אויס פירן אן דיר אויכעט נאר שענער און בעסער אז דו זאלסט צו לייגן א

אֲשֶׁר א' תתעג בַּנְחָל לז

האנד"ה. ועל-כן אני אומר לך גם-כן, אם אתה יכול לעזור לי ולהדפיס את ספרי רבנו ז"ל בִּיתָר שְׁאֵת וּבִיתָר עַז — מה טוב ומה נעים, ואם לאו — אֶתְאַמֵּץ לַעֲשׂוֹת לְבַד, כְּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי עַד עַכְשָׁיו. כִּי מִשְׁנֵת תִּשְׁכַּח זְכִיתִי כְּבָר פְּעָמִים לְהִדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַפְּצָתִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּזוֹל מְאֹד, וְאִבְדֵתִי עֲשָׂרוֹת אֲלָפֵי דוֹלָרִים, וְתִאֲמִין לִי שְׂאִינִי מִתְחַרֵּט, כִּי מֵה יִשְׂאָר מִמֶּנִּי? רַק זֶה שִׁפְרָסְמֵתִי אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאַף שִׁקְנִיתִי לַעֲצָמֵי הַמוֹן שׁוֹנְאִים בְּעֵבֹר זֶה וְכוּ' וְכוּ' — מֵה בְּכָה, כְּבָר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ז' מֵהַזְּבוּב וְהַעֲכָבִישׁ, שִׁקְדָם שִׁרְדָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל לְזֶה הָעוֹלָם, עָשָׂה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רַעַשׁ גְּדוֹל אִם הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת תִּרְדֵּן אֵין לִי כְּבָר מֵה לַעֲשׂוֹת וְכוּ', כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד שׁוֹנֵא אֶת רַבְּנוּ, וְעַל-כֵּן יַעֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְמַצֵּא כָּל מִינֵי מוֹמִים עַל אֱלוֹ שְׁמַגְלִים וּמְפָרְסָמִים אֶת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְיַעֲזֹר עֲלֵיהֶם מַחְלוּקוֹת וּמְרִיבוֹת, וְיִשְׁפִּילֵם וְכוּ' וְכוּ', אֲךָ אֱלוֹ שְׁבוֹנְתָם רְצוּיָה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁם בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ.

מֵה אִמַּר לְךָ יְדִידִי הַיְקָר וּמֵה אֶסְפֹּר לְךָ חֲבָרֵי הַטּוֹב, זֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם עִם שְׁקִיּוֹת סְפָרִים, וּמְפִיץ אוֹתָם לְשִׁכְבוֹת הָעָם, וְגִדֵּל הַבְּזוּיוֹנוֹת וְהַשְׁפִּיכוֹת דָּמִים שֵׁישׁ לִי בְּבִתִּי-הַכְּנִסְיּוֹת וּבְבִתִּי-הַמְדַרְשׁוֹת, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, זֶה צוֹחֵק וְזֶה מְגַרֵּשׁ אוֹתִי וְכוּ' וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מְצָחִי חֲזַק נֶגֶד מְצָחִם, אֲנִי הוֹלֵךְ עִם שְׁקִיּוֹת סְפָרִים, וּמְפִיץ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁבְּשִׁקְטֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְחִיּוֹת אֶת עֲצָמָן עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן זֶה מְחַזֵּק אוֹתִי לְהַמְשִׁיךְ וּלְעֲשׂוֹת עוֹד וְעוֹד וְעוֹד. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, תַּעֲזֹר לִי בְּמֵה שְׂאֵתָה יְכוֹל, וּבַפְּרָט עִם כֶּסֶף, וְאִם לֹא — אֲנִי אֶסְתַּדֵּר בַּלְעֲדִיךָ גַם-כֵּן, אֲכַל הִנֵּה טוֹב שֶׁתַּעֲשֵׂה הַתַּעֲזָרוֹת בֵּין הַחֲבָרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַבְּנוּ לְהִדְפִּיס וְלְהַאֲדִיר

ה) דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל יֵצֵא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל אֶפְלוּ בַלְעֲדִיךָ, אֲכַל אֵיזָה יְפִי וְאֵיזָה נַעַם יְהִיָּה שֶׁתִּטֶּה גַם אֶתָּה שְׁכֵם לַעֲזֹר.

וּלְפָאָר אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְקָרֵב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. אֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִתֵּן לִי דַעַת וְשִׁכְל וְחִכְמָה וּבִינָה, שְׂאֲזַכֶּה לְהִלְבִּישׁ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ בְּכֻלָּם מִכָּלִים שׁוֹנִים, עַד שְׁפָלָם יִדְעוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַלְמוּד שְׁלוֹ עֵמֶק עֵמֶק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַרְגֵּל אֶת עֵצְמֶךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, וְזֶה יִקָּשֶׁר אוֹתָךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה אַחַת בְּ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עָלֶיךָ תְּפִלָּה מְ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", וְאֵז תִּרְגִּישׁ חֵיוֹת אַחֲרַת בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חִכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכו' וְכו'.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ הַיְכָן אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), מִחֲמַת שְׂיִישׁ בְּנִי-אָדָם שְׁסוֹבְלִים תְּלָאִים רְעִים, וְהַכֹּל מִחֲמַת חֶסְרוֹן הָאֲמוּנָה; כִּי בְּאֲמַת מִי שְׂמִכְנִים אֶת עֵצְמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרָגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵז חֵי חֵיִים נְעִימִים, חֵיִים נִפְלְאִים, וְחֵי בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, כִּי הוּא מְסֻתָּבֵב תָּמִיד עִם הַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין

אכפת לו שום דבר, מכל דבר הוא רואה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואינו צריך שום דבר רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו כשאוכל מאכל, הוא מתבונן היטב בנצוץ האלקי שבתוך המאכל הזה, ועל-כן דיקא בעת האכילה, אמר רבנו ז"ל, נעשה יחוד בין קדשא בריך הוא ושכינתיה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב); כי באמת הכל לכל אלקות גמור הוא, ואי אפשר לקלט דבר זה, מפני שאין לאדם כלים. ועקר הכלי הוא הדבור, ולכן צריכים לשמר מאד מאד על הדבור, לא לדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות ונבול פה או דברים בטלים, חס ושלום, אלא לדבר תמיד דבורי אמונה והשגחה פרטית. והעולה על הכל — לשפך את שיח נפשו אליו יתברך, כִּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְלִידַע אֲשֶׁר אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ רַע אוֹ טוֹב, בְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְכַרֵּחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּוֵדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

מה אמר לך, ידידי היקר, אתה צריך כל-כף להדביק את עצמך בו יתברך, עד שתדע אשר אין לך אף אחד בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא, ואף שנדמה לך שכלם אהבים אותך וכו' — הכל שקר, ואפלו נדמה לך שכלם שונאים אותך וכו' — הכל שקר, כי באמת בלעדיו יתברך אין עולם כלל. ולכן טוב מאד, להתחבא רק אצלו יתברך, ולחיות רק עמו יתברך, ולנשם את אורו יתברך; אשרי מי שזוכה להגיע למדרגה כזו, ואז החיים שלו יהיו חיים אחרים לגמרי.

מה אמר לך, ידידי היקר, אני יודע שנדמה לך שהמדרגה הזו היא מדרגה גבוהה מאד מאד, לחיות עם הקדוש-ברוך-הוא, לראות את הקדוש-ברוך-הוא, לשמע את הקדוש-ברוך-הוא, להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא וללכת אל הקדוש-ברוך-הוא וכו' וכו', אבל באמת הכל תלוי כפי הרגילות, אם אדם מרגיל את עצמו בזה, אז כל החיים שלו הולכים כבר בצורה אחרת לגמרי, והעקר שלא יחזיק מעצמו כלום, אלא יהיה שפל בעיני עצמו פחות יותר מתולעת הרוחשת על הארץ ופחות יותר מנמלה

הזוחלת על הרצפה וכדומה, ואז כשאדם בא אל בטול כזה, שמרגיש עצמו פחות יותר מנמלה או מתולעת הרוחשת על האדמה, אז דיקא יכול לזכות לכל המדרגות האלו. ובאמת גדולי מבחרי הצדיקים, כל-כף שפלים בעיני עצמם, עד אשר מרגישים שהם הכי גרועים, ואין עוד גרוע כמוהם, וזו מדרגה נשגבה מאד מאד, להגיע אל נקדת הבטול הזה — שלא יראו כלום בעצמם, אבל דבר זה מספן מאד, כי יכולים לפל במקרה שחורה, אשר משם יכולים לפל בעמקי דתהומא רבא, ולכן צריכים להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, מצד אחד לידע שהוא בעצמו כלום, ומצד שני צריכים להחיות את עצמו עם נקדה טובה שיש בו: ציצית, תפלין, מזוזה, תורה, תפלה, פשרות, שבת וכו' וכו'; כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות פרמון (ברכות נו).

רק חזק ואמץ, ואל תהיה בטלן, ואז תראה איך שסוף כל סוף כל המונעים שלך וכל המצרים ומעיקים לך יתהפכו אליך, ברח לך רק אליו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתעה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה, גיעו וירדפו אל ידי ה'קרה, האברך השוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארץ.

מה אמר לך, ידידי הקרה, העקר בזה העולם הוא התחדשות, ורבנו ז"ל אמר על עצמו: חדוש כמוני עדין בעולם לא היה, ופרשו אנשי שלומנו הקרים, שזה נאמר על ענין של ההתחדשות שלו, כי רבנו ז"ל בפרוש גלה, אשר לא מבעי שכל יום ויום אצלו יום חדש, אלא אפלו כל שעה וכל רגע חדשים לגמרי, וכן אמר, שכל נשימה

וּנְשִׂימָה אֲצִלוּ נְשִׂימָה חֲדָשָׁה, כֹּל-כֶּף חֲדָשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם, וּבִשְׂבִיל זֶה זָכָה לְמָה שְׁזָכָה; כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי כְּפֵי מִדַּת הַהִתְחַדְּשׁוֹת בְּאָדָם, לְחֲדָשׁ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּאִלוֹ עֲדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל. וּבִקְאֻמַּת גַּם גְּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא הַפִּיר הַרְבֵּה צְדִיקִים שֶׁנִּפְּלוּ וְכוּ', מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִיָּתָה לָהֶם מִדַּת הַהִתְחַדְּשׁוֹת וְכוּ'. וְהַכֹּלל הוּא שֶׁצְרִיכִים לְהִתְחַדָּשׁ בְּכֹל פַּעַם, לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִידַע שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא עָשִׂיתִי כָּלוּם, וּמִמֵּילָא עָלִי לְהִתְחִיל מֵעַכְשָׁיו. וְלִכֹּל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, כְּשֶׁאָדָם בָּא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צָרִיךְ לְהַגִּיד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "הִנֵּה עַכְשָׁיו אֲנִי מִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ". "הִנֵּה עַכְשָׁיו אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִתְחִיל לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה". "הִנֵּה עַכְשָׁיו אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה חֲדָשָׁה שֶׁעַדִּין לֹא הִתְפַּלַּלְתִּי עַד עַכְשָׁיו". "הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְלַמֵּד חֲדוּשׁ שֶׁעַדִּין לֹא לְמַדְתִּי אֶף פַּעַם". וְכך צָרִיךְ לְהִיּוֹת לְפָנָי כָּל תּוֹרָה, וְכֵן אֶפְלוּ לְפָנָי כָּל תְּפִלָּה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זו, אֲזִי מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ. וְרֵאִיתִי שֶׁהֵרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי בּוֹנִים מִפְּרִשִׁסְחָא, וְזִכְרוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, אָמֵר, שֶׁבִשְׂבִיל זֶה מִתְחַלֵּת הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק: "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", כִּי אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲדָשׁ בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שָׁעָה וּבְכֹל רֵגַע אֶת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְלִכֵּן אָמֵר: "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא", כִּי הַבְּרִיאָה צְרִיכָה לְהִתְחִיל בְּכֹל רֵגַע וְדָקָה בְּרֵאשִׁית, וְאִין זֶה כְּמוֹ אֲמֵן הָעוֹשֶׂה כְּלִי, שֶׁלֹּאֲחֵר עֲשִׂית הַכְּלִי, הַכְּלִי אֵינּוּ צָרִיךְ כְּבָר אֶת הָאֲמֵן, אֲלֵא הַבְּרִיאָה בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל דָּקָה צְרִיכָה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאֵלּוּ הָעֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם, וְאִם לֹא הָיָה בְּבְרִיאָה אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל בְּרֵאשִׁית בְּרֵא, מִיָּד הָיָה הַכֹּל מִתְהַפֵּף לְתֵהוּ וְבֵהוּ, וְדו"ק כִּי עֵמֶק הוּא.

תִּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר, אִם תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ זו, אֲזִי אֶף פַּעַם לֹא תִשָּׁבֵר, כִּי יֵשׁ עַל הָאָדָם כֹּל-כֶּף הַרְבֵּה נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְהוּא כֹּל-כֶּף נִשְׁבֵּר, עַד שֶׁאִין יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת וְכוּ', אֲבָל אִם אָדָם מִתְחִיל בְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וּבָא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ מְאֹד, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּחֲדָשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם, וְנִעֲשֶׂה אֲצִלוּ חֲדָשׁ לְגַמְרִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתעו.

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר פינחס ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם הכסף להדפסה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו ממך הדינים על-ידי פלא עליון, ותתברך מפי אל עליון.

מאד נהניתי מהחדושי תורה שכתבת לי וכו', אבל מאד נצטערתי בזה שאתה מבטל את עצמך לגמרי וכו', עד שאתה כותב דברים כאלו, כי נראה לך שאינך שנה לשום דבר וכו' וכו'. תדע לך, שנה מעצת היצר הרע, כדי לשבר אותך ולומר שאתה לא שנה שום דבר, כי באמת אדם צריך לומר (תנא דבי אליהו רבה, פרק כה): "מתי גיעו מעשי למעשי אבותי", תמיד צריכים לשאף להתעלות בתכלית העליה, תמיד צריכים להסתפל כלפי מעלה, ולידע שגם אני יכול להתעלות, כי אין זו עצה לשבר את עצמו ולומר שאני שלומיאל וכבר אני שנה לשום דבר, זו עצת היצר הרע, עצת הסמ"ך-מ"ם שרוצה לשבר את האדם, ולהפילו בנוקבא דתהומא רבא, אלא האדם צריך ללכת בבחינת "ויגבה לבו בדרכי ה'" (דברי-הימים ב יז, ו), שתמיד יאמר לנפשו, שהוא יכול להיות צדיק גמור, אם רק יקח את עצמו בידי, וישתדל מאד לא לשבר את עצמו, ואפלו באשר רואה שכל העולם כלו כנגדו, אסור לו להשבר משום דבר שבועולם, אלא ימשיך את עצמו אליו ותפריך, ואז אם ילך בדרך זו — יצליח דרכו תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתעז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי – ערב-שבת-קדש לסדר פינחס ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממִי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

שלשת מכתבֵיך לנכון קבלתי. מה אמר לך, אהובי, אחי, את עצם השמחה שהכנסת בי בבשורה הטובה שבשרתני, שזכית להדפיס עוד פעם את ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא, עד שרקדתי מרב שמחה, ונתתי שבח והודאה להשם יתברך על רב החסד הנם שעשה עמנו בדורותינו אלה, שימצא אחד מאנשי שלומנו, שידפיס כבר שלש פעמים את ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא, הנקרא ספרו של משיח, כי הוא יפרשו בשלמות וכו' וכו'. ולרשם לך על פני הכתב את גדל זכות הרבים שיש בהדפסת ספרים, ובפרטיות ספרי רבנו ז"ל, זה אין לשער ולספר כלל, ואי אפשר לצירו במחשבה, מכל שכן על פני הכתב – אשריך ואשרי חלקך. וראוי לך להיות אף שמת כל ימי חיך על נפלאות הזכות שנפלה בחלקך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תוספתא פאה, פרק א'): זכות יש לה קרן ויש לה פרות, וכודאי הקרן שמורה לך בעולם הבא, שתזכה להיות בהיכל רבנו ז"ל, והפרות יהיו לך עוד בזה העולם, שתתברך בבניי ומזוני.

חמדת לבבי! היום מתחילים שלשת השבועות הנקראים "בין המצרים", שהם עשרים ואחד יום מי"ז בתמוז עד ט' באב, ואיתא בספרים, שאז כבכול המלך יוצא מהיכלו, ויכולים למצא אותו אם רק יחפשו אותו. על-כן, חמדת לבבי, ראה גם ראה ליחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאמה רגיל בה בתמימות ובכפשיטות גמורה, ותספר לו יתברך את כל לבך, ותתן לו תודה והודאה על נעם חלקך שזכית להתודע מרבי אמת בזה, ומה גם שאמה משמש בקדש אצלו, ואמה

מתעסק בקדושים בהדפסת ספריו הקדושים ובהפצת המעיינות חוצה, ולמען השם לטובתך הנצחית, ברח לך מלצים, ותהיה חזק בדעתך מאד מאד, ואל תפל בדעתך וברוחך כלל, רק יהיה מצדך חזק מאד נגד כל הקמים עליך, ואל תפחד כלל, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ותראה להפיץ ספרי "לקוטי-מוהר"ן" בכל קצווי תבל, כי בזה תלויה כל הגאולה.

והנה ידוע כי רבנו ז"ל לוחם עם קלפת בלעם, שהוא תאנת נאוף, כמובא בתי-מוהר"ן, שאמר רבנו ז"ל, שהוא מכרח לחשב בכל יום מבלעם כדי להכניעו, וזוהי כל עבודתו, כי קלפת בלעם היא פעור, שפוער פיו בצרופים רעים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ד, מג, עין שם), וכנגד זה בא רבנו ז"ל, ומגלה לנו, אשר אי אפשר להכניע תאנה זו, כי אם על-ידי שלמות לשון-הקדש (עין שם, סימן יט), לקדש את הלשון בדבורים קדושים, כי אי אפשר להיות נוטר את הברית, כי אם על ידי קדשת הדבור, וכל אריכת הגלות המרה הזו היא רק על-ידי פגם הדבור, שעל-ידי-זה האדם מסבב עם כח המדמה (עין שם, סימן נד), אשר על-ידי-זה אי אפשר לו לזכר בעלמא דאתי, ולהמשיך על עצמו נעם ערבות זיו חיות אלקותו יתברך, כי הדבור הוא כלי השפע, וצריך שיהיה פיו ולבו שוים, שהוא בתינת יו"ד וא"ו (עין שם, סימן לד), ומחמת שעל-ידי מחשבות רעות נטמטם הלב (שם, סימן מט), שהוא בתינת וא"ו, שזהו בתינת שבירת הלוחות שהיה בייז בתמוז, אשר מפה כל הצרות, כי הוא"ו של שלום קטיעה, כי נשתברו הלוחות, והתקון הוא על-ידי פינחס, שנכתב מלא יו"ד, כי פינחס זה אליהו, אשר הוא יהיה התקון, כי בא יבוא ויעשה שלום בעולם, ועל-כן יתקן את הלב, ומשיח יתקן את הפה, ויתקשר היי"ד עם הוא"ו, אשר על-ידי-זה תתבטלנה כל החרפות השורות על הלב. ורבנו ז"ל ממשיך כבר עכשו עלינו את התקונים האלו של לעתיד לבוא, ועל-כן עלינו לסלק את דעתנו הפגומה, ונגיל את עצמנו לדבר עמו יתברך, שזוהי בתינת תקון הפה, ועל-ידי-זה נזכה לטהר את לבנו, ונמשיך בו את נעם זיו אלקותו יתברך המאירה, בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב):

אָשֶׁר א' תתעח בנחל מה

"וְהָאָרֶץ הָאֵינִי מִכְבֹּדוֹ" וְגו'; וּמִכָּל שָׁכֵן אַתָּה, שְׂזוּכִית בְּזִכְיוֹת חֲנֻם לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ מְלַמְעֵלָה לְעֹזֵר בְּגִלּוּי דַעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, בְּוַדַּאי רְאוּי לָךְ לְשִׁמּוֹחַ בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאֵל תַּעֲזֹב אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ אֶפְלוּ רַגַע.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

דַּע לָךְ, שְׂדַבְרָתִי עִם הַמְדַפְּסִים וְכֵן עִם אַחֶיךָ, הַמְדַפְּסִים אָמַר לִי שְׂיִוְתֵר טוֹב יִהְיֶה לָךְ, שְׂהַכּוֹרֶךְ יִהְיֶה ... כִּי הוּא יַעֲשֶׂה אֶת זֶה בְּזוּל יוֹתֵר, וְכֵן אָמַר אַחֶיךָ שְׂפֶקֶר מְסֵר הַכֹּל ל... וְעַל-כֵּן אֵין עֲלֶיךָ לְדַאֵג כָּלֵל, כִּי הוּא יִסְדֵּר אֶת הַכֹּל עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב, וּבִקְשׁ מִמֶּנִּי לְכַתֵּב לָךְ, שְׂאֵל תְּטַלְפֵן לְכֹאֵן, כִּי זֶהוּ הַפֶּסֶד מִמוֹן יִשְׂרָאֵל, מֵאַחֵר שֶׁהוּא קִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְסִדֵּר הַכֹּל, וְהַיּוֹם קִבַּלְתִּי אֶת הַמְעוֹת, וְאָמְסֵר לָהֶם כְּמוֹ שְׂפֶתְתְּ לִי, עַל-כֵּן אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל כִּי הַכֹּל יִהְיֶה עַל נְכוּן. הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֲשֶׂה עִמִּי גַם נִפְלָא, כִּי נִמְכְּרוּ כֹאֵן כָּל הַחֲמֻשֵׁת אֲלֵפִים סִפְרֵי "אָרֶךְ אַפִּים", וְאֵין לִי כְּבֹר כְּלוּם, וְכֵן נִמְכְּרוּ כָּל סִפְרֵי "אָשֶׁר בְּנַחַל" חֵלֶק א', וְעַכְשָׁו אֲנִי מְדַפְּסִים חֵלֶק ב'.

הַנ"ל.

א' תתעח.

בַּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר פִּינְחָס ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל הַיְקָר וְהַנְּעֵלָה, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, הָעֵקֶר לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֲלֵקוֹת גָּמוֹר הוּא, וּבְכֹאֵמַת הוּא יִתְבָּרֵךְ אֵינוֹ מְצַמְצֵם בְּשׁוּם מְקוֹם, אֵךְ כְּדֵי לְהַבִּינוֹ וּלְהַשְׁפִּילוֹ, כְּרָא עוֹלָמוֹת וְהֵם בְּדַגְמַת הַיְכָלוֹת, כְּמוֹ

שְׁכָתוּב (תהלים כט, ט): "וּבְהִיכְלוּ כְּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד", הֵינּוּ פִי בְּכָל הַיְכָל וְהִיכָל שָׁם מִתְגַּלֶּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַהִיכָלוֹת הֵם סוּד הָעוֹלָמוֹת. וְלָמָּה נִקְרָא עוֹלָם? לְשׁוֹן הָעָלָם וְהַסֵּתֶר, פִּי כָל עוֹלָם הוּא בְּדַגְמַת בֵּית, שְׁשֵׁם מִסְתָּר הָאָדָם וְנִעְלָם בְּתוֹךְ קִירוֹת הַבַּיִת, שֵׁשׁ אַרְבָּעָה קִירוֹת וּמַעֲלָה וּמַטָּה, שְׁזָה סוּד שִׁשָּׁה קְצוּוֹת: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֲרֵת, נִצְחָה, הוֹד, יְסוּד. וְהַמְּלָכוֹת הוֹלֵכֶת לְפָנָיו, שְׁזָה סוּד שְׁבַעַה הָעֲנָנִים שֶׁהָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל מוֹקֵפִים בְּמַדְבָּר, עַל-כֵּן כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה נִקְרָאת הַיְכָל בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, כְּגוֹן: הַיְכָל הַחֶסֶד, הַיְכָל הַגְּבוּרָה, הַיְכָל הַתְּפָאֲרֵת, הַיְכָל הַנִּצְחָה, הַיְכָל הַהוֹד, הַיְכָל הַיְסוּד, וְכָל הַיְכָל וְהַיְכָל כְּלוּל מֵאֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבּוּבוֹת הַיְכָלוֹת, פִּי כָל סְפִירָה כְּלוּלָה מִכָּל הַסְּפִירוֹת, וְלָכֵן מִי שְׁזוֹכֶה לְהַדְּבִיק מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְחוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְסַבֵּב בְּאוֹר מְקִיף, עַד שְׁזוֹכֶה שֶׁהַחֲכָמָה וְהַבִּינָה שְׁלוֹ שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין הַנִּקְרָאִים אָבָא וְאָמָא, מְאִירִים לוֹ אֶת הָאוֹרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת, פִּי הָעוֹלָמוֹת כְּשֶׁהֵם מִתְּלַבְּשִׁים וּמִתְעַבְּבִים וּמִתְגַּשְׁמִים, הֵם נִעְשִׂים בְּחֵינַת 'יֵשׁ', עַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲקָצִין ג, יב): עֲתִיד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלָמוֹת, שְׁנֹאֲמַר (מְשָׁלִי ת, כא): "לְהַנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ", שְׁזֶה כְּנֶגֶד שְׁנֵי מְקִיפִים דְּחֲכָמָה וּבִינָה, שְׁכוּלָלִם יַחַד, פִּי "קְנָה חֲכָמָה קְנָה בִּינָה" (מְשָׁלִי ד, ה), וְשְׁתֵּי פְעָמִים קְנָה עוֹלָה שׁ"י; פִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְחִיל לְהַתְּבוֹנֵן עִם מַחוּ וְחֲכָמָתוֹ, שְׁזֶה חֲכָמָה וּבִינָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְרַגֵּשׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וּמִתְאַחַד בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא עַל-יְדֵי גְדֹל הַתְּשׁוּקָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַהִיכָל שְׁנִמְצָא בּוֹ, יֵשׁ אֶחָד שְׁנִמְצָא בְּהִיכָל הַחֶסֶד, שְׁתַּמִּיד עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּנֵי-אָדָם, וְיֵשׁ אֶחָד שְׁנִמְצָא בְּהִיכָל הַגְּבוּרָה, שְׁתַּמִּיד מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלוֹחֵם עִם מְדוּתָיו הָרַעוֹת, וְכֵן שְׁאָר הַהִיכָלוֹת כָּל אֶחָד כְּפִי שְׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

וְלָכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, אֲחֵי הַיְקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ תַּמִּיד וְלֹא לִפְלַ בְּדַעְתְּךָ, אֲפִלּוּ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחֵיף מֵה שְׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת אַל תִּשְׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרַגְעַה, וְכָל מִחֲשַׁבְתְּךָ תִּהְיֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאַל כָּל זֶה תִּזְכֶּה אִם תִּרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין

קונו, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, כְּשֶׁאַדָּם זוֹכֵה לְסַפֵּר אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקֵשׁ וּמִפְצִיר בְּתַפְלָה שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלָיו, אֵין עוֹד דְּלֵת וּפְתַח שֶׁלֹּא נִפְתָּחִים לִפְנֵינוּ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזַק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וַיִּסְפֵּר לִפְנֵינוּ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, שֶׁזֶּה נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ מַה טוֹב חִלְקֵנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ וּמַה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ, אֲשֶׁרֵינוּ שְׁאֲנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת פְּזֵה, מִלְמוּדִים פְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, מָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְלָכֵן רָאָה לְהַתּוֹעֵד יַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, וְאֵל תַּחַפֵּשׁ בָּהֶם מוּמִים וְחֲסִירוֹנוֹת, אֲלֵא תַעֲשֶׂה אֶת עֲצֻמְךָ כְּאֶסְקוּפָה הַגְּדֵרְסֵת, וְתִקְבֵּל הַדְּרָכוֹת וְעֲצוֹת מַעוֹבְדֵי הַשֵּׁם הַמְּסֻתָּבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אָתָּה שׁוֹפֵף לְבָבְךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִגְם הַבְּרִית וְכו' וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רָאָה לְשָׁמֹר עַל דְּבוּר פִּיךָ, כִּי בְּפְרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט), שֶׁבְּרִית הַמְּעוֹר

וּבְרִית הַלְשׁוֹן תְּלוּיּוֹת זֶה בְּזוֹ, כְּפִי שְׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ, וְזוֹכֶה לְדַבֵּר רַק לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, הֵינּוּ שְׁמֻקְדָּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ, בֶּן זוֹכֶה לְקַדְּשׁת הַבְּרִית, עַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת לְקַדְּשׁת הַבְּרִית, עָלָיו לְשָׁמֵר אֶת דְּבוּרוֹ מְאֹד, וַיִּשְׁמַר שְׁלֹא יַעֲלֶה שׁוֹם רָבָב וְכֹתֵם עַל דְּבוּרוֹ (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), כִּי זֶה הַסִּימָן שְׁאָדָם נָקִי מִכָּל חֲטָא, וְאֵין בּוֹ שׁוֹם רָבָב שֶׁל פָּגָם — כְּשִׁזְכֶּה אֲשֶׁר לְשׁוֹנוֹ נִקְיָה לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר נִבּוּל פֶּה, לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, אֲבָל בּוֹ בְּרָגַע שְׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, לִיצְנוּת וְנִבּוּל פֶּה וְדַבָּרִים בְּטָלִים, זֶה סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד בְּפָגָם הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן בְּמָה שֶׁקְּלַקְלַת רָאָה לְתַקֵּן, קְלַקְלַת בְּבְרִית, רָאָה לְתַקֵּן וְלִלְמַד הַרְבֵּה אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר כָּל פְּרָק מְשֻׁנִּיּוֹת מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת הַנֶּשְׁמָה, וּמּוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַחֲלָדָה שֶׁנִּדְבָקָה בְּעוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים, וְכֵן תִּגְרַס הַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר הַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא בְּלִי פְרוּשׁ רִשׁ"י וְתוֹסֵפוֹת, אֲלֵא אֶת לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, וְאִף שֶׁבִּהַתְחַלָּה יִרְאֶה כְּחוּכָא וּטְלוּלָא וְכוּ' וְכוּ', אֵל תֹּאמַר זֹאת, אֲלֵא זָכַר כְּמָה פְּגַמְתָּ בְּפָגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, שֶׁבִלְבַלְתָּ אֶת מַחֲדָּ וּגְרַמְתָּ חֲרָבָן לְכָל גּוֹפֵף, וְעַל-כֵּן אֵי אֲפָשָׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה רַק עַל-יְדֵי לְמוּד תְּלֻמוּד, שֶׁהִיא מְכַנְעַת אֶת הַקְּלָפָה הַנִּקְרָאת לִילִית, כְּמוֹכָא (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד), אֲשֶׁר תְּלֻמוּד הוּא בְּדִיוֹק אוֹתִיוֹת שְׁמָה שֶׁל הַקְּלָפָה לִילִית, שֶׁהִיא מְכַנְסַת בְּאָדָם רִיקְנוּת — לִי לִית, זֹאת אוֹמְרַת, לִי אֵין כְּלוּם, וּמִזֶּה בָּאָה הַעֲצָבוּת וְהַמְרִירוּת. אֲבָל בְּשַׁעֲה שְׁאָדָם גּוֹרֵס וְלוּמַד הַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא, אִזּוּ נִתְלַבֵּשׁ בְּאַרְבַּעַת מְלֻאכֵי הַשְּׁמִירָה שֶׁהֵם: גְּבִרְיָאֵל, מֵיכָאֵל, רִפְאֵל, אֲוִרְיָאֵל, וְשׁוּמְרַים אוֹתוֹ, וְכָלוּת הַקְּלָפוֹת. עַל-כֵּן רָאָה לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֲלֵא בְּמָה שֶׁקְּלַקְלַת רָאָה לְתַקֵּן, וְאִזּוּ תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּה לֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, שְׁגָלָה רַבְּנֵי ו"ל בְּשָׁבִיל תְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהֵם: טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ. וְרַבְּנֵי ו"ל הַבְּטִיחַ אֲשֶׁר מִי שִׁיאֵמַר עֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים אֵלוֹ, יִתְקַן בְּרִיתוֹ, מִכָּל שְׁכָן כְּשִׁזְכֶּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֵל

הפעל, ויבוא אל ציונו הקדוש, ויתן שם פרוטה לצדקה, ויאמר שם עשרה מזמורי תהלים, אז הוא ערב בעדו שיניח את עצמו לארפו ולרחבו להוציאו מהשאל תחתית שנפל לשם.

ראה לבקש הרבה ממנו יתברך בכל יום, שתזכה על-פל-פנים פעם אחת בחיידך להיות אצל ציון רבנו ז"ל, ואף שיש עכשו המון מניעות לזה, מצד המלכות הרשעה שמתפשטת שם, ומצד שאין לך כסף, והמניעות מצד המשפחה, עם כל זאת על-ידי תקף הכסופים והרצונות, תוכל לשבר את כל העכובים, באשר זכו לזה לאחרונה הרבה מאנשי שלומנו וגם אני בתוכם, שעובר עלי כל-כף הרבה מרירות, עד שבאתי לציין רבנו ז"ל כבר כמה פעמים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לבוא ולחזר ולבוא תמיד לציין רבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתפ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי התשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שאתה כותב שרודפים אותך וכו' וכו', ראה להרגיל את עצמך להסתתר באור האין סוף ברוך הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מנהר"ן, חלק א', סימן נה): כשרואים שהרשע זוכה בדין, אז צריכים להסתיר את עצמו בצלו יתברך, ועל-ידי-זה ימשך עליו נד הנו"ה, שידע שהכל ממנו יתברך, ועל-ידי-זה יהיה מפלה לרשעים הרודפים אותו, כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, ומה שקורה לאדם דבר גדול ודבר קטן, אינו נעשה אלא ברשות המאציל

הַעֲלִיזוּ, וְכָל זֶה כְּדֵי לְזַכְּרוֹ וּלְטַהְרֵהוּ, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲצָם עֲצָמֵי וְאֵלֶּיךָ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרֹדְפִים אוֹתָךְ הִרְשָׁעִים, עָלֶיךָ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי לְאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים, בְּתוֹךְ הִרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, גַּם שֵׁם גְּנוּז אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנִאֲמָה סוֹבֵל אֶת הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים הָאֵלּוּ, כְּדֵי לְזַכֵּר וּלְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתְךָ, שְׂתִּהְיֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ עֲצָם עֲצָמֵי וְאֵלֶּיךָ יִתְבַּרְךָ. וּבְכֻלָּל טוֹב מְאֹד שֶׁתִּשְׁכַּח לְגַמְרֵי מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְתִחְיֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדַגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, שְׂתִּהְיֶה מְסַבֵּב עִם אוֹר הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִרְגִּישׁ רַק אֶת אֲמַתַּת מִצִּיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִדַּע אֲשֶׁר אִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵלָּא ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה (בְּרִכּוֹת ח.), כִּי מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, לֹא מָצָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקוֹם לְהִשְׁרֹת שְׂכִינָתוֹ, אֵלָּא בְּמְקוֹם שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרְתוֹ הַקְדוּשָׁה, שְׁזֶה ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה, כִּי בְּתוֹךְ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֵׁם הֵיְתָה אֵלֶּיךָ יִתְבַּרְךָ מְצַמְצָמֵת, הָאֲרוֹן וְהַכְּרוּבִים וְאֲחֵרֶיךָ בַּחוּץ הַשְּׁלֶחַן וְהַמְנוּרָה וּמִזְבֵּחַ הַזֶּהָב וְאֲחֵרֶיךָ בַּחוּץ הַמִּזְבֵּחַ וְהַכִּיּוֹר וְכוּ' וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה לְבוּשִׁים לְגַבֵּי גְלוּי הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְכִשְׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, לֹא נִשְׁאַר אֵלָּא ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה (עַן זֶה ח"ג רכ.), הֵיכָן שְׂיוֹשֵׁב הָאָדָם וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּדַבְּקוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ לְגַמְרֵי, וּמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָּו יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן רָאָה מֶה לְפָנֶיךָ, אַף שְׂאֵנִי יוֹדַע שְׂמָאֵד כּוֹאֵב לְךָ, שְׂמַצְעָרִים אוֹתָךְ וּמְדַבְּרִים עָלֶיךָ כָּל דְּבַר אָסוּר, תִּאֲמִין לִי, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ בְּפִנְהַ גְּדִחַת, פִּנְהַ יְקָרַת, וּמְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָּו יִתְבַּרְךָ, וּמְתַעַנֵּג בְּתַעֲנוּגִים, אִין עוֹד טוֹב וְעִרְבוּת יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, גִּן-עֲדָן הַתַּחְתּוֹן עִם גִּן עֲדָן הָעֲלִיּוֹן, שְׁזֶה סוֹד הַיְחוּד שֶׁל: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְהוָה אֵלֵּינוּ הַיְהוָה אֶחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", שְׁזֶה סוֹד יְחִוּדָא עֲלָאָה וַיְחִוּדָא תַּתָּאָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן יא.). וְרִאוּי לְךָ לְלַמֵּד שֵׁם אֶת הַמְּאָמֵר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְאֵז תִּרְאֶה מֶה זֶה ל"ט מְלֹאכוֹת הַמְּשָׁכָן, וְלְהַפְּךָ, חֲלִילָה וְחַס, ל"ט מְלֹקוֹת; כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְזַכֵּר אֶת עֲצָמוֹ, אֵז כָּל מֶה שְׂעוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה רַק מְמַלְאֶכֶת הַמְּשָׁכָן, כִּי מוֹצֵא אֶת

אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ מַעֲשָׂיו, וְאֶפְלוּ אֵלָיו הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַמְצַעְרִים אוֹתוֹ, יוֹדֵעַ שֶׁהֵם שְׁלוּחֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל-כֵּן הִכַּל ל"ט מְלֹאכוֹת הַמַּשְׁכָּן, וְלִהְפֹךְ כְּשַׁחַס וְשְׁלוֹם, נִפְרָד מִכָּל זֶה, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים עוֹשִׂים מִצַּד עֲצָמָם, אִזּוּ הוּא סוֹבֵל ל"ט מְלֻקוֹת, כִּי נִחְשָׁכִים מִמֶּנּוּ כָּל הָאוֹרוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֻזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה בְּמַפְלַת הַרְשָׁעִים, כִּי אִם תִּחְבִּיא אֶת עֲצָמְךָ רַק אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְיִתְבַקֵּשׁ וְיִתְחַנֵּן וְיִתְפַּצֵּיר בְּתַפְלָה, אִזּוּ סוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, וְגִנְחָלִים אֶתְּהָ מִפִּיל עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאֵיךָ.

רְאֵה לְחֻזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אִפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

זְכוּר תִּזְכֹּר אֲשֶׁר אִין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהִכַּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים לְכַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְטַהֵר אֶת נַפְשְׁךָ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. הַעֲקֵר אֶל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְיִתְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל אֶפְלוּ עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ' בַּעֲנִינִים כְּאֵלוֹ, צָרִיכִים רַק לַעֲיֵן בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלִחְזוֹר הַרְבֵּה בְּדַבְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְלִקְיַם אֶת כָּל מַה שְׁמִבְקֵשׁ מֵאֲתָנוּ, כִּי בְּאֲמַת הַתְּבוּדוֹת הֵיטָה הַתְּשׁוּקָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְבוּדֵד כָּל הַיּוֹם כְּלוּ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרִשְׁי, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְיַדֵּי יְרֵאת שְׁמַיִם, וְיִתְחַזֵּר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת וְהַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא וְסִימָנִים שְׁלַחַן עָרוּךְ, וְיִתְלַמֵּד כְּסִדְרָן, הֵינֵנו שְׁתַּתְּחִיל מִבְּרֻכּוֹת עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל סִדְר וְזָרְעִים, תַּתְּחִיל סִדְר מוֹעֵד, וְכֵן לְהִלָּן עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת שְׁשֵׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְכֵן בְּש"ס לְהַתְּחִיל מִמְּסַכַּת בְּרֻכּוֹת דִּיקָא, וְכִשְׁתִּסִּים מְסַכַּת בְּרֻכּוֹת תַּתְּחִיל מְסַכַּת שַׁבַּת וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל

הש"ס, ותתחיל עוד פעם, וכן בשלחן ערוך תתחיל בחלק ארח חיים, ותלמד סימן אחר סימן, עד שתזכה לסיים את כל הארח חיים, אז תתחיל ללמד יורה דעה, ותלמד בהתמדה רבה ובחשוקה עצומה סימן אחר סימן, עד שתסיים כל היורה דעה, ואז תתחיל את אבן העזר, ואחר-כך את חשן המשפט.

מה אמר לך, ידידי היקר, אין עוד דבר יותר יקר מזה, מלמוד התורה הקדושה, ואל תחשב שאינך יכול וכו', וכו', פאשר מפיצים עכשו כמה יצים, שזה לא בשבילנו וכו' וכו', אל תסתכל עליהם כלל, אלא תעין עכשו בשיחות-הר"ן, סימן עו, ותחזר על השיחה הזו כמה וכמה פעמים, ואז תראה בדברינו. ובאמת אני רוצה להפגס יותר במחלקת ומריבות, כי אני רואה שחבל על כל דבור שמדברים ומתנפחים, כי סוף כל סוף אני קונה לעצמי שונאים, ומאומה אין בידי. והיום והלילה פורחים ואינם כלום, ועל-כן ראה לעין בשיחה הקדושה הנ"ל של רבנו ז"ל, ושם תראה כי דברינו מכוונים על דבריו ז"ל, ודבריו מכוונים על דברינו; אשרי מי שישקד בספריו הקדושים, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, האברך השוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם החדושי תורה, ותשואות חן לך על זה.

בענין העגולים והישר וכו', שכתבת ורצית איזה בחינת הסבר; הנה העגולים הם בסוד מקיף שהוא גדלות המחין, שהוא זוכה

שאייר עליו אור האלקות בגלוי נורא ונפלא מאד, אבל אין לו עדין בחינת הבנה והשגה, מה שאין כן ישר אף שהוא בקטנות, אבל הוא בבחינת פנימי, שאדם מבין היטב לפי בחינתו את אותה הארה שהשיג, ובאמת כל זה מובא (בלקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כא), בענין הידיעה והבחירה, הידיעה היא המקיף והבחירה היא הפנימי, וצריך לקדש ולטהר את השבעה גרות שהם: העינים, האזנים, החטם והפה, ועל ידי זה יוכל להכניס את המקיף בתוך הפנימי, שזה סוד העגולים, האור אין סוף המקיף את האדם לגמרי, והפנימי הוא השבעה גרות, שהם פלי המנורה שבהם תלויים כל העולמות והיחודים שהאדם זוכה להשיג השגות אלקות, וליחד יחודים קדושים, וצריכים לעשות תמיד מהמקיף פנימי, וכן בכל פעם שהמקיף שהוא ההשגה עליונה, יכנס בתוך הפנימי, שהשמן יכנס בתוך פלי המנורה ויאירו, כי אם השמן ישאר בחוץ, אז לא יקבל כלום, אלא ישפך וכו', השמן צריך פלי, הינו העגולים צריכים את הישר, העגולים הם סובב כל עלמין, והישר הם בתוך כל עלמין, שהם מקיף ופנימי; אשרי מי שזוכה להחדיר בעצמו השגות אלו, ואז טוב לו כל הימים.

היה טוב מאד שתלמד הרבה בלקוטי מוה"ר"ן חלק א', סימן כא, המאמר של "עתיקא", ששם מגלה רבנו ז"ל נוראות ונפלאות מאד. וכל הענין של עגולים וישר מרמזים בתורה זו, ואיך יכולים לזכות לזה בבחינת מעשה. ובאמת זה סוד למוד התורה הקדושה, שהוא בחינת מקיף, וקיום המצוות שהם פנימי, וגם בתורה יש מקיף ופנימי, מקיף מה שאינו מבין ומשפיל, ופנימי מה שפכר מבין ומשפיל, וכמו כן במצוות יש מקיף ופנימי, מקיף הוא מקיים את המצוות בקבלת על בתמימות ובפשיטות, ופנימי שהוא משפיל ומבין מה שעושה; אשרי מי שמסתיר את עצמו בתוך גלוי אלקות, כי אין עוד טוב יותר בזה העולם מגלוי אלקותו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתפב.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹכֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ, שְׁאִינְךָ מִבֵּין אֶת אֲשֶׁר אֶתָּה לּוֹמֵד מְרַב בְּלִבּוֹלֵיךָ וּפְגָמֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל גִּלְהָ לָנוּ עֲצָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כַּמּוּבָא בְּאַרְיֵכוֹת שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו. וְרֵאוּי לְךָ עֲכָשׁוּ לְהִסְתַּכֵּל בְּשִׁיחָה הַזֹּאת, וְשֵׁם תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת. וְתִמְצִיט הַדְּבָרִים בְּיָתֵר בְּאוֹר הוּא, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לּוֹמַר הַרְבֵּה, הֵינּוּ שִׁיקָח מִשְׁנִיּוֹת וַיִּתְחִיל מִהַתְחִלָּה, וַיֹּאמֶר פָּרָק אַחַר פָּרָק, פָּרָק אַחַר פָּרָק, עַד שִׁזְכָּה לְסִיִּים מִסְכָּתָא, וְאַחֲרֵי־כֵן יִתְחִיל עוֹד מִסְכָּתָא, עַד שִׁיִּסִּים אֶת כָּל שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וַיִּתְחִיל עוֹד פְּעַם, וְכֵן עוֹד פְּעַם, וְאֵף שְׁבִיהַתְחִלָּה יִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הוּא סֵתָם אוֹמֵר, אֵל תֹּאמַר זֹאת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יִפְתַּח לְךָ הַמַּחַ, וְתִזְכָּה וְתִשְׁפִּיל וְתִבְיִן אֶת פְּשׁוּטֵן שֶׁל דְּבָרִים עִם פְּרוּשׁ הַרַב. וְכִמוֹ-כֵן בְּלִמּוּד גְּמָרָא תִתְחִיל לּוֹמַר דֶּף אַחַר דֶּף מִהַתְחִלַת בְּרִכוֹת בְּלִי רַש"י וּבְלִי תוֹסְפוֹת, וְתֹאמַר כֶּף בְּתַמִּימוֹת עַד שֶׁתִּסִּים פָּרָק, וְאַחֲרֵי־כֵן תֹּאמַר עוֹד פָּרָק, עַד שֶׁתִּזְכָּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַמִּסְכָּתָא. וְאַחֲרֵי־כֵן תִּתְחִיל מִסְכַּת שַׁבָּת, וְגַם-כֵּן תִּלְמַד דֶּף אַחַר דֶּף, וְתֹאמַר דֶּף אַחַר דֶּף, פָּרָק אַחַר פָּרָק, עַד שֶׁתִּסִּים אֶת כָּל מִסְכַּת שַׁבָּת, אֲזַ תִּתְחִיל עֲרוּבִין וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁתִּזְכָּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַש"ס כָּלוּ. בְּאֵמַת בְּהַתְחִלָּה תִּרְאֶה כְּמוֹ שׁוֹטָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְכוּ' וְכוּ', מָה אֶתָּה סֵתָם אוֹמֵר דְּפִים גְּמָרָא, פָּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, בְּלִי שְׁאֶתָּה מִבֵּין שׁוֹם דְּבָר?! אֲבָל בְּאֵמַת אִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּזֶה בְּהַתְמָדָה וּבְחִשׁוּקָה עֲצוּמָה וּבְתַמִּימוֹת הַכִּי גְדוּלָה, אֲזַ תִּזְכָּה שִׁיִּפְתַּח לְךָ מַחֲךָ. וְזֶה דְּבָר בְּדוּק וּמְנִסָּה — כָּל אֵלוֹ שֶׁהֵם כְּבִדֵי עֵינַן, כְּשֶׁמְרַגְלִים אֶת עַצְמָם לּוֹמַר פָּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּלִי שׁוֹם פְּרוּשִׁים, דְּפִים גְּמָרָא בְּלִי

אֲשֶׁר א' תתפג בנחל נה

פרושים, הכח של התורה כל-כף גדול, שמוזכר ומטהר את המוח מחשבה מפל מיני פגמים, עד שזוכה לתשוקת התורה, וכבר אינו רוצה שום דבר, רק את התורה בעצמה.

אני מאוד מבקש אותך, ידידי היקר, תקח את דברי ברוצינות הכי גדולה, ואז תהיה תמיד עסוק, או בלמוד משניות או בלמוד גמרא, ואם תזכה ללמד גם שלחן ערוך — אין למעלה מזה, ובהתחלה תתחיל ללמד רק מחבר רמ"א מהתחלת ארח חיים, עד שתזכה לסיים את כל ארבעת חלקי שלחן ערוך, ואז תתחיל עוד פעם וכן עוד פעם, לכל הפחות שלש פעמים מחבר רמ"א, ובפעם הרביעית תתחיל ללמד כבר 'באר היטב', וכשתסיים פעם רביעית ארבעת חלקי שלחן ערוך עם 'באר היטב', אז תתחיל פעם חמישית עם ה'מגן אברהם' או ה'ש"ך וכו', ואחר-כך במשך הזמן, כשתזכה לסיים כבר שש פעמים, אז כבר תוכל ללמד עם כל המפרשים, וזה בדיוק ומנסה; אבל בהתחלה צריך להיות עקשן גדול מאוד, ללמד בתמימות ובפשיטות, ואז תצליח דרכך בלמוד התורה הקדושה.

אל תפל בדעתך כלל מפל מה שעובר עליך, אלא תשתדל לעשות בכל פעם התחלה חדשה, ותסיח דעתך מפל אשר עובר עליך, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תתפג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור הרוצה להתקרב אל הקדשה, שותה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך
המר מכל מה שעובר עליך בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה
וכו' וכו', שושקעת בזה, ואינך יכול לצאת מזה וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, עליך לדעת, כי רבנו ז"ל בא לזה
העולם, כדי לתקן את כל הנשמות הפגומות, ולהעלותם בתכלית
העליה, ולכן אינך צריך להיות אלקים עמו, ומאד אבקש אותך שתצית
אותי ולא תתחרט.

הדבר הראשון — תתחיל להתמיד בספרי רבנו ז"ל בהתמדה
גדולה מאוד, הן בלקוטי-מוהר"ן, והן בספורי-מעשיות, והן בספר
המדות ובשיחותיו הקדושות, וזה יכניס בך תשוקה עצומה אף
לצאת מהחושך שלך, ולהאיר נפשך באור גדול, ותשתדל לקיים את
כל מה שנאמר שם; כי באמת מי שחטא ופגם בפגם הברית, עליו
להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ולקיים בתמימות ובפשטות כל מה
שרבנו ז"ל מצוה, ובזה שלומד את ספרי רבנו, הוא מקרב ומקשר
אל רבנו ז"ל, כי עקר ההתקרבות הוא רק על-ידי התמדה רבה
בספרי רבנו ז"ל, ואצל רבנו ז"ל לא תשמע אף פעם אילו הנהגות
משנות וכו' וכו', אלא "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום" וכו'
(משלי ג, יז).

הדבר השני — ראה לכבד מאוד את הוריה, וככל שתראה
ללמד ספרי רבנו ז"ל תראה לכבד יותר את הוריה, באופן שלא ידמה
להם שתתקן-ומיד כשמתחילים ללמד ספרי רבנו ז"ל, צריכים להיות
פרא אדם, רחמנא לישזבן, ולהתחצף נגד ההורים וכו' וכו', שזה,
רחמנא לצלן, דעות כוזבות, כי רבנו ז"ל בא רק לעורר ולחזק
ולאמץ ולשמח ולקיים את המצוות בתכלית השלמות, והיות שכבוד
אב ואם היא מהמצוה החמורה שבחמורות, לכן צריכים להזהר
מאד מאד לצית את ההורים, ובמה שההורים מונעים ללמד ספרי
רבנו ז"ל, זה רק מפאת חסרון הידיעה, כי נדמה להם, אשר מי
שלומד ספרי רבנו ז"ל פשוט משתגע, חס ושלום. ובאמת זה דמיון
גדול, כי אין עוד מי שמדריך את האדם כמו ספרי רבנו ז"ל, ובפרט

מי שפגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עקר תקותו היא רק בספרי רבנו ז"ל, אך האבא אינו רוצה להאמין ולהבין שבנו פגום בפגם הברית וכו' וכו', הוא שומע ספורים מה שקורה, אבל אינו יכול להאמין שהבן שלו נפגם כל-כך בפגם הברית, והוא שרוי בעצבות ובדפאון וכו' וכו', עם מחשבות להתאבד וכו' וכו', כי אם האבא היה יודע באיזה מצב בנו נמצא, אז היה לוקחו על כתפיו, ומביאו לבית-הכנסת חסידי ברסלב, כי כל אבא רוצה את הכי טוב לבן שלו, אבל בעוונותינו הרבים, עובר עתה על בני הנעורים מה שעובר, שנפגמו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, והחטא המגנה הזה מכניס באדם מרירות ועצבות גדולה, ולכן עקר העצה הוא רק ללמד ספרי רבנו ז"ל. ומחמת שאבא אינו יודע זאת, מה שעובר עליך, בשביל זה מונע אותך, אבל אם תכבד אותו, ומפל שפן תלמד יותר ספרי רבנו ז"ל, אזי תכבדו יותר, ואפלו שיאמר לך שאוסר עליך ללמד ספרי רבנו ז"ל, תגיד לו את האמת: "אבא, כל התחזקותי היא מהספרים האלה, כל הכבוד שאני נותן לך ולאמי ומכבדכם, זהו רק מהספרים האלה, כל התורה והתפלה שלי, הם רק בזכות הספרים האלו". ואני מקנה, שאם תסביר את הדברים להורייך בנחת ובנעם, הם לא יעכבו בעדך.

הדבר השלישי — תרגיל את עצמך לילך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותבקש ותתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך, ויוציאך מהבוץ, וכל מה שאתה לומד בספרי רבנו ז"ל, תעשה מזה תפלות, ותבקש ותתחנן ממנו יתברך הרבה מאד, ותצעק בקולי קולות, אבל רק בתנאי שיהיה במקום שאין שם בני אדם. ובאמת הדבר הזה נראה מוזר לבני-אדם, מחמת כפירות ואפיקורסות שנכנסה בהם; כי המאמין האמתי, אשר מאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, הוא מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רעהו. ולמה אדם אינו מדבר אליו יתברך? כי האמונה שלו נפגמה, וזה אצל כל העולם בלו, ולכן צריכים ללכת באיזה מקום נדח, איזו פנה נדחת, איזה מקום סתר, ושם להיות רגיל לדבר אליו יתברך, ואף אחר אינו צריך לדעת מזה, ותהיה רגיל מאד בזה, ואף

שבהתחלה ידמה לך שאף אחד אינו שומע אותך, ואף אחד אינו צריך אותך, וכל מיני מחשבות של הבל יעלו על מחשבתך, עם כל זאת, אתה ראה להיות חזק ואמיץ בעבודה קדושה הזו, ותבכה ותתחנן ותבקש ותפציר בתפלה ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך לצאת מהפח יקוש שנפלת בו, ואז אם תהיה עקשן גדול על זה, סוף כל סוף תראה שנוי לטובה.

הדבר הרביעי — תאמר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, שהוא התקון הכללי, ואחר-כך תאמר את התפלה המיסדת על עשרה מזמורי התהלים, ותבקש ותתחנן מלפניו יתברך בדמעות שלישי. וטוב מאד שתתן לצדקה לפני אמירת סדר תקון הכללי, ורבנו ז"ל הבטיח מאד, שמי שיאמר את העשרה מזמורי תהלים האלו, אז בודאי יוציא אותו מהשאול תחתית. ובודאי מי שזוכה לבוא לציון רבנו ז"ל, ולומר שם את העשרה מזמורי תהלים — אין למעלה מזה, אך מחמת שעכשו בעתים הללו הדרך סגורה, ולא כל אחד מגיע לשם, צריכים לבקש גם על זה. על-כל-פנים איכשהו תעשה לעצמך קביעות גמורה לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים, ואם אפשר את התפלה שתקנה מוהרנ"ת ז"ל עליהם, ותכון היטב מה שאתה אומר; כי פגם הברית הורס את האדם לגמרי מאד, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ולכן תעשה לעצמך קביעות חזקה חזק ולא יעבר, לומר בכל יום עשרה מזמורי תהלים עם התפלה שתקנה מוהרנ"ת ז"ל.

הדבר החמישי — ראה להיות בשמחה, ותשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותשמע כלי זמר, הינו טייפ קסטה, ותשתדל תמיד להיות במצב רוח טוב, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, ותדון את עצמך לכף זכות, וכן תשתדל לא לדון את אף אחד בעולם, אינך צריך להסתפל על אף אחד, ראה להחיות את עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך, ואפלו שאתה מאד ממרמר, כי החטא הזה של פגם הברית הוצאת זרע לבטלה מכניס באדם דפאון פנימי ועצבות גדולה, עם כל זאת תעשה כל מיני

פְּעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח מְאֹד מְאֹד, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי עָקֵר תִּקְוֶה בְּרִית הוּא עַל-יְדֵי שִׂמְחָה, וְתִרְקַד אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצָמְךָ הַעָקֵר תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְאִף שְׂכּוֹאֵב לֶךְ הַלֵּב, וְאַתָּה מְרַגֵּשׁ מְמַרְמֵר וּמְדַכָּא, עִם כָּל זֹאת אַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא תַחֲיֶה אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה שִׁישׁ בָּךְ.

הַדְּבָר הַשְּׂשִׁי — רֵאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִשְׁנִיּוֹת, כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וּמָה גַם שִׁמְשׁוֹנֵה' רֵאשִׁי תְבוֹת (תְּהִלִּים ל, ד): "הַיְעֲלִית מִן שְׂאוֹל גִּפְשִׁי", שֶׁאֶפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּל בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, בְּשִׁמְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד מִשְׁנִיּוֹת, פַּח הַמִּשְׁנִיּוֹת כָּל-כֶּף גָּדוֹל, שֶׁמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִשָּׁם. וְעַל-כֵּן מִי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, עָלָיו לְהִתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, וּכְדַאי לְהִיּוֹת רָגִיל בְּאֻמֵּר פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, כִּי אֻמֵּרָה בְּעֲלָמָא מְטַהֵרִת וּמְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וּמִי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, עָלָיו לֹאמֹר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְזוֹ סִגְלָה לְהַרְגִיל אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, וְאִף שֶׁבְּהִתְחַלָּה זֶה יָבֵא לֶךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, לֹאמֹר שְׁמוֹנֵה-עָשָׂר פְּרָקִים, אֲבָל בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן — אִם תִּהְיֶה רָגִיל בְּזֶה, לֹא יִקַּח לֶךְ יוֹתֵר מִשְׁעָה אוֹ שְׁעָה וְחֲצִי בַיּוֹם — רַק הָאֻמֵּרָה בְּעֲלָמָא, וְזֶה מְטַהֵר וּמְזַכֶּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. וְתִהְיֶה מְאֹד מְאֹד חֲזָק בְּזֶה, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עַל-יְדֵי אֻמֵּרֵת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם, הוֹרְגִים אֶת הַיֵּצֵר הָרַע.

אֲנִי מְקוּוֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל מָה שֶׁכָּתַבְתִּי לֶךְ תִּקְוֶה, וְאִז תִּרְאֶה שְׁנוּי, שֶׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַפַּח יְקוֹשׁ שֶׁנִּפְּלָתְ אֵלָיו. אִף שִׁישׁ לִי הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְדַבֵּר אִתְּךָ, אֲבָל קִדְמָה תִּרְאֶה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שֶׁתִּפְטֹר מִהַיֵּצֵר הָרַע הַמְּגַנֵּה הַזֶּה; כִּי מִי שֶׁנִּפְּל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִהְרָס לוֹ כָּל הַמַּח, וְנִחְשָׁכוֹת עֵינָיו וְנִטְמָטְמִים דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ, וְאֵינּוּ רוֹאֶה כְּבָר כְּלוּם; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֲזָק בְּזֶה וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתפד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר מטות-מסעי התשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, צְמוּד
בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְתִדַּע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהִכַּל לְכָל נַעֲשֶׂה רַק בְּהַשְׁגָּחַת
הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ. וְצָרִיכִים
לְזַכֵּר אֶת זֶה טוֹב מְאֹד, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזָה
מִשְׁבֵּר, הוּא כָּל-כֶּף נִשְׁבֵּר, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֵׁישׁ פַּה אֵיזָה טִבֵּעַ וּמִקְרָה
וּמְזֹל, וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, אָבֵל בּוֹ בְּרַגַּע שְׂאָדָם מִבְּטֵל אֶת עֲצָמוֹ אֶל
הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּוֹדַע אֲשֶׁר אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלֶּא
אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֵלִין ז:), וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת
חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוֹ כִּמְלֵא גִימָא (יומא לת.), אֲזִי יְכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל
בְּקַלּוּת. וַיְדוּעַ מָה שְׂאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ:
כָּל זְמַן שְׂאֲנִי בַּעוֹלָם, הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּמַעְלַת רוּמָמוֹת, וְהַסְּבִירוֹ נִכְדוֹ
בְּסִפְרוֹ "דְּגַל מַחְנֵה אֶפְרַיִם" (פְּרָשַׁת בְּלָק), כִּי הַצְּדִיק הוּא הַחֲכָם
וּמְנַהֵיג הַדּוֹר, וְכִשְׁהָעוֹלָם כְּרוּכִים אַחֲרָיו וְדַבְּקִים בּוֹ, אֲזַ כְּלָם נַעֲשִׂים
חֲכָמִים, כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הָרֵאשׁ, 'בְּתֵר רִישָׁא גּוּפָא אֲזִיל' (ערויבין
מא.), כִּי הַגּוֹף הוֹלֵךְ אַחֵר הָרֵאשׁ, וְאִם הָרֵאשׁ הוּא בַּעַל שְׂכָל, אֲזַ גַּם
כָּל הַגּוֹף נַעֲשֶׂה בַּעַל שְׂכָל. כֵּן הַדָּבָר, אִם יֵשׁ מְנַהֵיג הַדּוֹר שְׂמַגְלָה
אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בַּעוֹלָם, וְאֲנָשֵׁי הָעוֹלָם כְּרוּכִים אַחֲרָיו,
אֲזַ הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּמַעְלֹת רְמוֹת.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנַדַּע מִרְבְּנוּ ז"ל, וְאָנוּ לוֹמְדִים אֶת
סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שְׂבָהֵם הוּא נוֹתֵן לָנוּ עֲצוֹת, אֵיךְ לְצַאת מִהַחֲשֵׁף
וְהַבוּץ שְׂנַפְלָנוּ לְשֵׁם, וּמַגְלָה לָנוּ עֲצוֹת אֵיךְ לֹא לְהַתְּיָאשׁ, אֶפְלוֹ
בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד בְּזֶה, כִּי מָה הֵינּוּ

עושים, אם לא היינו יודעים מרבנו ז"ל! ולכן לדעתי אל תבלבל את עצמך כלל, אף שכואב מאד מאד המצב שבו אנו נמצאים, עם כל זאת עליך להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע ולהודיע ולהודע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתיה ומקיים את כל הבריאה כלה. וככל שתכניס בעצמך ידיעות אלו, על-ידי-זה תתבטלנה הקלפות, ויתפרדו כל פועלי און; כי בו ברגע שאדם מכניס בעצמו שהכל ממנו יתברך, על-ידי-זה הקלפות, שהן המעלימות ומסתירות את אמתת מציאותו יתברך, נתבטלות לגמרי. וצריכים להיות מאד מאד חזקים בזה, כי סוף כל סוף זה הנסיון, ובפרט בדורות האלו, אשר הערב רב מתפשט מאד מאד בארצנו הקדושה, ומשם הולך וגובר בכל העולם כלו, כי כל הקלפה שלהם היא "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" וכו' (דברים ח, יז), חושבים שיש צבא וכו', חושבים שיש כח וכו', ויש תותחים וכו', ויש כלי זין וכלי משחית וכו' וכו', ושוכחים שהצד שכנגד יש לו פי אף יותר מהם, ואנו צריכים רק את הקדוש-ברוך-הוא, כי כלי הקדוש-ברוך-הוא זה כלום, כמו שכתוב (תהלים קכז, א): "אם הניח לא יבנה בית, שוא עמלו בוניו בו, אם הניח לא ישמר עיר, שוא שקד שומר"; כי צריכים רק את הקדוש-ברוך-הוא, כלי הקדוש-ברוך-הוא זה כלום, ועל-פני הערב-רב שהכניסו את כל הענין של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" זה, רחמנא לישוזן, מעלים ומסתיר ומכסה את אמתת מציאותו יתברך; ועל-פני עלינו רק להתדיר הן בעצמנו והן באחרים, את נקדת האמונה הזאת, לידע להודיע ולהודע שהכל ממנו יתברך, ועל זה צריכים עבודה גדולה מאד, אל תחשב שזה בא בנקל, כי טבע של אדם שנמשך אחר המקרה והמזל, ונדמה לו "כל דאלים גבר" והוא המצליח, שזו קלפת הערב-רב, שרואים שהיראים והשלמים הם בשפלות וכו', והערב-רב חופרים קברים וזורקים את העצמות כדמן על פני האדמה, רחמנא לצלן, וממלאים את כל הארץ בכשר החזיר, החמור והגמל וכו' וכו', מערבבים בין נשמות ישראל גויים וגויות, רחמנא לצלן, גלוי עריות הוא נפרץ לגמרי וכו' וכו', ולכסוף עושים

מְצִיאוֹת מַעֲצָמָם, שֵׁישׁ לָהֶם מְדִינָה, וְנִדְמָה שֵׁישׁ לָהֶם כַּחוֹת, וּבָזָה נִחְלָשׁת הַדַּעַת, וְחוֹשְׁבִים מִי יוֹדֵעַ מֵה, עַד שֵׁישׁ טַפְשִׁים שְׂאוֹמְרִים שׁוֹזוֹ אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, מִהַדְעַת הַשְּׁפֵלָה הַזֶּה, כִּי אָנוּ בְּגִלוֹת מְרָה מְאֹד מְאֹד מְאֹד, וַיֹּאמֶר הָאוֹמֵר הִנֵּה הִנֵּה הַגְּאֲלָה, אֲכַל עַדִּין אֲנַחְנוּ רַחוּקִים לְגַמְרֵי מִהַגְּאֲלָה; כִּי הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת מִתְּפַשְׁטוֹת מְאֹד בְּעוֹלָם כְּלוֹ, וּמַעֲשֵׂה עֶגְל הַצְּלִיחַ; וְלָכֵן עָלִינוּ רַק לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לִידַע וְלַהֲוִידֵעַ וְלַהֲוִידַע שְׂאִין בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְצָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, וְלִגְלוֹת רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, בְּזֶה בְּעַצְמוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֲלָה, וְזֶה בְּעַצְמוֹ יִדְחָה אֶת הַחֲשֶׁךְ, כִּי 'מַעֲט מִהָאוֹר דִּוְחָה הַרְבֵּה מִהַחֲשֶׁךְ' (צִידָה לְדָרָךְ יב), וְאוֹר זֶה רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "הַיְיָ אֱלֹהֵי אֲוִרֵי וַיִּשְׁעִי", רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא הָאוֹר וְהוּא הַיִּשׁוּעָה. וְלָכֵן מִי שְׂרוּצָה לְהוֹצִיא אֶת הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת, זֶהוּ רַק עַל-יְדֵי גְלוּי אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁנֵה לְמוֹד הַחֲסִידוּת, לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וּכְכֹל שֶׁנִּרְבֵּה וְנִגְלָה אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּל הַחֲשֶׁךְ לְגַמְרֵי, וְזוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֲלָה.

וְלָכֵן אָנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, אֵל תִּהְיֶה בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת וּבְמַחֲוִין יְרוּדִים וְכוּ' וְכוּ', אֵלֵא הַדְּבָק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שְׂסוּף כָּל סוּף הַשְּׂוֹנָאִים שְׁלָךְ יִפְלוּ תַחַת רִגְלֶיךָ וְיִתְבַטְּלוּ, הַעֲקֹר אֶתְהִי חוֹק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵל תַּחֲשׁוּב כְּרַגַּע שֵׁישׁ פֶּה אֵיזָה טִבַּע אוֹ מְקָרָה אוֹ מְזֹל, הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, שֶׁשָּׁלַח אֶת הַשְּׁלֶשֶׁה אֲנָשִׁים הָאֵלוֹ לְהַצִּיק לָךְ וּלְצַעֲרָךְ. וְאִם תִּתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אִז תִּהְיֶה לָהֶם מִפְּלֵה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי גִחְלִים אֶתְהִי חוֹתָה עַל רְאֻשֵׁיהֶם; כִּי כָּל שְׂנֹכְנִים בְּעַצְמָנוּ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כֵּן נַעֲשֵׂה רַע וְנִמְר לְרָשָׁעִים, כִּי הִרְשָׁעִים אֵינָם יְכוּלִים לְצַפּוֹת עַל הָאוֹר, אֲדַרְכָּה הָאוֹר מְסוּנָרָם, וּכְכֹל שֶׁהָאוֹר יוֹתֵר גְּדוֹל, הֵם מִתְבַטְּלִים לְגַמְרֵי. וְעַל-כֵּן רַק תִּכְנִים בְּעַצְמְךָ יְדִיעוֹת אֵלוֹ — שֶׁהַכֹּל לְכָל אֵלֵקוֹת גְּמוּר הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ כָּל שְׂוֹנָאֵיךָ וּמְרִיבֶיךָ, וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם שׁוּם תְּקוּמָה כָּלֵל. וּמְאֹד מְאֹד אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּחְזֹר עַל דְּבָרֵי אֵלָה כְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, כְּדֵי

שְׁתַּחֲזַק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדְעַ שְׂאִין דְּבַר כְּזֶה שֶׁל טִבֵּעַ
וּמְקָרָה וּמְזֹל, וְגַם בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁף שָׁם נִמְצָא אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וּכְשִׁי־תִבְרָרוּ לָךְ דְּבָרִים אֱלוֹ, אָז אֵין חֲשֵׁף כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר מְטוֹת־מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נָרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מֵה שְׂאֵתָה צְרִיף הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת
וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, תִּבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה מֵה שֶׁהוֹדִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
יֹתֵר מִהַכֵּל, וְאָמַר, אִם הֵייתֶם מְצִיתִים אוֹתִי, הֵייתֶם מִתְבּוֹדְדִים כָּל
הַיּוֹם כְּלוּ, אִךְ מִחֲמַת שְׂאֲנֵי רוּאָה שְׁנֵה קֶשֶׁה לָכֶם, אָז עַל-כֵּל-פָּנִים
שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם תִּתְבּוֹדְדוּ אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאִמַּת אֵין לָנוּ אֶלָּא דְּבָרֵי
בֵּן הַשְּׂמִחָה הַנִּכְלָל בְּמְקוֹר הַשְּׂמִחָה, הָעוֹסֵק לְקַשְׁרָנוּ בְּשֵׁרֵשׁ שֶׁל
שְׂמִחָה, וּמִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְשַׁכֵּת
עָלָיו שְׂמִחַת הַחַיִּים, כִּי יֵשׁ לוֹ לְמִי לְפָנוּת בְּעַת צָרָה. וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה
חֻזֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל תִּפְלֶה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר מְטוֹת־מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשְׂמִחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר

לי מאד, נר חדש הרוצה להדליק את עצמו מאור האורות המאיר בכל העולמות, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הקורע לבבות מרובי ההרפתקאות העוברים עליך לנכון קבלתי, וממש נשבר לבי בקרבי פחרס הנשבר לשברים, על מרירות צרות נפשך. ובאמת כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ז') על מאמרם ז"ל (שפת נה): אין יסורין בלא עון, שכשאין בהם עון אינם יסורין כלל, כי עקר היסורים הם רק כשנופלים בעוונות, חס ושלום, עין שם; ובפרטיות אתה, שהנך נכשל בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, וקשה וכבד לך לצאת מזה, זהו עקר היסורים וצרות הנפש וכו'. והנה להשיבך עצות והתחזקות איך לצאת מזה, קשה וכבד עלי עכשו, ובפרטיות כי בודאי ראית את הספר החדש שנדפס כעת, והוא "ארך אפים", ושם תמצא מרגוע לנפשך. עין שם בדרך כ"ג בדבור המתחיל: "בחור שקשה וכבד עליו למצא זווגו", תעין בכל המאמר, וכן בדרך נ"ז בדבור המתחיל: "התמדה בלמוד התורה הקדושה", תעין בכל המאמר, ובו מבארים ענינים נפלאים ועצות טובות. וכן תראה לעין בקריאת שמע שעל המטה, שנדפס גם-כן עכשו, וגם שם תמצא ענינים נוראים ונפלאים אודות תקון פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה; כי איתא בדברי האריז"ל, שלומר סדר תקון קריאת שמע שעל המטה בסדר זה, הוא תקון נפלא לפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ומביאו מוה"רנ"ת ז"ל בלקוטי הלכות (קריאת שמע שעל המטה, הלכה ב'), עין שם; וכן עין בספר הנפלא "אשר בנחל", חלק ה', במכתבים אלו: תרד, תרכה, תרכח (דפוס חדש), דבורים ועצות נפלאות. וראוי לך לעין בהם בכל פעם, ותחיה נפשך, ותזכה לצאת מהחטא הגרוע הזה על-ידי העצות המובאות שם, ובקרב ידפס ספר חדש "תקון הברית", והוא ספר הפלא ופלא, מדבר מפל קומת האדם: המחשבה, העינים, האזנים, החטם והפה וכו' וכו', עין שם.

והנה כבר אמרו חכמינו הקדושים (תגינה ג.): אי אפשר

לבית-המדרש בלא חדוש, ובפרטיות בבית מדרשו של רבנו ז"ל, שם מתחדשים חדשות בכל פעם, על-כן אמרתי ויהי מה ארוצה דברי אליך, אולי אזכה להשיבך אל דרך הישר.

חמדת לבבי! עקר סבת חטא זה בא רק מחמת עצבות ומרה שחורה, כי הקלפה המחטאת את האדם בחטא זה נקראת יללה וכו', ותכף-ומיד כשאדם בא לידי עצבות, אז נופל ברשתה, ועל-כן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): כשאדם זוכה להיות בשמחה אז השם יתברך בעצמו שומר את האדם שלא יכשל בפגם הברית, עין שם; ועל-כן אהובי, אחי, עשה מה שתעשה, ותמסר את נפשך להיות תמיד אף ורק בשמחה עצומה, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה עצומה, ואף שמי שפך נתרגל בחטא המגנה הזה, טבעו מושך אותו תמיד להיות בעצבות ובמרה שחורה, על-כל-פנים זהו עקר התשובה — לחטף את היגון והאנחה בתוך השמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג). והנה רבנו ז"ל אמר (שם, חלק א', סימן ו'), שעקר התשובה הוא לשמע בזיונו וידם וישתק, אף שאחד מבוזה, אל יענה למחרפו שום דבר, ובזה יתקן חטאו, הינו כי באמת על-פי כתבי הארז"ל צריכים להתענות על כל פעם שפגם בהוצאת זרע לבטלה פ"ד תעניות, ורבנו ז"ל בא וגלה לנו, שעל-ידי שהאדם סובל בזיונות, ואינו משיב למחרפו, בזה נתפפרים כל עוונותיו, ועל-כן ראוי לשמח מאד מאד, כשבא לאדם איזה בזיון והוא שותק ואינו עונה למחרפו דבר, מפל שכן וכל שכן כשהבזיון הוא שקוראים לו "ברסלבר", דבר זה הוא עקר הכבוד, שמכנים אותו בשם הצדיק שבו נכלל שמו יתברך (עין שם, חלק ב', סימן סז), על-כל-פנים איך שהוא, מי שתטא בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, צריך שירגיל את עצמו לא לענות למחרפו ולמבזו שום דבר, רק יהיה שמח מאד מאד כשבא לו בזיון, כי בזה יכפרו כל עוונותיו. ויש לומר (תהלים צו, יב): "שמחו צדיקים בה" וגו', שמ'חיו' ראשי תבות: "שומעים תרפתם ו'אינם מ'שיבים", כי זוהי המדרגה הכי עליונה בעולם, כשזוכים לשמח בו יתברך, ואימתי נתגלה

שְׁלֹכְבוּ הוּא אֶחָד עִמּוֹ יִתְבַרֵךְ? כְּשֶׁמְבִיזִים אוֹתוֹ, וְאֵינוּ מְשִׁיב, זֶהוּ סִימָן שְׁלֹכְבוּ שְׁלֵם עִמּוֹ יִתְבַרֵךְ; כִּי הַמְאָמִין בְּאִמוּנָה אֲמִתִּית אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַרֵךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל לִפְלֵ עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאֶפְלוּ בְּכָל קִטְנוֹת וְדַחְקוֹת וְהִסְתָּרָה, שֶׁם מְלַבֵּשׁ אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', אֹז עַל-יְדֵי יְדִיעָה זֹו שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יִבְלָפְלוּ וְיִבְטְלוּהוּ מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְיִרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ וְיִבְדַּעְתּוֹ כְּשֶׁאֶחָד מְבִיזָה אוֹתוֹ, כִּי יוֹדַע שֶׁהוּא שְׁלוּחוֹ יִתְבַרֵךְ.

וְהִנֵּה יוֹדַע בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁטוֹב מְאֹד לְכוּן בְּשִׁמוּנָה-עֲשֵׂרָה כְּשֶׁמְגִיעַ אֶל וְיִקְבְּצֵנוּ יַחֲדָה מֵאַרְבַּע כְּנִפּוֹת אֶל שֵׁם קְדוֹשׁ חִיבּוּי', שֶׁהוּא שֵׁם קְדוֹשׁ וְנוֹרָא הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק (אִיּוֹב כ, טו): "חִיֵּל בְּלַע וְיִקְאֲנוּ", וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁכַּח הַצְּדִיק הָאֱמֵת הוּא גְּדוֹל כָּל-כָּף, עַד שֶׁנִּכְנָס אֶל תּוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְהִיא מְכַרְחָה לְהַקִּיא אֶת כָּל הַטְּפוֹת וְהַקְדָּשׁוֹת שְׁבַלְעָה, עֵינֵי שֵׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, מֵאַחַר שֶׁזְכִּיתִי בְּזִכְיוֹת חֲנָם מִמֶּשׁ לְהִתְנוֹדַע וְלְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּי אֱמֵת קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה, הַמְגִלָּה לְךָ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֵיךְ לְצַאת מִהַשְּׂאוֹל וְהַחֲשֵׁךְ וְהָרַע שְׁנִלְפֹדֶת בְּהֵם, רְאוּי לְךָ לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד, וְלִקְבֹּל אֶת כָּל הַבְּזִיוּנוֹת הַפְּרוּכִים בְּהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו ו"ל, כִּי בְּנוֹדָאֵי עַל יְדוֹ תִּזְכֶּה לְתִשׁוּבָה אֲמִתִּית וְנִצְחִית, אִם רַק תֵּאָחַז אֶת עֶצְמְךָ בּוֹ וּבְאַנְשֵׁי הַקְדוֹשִׁים שְׁבָכֵל הוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁר הֵם צְדִיקֵי דוֹרְנוֹ, אֵף שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים בְּלָבוֹשׁ גִּשְׁמִי (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קטז); כִּי בְּאֱמֵת בְּפִנְיִמִיּוֹת הֵם עֵנִין אַחַר לְגַמְרֵי, מֵהַ שְׁלֵא נִרְאָה מִבְּחוּץ כָּלֵל, עֵינֵי שֵׁם; וּבְאֱמֵת הַצְּדִיק הָאֱמֵת מְכַנִּים תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּתוֹךְ אֲנָשִׁיו, עַד שֶׁהֵם כּוֹסְפִים אֵלָיו יִתְבַרֵךְ בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים עַד מְאֹד מְאֹד בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ, אֲשֶׁר בְּאֱמֵת גַּם זֶה הוּא מְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, כִּי עַל-יְדֵי הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים וּבְפִרְטִיּוֹת פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הָאָדָם נִעְקָר מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, הֵינּוּ שְׁנַחֲשֵׁךְ אוֹר נִשְׁמָתוֹ, אֲבָל הַצְּדִיק הָאֱמֵת עָקַר עֲבוֹדָתוֹ הִיא לְקֶשֶׁר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, כְּזֶה שְׁמַאִיר

בְּהֵן אֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּגִלּוּי נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהֵם נִכְסְפִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכִסּוּפִים חֲזָקִים, וְעַל־כֵּן הִרְצוּנוֹת וְהִכְסוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ הֵם הֵם תְּקוּן לִפְגַּם הַבְּרִית – הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וַיֵּשׁ לֹאמֹר (תהלים צא, יד): "כִּי בִי חִשַּׁק וַיֹּאפְלִטְהוּ", שֵׁשׁ גַּם־כֵּן מְרַמֵּז שֵׁם הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא הַזֶּה חִ'בִּי, הֵינּוּ עַל־יְדֵי תַקְּף הִרְצוּנוֹת וְהִכְסוּפִים, בְּחִינַת "כִּי בִי חִשַּׁק", עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה "וַיֹּאפְלִטְהוּ" – שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ יִצְיָלְהוּ. וְהִנֵּה מְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, כִּי עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אָנוּ מְבַקְּשִׁים בְּכָל יוֹם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים: "הִשִּׁיבֵנו אָבִינוּ לְתוֹרָתְךָ", שֶׁהַכּוֹנֵה הִיא שֶׁעַקֵּר תְּשׁוּבַתְנוּ תִּהְיֶה רַק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, וְעַל־כֵּן יֵשׁ לֹאמֹר: "וַיִּתֵּן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ", גַּם־כֵּן מְרַמֵּז בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא הַזֶּה.

חֲמִדַּת לְבָבִי! תְּבָרַח אֵל תוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתַעֲשֶׂה לָךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וּבְקִאֲמַת הָיָה רָאוּי לְהֶאֱרִיךְ לָךְ מַה סֹּדֵר דֶּרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, אִךְ מִחֲמַת שֶׁעֲכָשׁוּ יוֹצֵא מִבֵּית הַדְּפוּס קוֹנֵטְרַס "סֹדֵר־דֶּרֶךְ־הַלְמוּד", עַל־פִּי דַעַתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לְכֵן אִמְרַתִּי לְקַצֵּר.

יְדִידְךָ לְנִצְחָה...

א' תתפז

בְּעִזְזַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רִבְעִי לְסֹדֵר מִטוֹת־מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתְּבְךָ הָאֶרֶךְ.

מַה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר, הַקֵּץ לְדַבְּרֵי רוּחַ וְכוּ', לְמַה אַתָּה צָרִיךְ לְהַפְגֵּס בְּפוֹלִיטִיקָה שֶׁל הַכָּל, וּלְדַבֵּר כִּף יִהְיֶה אוֹ כִּף יִהְיֶה וְכוּ' וְכוּ', הֲלֹא כְּתִיב (מְשָׁלִי כֹא, א): "לֵב מְלֶךְ [וְיִשְׂרָאֵל] בְּיַד הַנְּיָ"ה", אִיךְ שֶׁתְּקַדּוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִרְצֶה כִּף יִהְיֶה, אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים קִטְנִים עִם רֹאשׁ

קָטָן, שְׁכָל קָטָן וְכוּ' וְכוּ', אֲנַחְנוּ רַק בְּבוֹת וְכוּ', אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מִה רוֹצִים מֵאֲתָנוּ מִלְמַעְלָה וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן לָמָּה לְהַכְנִס בְּפוֹלִיטִיקָה שֶׁל הֶבֶל וְשֶׁל שָׁקֵר, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְנוּ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן שְׂיִחוּס עָלֵינוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹצִיאֵנוּ מֵהַגְלוּת הַמְרָה הַזֹּאת, כְּמַעַט אֲלֵפִים שָׁנָה הוֹרָגִים וְשׁוֹחֲטִים וְשׁוֹרְפִים וְחוֹנְקִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיּוֹן מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אֲכֹרְיֹוֹת, וְעַל זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בְּחִצּוֹת, וּלְבַכּוֹת וּלְהִתְחַנֵּן עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, וְשִׁיגְאֵלְנוּ בְּגֵאלַת עוֹלָם, וּיְבַנֶּה לָנוּ אֶת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְשִׁישְׁרָה שְׂכִינָתוֹ בְּעוֹלָם, וְכֹלָם יִפִּירוּ אוֹתוֹ מִקְטָנָם עַד גְּדוּלָם, "וַיִּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֶתָּה פָּעַלְתָּ וַיִּבֶן כָּל יִצְוֹר כִּי אֶתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ הַיּוֹי"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה", וְאֵלּוֹ צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת כָּל תְּפִלוֹתֵינוּ וּבִקְשׁוֹתֵינוּ, אֲבָל סֵתֵם לְהִתְעַרֵּב בְּפוֹלִיטִיקָה שֶׁל שָׁקֵר — כֶּף זֵהִיָּה אוֹ כֶּף זֵהִיָּה, וְכוּ' וְכוּ', לְדַעְתִּי לֹא לְקַחוּ אוֹתָךְ לְשֵׁר הַבְּטָחוֹן וְכוּ', וְלֹא לְקַחוּ אוֹתָךְ לְנִשְׂיָא וְכוּ', וְלֹא לְקַחוּ אוֹתָךְ לְאִיזָה מִפְּקֵד צְבָאֵי וְכוּ' וְכוּ', שְׁתַּגִּיד דְּעוֹת, יוֹתֵר טוֹב לָךְ, לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּחוּס וּתְרַחֵם עַל נַשְׁמָתְךָ בְּאִיזָה מִצָּב הִיא נִמְצָאת, בְּאִיזָה בֵּית כְּלָא הִיא יוֹשְׁבֵת, בְּתוֹךְ הַגּוֹף שֶׁלָּךְ הַמְּלֵא תְּאוּוֹת וּמִדּוֹת רְעוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּלְדַעְתִּי אִם תִּקַּח אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים הַיֵּטֵב בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, אִזּוֹ יִשְׁתַּנֶּה הַמִּצָּב לְגַמְרִי, וְתִפְתַּח הַגְּלוּת שֶׁלָּךְ, שֶׁהַנִּשְׁמָה תִּהְיֶה אֶת הַגּוֹף גַּם-כֵּן לְנִשְׁמָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּיִי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א').

סִימָן כב), שְׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת לְעִשׂוֹת גַּם מִהַגּוֹף נִשְׁמָה, וְגַם הַנִּשְׁמָה תֵּאִיר לְגוֹף, וְהַגּוֹף בְּעֲצֻמוֹ זֵהִיָּה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הָאֶרֶת הַגּוֹף, בְּסוּד (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֲחִיזָה אֱלוֹהִים", אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְשִׁים דְּבָרִים אֵלּוֹ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאִזּוֹ יִרְגִישׁ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חִיּוֹת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאֵמַת אָדָם צְרִיךְ לְעַבֵּד עַל עֲצֻמוֹ כֹּל-כֶּף, עַד שִׁיְהִיָּה כֶּסֶף לְשְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ. וַיִּדּוּעַ שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, הַפְּלִיג בְּמַעַלַת הַצְּדִיק הַקְדוּשׁ ר' יִצְחָק דְּרוֹבִיטְשֶׁר, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, שְׁאֵמֵר, שְׁשִׁמַּע כְּרוֹז מִהַשָּׁמַיִם, שְׁאֵמֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יֵשׁ לִי בֶן יָחִיד בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה הַזֶּה וְאֶצְלוֹ אֲנִי

שורה. וכך שמע מפי השכינה: יש לי בן יחיד בעולם הזה, ור' יצחק דרוביטשער שמו; אשרי ילוד אשה שזכה להיות פסא להשכינה. ותאמין לי שכל אחד ואחד יכול לזכות לזה, אם הוא מבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ואינו רוצה שום דבר רק את הקדוש-ברוך-הוא, ובאמת כל המניעות והעכובים שיש לבני-אדם, זה רק מחמת שפוגמים בדבור, ומדברים כל העולה על רוחם, כי אם אדם היה שומר על דבורו, אזי היה זוכה להגיע לכל המדרגות שבעולם, אך מה לעשות? אדם מקלקל את דבורו מגיל קטן, ומדבר כל העולה על רוחו — שטיות וכו' וכו', בפרט עכשו שמדברים כל מיני שטיות של פוליטיקה ושל הכלכלים, כאלו כל אחד נעשה איזה מפקד צבאי, או איזה שר הבטחון, או איזה נשיא מדינה וכדומה, ומוליכים מלחמות מעלים ומורידים, שהכל הכל ורעות רוח, ועוקרים את עצמם משרשם. ולכן ראה, ידידי היקר, אם אתה רוצה לזכות לאיזו מדרגה, שמור על פתחי פיה, ואל תדבר שום דבר, רק כששואלים אותך תענה, ואם תשמר על דבורך אז תזכה למדרגות נוראות מאד מאד.

כי העקר לבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ולראות עם העינים איך שכל העולם פלו אור אחד, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, אשרי מי ששם את דברי אלה בתוך לבו, ואז לרב טוב הצפון יזכה בזה העולם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתפח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך
מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם צריכים התחזקות חדשה
בכל יום, כי על כל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל עובר מה שעובר,
כי אדם הוא חמר עב וגס, וכשמקים איזו מצנה, אזי מאיר בדקות
אור גדול על גופו, כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל ממש, והגוף
הוא חמר עב וגס, גשמי וחמרי, וכשמקים איזו מצנה שהיא רצונו
יתברך — אור הקדוש-ברוך-הוא, אז הגוף אינו יכול לסבל את
האור, וממילא מתחיל לעבר על האדם מה שעובר. ולזה צריכים
הרבה התחזקות, ופה נכנס כל סוד רבנו ז"ל, שהוא מחזק ומאמץ
את כל בר ישראל, שיחזיק מעמד, ולא ישבר משום דבר שבעולם,
ולכן אבקש אותך מאד, שתראה ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, ושם
תמצא מרגוע לנפשך.

כי באמת רבנו ז"ל נשלח אל דורותינו אלה, לגלות ולפרסם
לכל הירודים והנפולים והשפלים והשבורים וכו' וכו', שגם הם
יכולים לשוב אליו יתברך, כי רבנו ז"ל הוא שרש התשובה, הוא
פותח את שער התשובה שהוא שער החמשים; אשרי מי שזוכה
להתקרב אל רבנו ז"ל, ואשרי ואשרי מי שזוכה לפרסם את רבנו
ז"ל בעולם, ואזי לרב טוב יזכה.

אודות ששאלת בענין "תפלה לעני", "תפלה לדוד", "תפלה
למשה", זה מבאר בזהר הקדוש (פרשת בלק קצה), שיש שלש תפלות
אחת למעלה מזולתה. ובאמת ראיתי דבר פלא בספר "לקוטי-
תורה", מהמגיד הגדול מטשערנובל, זכותו יגן עלינו, (פרשת נח),
שמפרש את הפסוק: "תחתיים, שניים ושלישיים תעשה", תחתיים
— זה לזבל, שניים — למדור, ושלישיים — לנח, ופרשו באפן
נפלא מאד; תחתיים זה נגד "תפלה לעני", שהיא מדור לזבל,
שעדין החמר הגס והעב מתגבר ומתפשט עליו, להעלים ולהסתיר
את אמתת מציאותו יתברך, ועל-כן הוא בא ושופך את נפשו אליו
יתברך, שיחוס וירחם עליו, לזכור את הנפש העניה שלו. ושניים

— זה נגד "תפלה לדוד", שפבר זכה לזכר את עצמו, וכא אליו יתברך בהכנעה אמתית, עד שגודרפך אצלו הנפש רוח נשמה חיה יחידה. שזה מה שאמר דוד חמש פעמים "ברכי נפשי", כנגד חמשה עולמות שדר בהם, כמוכא (ברכות י). ושלישיים — זה נגד "תפלה למשה", שהוא גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, ועל-פן זכה להיות בעלה דמטרוניתא אדם השלם, כי שם דר נח לשון נחא, והדברים האלה הם הפלא ופלא גדול. ויש להוסיף, כי אדם בהתחלה הוא עני, ואף-על-פי-כן הוא צריך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, לשפך את שיח תפלתו אליו יתברך, שזה "תפלה לעני", להכניע את חמרו וישותו הגשמי ואחר-כך יזכה ל"תפלה לדוד", שיהיה מדור לשכינה בהכנעה גדולה, על-ידי-זה יאירו בו נפשו רוחו נשמתו חיותו ויחודתו, שיהיה אצלו גלוי אלקות, ואז יתעלה אל "תפלה למשה", שיהיה לו נחא מכל וכל, שירגיש רק את אלקותו יתברך; אשרי מי שזוכה להגיע לזה.

מה אמר לך, ידידי הנקר, זה כל הגלוי של רבנו ז"ל, שמגלה לנו, שכל אחד ואחד מאתנו יתחזק בכל יום, וידבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, כי אין לנו בזה העולם אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא, ואדם צריך לזכר היטב היטב את מעשיו הרעים מה הוא עשה, ולהתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ויברח לאיזה מקום פנוי שאין שם בני-אדם, וידבר וישית ויספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואף שבהתחלה יגיע לו דבר זה מאד מאד קשה, כי ידמה לו שאף אחד לא שומע אותו, ואף אחד לא צריך אותו, עם כל זאת אם יהיה עקשן בכל יום ויום, ויבא אליו יתברך, וישפך שיח ותפלה לפניו יתברך, אז לא יזוז משם, עד שיבטל את חמרו, ויתעלה לעלות במדרגה יותר עליונה, עד שיהיה מדור לשכינת עזו יתברך, ואחר-כך יתחזק יותר ועוד יותר להתחנן ולבקש ולהפציר ממנו יתברך, אז יגיע למדרגה הכי עליונה, שיהיה לו נחא מכל וכל, שזה סוד "תפלה למשה", "תפלה לדוד", "תפלה לעני". אשרי מי שזוכה להכניס דבורים אלה בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

נא וְנָא רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַע עוֹלָם לֵהוּיֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִמְצָא בְּעֲצָמְךָ נִקְדוּת טוֹבוֹת, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אֶתְּה מְנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְיֵשׁ לְךָ מְזוּזָה עַל פֶּתַחְךָ, וְאֶתְּה הוֹלֵךְ עִם צִיצִית, וְיֵשׁ לְךָ זָקֵן וּפְאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֶתְּה שׁוֹמֵר שֶׁבֶת וְשׁוֹמֵר בְּשָׂרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲפִלּוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאֵי מִצְוֹת פְּרָמוֹן כַּמְאֲמָרָם ו"ל (בְּרִכוֹת נו:): אֲפִלּוּ רִיקָנִים שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצְוֹת פְּרָמוֹן; וּבְזֶה צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, שֶׁנֶּה סוֹד הַלְמוּד שֶׁל "אֲזַמְרָה לְאֵלֵקִי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁמֵּאֵד הַזֶּהִירָנוּ רַבְּנוּ ו"ל לְהִתְחַזֵּק לְמִצְאָה וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, אִיךָ שֶׁהוּא אֲפִלּוּ הוּא רָשָׁע גָּמוּר, שְׁיִדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וַיִּחַפֵּשׁ וַיִּבְקֵשׁ וַיִּמְצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁעָשָׂה בִּימֵי חַיָּו, כִּי אִיךָ יִתְכַן שְׁלֵא עָשָׂה אֵיזָה טוֹב מִמֵּימֵו? ! וַצְּרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְפַל בְּדַעְתּוֹ עַל כָּל דָּבָר, אֲלֵא צְרִיכִים לְהַחֲזִיק מֵעַמְדָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ לָזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתפט.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת אֲמִירַת זֶהֱר קָדָם הַתְּפִלָּה וְכוּ', תִּדַע כִּי דָבָר זֶה מְקַבֵּל מֵהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁצוּהָ לְאֲנָשָׁיו, שֶׁקָּדָם כָּל תְּפִלָּה יִלְמְדוּ מֵאֲמָר בְּזֶהֱר, וְזֶה מֵאִיר אֶת הַתְּפִלָּה בְּזֶהֱר הַמְּזוּהָר; אֲשֶׁרִי מִי שְׁאוֹמֵר לְפָנָי הַתְּפִלָּה אֲפִלּוּ קֶצֶת זֶהֱר, וְזֶה יִפְתַּח לוֹ אֶת הַמַּחֲזִין. וְדָבָר זֶה רְאִיתִי אֲצֵל הַרְּבֵה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְכִבֵּר יְדוּעַ שְׁרַבְנוּ ו"ל עוֹרֵר

מֵאֵד עַל לַמּוֹד זֶהר, וְאָמַר, שֶׁהֶלְשׁוֹן שֶׁל הַזֶּהר מְעוֹרְרַת מְאֹד אֶת הָאָדָם, וְלִכֵּן רְאֵה גַם אֶתָּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם קִדְּם הַתְּפִלָּה זֶהר, וְהוּא תְקוּן גָּדוֹל מְאֹד, וְכֵן בְּאֻמְצַע הַיּוֹם אֶתָּה יְכוּל לְקַרֹת כְּפֹה דְפִים גְּמָרָא, שֶׁהוּא גַם־כֵּן תְקוּן גָּדוֹל לְנַפֵּשׁ שֶׁל הָאָדָם.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהַר"וֹן, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִבְטִיחֵנוּ שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ יִפְתַּח קְשִׁיּוֹת גִּידְנוּ, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה יִכְנִיס בְּאָדָם הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְיִהְיֶה בְּעַל הַשְּׂגָה וּבְעַל תְּשׁוּבָה גָּדוֹל; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, שְׁזָה מִפְתַּח לְהַבִּין בְּכָל הַסִּפְרִים.

וְעַל כָּלֵם — הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהַבִּין אֶל אָבִיו, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר טוֹב מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתצ.

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר מִטוֹת־מַסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ כְּכֹר דְּבַרְנוּ בְּאַרִיכוּת, וְעַל־כֵּן אֵין מַה לְהַאֲרִיךְ, אַף מִהֶעֱנִינִים שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ שָׁם בְּמַחְנֶךָ... תִּדַע שֶׁעַקֵר עֲצָתְנוּ הִיא רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּשִׂיחָה זוֹ תְּפִלָּה, לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל מִכְאוּבֵי לְבָב וְנַפְשֶׁךָ בְּפִרְטֵי פִרְטוּת מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּכְנַס עִם פְּתוּיֶיךָ בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן, וְסוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים מִמֶּשׁ. וְכַמְבָּאֵר בְּלְקוּטֵי־מוֹהַר"וֹן (חֶלֶק א', סִימָו נה), כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵל אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַל־יְדֵי תְּפִלָּה שֶׁהִיא הַתְּנוּצָצוֹת אוֹר הָאֲבוֹת, בְּזֶה נִטְהַר עִם אִפְר פְּרָה אֲדָמָה, וּמְכַסֶּה אֶת עֲצֻמוֹ עַל־יְדֵי־זֶה בְּסִתֵּר צֵל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵז נְצוּל מִהֶרַע

עין של הרשעים, ולא עוד אלא שעוד זוכה לראות בשונאיו מה שהם רצו לראות בו, עין שם; ועל-כּן, חמדת לבבי, אתה שתק שתק, ואל תענה להם שום דבר, ובנדאי ישובו המה אלינו, ואנחנו לא נשוב אליהם. למען השם, אל תירא ואל תחת, רק שב שב, עד בא יבא עת ממרום שתצא משם, ואם אמנם בנקל לומר לחברו: שב בתוך האש וכו', אף-על-פי-כן אתה יודע שלטובתך בונתי, וכמה כבר מסרתי נפשי בעבורך וכו'. וכן ראית כבר נסים ומופתים נגלים שעשה עמך השם יתברך, על-כן לדעתי חכה כמעט רגע, עד יעבר זעם, וסוף כל סוף תתהפף המרירות על חותנך, ויגרשו אותו משם, ואז ממילא תהיה לה ישועה שתוכל לצאת, וצריך שתחזק היטב בדעתך: "דאס ביי השם יתברך איז אלץ מעגליך", כי הוא יתברך כל יכול, והוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים ובצדק ובישר, ובנדאי בונתו יתברך היא רק לטובה, רק משתוקק לדבורך. ולמען השם אל תבלבל את עצמך מדעות נפסדות של אלו המתלבשים עצמם בלבוש השלום, כי בונתם היא רק להרע לה, ולעקרה, חס ושלום, מהחיים הנצחיים, שכבר כל-כך הרבה מסרת נפשך עד עכשו בעבורם, ואפלו אותם מאנשי שלומנו המבלבלים דעתך לצאת ולריב וכו', גם לא תצית, כי עצתנו היא רק לברח אליו יתברך, והוא יתברך יאמר לצרותינו די, ובפרטיות לצרותיך. ואם תהיה חזק ואמיץ מאד בענין זה, לברח מכל הבזיונות והשפיכות דמים אליו יתברך, אז תזכה לראות נסים נגלים ממש, כי יתהפף הכל על חותנך, ואתה תצא בשלום, ותזכה לגדל ולבנות בית גאמן בישראל על-פי דעת רבנו ז"ל, שהיא התורה הקדושה.

ידידך לנצח...

א' תתצא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

האברך הקר לי מאד מאד, שוטה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, נרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך המלא מרירות לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרו המון יריעות, ובפרטיות פי ספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם. וראוי ונכון לך לחזור במה שגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה): על הפסוק: "בצר הרחבת לי", ולומר על זה התפלה בלקוטי תפלות (חלק א', תפלה קלג). והעקר לקיים כל מה שנאמר שם. ולמען השם לטובתך הנצחית, מה דהנה הנה, תעשה התחלה חדשה מרגע זה, ותשפח ותעביר מדעתך כל העבר. ושחק שתק, ואל תענה למחרפיד ולמבזיך דבר, אפלו הם אשתך ובניך, רק ברח לך אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך. וצריך שתחזק בדעתך, כי הפל לכל אלקות גמור, רק נחלבש בלבושים אלו אשר הם למראה עיניך, ועל-פן יותר טוב לברח עד המפהו, ולא להכנס עמהם בופוחים.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד להיות תמיד אף שמח, יהיה אף שיהיה, ואף שאני יודע ומרגיש מכאובי נפשך וצערך הקשה שעובר עליך, אשר קמו עליך אשתך ובניך וכו', אף מה לעשות, האם יש עצה אחרת מלברח אליו יתברך בשיחה זו תפלה, להשתטח לפניו יתברך בבכיות וכו'?! וכן לחזק את עצמו בכל מיני עצות להיות בשמחה עצומה. והעקר לשמור את הדבור, כי הוא צנור השפע, אם מדברים אליו יתברך וכן מדברים דבורי אמונה והתחזקות, על-ידי-זה ממשיכין על עצמן מחזין חדשים בכל פעם, מה שאין פן כשפוגמים בדבור ומדברים כל העולה על רוחו, אזי נתבלבלת דעתו לגמרי; כי על-ידי פגם הדבור, באים לידי נפילה ברוחניות ובגשמיות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט), פי נלחצים המחזין, על-פן העקר להרגיל את עצמו לא להתחיל לדבר עם שום ברירה, וכששואל אותך איזה דבר, תענה לו ולא יותר, ואם אתה רואה שרוצה רק להקניט אותך ולצערך וכו', תהיה רגיל לומר איני יודע, וכשתזכה להתועד עם אנשי שלומנו, אשר הם צדיקי דורנו,

תראה לדבר עמהם העקר רק מהתכלית הנצחית ודבורי אמונה, כי רק זה ישאר עמך. ובאמת ראוי ונכון שתחפש לעצמך חבר טוב, וביחד תדברו ותחזקו איש את אחיו בעבודתו יתברך, כי בזה העולם צריכים לחזוק גדול בכל עת ובכל שעה.

ידידך לנצח...

א' תתצב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארץ עם הכסף לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתקו כל הדינים על-ידי פלא עליון.

הרגל את עצמך במדת האמונה הקדושה, כי רבנו ז"ל בפרוש גלה לנו אשר אצל העולם האמונה היא דבר קטן, אבל אצלו העקר הוא אמונה, כי צריכים להתדיר בעצמו אמונה פשוטה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא מהמאציל העליון, ועל-כן כל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות מבני-אדם, תדע ותאמין שהכל ממנו יתברך, ועקר העצה לביטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ולבא ולהתחנן ולבקש אליו יתברך שיחוס וירחם עליו, וימתקו ממנו כל הדינים, אז כל הצער והרשעות שעושים לך יפלו על ראש המצערים אותך, העקר תחזק את עצמך באמונה פשוטה, ותדע כי הכל הוא למען כפרת עוונות ומריקת העוונות וכו' וכו'. כי כשעובר אדם עברות, הוא בורא קלפות ומשחיתים, והן הן הנוקמים בו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן ד') על פסוק (תהלים לד, כב): "תמותת רשע רעה", אשר הרע שהאדם עשה זה ממית אותו, כי עוונותיו של

הָאָדָם חֲקוּקִים עַל עֲצָמוֹתָיו, וְהֵם נוֹקְמִים בּוֹ. וְעַקֵּר הָעֵצָה לְבֹא אֶל הַצַּדִּיק, וְהַצַּדִּיק יִדְרִיכֶהוּ וַיִּנְהַיְגֶהוּ בְּדֶרֶךְ וְהִנְהִיגוֹת לְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוֹ ז"ל, וְתִלְמַד הַרְבֵּה בַּסִּפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאִז תִּפְתַּח לָךְ דֶּרֶךְ בְּחַיִּים, וְתִדַע אִיךָ לְהִתְנַהֵג.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַיְסוּד וְהַמְּפָתַח בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוֹ ז"ל הִיא תִפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, צְרִיכִים לְלַכֵּת לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יְתַבְרָךְ, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּלְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וּלְסַפֵּר הַכֹּל כְּמוֹ שְׁמַדְבָּרִים אֶל הָאָדָם, וְאִף שְׁבִיחַתְחִלָּה יְהִיָּה גְדֻמָּה לוֹ כְּאִלוֹ אִף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, כְּאִלוֹ אִף אֶחָד אֵינוֹ צָרִיךְ אוֹתוֹ, כֹּל זֶה בָּא מִחֲמַת הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ מְרַב עֲוֹנוֹתָיו, אֲבָל אִם יְהִיָּה חֲזַק בְּזֶה, אִז יַעֲבֹר עַל הַכֹּל. וְלִכֵּן תִּתְחִיל מֵהַיּוֹם הַזֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְתִתְנַדֵּה עַל חֲטָאֶיךָ, וּבּוֹדְאֵי עַל-יְדֵי תִפְלָה תִפְעַל שְׁתַּהֲיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמְךָ זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתַבְרָךְ.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר — אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ כֹּלֵל מְכַל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, אֲלֵא תִכְנִיס בְּחִיךָ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדַע וְתִאֲמִין אֲשֶׁר הַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, "וּבְכֹל צְרָתָם לוֹ צָר", שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ נִמְצָא שָׁם, וְזוֹ גְלוּת הַשְּׂכִינָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְמִצָּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֻזָּה מַעֲלָה אֶת הַשְּׂכִינָה לְשִׁרְשָׁה.

הַדְּוִרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבִיחַת-קִדְשׁ לְסֹדֵר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּירוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את כל לבך מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, מאחר שזכינו בזכיות חנם להתקרב אל רבנו, עלינו לקחת את דבריו ברצינות גדולה מאד, ולהתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולא להסתפל על שום ברנה, אף שיש לאדם חלישות הדעת מזה או מזה וכו' וכו', וכן מסתפל בספרים ונופל בדעתו וכו' וכו', כבר אמר לנו מוהרנ"ת ז"ל, שאפלו מי שמסתפל בספר "ראשית חכמה", עליו להתחזק ולידע שהספר הזה פונתו רק לקרב ולא לרחק. ופעם אחת אמר למישהו שאמר לו, שהספר הזה מכניס בו מרה שחורה ומפילו, אז אמר לו מוהרנ"ת ז"ל: אל תלמד בזה וכו'; הינו מצד אחד מוהרנ"ת ז"ל מחזק ומאמץ ללמד בכל הספרים כדעת רבנו ז"ל, אבל אם ספר מחליש את דעתך ומרחק אותך ושובר אותך וכו' וכו', אל תלמד בזה. העקר בזה העולם הוא רק להתחזק. ועקר ההתחזקות צריכים באמונה פשוטה מאד, ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שיזכה בכל שבוע לסיים שנים מקרא ואחד תרגום, ללמד הרבה משניות, שמזככות את הנפש מכל מיני חלדה שנדבקו בה, וכן יתמיד בלמוד גמרא, לסיים מסכתא אחרי מסכתא, שבזה מכניעים את הקלפה הידועה, וכן יהיה רגיל מאד בלמוד מדרשים, שמוכא בספרי (פרשת עקב): רצונך להפיר את מי שאמר והיה העולם — למד אגדה. ועל כלם — ללמד הרבה שלחן ערוך ופוסקים, שמאד מאד הוהירנו רבנו ז"ל, פי אצל רבנו ז"ל היה העקר לקיים את השלחן ערוך בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, וכן להרבות בתפלה והתבודדות, ולא להשבר משום דבר, פי סוף כל סוף "ימינו כצל עובר", הנה אנחנו כאן ועוד מעט נצא מפה, וכדאי להסתפל בספרים ובירחונים מדורות שעברו, ורואים איך שהכל הלך ופרח ברוח, מי שזכה לישוב בקרן זוית, ולמד תורה לשמה לשם אל עולם, והיה דבוק בו יתברך, ולא התערב בשום מחלקת ומריבות, הוא הצליח מאד דרפו, לא-כן אלו שהתערבו במחלקת וכו' וכו', והיו רעש גדול וכו' וכו', לבסוף נעקרו מן העולם וכו'

וכו'. לזאת אבקש אותך, ידידי היקר, שתעזוב כבר את כל השטיות, אתה תחזיק באמונה פשוטה בו יתברך, ולא יהיה לך עסק עם אף אחד, כי סוף כל סוף הרשעים האלה יפלו לגמרי, והעורב רב יתבטלו מעם ישראל, והארץ תקיא אותם, ולא יהיה להם קיום, אף שעדין אנחנו לא רואים מתי זה יקרה, עם כל זאת אין לנו להתבלבל מזה כלל, עלינו רק להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, לדבר הרבה אליו יתברך, ולהתמיד בתורה הקדושה, ולהחזיר את האמונה בילדינו, ועל-ידי-זה נצליח ורפנו, אבל לא להתבלבל בשום פנים ואפן.

נא ונא ראה להתמיד בספרי רבנו ו"ל בכל יום, ושם תמצא מנוח ומרגוע לנפשך, כי באמת אנחנו צריכים לרחמים רבים בזה העולם, להחזיק מעמד ולא להשבר, כי הנסיונות הם קשים ומרים עד מאד, ואשרי מי שזוכה להיות חבר אל אנשי שלומנו היקרים, ומדבר אחד עם חברו בכל יום מעצותיו הקדושות, ואף שבחויץ צוחקים ולועגים מאתנו וכו' וכו' — מה בך, אשרי מי ששם בהונ"ה מבטחו, ומרגיל את עצמו לדבר בכל יום אליו יתברך, באשר ידבר איש אל רעהו ויחבן אל אביו, וזוכה להתחבא בסתר צל בנפיו יתברך, שאז ירגיש טעם אחר בחיים, ואף שבחויץ צוחקים, זו הבעיה שלהם, אנחנו צריכים רק להתחבא אצלו יתברך, ואז טוב לנו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתצד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שכתבת בענין בנדך וכו', שעזב אותך וכו', לדעתי טוב שתלמד עכשו את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמא, ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ושם תמצא עצות, כי באמת רבנו ז"ל מגלה לנו, אשר אם האדם מתעורר בתשובה שלמה, עד שההתעוררות עושה פרי בילדיו, אז סימן שזכה לתשובה אמיתית, שנעשית התעוררות גם אצל אלו שאבד וכו', עין שם; ולכן אם אתה רוצה שבנדך יבא אליך בחזרה — תחזור בתשובה שלמה אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותשכב על הארץ, ותכה עם ראשך על הרצפה, ותבקש ותתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך, שימחל לך על כל עוונותיך, עד שתראה שבנדך חוזר אליך, תעשה ככה; כי באמת פשאדם חוטא ופוגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, על-ידי-זה מאבד את הטפות במקום הקלפות, ומזה בא שגם הבנים החיים מתמרדים על הוריהם, ומורדים בהם ובורחים, ועל-כן אם תעשה זאת, שתשוב בתשובה שלמה, ובכל יום תשכב בפשוט ידים ורגלים על הרצפה, ותבכה ותתחנן אליו יתברך, שאתה באמת שב בתשובה שלמה, אז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הכפל הדבר — ראה ללמד את התורה קמ"א ולומר את התפלה, ואף שזה שייך לחדש אלול, עם כל זאת יכולים ללמד זאת כל השנה ובפרט מי שנצרך לזה, כמו אתה שבנדך מורד בך וכו' וכו', אקוה שתקיים את דברי, ותראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתצה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה עכשו בקיץ ובפרט בחדשי תמוז-אב צריכים להשמר מאד
מאד לא להסתובב ברחובות, רק לישוב בבית-הכנסת ובבית-המדרש
ולעסק בתורה ובתפלה, אשרי מי שזוכה להתחבא בעתים הללו
בצל כנפיו יתברך, וירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא
כדבר איש אל רעהו והבן אל אביו, שזה עולה על הכל, כי פשאדם
זוכה לדבר אליו יתברך, על-ידי-זה מאיר עליו אור השכינה; כי
באמת אדם צריך לבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא,
ותמיד לחשב רק ממנו יתברך, וזה אי אפשר רק כשהולך במקום
פנוי שאין שם בני-אדם, ולפרש את כל שיחתו, כמוכא בדברי רבנו
ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן נב). על-כל-פנים בחדשי תמוז-אב על
האדם לישוב בבית-המדרש ובבית-הכנסת ולא להסתובב ברחובות.

ועין ב'אור החיים' הקדוש בפרשת בלק, בפסוק (במדבר כה, א):
"וישב ישראל בשטים, ויחל העם לזנות אל בנות מואב", שאומר:
צריך לדעת מה צריך בהודעת מאמר זה, ורבותינו ו"ל (תנחומא בלק)
העירו בזה ואמרו, כי להודיעך בא, כי זה סבה לזנות, לפי שהמקום
מטבעו לעורר הטבע התאונה והבהמיות. ונראה לפרש, שהכתוב
יעיד סבת הזנות שהיתה, לפי שיצאו העם לטיל חוץ למחנה
ישראל, ושם נמצאו בנות מואב, והוא אמרו "וישב ישראל
בשטים", פרש במקום שהיו מטילים בו חוץ למחניהו, ושטים הוא
לשון טיולים, כדרך אמרו "שטו העם" ופרש רש"י שם: אין שיט
אלא לשון טיול, וזו סבת "ויחל העם לזנות", עין שם.

הרי שלף לפניך, כי איך באו עם ישראל לעון המר הזה של
זנות? רק על-ידי שהלכו לטיל ברחובות, שכל זה הוא עצת בלעם
הרשע. ולכן צריכים בשני החודשים האלו, לשמר מאד מאד לא

להסתובב הרבה ברחובות, רק מה שמכרח מאד, העקר לישב בבתי-כנסיות ובבתי-מדרשות, להתפלל וללמד ולהתבודד עמו יתברך, ואז נכון לבו יהיה בטוח, שלא יבא לידי החטא המגנה הזה. אשרי מי ששם דברי אלה אל לבו, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ולצעק לפניו יתברך במסירות נפש גדולה מאד, והיה טוב שתצא מחוץ לעיר במקום שאין שם בני-אדם, ותצעק הרבה אליו יתברך. ושמעתי מר' לוי יצחק [נרו זאיר] [ו"ל], שספר, שהיה בין אנשי שלומנו אחד בשם נטע, והוא היה רנק, ותפסו אותו הקומוניסטים, ימח שם, ושלחו אותו לסביר לעבד עבודת כפיה, אף הוא הרגיל את עצמו לדבר הרבה אליו יתברך, כי היה מקרב אל רבנו ז"ל, ולכן בקש הרבה ממנו יתברך שיקל לו ענשו, והקדוש-ברוך-הוא סבב סבות שנתנו לו לעבד במשרד שלהם, להכניס מים וכו', ולחמם את המשרד להביא עצים וכו' וכדומה, ושם עבדה גם בת כמר, והיות שהגויים פרוצים בנאוף, אז התחילה להסית אותו לעשות עברה, רחמנא לצלן, והוא דחה אותה בכל יום על הלילה, ובלילה היתה דרכו לצאת לתוך היער והיה צועק אל הקדוש-ברוך-הוא בקולי קולות, ובקש רחמים מרבים ממנו יתברך, שיעקר את לבו על המקום, העקר שלא יעשה איזה חטא, וכך התנהג מדי יום ביומו. וכשחזר, בת הכמר כבר ישנה, ועל-ידי-זה נצל, וכך עברו עליו שלש שנים, ולבסוף שחררו אותו, וביום השחרור עלתה בת הכמר על גג הצריף והכריזה לרבים: אם יש בעולם בחור קדוש, היא יכולה להעיד שתבחור הזה הוא קדוש, וזכהו הקדוש-ברוך-הוא, וחזר לאנשי שלומנו באומן, וספר להם מה שעבר עליו בשלש השנים האלו. והיו הרבה מאנשי שלומנו בוכים לאיזו מדרגה זכה הבחור הזה להגיע, שעמד בנסיון. והבחור נטע הזה היה רגיל לומר: אם לא היתה לו עצת רבנו ז"ל של התבודדות, מזמן היה חוטא, אלא זו היתה לו העצה היחידה איך להנצל, שצעק בקולי קולות בכל לילה אליו יתברך, שיעקר את לבו, העקר שלא לבוא לידי עברה. רואים מזה גדל מעלת התפלה והצעקה להקדוש-ברוך-הוא, ובפרט מי

שְׁהֲרָגִיל כְּכַר אֶת עֲצָמוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכּוֹ, לְהַגִּיעַ לַחֲטָאִים, עָלְיוּ
 לְצַעֲקַ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שִׁיפְתַּח לוֹ
 הַמֶּחֶ; כִּי מִי שֶׁמָּחוּ בְּקִטְנוֹת הוּא צָרִיךְ לְצַעֲקַ ע' קָלִין, כַּמּוּבָא
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים כ"א, לו'), וְדִיָּקָא עַל-יַדֵּי שִׁיִּצְעַק הָע' קָלִין,
 יִפְתַּח לוֹ הַמֶּחֶ וְיִזְכֶּה לְהַנְצִל מִהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה. וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה
 רָגִיל מְאֹד מְאֹד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְצַעֲקוֹת אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאֵל תְּסַתּוּבֵב בְּרַחוּבוֹת, וּבְפִרְט עֲכָשׁוּ בְּקִיץ, שֶׁהַפְּרִיצוֹת זֶה אִיוֹם
 וְנוֹרָא, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהַכְלִיל בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד תִּחְשַׁב
 רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִמְשֹׁךְ אֶת עֲצָמְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק עַל-יַדֵּי-זֶה
 תִּנְצֵל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַנְצִל מִפְּגָם הַבְּרִית הוֹצֵאת זְרַע לְבִטְלָה וְכוּ'
 וְכוּ', רַק עַל-יַדֵּי תַקֵּף הָאֲמוּנָה, שֶׁהָאָדָם מְסַתְּפֵל תָּמִיד רַק עַל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְחַבֵּא וְאִינוּ מְסַתּוּבֵב בְּרַחוּבוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי
 שִׁזְכֶּה לְהַגִּיעַ לָזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתצו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ
 יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפְל
 בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, כִּי בְּזֶה
 הָעוֹלָם הָעֶקֶר הוּא הַתְּחִזּוֹקוֹת, כִּי בְּלִי הַתְּחִזּוֹקוֹת אִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיק
 מִעֲמֵד כָּלֵל, כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם חֲלִישוֹת הַדַּעַת חֲדָשָׁה,
 וּבְפִרְט מִי שִׁזְכֶּה לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הוּא צָרִיךְ לְהַתְּחִזּוֹק
 בְּיִתְרוֹ, כִּי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה הֵם מִהַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיכִים חֲזוּק, כַּמּוּבָא
 בְּדַבְּרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ

ואינו מבלבל את עצמו מאף אחד, רק מסתכל על תכליתו הנצחית, כי יבוא היום שיצטרף לצאת מזה העולם, ועל-כן כל מה שזוכים לחטף אילו נקודות טובות, זה צריך להיות יקר בעיניו מאד מאד, ובפרט שיחה בינו לבין קונו, אשר כל דבור ודבור שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא הוא הצלחה נצחית, כי סוף כל סוף אנחנו מגשמים מאד, ומנחים ברפש וטיט וצואה, רחמנא לישזכן, ואף-על-פי-כן מתחזקים באמונה פשוטה בו יתברך, ומאמינים שהוא יתברך נמצא אתנו, ושומע את תפלתנו, ומדברים ומשיחים ומספרים לפניו יתברך את כל לבנו, זה עושה רשם למעלה מאד, ועל-כן אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה הזו, של תפלה והתבודדות. ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על כל אחד מאנשי שלומנו שיהיה רגיל בעבודה הקדושה הזו, שייספר לפניו יתברך בכל יום בתמימות ובפשיטות מה שעובר עליו, ויבקש ברחמים ובתחנונים ממנו יתברך שיזכה להכלל באין סוף ברוך הוא, ואשרי מי שזוכה להגיע לזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר דברים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, וגם אחיך ספר לי כל מה שעבר עליך בעתים הללו.

והנה, אחי היקר, הספלת מאד מאד בכל הנהגתך שנהגת וכו', כי באמת מי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אז הולך לו תמיד בסדרן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), ומכל שכן וכל

שָׁכַן כְּשִׁזְכָּח לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְלִידַע בְּכָל פַּעַם שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלָל, דִּיקָא אֲזוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל מִרְבְּנוּ ו"ל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), כִּי צָרִיף לְקַבֵּל דְּבָרָיו וְלִקְיָמָם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה עַד מְאֹד בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל כָּלָל הַמְצוּיִים עֲכָשׁוּ אֶפְלוּ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, אֲנִי רוֹאֶה שְׁכָל מְרִירוּתָךְ וּבִלְבוּלֶיךָ עוֹבְרִים עָלֶיךָ מֵרַב חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַנִּכְנָסִים בְּךָ לְהַשְׁתַּרֵּר עַל זולתך, וּכְשֶׂאִין הוֹלֵךְ לָךְ, אַתָּה שָׁבוּר וּמְשֻׁבָּר כְּתָרֵם הַנְּשֻׁבָּר.

אֲחֵי הַיְקָר! כִּלְךָ מִדְּרָךְ זֶה, הַעֲקָר לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׂזֶה נִקְרָא עֲלִית הַמְּלָכוֹת לְשִׁרְשָׁה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעז).

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, בָּרַח לָךְ מִלְּצִים וּמִתְחַבְּרִים רָעִים, וְתִרְאֶה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ בְּחִדוּשֵׁין דְּאוֹרֵייתָא יְהִיֵּה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, וְאֶפְלוּ דְבוּר אֶחָד יְהִיֵּה יְקָר בְּעֵינֶיךָ מְאֹד, כִּי כָּבֵד אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם זוֹכָה לְחִדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא, זֶה סִימָן שְׁקַבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִים בְּאַהֲבָה. וְעֵין שָׁם כָּל הַתּוֹרָה מְרִישָׁא לְסִיפָא, וְהוּא נִצְרָךְ לָךְ עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּפִי שְׂאֲנִי רוֹאֶה וּמִבֵּין הוּא, שְׁכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעַתִּים הַלְלוּ הוּא מִהַסְּבָה, כִּי נִשְׁמַתָּךְ מִשְׁתוֹקֶקת מְאֹד מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָלוֹת הַנְּפֶשׁ, אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׂאֲתָה בָּא לְבַחֲיִנַת וְשׁוּב, אֵין לָךְ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמָּךְ. וּכְשֶׂתְעִין הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַזֶּה, אֲזוּ תִמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ, כִּי מְבָאָר שָׁם, אֲשֶׁר עָקַר הַהִתְקַרְרוֹת לְקַרֵּר צְמָאוֹן הַנְּפֶשׁ הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי חִדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא; וְעַל-כֵּן, חֲמִידַת לְבָבִי, מָה דַּהֲנָה הָנּוּה, וּמַעֲתָה תַּהֲיֶה רְגִיל לְהַתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִבְנֶה לְעֲצֻמָּךְ בְּנִינִים נְפְלָאִים מִחִדוּשֵׁי תּוֹרָה, וְתִרְאֶה לְחַבֵּר סְפָרִים קְדוּשִׁים, וְאֶפְלוּ אִם לֹא תִדַּע מָה יְהִיֵּה נַעֲשֶׂה מִזֶּה — מָה בְּכָךְ, תְּסַדֵּר לְעֲצֻמָּךְ סְפָרִים אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְחִדוּשׁ בְּתוֹרָה, וְאָמַר שֶׁהוּא תְּקוּן נְפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), וְאִם יְהִיֵּה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁידְפֶּס, וּמִכָּל שְׁכָן שְׂיִתְפַּשֵּׁט בְּתַפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲזוּ יְהִיֵּה כָּךְ, אַתָּה עֹשֶׂה אֶת שְׁלָךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וּלְמַעַן הַשֵּׁם כִּלְךָ

מִדְרָךְ זוֹ לְצֵאת וְלָרִיב עִם אֲשֶׁתְךָ וּבְנֶיךָ, כִּי בָּזָה תִתְמַרֵּר יוֹתֵר נִפְשָׁךְ וְכוּ', רַק תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְאֵל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְעוֹלָם וּמִשׁוּם בְּרִיָּה, וְתַחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מֵאַמְרֵם ו'ל (יומא לח.): בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבִמְקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵינְךָ אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכֵן לְחִבְרוֹ, וְאֵינְךָ מַלְכוּת נוֹגֵעַת בְּמַלְכוּת חִבְרָתָהּ אִפְלוּ כִּמְלֵא נִימָא, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ בַּתּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל תְּמִיד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחֵמִים הַגְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, וּבִפְרִטֵי פְרִטִיּוֹת מֵה שְׂאֵתָהּ זוֹכָה לִידַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֹה, מֵה הֵייתָ עוֹשֶׂה אִם לֹא הָיָה לְךָ רַבֵּי כְּזֹה הַמַּחֲיָה וּמַחֲזִיק אוֹתְךָ וְכוּ', לְמָה לְךָ לְהַסְתַּכֵּל בְּכָל פְּעַם עַל אַחֲרִים, הֲלֹא כָּל אֶחָד יֵרֵד אֶל זֶה הָעוֹלָם לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מֵה שְׁמִיעַד לְחִבְרוֹ, וְעַל-כֵּן לְמָה תִּתְמַרֵּר כָּל-כָּךְ אֶת נִפְשָׁךְ בַּקְּנָאָה וּשְׁנֵאת חֲנָם הַמְמַרְרֶת אֶת חַיִּיךָ בַּחֲנָם, הֲלֹא כָּל עַנְיָן רַבְּנוּ ו'ל הוּא רַק לְהַכְנִיס בְּאָדָם חַיּוֹת חֲדָשָׁה וְשִׁמְחָה אֱמֶתִית, וְלִזְכּוֹת לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה כִּכְר דְּבִרְתֵי עִמָּךְ עַנְיָנִים אֵלוּ כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּהִיוֹתְךָ בְּבֵיתִי וְהִסְכַּמְתָּ עִמִּי, וּבְכָל פְּעַם אַתָּה חוֹזֵר אַחֲזוֹר; עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, שָׁמַע בְּקוֹלִי, אֵי עֲצָךְ וַיְהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ, עַקֵּר הַתַּכְלִית בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא רַק הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת צְרִיכִים לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם אֶל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה". וְהָאֱמוּנָה הַיָּא הִיא הַדְּבִקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא זֹאת בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דְבָר קָטָן, אֲבָל אֲצֵלִי הָעַקֵּר הָאֱמוּנָה. וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, לִידַע אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְאֵינְךָ שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְנוֹדָאֵי כָּל יְגִיעָה וְכָל עוֹבְדָא טָבָא שְׁזָכִיתָ לַעֲשׂוֹת וּלְהַתִּיגַע לְמַעַנּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְמַעַן הַצְּדִיק הָאֱמֶת, בְּנוֹדָאֵי לֹא תִהְיֶה נֶאֱבַדַת כָּלֵל, וּבֹא תְבוֹא עַל שְׁכָרְךָ, וְעַל-כֵּן אֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ מֵאֵלוּ הַמְצַעְרִים וְהַמְבִזִּים אוֹתְךָ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה רַק בְּטוֹבְתְךָ,

אֲשֶׁר א' תתצח בנחל פז

שְׁתַּזְכֶּה עַל-יְדֵי הַבְּזִיּוֹנוֹת וְהַחְרוּפִין וְהַגְדוּפִין לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת אָדָם
הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא (עֵין לְקוּטִי-מִוֶּהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁהוּא הַכֹּנַעַת
גְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפֶךְ (עֵין בְּאֶשֶׁר בְּנַחַל, חֶלֶק ד', מִכְּתָב תְּקֵמָה, דְּפוּס חֲדָשׁ), וְתַזְכֶּה
לְחַזוֹת בְּנַעַם הַנְּזִי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד
בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל בְּכֻלְלִיּוֹת וּבְאַהֲבַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטִיּוֹת.

יְדִידֶךָ לְנַצַּח...

א' תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

רָאָה לְחֲזוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וּבְפִרְט
עֲכָשׁוּ בֵּין הַמְצָרִים, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי בְּאַמַּת חֶרֶב־
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי כָּל דוֹר וְדוֹר, שְׁלֹא נִבְנָה
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, כָּאֵלוֹ נִחְרַב בְּיָמָיו, וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם וְיוֹם
צְרִיכִים לְקוֹם בְּחִצּוֹת, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן עַל חֶרֶב־בֵּית הַמִּחִין,
חֶרֶב־בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהִמַּח שֶׁל הָאָדָם חָרַב וְנִחְרַב לְגַמְרִי, עַל-יְדֵי
הַרְהוּרִים רָעִים וּמַחְשְׁבוֹת זְרוּת, כִּי אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל הִזָּה הָעֵקֶר קִדְּשַׁת
וְטָהַרְת הַמַּחְשְׁבָה, כִּי כְּשֵׁי שֶׁלָּאָדָם קִדְּשַׁת וְטָהַרְת הַמַּחְשְׁבָה,
שְׁחוֹשֵׁב רַק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוֹ נִבְנָה אֲצֵלוֹ בֵּית-מִקְדָּשׁ, כִּי
אֲצֵלוֹ אֵין שׁוּם הַפְּרָשׁ בֵּין קִדְּם בְּנִית בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ לְאַחַר בְּנִית
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, בֵּין קִדְּם הַחֶרֶב־לְאַחַר הַחֶרֶב־בֶּן, הוּא דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים
בוֹ יִתְפַּרֵּךְ, אֲכָל בְּרַגַע שְׁנִחְרַב בֵּית הַמִּחִין שְׁלוֹ, זֶה חֶרֶב־בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׁבָא עַל-יְדֵי-זֶה לְקַלְקוּלִים רַבִּים, כִּי הִמַּח

מְהֵרָה וְחוֹשֵׁב וְכוּ' וְכוּ', וְאַחֲרֵי־כֵן מְדַבֵּר כָּל דָּבָר רַע, וְאַחֲרֵי־כֵן עוֹשֶׂה כָּל דָּבָר רַע. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבָכוֹת הַרְבֵּה עַל חֲרַפְּנֵי בֵּית הַמַּחֲזִין, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בַתְּשׁוּעָה בְּאֵב צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁנוֹזְכָה לְהַשְׁלִים אֶת מַחֲנוֹ, שְׁזָה בְּנֵין־בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, בְּכִלְלִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת. וּמָה גַם הָעֵקֶר לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בַתְּמִימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת עַל חֲרַפְּנֵי־בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גְּלוֹת הַשְּׂכִינָה וְעַל גְּלוֹת יִשְׂרָאֵל וְעַל הַרְצִיחוֹת, הַהֲרִיגוֹת הַשְּׂרָפוֹת וְכוּ' וְכוּ' שְׁעוֹבְרִים עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְּזוֹת מִימוֹת עוֹלָם, שִׁירְצָחוּ בְּרִצְחוֹת כְּאֵלֶּה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ שִׁיחוֹס וּיְרַחֵם עָלֵינוּ, וְיִוְצִיאֵנוּ מֵהַגְּלוֹת הַמְּרָה הַזֹּאת, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בְּבֵין הַמְּצָרִים, וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת בַּתְּשׁוּעָה בְּאֵב עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ וְלִהְיֵת חֲנוּן מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ הַרְבֵּה, שֶׁכָּבֵד יֹאמֵר סוּף נִקְץ לְכָל צְרוּתֵינוּ וְיִתְחַלֵּה וְרֹאשׁ לְפָדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ, כִּי אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֵל תַּחֲשֹׁב כְּרָגַע שֶׁהִגִּיעַ כְּבֹד גְּאֻלְתָּנוּ, אֲדַרְבֵּה אֲנַחְנוּ בַּחֲשֵׁךְ כְּפוֹל וּמְכֹפֵל, גְּלוֹת בַּתוֹךְ גְּלוֹת. בִּפְרָט עֲכָשׁוּ שֶׁהָעַרְב־רַב מִתְּפַשְׁטִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִמְלָאִים אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם גּוֹיִם וְגוֹיּוֹת, וּמְעַרְבְּבִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּהַתְּבֻלּוֹת כְּזוֹ שֶׁלֹּא הָיְתָה מֵעוֹלָם, וּמִתִּירִים עֲרִיּוֹת בְּפִרְהוּסָהּ, וּמִמְלָאִים אֶת כָּל הָאֶרֶץ עִם בֶּשֶׂר הַחֲזִיר הַחֲמוֹר וְהַגְּמֹל וְהַשֶּׁפֶן וְהָאֲרֻנְבַת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עוֹד לֹא הָיָה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה כָּל־כֵּן מְאֻרְגָּן מְלָכוֹת רַשְׁעָה נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ. וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְצַעֵק בְּעֵת קְרִיאַת מְגִילַת אִיכָה, וּלְבַקֵּשׁ וְלִהְיֵת חֲנוּן מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ שִׁיחוֹס וּיְרַחֵם עָלֵינוּ, וְיַגְלֶה לָנוּ אֶת הָאֲמֶת, וְיִנְזַכֵּה לְקַדְּשׁת וּלְטַהַרְת הַמַּח, שְׁזָה בְּנֵין־בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹּא גִלָּה אַחַר שְׂרִירוֹת לְבַבְנוּ, וְלֹא גִלָּה אַחַר עֲצַת יִצְרָנוּ, וְלֹא נִתְעַרַב עִם הָעַרְב־רַב כָּלֵל, וְלֹא תִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם שִׁיכוֹת אֲלֵיהֶם כָּלֵל, לֹא בְּמַחְשָׁבָה, לֹא בְּדַבּוּר, לֹא בְּמַעֲשֵׂה, עָלֵינוּ רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמּוֹ בּוֹ יִתְפָּרֵךְ, וְלִהְיֵת מִיָּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא נִטָּה מִדְּרָךְ הַשְּׁלִחָן עֲרוּךְ, אֲפִלּוּ זִיז כְּלָשָׁהּ, וְנִהְיֶה דְּבָקִים בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְפָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתצט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר דברים ה'תשל"ה.

הימים אשר יתהפכו בקרוב לימי שמחה וגאולה. שלום וברכה
 וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, גר להצדיק נחל
 נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי עד מאד כי זה כמה זמן שלא
 שמעתי ממך.

טייערער ברודער, מען דארף זיך זייער זייער מחזק צו זיין אין
 די טעג פון גלות השכינה בכלליות און בפרטיות וואס ר' נתן ז"ל
 זאגט (לקוטי הלכות, הודאה, הלכה ו'), אז גלות השכינה בכלליות
 ובפרטיות, איז טייטש ווען עס הערשט עצבות אין דער וועלט
 בכלל, און ביי יעדען מענטש בפרט, און די עצב ארויס צו נעמען
 די שכינה פון גלות איז נאהר דורך שמחה, ווען איין יחיד איז זוכה
 און איז זיך מחזק אין אמת'ע שמחה דורך דעם טוט ער איין טובה
 פאר די גאנצע וועלט בכלל, און ביי זיך בפרט, איבער דעם
 טייערער ברודער שטארק זיך זייער מיט שמחה וועט דאס דיר
 זייער צו נוטץ קומען ברוחניות ובגשמיות. דער הייליגער רבי זאגט
 (ספר המדות, אות שמחה, סימן א'): מי שהוא שמח תמיד, על ידי זה
 הוא מצליח; עס איז איין גרויסע הצלחה פאר איין איד ווען ער
 פרייט זיך און דער שמחה דארף זיין בחינת (תהלים צז): "שמחו
 צדיקים בה'" וגו', פרייען זיך מיט השם יתברך ווארום עס איז נאך
 נישט דא קיין שמחה אויף דער וועלט ווי די שמחה וואס דער
 מענטש דארף זיך פרייען דאס ער האט זוכה גיווען "שלא עשני
 גוי"; אשרינו מה טוב חלקנו, דאס מיר האבן זוכה גיווען צו וויסען
 פון אזוי איין גרויסען רבי'ן וואס לייכט אונז אין אונזער
 פינצטערניש חבלים נפלו לנו בנעימים שטארק זיך זייער זייער זיך
 אויס רעדן דאס הארץ פאר השם יתברך, און דערצייל איהם יעדען

טאג אלץ וואס דו דארפסט און וואס עס גייט אויף דיר איבער".
 ידידך...?

א' תתק.

בעזרת השם יתברך, יום ששי – ערב־שבת־קדש לסדר דברים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויחדפו אל אהובי, אחי ורעי,
 הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע
 מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחרי שדברנו אֶתְמוֹל, נתישבותי ביני לבין קוני, כי אי אפשר
 לי לנסע באותה הנסיעה שיש בדעתך, וקשה וכבד עלי מאוד מאוד
 לנסע על ספק ספקא, ובפרט להיות בראש השנה על הדרך, ויש לי
 לעצמי תכנית אחרת, אם יהיה ברצונו יתברך, אז אֶזְכֶּה להוציא
 מהפח אל הפעל. לעת עתה, חמדת לבכי, צריך שתהיינה פל
 מגמותינו רק לצית את רבנו ז"ל, לסתם עינינו מפל ההבלים, ולברח
 רק אליו יתברך, כי אי אפשר לזכות לבא לידי בטול באמת, כי אם
 על ידי סתימת העינים בחזקה (עין לקוטי־מורה"ן, חלק א', סימן סה), ואז
 דיקא יכול לזכות לכל טוב אמתי ונצחי; כי כמו שאדם מתנהג,
 כמו־כן מתנהגים עמו, ועל־כן פשאינו מסתפל על שום בריה
 שבעולם, אז דיקא זוכה להצלחת ברוחניות ובגשמיות. וזה מה
 שאמרו חז"ל (תענית ח:): אין הפרכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן

ה) אחי היקר! צריך הרבה מאוד להתחזק בנמים של גלות השכינה בכלליות ובפרטיות,
 מה שר' נתן אומר, שגלות השכינה בכלליות ובפרטיות, הפרוש הוא — כששורה עצבות
 על כל העולם בכלל, ובכל אדם בפרט, והעצה להוציא את השכינה מהגלות זה רק דרך
 שמחה, וכשיחיד זוכה ומתחזק בשמחה אמיתית, על־ידי־זה הוא עושה טובה לכל העולם
 בכלל, ואצלו בפרט. על־כן, אחי היקר, תתחזק מאוד בשמחה, וזה יועיל לך ברוחניות
 ובגשמיות. רבנו הקדוש אומר: מי שהוא שמח תמיד, על־ידי־זה הוא מצליח, והצלחה
 גדולה של יהודי כשהוא שמח, והשמחה צריכה להיות בחינת: "שמחו צדיקים בה"
 וגו'. תשמח עם השם יתברך, כי אין עוד שמחה בעולם כשמחה זו — שאדם שמח
 שלא עשני גוי, אשרינו מה טוב חלקנו, שזכינו לרעת מרבי גדול כזה, שמאיר לנו בתוך
 חשכותנו, חבלים נפלו לנו בנעימים. תתחזק מאוד מאוד, ותפרש כל שיחתך אליו יתברך,
 ותספר לפניו כל מה שאתה צריך, ומה שעובר עליך.

אֲשֶׁר א' תתק בנחל צא

הַעֵינַ; וְכֵן הוּא בּוֹהֵר הַקְדוּשׁ (בַּהֲקִדְמָה דף ה.): כָּל מֵה דְסִתִּים מַעֲיֵנָא סְלֵקָא לְתוֹעֵלְתָא עֲלָאָה; כִּי בְזַה שְׂאִינוּ מְסַתְּפֵל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֵוֹלָם, וְלֹא אֲכַפֵּת לִיָּה כָּלֵל שׁוּם דְּבַר, וּמְצַנִּיעַ עֲבוּדְתוֹ וּמַעֲשִׂיו, הֵינּוּ כִּי כָּל יִשְׁעוֹ וְחֻפְצוֹ הוּא לְזִכּוֹת לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז דִּיקָא מְצוּיָה בּוֹ הַבְּרָכָה, וְכָל מַעֲשִׂיו עוֹלִים וְנִתְעַלִּים לְמַעְלָה לְתוֹעֵלְתָא גְדוּלָּה.

וְרַבְּנֵנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), שֶׁזֶה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת הָאֲמֵת, כְּשֶׁאִינוּ נִצְרָךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת, הֵינּוּ שְׂאִינוּ רוּצָה שְׂיֵאֲחֲזוּ מִמֶּנּוּ אוֹ יַעֲשׂוּ מִמֶּנּוּ אֵינְזָה דְּבַר וְכוּ', עֵינַ שָׁם; וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַבְּטוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹכִים עַל־יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה וְהִתְמַדָּה נִפְלְאָה בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת (עֵינַ לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), אֲשֶׁר בְּאֲמֵת זֶה הִיָּתָה עֲבוּדַת הַנְּבִיאִים, שֶׁהִתְמִידוּ מְאֹד מְאֹד בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּעָה עֲלֵיהֶם הַנְּבוּאָה, וְהִתְעַנְּגוּ בְּעִרְבוּת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְאִירָה בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקְאֵל מג, ב): "וְהֶאֱרַץ הָאִירָה מִכְּבוֹדוֹ" וְגו'.

וְהֵנָּה אוֹדוֹת שְׂשֵׂאֲלֵת מִמֶּנּוּ, מֵאִינַ לִי עֲנִינַ הַיְחוּדִים הַמְזַכְּרִים כְּמֵה פְּעָמִים בְּסִפְרִים שֶׁהִדְפַּסְתִּי, הֵלֹא אֵינַ זֶה דְרָךְ רַבְּנֵנוּ ז"ל כָּלֵל בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲחִי הִקְרָ! טְעִיתָ בְּטַעוֹת גְּדוּלָּה, כִּי הַמַּעֲיֵן הֵיטֵב בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּתוֹרָה ב', שֶׁמְדַבֵּר שָׁם מֵעֲנִינַ חֶרֶב הַתַּפְלָה, שְׂיִמְסֹר מְשִׁיחַ לְכָל אֲחֵר, וְאֵל מֵה יִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה שְׂיֵאִיר עֲלֵיהֶם הָאוֹרוֹת מְנוּקְבָא דְפִרְדֵּשׁקָא, שֶׁהֵם הַתְּרַפּוֹ אוֹרוֹת, שֶׁהֵם הַשְּׂבַעָה שְׁמוֹת וְכוּ', עֵינַ שָׁם; הֵרִי לָךְ בְּפִרוּשׁ, כִּי צְרִיךְ הָאָדָם לְזִכּוֹת לְתַקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא זְכוּךְ וְטָהֵרַת הַמַּחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַפְלָה בְּשְׁלֵמוֹת, וְאֵז יֵאִירוּ עֲלָיו בְּקַבִּיעוֹת אֵלוֹ הַשְּׁמוֹת, וְיִטְיֵל בְּהֵם כְּמִטְיֵל בְּגֵן נְהַדֵּר. וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ זוֹכֶה לְזֶה, שְׂיֵהִיָּה לְפָנַי עֵינָיו בְּקַבִּיעוֹת שָׁם הַנְּזָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים טו, ו): "שׁוֹיִתִּי הַנְּזָה" לְנִגְדֵי תְּמִיד" (מֵה שְׁזָכָה אֶל זֶה רַבְּנֵנוּ ז"ל עוֹד בְּהִיוֹתוֹ כְּבֵן שָׁשׁ, כְּאֲשֶׁר סִפֵּר בְּעֶצְמוֹ), הוּא צְרִיךְ לְבַכּוֹת הַרְּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶהוּ סִימָן שְׂעֲדִין מַחוּ וְדַעְתּוֹ מְשׁוּטָטִים בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעֲדִין הוּא מְעַרְבַּ בֵּין שְׂאָר הַהַבְּלִים

שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִבְּלִבְלֵ אֶת עֲצָמוֹ מִזֶּה אוֹ מִזֶּה, וְאִינוֹ חוֹשֵׁב
עַל אַחֲרֵיתוֹ הַיָּטִב; כִּי בְּאֵמַת צְרוּף לְבָא עַל-יַדֵי הַתְּבוּדוֹת לְבִטּוּל
כְּזֶה, אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לּוֹ שׁוֹם דְּבָר, וְאִף שֵׁיִסְתּוֹכֵב בֵּין אֲנָשִׁים,
וְכֵן יִדְבַר עִם אַחֲרִים, יִהְיֶה מֵחוֹ דְּבוּק רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא יִהְיֶה
אֲצִלוֹ חֲלוּק בֵּין מִיתָה לְחַיִּים כָּלֵל (עֵינֵי לְקוּסְטִי־מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן כ"א),
וְאֲשֶׁר אֵל דְּבָר זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יַדֵי קִדְשָׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, שֶׁהֵם:
הָעֵינַיִם, הָאָזְנוֹיִם, הַחֲטָטִם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם סוּד הָאוֹרוֹת שֶׁל
הַנּוֹקְבָא דְּפִרְדֵּשְׁקָא: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שֶׁהֵם: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
יְצִירָה, עֲשִׂיָה, כְּמוֹכֵן לְמַעַיִן בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, וּמִבְּאֵר בְּאֲרִיכוֹת קֶצֶת
בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה שֶׁהַדְּפִסְתִּי, עֵינֵי שָׁם; וּבְאֵמַת זֶהוּ עֵקֶר
הַחַיּוֹת, כְּשֶׁאֲדָם זוֹכֶה עַל-יַדֵי רַבּוּי הַתְּבוּדוֹת לְזוֹכֵף וְטָהֳרַת הַמַּחַת,
שְׂאֵז מְשׁוֹטְטֵת מִחֲשַׁבְתּוֹ רַק בְּשִׁמוֹת וְיַחְוּדִים, מֵה שְׂאִין נִרְאָה
לְאַחֲרִים מִבְּחוּץ כָּלֵל, רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ תְּעַלּוֹמוֹת. וְהָאֲרִיכוֹת בְּזֶה
מְאֹד בְּסִפּוֹר "שְׁפַת הַנְּחַל". עַל-כָּל-פָּנִים, חֲמֻדַת לְכַבִּי, רְאוּי לָנוּ
לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדַע מִרְבִּי
אֵמַת כְּזֶה הַמַּעֲוֹרֵר יִשְׁנִים מִתְּרַדְמָתָן (עֵינֵי לְקוּסְטִי־מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן
ס'), וּמוֹצִיא נְפִשׁוֹת מִהַשְּׂאוּל תַּחְתִּית, וְרוֹחֵץ אוֹתָם וּמְנַקֵּה וּמְנַקֵּה
אוֹתָם, וּמְלַבֵּשׁ אוֹתָם בְּלִבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁהוּא אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר
"מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יִשְׁעִיָה ו, ג), אִם רַק זוֹכִים לְסַלֵּק אֶת הַדַּעַת
וְהַשְּׂכָל וּמְצִיִּתִים אוֹתוֹ בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת (עֵינֵי שָׁם, סִימָן קכג); כִּי בְּיָדָי
אֲפָלוּ אֵלּוֹ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר זָכוּ לִידַע מִמֶּנּוּ, וְאִינָם חוֹלְקִים עָלָיו, אִם
אִינָם מְקַיְמִים דְּבָרָיו כְּמוֹ שְׂרָצָה, אִין זוֹכִים לְשׁוֹם דְּבָר, וְעַדִּין
עוֹמְדִים בַּחוּץ מִמֶּשׁ, וּמִתְרַחֲרִים רִיב בֵּין זֶה לְזֶה וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל
אוֹתָם מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הָאֵמֶתִיִּים, הַיּוֹשְׁבִים בְּקֶרֶן זְוִית, וּמְקַיְמִים
דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל כְּפִשּׁוּטוֹ, זָכוּ בְּזֶה הָעוֹלָם מֵה שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְצִיֵּר
בְּשִׁכָל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל; אֲשֶׁרֵי לָהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְכַבִּי, מֵאֲחַר שֶׁכָּבַר עֲבַר עֲלֶיךָ בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת
כָּל-כָּף הַרְבֵּה יִסּוּרִים וּמְרִירוֹת שׁוֹנִים, וְשִׁבְרַת כְּבָר כָּל-כָּף הַרְבֵּה
מְנִיעוֹת, וּבְכַרְטֵי פְרִטִיּוֹת שְׁזָכִיתָ כְּבָר לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, רְאֵה
לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּחַיִּיד, וְתִקְבַּע לָךְ עֵתִים לַתּוֹרָה, וְעַל-כָּל-

פנים (שיר השירים ז, ג): "אל יחסר הימ'יג'" בכל יום, שהוא התבודדות, מ'שניות, ז'הר, ג'מרא, כי הם ח'יך ו'אךך ימ'ך. ובפ'טיות להיות רגיל מאד בלמוד שלחן ערוך, ש'מאד מאד הזהיר אותנו רבנו ז"ל, ש'לבל יחסר לנו יום בלעדינו (עין שיחות ה'ר"ן, סימן כט). ומבאר באריכות בקונטרס "סדר דרך הלמוד" שנדפס עכשו, ובפ'טי פ'טיות להיות רגיל מאד בלקוטי מוהר"ן ובלקוטי תפלות, ללמד תורה, ולומר התפלה עליה, אשר דבר זה מעלה שעשועים גדולים אצלו יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה); וביותר תרגיל את עצמך בלמוד לקוטי הלכות, שהם טעם גן-עדן ממש למי שרגיל בהם, וכאשר אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל על הלקוטי הלכות שלו: דאס איז השם יתברך'ס גן-עדן'.

אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. ולמען השם, ברח לך מלצים, ואל תכנס בוכוחים עם שום בר'ה שבעולם, רק תרפה לדבר עם בחורים ואברכים, ותגלה להם דעת רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות, כי עליך נפלה חובת היום, ואתה היחידי בכל אירופה ש'מסגל לזה. ועל-כן אל תסתכל על שום מונע ומעכב כלל, ובנדאי צריך להיות בדעת ובהשכל לא להכנס בשום מחלקת, כי דעת רבנו ז"ל היא שלום, ושלום הוא שמו של השם יתברך (שבת י), וכשאדם ממשיך את עצמו אל השלום, על-ידי זה ממשיך את עצמו אליו יתברך, והשם יתברך עונה לו. וזה אשר ש'ל'ו'ם, ראשי תבות (אסתר ה): "מ'ה ש'אלתך ו'ינתן לך", כי על-ידי שלום נתקבלות התפלות והבקשות, כי להפוך, על-ידי מחלקת אי אפשר לדבר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רלט). וצריך שתדע, שכל נפש ונפש ש'מקרבם אליו יתברך הוא קרן נפלא עד מאד מאד, ונתרבים הבתים למאות ולא לפים ולרבי רבבות וכו' (עין שם, חלק ב', סימן ח'), ועל-כן אל תחלש דעתך בשום אופן משום דבר שבעולם, רק תאחז בתמימות

(1) זה הגן-עדן של השם יתברך.

דְּרָכֶיךָ, לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּלְהַבְיֵאֵם בְּכָל פַּעַם חוּץ לְיָשׁוּב
 לְעֵסֶק בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְכֵן תַּעֲזֹרֵם עַל
 מַצּוֹת צְדָקָה אֲשֶׁר הוּא יְסוּד גָּדוֹל בְּכַנְיֵסַת הַקְּדוּשָׁה (עֵין שָׁם, סִימָן ד'),
 כִּי הַצְּדָקָה מֵרַחֶבֶת אֶת כָּל הַפְּתוּחִים, עֵין שָׁם; וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת מַצּוֹת
 הַצְּדָקָה הוּא עַל הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת
 (בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה'), וּמְבָאֵר בְּאַרְיֵכוֹת בְּקוּוֹנְטֵרַס "יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ
 חוּצָה", שֵׁיִדְפֶּס בְּקֶרֶב; וְעַל-פֶּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, בְּכָל פַּעַם שֵׁישׁ לְךָ
 "כַּמָּה פְּרוּטוֹת מִמֶּשׁ" לְצְדָקָה, רְאֵה לְשַׁלַּח אוֹתָם אֵלַי, כִּי כָּל פְּרוּטָה
 וּפְרוּטָה מַצְטַרְפֶּת אֲצִלִּי בְּחֻשְׁבוֹן גָּדוֹל, וַיֵּשׁ תַּחַת יָדִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה
 סִפְרִים לְהַדְפִּיס, אֲשֶׁר יֵאִירוּ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וְעַצֵּם מַעֲלַת
 הַפְּלָגַת זְכוֹת הַרְבִּים שֵׁישׁ בְּזֶה אֵין לְשַׁעַר.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

תֵּאֱמִין לִי, שֵׁישׁ עוֹד לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבוּר לְכַמָּה מְאוֹת עַמּוּדִים,
 אֶךְ מֵטְרֵדוֹת הַשְּׂבֵת הַמְּשֻׁמָּשֶׁת לְבֹא הַהִכָּרַח לְקַצֵּר.

א' תתקא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר דְּכָרִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי,
 הָאֲבִרָךְ הֵיךְ לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
 יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרְוֵנוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַם אֶתְמוּל טְלַפֵּן אֵלַי הָאֲבִרָךְ ... וְסִפֵּר
 לִי כָּל מַה שֶּׁקָּרָה לָכֶם אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

חֲמֻדַת לְבָבִי! בְּנוֹדָי רְאוּי לְךָ לְמַצָּא הַרְחֻבָה בְּתוֹךְ הַצַּעַר
 וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר
 הַרְחַבְתָּ לִּי", שֶׁצָּרִיךְ לְמַצָּא הַרְחֻבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת (עֵין לִקוּטֵי-מִוֵּהָר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה), וְדַבֵּר זֶה שֵׁיךְ בְּדַבֵּר גְּשָׁמִי, וּמִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן

בְּדָבָר רוּחָנִי, אֲשֶׁר אֵינוֹ דוֹמָה כָּלֵל לְדָבָר גַּשְׁמִי, כִּי בְרוּחָנִיּוֹת כָּל
הַרְצוֹנוֹת וְהִיגִיעוֹת הֵם מְכַרְחִים, כְּדִי לִגְמֹר אוֹתָהּ הַקְדָּשָׁה שְׂרוּצָה
לְפַעַל, וְכַפִּי הַתְּפִשְׁטוֹת הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים, כְּמוֹ-כֵן בּוֹנֵה לְעֲצֻמוֹ
כְּלִי יוֹתֵר גָּדוֹל, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (עַן שָׁם, סִימָן קפ"ה), וּבַפְּרָטִי
פְּרָטִיּוֹת הַטְּלָטוּל שֵׁישׁ לְאַחַד לְנִסְעַ אֶל הַצְּדִיק, בְּזֶה נַעֲשִׂים עֲנִינִים
נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, וּבְנֻדָּאֵי בָּא יְבוֹא גַם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ — אִם תִּרְבֶּה
בַּתְּפִלָּה וּבַקְּשָׁה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם לְהִגִּיעַ אֶל צִיּוֹן
רַבְּנֵי ו"ל בְּלִי כְּסוּפִים וּרְצוֹנוֹת (כְּאֲשֶׁר הָאָרְכָתִי בְּזֶה בְּמָקוֹם אַחֵר),
וּמָה שְׂרוּאִים שְׂאֲחָרִים זְכוּ, כִּי בְנֻדָּאֵי הַקְּדִימוֹ קֹדֶם הַרְבֵּה רְצוֹנוֹת
וְכְסוּפִים. עַל-כֵּל-פָּנִים הָעֶבֶר אֵין, שְׂכוּחַ תִּשְׁכַּח אֶת הָעֶבֶר, וְתַעֲשֶׂה
הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה — הֵן בַּתְּפִלָּה וְהֵן בְּרְצוֹנוֹת וְכְסוּפִים, וְאִז סוּף כָּל
סוּף תִּזְכָּה לָזֶה. וּבִבְאֻמַּת כְּבַר דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה עַל פִּי מָה שְׂאָמַר רַבְּנֵי
ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו'), שֶׁהַשְּׂכָחָה מַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה. וַיֵּשׁ לֹאמַר
בְּפִרְשָׁה זוֹ (דְּבָרִים ג', יד): "זְאִיר בֶּן מְנַשֶּׁה", "מְנַשֶּׁה" הוּא בְּחִינַת
שְׂכָחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"א, נ"א): "כִּי נִשְׁנִי אֱלֹקִים" וְגו', שֶׁהוּא
לְשׁוֹן שְׂכָחָה (עַן לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ"ו), הֵינּוּ הַתּוֹלְדָה שֶׁל
מְנַשֶּׁה (שְׂכָחָה) הוּא זְאִיר, הֵינּוּ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר שְׂאִיר לְאָדָם, כִּי אִם
כְּשׂוֹכָה לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֶבֶר, כִּי אִם יִזְכֹּר מָה שֶׁעֶבֶר עָלָיו יִהְיֶה
שְׂבוּר וְכוּ', מָה שְׂאִין בֶּן כְּשֶׂאָדָם זֹכָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ תָּמִיד
בְּמַדַּת הַשְּׂכָחָה, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה שְׂאִיר לוֹ תָּמִיד. וּבִבְאֻמַּת זֶה תְּלוּי בְּזֶה,
כְּפִי שְׂאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְשַׁכַּח מִגַּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה,
כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְזַכְרוֹן בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, כִּי לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכִלִּית
הַנִּצְחִית, זֶה אֵי אֶפְשֶׁר, כִּי אִם כְּשֶׁשׁוּגֵר עֵינָיו בְּחֻזְקָה (עַן שָׁם, סִימָן
ס"ה), שְׂאִז דִּיקָא מְאִיר בּוֹ זַכְרוֹן בְּעֵלְמָא דְאֵתִי (עַן שָׁם, סִימָן נ"ד),
בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת י"ג, טז): "וּלְטָטַפְתָּ בֵּין עֵינֶיךָ", כִּי עַקֵּר הַזַּכְרוֹן תְּלוּי
בְּעֵינַיִם, וְעַל-כֵּן הִיָּה הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹרֵר זֹכֵר לֹא כְּלוּם, שֶׁהוּא אוֹרוֹ
יִתְבַּרֵּךְ לְמַעֲלָה מִנִּפְשֵׁין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין (עַן לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
כ"ד), כִּי הִיָּה עוֹר לְגַמְרִי, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם
כָּלֵל (עַן סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י"ג מִיּוֹם א'). וּבִבְאֻמַּת כְּשֶׂאָדָם זֹכָה לְבַטֵּל
אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה אֵין זֹכִים כִּי אִם עַל-יַדֵּי רַבּוּי

התבודדות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), אִז דִּיקָא מֵאִיר בּוֹ אִוּרוֹ יתְבַרְךָ, וְזוֹכֶה לְנִבּוּאָה. וְזֶה אֲשֶׁר עִי'וֹר' רֵאשִׁי תְבוּת (שמואל-א י, ו): וְצִלְחָה עַל־יָד רֵיחַ יוֹי" וְגו', וּכְבֹר יְדוּעַ, כִּי לְזָכוֹת לְנִבּוּאָה שֶׁהוּא סוּד הַדְּבָקוֹת בּוֹ יתְבַרְךָ אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְטוּל יִשׁוּתוֹ לְגַמְרִי, שֶׁלֹּא יִרְצֶה רְצוֹן אַחַר רַק מֵה שֶׁהוּא יתְבַרְךָ רוּצָה, שֶׁזֶהוּ נִקְרָא עֲלִית הַמַּלְכוּת עַד רִישָׁא דְלֵא אֶתִידַע וְכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעז), כִּי "אֲשַׁכּוֹן וְאֵת דְּכָא". וּבְזֶה יוֹבֵן מֵה שֶׁאִמַר רַבֵּנוּ ו"ל (ספר המדות, אות דרך, סימן ט'): כָּל הַדְּרָכִים שֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ בָּהֶם, הַכֹּל מֵהֵשֵׁם יתְבַרְךָ, וְהֵם רְצוֹן הַשֵּׁם, אַבְּל אֵין לָךְ אָדָם שֶׁיִּבְיִן אֵת דְּרָכּוֹ אֶלֶּא מִי שֶׁהוּא עָנוּ; כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יתְבַרְךָ כָּל־וְהַכֹּל לְכַל מִתְנַהֵג כְּרְצוֹנוֹ יתְבַרְךָ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֵין לְאָדָם לְהִתְרַעַם כְּבִיכוּל עַל־יו יתְבַרְךָ אִם נַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ אוֹ לֹא, כִּי הַכֹּל הוּא בְּרְצוֹנוֹ יתְבַרְךָ הַפְּשׁוּט, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲדָם זוֹכֶה לְסוּד הַנִּבּוּאָה שֶׁהוּא הַדְּבָקוֹת בּוֹ יתְבַרְךָ, שֶׁזֶה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי עֲנוּה וּבְטוּל גְּאוּתוֹ וְיִשׁוּתוֹ, אִז דִּיקָא זוֹכֶה לְהִבְיִן שְׁכַל הַדְּרָכִים הֵם מֵהֵשֵׁם יתְבַרְךָ, וְהֵם רְצוֹן הַשֵּׁם, כִּי כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁהָאָדָם פּוֹסֵעַ, הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, וְעַל-כֵּן אֵין לוֹ לְהִתְרַעַם אוֹ לְהִיּוֹת בְּעַצְבוּת, כִּי הֵלֵא (משלי כ, כד): "מִהַיּוֹ"ה מְצַעְדֵי גָבֵר" וְגו'.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, רֵאָה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פְּנִימִים מְעַכְשׁוֹ, וְתִהְיֶה רַק שְׂמַח, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת אַף וְרַק בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה גְּדוּלָה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים כג, כד), כִּי בְּוֹדָאֵי עוֹד תּוֹכָה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל מִחֲשַׁבְתָּךְ וְחֲשׂוֹקְתָךְ, אַף לַעֲת עֵתָה חֲזוּר אֶל דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה, לְשַׁקֵּד מְאֹד מְאֹד בְּגַמְרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף וְזוּהַר הַקְּדוּשׁ וְסַפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּשִׁקְיָה נִפְלְאָה, ו"אֵל יַחֲסֹר הַמְּיָצִי" (שיר השירים ז, ג), שֶׁתִּרְאֶה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם הַתְּבוּדוֹת, מִשְׁנֵיּוֹת, ז'הַר, גְּמְרָא, אֲשֶׁר הֵם חַיִּים לְנַפְשָׁךְ בְּעִלְמָא הַדִּין, וּמִכָּל שְׁכָן בְּעִלְמָא דְאַתִּי, וּבְרַח לָךְ מִלְצִים אֶפְלוּ מֵאִלּוּי הַמְּסֻתוֹבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְעוֹד מְעַט יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְפִשְׁט אֵת גּוֹפְנוֹ הַגְּשָׁמִי וְכו'. חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּיַתֵּר שְׂאֵת וּבְיַתֵּר עוֹ בְּכָל הָעֲנִינִים שֶׁדַּבְּרָנוּ יַחַד זֶה כְּמֵה שְׁנַיִם.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...

הַהִכָּרַת לְקַצֵּר מִטְרַדוֹת הַשָּׁבַת הַמְּמִשְׁמֶשֶׁת וּבָאָה. תִּכְתֹּב לִי תִּכְף־וּמְיָד אֵיךְ אַתָּה מִתְחַזֵּק.

א' תתקב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי – עֶרְב־שַׁבַּת־קָדֵשׁ לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן הִתְשַׁל"ה.

שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וָרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׂוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבֶיךָ הַיָּקָרִים קִבַּלְתִּי כְּבָר אַרְבַּע פְּעָמִים, וְאַתָּה יוֹדֵעַ טְרַדוֹתֵי הַרְבִּים – לְכֵן נִתְעַפֵּב.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! נִתַּתְּ שִׂמְחָה בְּלִבִּי שֶׁלְקַחְתָּ אֶת עֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה רַבָּה וּבִתְשׁוּקָה חֲזָקָה סִפְרֵי "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", מָה אִמַּר לָךְ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אִם הָיוּ יוֹדְעִים הָעוֹלָם אֵילֹו אִוְרוֹת וְאִיזוֹ הַתְּחַזְּקוֹת יִשׁ שֵׁם, הָיוּ בּוֹרְחִים לְשֵׁם, וְכָל הַצָּרוֹת וְכָל הַמְּרִירוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל־לֵיּוֹת הָעוֹלָם וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטִיּוֹת, הוּא רַק מִפְּנֵי שְׂאִינָם מִתְמַיִדִים בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת". וְרֵאווִי לָנוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ שֶׁזְכִּינוּ לְהִתְוֹדֵעַ מִרְבֵּי אֱמֶת בְּזֶה וּמִתְלַמֵּד נִפְלָא בְּזֶה, הַמְּחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְצָנוּ כָּל־כָּף. אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ וּמָה נַעִים חֲלֻקְנוּ וּמָה יִפָּה יְרוּשָׁתְנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים. וְשִׂמְעֵתִי מוֹזְקֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "דִּי אֶלַע וְוֹאס הָאֵבֶן זֵיךְ גְּעוּוִיִּיקֵט אֵיִן דִּי 'לְקוּטֵי־הַלְכוֹת' עַר הָאֵבֶן זֵיךְ שֶׁעֲנַעַר דְּעַר הָאֵלְטוֹן"¹.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! נָא וְנָא לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְכָל יוֹם יִהְיוּ

(ז) כָּל אֵלֹו שֶׁהָיוּ שְׂקוּעִים בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", הִתְחַזְּקוּ מִמְּעַד יוֹתֵר יִפָּה.

בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים מִמֶּשׁ. כִּי עָקַר הַהֲצִלָּה בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם מְלַבֵּשׁ חֲדָשׁ, שְׂאֵז דִּיקָא מְאִיר בּוֹ אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּאִפְּן נִפְלָא. כִּי רַבְּנוּ ז"ל הֶאֱרָתוּ וְהִשְׁגָּתוּ הוּא מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', יַחֲדָה דִּיחֲדָה, אֲשֶׁר עָלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים ב, ז): "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ", כִּי שֵׁם הוּא בְּטוֹל הַזְּמַנִּים לְגַמְרֵי (עַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב'), סִמּוֹן סא). וְעַל-כֵּן רְאוּי לִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָלֵלִיּוֹת וּבְכַרְטִיּוֹת וּבְכַרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וּבְכַרְט אַתָּה שֶׁהַנֶּדֶךְ זוֹכֶה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְאִין לָךְ יוֹם שְׂעוּבָר מִבְּלַעֲדֵם, רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה אַתָּה תוֹפֵס אֶת הַזְּמַן, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל מִי שְׂאִין לוֹ קְבִיעוֹת עַל אֵיזָה דְּבָר, אֲזוּ יָכוֹל לַעֲבֹר לוֹ הַזְּמַן שֶׁל כָּל הַיּוֹם בְּהֶבֶל וּבְרִיק, אֲכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה קְבִיעוֹת חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, אֲזוּ אֵיךְ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פָּנִים בְּכָל יוֹם חוּטֶף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וְאוֹחוֹ בִּידוֹ אֶת הַזְּמַן. וַיֵּשׁ לוֹמַר רַמְזוֹ נְכוֹן, כִּידוּעַ אֲשֶׁר בְּתַקוּנֵים רַמְזוֹ אֶת שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה בְּרֵאשֵׁי תְּבוּת: ז'מ'ן 'נ'ק'ט' (עַן תַּקוּנֵי-זֶהר בְּהַקְדָּמָה), כִּי דִיקָא עַל-יַדֵּי הַשֵּׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה יָכוֹל לְאַחֲזוֹ אֶת הַזְּמַן (נֶקֶט בְּלִשׁוֹן הַגְּמָרָא אַחוֹז).

וּבְאֵמַת מִי שְׂזוֹכֶה לְהִיּוֹת רַגִּיל בְּזֶה, מְרַגֵּשׁ טַעַם הַעוֹלָם הַבָּא בַּעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ, וְהֵם הֵם הַנֶּאֱמָר שְׂמֹזְכִיר רַבְּנוּ ז"ל (בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמּוֹן א'), שְׂמִכְנִיעַ וּמְשַׁבֵּר אֶת הַיֵּצֶר הַרַע הַרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹכְתָךְ הַנִּצְחִית, אַחֲזוּ בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי רַק זֶה יִשְׁאָר מִמֶּךָ לַעֲד וּלְנִצְחַת נִצְחִים. וּמִשְׁנֵי'הָ אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה', שְׂמִטְהֵרֶת אֶת הַנִּשְׁמָה מִכָּל מִינֵי פְּגָמִים וְלְכַלּוּכִים. וְאֵיתָא (בְּיַלְקוּט הָאֲזִינוּ, רַמְזוֹ תַּתְקַמַּד) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים לב, יג): "וַיִּנְיָקֶהוּ דְּבַשׁ מִסְּלַע" — זֶהוּ מְשֻׁנָּה. חֲמִדַת לְבָבִי, וְאֵף שֵׁישׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה שְׂחוּלְקִים עַל זֶה, תִּרְאֶה לְקִים (תהלים לו, ז): "דוֹם לֵה' וְהַתְּחַלֵּל לוֹ", לְבָלִי לְהַשִּׁיב לְמַחְרָפוֹ וְלְמַבְזוֹ שׁוּם דְּבָר (עַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמּוֹן ו'). וּבְכַרְט בְּעֵינֵן נִפְלָא כְּזֶה "לְמוֹד הַמְשֻׁנִּיּוֹת", בְּנֹדָאֵי צְרִיכִים לְקִים: "דוֹם" לֵה', וְלֹא לַעֲנוֹת לְשׁוּם בְּרִיָּה, וְלֹא לְהַפְּנֵס בְּשׁוּם וְכוּחִים, רַק לַחֲטָף

בְּכֹל יוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. וַיֵּשׁ לֹמֵר שְׁעַל־כֵּן דְּיוֹם' רֵאשֵׁי תְבוֹת:
 "וַיִּנְיָקֵהוּ דְּבֵשׁ מ'סֵלַע", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (פנ"ל), שְׁזֵה סוֹכֵב עַל
 מְשִׁנִּיּוֹת, כִּי דִיקָא בְּעִנְיָן הַנּוֹרָא הִזֵּה צְרִיכִים לְקַיֵּם דְּיוֹם' וְלֹא לַעֲנוֹת.
 וּבִקְאֵת רוֹאִים, שְׁמִי שְׁמִשְׁלִיךְ חֲכָמְתוֹ וְדַעְתּוֹ הַפְּגוּמָה, הוּא מְצַלִּיחַ
 בְּזֵה וּבְכָא לְנִצַּח נִצְחִים.

וְעַל כָּלֵם שְׁמַחְתִּי עַל שְׁאֲתָה זֹכָה לְסִיִּם בְּכֹל חֲדָשׁ הַ"לְקוּטִי-
 מוֹהֲרָן" הַקְּדוֹשׁ. אַחִי, אַחִי! בְּעוֹדֵינוּ מְלַבְּשִׁים בְּגוֹף גִּשְׁמִי, אֵינן לָנוּ
 שׁוֹם דַּעַת וְהַשְׁגָּה לִידַע וּלְהַרְגִישׁ קִדְשֵׁת הַסֵּפֶר הַנּוֹרָא הַזֶּה, שְׁנִקְרָא
 "סִפְרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ", כִּי הוּא יִפְרְשׁוּ הַיֵּטֵב, וַיִּכְבֵּשׁ בְּזֵה אֶת כָּל הָעוֹלָם.
 וּכְבֹר יְדוּעַ לָךְ מְאֹמֵר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: "חֲזוּר
 'לְקוּטִי-מוֹהֲרָן', נוֹארוֹם אֵינן דַּעַם גּוֹף נוֹאֵס וְנוֹעַט זַיִן דַּעַר
 'לְקוּטִי-מוֹהֲרָן', נוֹעֵלֵן דִּי נוֹעֲרִים אֵינן קָבֵר נִישְׁט צוֹ קוֹמְעֵן"; כִּי
 רַבְּנוּ ז"ל הִבְטִיחַ, שְׁיַעֲזֹרֵר קִשְׁיוֹת גִּידֵינוּ, וַיַּעֲזֹרֵר אוֹתָנוּ בְּתַשׁוּבָה
 אֲמַתִּית (כְּמוֹבָא בְּחַיִּי-מוֹהֲרָן, מְעַלַת תּוֹרָתוֹ).

אֶהוּבִי, אַחִי! זְכִיתָ עֲכָשׁוּ בְּזְכִיּוֹת חֲנָם לְהִיּוֹת בֵּין הַהָרִים
 וְהַשְּׂדוֹת, רֵאָה לְחַטֵּף שֵׁם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְתִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שְׁאֲתָה
 צְרִיךְ, כִּי כָל עִנְיָנֶיךָ הֵם רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא אֲצֵל אַחֲרֵים, וּבִפְרָטִיּוֹת
 זְווג הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, כֹּאֲשֶׁר דְּבַרְנוּ מִזֵּה כְּבָר כְּמֵה פְּעָמִים
 בְּאַרְיִכוֹת, וּכְבֹר נְדַפֵּס מִזֵּה בְּ"אַרְךָ אַפִּים", עַיִן שֵׁם.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן רי"ח: מִי הוּא
 הַצַּדִּיק שְׂרָצָה לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְנִתְפָּרַס וְנִסְתַּלַּק בְּאַמְצַע הַדְּרֹךְ?
 כְּפִי שְׁשִׁמְעֵתִי מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, זֶה הִיָּה הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נִפְתָּלִי כִּץ
 זי"ע, שְׂרָצָה לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְנִסְתַּלַּק עַל אִם הַדְּרֹךְ, וּמְנוֹחָתוֹ
 כְּבוֹד בְּאִיסְטַנְבוּל. וְנִסְעֵתוֹ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִיָּתָה עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע שָׁנִים
 קָדָם נִסְעֵתוֹ שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, שְׁגָם הוּא רָצָה לְנִסְעַ לְאַרְץ

(ח) חזר על "לקוטי-מוהר"ן", כי בגוף שיהיה ה"לקוטי-מוהר"ן" לא יתקרבו אליו
 התולעים בקבר.

ישראל כידוע, וכשהגיע לאסטנבול, הלך והשתטח על קבר הרב הקדוש רבי נפתלי פץ זי"ע, ובלילה בא אל הבעל-שם-טוב הקדוש בחלום, ואמר לו, שאם לא יחזר תכף-ומיד לביתו, אזי יסתלק שם גם-כן כמותו. ורבנו ז"ל כשהיה באסטנבול הלך גם-כן אל קבר הרב הקדוש רבי נפתלי פץ זי"ע, ותכף-ומיד בחזרתו, נפל על הארץ ונתעלה, ושכב על הארץ כמה שעות, עד שהניחו אותו במטה, ושכב כך עד למחרת חצי היום, והיה נדמה שנגוע, חס ושלום, עד שעזרו השם יתברך (עין שבחי-הר"ן, סימן יג). ושמעתי מאנשי שלומנו, שהרב הקדוש רבי נפתלי פץ זי"ע, רצה שרבנו ז"ל ישאר שם, ויהיה נקבר על ידו, כי אמר אז לרבנו ז"ל: "איך בין דא עלענט"ט, אף רבנו ז"ל מרב חכמתו שהוריד את עצמו לקטנות דקטנות, וקבל על עצמו כל מיני בזיונות ושפיכות דמים, זכה ונשאר בחיים, ונכנס בשלום לארץ ישראל ויצא בשלום, והשיג ופעל שם מה שהשיג ופעל וכו', עין שם.

ומה ששאלת בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלו: מהו הסיום של ואחר-כך וכו'? יש לומר: "ואחר-כך רואה שהכל דמיון גדול, ולבו נשבר בקרבו מרב צער ובושה שיש לו למעלה, מה ולמה הצרכתי להתפרסם, מה תועלת יש לי כבר עכשו מזה פאן בעולם הבא, הלא אכלתי שכרי בעולם הזה בשטיות והבלים פאלו הנקראים פרסום וכבוד וכו', ודי לחכימא.

חמדת לבבי! ההכרח לקצר, כי שבת-קדש ממשמשת ובאה, וראוי לנו להתחיל לשמח בזה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שאנו שומרי שבת, ושבת היא שמא דקדשא בריה הוא, ואז מאירה הארת השכינה בעולם; ועל-כן ש'בית' ראשי תבות: ש'כינתך ת'שפן ב'תוכנו, וצ'ריכים לקבלה בשמחה עצומה ולהיות כל השבת רק בשמחה עצומה, וכן להמשיך שמחת וקדשת השבת על כל ששת ימי החל (עין שם, סימן ב'), ותראה להרגיל את עצמך לשיר לעצמך גוננים של שמחה (עין שיחות-הר"ן, סימן רעג), ובכל פעם

אֲשֶׁר א' תתקג בנחל קא

תְּשִׁיר שִׁיר תְּדוּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא שֶׁהוּא
רַאשֵׁי תְבוּת "שִׁירֵינוּ" לְה' שִׁיר תְּדוּשׁ" (תהלים צו, א).

יְדִידֶךָ הַחֲפִיץ בְּטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית...

א' תתקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאֶתְחַנּוּן "שַׁבַּת נַחְמוּ"
ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךָ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ. וְגִדְל שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמָּךְ אֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר, נַחֲמֵנִי בְּדַבְרֶיךָ, תִּהְיֶה לָּאֵל, קִבְלֵנוּ
מִרְבֵּנוּ וְ"ל הַרְבֵּה סוּדוֹת שֶׁהִלְבִּישָׁם בְּדַרְךָ הַפְּשׁוּט מְאֹד מְאֹד, עַד
שֶׁגִּרוּעִים וְקִטְנִים וְשִׁפְלִים כְּמִנּוּ, גַּם-כֵּן יִשְׁתַּעֲשְׂעוּ בְּשַׁעֲשׂוּעַ רוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת.

תְּסַתְּפֵל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימֵן כֵּא, אֵיךְ שֶׁרְבֵנוּ וְ"ל
מִפְּרֹשׁ אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל 'שַׁבַּת נַחְמוּ', שֶׁעָקַר הַנְּחֻמָּה הוּא רַק עַל-יְדֵי
הַדַּעַת, כִּי הַדַּעַת הִיא הַנְּחֻמָּה שֶׁל הַכֹּל, כְּשֵׁישׁ לְאָדָם דַּעַת — יֵשׁ
לוֹ כְּבֹר הַכֹּל, וְכִשְׂאִין לוֹ דַּעַת — אֵין לוֹ כְּלוּם, כִּי עָקַר הָאָדָם הוּא
הַשֶּׁכֶל, וְעַל-כֵּן בְּמִקּוֹם שֶׁחֹשֵׁב הַשֶּׁכֶל — שֵׁם כָּל הָאָדָם, וְכִשְׂיֹדֵעַ
וּמְשִׁיג בִּידִיעוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא שֵׁם מִמֶּשׁ, וְכֹל מֶה שְׂיֹדֵעַ יוֹתֵר,
הוּא נִכְלָל יוֹתֵר בְּשִׁרְשׁ, דְּהֵינּוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֹל הַחֲסֻרוֹנוֹת שְׂישׁ לְאָדָם,
הֵן פְּרִינְסָה אוֹ בְּנִים אוֹ בְּרִיאוֹת הַגּוֹף, אוֹ שְׂאָר הַחֲסֻרוֹנוֹת, הַכֹּל
מִחֲסֻרוֹן הַדַּעַת, וְאֵף שְׂישׁ חֲסָרִים לְגַמְרֵי מִהַדַּעַת, וְעַם כָּל זֹאת יֵשׁ
לָהֶם כָּל טוֹב, בְּאֶמֶת כָּל מֶה שְׂישׁ לָהֶם אֵינוֹ כְּלוּם, וְכֵן לְהַפְּךָ, הַשְּׁלֵם
בְּדַעַת, שְׂישׁ לוֹ חֲסֻרוֹן, בְּאֶמֶת הַחֲסֻרוֹן אֵינוֹ כְּלוּם. כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ

חכמינו הקדושים (נדרים מא): דעת קנית — מה חסרת? ! ואם דעת חסרת — מה קנית? !; כי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת, וכן כעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת. כמו שכתוב (קהלת ז, ט): "כי כעס בחיק כסילים ינוח", ולכן החולה הוא כעסן, מחמת שאז הוא בדינים, כי דינים שורים עליו, ודינים הם מחין דקטנות, ועל-כן הוא בכעס. ולעתיד לבא יתגלה הדעת, והכל ידעו את הנו"ה, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "כי מלאה הארץ דעה את הנו"ה", ועל-כן אז יתבטל הכעס, כמו שכתוב (שם ו, ז): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וגו'. ופרה ודב וגו', לא ירעו ולא ישחיתו וגו', כי מלאה הארץ דעה את הנו"ה". כי עכשו אי אפשר להם לגור יחד עם כבש וגו', מחמת מדת הכעס, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הכעס על-ידי הדעת שיתגלה אז, וזה עקר הנחמה שאנחנו מתנחמים עכשו, שאנחנו ממשיכים על עצמנו את הדעת הנפלאה הזו, לידע ולהודיע ולהודע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכפי שאדם מכניס בעצמו ידיעות אלה, אז הוא סבלן גדול, וסובל כל אשר בא עליו. ובאמת מי שמדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, על-ידי-זה מאיר עליו אור נורא ונפלא מאד, אור השכינה.

אך מובא בדברי רבנו ז"ל שם, שצריכים לזכך את העינים, האזנים, החטם והפה, שהם שבעת הנרות, וכשזוכה לקדש ולטהר את השבעה נרות האלו, אז יש לו מח לקבל את הדעת הזו. אשרי מי שמחזיר בעצמו ידיעות אלה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן היחשל"ה. שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממזי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם צריכים הרבה סבלנות, פי עובר על כל אחד כל-כף הרבה צרות ויסורים ומרירות, וכלי סבלנות אי אפשר לעבר את זה העולם, בשום פנים ואפן, וכל אלו שהם חכמים בעיניהם, וחושבים שיכולים לעבר את זה העולם בלי סבלנות, הם נאכדים לגמרי.

עליך לדעת, פי הסבלנות היא היסוד והעקר בדעת רבנו ז"ל, וזה כל הענין של התבודדות, שאדם צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בישוב הדעת אמת, ולהתבונן בכל דבר מה שעושה, שיהיה בסבלנות גדולה, ולא ידחק את השעה, פי הצרות באות לאדם מפני דחיקת השעה, וההתבודדות צריכה להביא את האדם לישוב הדעת אמת, שלא יבלבלו שום דבר, וכן התורה והתפלה שלו צריך שיהיו בישוב הדעת גדול. ועליך לדעת, אשר אי אפשר לקפץ לתוך הקדשה בפעם אחת, אלא בכל יום לומדים קצת ועוד קצת ועוד קצת, עד שזוכים לסיים את כל התורה בלה. ואי אפשר לתפס את כל התורה בלה על רגל אחת, אלא בכל יום לומדים מעט ועוד מעט, עד שזוכים לסיים הכל. וכן עם תפלה צריך להתפלל לאט לאט, ועל-ידי-זה מצליחים ביותר, ולכן בלך לך מהפזיזות, אלא ראה לדבק את עצמך בו יתברך, ועל-ידי-זה תהיה לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר עקב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם הכסף לפדיון, יעזר
הקדוש-ברוך-הוא שימתקו ממך הדינים על-ידי פלא עליון.

מה אמר לך, ידידי היקר, אין מקום בזה העולם היכן להתחבא
אלא בסתר צל כנפיו יתברך, הינו שאדם צריך לשבת בסדרו,
ולהיות מסבב עם אלקות, שיצייר בודעתו שאין בלעדיו יתברך כלל,
והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא נמצא בתוך האור, ואז כשאדם
זוכה להגיע למדרגה זו, אז הוא משתעשע בשעשוע דמלפא, וכבר
אינו צריך לשום דבר אלא את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואין לו
שום ישות וגאונה וכו' וכו', כי הוא בטל ומבטל בעיני עצמו לגמרי.
וזה עקר השלמות שאדם צריך להגיע אליה בזה העולם, על ידי
רבות תפלה והתבודדות — שיבטל את הישות והגאות ממנו לגמרי,
כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן נב), שאדם צריך
ללכת להתבודד במקום שאין שם בני-אדם, ולפרש את כל שיחתו
וכל מה שעובר עליו בתמימות ובפשיטות גמורה, ויעבד על מדה
זאת, ואחר-כך יעבד על מדה אחרת, ואחר-כך יעבד על מדה
שלישית, עד שיזכה לעבד על כל המדות ויבטל את המדות הרעות
שלו, ויברר את המדות הטובות, עד שלא ישאר אצלו הישות
והגאות, וצריך להתנגע שלא יהיה בו שום ישות וגאות כלל, אבל
זו עבודה לכל החיים, ואי אפשר להנצל מזה בשום פנים ואפן.
וכמו שגלה רבנו, איש האלקים, הבעל-שם-טוב, זכותו יגן עלינו,
לתלמידיו, אשר מי שיתן לכם עצה על גאות, תדעו שהוא שקרן
וכו'; כי באמת על זה אין שום עצה, וגם הוא נסתלק עם הפסוק
(תהלים לו, יב): "אל תבואני רגל גאונה", כי אי אפשר להנצל מגאונה
וישות כלל, אלא צריך לבקש כל החיים שלא יהיה בו שום ישות,
העקר רק לחזק את עצמו בגאונה פשוטה, ולהיות תמיד מסבב עם
אור אלקי, וירגיש את עצמו, כאלו האור מסבב אותו, והוא מתחבא
בתוך האור, אשר אין למעלה ממדרגה זו. אשרי מי שבא אל דרגה
זו, ואז טוב לו כל הימים.

אודות מה שעובר עליך צרות ויסורים קטנות ומכאובים, זה

אֲשֶׁר א' תתקו בנחל קה

רק מחמת שנעקרת ממנו יתברך, כי אם היית מקיים את דברי אלו, והיית מתחבר בסתר צל כנפיו יתברך, אז אף אחד לא היה יכול לעשות לך שום דבר, ואפלו שאלו הרשעים עושים חיל ומצליחים בדין, עם כל זאת אם היית מסתיר עצמך בצל גדיו יתברך, אז הייתה נופלת מפלה גדולה על הרשעים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה); כי בזה שאדם ממשיך על עצמו יד השם, ויודע שהכל ממנו יתברך, על ידי זה סוף כל סוף כל הרע נופל על הרשעים שרוצים לראות ברעתו וכו' וכו', ועל ידי זה נתגבר תקף האמונה בו יתברך, ורואה בהם מה שהם רצו לראות בו; אשרי מי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך, ואז יתבטלו כל שונאיו, ויתפרדו כל פעלי און, ולא יוכלו לעשות לו שום רע.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל האברך הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא ראה ללמד בכל יום דף גמרא, אשר הדף הזה יצילך מכל הצרות, ושמעתי בשם ר' יצחק ברייטער ז"ל, שאמר בעת שיצא הרב ר' מאיר שפירא ז"ל עם הרעיון של הדף היומי, שזה מה שמרמז רבנו ז"ל בספורי מעשיות (מעשה ז' מזבוב ועפכיש), שהמלך צעק, וקא אליו הר גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל כך וכו', אמר לו: ולא אצעק, שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי, השיב הקר: אם זה הדף מגן עליך, אין אתה צריך להתירא משום דבר, כי גם עלי קמים הרבה שונאים ורק זה הדף

מגן עלי, עיני שם; ואמר, שנה מרמו על הדף היומי, הינו שאדם לומד דף גמרא ביום, זה מגן עליו מכל מיני יצר הרע. ובאמת יש להוסיף על דבריו, כי היצר הרע נקרא הר, כי רשעים נדמה להם כהר וכו' (ספ"ה נב.), ועל-כן אי אפשר להכניע את היצר הרע אלא על-ידי דף גמרא, כי כשאדם זוכה ללמד דף גמרא מכניע את הקלפות. ולכן ראה ללמד בכל יום דף היומי, או שילמד כל אחד היכן שאוחז, או שתעשה לעצמך שעור בש"ס ללמד בכל יום דף גמרא רש"י ותוספות, ותהיה חזק בזה כל ימי חיך, כי הדף גמרא יגן עליך מכל רע.

ואם כבר הזכרנו את הספור הזה, ראוי להתבונן קצת בעמק הדברים, שמוכא שם בדברי רבנו ז"ל, והקיץ המלך והסתכל תכף על הדף שהגן עליו, באיזה נמוס של איזה אמה, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל, והתחיל להסתכל על הדף בדרך אמת, והתחיל להבין האמת לאמתו, וישב עצמו שהוא עצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושים להחזיר למוטב כלם להביאם אל האמת; הינו כשאדם חזק מאד ללמד בכל יום דף גמרא, רש"י ותוספות, ולומד את כל המפרשים, עד שמוציא הלכה ברורה מהדף גמרא הזה, אז מבין את האמת לאמתו, מה זה להיות יהודי, כי בדרך גמרא אחד יכולים להוציא המון הלכות והנהגות, ואז תפנס בו תשוקה עצומה שהוא בעצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושים להחזיר למוטב כלם להביאם אל האמת; כי מי שלומד תורה לשמה, רוצה גם ללמד לאחרים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, אשר תורה לשמה הוא ללמד על מנת ללמד. ועל-כן מה טוב ומה נעים לקבע לעצמו ללמד בכל יום דף גמרא, ולחזר עליו כמה פעמים ולחדש בו חידושים, ולהוציא משם הלכות ברורות, ואז מרגיש טעם אחר בחייו.

עלי לומר לך, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם העקר לא ללמד גמרא, כי דף גמרא רש"י ותוספות שורף את הקלפות לגמרי, ועל-כן הסמ"ך-מ"ם יניח את האדם ללמד את

הכל, אָבֵל לֹא גִמְרָא רִשׁוּי וְתוֹסְפוֹת, כִּי מִזֶּה הוּא מִפְּחַד אֵימַת מָוֶת, כִּי שָׁמוּ הוּא רִאשֵׁי תְבוֹת סִיּוּם מִסְכָּתָא אִינן לְעֵשׂוֹת, כִּי הִסְמִ"ךְ-מ"ם הוּא נֶגֶד לְסִיּוּם מִסְכָּתָא, וְעַל-כֵּן מִסְכַּת אוֹתוּיּוֹת כַּת ס"מ, כִּי עַל לְמוֹד מִסְכַּת עַל זֶה מִתְפַּשְׁטַת כַּת סִמְ"ךְ-מ"ם לְמַנַּע וּלְעַכֵּב וְאִם הָיוּ בְנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מִמַּעַלְת לְמוֹד גִּמְרָא, הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה תְּמִיד, אֲךָ הִסְמִ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד מִפְּחַד שְׂאָדָם יִלְמַד בְּכָל יוֹם דְּךָ גִּמְרָא, וְאַחֲרֵי-כֵן יַעֲשֶׂה סִיּוּם. וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֲלֵא תִלְמַד בְּכָל יוֹם דְּךָ גִּמְרָא, עַד שֶׁתּוֹפֶה לְעֵשׂוֹת סִיּוּם מִסְכָּתָא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רֵאָה גַם רֵאָה מַה שֶׁמְבִיא שָׁם רַבְּנוּ ז"ל, 'שָׁבָא הִסְמִ"ךְ-מ"ם, וְצַעֲק: אִם זֹאת הַנְּשֻׁמָּה צְרִיכָה לְרַדַּת לְעוֹלָם, בּוֹדָאֵי אֵין לִי כְּבֹר מַה לְעֵשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל מַה בְּרֵאֲתָנִי?! כִּי הִסְמִ"ךְ-מ"ם יוֹדֵעַ, אִם נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל תִּרְדַּד בְּעוֹלָם, אֵין לוֹ כְּבֹר מַה לְעֵשׂוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מַחְדִּיר בְּאָדָם הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, שְׂאֵפְלוּ מִי שֶׁמִּנַּח בְּטַנוּף מַעֲשִׂיו, אִם יִתְמִיד בְּלְמוֹד גִּמְרָא סוּף כָּל סוּף יֵצֵא מִזֶּה, וְיִהְיֶיבוּ לוֹ: זֹאת הַנְּשֻׁמָּה צְרִיכָה לִירַד לְעוֹלָם בּוֹדָאֵי, וְאַתָּה חָשַׁב לְךָ עֲצָה. וְהִלֵּךְ לוֹ וְכוּ', וּבָא וְהִבִּיא עִמּוֹ זָקֵן אֶחָד שֶׁהָיָה כְּפוּף כְּדֶרֶךְ הַזָּקֵן, שֶׁהָיָה מְפִיר עִמּוֹ מִכְּבֹר, הֵינּוּ שֶׁהִסְמִ"ךְ-מ"ם הָיָה לוֹ הַפְּרוּת עִם הַזָּקֵן הַכְּפוּף מִכְּבֹר, וְשָׁחַק וְאָמַר: כְּבֹר מִצָּאתִי לִי עֲצָה, וְרִשָּׁאֵי הוּא לִילֵךְ לְעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שִׁזּוֹ הַעֲצָה שֶׁמִּצָּא לְעֲצָמוֹ — שִׁיִּצְחָקוּ מִדְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיְהִיָּה צָחוּק בְּעֵינֵי כָּלֵם. וְזֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי כְּבֹד וְהַכִּי קִשָּׁה, שְׁמִי שֶׁעוֹבֵר כְּבֹר עַל הַכָּל, יֵשׁ לוֹ עֲדִין נְסִיּוֹן קִשָּׁה מְאֹד, שְׁצוּחָקִים: אָה, אַתָּה נַעֲשִׂית 'בְּרִסְלָבֵר'?!... וְצוּחָקִים מִמֶּנּוּ, וַיֵּשׁ לְאָדָם בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה וְכוּ' וְכוּ'. וּבְאֵמַת מִי שֶׁזוֹכָה לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, אֵינּוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲדַרְבֵּה הוּא מְקִים (תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ". וְזֶה מַה שְׁאֵנִי עֲשִׂיתִי, כְּשֶׁזֹּכֵיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, לֹא רַק שְׁלֹא הַתְּבִישְׁתִּי, אֲלֵא יֵצֵאתִי בְּרִישׁ-גְּלִי, וְהִדְפַּסְתִּי אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּשַׁנַּת תַּשְׁכ"ה, וּמְכַרְתִּים בְּפְרוּטוֹת מִמֶּשׁ, וְנִכְנַסְתִּי בְּחוּבוֹת בְּאֵלְפִים וּבְרַבּוֹת דּוֹלָרִים, וְהִלַּכְתִּי עִם עוֹד כַּמָּה חֲבָרִים עַל הִרְחוּבוֹת,

ובכפתים ובכצרות, בכתי כנסיות ובכתי מדרשות וכישיבות וכו',
 וברפכות ובאוטובוסים וכו' וכו', והתחלתי להפיץ את אור רבנו
 ז"ל, ומאז ועד עכשו אני עוסק בעבודה הקדושה הזו, ואיני מתפעל
 משום ברזא שבעולם, אפלו מאנשי שלומנו שלקחו אותי לדין
 תורה וכו', והתחילו לחלק עלי והתלוצצו ממני וכו', והסיתו את
 כלם נגדי וכו', לא הסתפלתי על אף אחד. וגם עכשו איני מסתכל
 על אף אחד, אלא כל עוד נפשי באפי אזכה להפיץ ולגלות ולפרסם
 את דעת רבנו ז"ל בעולם, עד שאזכה למלא את כל העולם כלו עם
 אור רבנו ז"ל, ואזכה להביא את כלם אל ציונו הקדוש של רבנו
 ז"ל באומן, ולא אשקט בשום פנים ואפן, עד שאמלא את כל
 העולם עם ספרי רבנו. אני יודע שהסמ"ך-מ"ם לא יעזב אותי, אבל
 איני מתפעל ממנו, כי פעם אמר מוהרנ"ת ז"ל: דער בעל-דבר איז
 גרויס, אבער דער רבי איז נאך גרעסער פון איהם! ובאמת מי
 שהולך בצורה כזו, אין לו מה לפחד כלל. ועל-כן ראה לחזק את
 עצמו, שעל-כל-פנים אתה לא תתביש מללמד ספרי רבנו ז"ל. אף
 אחד לא מבקש אותך שאתה תפיץ, לזה צריך זכות מאד גדולה,
 אבל על-כל-פנים אל תתביש ללמד בכל יום ספרי רבנו ז"ל, שהוא
 יכניס בך חשק חדש ללמד את התורה הקדושה, ולהיות ולטיל בכל
 חלקי התורה הקדושה; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל.

הדורש שלומך באתכה רבה מאד...

א' תתקז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
 מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
 יאיר.

(1) הבעל-דבר גדול, אבל רבנו ז"ל יותר גדול ממנו.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּמִּיד יִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְתַמְסֵר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, כִּי בְּאַמַּת אֵין עוֹד
דְּבַר גְּדוֹל מִשְׂמָחָה, וּמִוִּהְרֵנִי ז"ל אָמַר פֶּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ:
אִם תִּהְיֶה תַּמִּיד בְּשִׁמְחָה, לֹא תִרְאֶה פָּנֶי גִיּוֹנוֹם, וּבְאַמַּת הָעֵבוּדָה
הַקְדוּשָׁה הַזֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וְלִרְקַד, זֶה הָעֵבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, כִּי טַבֵּעַ
שֶׁל הָאָדָם שְׁנִמְשָׁךְ אַחֵר הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, מֵרַב הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵרֶת
עָלָיו בְּכָל יוֹם, זֶה מַעֲוֹנוֹתָיו וְזֶה מַחֻבוֹתָיו, וְזֶה מִצְרוֹתָיו, וְזֶה
מִמְחַלּוֹקוֹתָיו וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ עוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבָּר,
וְהוּא שָׁבוֹר בְּעֲצָמוֹ וּמִדְּכָא, וְנִכְנָס בְּדַכְאוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְקָשָׁה לוֹ לְצֵאת
מִהָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת שֶׁתִּפְסָה אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר
אֶת נַפְשׁוֹ בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִרְקַד בְּכָל יוֹם, וְלֹא
לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וּכְדָאֵי לְשַׁמְעַ עָלֵי זֶמֶר בְּכָל יוֹם
כְּדִי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי מִצְנוֹת הַשְּׂמֵחָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה הַדְּבַר
שֶׁבִּנְיָ-אָדָם מוֹלְזִלִּים בּוֹ, וְר' אַבְרָהָם בַּר נַחְמָן ז"ל אָמַר פֶּעַם עַל
פְּסוּק מִפְּרֹשֶׁת הַשְּׁבוּעַ (דְּבָרִים ז, יב): "וְהָיָה עֲקֵב" וּמִפְּרֹשֶׁת רַש"י —
אַלֶּה הַמְצוּוֹת שְׂאָדָם דָּשׁ בְּעַקְבֵּי, וּפְרֹשׁ "וְהָיָה" אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית וָפָה מ.ב, ד), אֵין 'וְהָיָה' אֵלָא לְשׁוֹן שְׂמָחָה, עַל
מִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה סוֹבֵב דְּבַר זֶה, שְׂאָדָם דָּשׁ בְּעַקְבוֹ, שְׂזֵה מְאֹד קַל
בְּעֵינָיו, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וְלִרְקַד. וּבְאַמַּת הַשְּׂמֵחָה הִיא
כְּלָלִיּוֹת כָּל הַמְצוּוֹת, וְהַשְּׂמֵחָה מְגַלָּה אֶת טֵהַר לְבָבוֹ, שְׁפִנְתּוֹ הִיא
עִם אַמַּת, שְׂאִפְלוֹ אֶת הַמְצוּוֹת שְׂמָקִים זֶה עִם אַמַּת, שְׂאֵין לוֹ שׁוֹם
כּוֹנֵה צְדָדִית, אֵלָא שְׂאֵנִי שֵׁשׁ וְשֵׁמֶחַ שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה רְצוֹן קוֹנֵי, וְעַל-כֵּן
בְּשַׁעַה שְׂאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׁמְחָה, בְּזֵה מִרְאֶה שְׁפִנְתּוֹ לְשָׁמַיִם,
וְהָאֵרִיז"ל גָּלָה לְאִישׁ סוֹדוֹ, שְׁלֹא זָכָה לְכָל מְדַרְגוֹתָיו שְׁנִפְתְּחוּ לְפָנָיו
כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָיָה נִכְנָס לְפָנָי וּלְפָנִים וְכוּ' וְכוּ', רַק עַל-יַדֵּי תַקְפָּה
הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּעַת קִיּוֹם הַמְצוּוֹת, כִּי בְּשַׁעַה שְׁעָשָׂה מִצְוָה הָיָה
כָּל-כָּךְ שְׂמֵחַ, שְׂאִפְלוֹ הָיוּ מְשֻׁלְּמִים לוֹ כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא לֹא הָיָה שְׂמֵחַ
כְּמוֹ הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּשִׁמְחַת הַמִּצְוָה, אַךְ עַל זֶה צְרִיכִים מְסִירוֹת

נפש, וזה לא בא לאדם קל, ובפרט מי שפגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, החטא המגנה היה עושה את האדם תמיד במרה שחורה ובדאגות, כי על-ידי פגם הברית שפגם, רחמנא לצלן, ועדין לא תקן חטאת נעורים, בא לידי דאגות ועצבות, ועל-כן מי שרוצה לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, עליו למסור את נפשו להיות תמיד בשמחה, וכשיהיה בשמחה או ישמר אותו הקדוש-ברוך-הוא מכל מיני חטאים ועוונות, כמוכא בדברי רבנו ן"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט); אשרי מי שמסר את נפשו להיות תמיד בשמחה, ואינו נופל בדעתו כלל, ואפלו שאין לו כלום, יחפש ויבקש וימצא בעצמו נקודות טובות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), וזה בעצמו עצת היצר — להכניס בו מרירות כאלו עדין לא עשה כלום. וחקמינו הקדושים אמרו (ברכות נו): אפלו הריקנים שבך מלאים מצוות פרמון, ועל-כן מה שיך לומר כי אין לי כלום, ובפרט כשאדם חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, הוא כבר קים את כל המצוות ביחד, כי "כל מצוותיך אמונה", כל המצוות צריכות להביא את האדם לאמונה, וכשאדם חזק באמונה או זוכה לעבר על הכל, כי על-ידי אמונה פשוטה בו יתברך, זוכה לאריכות אפים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה); אשרי מי שמחזק את עצמו בכל יום להיות בשמחה, ויש לו אמונה פשוטה בו יתברך, שאז יעבר את זה העולם בשלום. כי ממילא צריכים לעבר את זה העולם אם לא רוצים ואם-כן רוצים וכו' וכו', לבסוף צריכים לצאת מזה העולם, ועל-כן למה להיות במרירות ובעצבות ובדכאון, יותר טוב להיות בשמחה, ולא יהיה שבור כלל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מֵאֵד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרו
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע
וְתִאֱמִין אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מַחֲיָה וּמְהוּיָה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְצָרִיכִים לְחַקֵּק בְּעֲצָמוֹ אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלוּ הַיֵּטִב הַיֵּטִב; כִּי בְּאֵמַת
דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קִטָּן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמְּאֲצִיל
הָעֲלִיּוֹן, וְכָל הַהִמְצָאוֹת שֶׁהִמְצִיאוּ הַמַּחֲקָרִים וְהַמְדַּעְנִים וְכוּ' הַכֹּל
כְּבָר הָיָה בַּבְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ ה' אֱוֹר הַחַיִּים' הַקְדוּשׁ, עַל הַפְּסוּק:
"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וּמְדַקְדֵּק לְמָה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת פְּעָמִים 'אֶת'? אֲלֵא לְרִבּוֹת כָּל מָה שִׁיוּצָא מֵהַשָּׁמַיִם, הֵינּוּ
הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ, הַמְּזֻלּוֹת וְהַפּוֹכְבִּים, הַכֹּל כְּבָר הָיָה בְּעַת בְּרִיאַת
הָעוֹלָם, וְכֵן כָּל מָה שִׁיוּצָא מֵהָאָרֶץ הַכֹּל כְּבָר הָיָה נִבְרָא בְּעַת בְּרִיאַת
הָעוֹלָם, שְׁזֶה פְּעָמִים 'אֶת', הֵינּוּ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, כִּי 'אֶת' בָּא
תָּמִיד לְרִבּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְלִכֵּן בָּא לְרִבּוֹת בְּעַת
בְּרִיאַת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר אֶפְלוּ דְבָרִים שֶׁהֵם בְּאִוִיר הַשָּׁמַיִם הַיּוֹצֵאִים
מֵהַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְהַפּוֹכְבִּים וְהַמְּזֻלּוֹת, וְאֶפְלוּ כָּל הַדְּבָרִים שֶׁמִּתּוֹךְ
דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, שֶׁמְּצִיָּאִים כָּל הַחֲכָמִים, הַכֹּל כְּבָר הָיָה
נִבְרָא מֵאֵז בְּרִיאַת הָעוֹלָם, אֲלֵא רְשׁוֹת נִתְּנָה לְאָדָם שִׁיפְתַּח אֶת זֶה,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הָאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל הַחֲכָמִים לְדַעַת אֶת הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה, וּמִמִּילָא נּוֹפְלוֹת כָּל הַקְּשׁוֹת שֶׁהִקְשִׁיתָ, וְכָל הַבְּנִין
שֶׁבְּנִית נּוֹפֵל לְגַמְרֵי. וְאֲנִי מִכְּרַח לֹאמַר לָךְ, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְדַבֵּר הַרְבֵּה
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן סד, בְּעִנְיַן הַחֲלָל הַפְּנוּי, שִׁישׁ מְקוּם
שֶׁמִּשָּׁם פָּנָה אֶת אֱלֻקוֹתוֹ, אֲשֶׁר מִשָּׁם בָּאָה כָּל הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, כִּי לֹא
שִׁיף דְּבַר כְּזֶה, וְאִי אֶפְשֶׁר לְעַבֵּר אֶת הַחֲלָל הַפְּנוּי אֲלֵא עַל-יְדֵי
אִמוּנָה; כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִים עִם יִשְׂרָאֵל עֲבָרִיִּים, עַל שֵׁם שְׁעוֹבְרִים
מֵעֵבֶר לְעֵבֶר, כִּי עַל-יְדֵי אִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ עוֹבְרִים עַל הַכֹּל.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שָׂאזְ אֵין לוֹ שׁוֹם קִשְׁיוֹת, וְלֹא נִכְנָס לְשׁוֹם חִקְיֹוֹת, וְיִכּוֹל לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּקִלּוֹת, כִּי אֵין עוֹד טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמוֹ אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא חַי חַיִּים טוֹבִים עֲרָבִים וּמְתָקִים, וְכִמוֹ שֶׁאִמַּר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-ה"ן): מִי שֶׁחִזַּק בְּאֱמוּנָה — חֲיָיו חַיִּים, וְלֹהֲפֶךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה וְהוֹלֵךְ מְמַרְמֵר וּמְדַכָּא בְּיַסּוּרִים — חֲיָיו אֵינָם חַיִּים כְּלָל.

וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכִכֵּל שְׂאָדָם מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֵה לְהַשְׁגוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת, הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל הַפְּסוּק (יחזקאל א, א): "נִפְתַּחוּ ה'שָׁמַיִם וְאֶרְאֶה מִרְאוֹת אֱלֹהִים", שְׂרָאשִׁי תְּבוֹת: אֱמוּנָה; כִּי עַל-יַדֵּי שְׂאָדָם מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לוֹ נִפְתַּחוּ פֶּלַע שְׁעָרֵי הַשָּׁמַיִם לְרְאוֹת מִרְאוֹת אֱלֹקִים, כִּי עַל-יַדֵּי תִקְוָה הָאֱמוּנָה הָאָדָם יִכּוֹל לַעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה וְכוּ', וְלִיחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וְיִפְתַּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַדַּעַת, שְׁעָרֵי הַשְּׂכָל וְשְׁעָרֵי הַהַשְׁגָּה לְהַשִּׁיג אִוְרוֹת רִוְחָנִיּוֹת, אִוְרוֹת צַחְצַחוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וּמְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה, שָׂאזְ יִגִּיעַ לְכָל טוֹב אֲמָתִי וְנִצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקט.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֵקֶב הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם אִם רוֹצִים לְהַצְלִיחַ,

ההכרח שיקנה לעצמו את מדת הסבלנות, כי עובר על כל אחד ואחד פל-פך הרבה משברים וגלים, ואין מי שינצל מזה, אלא מי שהוא סבלן אמתי, וצריכים להוריד את הראש על כל דבר, ודיקא אלו האנשים מצליחים מאד בחייהם, לא-כן מי שהולך ראש בראש וכו' וכו', הוא נעקר מהעולם, ורחמנא לישזבן, וזה כל הסוד של תפלה והתבודדות שגלה לנו רבנו ז"ל, שאדם יבוא להקדוש-ברוך-הוא, וידבר אליו ויספר לפניו את כל מה שמעיק לו וכל מה שמצער אותו, ובשעה שעובר עליו איזה משבר, שיבוא ויבכה רק להקדוש-ברוך-הוא, ושמה בודאי יפעל אצלו יתברך מה שהוא צריך, לא-כן אם יצא לריב עם מישהו, לא יצא מזה שום דבר, כי חבל מאד על הופוחים, כי כל רגע ורגע שעובר על האדם זה הפסד נצחי, ואם היו בני-אדם יודעים את מעלת הדבור שמדברים אליו יתברך, ואת האותיות שמצטרפים לרב רבבות רבבות בתוך כמה רגעים, אז היו שוקדים על דבר זה לדבר אליו יתברך. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ח'), שהאותיות הן בחינת אבנים, כמוכא בספר היצירה וכשמתחברות האותיות והנפשות, אזי נבנה מזה בתים וצורפים למלי מליונים, כמוכא שם באריכות החשבון, ובאמת זה נעשה על-ידי כל אחד ואחד שמדבר אליו יתברך, כי על-ידי כל דבור ודבור נבנה בית והפתים מתחברים, ונבנים ארמונות וכו' וכו', עד אין קץ וסוף עולמות למעלה מעולמות שנבראים על-ידי הדבורים שמדברים אליו יתברך, ועל-כן מה ולמה להכנס בופוחים עם בני-אדם, זה ממילא לא יעזר. וכל זה הבנתי בחכמתי, להתנכח עם בני-אדם ולהראות את הצדק וכו', זה יוצא בדיוק ההפך, כי זה טבע של בני-אדם שכל מה שתברר לו הוא יברר לך בדיוק ההפך וכו', ועל-כן אמרתי לעצמי מה פדאי להכנס בופוחים ולשבת בישיבות ולהתאסף באספות וכו' וכו', ולדבר שעות על גבי שעות מי צודק ומי אינו צודק וכו' וכו', יאחז כל אחד את דרכו, ואני אאחז את דרכי — לדבר אליו יתברך, כאשר גלה לנו רבנו ז"ל ומורה"ן ז"ל, ואזכה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ומי שרוצה לנבח שינבח וכו' וכו',

וּאֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לְהִסְתַּפֵּל עַל כָּלֵּים הַנוֹבְחִים וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר מִמִּילָא לֹא יִשָּׂאֵר מֵהֶם שׁוּם דְּבָר, עֲלֵינוּ רַק לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עֲזוֹ, וְכֵן לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, הָעֵקֶר וְהַפְּלִל לְבִרְחַ מוֹפּוֹחִים, וּמִי שֶׁחֲזַק בְּזֶה, אִזְ יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תְּמִיד, הָעֵקֶר לֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְלֹא לְשִׁים לֵב עַל אַף אֶחָד, וּצְרִיכִים לְהַחִיּוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקוֹ עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם חֶלְקוֹ וּגְוַרְלוֹ, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה צְרִיכִים לְזַכֵּר תְּמִיד, וְאֵף שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר מְזֶה בְּכָל פֶּעַם, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גְדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּצִיֵּת אֶת רַבְּנוּ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר עֵקֶב ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, גֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָ.

מִכְתָּבְךָ כְּכֹר קִבְּלֵתִי זֶה פֶּעַמִּים, וְתֹאמִין לִי כִּי בְּכָל יוֹם יֵשׁ בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, אֵף רַב טְרִדוֹתֵי הֵם אֲשֶׁר עִפְבוּנִי, וְלֹא בְּמֶרֶד וּבְמַעַל עֲשִׂיתִי זֹאת, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי הָאַהֲבָה בֵּינֵינוּ הִיא אֵין סוֹפִית, אֵף שֶׁעֲדִין אֵינִי מִפְּרִיךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, אֵף מִחֲמַת שְׂאֵנוּ שׁוֹתִים מִמַּעַן אֶחָד מִיָּם חַיִּים, עַל-כֵּן כָּל אֶחָד חֲפִץ מְאֹד מְאֹד בְּטוֹבַת זולתו, כִּי בְּזֶה שִׂמְחֵתִיק אֶת הַמַּיִם, גַּם לוֹ יִהְיֶה מִתַּק. עַל-כֵּן אִמְרַתִּי אֲרוּצָה דְּבָרֵי אֵלֶיךָ, אוֹלֵי יְרוּחַ גַּם לִי, כִּי כְּכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפד): כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאַת שָׁמַיִם, נַעֲשֶׂה אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוֹזֵר, עֵינֵי שָׁם.

אהובי, אחי היקר! ראוי לך לתן תודה והודאה להשם יתברך בכל יום על נעם גורלך, שזכית להתודע מרבי אמת כזה המאיר בנו אמתת מציאותו יתברך, ואשר עדין אין שום יאוש בעולם כלל, כי מלא כל הארץ כבודו, ומכל המקומות המגנים והמטנפים, עדין יכולים לצאת, אם יהיה חזק ואמיץ, ולא יסג אחר, חס ושלום, כי צריך שתדע, כי אין לך חזק החסידות כתחלתה, ובפּרטיית בהתקרבות לרבנו ז"ל, מרגישים בתחלה כל מיני נעם וכל מיני אור, אך בשביל הבחירה והנפיון נתנו רשות להסמ"ך-מ"ם הרשע, שיכסה את האור הנורא והנפלא הזה בכמה וכמה מיני פסויים והסתרות, הן שכל ענינו יהיה ללעג ולקלס בעיני העולם, רחמנא לצלן, והן שיתפשטו המניעות מאד מאד על כל מקרב חדש, והן שיעבר עליו מה שיעבר — כל אחד כפי ענינו וכו' וכו', אבל אם יהיה עקשן גדול, אז סוף כל סוף יעבר על הכל. כי רבנו ז"ל התפאר ואמר: נצחתי וננצחתי, ושמו הקדוש בגימטריה ג'צ'ח'. אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, שזכינו להיות בחלקו הקדוש של רבנו ז"ל. ותהלה לאל, יש' ל'נו' אב זקן, אשר הבטיח לנו, שלא י'כבה ג'רו' לעולם ו'עד.

והנה היסוד והעקר שהכל תלוי בו גלה לנו רבנו ז"ל — הוא "התבודדות", שייחד לעצמו מקום פנוי שאין שם בגי'אדם, ויתחיל לדבר עמו יתברך את כל אשר עם לבבו, ויספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליו בפּרטי פּרטיית, כאשר יספר איש עם רעהו וצריך להיות עקשן גדול על דבר זה מאד מאד, כי כל הענין הנורא והנפלא הזה תלוי באמונה, כי (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן סב) באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, בודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לכון את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע ידיעה זאת בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל-כך, ואינו מדקדק כל-כך וכו', עי'ן שם; ובפּרט פי על-ידי רבוי עוונותיו עושה לעצמו צל ומכסה בינו לבין קונו יתברך, ועל-כּן צריך בתחלה עקשנות גדולה, להיות רגיל לדבר

עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, לספר לפניו יתברך את כל לבו, ובאמת כל התשובה תלויה רק בדבור פיו, כי בזמן הביט הצרכו להביא קרבן, אבל עכשו צריכים לקיים: "ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, ג). וכתוב (ויקרא א, ב): "אדם כי יקריב מכם קרבן", שהקרבן צריך להיות ממנו בעצמו. והדבור הוא הנפש, כמו שכתוב (שיר השירים ה, ו): "נפשי יצאה בדברו". ועל כן כשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, ומספר לפניו יתברך את כל לבו בתמימות ובפשיטות גמורה, אינו זו משם, עד שמוחלין לו. וזה עקר רצונו יתברך, שנספר לו הכל בתמימות ובפשיטות גמורה, כמו שאמרו חז"ל (במדרש ויקרא רבה, פרשת בחקותי ל, ג): בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא ולא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: אל תבזה את תפלתם וכו', עין שם; ויש לומר בפסוק: "אדם כי יקריב מ'כ'ם קרבן, על פי מה דאיתא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, כשאדם בא להתפלל אליו יתברך, אז דיקא מתגברים עליו הכבודות והמניעות והעכובים לא לדבר עמו יתברך, כי דיקא אז מזכיר לו הבעל דבר את חטאיו ואת כל מה שעשה, והעצה לזה לחפש ולמצא בעצמו נקודות טובות יהיה איה שיהיה, ועל ידי זה יתרחב לבו, ויוכל להתפלל אליו יתברך, עין שם; וזה אדם, ראשי תבות: דברים אני מבקש, כי יקריב מ'כ'ם, ראשי תבות: מלאים מצוות פרמון, "קרבן" הינו לזכות להביא קרבן שהיא התפלה, אל זה צריך לדון את עצמו תמיד לכף זכות, כי כל אחד מלא מצוות פרמון, כמו שאמרו חז"ל (ברכות נו): אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות פרמון; ועל כן, חמדת לבבי, חזק ואמץ מאד מאד להתחיל לעשות התחלה חדשה על כל פנים מעכשו, וברח לך עכשו אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותספר לפניו את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ובפרט עכשו, שימי אלי לילי הקדושים ממשמים ובאים, וצריכים להכין את עצמנו לקראת ראש השנה הקדוש, שנוזה לקיים כל החדש: אני לדודי — להשתוקק אליו יתברך, ועל ידי זה ודודי לי — בכיכול הוא יתברך ישתוקק

אֲשֶׁר א' תתקיא בנחל קיז

אלינו, כי "באתערוותא דלתתא אתער דלעילא" (זהר דף-ף פת.), וכפי שאדם ממשיך את עצמו אליו יתברך, כמו-כן פביכול הוא יתברך שורה אצלו, וצריך שתחקק בדעתך, כי הוא יתברך מקור השמחה, ועל-כן אי אפשר להשיגו, כי אם על-ידי רבוי שמחה, כי על-ידי שמחה נפתח הלב, ויכול להתפלל תמיד אליו יתברך, כי על-ידי שמחה זוכים לשמע את הפרושים שיוצאים בכל יום, וקוראים לאדם אליו יתברך, בבחינת קול שופר. וזהו (תהלים צז, יב): "ש'מ'ח'ו צדיקים בהו'ה", ראשי תבות (שמות יט, טז): "יקל ש'פר ח'זק מ'אד", כי הפרושים שיוצאים מלמעלה, הם בבחינת קול שופר, אף צריכים זכיה לשמע את קול השופר הזה, ואף כי למעלה תוקעין בכל יום ובכל שעה ובכל רגע בשופר גדול, וקוראין לאדם לשוב אליו יתברך, והפל מחיבין לשמע את הקול, אף לא כל אחד בקי בקול (עין לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ר), ואולי זהו סוד מאמרם ז"ל (ראש השנה כט:): הכל חיבין בתקיעת שופר, ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר וכנ"ל ודו"ק; אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתקרב אל רבי אמת כזה, המחיה ומרפא אותנו ברפואות יקרות פאלו; טוב להודות להשם על כל החסד חנם שעשה עמנו.

דידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

יש דבר צחות בין אנשי שלומנו: פשאחד חולה, צריך לילך אל שני רופאים: אל דוקטור פעלדמאן (לצאת לשדה ולהתבודד עמו יתברך), ואל דוקטור פרייליך (לחזק את עצמו מאד להיות תמיד בשמחה) כי שמחה והתבודדות הם עקר רפואת האדם — אשרי הזוכה לקימם בכל יום.

א' תתקיא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר עקב ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרְוֵה
יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַפְּסָף לְהַדְפֹּסָה.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינְךָ עוֹד מְצֹנֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה,
מִלְּהַדְפִּיס וּלְהַפְיִץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בַּפְּרָט בְּדוֹרוֹת אֱלֹהֵי אֲשֶׁר
הֶעֱרַבְרַב מִתְּפֹשֵׁט בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ בַכְּפִירוֹת
וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, וְאֵינְךָ שׁוֹם עֲצָה אַחֲרָת, אֶלָּא לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַלְמוּד
הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵף שֶׁגַּם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ מִתְּנַגְדִּים
רַבִּים עַל זֶה וְכוּ' וְכוּ', מֵה לָנוּ וְלָהֶם? ! עָלֵינוּ לְקַיֵּם צְוֹאת מוֹהֲרַנְ"ת
ז"ל, שֶׁאִמַּר לְפָנַי הַסְתַּלְקוּתוֹ לְעֵילָא וּלְעֵילָא, וְאִמַּר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן:
אֵיעָרַע עֲבָדָה זָאל זֵיין יְפוּצוֹ מְעִינֹתִיךָ חוּצָה"כ וְלִכֵּן זֶה צְרִיכָה
לְהִיּוֹת כָּל הָעֲבֹדָה שְׁלָנוּ בְּעֵתִים הַלְלוּ, וּבַפְּרָט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפְּגָם
בַּפְּגָם הַבְּרִית, הוּא צְרִיךְ לְגַדֵּב שֶׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּהַדְפַּסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרַנְ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַסד), כִּי כַּנֶּגֶד
זֶה שֶׁפְּגָם בַּבְּרִית וְהוּצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, כַּנֶּגֶד זֶה יִתֵּן וַיִּפְזֵר הַרְבֵּה
צְדָקָה. וְעַקֵּר הַצְּדָקָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת עַל הַדְפַּסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ
שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּלְקוּטֵי הַלְכוֹת (בְּרִכּוֹת הַשַּׁמַּר, הַלְכָה ה'), עַל
הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קִיט. קמב): "צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת", אִיזוֹ
צְדָקָה נִשְׁאֲרֵת לְעוֹלָם? כְּשֶׁנּוֹתְנִים עַל הַדְפַּסֵּת תּוֹרַת הָאֱמֶת מִהַצְדִּיק
הָאֱמֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֵלָה

כ) הַעֲבָדָה שְׁלָכֶם תְּהִיָּה — "שֶׁיְפוּצוֹ מְעִינֹתִיךָ חוּצָה".

מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי הנקר, בזה העולם צריכים התחזקות חדשה, ועקר ההתחזקות צריכים באמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואף שאנחנו חוזרים על זה בכל יום ויום — מה בכה, כי זו מצות עשה של "קריאת שמע", שאנו מחזבים בערב ובבקר להזכיר את שמו יתברך, כדי לחקק כל היום וכל הלילה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, וזו מצוה תדירית, שצריכים תמיד לחשב רק ממנו יתברך, וכשאדם חושב רק ממנו יתברך, על-ידי-זה נכנסת בו שמחה אמיתית, כי אין עוד שמחה כהתרת הספקות, ועקר הספקות מכניס עמלק באדם, שמקרר אותו — "היש הנ"ה בקרבנו אם אין" וגו' (שמות יז, ז), וכן מחדיר בו גאוש ודכאון פנימי, שאדם חושב שאינו שנה לשום דבר וכו', ולמעלה אין צריכים אותו לגמרי וכו', ואין לו שום תקנה — לא עולם הזה ולא עולם הבא וכו' וכו', ועל-ידי-זה מתנאש. ובאמת הצדיקים הם אוהזים באותה מדרגה, אבל מהפכים את זה לקדשה, כי זוכים להגיע למדרגה עליונה כזו, להיות דבוקים בחי החיים בו יתברך, עד שאינם רואים ואינם שומעים ואינם מרגישים, רק אמתת מציאותו יתברך, ומרגישים שאין להם שום חיות — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ואינם צריכים את אף אחד רק את הקדוש-ברוך-הוא, וזו המדרגה הכי עליונה; ועל-כן בזה שאפה כותב שאפה מרגיש הרבה פעמים שלא צריכים אותך, ואינך שנה לשום דבר, תהפך את זה לקדשה — וכו' וכו', הינו שתהיה בטל ומבטל בעיני עצמך לגמרי, ותאמין בו יתברך אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה אלא ממנו יתברך, וכפי שתחקק בעצמך ידיעות אלה, אז תרגיש ערבות נעימות ידידות זו חיות אלקותו יתברך; אשרי מי שמכניס בעצמו ידיעות אלו, ואז טוב לו כל הימים.

הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ותמיד תעשה התחלה חדשה, ותשפח את העבר לגמרי, אין לך בכלל עבר, וזה עקר שלמות התשובה, לעשות בכל פעם התחלה חדשה, וזה יחדיר בך שמחה אמיתית, ומאד מאד תברח מכל הלמודים הפגומים שמלמדים אותך וכו' וכו', כי פדאי לך להתמיד ביותר בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא אמת אחרת לגמרי לגמרי, כי האמת של רבנו היא ענין אחר לגמרי, רבנו ז"ל מגלה את אמתת מציאותו יתברך, רבנו ז"ל מורה לנו דרך איך לדבר להקדוש-ברוך-הוא, לשפך שיח ותפלה לפניו יתברך, שעל-ידי-זה נתדבק בחי החיים בו יתברך.

העולם עכשו מלא כפירות ואפיקורסות של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), כל אחד יש לו חכמות וכו' וכו', ואשרי מי שזוכה לשבת בחדר מיחד או בבית-המדרש או בבית-הכנסת או בכלל או בשיבה בפנה נדחת, ולומד תורה בהתמדה ובתשוקה רבה, כי אין לו להקדוש-ברוך-הוא אלא ארבע אמות של הלכה. ולכן ראה להרגיל את עצמך ללמד כפי סדר-הדרך-הלמוד של רבנו ז"ל, כמו שגיליתי לכם זה ימים ושנים, ובארתי לך ולחברך את השיחה בשיחות-הר"ן, סימן עו, ששם מדבר רבנו ז"ל, איך צריכים ללמד בתמימות ובפשטות גמורה, לקחת משניות ולהתחיל לומר פרק אחר פרק, עד שיזכה לסיים מסכתא, ויתחיל עוד פרק ועוד פרק, עד שיסיים עוד מסכתא, עד שיזכה לעבר ולסיים כל הששה סדרי משנה. וכן הדבר עם ש"ס — להתחיל ללמד בסדרן דף אחר דף, דף אחר דף, עד שיסיים מסכת ברכות, ויתחיל שבת וערובין, ופסחים וכו' וכו', עד שיגמר את כל הש"ס כלו, ויתחיל עוד פעם. אותו דבר בטור ושלחן ערוך וזהו הקדוש ותקונים, להתחיל מהתחלה וללמד סימן אחר סימן, דף אחר דף, עד שיזכה לסיים את כל התורה כלה, ואז יתחיל עוד פעם, וכל אלו שמתנהגים בדרך זו, תמיד עסוקים ואינם משתגעים וכו' וכו'. ונחמנו הקדושים אמרו (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי זמה, הבטלה מביאה לידי שעמום, כל הפגמים והמחשבות זרות שיש לאדם, הם רק מחמת שיש לו זמן לחשב, אבל אם אין לו זמן לחשב, אלא

אֲשֶׁר א' תתקיג בַּנְחַל קכא

תמיד עוסק בתורה ובתפילה, אז הוא זוכה לטהרה. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ל) דעת זה טהרות; הינו כשאדם זוכה לשלמות הדעת — הוא טהור, וגופו טהור, ונשמתו טהורה, כי כשאדם מדבק את עצמו בו יתברך, וחושב רק ממנו יתברך, אז הוא טהור; אשרי מי שתזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקיג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תבלבל את עצמך משום דבר ומשום ברירה שבעולם, כי ההכרח שיעבר על כל אחד ואחד מה שעובר, ואשרי מי שמחזיק מעמד ואינו נשבר משום דבר, וזה הלמוד העמק של רבנו ז"ל, וצריכים להכניס את הלמוד הזה היטב היטב בלבו. וכלל זה תקבל על עצמך — משום דבר לא יוכל לשבר אותך, ואם תהיה חזק בזה, אז תצליח דרכך מאד בגשמיות וברוחניות גם יחד.

אודות מה שפכתת בענין הוצאות שבת, ראיתי חדוש פלא בספר "ברית שלום", שהוא ספר ישן נושן, ומביא על פסוק (בראשית ב, ג): "ויברך אלקים את יום השביעי", שברכו מפני שאדם מוציא הוצאות הרבה לכבוד שבת, וביטל ממלאכה, כדאיתא בגמרא (מעילה יז), פעם אחת גזרו על ישראל שלא לשמר שבת, נכנסו חכמינו ואמרו להם:

קכב אֲשֶׁר א' תתקיד בנחל

מי שיש לו שונא יעני או יעשר, אמרו ליה יעני, אמרו להם: אם כן ישמרו השבת, כדי שיהיו עניים וכו', לכך ברכו הקדוש-ברוך-הוא והבטיח לישראל, שאם יוסיף אדם לכבוד שבת – יוסיפו לו, כדאיִתא בביצה דף טו, עין שם; ודבר זה מרמז בצחות לשון חכמינו הקדושים, שאמרו (שבת ב.): 'יצאות השבת שמים, רצה לומר מה שאדם מוציא הוצאות שבת כפלים, כנגד הוצאות החל שהן ארבע, כלומר מוסיפין לו כפלי כפלים, עין שם. והוא דבר פלא, כשאדם מוציא הוצאות לכבוד שבת-קדש, אז הקדוש-ברוך-הוא נותן לו כפל כפלים, ולכן אין מה לדאג בשביל הוצאות שבת, כי באמת חכמינו הקדושים אמרו: לוו עלי ואני פורע. ואני תמיד אומר, שחכמינו הקדושים אמרו (ביצה טז.): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה חוץ מהוצאת שבתות והוצאת ימים טובים; שזה לא נכנס בתוך התקציב, ואם-כן כדאי לקנות בשפע על שבת, כי הקדוש-ברוך-הוא משלם את החוב הזה, וישאר כבר שפע על כל השבוע, וממילא אוכל על חשבון של הקדוש-ברוך-הוא שהוא חשבון של שבת. ובאמת אסור לפל בדעתו בשביל הוצאות שבת, אדרבה צריכים לענג את השבת בכל יכלתו, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך; ולכן איני יודע למה אתה צריך להתבלבל בעבור זה.

ראה להתבודד עצמך עמו יתברך, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, ותבקש בכל יום על קדשת שבת, ואז תאיר עליך כל ימי חייך קדשת שבת-קדש.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקיד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

האברך הקר לי מאד, שותה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארך לנכון קבלתי. והנה מה אמר לך, ובמה אפרש שיחתי לפניך, אחרי שעובר עליך כל-כף כל-כף, רחמנא לצלן, וכו' וכו', אבל לדעתי אתה אשם בדבר, כי פתיב: "מפי עליון לא תצא הרעות", וכתיב (משלי יט, ג): "אולת אדם תסלף ורכו ועל ה' יזעף לבו"; כי באמת צריך להכניס את עצמו לגמרי אל תוף האמונה הקדושה, לידע ולהודיע ולהודע כי אין שום דבר נעשה מעצמו, והכל משגח בהשגחה פרטית. וצריך להיות כל-כף חזק באמונה הקדושה, עד שלא יראה משום דבר כי אם את אמתת מציאותו יתברך, ויראה את עצמו מסבב עם אלקות, כמו שכתוב (תהלים פט, ט): "ואמונתך סביבותיך" וגו', להיות מסבב עם אמונה, ואז בדיעה זו "יתבטלו ממנו כל פועלי און" (תהלים צב, י). והנה כל צרותיך ברוחניות ובגשמיות הן כי אתה מבלבל את עצמך בכל פעם מזה או מזה וכו' וכו', מה יאמר זה וכו', ומה יאמר זה וכו', ועל-ידי זה אתה נשבר לגמרי. ובאמת טעות גמורה היא, כי אי אפשר לצאת ידי חובת כל הבריות, כי לכל אחד יש דעת אחרת והבנה אחרת ונטיה ותשוקה אחרת, ועל-כן קען מען נישט אויס גלייכן אלע מחותל, ודבר זה יהיה רק בביאת משיח צדקנו, ועל-כן מה ולמה לך להכניס את עצמך בכל פעם במחלקת חדשה, בקנאה ושנאה, ולהיות צר עין, האם עדין אינך יודע, שאפלו תעשה כל מיני השתדלות שבעולם אצל זה וכו', או אצל זה וכו', לא יועיל לך שום דבר, כי הכל תלוי רק בידו יתברך, ועל-כן אם עובר עליך מה שעובר ברח לך, רק אליו יתברך, ותהיה רגיל לספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות בתמימות ובפשיטות כאשר ידבר איש עם רעהו. חדל לך מבעלי בחירה, אשר משברים כחך ומחלישים דעתך, "והחזק במוסר ואל תרף" (משלי ד, יג), וברח לך אל ספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

ל) אי אפשר להשוות את כל המחזות.

הנסיונות הם קשים מאד מאד בעולם, הן מצד היצר הבווער בנו, והן מהמחלקת שמבעיר בכל פעם מחדש הן מבחוץ והן מבפנים אצל אנשי שלומינו בעצמם, כי לבעל-דבר יש כבר השלוחים שלו, והכל כדי להרס את היסוד וכו', אף כבר אמר רבנו ז"ל: נצחתי ואנצח, איך האב אויס געפירט, און וועל אויס פירען^מ. ותהלה לאל, דבר אחד מדבריו לא שב ריקם, ברוך השם, בכל פעם מתקרבים מקרבים חדשים, ואם אמנם הרבה נתרקם על-ידי שרואים שגם בין אנשי שלומנו יש מחלקת, וזה מדבר על זה, מה נעשה, הלא כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), כי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא כדי שיגרשו סטריין אחרנין וכו', כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תדע שזה משמיעים אותך תוכחה על שפגמת בטפי מחך וכו', עין שם; ובאמת אותם התמימים מאנשי שלומנו, הרואים את כל השערוריה שנעשית בכל פעם, הם מתחבאים בקרן זווית, ואינם מתבלבלים משום דבר, ולא אכפת להם מה זה אומר או מה שזה אומר וכו', רק קובעים לעצמם בקביעות עצומה על התורה ועל העבודה שעורים קבועים, ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש ושלחן ערוך וספרי רבנו ז"ל, ומתבודדים עמו יתברך פמה שעות, וקמים בחצות, ונוהרים במקנה — אשריהם ואשרי חלקם, יהי חלקנו עמם, ובין כך ובין כך הימים פורחים, ולא נשאר לאדם שום דבר, כי אם מה שתפס בכל יום תורה ותפלה, כי הכל הבל.

ועל-פן חמדת לבבי, אם אתה רוצה להתחיל לחיות חיים חדשים, חיים נצחיים, ברח לך מכל מיני חבורות של לצים ובעלי מחלקת ולשון-הרע, ותקבל על עצמך קביעות חזקה ללמד כסדרן ש"ס ושלחן ערוך וספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לגצח נצחים, כי ימינו כצל עובר, ועוד מעט נשוב וכו', ולא ישאר מאתנו כי אם אלו הנקדות טובות שתטפנו בכל יום; על-פן למען השם לטובתך הנצחית, קשר את עצמך באגדתנו, חסידי ברסלב התמימים, ותראה

(מ) גמרותי ואגמור.

אֲשֶׁר א' תתקטו בנחל קכה

לקיים את עצות רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, וכל זה נקט בידך, מה שאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: "אביסעל איז אויך גוט", מעט גם-כן טוב, וכשלא תוכל לקיים ביום זה רק מעט מסדר זה — גם-כן טוב, ומכל שכן כשחס ושלום, יעבר עליך יום בלי איזה שעור, או שיארע שלא תוכל לומר חצות באיזה לילה, אל תפל בדתך, רק תעשה התחלה חדשה על-כּל-פנים מיום זה או משעה זו. מה אמר לך, ידידי היקר, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נה) שבזה העולם יכולים להרויח כל-כּף, "כי רוח העולם הזה אין לשער, דהינו מה שהאדם יכול להרויח בזה העולם, ואין צריך על זה הוצאות משלו שקורין אויש לאג [כסף השקעה], רק ממה שהכין לפניו הבורא יתברך, יכול להרחיב ידו, ולהרויח הרבה מאד עין לא ראתה וכו'". ובפרט בסדר הזה להיות קבוע בשעורים אלו, אז במשך הימים והשנים יזכה לסימם ולחזר ולסיים כמה וכמה פעמים. ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רעא): הלא החננני דרכו להקיף בהקפה שיתנו לו לאחר זמן, ומדוע לא יאמר האדם איזה קפיטלעך תהלים או ללמד או לעשות שאר מצוות, ויהיה מנח אצלו לעת הצורך, כי יהיה זמן שיצטרך לזה שיגבה שכרו ופעלתו וכו', עין שם; ועל-פי סדר זה תזכה לקימו, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, שיש לנו רבי אמת בזה, וראוי לנו לרקד בכל יום על נעם חלקנו אשר בנחל, ולדבר בכל יום עם ידידנו אנשי שלומנו היקרים באהבה, אחנה ורעות, ולהחיות את עצמנו יחד על נעם גורלנו, אשרינו און פארט אשרינו. ולמען השם, ברח לך מלצים, אשר יובילו אותך לשר אל הגיהנום בזה ובכא, ותחבר את עצמך רק עם תמימים וישרים, אשר יובילו אותך לשר אל הגן-עדן בזה ובכא.

הדורש שלומך...

א' תתקטו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנֹכוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ דְבָרֵי אֲמַת כְּרִצּוֹנְךָ, וּבַפְּרָטִיּוֹת מֵהַ שֶׁבִקְשָׁתָּ מִמֶּנִּי לְכַתֵּב לְךָ אוֹדוֹת שְׁמוֹת וַיְחַוְדִים וְכוּ' וְכוּ', יִקְצְרוּ הַמּוֹן יִרְיעוֹת.

וְהִנֵּה הַיְסוּד וְהַעֲקָר שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל הוּא נִקְדַּת הָאֲמַת, וְהַזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מֵאִתִּי, שְׁלֵא לְהַנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהָעוֹלָם לְהַטְעוֹת, שְׁלֵא יִטְעֶה אוֹתוֹ הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל נִקְדָּה זוֹ צְרִיף לְסַבֵּב (זִיף צוֹ דְרִיעֵינִי), לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ תְּמִיד בְּכָל עֲנָיִן וְעֲנָיִן אַחַר נִקְדַּת הָאֲמַת. וּמֵהִי הָאֲמַת? אָמַר הַנְּבִיא יִרְמְיָהוּ (יִרְמְיָה י, י): "וְהָ אֱלֹקִים אֲמַת, הוּא אֱלֹקִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם" וְגו', כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ הָאֲמַת, וְעַל-כֵּן (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב): עֲקָר הַיְהוּדוּת הוּא רַק לִילָף בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבָר שְׁעוֹשֶׂה שְׂיִהִיָּה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, (שֶׁהוּא עֵצֶם הָאֲמַת), וּלְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא — לֹא, וְאִזִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם, וְאִפְלוּ כְּשִׁנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, לְסַפְקוֹת, וַיֵּשׁ שְׁנַפִּילָתוֹ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁנוּפֵל לְסַפְקוֹת וְהַרְהוּרִים, וּמֵהַרְהוּר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַנְּפִילָה וְהַיְרִידָה הִיא תְּכָלִית הָעֲלִיָּה, וּבָזֶה שְׂיִחַפֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְקֵשׁ וַיִּצְעַק "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", יִזְכֶּה שְׂיִתְגַּלֶּה לוֹ ש"מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". וְהִנֵּה תְּכָלִית כְּבוֹד הַבְּרִיאָה הִיָּתָה בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיָּה (וְהָרַב בַּא מִב:), שְׁנוּכָה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶף מִחֲמַת בְּחִירָה וְנִסְיוֹן, וּבַפְּרָטִיּוֹת מִחֲטָא אָדָם הָרַאשׁוֹן, כְּבִיכּוֹל הַתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשִׁים, עַד שֶׁקָּשָׂה וְכָבֵד לְהַשִּׁיגוֹ תְּכָף-וּמִיד, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁאֲחָד חֲטָא בְּפָנֵם הַבְּרִית שֶׁהוּא פָּגַם הַדַּעַת, מִמֶּנּוּ נִסְתָּרִים כָּל הָאוֹרוֹת לְגַמְרִי, שֶׁהוּלָךְ בַּחֲשֶׁף וְלֹא אוֹר לוֹ, וְהוּא מְלֵא סַפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת וְהַרְהוּרִים וּבְלְבוּלִים,

אֲשֶׁר א' תתקטו בנחל קכז

(תהלים קז): "יעלו שמים ירדו תהומות נפשם בְּרֵעֵה תתמוגג", הינו מחמת שנפשמ בְּרֵעֵה תתמוגג (שהוא חטא בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה), על-ידי-זה בעצמו יעלו שמים ירדו תהומות, כי זה תלוי בזה, כפי שהאדם חוטא בזה, כמו-כן עובר עליו מה שעובר מהמצולות ים כמובא בכתבי הארז"ל (עין בשער היחודים, ביחוד שנמן למצולות ים), והחטא הזה בא העקר על-ידי פגם הדבור, כי ברית ושלמות הלשון תלויים זה בזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), וכל גלות מצרים היתה מפרעה (פה רע), ועל-ידי-זה היתה הדעת בגלות. והנה בבריאה יש שתי בחינות (עין שם, סימן סד): יש ואין, שהוא סוד הצמצום, והקו העובר שם, כמובא בעץ חיים, אשר הוא בחינת "איה מקום כבודו" ו"מלא כל הארץ כבודו", שהוא סוד המקיף והפנימי (עין שם, סימן כא, וחלק ב', סימנים ז', יב), הינו הצמצום הוא שאין יודעים כלל, בחינת מקיף שאין נכנס זה השכל במח, אשר משם משתלשל כל הפירות והאפיקורסות, כי הוא החלל הפנוי, ומשם היתה יניקת פרעה, והתקון למי שנפל בבחינה זו, שירגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה כאשר ידבר איש עם רעהו, ואף שעדין נסתרים ממנו כל האורות, ונדמה לו שבמקומו אין אלקותו יתברך, חס ושלום, אף-על-פי-כן יהיה עקשן גדול, וידבר עמו יתברך, ויצעק ויתחנן: "איה מקום כבודך, רבונו של עולם, תתגלה אלי". ואז דיקא על-ידי רבוי תפלה ובקשה של ימים ושנים בעקשנות גדולה, אף שאינו רואה שום דבר, אדרבה נדמה לו בכל פעם שאבד מנוס ותקנה, ואינו רואה שום אור, אף-על-פי-כן יהיה עקשן גדול על דבר זה, ואז דוקא ברבות הימים והשנים, כשהשם יתברך יראה את בר לבבו ואמתת רצונו, כי (ספר המדות, אות תשובה, סימן עו): המתחיל לעבד את השם יתברך, הקדוש-ברוך-הוא אומר לו: יודע אני שחפצך ורצונך לעבד אותי, אבל מה הוא הבטוחות שמא למחר תעזב אותי, אם בן איה אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיה אגלה לך תכף דברים נסתרים? אלא בן תעשה, בתחלה אהב אותי כף, ותעשה מצוותי, אף-על-פי שאין אתה יודע השכל של המצוה, ועבד אותי פשוט

בלא חֲכָמוֹת, וְתַעֲבֹד אוֹתִי כַּמָּה זְמַנִּים, אֲזִי אֲאָמִין לָךְ, וְאֶגְלֶה לָךְ טַעַם וְשִׁכְלִי שֶׁל כָּל דְּבַר וְדָבָר, וְאֶקְרַב אוֹתָךְ בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, כִּי הַזְמַן הַרֵב שֶׁעֲבַדְתָּ אוֹתִי מִקֶּדֶם, הוּא בְּטוֹחוֹת שֶׁלֹּא תַעֲזֹב אוֹתִי, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן כִּשְׂאָדָם חֲזַק מְאֹד מְאֹד בְּרַצוֹנוֹת וְכַסּוּפִים חֲזָקִים, וְרוֹדֵף אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה וּצְעָקָה "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", אֲזַ בְּרַבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים נִפְתָּחִים לוֹ שְׁבִילֵי הַשִּׁכְלִי, וְזוֹכָה ל"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְעוֹשֶׂה בְּכָל פֶּעַם מִהַמְקִיף פְּנִימִי שֶׁהוּא סוֹד כָּל הַשְּׂמוֹת וְהַיְחוּדִים שֶׁכָּבֵר מְאִירִים לִפְנֵי עֵינָיו עַל-יְדֵי כָּל מַצְוָה וְעַל-יְדֵי כָּל לְמוּד, וְאֶפְלוּ בַשְּׁעַת אֲכִילָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּבְקַע אֶצְלוֹ יַם הַחֲכָמָה, אֲזִי מָחוּ מְשׁוֹטְט בְּכָל פֶּעַם בַּשְּׂמוֹת וּבַעוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, וְשׁוֹם בְּרִיָּה אֵינָה מִכִּירָה אֶצְלוֹ כְּלוּם, אֲדַרְבָּה מִבְּחוּץ נִדְמָה עָלָיו תְּכֵלִית הַהַפּוֹף וְכוּ'. (וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ כִּי זִקְנֵךְ ר' ... גְּרוֹ יֵאִיר הוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדַבְּרוֹת אֱמֶת, וּמִיַּחַד בְּכָל פֶּעַם יַחֲוִידִים חֲדָשִׁים, וְהוּא מִהַיְחִידֵי סִגְלָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְשׁוֹם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת מִמֶּנּוּ, וְהוּא בָּקִי בְּזִהָר וּבְכִתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה בָּקִי ב"אֲשֵׁרִי" בְּלִי שׁוֹם גְּזֻמָּה, כִּי שִׁמְשֵׁתִי אוֹתוֹ קֶצֶת, וְרֵאִיתִי אֶצְלוֹ דְּבָרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד, וְאֵף שֶׁהֵרֵב עוֹשִׂים לִיצְנוֹת מִמֶּנּוּ, תֵּאָמֵן לִי, אַחֵי, שֶׁכָּךְ הוּא הָאֱמֶת, וְהוּא חֲדוּשׁ נִפְלֵא בַיְחֻדִים, וְסוֹד ה' לִירְאוֹ).

הַכֵּלָל, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מְחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בְּכָל עַת וְרֹגַע מִמֶּשׁ, וְכִמוֹ שֶׁבַתְחַלַּת הַבְּרִיאָה הִיְתָה סוֹד הַצְּמִצּוּם, שֶׁצְּמִצּוּם אֱלֻקוֹתוֹ וּפְנֵה אֱלֻקוֹתוֹ, כְּמוֹ-כֵן נַעֲשֶׂה בְּכָל עַת וְרֹגַע, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵלוּ כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת בְּעוֹלָם וְעַצֵּם הַחֲשָׁכוֹת, אֵךְ כִּשְׂאָדָם הוּא עֹקֵשׁן גָּדוֹל בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְצוּעֵק "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", אֲזַ זוֹכָה לְבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהוּא סוֹד הַשְּׂמוֹת שֶׁמְאִירִים לִפְנֵי עֵינָיו מְנוּקְבָא דְפֶרֶדְשָׁקָא, שֶׁהֵם סוֹד הָאֲרָבְעָה עוֹלָמוֹת: אֶצִּילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, שְׁבָהֵם מְאִירִים: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן (עֵינַי לְקוּטִי-מִוִּהְרָן, חֲלָק א', סִימָן ב'), וּמִחֲמַת שְׂזָה נַעֲשֶׂה בְּכָל עַת וְרֹגַע וְדָקָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹבָא שָׁם (סִימָן ח'), שֶׁבְּכָל רֹגַע יֵשׁ צְרוּף אַחַר, כִּי נִתְחַלְקַת הַשְּׁעָה לְתַתְּר"ף חֲלָקִים, עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן יֵשׁ נְסִיוֹנוֹת בְּכָל עַת וְרֹגַע, וּמִי שֶׁאֵינוֹ בְּטָלוֹ,

אֲשֶׁר א' תתקטו בנחל קכט

רק בורח אליו יתברך ואינו עוזב אותו יתברך כביכול, אז דיקא יזכה לכל טוב אמתי ונצחי, ויזכה לחזות בנעם הו"ה ולבקר בהיכלו, ומחמת שאדם בחשך ובספקות שהוא סוד החלל הפנוי שפנה משם אלקותו יתברך, ונדמה חס ושלום, להפך, שכל זה הוא קלפת פרעה מלך מצרים (מיצ"ר י"ם קטנות המחין), צריך לצעק הרבה א"ה — איפה אתה רבנו של עולם, יש לומר, שעל-פן אמר פרעה דיקא (שמות ט, כח): "ה'עתירו א'ל י"ה" שהוא סוד א"ה, ואז דוקא כשאדם חזק בדעתו מאד מאד, אפלו שעדין אני רחוק ממנו יתברך מאד מאד, אף-על-פי-כן לא אתן דמי לו, אז דוקא זוכה שיתגלה אליו מלך הפכו"ד ב"מלא כל הארץ כבודו", ויאר לו ערכות נעם זיו שכנית עזו יתברך, פי דיקא על-ידי א"ה יתקיים אצלו (ישעיה יב, ב): "ה'נה א'ל ישועתי", וצריך שתדע שכל ההתגלות שמגלה לנו רבנו ז"ל, הם הגלויים שיגלה משיח לכל העולם, ועל-כן כלך מספרים אחרים, רק החזק בספרי רבנו ז"ל, אשר יש בלחו להרים ולהגביה כל הנפשות השפלים והירוודים והפגומים, לרחצם ולנקותם ולהאיר בהם אורו יתברך בגלוי והשגה נפלאה. וצריך שתדע שתלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש היו קדושים עליונים עוד מקטנותם ונערוותם, והיו גאונים ממש, והבעל-שם-טוב האיר עיניהם עד שהביאם אל דרך האמת, וזכו כל אחד למה שזכו, כמו שנראה מספריהם, אבל אנחנו מגשמים ופגומים מאד מאד, רחמנא לצלן, ואנו מנחים עדין בשאול התאוות וההרהורים רעים, וחשך ולא אור בעדנו, ואין מי שיושיענו, ועל-כן חמל עלינו השם יתברך ושלח אלינו את רבנו להאיר עינינו ולהוציאנו מחשכותנו, ועל-כן עליך להניח כל הספרים שבעולם, ורק להתמיד בספרי רבנו ז"ל ולקייםם באמת, פי דעתו היא דעת משיח ורפואותיו הן רפואות לכל מכאובינו האנושים, וכשתקיים עצותיו באמת ובתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והטעיות, אז דיקא תזכה לכל מה שאתה משתוקק, פי כל השמות ממילא יבואו, וכשתזכה ללמד כתבי האריז"ל, ממילא פבר יאירו לפני עיניך כל השמות. וכמו שאמר רבנו ז"ל, שאצל הצדיקים הפגנות בעצמן הן

פרוש המלות, אבל כל זמן שלא נזדכך המח, אין לבלבל את עצמו בענינים אלו, כי הם בלבולי חנם רק לעסק הרבה בחפוש אחריו יתברך, ולצעק איה, וצריך לעסק בזה בכל יום ויום מחדש, כי אפלו מי שהגיע לאיזו דרגה, צריך לשכח הכל, ולידע שעדין אינו יודע כלל (כאשר מבאר בספר "שמירת הזמן" באריכות, והוא קצור ותמצית דברי רבנו ז"ל ומהרה"ת ז"ל, בענין התחדשות), אז דוקא יזכה להגיע בכל פעם להשגות חדשות, ויש לומר, שעל-כן (תהלים ב): "אני היום ילידתיך" ראשי תבות: א'יה', כי בפסוק זה מרמז כל הסוד של משיח שיתגלה בעולם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), כי זה יהיה ענינו — להכניס את ההתבודדות בעולם, (צפניה ג. ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'", ויתפשו אחריו יתברך א'יה' ודו"ק מאד.

הכלל, אהובי, אחי, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר בנחל נובע מקור חכמה שם גורלנו, וחבלים נפלו לנו בנעימים, ואת אנשי שלומנו התמימים אנו מכירים, ואם אמנם הם עדין ללעג ולקלס בעיני כל העולם ואף בין אנשי שלומנו... אף-על-פי-כן מה יפה ירושתנו. וצריכים לבקש הרבה מאד מאד בכל יום ממנו יתברך: "רבנו של עולם, אחרי שפכר גלית לי את האמת, זכני להיות חבר אל אנשי האמת הדבוקים בך, גלה לי מי הם באפן שאוכל להתחבר עמהם, ואזכה גם-כן להגיע אל מדרגתי, כי ימי כצל עובר, וכבר בליתי כל-כף הרבה ימים ושנים בחשך ואפלה, רבנו של עולם, אתה לבד יודע כי יש צדיקים גנוזים בעולם והשגות גנוזות מכל העולם, אנא רחם עלי, וזכני להגיע אליהם, ואל אישן את ימי ואת שנותי, חס ושלום, בשנה עמקה, זכני להתענג מערבות, נעם, זיו שכנית עזך אשר לפני עיני, כמו שנאמר (יחזקאל מג. ב): 'והארץ האירה מכבודו' וגו'.

חמדת לבבי! חוס ורחם עליך, ואל תבלבל את עצמך משום דבר ומשום בריה שבעולם, כי תהלה לאל, יש לנו רבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, אשר מלמדנו עצות והתחזקות כאלו, והתמד

בשעורים כסדרן, ובפרטיות בתפלה והתבודדות, ואז סוף כל סוף תזכה להגיע אל ענייניך ויאירו שמותיו ותברך לפני עיניך בכל דבר. ידידך...

א' תתקטז.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ראה ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארך אשר בו אתה שופך את לבך מפל מה שעובר עליך בין בגשמיות ובין ברוחניות וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, עליך להתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך. ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו נפלאות על פסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם", שאברהם אבינו היה אצל הקדוש-ברוך-הוא בבחינת אחד, שאף פעם לא התבלבל מאחרים, ותמיד הסתפל רק על עצמו, ומוהרנ"ת ז"ל האריך בזה (לקיטת הלכות, פסח, הלכה ט') על פי המעשה של התם הקדוש (ספורי-מעשיות, מעשה ט', מהתכם והתם), שדרכו של התם היתה לומר: זה מעשה שלי וזה מעשה שלו. ובאר מוהרנ"ת ז"ל, אשר זה יסוד גדול בעבודת השם ותברך, לא להסתפל על אחרים; כי על-פירב אדם נשבר כשסתפל על אחרים, וזה שובר אותו לגמרי, כי נדמה לו שחברו כבר זכה לאיזו מדרגה בעבודת השם ותברך, והוא עדין לא התחיל כלל, וזה הורס אותו לגמרי, ועל-כן מצות ספירת העמר היא (ויקרא כג, טו): "וספרתם לכם", לכם דיקא, שכל אחד צריך לספור לעצמו את העמר ולא להתבלבל מאחרים, אשרי מי שזוכה להחדיר בעצמו את הלמודים הקדושים האלו, לא להתבלבל מאף אחד.

ובאמת מובא מהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, שאמר: כל אחד צריך להתנהג על-פי מדרגתו, מה שאין בן, התופס

קלב אשר א' תתקטז בנחל

מדרגה שאינה שלו, זה וזה לא נתקיימו בידו, וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לה:): הרבה עשו כרבי שמעון בר יוחאי ולא עלתה בידם, ורצה לומר שלא היו בבחינה זו, רק שעשו כרבי שמעון בר יוחאי, שראו אותו בבחינה זו, לכך לא עלתה בידם, הינו שהבעל-שם-טוב הקדוש אומר, לא עלתה בידם, כי רצו לעשות כמו רבי שמעון בר יוחאי, ואם ירדו ונפלו ולא החזיקו מעמד, אזי לא עשו כלום, וזה לא עלתה בידם, כי אדם אינו צריך להסתפל על אף אחד, ולא לחקות את אף אחד, עליו לדעת כי הוא ענין אחר לגמרי. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקושי-מהר"ן, חלק א', סימן לד), אשר יש בכל בר ישראל נקדה מה שאין בחברו, ולכן אסור להתבלבל מאף אחד, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה כל אחד ילך בדרך, ועל-ידי-זה יצליח דרכו, ואם אדם היה מסתפל רק על עצמו אז היה זוכה להגיע למדרגות רמות בעבודת השם יתברך, כי באמת על כל אחד ואחד עוברים משברים וגלים, וכל אחד יש לו יצר הרע אחר כפי שרש נשמתו בעולמות העליונים, והוא צריך להלחם עם היצר הרע שלו, ומה שיש להסתפל על אחר?! אדרבה הוא צריך להסתפל רק על עצמו, ולהיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ולהמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות ממקומו שהוא נמצא שם, ויאיר על עצמו ערבות, ידידות, זיו שכנית עזו יתברך, ואז אם יהיה חזק בזה, אזי שום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותו, ובאמת צריכים רחמים רבים להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר, יהיה איך שיהיה, ואם היית חזק בזה, אז היית מצליח מאד מאד. ובאמת ראיתי הרבה אנשי שלומנו היקרים, עובדי השם גדולים מאד, כל אחד אוהו בדרך ואינו מתבלבל מהשני כלל, ומכל שכן מה שנובחים ומדברים עליו הפלבים וכו' וכו', על זה אין צריכים להגיב כלל, רק צריכים להחדיר בעצמו את נקדת חיות אלקותו יתברך, ולהחיות את עצמו במה שרק יכול, ועל-ידי-זה יצליח דרכו, ולא פדאי בכלל להתבלבל מה שקורה עם אחרים, כי אחרת זה וזה לא יעלה בידו, אפלו שרואים צדיק גדול מאד אסור לחקותו, כי מה אתה יודע את הנסיונות שלו, והמניעות שלו, וכחו

אָשֶׁר א' תתקיו בנחל קלג

הַגְדוֹל, אָנִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמֵי וְעַל כַּחוֹתֵי הַדְּלִים, וְכוּ' וְכוּ', וּכְפִי זֶה עָלֵי לְמִשְׁךָ אֶת עֲצָמֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֶךְ, הָעֵקֶר הוּא הַתְּחִזְקוֹת, לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּכָל מָה שֶׁרַק יְכוּל, וְאִם יִהְיֶה חִזֵּק בְּזוֹה אֲזוּ יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ מְאֹד, וְאִסּוּר שִׁיפִילוּ שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, וְאִם תִּקַּח אֶת הַלְמוּדִים הָאֵלֶּה, אֲזוּ תִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ מְאֹד מְאֹד. וְאֵל תִּחְשַׁב שִׁישׁ לִי פֶה אִיזוֹ פְּנֹנָה צְדָדִית, אָנִי מִבֵּין אוֹתָךְ הֵיטֵב הֵיטֵב, וְעַל-פֶּן הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים לְעֹזֵר לְךָ בְּמָה שֶׁרַק אוֹכֵל, הָעֵקֶר רְאֵה לְשַׁבֵּר אֶת כָּל הַמְּגִיעוֹת, וְעַל-יְדֵי-זוֹה תִפְּלֵל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקיו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֵר רְאֵה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ.

הָעֵקֶר רְאֵה לְשָׁמֵר אֶת הַזְּמַן שֶׁלְּךָ לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן כְּרַגַע, כִּי כָל רַגַע יְכוּלִים לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְלִקְיָם מְצַנֵּת עֲשֵׂה שֶׁל "וְכוּ תִדְבֵּק" (דְּבָרִים י, כ), וְיִחֻד הַנִּי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרֶךְ שְׁמוֹ, וְזוֹה אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כְּשֶׁאֲדָם בַּעַל בַּחִירָה וְכוּ' וְעוֹבְרִים עָלָיו נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מִפְּגָם הַבְּרִית וְכוּ', וְהַחֲשֵׁךְ מְכַסֶּה אוֹתוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וּמִסְתַּוֵּבֵב בְּרַחוּבוֹת פְּרוּצִים מְלֵאֵי כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא סוֹגֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל כָּלֵל עַל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא מִדְּבַק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְדַבֵּר אֱלֹוֵי יִתְבָּרֶךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׁעִשׁוּעִים שְׁגוֹרָם לְמַעְלָה. וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים דְּבָר זֶה, הָיוּ מִתְחִזְקִים בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם.

אף על-פּי-רוב אָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַפְחוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם, לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאִזּוּ יֵרָאֶה נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם מִשְׁלוֹ, וְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ דֶּרֶךְ מִשְׁלוֹ, וְאִסּוּר לְהִתְבַּלְבֵּל אֶחָד מֵהַשְּׁנַי, וְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ אָמַר עַל מֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכוֹת יז:), מֶה שִׁפְתוֹב "בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי", שְׁבִיל וְצַנּוּר, שִׁפְתָּת צַנּוּר וְשִׁבִיל הַשֶּׁפַע, הֵינּוּ שְׂרָבִי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא הֵימָּה לוֹ דֶּרֶךְ מִשְׁלַ עֲצָמוּ בַּעְבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיךְ שֶׁפַע לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, שְׁנֵה בִּשְׁבִילֵי חֲנִינָא בְּנִי, כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִזְוִנִים בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי, וְחֲנִינָא בְּנִי דִי לוֹ בְּקַב תְּרוּבִים מֵעֶרֶב-שַׁבַּת לְעֶרֶב-שַׁבַּת, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יח): קַב תְּרוּבִים מְרַמֵּז עַל אֲמוּנָה, כִּי עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הוּא זָכָה לְהַמְּשִׁיךְ שְׁבִיל וְדֶרֶךְ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, שֶׁמֶשֶׁם הֵם נִזְוִנִים. וְכִמוֹ-כֵּן כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ שְׁלוֹ, וְאִסּוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, הַעֲקָר לְהִיּוֹת רָגִיל לְלַמֵּד הַרְבֵּה אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְעֵינַי וּלְטִיל וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּלְהִסְתַּכַּל בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים מִכָּל הַצַּדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁרָצָה רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁנִּטְיִל בְּכָל הַסְּפָרִים, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), אֲשֶׁר בְּאַמַּת עוֹרֵר אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל לְטִיל וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְעַכְשָׁו שֵׁיִשׁ לָנוּ אֶת הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כְּדָאֵי לְקַשֵּׁר אֶת הַכָּל אֶל הַהַקְּדָמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל וּמוֹהַר"ן ז"ל, וְתִהְיֶה לָנוּ חִיוֹת בְּכָל הַסְּפָרִים; כִּי בְּאַמַּת כָּל הַסְּפָרִים שְׁבַע עוֹלָם בְּנִתָּם עַל קֶטֶב אֶחָד — אֵיךְ לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַכָּלִים וְהָאוֹתִיוֹת לְזֶה וְכֹו' וְכֹו', וְעַל-פִּי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ יְכוּלִים לְהַבִּין אֶת זֶה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקיא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר ראה ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, חמדת לבבי, העקר בזה העולם הוא סבלנות, פאשר הארכתי בזה בספר "ארף אפים" — קחהו משם, פי צרות ויסורים וקטנות וירידות עוברים על כל אחד בזה העולם, אבל אשרי ואשרי מי שזוכה לברח מכל הבלי העולם הזה, ובורח רק אליו יתברך, ואנשי שלומנו רגילים לומר: "די וועלט איז זיס און גוט ווער עס אנטלויפט פון איהר און די וועלט איז ביטער און פינסטער ווער עס לויפט נאך איהר"¹, פי אין שום מקום לנוס מפגעי העולם הזה, פי אם אליו יתברך ואל התורה, ולמען השם, ברח לך מפעס וקפידות יהיה איך שיהיה, ובפרטיות בביתך על אשתך ובניך ובנותיך, ותמיד תחשב, אולי היום הזה הוא יום האחרון שלי, ועל-כן מה ולמה לי לריב ולחלק עם אשתי ובני ובנותי, ועל-די-זה תנצל מכל רע. וזכור תזכר פי ימי שנותינו הבל, ועוד מעט פבר נהיה שם בעולם העליון, ועל-כן למה לצער את עצמו על עולם שאינו שלו, ותחקק בדעתך, פי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, כמו שאמרו חז"ל (חלין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, ואמרו (יומא לח): אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא ממש, ועל-כן זכר מה שנגזר עליך כמה כבוד וכמה קמון שיהיה לך כן יהיה, ועל-כן למה תרדף כל-כף אחר הכבוד והקמון, רדף יותר טוב אליו יתברך, וצריך שתדע, אהובי, אחי, שכל חלישות הדעת ובזיון וצער שיש לך, הן מאחרים הדוקרים אותך

(1) העולם מתק וטוב למי שבוח ממונו, והעולם מר ותשוף למי שרץ אתריו.

בְּחֶרֶב לְשׁוֹנֵם, וְהֵן מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵאֲשַׁתְּךָ וּמִבְּנֶיךָ וְכוּ', הַכֹּל לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹת, וְיֹתֵר טוֹב לְסַבֵּל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ הַזֶּה, מִלְּסַבֵּל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּעִלְמָא דְאֵתִי. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, חֲזֹק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, גָּאֵט וְוַעֲט דִיר אוֹיִס פִּירְעֵן שְׂרַעַק זִיף גִישֵׁט מִיִּין חֵבֵר טִייעֶרֶרס. אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לִידַע מִרְבֵי אֵמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהַיְדוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְחֵבֵר אֶת עֲצֻמָּה עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, וְיִתְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה בְעֵין רְעָה, רַק תְּדִין אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, שְׁבֻזָּה תְלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה בְּכִלְיּוֹת וּבִפְרֻטִּיּוֹת.

יְדִידְךָ לְנִצְחָה...

א' תתקיט

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדֹּר רְאֵה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל הַבְּחוּרִים הַיְקָרִים, הַרוֹצִים לְהֵאִיר נַפְשָׁם בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח צַחְצַחוֹת מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרְם יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת כָּל הַמְּכַתְּבִים שֶׁל כָּל הַחֲבֵרִים.

מֵה אִמֵר לָכֵס, בְּאֵמֶת בְּעֵנִין הַהֲתַקְרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר, וּבִפְרֻט עֲכָשׁוּ שְׁפָנֵי הַדוֹר כְּפָנֵי הַכֹּלֵב, וּמַחְצִיפִים וּמַדְבְּרִים נֶגֶד רַבְּנוּ ז"ל וְהַסְפָּרִים הַקְּדוּשִׁים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְיֵשׁ גַּם שְׁקוֹרְעִים אֶת הַסְפָּרִים וּמְזַלְזְלִים בָּהֶם וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר בְּרוּר כְּשִׁמְשׁ אֲשֶׁר כָּל אֱלוֹ שְׁמַדְבְּרִים עַל רַבְּנוּ ז"ל הֵם פְּגוּמִים מְאֹד, שְׁאֵפְלוּ שִׁיְהִיו מִי שִׁיְהִיו אִם רַק מְעוּזִים לְדַבֵּר נֶגֶד רַבְּנוּ סִימֵן שְׁהֵם פְּגוּמִים מְאֹד, וְרַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדַע אֶת מְעַמְדָם וּמְצַבָּם הָאֵמֶתִי, כִּי מִי שְׁבִאֵמֶת יֵרָא הַשֵּׁם לֹא יְדַבֵּר עַל אֶף אֶחָד, וּמִכָּל שְׁפָן עַל צְדִיקִים קְדוּשִׁים שִׁיְהִיו לְפָנֵי מְאֵתִים שָׁנָה, וּמִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן מִי שְׁמַעִזוּ לְקַרְעַת אֶת

ס) אֱלָקִים יִגְמַד עֲנֻנְךָ, אֵל תִּירָא חֵבֵרִי יְקִירִי.

אֲשֶׁר א' תתקיט בַּנְחַל קלז

הספרים ולשרפם, רחמנא לצלן, אדם הזה עבר עברה חמורה מאד בלי שום ספק ופקפוק כלל. וכבר אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל, שאי אפשר ללמד את ספרי רבנו ז"ל אלא אם נכנס בו הרהור תשובה גדול מאד, ואי אפשר לקרע, חס ושלום, את ספרי רבנו ז"ל אלא אם עבר עברה חמורה מאד. ובאמת רואים בחוש מי מעז פנים לדבר על צדיקים קדושים שבדור העבר, ומכל שכן שבכמה דורות, ואף שיש שטוענים שגם בין אנשי שלומנו מדברים וכו' וכו', הכל טעות ושקר גמור, כי מי שבאמת מקרב אל רבנו ז"ל, אינו מדבר על אף אחד, אדרבה שב בתשובה שלמה, ומי שכן קורא את עצמו 'ברסלבר' ומדבר על אחרים, סימן שאינו 'ברסלבר', כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לדבר על אף אחד, ובפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), אשר זה יצר הרע גדול לומר: צדיק זה גדול וצדיק זה קטן וכו' וכו', כי מה יודע האדם מי הוא גדול ומי הוא קטן, ומוהרנ"ת ז"ל היה חוזר תמיד על הפסוק (איוב ג, יט): "קטן וגדול שם הוא" — מי שהוא קטן מי שהוא גדול יודעים רק שם בשמים, ומה שיש להתנפח וכו' וכו', ועל-כן אסור בשום פנים ואופן לדבר על שום בריה שבעולם, ומכל שכן על צדיקים קדושים אשר היו דבוקים בו יתברך בדבקות אמת, ומי שמסתפל בספרים הקדושים של הדורות הקודמים, רואה את אריכת לבכם וגדלות דעתם שזכו לחדש כל-כף הרבה חדושי תורה, וגלו אלקות במדרגה הכי גדולה, ומה שיש לדבר על קדושים כאלו, אין זה אלא פגמי הברית שמפעפעים בתוך האדם, זה מה שגורם לו לדבר כל דבר רע. ועל-כן אשרי ואשרי מי שבורח מלצים, ואינו מסתפל על אף אחד, רק מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות, שאז יצליח דרכו תמיד.

נא ונא תברחו מפל מיני חברים רעים, ואל תכנסו אתם בטוען ונטען, רק תקבלו על עצמכם התמדה גדולה בלמוד התורה הקדושה, בכל יום תלמדו ח"י פרקים משניות וכמה דפים גמרא, וסימנים טור ושלחן ערוך וחמש ורש"י, ותשמחו מאד ותתנהגו בדרך ארץ גדול מאד, הן לגבי המשגיח, והן לגבי הראש ישיבה,

קלח אֲשֶׁר א' תתקכ בנחל

ומכל שפן נגד ההורים, ואז תראו איך שייצא עליכם שם טוב, לא-כן
אם, חס ושלום, תעשו ההפך, תגרמו חלול שם רבנו. רבנו ז"ל
בפרוש גלה לנו (ספר המדות): מי שאוהב את הצדיק, צריך לראות
שלא יצא שם רע על הצדיק, ובזה שאתם גורמים, חס ושלום, שם
רע על הצדיק, לא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לכם, פי רבנו ז"ל
יש בכחו לקרב את כל עם ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, ואשרי
מי שזוכה להחזיק מעמד, ואז טוב לו כל הימים.

אם אפשר לבוא אלי כל הבחורים ואלמד אתם "לקוטי-
מוהר"ן" — מה טוב ומה נעים.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

א' תתקכ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ראה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממין הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך האריך.

ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע שהכל
בהשגחה פרטי פרטית ממנו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה
אלא ממנו יתברך. ועל-כן למה לך להשבר וכו' וכו', אף שאני יודע
שכואב לך כל מה שקרה, עם כל זאת עליך לדעת שהכל ממנו
יתברך, ועליך לבטל את רצונך לגמרי לרצונו יתברך, ועל-ידי-זה
תמשיך על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

יש הרבה דברים שמפילים את האדם, כגון: צדיק וטוב לו
צדיק ורע לו, רשע וטוב לו רשע ורע לו, וגלה לנו רבנו ז"ל
(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג), שרבים נתפקרו על-ידי-זה. הינו

על-ידי ההביל הזה שראו שצדיק ורע לו ורשע וטוב לו וכו' וכו'. ובאמת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שהצדיק זורק את עצמו בתוך בוך, ואינו מסתפל על שום דבר, רק איך שהקדוש-ברוך-הוא מתנהג עמו כף הוא מקבל אותו, כי העקר האמונה, וזה ברכה ורפואה לאדם, עין שם.

תסתכל איך הקדוש-ברוך-הוא מנהיג אותך, ותחיה רק עם ההשגחה, ואז כל החיים שלך יהיו בצורה אחרת לגמרי, ודבר זה אי אפשר להסביר לאחרים, כי על-פי-רב האדם נשבר, פשוואה שאין הולך לו כמו שרוצה. ובאמת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), שמה שהולך לאדם שלא כסדר, הוא מחמת הגאות והישות שיש לו, כי כשאדם מבטל את עצמו לגמרי, ואינו רוצה שום דבר, אז הולך לו הכל כסדר, ובאמת אנחנו כלום וכו' וכו', ועוד מעט אנחנו יוצאים מזה העולם וכו' וכו', על-פן למה לנו להשבר, אנחנו צריכים את רצונו של הקדוש-ברוך-הוא, כפי שהוא יתברך רוצה כף יהיה, וזה שאמר התנא הקדוש (אבות ב, ד): בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים לרצונך. והעקר לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז ממילא יתנהג כמו שהוא רוצה.

הלמוד הזה הוא למוד פשוט, אבל הוא למוד עמק עמק מי ימצאנו בגלוי אלקות, צריכים לידע שהכל ממנו יתברך, ואם הוא יתברך רוצה, אזי ידפקו על החלון שלך, ויביאו לך כסף באמצע הלילה, ולא יועיל לך שום דבר, ואם לא ירצה — תרוץ כמו עורב על ההרים ותקרא קרא... קרא... קרא... לא יועיל לך שום דבר, כי הכל ממנו יתברך, וכפי שאדם מחדיר בעצמו אמונת השגחה פרטית, שהכל ממנו יתברך, כן זוכה לישועה גדולה. אשרי מי שחוקק בדעתו דברים אלה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקכ"א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר רְאֵה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ שְׂאֵתָה מִתְבַּיֵּשׁ מִבְּנֵי-אָדָם וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, חֲסֵרָה לְךָ עֲזוּת דְקִדְשָׁה. וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁפְעַם אַחַת הָיָה אֶחָד מְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְרָצָה מְאֹד לְדַבֵּר עִמוֹ, אֲךָ לֹא הֵעִז לְפָתַח אֶת פִּיו וּלְדַבֵּר עִם רַבְּנוּ ו"ל מֵרַב פֶּחַד וְיִרְאָה שֶׁהָיָה לוֹ, וְשַׁמֵּשׂ כָּל הַדָּרָךְ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְהָיָה לוֹ רָצוֹן וְכַסּוּפִים גְּדוּלִים עַד מְאֹד לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר לְרַבְּנוּ ו"ל אֶת כָּל עֲנִינּוֹ, אֲךָ הַתְּבַיֵּשׁ וְהַתְּפַחַד וְכוּ' וְכוּ', וְרַבְּנוּ ו"ל תִּפַּס אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ו"ל: הִרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוּכַל אַחֲר־כֵּךְ לְדַבֵּר גַּם עִמִּי (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רלב); וּבִאֲמַת כִּשְׂאָדָם מֵרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי נִכְנָסַת בּוֹ עֲזוּת וְעַקְשָׁנוּת דְקִדְשָׁה, שְׂאִינוּ מִפְּחַד מֵאֶף אֶחָד, כִּי מִי שֶׁחֲזַק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, הוּא אֵינוּ מִתְּפַחַד וְאֵינוּ מִתְּיָרָא מֵאֶף אֶחָד בְּעוֹלָם וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאִינוּ מִתְּבַיֵּשׁ מִבְּשָׂר וָדָם שֶׁהוּא טָפָה סְרוּחָה וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵינוּ יוֹדֵעַ לְמָה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל-כֵּךְ שְׁבוּר בְּעֵינֶיךָ וּלְפַחַד לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁקוֹרְאִים אוֹתְךָ לְעֲלִיָּה, אַתָּה מִתְּבַיֵּשׁ לְהַגִּיד אֶת הַבְּרָכָה בְּרַבִּים, מָה יֵשׁ לְךָ אֵימָתָא דְצַבוּרָא כָּל-כֵּךְ?! אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְכִכֵּל שֶׁתְּחַדִּיר בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, אֲזִ תְּצַלִּיחַ דְרָכְךָ בְּיוֹתֵר. וּבִאֲמַת רַבְּנוּ ו"ל אָמַר לְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיכוּלִים לְעֵבֵר כָּל הַחַיִּים, וְאָדָם לֹא יֵדַע מָה הוּא

אָשֶׁר א' תתקכב בנחל קמא

פֿעל בְּזֶה הָעוֹלָם (עגן שיחות-ה"ר"ן, סימן רמד), ; כִּי הִרְבֵּה פְּעָמִים אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צָרִיף לְרֵאוֹת אִיזוֹ מְדַרְגָּה, אִיזוֹ הַשְּׂגָה וְכוּ' וְכוּ', שְׂזָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְשֶׁאִינוֹ רוֹאֶה, אָזֵי נִשְׁפָּר. וּבְפִרוּשׁ גְּלַה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֵׁישׁ אָנָשִׁים שְׂאִין מְרֵאִים לָהֶם פְּלוּם בְּחַיֵּיהֶם, נוּ... בְּשִׁבִיל זֶה יִפְלוּ בְּדַעְתָּם?! אֲדַרְבֵּה הֵם צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מִי שֶׁאִינוֹ רוֹאֶה שׁוּם דְּבָר, הוּא צָרִיף לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּמְכַל שְׂכָן לְהִתְבַּיֵּשׁ מִבְּנֵי-אָדָם וְלֹא לְהִגִּיד בְּרִכּוֹת בְּרַבִּים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יִצְחַק מִמֶּנִּי וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה דְּמִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְאִם הֵיית׳ מְחֻדָּדִיר בְּעִצְמָךְ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִם הֵיית׳ מְרַגִּיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָאִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אִף פֶּעַם לֹא הֵיית׳ נִשְׁפָּר. וְעֲלִיד לְדַעַת, שְׁלֹא יֵרָאוּ לְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ פְּלוּם, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה צָרִיף לְהֵיּוֹת חֲזֵק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא אֶל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תהלים קמה, ג): "גְּדוֹל הַנְּיָ"ה וּמְהַלֵּל מְאֹד וְלֹגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקֶר"; וּכְשֶׁתְּחַדִּיר בְּעִצְמָךְ יְדִיעָה זֹו, אֲשֶׁר אֵין חֶקֶר לְגִדְלָתוֹ יִתְבַּרְךָ, אִז לֹא תִפְחַד מֵאִף אֶחָד בְּעוֹלָם, אֲדַרְבֵּה תִהְיֶה לְךָ עֲזוּת וְעִקְשָׁנוּת דְּקַדְשָׁה. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאוּן לְסִדְרַת שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשִּׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹרֵר הַקָּרֵר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה ... זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, גַּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה במה שאמה מבקש לכתב לך את "עקרי חסידות ברסלב", הלא כל ספרי רבנו ו"ל בנידך, הפך בהם דכלא בהם — עצות התחזקות והתעוררות, ועליהן אין להוסיף, ומהן אין לגרע, וצריכים לקימם כפשוטן ממש, וכל עסקנו ותדושינו צריכים להיות רק על קטב זה — לתזק את עצמנו יחד לקים דברי רבנו ו"ל כפשוטן ממש.

חמדת לבבי! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המחיה ומחזק אותנו, ומוליך אותנו על דרך האמת התם והפשוט, אשר נהגו אבותינו ורבותינו אבות העולם, הנביאים, התנאים והאמוראים, אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

והנה היסוד שהכל תלוי בו, ורבנו ו"ל הזהיר על זה ביותר, הוא נקדת האמונה, להיות תזק ואמיץ מאד מאד באמונה פשוטה, לידע שאין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל — דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיית חיות אלקותו ותברך, אשר הוא ותברך מחיה ומנה את כל הבריאה, והכל נעשה ברצונו ותברך, ועל-כן אין לפל בדעתו משום דבר העובר עליו, כי הכל ממנו ותברך, (חלין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה, וכן (יומא לח): אין אדם נוגע במה שמוכן לתברו, וכן (ברכות נח): אפלו ריש גרגיתא מן שמאי מנו ליה; ובידיעות אלו יזכה לחיות בכל פעם חיים חדשים, ולא יירא ולא יפחד מאף ברך, מאחר שיודע שהכל ממנו ותברך, וצריך להיות סבלן גדול עד מאד, לסבל כל העובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ולא לכעס ולא להקפיד על שום ברך שבעולם, כי תכף-ומיד כשנכנס בלבו ודעתו איזה כעס או איזו קפידות, בזה מסיר ממנו ההשגחה, חס ושלום, ועל-כן צריכה להיות עקר מגמתנו רק בנקדה זו — "להכניס בנו האמונה הקדושה", וכל התורה והמצוות תלויים רק בזה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): כל מצותיך אמונה, ואמרו חז"ל (מכות כד): בא חבקוק והעמידם על אחת (חבקוק ב, ד): "וצדיק

אֲשֶׁר א' תתקכב בנחל קמג

בְּאֲמוֹנָתוֹ יַחֲיֶהּ", וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ בְּלֵב שְׁלֹם, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֲזַי נִפְתָּח פִּיּוֹ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וּמִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֵת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וּתְפִלָּה זֹאת נִקְרָאת תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ, וְהִיא "הַתְּבוּדוֹת", אֲשֶׁר מְשִׁיחַ יְכַנִּיס דְּבָר זֶה בְּעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (צְפֻנְיָה ג, ט): "כִּי אֲזַי אֶהְפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה כְּרוּרָה לְקִרְא כְּלָם בְּשֵׁם ה' וְגו'. וְרַבְנוּ ז"ל מְמַשִּׁיךְ לָנוּ וּמוֹלִיךְ אוֹתָנוּ עִם הַהֲנַהֲגָה שִׁיתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּעֵת גְּאֻלְתָּנוּ, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁזְּכִינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שִׁיזְכֶּה לְהַשְׁאֵר אֶצְלוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְיִסְתַּוֵּבב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר הוּא שׁוֹרֵה אֶצְלָם.

וְעַל כָּלֵם, לְהַתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וּכְמֵאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל: "וְעוֹן דִּי וְעוֹלָט זָאל וְוִיסְעָן וְוִי אִיךְ לְעִרְנָעֵן דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִיט מִיִּנַּע מְעַנְטְשָׁן וְוֵאלְטֵן קִיִּסְרִים אֹנֵן מְלָכִים גַּעֲשִׂיקָט זַיִיעֶרַע קִינְדֶּרַע צוּ מִיר". וְכִבֵּר אָמְרוּ חז"ל הַקְּדוּשִׁים (יִזְמָא פו): כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וּמִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, מָה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו: אֲשֶׁרִי אָבִיו שְׁלֵמְדוֹ תּוֹרָה, אֲשֶׁרִי רַבּוֹ שְׁלֵמְדוֹ תּוֹרָה, פְּלוֹנִי שְׁלֵמְד תּוֹרָה, רָאוּ כְּמָה נְאִים דְּרַכְיוֹ, כְּמָה מְתַקְנִים מַעֲשָׂיו, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה מֵט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר"; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, חֻזַּק וְאַמֵּץ לְהַתְמִיד בִּיּוֹתֵר בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ, וְכֵן תִּתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, (כְּאֲשֶׁר מְבַאֵר בְּאַרְיִכוֹת בְּקוֹנְטְרַס "סִדְר דֶּרֶךְ הַלְמוּד"), וְתִהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקָךְ, שֶׁזְּכִיתָ לְהַבְּרָאוֹת מְזִרַע יִשְׂרָאֵל אֶצְלֵ אָבָא וְאַמָּא כְּשֶׁרִים, וְאַתָּה לוֹמֵד בִּישִׁיבָה, וְתִרְאֶה לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ וּמְשִׁמַּח אֵת הַבְּרִיּוֹת, וְהַכֹּל בְּנִיחוּתָא וּבְדַעַת מִישְׁבַּת, וּכְפִי שְׁאָדָם מְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ מְקַטְנוּתוֹ וְצַעֲרֵירוֹתוֹ, כְּמוֹ-כֵן יִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְעַל-כֵּן בְּרַח לְךָ תְּמִיד מְלָצִים וְעוֹזֵי פָּנִים הַקּוֹפְצִים וּמְכַזִּים וּמְצַעְרִים אֵת הַבְּרִיּוֹת, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת לְתַפְאָרַת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים.

וְדִידֶךָ הַמְּבָרְכֶךָ בְּהַצְלָחָה רַבָּה וּבְכַתִּיבָה וּחְתִימָה טוֹבָה...

א' תתקכג.

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר שופטים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נַרוּ יְאִיר וְיִזְרֹת.

אֶת הַדְרִישַׁת שְׁלוֹם הַטּוֹבָה קִבַּלְתִּי עַל-יְדֵי חֲבֵרְנוּ ... נַרוּ יְאִיר. חֲמִדַת לְבָבִי, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת פְּזָה, רַבִּי רַחֲמָן פְּזָה, הַעוֹסֵק לְרַחֲצָנוּ וּלְנִקּוּתָנוּ מִטְנוּף מַעֲשֵׂינוּ, וּלְהַלְבִּישׁ אוֹתָנוּ בְּלוּשׁ כְּבוֹ"ד עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (יִחְזָקָל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְבֹּדוֹ" וְגו', וּפְעַם אַחַת אָמַר (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֶׁלֵב): אֲנִי נָהַר הַמְטֵהָ מִכָּל הַכְּתָמִים, וְדַבֵּר מִזֶּה פְּעַם אַחַת ר' לוי יִצְחָק (נַרוּ יְאִיר) [ו"ל], וְאָמַר, כְּמוֹ שֶׁלְטֵהָ בְּנִהָר צְרִיכִים לְהַפְשִׁיט לְבוּשׁוֹ לְגַמְרִי, וּלְהַכְנִס וּלְהַתְכַּסּוֹת לְגַמְרִי בַתּוֹף הַמַּיִם, כְּמוֹ-כֵן אֵלּוּ הַרוֹצִים לְטֵהָ אֶת עֲצָמָם בְּמִי הַנַּחַל רְאוּי לָהֶם לְהַפְשִׁיט אֶת שְׁכָלָם וְחֲכָמָתָם לְגַמְרִי, וּיְכַנְסוּ וְיִתְכַּסּוּ לְגַמְרִי בְּדַעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְאִזּוֹ דוֹקָא יִזְכוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם תְּקוּנֵי הַקְדוּשִׁים, וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חַן.

חֲמִדַת לְבָבִי, זֶהוּ הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁכָּל הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ו"ל תְּלוּיָהּ בְּזֶה (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן קכג), כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מִבְּלָבֵל אֶת עֲצָמוֹ מִזֶּה אוֹ מִזֶּה, וְאִינוֹ מְקַבֵּל בְּדַעְתּוֹ הַחֲלָטָה מִסְכִּימָה שְׁפָה אֲשֶׁב וּפָה אֶקְבֵּל תְּקוּנִי, עֲדִין הוּא בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה, כִּי עַל דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל אוֹרֵב הַסְּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד, וְעַל כָּל מְקָרֵב חֲדָשׁ עוֹמְדִים כָּל הָעוֹלָם לְהִרְחִיקוֹ וּלְנַקּוּתוֹ לְגַמְרִי מִמְּקוֹר חַיּוּתָנוּ, וְעַל-כֵּן עָלְיוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה כְּבָר לְהַשְׁאֵר אֶצְלוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, וַיִּקְּיָם אֶת עֲצוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם שְׁכָל עֲצָמוֹ כְּלָל, רַק כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר עָלִיהֶם אֵין לְהוֹסִיף וּמֵהֶם אֵין לְגַרֵעַ. וְעַקֵּר עֲבוּדָתָנוּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת רַק לְחִזּוֹר בְּדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמַר חֲזוֹק וְאֲמַן, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם

אֲשֶׁר א' תתקבג בנחל קמה

צְרִיכִים חֲזוּק חֲדָשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וּבַפְּרָטִיּוֹת מִי שֶׁכָּבַד נִכְשָׁל
בְּמָה שֶׁנִּכְשָׁל, עָלָיו מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים הַדְּמִיוֹנוֹת בְּכָל יוֹם נְיוֹם,
בְּחֻכְמוֹת וּבַדְּמִיוֹנוֹת חֲדָשִׁים, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִנְצֵל מִזֶּה כִּי אִם עַל-יְדֵי
תַּקְיָה הַשְּׂמִחָה (עֵין לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה), לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וּלְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׂזוּכָה לְמִצָּא בְּעֲצָמוֹ,
וּתְהַלֵּה לְאֵל, כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְלֵא מִצְּוֹת פְּרָמוֹן (בְּרֻכּוֹת נוז.) (עֵין
בַּסֵּפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמִחָה", אוֹת חֲצוֹת); וְעַל-כֵּן כָּל מֶה שְּׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי זוֹכָה
לְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְשַׁבֵּר אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת,
וְזוֹכָה לְבֹא אֶל הַשֶּׁכֶל וְהַחֲיֹת אֱלֹקֵי שְׂגוּנוֹתָ וְנִסְתַּתֵּר בְּכָל פְּרָטֵי
הַבְּרִיאָה, וְאֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר תְּכֵלִית הַטּוֹב לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, לִידַע
בִּידְעָה בְּרוּרָה, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְדוּמָם,
צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקִיתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמֶּשׁ, וְכָל
מֶה שֶׁהָאָדָם מִכְּנִיס יְדִיעָה זֹו בְּלִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין לָךְ עוֹד שְׂמִיחָה וְחַיּוֹת בְּעוֹלָם כְּמוֹ לְשִׂמְחָה
בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי שְׂמִיחָה זֹו מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַרַע וְהַחֲשֶׁךְ, כְּמוֹ
שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים קד, לַדִּלָּה): "אֲנֹכִי אֲשִׂמַח בְּהוֹנֵי"ה יִתְמוּ חֲטָאִים מִן
הָאָרֶץ" וְגו', כְּמוֹ שְׂאֵנִי שְׂמִיחָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ-כֵן יִתְמוּ הַחֲטָאִים
וְהָאֲרֻצִּיּוֹת שְׁלִי; וְעַל-כֵּן מִי שִׂיּוֹדַע נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבֵיו, וּבַפְּרָטִיּוֹת
בַּפְּגָם הַבְּרִית וְכוּ', עֵקֶר עֲצָתוֹ לְהִיּוֹת רִגִּיל בְּשִׂמְחָה, וְאִף שֶׁקָּשָׁה
עָלָיו מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם
בַּפְּגָם הַבְּרִית נִקְרָאת יִלְלָה, עַל שֵׁם הָעֲצָבוֹת וְהַיִּלְלָה, וְעַל-כֵּן אִי
אֶפְשֶׁר לְהַפְטֹר מִמֶּנָּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי תַּקְיָה הַשְּׂשׁוֹן וְהַשְּׂמִיחָה בְּמִסִּירוֹת
נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְכָל מֶה שִׂישְׂמַח יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן יִתְגַּלֵּה לוֹ אִמְתָּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּלָפוֹת, וְיִחַזְרוּ וְיִתְלַקְטוּ אֵלָיו כָּל
הַטְּפוֹת שֶׁאֵבֵד בְּעוֹנוֹתָיו, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעֵיהָ מֵט, יח): "שְׂאֵי סָבִיב עֵינֶיךָ
וּרְאֵי כָּלֵם נִקְבְּצוּ בְּאוֹר לִךְ חֵי אֲנִי נֹאֵם הַנְּוִ"ה כִּי כָּלֵם כְּעַדִּי תִּלְבְּשִׁי
וּתְקַשְׂרִים כִּפְלָה", כִּי עַל-יְדֵי שְׂאָדָם מְרִגִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדָּת
הָאֲמוּנָה לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְלִידַע שְׂגָם
בְּמִקּוּמוֹת הַמְּגַנִּים וְהַפְּחוּתִים, גַּם שֵׁם נִמְצָא הוּא יִתְבַּרֵּךְ, דִּיקָא
עַל-יְדֵי אוֹר הָאֲמוּנָה הַזֹּו, יִתְבַטְּלוּ כָּל הַקְּלָפוֹת וְיִתְקַבְּצוּ כָּל הַנְּצוּצוֹת

שֶׁאֵבֵד וַיִּתְלַבְּשׁוּ בְּבִגְדֵימַי נְאֻמִּים כְּכֹלֵהּ, שֶׁהִיא הַתְּגִלּוֹת: כִּי לְהַיְיָ"ה הַמְּלוֹכָה, אֶךְ לְזָפוֹת לְשִׁמְחָה וּלְאַמוּנָה אִי אֶפְשֶׁר, כִּי אִם עַל-יַדֵּי רַבּוּי תִּפְלָה וּבִקְשָׁה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לִילֵךְ בְּמָקוֹם מֵיחָד שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וַיִּפְרֹשׂ כָּל שִׁיחָתוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכָל מַה שִׁירְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, חֲזוֹק וְאַמִּץ מִחֲדָשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר שְׂתִי הָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלוֹ הֵם הַיְסוּדוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב: "שִׁמְחָה וְהִתְבּוֹדְדוּת", וְאַחַד צָרִיף לְחֻזַּק אֶת הַשָּׁנִי, פֶּעַם לְהִיּוֹת בְּתַקְרָה הַשִּׁמְחָה וּפֶעַם לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכֹלֹת הַנֶּפֶשׁ, וְכֵן צָרִיכִים לְשַׁלְּבֵם יַחַד, שֶׁהַתְּפִלָּה תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה, כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תִּפְלָה, סִימָן ע): עַל-יַדֵּי שִׁמְחָה תִּבּוֹא תִּפְלֵתְךָ בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, וְתִפְלָה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה הִיא עֲרֵכָה וּמְתַקָּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ (שֵׁם, סִימָן פֵּא). וְעַיִן בְּמִדְרָשׁ שׁוֹחֵר טוֹב (תְּהֵלִים ק): בְּשַׁעַת שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל, יֵהָא לְבוֹ שְׂמִיחָה שֶׁהוּא עוֹמֵד וּמְדַבֵּר לְפָנָי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַיִן שָׁם; עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי בּוֹדְאֵי יִתְקַן הַכֵּל, אִם תִּקְיָם אֶת יְסוּדֵי הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל: "שִׁמְחָה וְהִתְבּוֹדְדוּת" בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְנָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהַכְנִיֵס כָּל עֵיוֹנֶךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

יְדִידֶךָ לְנִצְחָת...

א' תתקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתְּבֶךָ, וּגְדַל צַעֲרִי וְעִגְמַת הַנֶּפֶשׁ שֵׁישׁ לִי

ממה שעובר עליך — אין לתאר ואין לשער כלל.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם צריכים להתחזק בכל מיני אפנים שבְּעוֹלָם, כי אין זו עצה לפל בדעתו כלל, כי על כל אחד ואחד עוברים צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו' וכו', ואף שאין אלו תנחומים וכו' וכו', עם כל זאת צרת רבים חצי נחמה וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם תמשיך עצמך אל הצער לא יועיל לך שום דבר, אדרבה יתגבר עליך הצער יותר ויותר, כמו שאמרו חכמינו הקדושים: כל הנמשך אחר צערו, הצער נמשך אחריו; ולכן מה אתה צריך להיות כל-כך מדכא בדכאון עמק וכו' וכו', תתחיל להסתפל על הטוב שיש בך, תהלה לאל, יש לך זקן ופאות, ואתה מהול וכו', אתה מתעטף בכל יום בציצית, ומתעטר בתפלין, ומתפלל במנין ערב ובקר בבית-הכנסת, ואתה אוכל פֶּשֶׁר וכו', ואתה שומר שבת קדש, ונוהר לא לאכל חמץ בפסח, חס ושלום, ואתה אוכל רק מצה, ומקיים את הארבעה מינים, ואוכל בסכה, ועוד המון מצוות שיש לך בכל יום מאה מצוות, כי אתה אומר את המאה ברכות בכל יום, שהן מאה מצוות, ואפלו ריקנים שבה מלאים מצוות כרמון (ברכות נז.); ועל-כן איני יודע למה אתה צריך להיות כל-כך שבור. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללכת בדרך הנפלא והנורא שגלה לנו על-פי "אזמרה לאלהי בעודי" (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים למצא בעצמו נקודות טובות, ולהחיות עצמו עם כל נקדה ונקדה שיש בו, והזהירונו רבנו ז"ל ומוהר"ן ת"ז ל מאד מאד ללכת עם הדרך הנפלא והנורא הזה, כי אחרת אדם יכול לפל בנקבא דתהומא רבה מרב מרירות שעוברת עליו.

למה צריך לבקש בכל יום על כסף ועל ממון, ושתצא מהחובות וכו' וכו', תתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא שאתה רוצה רק רווחניות, אתה רוצה להכליל לגמרי רק באין סוף ברוך הוא, ואתה רוצה שהקדוש-ברוך-הוא ישרה בך, ואינך צריך כלום

רק את הקדוש־ברוך־הוא, ואתה רוצה להיות בשמחה, ולהיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ואז אם תבקש רוחניות, ממילא תהיה לך גשמיות, כי אם אתה מבקש על גשמיות, אין לך — לא גשמיות ולא רוחניות, כל היום אתה צועק: כסף, כסף, כסף. ממון, ממון, ממון. חובות, חובות, חובות. מדוע לא תתחיל לבקש רוחניות?! לבקש ממנו יתברך שאתה רוצה שמחה, שמחה, שמחה. דבקות, דבקות, דבקות. להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, להפיל לגמרי באין סוף ברוך הוא, להיות נעשה מרפכה לאין סוף ברוך הוא, למסר את נפשו אליו יתברך, שלא ישאר ממך כלום, ותהיה מוכן להשרף על קדוש השם, כך אתה צריך לבקש בכל יום את הקדוש־ברוך־הוא, שאתה רוצה להשרף על קדוש השם, אינך צריך שום דבר, רק אותו יתברך, אז תראה שעל־ידי־זה תעקר מהרע שלך, ותהיה נכלל באין סוף ברוך הוא, וכשתהיה דבוק בחי החיים בו יתברך כבר לא תצטרך שום גשמי רק רוחני, וממילא ישפיע עליך הקדוש־ברוך־הוא גם גשמי. זו עבודת הצדיקים, שאינם חפצים בשום דבר, רק בו יתברך, אז ממילא אין חסר להם שום דבר, תפסיק כבר להיות במרירות, וזכור תזכר מה שאמר הנשר הגדול (ספורי־מעשיות, מעשה י"ג, מ"א): "תפסיקו להיות עניים, תתחילו להשתמש עם האוצרות שלכם" וכו', עיני שם; הגיע הזמן שתשתמש עם העצות הקדושות של רבנו ז"ל, ואז תרגיש חיים אחרים לגמרי.

ומספר בין אנשי שלומנו, אשר הרב החסיד ר' ישראל קארדונער ז"ל, אמר לאברך אחד שהתאונן לפניו שעובר עליו צרות ויסורים ומחלקת ומריבות, קטנות ודינים וכו', וכו', ענה ואמר לו: "תאמין לי, שעלי עוברות הרבה יותר צרות ממך, אלא ההפרש הוא, שאני משתמש עם העצות של רבנו ז"ל, ואתה אינך משתמש עם העצות של רבנו ז"ל". והבן למעשה, כי הכלל הוא: מי משתמש עם העצות של רבנו ז"ל, יש לו התחזקות נפלאה, ועל־כן אל תהיה בטלן, תתחיל ללמד בהתחדשות חדשה את דברי רבנו ז"ל, ואז תמצא מרגוע לנפשו, כי כל הצרות הן רק מחמת

אֲשֶׁר א' תתקכה בנחל קמט

פגם אמונת חכמים, ואשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.
הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקכה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך
מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

מה אמר לך, ידידי היקר, הנה טוב מאד שפתחיל ללמד
בהתמדה רבה ספרי רבנו ז"ל, וזה יתן לך חשק אחר-כך להפגס
בתוך התורה הקדושה, פי רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנעסוק העקר
בתורה, כמובא בדבריו ז"ל באריכות גדולה (עין שיחות הר"ן, סימן יט),
שכפרוש אמר, שנכספתי מאד להמשיך את העשיה בעולם, שיהיה
חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כך וכך בכל יום חק ולא יעבר,
ואמר שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד, שגלכדו
במצודה רעה, עד שרגילים בעברות, חס ושלום, רחמנא לצלן,
רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל-כך, עד
שיכול להוציאם מהעברות שרגילים בהם, חס ושלום, אם יעשו
להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום כך וכך יהיה איך שיהיה,
בדאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על-ידי התורה, פי כח התורה
גדול מאד. ושמעתי מאנשי שלומנו, אשר 'כך וכך' זה סובב על
למוד ח"י פרקים משניות, כי מי שגלכד במצודה רעה של פגם
הברית — הוצאת זרע לבטלה, אם יעשה לעצמו קביעות חזקה
ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, אפלו בגרסה, אזי סוף כל סוף
הכח של התורה יוציאו מהפח שנפל אליו, אבל צריכים להיות

עקשן גדול מאד מאד על זה, ואם תציית אותי בזה אז תראה נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, כי אמירת ח"י פרקים משניות מחדירה באדם חשק להיות בכל המקומות של התורה הקדושה, ועל-כן אל תהיה בטלן, אלא תקיים את דברי ואז תצליח דרכך מאד.

בענין סדר-הדרך-הלמוד, עין בשיחות-הר"ן, סימן עו, ששם מדבר רבנו ז"ל באריכות גדולה את סדר-הדרך-הלמוד, שגלה לנו איך שאדם צריך לקחת את התנ"ך, ולהתחיל להגיד מהתחלה עד הסוף, וכן ששה סדרי משנה, וכן ש"ס בבלי וירושלמי, רמב"ם טור ושלחן ערוך, ספרי הזוהר והתקונים וכו' וכו', להתחיל לומר פרק אחר פרק ודף אחר דף, עד שיזכה לסיים ספר אחר ספר, מסכתא אחר מסכתא, וסימן אחר סימן, עד שיזכה לסיים את כל התורה כלה, ואז יתחיל עוד פעם, ואף שבפעם הראשונה יהיה נדמה כשוטה וכו', שסתם אומר תנ"ך, משניות, גמרא, מדרש, זוהר, תקונים וכו' וכו', אבל אם ירגיל את עצמו באמירה, אז הכח של התורה הקדושה כל-כך גדול, שיוציא אותו מהבוץ שנפל לשם. ועל-כן אל תסתכל על אחרים מה שהם אומרים. מה יש לך עם אחרים? ! אף אחד לא מענין אותו מה שעובר עליך. מדוע לא תבין את זה?! ולכן תזרק את המחשבות זרות שיש לך והקשיות והספקות והבלבולים שנכנסו בך, זה הכל מחמת פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה שלך, שעל-ידי החטא המגנה הזה בוראים קלפות ומשחיתים, שהם מתלבשים באדם ומבלבלים אותו, ואם זה לא מספיק אז באים אנשים מבחוץ וחולקים עליו, וכל זה גרם פגם הברית שלו, כי מי שלא תקן חטאת נעורים, רחמנא לישיכון, באים בני-אדם למנעו מעבודת השם יתברך, ואלו הטפות שהוציא לבטלה התלבשו באלו האנשים שחולקים עליו, ועושים לו חלישות הדעת, וגורמים לו ספקות וכו' וכו', לדעתי אם תדע ידיעה זו, אז לא תסתכל על אף אחד, רק תציית את רבנו ז"ל, ואפלו שיהיו אנשים שקוראים את עצמם מאנשי שלומנו, וירצו למנע אותך מזה — תלעג להם, ותדע שהן הן הקלפות שנבראו מחמת חטאך; כי

אֲשֶׁר א' תתקכה בַּנְחַל קנא

כָּלֵל זֶה תִּקַּח בְּיַדְיךָ: מַה שְּׁבִיד בְּטוֹחַ, אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם בְּתַנְיָךְ, מְשֻׁנִּיּוֹת, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, זֹהָר, תְּקוּנִים, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, אִפְלוּ מַעַט דְּמַעַט — זֶה שְׁלֵף, וְזֶה אֵף אֶחָד אֵינּוּ יְכוּל לְקַחַת מִמֶּךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִמוֹ יִתְבָּרַךְ זֶה הַצְּלָחָה נְצִיחִית, וְתִבְרַח מְדַבְרִים בְּטָלִים שְׁהוֹרְסִים אֶת הָאָדָם בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא תִכְנַס בְּוִפּוּחִים עִם אֵף אֶחָד, כִּי עִם וּפּוּחִים לֹא מְצַלִּיחִים כָּלֵל, אֲדִרְבָּה הַסֵּטְרָא אַחֲרָא יֵשׁ לָהּ יוֹתֵר כַּח, וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שיחות ה"ר"ן, סימן פא), שְׁבַנְי־אָדָם הֵם מוֹנְעִים יוֹתֵר גְּדוּלִים מִהַיָּצֵר הָרַע, כִּי הַיָּצֵר הָרַע נִמְשָׁךְ לְאָדָם רַק כְּפִי כַחוֹ, אֲבָל הָאָדָם הוּא כְּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, אִזּוֹ אוֹי וְאִבּוֹי אִם אָדָם מִתְּלַבֵּשׁ עַל הַשְּׁנִי בְּחֻכְמוֹת וְלִיצְנוּת וּפּוּחִים וְכוּ' וְכוּ'. (וְרֵאוּי לָךְ לְלַמֵּד עַכְשָׁו אֶת הַשִּׁיחוֹת הַנ"ל, וְתִרְאֶה שֶׁם נִפְלְאוֹת לְעַנְיִינּוּ).

רֵאָה לְשִׁמַּח בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, תַּעֲשֶׂה אֶת עֲצֻמְךָ כְּאֵלוֹ אֶתְהַ שְׁמַח, וְתִשְׁמַע קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׁמַחָה מִכְּלֵי זִמְרָה, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם דְּבָר, כִּי מִי שֶׁנִּפְל בְּחֻטָּא הַמַּגְנָה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִזּוֹ נִמְשָׁךְ מְאֹד מְאֹד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְיוֹת. וְלִכֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת עֲצֻמוֹ אִפְלוּ כְּשׁוֹטָה, אֲבָל רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁנֵה צְרִיף לְהִיּוֹת רַק בֵּינוּ לְבֵין עֲצֻמוֹ, וְלֹא, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, שְׁבַנְי־אָדָם יֵרָאוּ, וְיֵצֵא אֵיזָה שֶׁם רַע עַל רַבְּנּוּ ז"ל, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כִּי גַם מַה שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל שְׁצְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמוֹ בְּמִלֵּי דְשִׁטוּתָא, זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת רַק בֵּינוּ לְבֵינוּ, בְּחֻדְרֵי מִיחָד, אֲבָל לֹא שְׁבַנְי־אָדָם יִסְתַּכְּלוּ, כִּי אַחֲר־כֵּן זֶה גּוֹרֵם שֶׁם רַע עַל הַצְּדִיק, וְחֶסֶם וְשְׁלוֹם, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, זֶה חִלּוּל הַשֵּׁם, חִלּוּל שֵׁם שְׁמַיִם, מְחַלְלִים אֶת שֵׁם הַשֵּׁם וְשֵׁם הַצְּדִיק, וְזֶה עֲנֵשׁ גְּדוּל מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן רֵאָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִשְׁלִים עִם כָּל שׁוֹנְאֵיךָ, וְתִחַשְׁבֵּה רַק טוֹב, וְאִזּוֹ תִרְאֶה שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְתִזְכֹּר שֶׁחָבַל מְאֹד מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁלֵף, שְׁיִלַּךְ לְהִבָּל וְלָרִיק, וּבְפָרֵט עַכְשָׁו שְׂאֵתָה צְעִיר מְאֹד, אֶתְהָ יְכוּל לְזַכּוֹת לְדְבָרִים גְּדוּלִים עַד מְאֹד, אִם רַק תִּצְיֵת אֶת רַבְּנּוּ ז"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר, כְּשֶׁהייתי בגיל צעיר כְּמוֹךְ, תּוֹרְתִי הִרְבֵּה פְעָמִים עַל הַנְּהִגוֹת רַבֵּנוּ ו"ל הַמוֹבָאוֹת בְּשִׁבְחֵי-הַר"ן, וְתִמִּיד כְּשֶׁהִיְתָה לִי אִיזוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת, עִבְרַתִּי עוֹד פֶּעַם אֶת הַנְּהִגוֹת רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי רָאִיתִי אִיךָ שָׂרַבְנוּ ו"ל הִיָּה עֵקֶשׁן גָּדוֹל עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, שֶׁלְמַד הִרְבֵּה מְאֹד, וְכֵן דִּבֵּר הִרְבֵּה עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָמַר הִרְבֵּה תְהִלִּים וּתְפִלוֹת, וְהִשְׁתַּדַּלְתִּי לְחַקוֹת אֶת רַבֵּנוּ ו"ל וְכוּ', וּבְכָל פֶּעַם שֶׁנִּפְלָה עָלַי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּסְפָקוֹת וְכוּ', תַּכְּף-וּמְיָד רַצְתִּי עוֹד פֶּעַם לְהִסְתַּכֵּל בַּהֲנַגְוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְרָאִיתִי אִיךָ שֶׁגַּם עַל רַבֵּנוּ ו"ל עָבַר כָּל זֶה, כִּי הוּא בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ שֶׁהָיוּ לוֹ אֶלְךָ יְרִידוֹת בְּיוֹם אֶחָד, וְזֶה חֲזַק אוֹתִי מְאֹד, כִּי אִם עַל רַבֵּנוּ ו"ל עָבַר מֶה שֶׁעָבַר בְּיָמַי קִטְנוֹתוֹ, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה לְמָה לֹא יַעֲבֹר עָלֵינוּ?! שֶׁאַנְחֵנוּ בְּאַמַּת פְּגוּמִים וּמְלַכְלָכִים כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ יוֹדֵעַ אֶת מַצְבּוֹ, הֵיכֵן הוּא נִמְצָא וְכוּ', וְאִם רַבֵּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּחַדְּשׁוֹת, אֲזִי אָנוּ צְרִיכִים לְלַכֵּת עִם זֶה. וּבְפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל עַל אֵיזֶה צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, שֶׁהִיְתָה לוֹ אֵיזֶה נִפְיֵלָה גְּדוּלָה מִחַמַּת שְׁלֹא הַתְּחַדְּשׁ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַתְּחַדְּשׁוֹת, לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה.

מְאֹד מְאֹד תִּשְׁמֵר לֹא לְצַעַר אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוֹלָם, וְאֵל תַּעֲשֶׂה מְרִיבוֹת עִם אֵף אֶחָד, וּמְכַל שֶׁכֵּן אֵל תִּכְנַס לְוִכּוּחִים, כִּי זֶה לֹא יַעֲלֶה טוֹב, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עה), שֶׁצְרִיכִים לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם כָּל הַדְּמִים, הֵינּוּ שְׂיִזְבֹּף כָּל-כָּף אֶת הַדְּמִים, שֶׁכְּבָר לֹא יִהְיֶה לוֹ זְמַן וּפְנָאֵי וְכַח לְהַכְנִס בְּוִכּוּחִים, כִּי כָּל אֵלֶּה הַוִּכּוּחִים וְהַמְחַלְקֵת וְהַמְרִיבוֹת בָּאִים מִדְּמִים שְׂאִינָם מְזַכְכִּים; כִּי בְּאַמַּת כְּשֶׁאֲדָם מְזַכֵּךְ אֶת דְּמוֹ, וְצוּעֵק כָּל-כָּף הִרְבֵּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, אֲזִי נִחְלָשׁ כַּחוֹ, וְאִין לוֹ כְּבָר כַּחוֹת לְרִיב עִם אֵף אֶחָד, הוּא בּוֹרַח רַק אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, וְאֲזִי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר א' תתקכו בנחל קנג

א' תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה דַע לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, כִּי בָּזָה שְׁעוֹסְקִין לְהַפְיֵץ דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל בְּעוֹלָם וְלִמְכַר סִפְרָיו, אֵינִן זֶה בְּטוֹל זְמַן כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה זֹהוּי זְכִיָּה וְטוֹבָה גְּדוּלָּה לְנִשְׁמָה. וּבִקְאֻמַּת בְּלֹאוֹ-הִכִּי הָאָדָם מְבַטֵּל כְּמָה שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂאֵלוֹ הַשְּׁעוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת אֲצֵלוֹ לְבִטְלָה, יַעֲסֹק בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאֻמוּנָה, וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת מִמְּזוּפֵי הַרְבִּים, וּבְפִרְטִיּוֹת זְכוּת עֲלִיוֹנָה וְנוֹרָאָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַיֵּשׁ זְכוּת וְהַצְּלָחָה רַבָּה יוֹתֵר מִזֶּה?! וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מְלַבְּלֵב עֲצָמֶךָ מִבְּלָבוּלִים כְּאֵלוֹ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עָקֵר עֲבוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בָּזָה הָעוֹלָם הוּא רַק "שִׁמְחָה", לְשִׁמְחַת כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה עַל נַעַם חֲלִקוֹ שֶׁנִּבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי, וְאִפְלוֹ הוּא מְנַח בְּמִקּוֹם שְׁמַנַּח, אַף-עַל-פִּי-כֵן רְאוּי לֹו לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחָה זֹו שֶׁנִּבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שָׂכֵן שָׂכַל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ טוֹב הַרְבֵּה, כִּי אִפְלוֹ הַרִיקָנִין שְׂבָד מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן (בְּרַכּוֹת נז.). אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֲלִקָנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ. וּכְשֶׁאָדָם תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, אֲזִי חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנְעִימִים, וְעוֹלָמֶךָ תְּרָאָה בְּחֵייד, וּמֵה יִהְיֶה כְּכֹר כְּשֶׁיַּעֲבְרוּ לָךְ הַיָּמִים עִם דְּאֻגּוֹת וּמִרְיוֹת וְעֲצָבוֹת וְכוּ' וְכוּ', הֲלֹא לֹא תִפְעַל עִם זֶה כְּלוּם, וְעַל-כֵּן טוֹב יוֹתֵר לְבָלוֹת אֶת הַיָּמִים עִם שִׁמְחָה וְנִגּוּנִים, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לָךְ מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וּבְכִרְט בְּכִיתָד לֹא לְכַעַס עַל אֲשֶׁתָד וּבְנֵייד וּבְנוֹתֵיד, רַק לְהִיּוֹת סְבֻלָן גְּדוֹל. כִּי הִהְכַרַח שִׁיעֵבֵר מֵה שִׁיעֵבֵר, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַתְחִזֵק, שְׁקוֹרִין דַּעַר

האלטן זיך^ע, אשרי לו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא. וכלל זה נקט בידך: "אינך צריך להשיב לכל המחרפים ומבזים ומתופחים עמך", וכן "אינך צריך להצדיק את עצמך לפני שום בריה שבְעוֹלָם", אתה עשה כפי שבוֹעֵר בְּנִקְדַת לְבָבְךָ.

טוב להודות להשם יתברך שיש לנו רבי כזה ועצות כאלו וספרים כאלו, נא ונא להתמיד בלקוטי מוהר"ן הקדוש והנורא, ולומר על כל תורה התפלה השייכת אליה, ובפרט בימי אלול, כי היא זכות והצלחת הנפש רוח ונשמה.

ידיך לנצח...

א' תתקכז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שופטים ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר החפץ להאיר נפשו באורות הצחצחות מהאי רישא דלא אתידע, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך המלא צעקות ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרו המון יריעות, ובפרט לך, שעדין אתה מספק מי הרופא שייכול לרפאות נפשך מתחלואיך ומפגמך שפגמת בהוצאת זרע לבטלה וכו'. ובאמת כל הספקות באים מקלפת עמלק (עמל"ק בגימטריה ספ"ק), וקלפת עמלק שהיא הספקות, באה מפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחרך" וגו', וכמו שפרש רש"י שם, שהוא פגם הברית, והחטא הזה משבר את הלב ומעקם את המוח ומבלבל את הדעת, ושובר את רוחו וכו' וכו', עד שנדמה לו בכל פעם כאלו אבד מנוס ותקנה, חס ושלום.

ע) להחזיק מעמד.

ועל-כן מה אאריך לך ומה אדבר על לבה, מאחר שעל עצם הרופא שהוא רבנו ז"ל, אתה מספק בספקות, ועל-כן איך תועיל לך רפואה ואיך יועילו לך דבורים, הלא כבר הקדמתי לך הרבה מאד בהיותך בביתי כמה פעמים, שהבעל-דבר יארב עליך מאד מאד, ויכניס בדעתך ובלבבך ספקות ועקמומיות, וילביש את עצמו במי שילביש, כי לפעמים מתלבש הבעל-דבר ביראת שמים, ועומד על פתח רבנו ז"ל, ואינו מניח לכנס (עין לקוטר-מוהר"ו, חלק א', סימן קנב), ואם תחזור ותשאל שאלתך הישנה, מי יודע איפה הצדיק האמת, ואיה איפה הדרך האמת, גם בזה דברנו הרבה. ואמרתי לחזר בזה עוד פעם, כדי שנוזה להתעורר בכל פעם מחדש. צריך שתדע, אהובי, אחי, "אמת" הוא אחד (עין שם, סימן נא), והוא השם יתברך, כמו שכתוב (ירמיה י, כ): "וה' אלקים אמת, [אמת] הוא אלקים חיים ומלך עולם" וגו', ואל "אמת" כזו צריכה להיות כל מגמתנו וכל חשקנו, ולמשך את עצמנו אליו יתברך, ודבר זה הוא חשק של כל ישראל ושל כל הצדיקים האמתיים, ועל-כן אסור לדבר על שום בר ישראל, ומכל שכן על הצדיקים האמתיים, ועקר עבודת ישראל צריכה להיות תמיד רק לחזק אחד את חברו, שיתעורר ויתחזק לשוב אליו יתברך, לקיים את התורה הקדושה בלי שום חכמות כלל, יהיה באיזה דרך שיהיה, העקר להיות איש פשוט, "שומר שבת", "וילהניח תפלין וילהתעטף בציצית", ולתן צדקה ולקיים את כל התורה כלה, ובפרטיות להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה, אשר זהו העקר ביהדות, כי הוא עצם התגלות האמונה, אשר לפי דברי הרמב"ם ושאר מוני המצוות היא העקרית, וצריך לקימו בכל רגע ממש, לידע שיש נמצא הממציא את כל הנמצאים. ואיך זוכים לזה אם לא על-ידי שמדברים עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ועל-כן כשמוצאים חברים יקרים ומכל שכן צדיקים ורבנים פשרים, המחזקים ומעוררים על נקדת היהדות, צריכים לרוץ ולרדף אחריהם, ולשמע דבוריהם, כי טוב צריך לקבל מכל יהודי, אבל אם שומעים מהם דבורים כנגד פת שנוזה של חסידים ויראים וכו', צריכים לברח מהם כמו שבורחים מאש

ממש, כי השם יתברך חפץ רק באחדות, כי הוא יתברך אחד ועמו אחד ותורתו היא אחת, וכל יהודי המקיים אל התורה הוא יקר מאד מאד בעיניו יתברך, ועל-כן אסור לשמע ולצית להם, כי הם שלוחי הסמ"ך-מ"ם ממש, הגורם פרוידים בין ישראל הכשרים המקיימים את התורה הקדושה. ולולא זאת כבר היינו נגאלים. ועכשו נחזר לענינינו, כל דבר רבנו ז"ל הוא לשוב ולהכלל באחד, באחדותו יתברך, ומעורר ומחזק את לב כל איש ישראל אף אם הוא במקום שהוא, ומלמדו עצות והנהגות ודרכים ישרות וקלות ונעימות איך לשוב אליו יתברך, ומעורר ומחזק לדון את כל אחד מישראל לכף זכות, וכל ענינו הוא רק לזכות לצאת מהחשך והתרדמה, ולהאיר נפשו בערכות נעם זיו שכונת עזו יתברך, ומה שיש חולקים עליו הוא משני אפנים: א. או שאין יודעים כלל מהו למודו הטוב, ואל מה יכולים להגיע על ידו (אשר זהו הרב) ב. או מחמת כסילות וטפשות.

חמדת לבבי! מה אמר לך, הבחינה בידך, הלא אפלו במעט נצוצי אור שטעמת והרגשת מאורו הגנוז של רבנו ז"ל, ראוי לך לאחז את עצמך בו בכל נימי נפשך, ולרדף אחריו ואחרי אנשיו הקדושים, שהם צדיקי הדור הדבוקים בו יתברך בתמידות ועוסקים רק בתורה ובתפלה והתבודדות.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד, וברח לך מכל מיני ספקות ועקמומיות המערבבים ומבלבלים דעתך, וקום ברח לך עכשו במקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותדבר ותשיח עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותספר לפניו יתברך את כל צרותיך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, פאשר ידבר איש עם רעהו, ותהיה עקשן גדול על דבר זה מאד מאד, וביותר מהכל חזק והתחזק להיות אף ורק בשמחה עצומה, "משונה פרייליך", כי אי אפשר לצאת מכל הרע' שגלפדת בו, כי אם על-ידי תקף הששון והשמחה.

ואודות הלמודים שאתה מתבלבל, כבר דברנו הרבה, שהעקר

אֲשֶׁר א' תתקכח בנחל קנז

לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹר פְּשׁוּט, לֹאמַר הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא וּפְרָקִים מְשֻׁנִיּוֹת וְסִימְנִים שְׁלַחַן עָרוּף — מְחַבֵּר, רַמ"א, אֲשֶׁר הוּא עֲנִין נִפְלָא, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה תִּפְגַּס בְּךָ חֲמִידוֹ דְּאוּרִיתָא, וְיִהְיֶה לְךָ רְצוֹן לְהַתְמִיד בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, וּכְבֹר הָאֲרַכְתִּי בְּזֶה בְּקוֹנְטְרַס "סֵדֵר דְּרַף הַלְמוּד", שְׁנַדְפֵס כְּעַת — קָחָהוּ מִשָּׁם.

יְדִידֵי הַיְקָר! אַל תִּהְיֶה בְּטֶלֶן, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ, אִם תֵּאָחַז אֶת עֲצֻמְךָ עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, וּמִכָּל שָׁכֵן אִם תִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל וְלִנְסַע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלִלְמַד בִּישִׁיבְתָנוּ הַקְדוּשָׁה בְּבִנְיָבְרֵק — מַה טוֹב וּמַה נְעִים.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תִּמְחַל לִי עַל שְׁנֵתְאַחֲרָה תְּשׁוּבָתִי, כִּי גַם מִכְּתָבִי זֶה פְּתַבְתִּיו בְּסֵרוּגִין כַּמָּה פְּעָמִים מְרַב טְרִדוֹתַי. חֲזַק, חֲזַק וְהִתְחַזַּק, וְאַל יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ דְּבַר זֶה רִיק.

א' תתקכח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר שׁוּפְטִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבְרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לִנְכוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְּתָבְךָ הָאָרוּךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

מַה אִמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, אֵין מְסַפִּיק נִיר, וְאֵין מְסַפִּיק דִּיו, וְאֵין מְסַפִּיק כַּח וּמַח לְרִשָּׁם כַּמָּה הַתְּחַזְזוּקוֹת הָאָדָם צָרִיךְ בְּכָל יוֹם שְׁלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אֶלָּא יִחְזִיק עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, עִם כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת

הקשים והמרים שיש לו, ובפרט בדור הזה שהערכוב עושים חיל, חופרים קברים וזורקים חללים מתים ונפטרים על פני האדמה, ומתגוללים כדמן על פני האדמה בבזיון גדול, ומי שבא למחות — שוברים לו את העצמות ואוסרים אותו בבית-הסתר וכו', מחללים שבת בריש-גלי וכו', מדברים נגדו יתברך בלי שום בוש, אשר אפלו אמות העולם מתבישים לדבר נגדו יתברך, רחמנא לישזבן, ולהיכן הגענו? שהערכוב מעזים לדבר בריש-גלי נגד כל הקדוש לעם ישראל, מפטמים את כלם עם בשר החזיר והחמור, הגמל והשפנים וכו' וכו' והכל בהכשר וכו' וכו', ובני-אדם אינם יודעים איזה נקניק אוכלים, רחמנא לישזבן, התירו את העריות לגמרי וכו' וכו', רשעים ארורים וכו' וכו', ואלו הרשעים עושים חיל, ואלו היראים האמתיים, המקימים את מצוותיו יתברך, ומתנהגים על-פי התורה הקדושה, ומחנכים את ילדיהם על-פי האמונה המסורה לנו מדור דור, הם בעניית ובדחקות ובשפלות גדולה וכו' וכו', וכל זה מביא לאדם קשיות וספקות וחלישות הדעת. אבל באמת רבנו ז"ל הקדים לנו גלוי נפלא מאד, והוא נמצא בלקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן נה, והיה טוב מאד שתלמד עכשו את התורה הזו, ותאמר על זה תפלה מ"לקוטי-תפלות", והכלל היוצא מזה, שאסור לפל בדעתו כשרואים שרשע זוכה בדין, אלא צריכים להסתיר את עצמו בסתר צל כנפיו יתברך, ולידע שיש פה יד השם, כי הכל משגח בהשגחה פרטית ובכונה נוראה ונפלאה ממנו יתברך, כדי לנסות אותנו אל מי נפנה בעת צרה.

תהלה לאל, עם ישראל חזקים באמונה פשוטה ומתחזקים, ואשרי ואשרי מי שעוסק לחזק אותם, שזו מעלת צדיקים ויראים, שהם מפייחים רוח חיים לכל המתקרבים אליהם, ולכן אסור לצחק מאף אחד. וכמו שאמר פעם רבנו ז"ל: אלמלא שאינם מונעים רק להבדיל את המקרבים אליהם עם הלשון והלבוש וההנהגה, כבר היה פדאי; זאת אומרת אלו מפרסמי הדור, שמחזיקים כל אחד ואחד קהלה קדושה, ומפרידים ומבדילים אותה מהרשעים שלא יתערבו ביניהם, זה כבר מספיק. ולכן הקפיד רבנו ז"ל מאד מאד

אֲשֶׁר א' תתקבח בַּנֶּחֱל קנט

לא לדבר עליהם כלל, אדרבה אצלו ו"ל היו מאד מאד חשובים כל מנהיגי וצדיקי הדור. ובפרוש אמר שראוי להתברך אצל כל צדיקי הדור, ומי שמפרסם בין הרבה אנשים, הוא בכלל צדיק, ולכן כלף לך מדרך זו שכתבת מרירות וכו' על זה וכו', אין זה דרכנו כלל, וכך לא קבלנו אצל אנשי שלומנו רק אצל השוטים, חדשים מקרוב באו, הם גורמים מחלקת על חסידות ברסלב, והם מדברים כל רע על כל אחד, וממילא המקרבים החדשים שומעים דברים פאלו שמדברים על זה או על זה, ועל-ידי-זה הם מתרחקים. ובאמת אמר רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'): ותאמין שכל מצותא ומריבה שיש בין צדיקא, הכל בשבילך, כדי לרחק אותך מהקדשה; כי באמת מי שפגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אין לו תקנה, וההכרח לו לשמע מריבות בין הצדיקים, וכשאין לו שכל ושומע שזה מדבר על זה וזה מדבר על זה, על-ידי-זה הוא נרחק לגמרי, אבל כשאדם מחזק את עצמו באמונה פשוטה, ואומר לעצמו: מה אכפת לי מזה ומה אכפת לי מזה וכו' וכו', אני צריך לשוב בתשובה שלמה על מעשי הרעים ועל מחשבותי הפגומות, ומתחיל ללמד את התורה הקדושה, אז זוכה להצליח דרכו. ועל-כן ראה, ידידי הנקר, לעזוב את כל השטיות שכתבת לי, ואל תהיה שוטר של הקדוש-ברוך-הוא וכו' וכו', ואל תאמר דעות שצדיק זה נאה וצדיק זה אינו נאה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), שזה יצר הרע גדול לומר חכם זה נאה חכם זה לא נאה, צדיק זה נאה צדיק זה אינו נאה, הכל הבל ורעות רוח, למה להכנס בדברים פאלה, ולמה להכנס במחלקת, ולמה לגרם שגם מקרבים חדשים יתרחקו מרבנו ז"ל, הלא בנפש הרוצח תלויה נפשו של הנרצח וכו' וכו', צריכים מאד מאד לשמר על דברים פאלו, לא להיות חכם בעיניו, ולא לדבר מה שאין צריכים, אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא שתבין את אשר כתבתי לך.

יש לומר מאמרם ז"ל (אבות פרק ה'): ארבע מדות ביושבים לפני חכמים: ספוג ומשפך משמרת ונפה, ספוג שהוא סופג את הכל, משפך שמכניס בזו ומוציא בזו, משמרת שמוציאה את היין וקולטת

את השמרים, ונפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת, שזה סובב על ארבעה הנכנסים בפרד"ס: בן עזאי הציץ ומת היה דומה לספוג שסופג את הכל, וכמו שהספוג שספג כל מה שיכול לספוג, שוב אינו יכול לספוג ובטל טבעו, כמו־כן נתבטל בן עזאי ממוציאותו, אחר שהשיג כל מה שהיה ביכולתו להשיג לפי שרש נשמתו, וכשבקש להשיג יותר נפטר מן העולם, ועליו נאמר (תהלים קטז, טו): "יקר בעיני ה' המותה לחסידיו", כי נכנס לפני ולפנים יותר מכחו וכו'. בן זומא הציץ ונפגע, שהתבונן בדברים שלמעלה מהשגתו, שעליו נאמר (חגיגה יג.): במה שהורשית התבונן אין לו חשק בנסתרות, ועל־בן נאמר עליו גם־כן (משלי כה, טז): "דבש מצאת אכל דרך פן תשבענו ונתקאתו", ועל־בן נתקיים בו (קהלת א, ח): "יוסיף דעת יוסיף מכאוב", ונפגע ויצא מדעתו, וזה דומה למשפך שמכניס בזה ומוציא בזה, הינו שמקיא כל מה שנוכנס בו, ואפלו שיכניסו בו כל דבר שבעולם, הוא דומה כמו שתי פיות, מצד אחד הוא מקבל ומצד אחד הוא מוציא, שזה הציץ ונפגע, משפך שמכניס בזה ומוציא בזה, כי זה למעלה מהשגתו. ואחר קצץ בנטיעות, היה דומה למשמרת, שמוציאה את היין וקולטת את השמרים, כי בטל בתורה ועסק בספרי מינות, כי הרבה ספרי מינות נשרו מחיקו כשקם מבית מדרשו, ולא פסק זמר יוני מפומיה (חגיגה טו.). שזה גרם לו מה שגרם, כי מי שעוסק בספרי מינות, ושר זמר יוני, הרי הוא כמו משמרת שמוציאה את היין וקולטת את השמרים, התורה שלמד נאבדה ממנו ונשארו אצלו השמרים, מפני שהיתה בו מינות ואפיקורסות, והיה שר שירי יונים. ורבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, היה דומה לנפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת, כי ידע לברר את הטוב מהרע, ועל־ידי־זה זכה למה שזכה. ואת הדברים האלה צריכים היטב היטב להכניס בעצמו, ולא להשבר משום דבר. ולא בחנם גלה לנו רבנו ז"ל נוראות נפלאות מהארבעה שנוכנסו לפרדס (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שגם בהתקרבות לצדיק יש ארבעה נכנסים בפרדס: הציץ ונפגע, הציץ ומת, קצץ בנטיעות ונכנס בשלום ויצא בשלום; כי מי שזוכה לקבל

אֲשֶׁר א' תתקכח בנחל קסא

מרבנו ז"ל באמת, אז הוא נכנס בשלום ויוצא בשלום, מתנהג עצמו כל ימי חייו בטוב ובנעימים ובדבקות הבורא יתברך שמו, אינו רוצה שום דבר אלא מדבק את עצמו בחי החיים בו יתברך, ולומד ומתפלל כל יום, תפלת שחרית שלו מתפלל מלה במלה, הברכת-המזון שלו מלה במלה, התפלת מנחה שלו מלה במלה, התפלת מעריב שלו מלה במלה, הקריאת שמע שעל המטה שלו מלה במלה בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, החצות שלו בתמימות ובפשיטות מלה במלה, וכן כל ברכה וברכה שמברך אותו יתברך היא באימה וביראה, ברתת ובזיע, וכן הלמודים שלומד בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הכל בחיות ובדבקות אמיתית, שזה בכלל נכנס בשלום ויוצא בשלום, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא. ולהפך מי שלוקח את דעת רבנו ז"ל יותר מכתו, אז הוא בבחינת בן עזאי, שהוא הציץ ומת, שנתבטל לגמרי, או הציץ ונפגע, שמשגע לגמרי, שחושב שדבר רבנו ז"ל הוא רק איזו דרך של 'עבדא בהפקרא נחא ליה' וכו' וכו', ויש בחינת אחר, שפבר הנה מקרב, ולבסוף נתרחק ומדבר כל דבר רע על הצדיק; אשרי מי שמתרחק מרשע בזה, כי מי שהנה מקרב אל רבנו ז"ל ואל תלמידיו הקדושים, וקבל מהם המון התחזקות, ולמד הרבה תורה, ועכשו יצא והקדיח את תבשילו ברבים, הוא רשע מרשע, אוי לו ואוי למתקרבים אליו, ואוי לו למי שיש לו שיכות עמו.

לדעתי, אחרי דבורים אלה, אין לי כפר מה להוסיף, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתזכה להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, וכבר תעזב את כל השטיות שלך, ותרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך, ומה שמעיק לך, ומי שמצער אותך, תספר רק להקדוש-ברוך-הוא, כי באמת אין לאדם אוהב נאמן אלא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואל יטעה אותך יצרך כאלו יש לך אל מי לדבר, אל מי לספר את בעיותיך וצרותיך, הכל הכל ורעות רוח, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ורק אליו צריכים לבא, והגיע הזמן שתפקח את העינים שלך, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקכט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות חלומות שאתה פותב, מה אמר לך, ידידי היקר, לא צריכים להתבלבל מחלומות כלל, כי החלומות השוא ידברו (זכריה י. ב), ואין צריכים לפחד משום דבר, כי כל החלומות הולכים אחר הפה (ברכות נה:), כפי שפותרים אותם, ולכן ראה לפתור את החלומות שלך רק לטוב. הנה טוב מאד אם היית לומד עכשו את התורה בלקוטי מוהר"ן, סימנים א', נד, ששם מדבר רבנו מזכור המדמה, ותאמר עליה את התפלה מ"לקוטי תפלות", ואף שהיא תורה מאד ארפה, אבל היא תורה יסודית, ששם מגלה רבנו ו"ל איך שהקדוש ברוך הוא מצמצם את עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומרמז לאדם רמזים בכל יום לדעת איך להתנהג בזה העולם, ושום דבר בזה העולם לא יוכל לשבר אותו. תאמין לי, ידידי היקר, אם לומדים את התורה הזו, ואומרים את התפלה עליה, ומכל שכן וכל שכן כשזוכים ללמד את כל ההלכות מ"לקוטי הלכות" שנתחדשו עליה, אין עוד טעם ואין עוד נעם ואין עוד ערבות בעולם יותר טוב מזה.

אגב אספר לך ספור נפלא ששמעתי לפני כמה שנים בין אנשי שלומנו, שפעם אחת באה אשת מוהרנ"ת ו"ל אל רבנו ו"ל, ואמרה לו שיש לה חלום מפחיד מאד לספר לו, ובאותה עת הנה הצדיק הקדוש רבי יודל תלמיד רבנו ו"ל אצל הרב מברסלב, ענה ואמר לה מוהרנ"ת ו"ל: לכי אליו ותספרי לו את החלום. והיא הלכה וספרה לו את כל החלום, הוא שמע ולא ענה שום דבר, אך אחר כך כשיצאה שאל: מי היא זאת? אמרו לו: זאת היתה אשת מוהרנ"ת

ו"ל, ענה ואמר: חבל, חבל, רחמנות גדולה עליה, היא מכרחה לצאת מזה העולם, ואיני יכול לעשות שום דבר, כי מוהרנ"ת ז"ל צריך להוריד עוד שני ילדים מאשה אחרת. וכן היה שנסתלקה, ומוהרנ"ת ז"ל התחתן עוד פעם, ונולדו לו מאשתו השניה עוד שני בנים: ר' נחמן ור' יוסף יונה.

מה אמר לה, ידידי הקר, ראוי לנו לשמח מאד על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, שאנחנו יודעים מרבי אמת פנה, רבי נורא ונפלא פנה, מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל? הן אמת שעוברות עלינו כל-כף הרבה צרות, כל-כף הרבה יסורים, כל-כף הרבה מרירות, עם כל זאת יש לנו במה להתחזק, רק לא להיות בטלנים, ואז נצליח ורבנו תמיד. אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקל.

בעזרת השם ותפלה, יום חמישי לסדר שופטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך הקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל.

מה אמר לה, ידידי הקר, כמה שלא נדבר מענין ההתחזקות, שצריכים להתחזק בזה העולם, אין זה מספיק, כי בזה העולם העקר זה התחזקות והתחדשות, ורבנו ז"ל גלה לנו שהיה צדיק גדול מאד, שהוא הפירו לצדיק גדול, אף-על-פי-כן היתה לו לעת זקנתו ירידה גדולה שלא התחדש, כי בזה העולם צריכים בכל פעם להתחדש מחדש, הינו לא מבטיא שבכל יום צריכים לקום אדם חדש, כמו שכתוב (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך",

שְׁצַרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם כָּל יוֹם מְחַדֵּשׁ, אֲלֵא אֶפְלוּ כָּל שְׁעָה וְכָל רֵגַע צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ. רַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ פַּעַם, אֲשֶׁר לֹא מִבְּעֵיִא אֲשֶׁר דְּבוּר אֶחָד לֹא יֵצֵא מִפִּי בְּלִי הִתְחַדְּשׁוּת, אֲלֵא אֶפְלוּ נְשִׁימָה לֹא יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ בְּלִי הִתְחַדְּשׁוּת, וּבְזוֹ הַלְשׁוֹן אָמַר: אֶפְלוּ אֵינן דוּף, גִּיט נִישְׁט אַרוֹיס אֵן הִתְחַדְּשׁוּת. וְזֶהוּ הַחֲדוּשׁ שֶׁבַחְדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁתְּמִיד הִתְחַדֵּשׁ, וְתְּמִיד בְּכָה אֵיךְ זֹכִים לְהִיּוֹת יְהוּדִי, אֶפְלוּ כִּשְׁכָּבֵר זָכָה לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגוֹת רְמוּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא הַרְגִישׁ שְׁעָדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל, וְדִיקָא עַל־יְדִי־זָה הוּא עֲלֵה מַעְלָה מַעְלָה, וְכָל הַהֲנַהֲגָה שְׁלוֹ הוּא סֵפֶר לָנוּ, כְּדִי שְׁאַנְחֲנוּ נַחֲקָה אוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹתוֹ, וְלִכְּנֵן רָאָה לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם. וּמִזֶּה־נִּתְּ ו"ל פַּעַם בְּאִמְצַע לְמוֹדוֹ בְּרַבִּים צֶעֶק בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה: לְמָה זָכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי לְמָה שְׁזָכָה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זֹה בְּהִתְחַזְּקוֹת וְכוּ', לְמָה זָכָה הָאָרִי"י ו"ל לְמָה שְׁזָכָה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זֹה בְּהִתְחַזְּקוֹת וְכוּ', וְלְמָה זָכָה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ לְמָה שְׁזָכָה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זֹה בְּהִתְחַדְּשׁוּת, וְלְמָה זָכָה רַבְּנוּ ו"ל לְמָה שְׁזָכָה? כִּי הִיָּתָה לוֹ מִדָּה זֹה בְּהִתְחַדְּשׁוּת וְכוּ', וְסִיִּם: וְלְמָה זָכִיתִי לְמָה שְׁזָכִיתִי? כִּי יֵשׁ לִי תְהִלָּה לְאֵל, הִתְחַדְּשׁוּת וְכוּ', וְהִזָּה מוּבֵן מִדְּבָרָיו, שְׁגִדְלַת הַצְּדִיקִים הִיָּתָה רַק בְּזִכּוֹת הִתְחַזְּקוֹת שְׁלֵהֶם, כִּי גַם עֲלֵיהֶם עִבֵּר מָה שְׁעִבֵּר. תְּתַאֲרֵ לְעֲצֻמָּךְ ר' שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי צָרִיף לְכַרְתַּ מִּהַמְּלָךְ שֶׁל רוּמִי, וְלִשְׁבֹּת בְּתוֹךְ מַעְרָה שְׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁנָה, עַד שְׁיָבֹאוּ וַיִּבְשְׂרוּ לוֹ שְׁמַת מְלָךְ רוּמִי, יֵשׁ לָנוּ מִשָּׁג מָה זֶה וְכוּ' וְכוּ'? וְדִיקָא שֵׁם הַגִּיעַ אֶל שְׁלֹמוֹתוֹ, עַד שְׁזָכָה לְגַלוֹת אֶת כָּל סִתְרֵי תוֹרָה, רְזִי דְרִזִּין וְסִתְרֵי גִסְתְּרוֹת, מַעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה מַעוֹלָמוֹת שְׁהִיוּ נַעֲלָמִים וְנִסְתָּרִים לְגַמְרִי, שְׁזָה הָאִידְרָא רַבָּה וְאִידְרָא זוּטָא, וְכָל פְּרָצוּפֵי הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן הָאֲרִיז"ל וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ וּבְכַרְטַט רַבְּנוּ ו"ל שְׁעִבֵּר עָלָיו כָּל־כֶּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת וּמַחֲלָקַת וְכַסּוּיִים וְהַעֲלָמוֹת, וְהוּא הַשְּׂאִיר לָנוּ אוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת, שְׁיִכּוּלִים לְחַזֵּק אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם. וּפַעַם אַחַת אָמַר רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר עוֹד יָבֹוא אַבְרָהָ, שְׁיִפְרֹשׁ אֶת כָּל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, שְׁאֶפְלוּ יְלָדִים יָבִינוּ אֶת זֶה. וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו"ל, שְׁעוֹד יָבֹוא אַבְרָהָ

אֲשֶׁר א' תתקלא בַּנְחָל קסה

שֶׁהוּא יִפְאָר אֶת עַנְיָנִי, "עַר וְעֵט בְּאִשִּׁינֶעַן מִיַּיִן זֶאֶף" וְכוּ' וְכוּ'.
יֵרְאוּ עֵינַיִנו וְיִשְׂמַח לִבֵּנו וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, תְּהִלָּה לְאֵל,
יֵשׁ לִי חֶלֶק גְּדוֹל בְּזֶה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזֹכָה לְהִדְפִּיס אֶת
כָּל מַה שֵּׁיֵשׁ תַּחַת יָדֵי בְּכָתֵב יָד.

נָא וְנָא הַחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּיַחַד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַחַפֵּשׁ
וְתִבְקֶשׁ לְעֲצָמְךָ אֵיזָה חֵבֵר טוֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּכָל יוֹם מִהֶעֱצוֹת
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. כִּי עֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׁבָשׁוּם פָּנִים וְאָפָן אֵין
יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא כְּשֵׁיֵשׁ לוֹ חֵבֵר טוֹב. וְכָל אֱלוֹ
מַאֲנֵשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂזָכוּ לְמַצָּא אֵיזָה חֵבֵר טוֹב, הֵם הַצְּלִיחוּ מְאֹד מְאֹד
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִישׁ אֶת רְעֵהוּ יֹאמֵר חֲזֹק, וְכָךְ הִמְשִׁיכוּ
בְּיַחַד לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מִיּוֹם מִעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעִבְרוּ
אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

אֵין זֶה עֲצָה לְכָתֵב בְּכָל פַּעַם אֲנִי מִיֵּאֵשׁ וְכוּ' וְכוּ', מִמְּנֵי כִּבְר
לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר וְכוּ' וְכוּ', אֲנִי כִּבְר לֹא שְׁוֶה לְשׁוֹם דְּבָר וְכוּ' וְכוּ'.
זֶה לֹא עֲצָה, זֶה עֲצַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׁרוּצָה לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם, כְּאֱלוֹ
אִתָּה כִּבְר לֹא שְׁוֶה לְשׁוֹם דְּבָר. וּבְאִמַּת צְרִיכִים לְלַעַג לוֹ, וּבְכִפְרֻט
שְׂיֵשׁ לָנוּ עֲצוֹת גְּדוֹלוֹת כְּאֵלֶּה מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד
מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תתקלא

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מה אמר לך, ידידי היקר, העקר הוא הכנעה ובטול, כך קבלנו מרבנו ז"ל. כי בזה שאדם מכניע את עצמו, ומבטל את עצמו בפני הצדיק, אז מאיר בו אור עליון מאד. וזה סימן שאדם מקרב אל צדיק אמתי — בשנופלת עליו עננה ושפלות (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן עב), כי אחרת אם נופלת על האדם גאות וישות, סימן שהוא עדין בעל גאון גדול, ולא יצא מחל אל הקדוש אפלו פחוט השערה. והאיש האלקים הרבי רבי אלימלך, זכותו יגן עלינו, אמר פעם בבכיה עצומה לתלמידיו שעמדו סביבו אחרי שבאו אליו המון אנשים, נשים וטף להתברך מפיו, ענה ואמר הקדוש בבכיה עצומה: "הידעתם למה באים אל אלימלך? כי 'מילך' חטא והכריע את כל העולם כלו לכף חוב, ולכן כל אחד בא וצועק: 'אלימלך תן לי בנים, אלימלך תן לי פרנסה, אלימלך תן לי בריאות, אתה אשם בדבר הזה שאין לי בנים, אתה אשם בזה שאין לי פרנסה, אתה אשם בזה שאין לי בריאות' וכו' וכו', כל-כך החזיק את עצמו ללא כלום, עד שכל אלו האנשים שבאו להתברך מפיו הקדוש, הוא החזיק שהם באים לתבע ממנו שהוא חיב להם מה שחסר להם, זו עבודת הצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה מאד. אשרי מי שזוכה להגיע אל בטול בזה שהוא מבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ומרגיש טעם אחר בחיים, כי רבנו ז"ל גלה לנו, אשר תכף-ומיד כשאדם זוכה לבא לענוה ולשפלות, אז מרגיש טעם עולם הבא. כי אי אפשר להשיג רוחניות אלקות, אלא מי שנעשה שכן לעפר בחייו, שתמיד מסתכל על תכליתו הנצחית.

נא ונא ראה לבטל את עצמך לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ותדע ותאמין אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא מהמאציל העליון; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל. פי רבנו ז"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן נא): העולם הזה מטעה אותנו, העקר שלא יטעה אתכם העולם, פי יכולים לחיות בזה העולם שבעים שנה, ולחיות בטעות גדולה מאד, ויחשב שהוא איש כשר, ולבסוף רחמנא לישזבן, הוא אינו מתפלל, אינו לומד, אינו מקים את המצוות, ועל-פן אשרי ואשרי מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל,

אָשׁר א' תתקלב בנחל קסז

שְׁהוּא יִפְתַּח לוֹ אֶת הָעֵינַיִם שְׁלוֹ, כִּי הִצְדִּיק פּוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם,
(לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), וְהֶעֱקַר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ אִיפֹה
הוּא מִחֲזִיק בְּזֶה הָעוֹלָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁתַּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים בְּתוֹךְ
תּוֹכְךָ, וְאִז תִּרְגֵּשׁ אַחֲרַי לְגַמְרִי.

רְאֵה לְבֵא אֵלַי וּנְדַבֵּר יַחַד, כִּי יֵשׁ לִי הַרְבֵּה דְּבָרִים לְסַפֵּר לְךָ.
אָבֵל אִי אֶפְשֶׁר עַל פְּנֵי הַפֶּתַח וְהִבֵּן לְמַעֲשֶׂה.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שְׁנִשְׁמַע רַק בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי,
הַאֲבִרְךָ הַיָּקָר, גֵּר לְהִצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כָּכֵר הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ כְּמָה פְּעָמִים, אֶךְ
מְרַב טְרֵדוֹתִי לֹא הָיָה הַפְּנָאִי. מָה נִשְׁמַע אֹדוֹת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן
הַקְדוּשׁ? בָּא אֵלַי אֲבִרְךָ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמְאֹד רוֹצֵה גַם־כֵּן
לְהַצְטַרֵף לְנִסְיָעָה שְׁלָכֶם, וְהוּא יָקָר עֲרֹךְ מְאֹד, וַיְכוּל לְהִיּוֹת שְׁבֻזְכוּתוֹ
תִּזְכּוּ לְהִגְיַע לְשֵׁם, כִּי נִפְלָא הוּא בְּמִדְרַגַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת
וְהָאֲמוּנָה בְּרַבְנוּ ז"ל, וְעֲצָם הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֵׁיֵשׁ לוֹ לְצִיּוֹן רַבְנוּ
ז"ל — אֵינן לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹצֵא לְשֻׁדָּה כְּמָה
שְׁעוֹת, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ שֵׁיִזְכָּה לְהִגְיַע אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל,
וְעַל־כֵּן תִּכְתֵּב לִי תִּכְף־וּמִיד תְּשׁוּבָה הָאֵם שֶׁיֵּךְ לְצַרְפוֹ אֲלֵיכֶם, וּמָה
הוּא צְרִיף לְהִכִּין לְנִסְיָעָה — פֶּאֶס [דְּרַכּוֹן] אוֹ תְּמוּנוֹת וְכוּ', הַכֵּל
תִּכְתֵּב לִי בְּאֵר הַיֵּטֵב.

אהובי, אחי! ראה להכניס את עצמך תמיד בכל עת ורגע באמונה הקדושה, לידע אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, וצריך להכניס ידיעה זו היטב היטב בפנימיות דעתו ומחשבתו, באפן שיזכה להכלל בו ותברך — הוא וכל הבריאה כלה, וזה זוכים על-ידי רבוי שיחות ותפלות, תחנונות ובקשות אליו ותברך בהתבודדות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), ועל-ידי-זה דיקא חי חיים חדשים בכל עת ורגע, וחייו חיים טובים, אמתיים ונצחיים (עין שיחות-הר"ן, סימן נג).

וצריך שתדע, כי הכל בהשגחתו הפרטי פרטית, כי (חלין זו): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה, וכתוב (תהלים לו, כג): "מהנו"ה מצעדי גבר כוננו ודרפו יחפץ"; כי כל פסיעה ופסיעה שאדם פוסע יש בה כונה עמקה, והכל בחשבון גדול, ובפרט איזו נסיעה שמזדמנת לאדם, הכל ממנו ותברך, ועל-כן אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פה): כשאדם רואה איזו נסיעה, אל יתעקש, רק תכף-ומיד יסע, כי בודאי יתקן שם מה שצריך לשרש נשמתו, מכל שכן כשיזכה לדבר עמו ותברך בלשון שרגיל בה במקום שיסע וילך, יתקן שם ענינים נפלאים, כי צריך להרגיל את עצמו כל-כף בעבודה הקדושה הזו, לשית ולדבר עמו ותברך, אשר בכל מקום שיסע וילך, ידבר עמו ותברך, ועל-ידי-זה מעלה ומתקן ענינים נוראים ונעלמים, מה שגנוז ונסתר ונעלם מעיני כל חי, כי התבודדות ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, הוא הצנור הממשיך ומוריד אלקותו ותברך בעולם; ועל-כן אשרינו ואשרי מי שזוכה לדבר עמו ותברך בכל מקום ובכל פניה שרק יתגלגל בזה העולם, ועל-ידי-זה מוריד את שכנינת עזו בעולם, ועל-כן בכל הליכה והליכה צריך להשתוקק אליו ותברך, ולהוציא מפיו איזה דבורים אליו ותברך, ומכל שכן וכל שכן כשנכנסים באדם כסופים ורצונות חזקים לנסע אל מקום קדש קדשים בציון הקדוש של רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר בודאי אלו הרצונות והתשוקות הם מלמעלה, שנכנסת בו הארה נוראה ונפלאה וגדולה, בחינת הארת פסח, שהוא רק בדרך התנוצצות, ואחר-כך לוקחים

אֲשֶׁר א' תתקלג בַּנְחַל קסט

אֶת זֶה מִמֶּנּוּ, וְצָרִיךְ לְהִתְחִיל לְהַשְׁתַּוְּקֶק אֲלֶיהָ יָמִים וְשָׁבוּעוֹת, וְאִזְּ
עַל-יְדֵי רַבּוּי הַכְּסוּפִים וְהַהֲשָׁתוּקוֹת יִזְכֶּה לְבָנוֹת לְעֲצֻמוֹ כְּלִי, שְׂיִהְיֶה
לוֹ אֲתָעֲרוּתָא דְלִתְמָא, אִזְּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְזוּה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל עֲנִינֵיךָ בְּלִי שׁוּם
חֲכָמוֹת כָּלָל, הֵן בְּשִׂקִידָה נִפְלְאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל וְהֵן בְּתַפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם יוֹם, וְהֵן בְּשַׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל
רַבְּנֵי ז"ל (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְהֵן בְּהַפְצַת הַמַּעֲיִנוֹת, לְקִיּוּם (מִשְׁלִי
ה, טז): "יִפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה" (עֵינֵי לְקוּטִי-מִוֵּהר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד),
שֶׁהוּא תְּקוּן נִפְלְאָ, בְּבַחֲיִנַת (יְרֵמְיָה טו, יח) "אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוּלָּל"
וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְעַל כָּלֵם לְהִיּוֹת אֶף וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוַדַּע
מֵאַמַּת כְּזוֹ, מִרַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתְנֵנוּ וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵץ אוֹתְנֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנַעֲיָמִים.

...דִּידִיךְ לְנִצָּח...

א' תתקלג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב־שַׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֻדְרֵי שׁוּפְטִים הַתְּשֵׁל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ קִבַּלְתִּי בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּבְכָל פֶּעַם הִנֵּה
בְּדַעְתִּי לְהַשִּׁיבֶךָ, אֶף מֵרַב טְרֻדוֹתִי, בְּעוֹנוֹנוֹתֵי הַרְבֵּים מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ
לֹא הִנֵּה הַפְּנֹאֵי.

אֱהוּבֵי, אַחֵי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרַבֵּי

אַמֶּת כְּזֶה, רַבֵּי הַמַּחְיָה וּמֵאַמֶּץ אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּדַרְיָה אוֹתָנוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת. טוֹב לַהֲדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

ובפרט אתה, שזכית בזכיות חנם לעלות ולהתישב בארץ הקדש, אשר נתקדשה בקדשת עולמים, ושם מאיר אורו יתברך בגלוי נורא ונפלא מאד מאד, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "ארץ אשר הוֹנִיָּה אֱלֹקֶיךָ דּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד, עֵינֵי הַיְוָיָה אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה". ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כ'): באילין אשתפח גיבר ונתקף; כשאדם זוכה לבא לארץ ישראל, אז דיקא נקרא מנצח, שנצח את המלחמה, עין שם; ומוהר"ן ז"ל אמר: בארץ ישראל האדם בבית, ובחוץ לארץ האדם בחוץ ממש (עין בימי מוהר"ן, חלק ב'), ומקורו הוא בדברי חז"ל הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהלים סח): ארץ ישראל נקראת ביתה, ושאר הארצות נקראות חוצות, ושלמות האדם הוא כשיושב בבית דיקא, שהוא מקום משמר מכל רע, וכמו שכתוב (ישעיה מד, יג): "כתפארת אדם לשבת בית", והתפלה נקראת בית, כמו שכתוב (שם נו, ז): "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים", וארץ ישראל שם מקום התפלה והנסים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), ובנודאי תזכה לנסים אם תתמיד בתפלה והתבודדות, שאז תזכה לישב בביתו יתברך, ולהיות מאנשי ביתו כביכול, ומי לא עוזר לאנשי ביתו?! אף לזכות לישב בביתו יתברך, צריכים התחזקות ועקשנות גדולה, וכמו שהוא בכלליות, "הבית" שהוא תפלה, מגרשים את האדם בכל פעם בשביל בחירה ונסיון, לראות אם יהיה חזק ועקשן גדול לא להתפעל וכו', כמו-כן בפרטיות, "הבית" שהוא ארץ ישראל, מגרשים את האדם וכו', שזהו כלל הנסיונות שיש בארץ ישראל וכו', פי הוא אחד מהדברים הנקנים ביסורים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.), וצריכים חזוק עצום להשאר שם. ובפרט אתה, ידידי, שהנך מצפה לישועה, וארץ ישראל מסגלת מאד מאד לישועתך, כמו שאמר השם יתברך לאברהם אבינו (כמו שפרש רש"י על לך-לך), אתה צריך להתחזק מאד מאד בכל מיני אפנים

שבעולם להשאיר בבית התפלה ובארץ ישראל, כי בודאי סוף כל סוף בא תבוא ישועתך, ומה שנתעכבת הישועה, הוא רק כי השם יתברך רוצה בתפלתך ושיחתך, כמו שאמרו חז"ל (יבמות סד.): מפני מה היו אבותינו עקרים? מפני שהקדוש ברוך הוא מתאנה לתפלתן של צדיקים. ועקר הכל להיות אך ורק בשמחה עצומה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות "משונה פרייליך", ולרקד ולנגן לעצמו נגונים של שמחה, ולהמשיך את השמחה בתוך ביתו — זו אשתו (יומא ב.), ולראות שכל הבית יתנהג רק במדת השמחה, שהיא סגולה נפלאה לבנים חיים וקיימים. וכמו שאמרו חז"ל (פסחים עב.): תיב אדם לשמח אשתו בדבר מצוה וכו', עין שם; ואמרו (ראש השנה ו:): אשה — בעלה משמחה, עין שם; ואמרו (בבא בתרא י:): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? ישמח אשתו לדבר מצוה, עין שם; כי העקר תלוי במצות השמחה, וכל מה שישמח יותר, פן יתרחב לבו ודעתו ויתחזקו עצביו, ויזכה לרפואה ברוחניות ובגשמיות. ובפרט עתה בימי אלול הקדושים, יש לקיים בשלמות פונת אלול, שהיא שומעים חרפתם ואינם משיבים (עין לקוטי מוהרב"ן, חלק א', סימן י'), אשר אי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי תקוף הששון והשמחה, כי השמחה מרחיבה את דעת האדם, עד שיכול לסבל כל העובר עליו, ומאריך אפו. וזהו (תהלים צו, יב): "ש'מ'ח'ו' צדיקים בהגויה" וגו', ש'מ'ח'ו' דיקא, שהוא ראשי תבות: ש'ומעים חרפתם ואינם משיבים, וזה צריך להיות בכלליות ובפרטיות לסבל הכל, ואז ימין ה' פשוטה לקבל תשובה, ויזכה לכל טוב אמתי ונצחי. ובפרט שבאה ונכנסת שנה חדשה, שיכול לפעל אז בראש השנה הקדוש והנורא כל מיני ישועות והרחבות, ובפרטיות בשתזכה להיות בקבוץ הקדוש שלנו, אקנה להיות עמך ביחד, אם ירצה השם, אז יכולים לפעל הכל, אם רק מתעקשים ומפצירים כל היום בתפלה ובקשה ובשמחה עצומה. וצריכים לחשב כל הראש השנה רק מחשבות טובות, כאשר הזהירנו רבנו ז"ל, ותחשב כל הראש השנה הקדוש: "בזו השנה תהיה לי בודאי ישועה" בזכות רבנו ז"ל, והמחשבה יש לה תקוף גדול, ובפרט בראש השנה, ועל ידי זה

בּוֹדְאֵי תוֹשֵׁעַ, וְהַעֲקָר לַהֲיֹת רַק בְּשִׁמְחָה.

יְדִידְךָ לְנִצְחַת הַמְּבָרְכֶךָ וְאֵת בֵּיתְךָ לְשָׁנָה טוֹבָה תִּכְרַת־בִּי, שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת (יִשְׁעִיָּה נה, יב): כִּי בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תֵּיבְלוּ, וְיִתְמַלְאוּ מִשְׂאֵלוֹת לְבַבְכֶם לְטוֹבָה, אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

א' תתקלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ה.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, מִצְּאֵת אַכְסֵנְיָה טוֹבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת, כֵּן תִּזְכֶּה לְמִצְאָה אַכְסֵנְיָה טוֹבָה בְּרוּחַנִיּוֹת, וְלַהֲיֹת קְבוּעַ בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הַעֲקָר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּכְמוֹ שֶׁאַכְסֵנְיָה בְּגִשְׁמִיּוֹת צָרִיף שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁלְמוֹת — "אֲשִׁיל": אֲכִילָה, שֶׁתְּהִיָּה לִינָה, כְּמוֹ-כֵן אַכְסֵנְיָה בְּרוּחַנִיּוֹת צָרִיף שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁלְמוֹת — "אֲשִׁיל": אֲשַׁפֵּף לְפָנָיו שִׁיחִי, לַהֲיֹת רַגִּיל מְאֹד בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלִדְבַר וּלְסִפּוֹר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה כָּל עֲנִינּוֹ וְכָל מַה שֶׁצָּרִיף, כַּאֲשֶׁר יִדְבַר וַיִּבְקֶשׁ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶת אָבִיו, וְעַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה יִזְכֶּה לְזִכְרוֹף הַמַּחֲזִין וְלְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת, עַד שֶׁתְּתַגַּלְגַּל לִי אֲחִדּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִזְכֶּה לְעִבְדוֹ שִׁיכֶם אֲחִד, וְיִדַּע בְּבִרּוֹר גְּמוּר שֶׁאַתָּה לְבִדְךָ אֲלֵקֵינוּ, שֶׁכָּל זֶה אֲשִׁיל בְּרוּחַנִיּוֹת. וּבְאַמֶּת מְבֹאָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ז'), אֲשֶׁר עָקַר הַגְּלוּת וְאִי מְצִיאת מְקוֹמוֹ וְהוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, הוּא רַק מִחֲמַת פָּגַם הָאֲמוּנָה, כִּי בְּאַמֶּת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּשִׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ — בֵּיתוֹ עִמּוֹ, כִּי הוּא מְסַבֵּב עִם אֲמוּנָה כְּמוֹ בֵּית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאֲמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ" וְגו', וְדַבֵּר זֶה נֶאֱמַר אֲצֵל שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא, בְּכָל

אֲשֶׁר א' תתקלד בנחל קעג

מקום שהלך — ביתו עמו, כמו שדרשו חז"ל (ברכות י.) על פסוק (שמואל א ז, יז): "ותשבתו הרמטה כי שם ביתו" — שכל מקום שהלך שם ביתו עמו, כי הוא היה דבוק ביותר אליו יתברך, וכך ענינו היה רק תפלה. כמו שאמרו חז"ל (במדבר רבה י, יד): פתואל זה שמואל, ולמה נקרא שמו פתואל? שפתה להקדוש־ברוך־הוא בתפלתו, עין שם; וכן כל הורתו ולידתו היה רק על־ידי פת התפלה, שהתפללה חנה עליו. וכמו שדרשו חז"ל, כל סדר התפלה והנהגת חנה "נקראת אותו שמואל, כי מה שאלתיו" (שמואל א, כ), "דער גאנצער שמואל איז געווען תפלה"; ועל־כן דיקא הוא זכה לבית, כי רק זהו עקר בי"ת מנו"ס של האדם לברח אליו יתברך, אשר ביתו הוא בית תפלה, כי בלא תפלה, האדם יכול לישב בתוך בית, ואף־על־פי־כן יהיה בגלות — נע ונד, ולהפוך על־ידי תפלה גם בחוץ ימצא לעצמו בית; כי עקר שלמות הבית הוא דיקא על־ידי תפלה, ועל־כן בחר ה' ביצקב, כי קרא את התפלה בבחינת בית, כמו שדרשו חז"ל (פסחים פח.): אלא כיצקב שקראו בית. ומוכא בלקויטי־מוהר"ן (חלק א, סימן י'), ופרשו אנשי שלומנו, שעקר מעלתו היתה, שהכניס כל־כף את עבודת התפלה, עד אשר אפלו על עסקי בית צריכים להתפלל אליו יתברך. ועקר שלמות התפלה הוא להמשיך תמיד חסד שהוא יד ימין, בחינת (תהלים יח, לו): "וימינך תסעדני"; ועל־כן בי"ת ראשי תבות (שם סג, ט): "בי תמכה ימינך", כי דוקא על־ידי תפלה שהיא בחינת בי"ת, אוחזים בימין, ואשר כל זה עקר התגלות רבנו ז"ל — להטות תמיד לצד ימין, ולדון אותו לכף זכות, אשר רק בזה תלויה התפלה (עין לקויטי־מוהר"ן, חלק א, סימן רפב, ובלקויטי־הלכות, השפמת הבקר, הלכה א); וזה (תהלים טז, יא): "נעמות בימינך נצח", עקר הנעמות בימינו יתברך, שהוא חסדו, שהוא נצח' (שמו של רבנו ז"ל), כי הוא מטה כלפי חסד, ודן את הכל לכף זכות, והוא נשלח בדורותינו אלה להרים ולהגבית את כל הנפשות השפלים והירודים והנפולים וכו', ואשר על־ידי ימין יגאלנו מהארבע גליות, בסוד (שמות טז, ו):

ב) כל ה'שמואל' היה תפלה.

"ימינך ה' תרעץ איני'ב", שהוא ראשי תבות אָדום וּמְדִי, יוֹן, בְּבַל, וּבְעִיר הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם יִתְגַּלֶּה מִלְכוּתוֹ נִצַּח (י'מ'יין), וְזֶה (תהלים קלו, ה): "אם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי", יְמִינֵי דִיקָא, כִּי בְעִיר הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם יִתְגַּלֶּה מִלְכוּתוֹ נִצַּח; וְאָסוּר לְהִסִּיחַ דַּעַת אֲפִלוּ רָגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַק לִידַע כִּי בֵּא יְבוֹא הָעֵת אֲשֶׁר תִּתְגַּלֶּה מִלְכוּתוֹ נִצַּח בִּירוּשָׁלַיִם, וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת נח.), "וְהִנְצַח" — זֶה יְרוּשָׁלַיִם וְכַנ"ל, כִּי הִיא עִיר הַנְּצַח, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְהִיּוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, אֵינן לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אֶז מִתְפַּלְלִים הַרְבֵּה עַל עֲלִית הַמְּלָכוֹת, וְכֵן שֶׁתִּתְגַּלֶּה הַמְּלָכוֹת. וְאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תענית ה.): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא אֲבוֹא בִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעַלָּה, עַד שְׁאֲבוֹא לִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מֵטָה; וּמַחֲמַת שַׁעֲקָר שְׁלָמוֹת הַתְּפִלָּה הִיא אַחַדוֹת (עין לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלט), וְעַקָר רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא אַחַדוֹת, לְדוֹן אֵת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת (עין שֵׁם, חֶלֶק ב', סִימָן א'), וְעַל-כֵּן יְרוּשָׁלַיִם מְקוֹם מְסַגֵּל בְּיוֹתֵר הֵן לְתַפְּלָה וְהֵן לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְכִמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי חגיגה, פָּרָק שְׁלִישִׁי) עַל פְּסוּק (תהלים קכב, ג): "ירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחִבְּרָה לָהּ יַחְדָּו", עִיר שֶׁהִיא עוֹשָׂה כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים, בְּשַׁעֲהָ שַׁעְלוּ שְׁבָטִים לְרֹגֶל; וְכֵן הוּא בִירוּשָׁלַיִם (בְּבֵא קָמָא, פָּרָק שְׁבִיעִי): "ירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחִבְּרָה לָהּ יַחְדָּו" — שֶׁמִּתְחַבְּרַת אֵת יִשְׂרָאֵל זֶה לְזֶה, עֵינן שֵׁם; וּמַחֲמַת שְׁלָשְׁלָמוֹת הַדְּבִוּר זוֹכִים דִּיקָא עַל-יְדֵי מְצִיאַת הַזְּוִיג (עין לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹשֵׂא אִשָּׁה, אֶז בֵּא אֶל שְׁלָמוֹתוֹ, כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (הַאֲזִינוּ רצו): מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא אֶקְרִי פְּלַג גּוּפָא וְכוּ', עֵינן שֵׁם; עַל-כֵּן יֵשׁ לוֹמַר, שְׁזוּהִי גַם כְּנֻנַת מֵאֲמָרָם ז"ל (יומא ב.): בֵּיתוֹ — זֶה אִשְׁתּוֹ; כִּי דוֹקָא אֶז כְּשֶׁמוּצָא אֵת זְוִיגוֹ, נִשְׁלָם אֲצִלוּ הַבֵּית, וְנַעֲשֶׂה בֵיתוֹ בֵּית תְּפִלָּה. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּקָרוֹב תִּמְצָא זְוִיגָךְ, וְתִכְנֶה בֵּינָת גְּאֲמִין בְּיִשְׂרָאֵל, וְיִקְיָם אֲצִלְךָ מֵאֲמָרָם ז"ל (הובא בִּילְקוּט שִׁיר הַשִּׁירִים, רָמֵז תתקפז): "בְּיוֹם שֶׁמִּתַּח לְבוֹ" — בִּירוּשָׁלַיִם.

חֲמֻדַת לְכַבִּי! בְּדַעַתִּי לְנוֹסַע לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל בְּח"י אֱלוּל, וְלִהְיוֹת שֵׁם עַד צוּם גְּדֻלְיָה, וּמִשָּׁם אֲנִי נוֹסַע אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֲכַל אִם,

אֲשֶׁר א' תתקלה בַּנְחַל קעה

חס ושלום, לא אקבל ויזה, אז אסע, אם ירצה השם, מכאן ביום שני דסליחות, עד אחר יום הכפורים; על-פן תכתב לי תכף-ומיד אם אוכל להתארת אצלך (אשלים לך שְׂכַר דִּירָה), ואם יהיה לך מקום בעבורי, נא ונא לכתב לי תכף-ומיד תשובה, ויהי רצון שגזקה לעשות תשובה, ובפרט עכשו בחדש התשובה שהוא אלול, ויקים בנו (ירמיה כט, יא): "ל'תת ל'כם א'חרית ו'תקנה, וקראתם אותי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם, וקראתם אותי ומצאתם כי תדרשוני בכל לבבכם" וגו', ואז תזכה להיות א'יש ט'יב, אֲשֶׁר שלמות הטוב הוא תשובה, לשוב אליו ותברך. וזכר מאמרם ו"ל (אבות ד): ז'פה ש'עה א'חת ב'תשובה ו'מעשים ט'יבים בעולם הזה מכל ח'י העולם הבא; ומחמת טרדות השבת שממשמשת ובאה, ההכרח לקצר. ורבנו ו"ל הזהירנו להיות בשבת רק בשמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), ועל-פן ש'בית' ראשי תבות: "ש'בת ב'ו ת'שמח", ומחמת שעל-ידי שמחה זוכים להשראת השכינה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ל:): אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצנה, ועל-פן ש'בית' ראשי תבות: ש'כינתך ת'שכון ב'תוכינו.

דידך לנצח...

תכתב לי תכף-ומיד תשובה.

א' תתקלה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר שופטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל גובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-

הוא שִׁמְתָקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֹא עֲלִיּוֹן.

מה אמר לך, ידידי הנקר, צריכים לחשב בכל יום על תכליתו הנצחית, כי יבוא היום שיצטרך לעזוב את זה העולם ולא יעזר לו שום דבר, ואף שקשה לדבר מדברים כאלו, כי בני-אדם מפתדים לדבר מיום המיתה, כי אף אחד אינו רוצה לחשב מה יהיה ואיך יהיה וכו' וכו', הוא ימות ויעשו לו את הטְהֵרָה, יוליכו אותו על הרחובות עד שיבואו אל בית החיים ויקברו אותו, הוא נשאר למטה לבד, כסו עליו את העפר וכו' וכו', והוא חושב לעצמו מה עושים עכשו, ומתחיל לפחד מהעכברים וכו' וכו', אבל אם אדם הזה מדבר בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא, היה ממשיך בעצמו את רוחניות חיות אלקותו יתברך, אז כל ענין המיתה אצלו, כמו שבא אדם ופושט את המעיל שלו ותולה אותו על המתלה, ששום דבר אינו מבלבל אותו, מה אכפת לי איפה המעיל שלי, אפלו שיפל, מה אכפת לי, אני עכשו בתוך חתונה יפה, ומתענג מהאורות והנגונים והמאכלים. כמו-כן ויותר מזה באין ערך כלל בעולמות העליונים, כשאדם זוכה לחשב בכל יום מתכליתו הנצחית, ומחזק את עצמו, ואינו נותן לעצמו להשבר ולפלל בעצבות ובמרירות, אז זוכה להיות דבוק בחי החיים עוד בחיים חיותו, ואינו מתפחד מיום המות כלל, ועל-פני הרגל את עצמו לחשב בכל יום על אחריתך, ותתבודד עמו יתברך. והעקר תדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ותמיד תחשב רק ממנו יתברך, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכפי שתתדיר בעצמך ידיעות אלה, אז תצליח דרכך בכל פעם, כי עקר הצלחת האדם הוא כפי הדבקות שזוכה להיות דבוק בו יתברך. ולדבקות אי אפשר להגיע אלא על-ידי תפלה והתבודדות, לדבר הרבה להקדוש-ברוך-הוא. ותדע שכל זמן שאין אדם מדבר להקדוש-ברוך-הוא, עדין הוא אלם ועור, וסגור לו המוח והלב וכו' וכו', ואינו יודע באיזו דרך ללכת, אבל תכף-ומיד כשנפתח לו הפה לדבר להקדוש-ברוך-הוא, אז הוא הולך על הדרך הנכונה, והסלם לעלות השמימה לפניו, כי ק"ל עולה כמספר סל"ם, כי הקל הוא

אֲשֶׁר א' תתקלו בנחל קעז

הסלם לעלות עליו אל השמים. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, וזוכה לצית את רבנו ז"ל, ומרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואף שבהתחלה נדמה לו שאף אחד אינו שומע אותו, ואף אחד אינו צריך אותו, באמת הכל הבל ורעות רוח, כי הוא יתברך אב הרחמן, ושומע תפלת כל פה. הדורש שלומך...

א' תתקלו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך בין בגשמיות ובין ברוחניות.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לך ללמד בספרי רבנו ז"ל, להחיות את עצמך עם דבריו הקדושים, כי העקר ללכת עם דבורי רבנו ז"ל, כי לא המדרש עקר אלא המעשה, ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לאנשי שלומנו, שהתפעלו כל-כף עם החדושים הנפלאים שיש בספריו: מה אתם כל-כף מתפעלים מהחדושים, אצלי העקר ללכת עם החדושים, הינו כשתתעטפו בציצית, תזכרו כל מה שחדשתי על ציצית, וכשתתעטרו בתפלין תזכרו כל מה שחדשתי על תפלין. ובאמת כל החדושים של מוהרנ"ת ז"ל הם באורים עמקים בדברי רבנו ז"ל איך נקים את זה עבדה למעשה, כי אצל רבנו ז"ל הנה העקר עבדה למעשה להתחזק, כי עובר על זה האדם השפל בעולם הזה צרות ומרירות ומכאובים, ואם אין לו התחזקות, הוא יכול להתאבד לגמרי, רחמנא לצלן, ברוחניות ובגשמיות גם יחד, כאשר אנחנו עדים לזה, שבני-אדם נופלים לעמקא דתהומא רבא רק מפני שהתיאשו מחייהם, ועל-פן צריכים ללמד בספרי רבנו ז"ל בכל יום

בחשק חדש.

ומספר בין אנשי שלומנו, שהרב החסיד ר' ישראל קארדוונער ז"ל, שהיה מקרב המון אנשים אל דרכי רבנו ז"ל, אמר פעם לאחד שהתלונן לפניו, שהיה עובר עליו כל-כף הרבה צרות ויסורים, וזה לא מועיל על כלום וכי, ענה ואמר לו: תאמין לי, ידידי היקר, כי עלי עוברות צרות הרבה יותר ממך (כי שכל כמה ילדים, רחמנא לצלן, והיה עני מדכא ביסורים). אך מה ההפרש ביני לבינך? אני משתמש עם העצות של רבנו ז"ל, ואתה לא משתמש עם העצות, והבן למעשה. כי באמת העקר להשתמש עם דברי רבנו ז"ל, וככל שאדם מכניס בעצמו את הלמוד העמק של רבנו ז"ל, יותר נשפע עליו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו. ועל-כן אל תהיה בטלן, אלא תשתדל ללכת בדרכי רבנו ז"ל, ואז טוב לך כל הימים. הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקלז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא התשלה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחורים היקרים, שותים ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גנ עלינו ... ואחיו ... גרם יאיר ויזרח לנצח.

את מכתבכם לנכון קבלתי עם הטשעק להדפסה, ותשואות חן לכם על זה, והיא זכות הרבים לדורות עולם.

חמדת לבבי! מה אמר לכם, בזה העולם יש נסיונות רבים בכל יום ובכל שעה ממש, ועקר עבודת האיש הישראלי, שיעשה כל מיני פעולות שבעולם לחזק את עצמו במצות הששון והשמחה, ואף שבין כך ובין כך נופלים ונתקרים מהתשוקה, אף-על-פי-כן צריך להרגיל את עצמו לעשות בכל עת ורגע התחלה חדשה, ולהיות רגיל לדבר עמו יתברך בלי שום טעם ושכל כלל, רק בתמימות

ובפשיטות גמורה, פי הדבור הוא הפלי לקבל בו כל מיני שפע (עין לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), וכל מה שיירבה לדבר עמו יתברך, כמו-כן יזכה שיזדכך מחו ודעתו, ויזכה לשוב הדעת, ואף שזה בעצמו, הינו להיות רגיל לדבר עמו יתברך, בא בקשי ובכבודות גדולה, מפאת הקרירות והעקמומיות שמכניסה קלפת עמלק בלב האדם, ובפרטיות אלו הנשמות שכבר נפגמו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עליהם מתגבר ומתפשט ביותר, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע" וגו', אף-על-פי-כן אין עצה אחרת להנצל מזה ולצאת מזה, פי אם על-ידי תקף האמונה הקדושה, פי במה שקלל צריך לתקן, פגם הברית הוא קלקול האמונה, פי מפריד היסוד מהמלכות, כנגד זה צריך לתקן ולאחז באמונה יתרה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תמיד כח): איזוהי דרך ישרה שיכור לו האדם — יחזיק באמונה יתרה, פי בזה שאדם מכניס את עצמו באמונה פשוטה, לידע שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, על-ידי-זה נמתקים ממנו כל הדינים, ונמחלים לו כל העוונות, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך על עוונותיך; ובהו יבנו דברי בעל הטורים בתחלת פרשת כי תבא, כתיב בסוף פרשת כי תצא: "תמחה את זכר עמלק", וסמך ליה, "כי תבא אל הארץ" — שנצטוו למחות זכר עמלק מיד בכניסתן לארץ, עין שם; פי מבאר בדברי רבנו ז"ל, שארץ ישראל היא בחינת אמונה (עין לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ו', קנה), כי שם מאירה ביותר התגלות האמונה, ועל-כן דיקא בכניסתן לארץ ישראל נצטוו למחות זכר עמלק, פי זה תלוי בזה, כפי שאדם מחזק עצמו באמונה, כמו-כן נמחה זכר עמלק, שהוא הקרירות ופגמי הברית. וזה סוד מאמרם ז"ל (ברכות נח): "לך ה' הממלכה" (דברי-הימים א כט, יא) — זו מלחמת עמלק, בזה שמגלים שלך ה' הממלכה, ואתה מושל בכל, בזה לוחמים עם עמלק שהוא ההפוך מזה, ואיך מגלים מלכותו יתברך? על-ידי תפלה, שאנו מתפללים ומבקשים ממנו יתברך, ומדברים עמו יתברך בתמימות

ובכפשיטות גמורה, בזה אנו מקבלים עלינו על מלכותו יתברך, וזה אשר מ'ליו'כ'ה ראשי תבות: "כ'י ה'וא ל'בדו מ'רום ו'קדו'ש", כ'י ד'יקא כ'שאדם ב'א לבטול כ'זה, א'שר יודע כ'י ה'וא ל'בדו מ'רום ו'קדו'ש, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, זהו עקר קבלת על מ'ליו'כ'ה'. ואמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה כט.) במלחמת עמלק, כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים — היו מתגברים, עין שם; על-כן, אחי היקרים, חזקו ואמצו יחד, ותהיו רגילים לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבבכם וכל מה שעובר עליכם, ואל תיראו משום בר'יה, כ'י השם יתברך אתכם ואצלכם, ובנדאי בא יבוא יום ישועתכם, ותמצאו את בת זוגכם, ותבנו בית נאמן בישראל, ותזכו לעשר וכבוד, תורה וגדלה במקום אחד, כ'ב'וד' זוהי התגלות מלכות שמים, כמו שאנו מבקשים: ו'תשכן ב'תוכה כ'א'שר ד'ברת, ע'ו'שיר', זהו ענג השלום, ו'התענגו ע'ל ר'ב ש'לום, ואמרו חכמינו הקדושים (אבות ג): איזהו עשיר השמח בחלקו.

דידכם הדורש שלומכם באהבה רבה...

ומאחל לכם כתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים.

הנ"ל...

א' תתקלח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה בצמא את דברי רבנו ז"ל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארך עם המעות לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתקו ממך כל הדינים עליי פלא עליון, ויהיה לך אף טוב כל הימים.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראה לבטל את עצמך אליו יתברך,

אָשֶׁר א' תתקלח בַּנְחֵל קפא

וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה מִמֶּךָ, מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מָה זֶה עֲלֶיךָ, מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מָה זֶה יְרִידָה, אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְחִיל מִהֶתְחִלָּה, וְלִידַע שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וְהוּא אָדָם פְּשוּט, וְזוֹ הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גָדוֹלָה — לְהִיּוֹת אָדָם פְּשוּט, צָדִיק פְּשוּט, יְהוּדֵי פְּשוּט, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְרַבָּנוּ וְ"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת הַפְּרוֹסֻטָאק, וּפְעַם אָמַר: אִי, אִי, אִי פְּרוֹסֻטָאק, כִּי אֶצֶל רַבָּנוּ וְ"ל הָיָה הָעֵקֶר דְּרַךְ הַפְּשׁוּטוֹת, לֹא לְחַפֵּשׁ גְּדוּלוֹת, כִּי בְּאַמַּת אַחֵר כָּל הַלְמוּדִים וְאַחֵר כָּל הַהִשְׁגוֹת, אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהוּא אִינוּ יוֹדֵעַ מָה שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ, וְכָךְ אֵף פְּעַם לֹא יִפֹּל, וְתָמִיד יַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזַי כָּל מָה שְׁלוֹמֵד, אֶפְלוּ לְמוֹדִים עֲמָקִים בְּקַבְּלָהּ, הוּא מִמְּשִׁיף אֶת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַלְמוּד. לְמַשֵּׁל כְּשֶׁלּוֹמְדִים עֵץ חַיִּים אוֹ פְּרִי עֵץ חַיִּים אוֹ שְׂמוֹנָה שְׁעָרִים, צָרִיכִים תָּמִיד לְלַמֵּד עִם הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן כְּשֶׁלּוֹמְדִים בְּנִגְלוֹת הַתּוֹרָה צָרִיכִים גַּם-כֵּן לְלַמֵּד עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא שִׁיף, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהוֹצִיא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִהַלְמוּד, כִּי אֲזַי מֵרָמַד, כִּי מְפָרִידִים אֶת הַתּוֹרָה מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמֹנֶה בְּאוֹת כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים, כְּמוֹכָא בְּתַקּוּנִים, שְׁעוֹשִׁים חֲרָבֵן וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי וְאֲשַׁרִּי מִי שְׂזוֹכָה לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, כִּי אֶת הַתּוֹרָה צָרִיכִים לְלַמֵּד עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ לִידַע שְׂאֶפְלוּ בְּדִין שֶׁל הַמְּחַלֵּף פָּרָה בְּחִמּוֹר, אוֹ הַחוֹפֵר בּוֹר בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, גַּם שֵׁם יֵשׁ אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם נִסְתָּר, וּפְשׁוּטוֹת הַכְּנֻנָה הִיא כְּמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים, שְׂנֵה הָיָה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵדִין יִהְיֶה כָּךְ וְהֵדִין יִהְיֶה כָּךְ, וּכְשֶׁאָדָם לּוֹמֵד עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזַי נִקְרָאת הַתּוֹרָה שְׁלוֹ תּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְזוֹכָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב כְּנִגְדּוֹ וְלוֹמֵד עִמוֹ, וְזוֹ הִיְתָה עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁלְּמַדוּ תּוֹרָה עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן וְכוּ' לְקַדְּשָׁה וְטָהְרָה, וְאֶפְלוּ אֵלּוּ שֶׁלֹּא הֵלְכוּ עַל-פִּי דְרָכֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, עִם כָּל זֹאת מְסַפֵּר עֲלֵיהֶם מוֹפְתִים נוֹרָאִים, וְכָל זֶה הָיָה מְפָנֵי שֶׁלְּמַדוּ בְּקַדְּשָׁה וּבְטָהְרָה, וְלְמַדוּ עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

ובשביל זה זכו להגיע גם-כן למדרגות והשגות גבוהות בעבודת השם יתברך, אפלו שלא ידעו מדרך הבעל-שם-טוב, זכותו יגן עלינו, כי העקר הוא ללמד תורה בקדושה ובטהרה, ושהשכינה תהיה עמו, וזה זוכים אם מצרפים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך התורה, הינו לידע מי הוא נותן התורה. ובשביל זה החמירו כל-כף חכמינו הקדושים על ברכות התורה. ומוכא בספרים הקדושים, כי הפונה הוא לידע מי הוא נותן התורה, כי לא מספיק שלומדים לבד תורה בלי הקדוש-ברוך-הוא, חס ושלום, שאז גורמים שהשכינה תהיה בבחינת יבשה, שממש באים כל הקלוקלים והצרות, אלא צריכים להכניס את הקדוש-ברוך-הוא גם בתוך התורה, לידע שזה דין מהקדוש-ברוך-הוא, שהוא צנה לנו כף וכף וכו', ובזה יתיר את כל הספקות שיש לך.

נא ונא ראה לשמח על נעם חלקך שזכית ללמד הרבה ספרי מוסר, ועכשו תתחיל ללמד גם הרבה ספרי חסידות, ותדע שהם לא סותרים אחד את השני, אדרבה זה מתזק את זה, כי העקר רק לחפש ולבקש ולמצא את הקדוש-ברוך-הוא בחיים, ומי שזוכה לזה אז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקלט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל הבחור החתן ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך וכן המכתב של המיעד להיות גיסף וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם אתה רוצה שיהיה לך באמת שלום-בית כל החיים, אתה צריך לקבל על עצמך שתמיד תכבד את חמריך וחמותך, ואפלו שיהיו הכי קשים והכי רעים חס ושלום, גם

אז תכבד אותם, כי סוף כל סוף הם ההורים של אשתך, וכמו שאַתָּה לא רוצה שהיא תדבר על האמא שלך או על האבא שלך, כמו־כן היא אינה רוצה שידברו על ההורים שלה, ולכן תשמר מזה מאד מאד, וכן תכבד ותינקר אותה מאד מאד, וזה יכניס ביניכם אהבה גדולה. תמיד תחיה עם גדלות המחין ולא עם קטנות המחין ועם שנאות וקנאות וצרות עין וכו' וכו', אלא תמיד תקרא את חמך אבא וכו', ואפלו שיתן לך עלבונות, תדם ותשתק ותקבל את זה לכפרת עוונות, וכשתצא בחוץ תצחק... אבל ככה בפניו או בפני אשתו, אף פעם אל תדבר עליו, ואם תתנהג בצורה כזו, אז יהיה לך שלום־בית הכי גדול. ותזכר דבר זה ואל תשמע לאף אחד שאומר לך אחרת, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), עצות הצדיק הן עצות מעולם הבא ועצות הרשעים הן עצות הנחש, הינו רשע הנמצא בזה העולם, זה כמו נחש, ששאלו את הנחש, מה הנאה יש לך כשאתה נושך את האדם ומכניס בו ארס? עונה הנחש ואומר: ולי אתם שואלים, מדוע לא תשאלו את בעל הלשון־הרע, שהוא מדבר כאן ומזיק שם וכו' (עין תענית ח:); הינו רשעים לא אכפת להם שיהיו ותגרשו או יהיו יריב עם אשתו ועם חמיו וחמותו, הנחש הקדמוני זה בעל לשון־הרע, רחמנא לצלן, ועל־כן אסור לשמע עצות של המון־עם, שזו עצת הנחש, שיש בזה אינטרסים עצמיים, לא־כן הצדיק הוא כבר לא חי בזה העולם, רק מה שרואים מסתובב זה גוף מסתובב, אבל הנשמה לזהטת ונשרפת באין סוף כל רגע וכל דקה, אין לנו שום משג מה נקרא צדיק, צדיק הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, והוא מנח כבר ראשו ורבו בעולם הבא, הוא דבקות בחי החיים בו יתברך, ומשתוקק בכסופים עצומים אליו יתברך, וכבר דר יותר שמה למעלה בעולמות העליונים, מאשר הוא דר פה למטה, ועל־כן כל העצות שלו, זה עצות מעלמא דאתי, יש לו רק פונה אחת — איך להחזיר את כל עם ישראל בתשובה, ולכן כל העצות של הצדיק זה עצות של עולם הבא, וצריכים לצית אותו, ועל־כן שמע בקולי מה שאני אומר לך, ואל תשמע לרשעים שרוצים להניח לך אבנים בדרך.

ובפֿרט וכו' וכו', שְׁפָל פּוֹנְתוֹ רַק וְכו', שְׁתַּפֵּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא וְכו' וכו'.

נָא וְנָא רְאֵה לְמִסַּד אֶת נַפְשֶׁךָ לְבּוֹא אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים, וְאֵל תִּסְתַּוְּבַב בֵּין לְצִים, כִּי זֶה סִכְנָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד לְהִסְתַּוְּבַב בֵּין לְצִים, שְׂיִכּוּלִים בְּנִקְל לְהֵרֵס אוֹתָךְ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, יוֹתֵר טוֹב שְׁתַּחֲבֵר אֶת עֲצֻמְךָ עִם קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים שְׁקוֹרִין כָּל לַיְלָה חֲצוֹת וְשׁוֹקְדִים בַּתַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעוֹסְקִים הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה וּבַתַּפְּלָה, וְאִם תֹּאמֶר שְׂאִין דְּבַר כְּזֶה, אֲנִי אוֹמֵר לָךְ שְׂיִישׁ דְּבַר כְּזֶה, אַכֵּל צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵיהֶם, כַּמּוֹכָא בְּאַרִיכוֹת (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'). וְרֵאוּי לָךְ לְלַמֵּד עַכְשָׁו אֶת הַהֲלָכָה הַזֶּה, אֲזוּ תֵרְאֶה אִיךָ שָׂרְבֵנוּ ז"ל חֵי, וְתִלְמִידֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיִּים וְקַיָּמִים, וְעַלֶיךָ לְלַמֵּד עַכְשָׁו אֶת הַהֲלָכָה הַזֶּה, וְשֵׁם תֵרְאֶה נוֹרְאוֹת גַּפְלָאוֹת שְׁמַדְבַּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אִיךָ שְׁהַצְדִּיק מְנִיחַ אַחֲרָיו תִּלְמִידִים, וְהַתְּלַמִּידִים מְנִיחִים אַחֲרֵיהֶם עוֹד תִּלְמִידִים וְעוֹד תִּלְמִידִים, וְכָךְ דְּבַרֵי הַצְדִּיק חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַיִּיתִי צָרִיךְ לְהַאַרֶיךָ לָךְ עוֹד הַרְבֵּה בְּנִקְדוֹת הָאֱלוֹ, אַךְ מֵאַפְסֵי הַפְּנָאֵי אֶקְצֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקמ.

כְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּדְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וָרַעִי, הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ עִם הַגְּלִיוֹנוֹת לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׁשְׁתִּי כְּעַל כָּל הַיּוֹם שִׁמְצָא בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה אֲבָרְךָ שְׁמַחְדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה בְּנוּיִים

אֲשֶׁר א' תתקמ בנחל קפה

ומיִסְדִים על דְּבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל, וְתִהְיֶה לָאֵל, הֵם נְאִים וּמִתְקַבְּלִים וּמְחֻזְקִים מְאֹד מְאֹד — אֲשֶׁרִיךְ שְׂזִכִיתָ לָזֶה. וְהֵם רְאוּיִים לְדְפוּס בּוֹדָאֵי בְּלֵי שׁוּם סִפְק — אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה. כִּי כִּבְר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (הוֹבֵא בְּיִלְקוּט שׁוֹפְטִים, רַמְזוּ מַט): כֹּל מִי שֶׁמְחַדֵּשׁ דְּבָרֵי תוֹרָה עַל פִּיּו, דוֹמָה כְּמִי שֶׁמְשַׁמְעִים אוֹתוֹ מְשַׁמְעִים, וְאוֹמְרִים לוֹ, כִּךְ אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא, עַיִן שָׁם; וּבִפְרָטִיּוֹת דְּבָרֵי תוֹרָה כְּאֵלוֹ, הַמְחֻזְקִים וּמְאֻמְצִים אֶת כָּל מְרִי גִפְשׁ וּמְקַרְבִים יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, אֵינן לְמַעַלָּה מִחֲדוּשֵׁי תוֹרָה כְּאֵלוֹ, וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי (בְּהַקְדַּמַת הַתְּקוּנִים): וְעַבִּיד לִיהַ קִנְאָ בְּהַאֵי חַבּוּרָא, וְלְכָל מְשַׁרְיִין דְּאֲזַלִּין מִתְּתַרְכִי בְּתַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הִיא וְשְׂכִינְתֵיהּ לְחַבְרָא לֹוֹן בְּהַאֵי חַבּוּרָא לְאֲשַׁתְּפַחָא בֵּיהּ גִּיחָא לְאֵלִין מְשַׁרְיִין דְּנִשְׁמַתִּין דְּאֲזַלִּין מִתְּתַרְכִין מְשְׂכִינְתָא וְכוּ';² כִּי הֵלֵא הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה וְכוּ' וְכוּ', מִנְחִים בְּשָׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתְחַתִּיו, וּמֵר וּמְרוּר לָהֶם, וְחֲשֶׁף וְלֹא אוֹר בְּעַדָם, וְאֵינן לָהֶם שׁוּם תִּקְוָה וּמְנוּס וְכוּ', וְהֵם שְׁבוּרִים וְרַצוּצִים וְכוּ', וְכִשְׁיִמְצְאוּ אֶת חֲדוּשֵׁיךָ, הֵלֵא חֵיוֹת חֲדָשָׁה תִּפְנֵס בָּהֶם, וְיִקְבְּלוּ מִזֶּה חֲזוּק עֲצוּם, וְיִזְכוּ עַל־יְדֵי־זֶה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוֹת לְלַמֵּד שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וְכוּ' וְכוּ'; וְעַל־כֵּן חֲזוּק וְהַתְּחַזֵּק, וְחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, וְיִתְבַּקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרַךְ שֶׁחֲדוּשֵׁיךָ יִהְיוּ קֵן לְנִשְׁמוֹת דְּאֲזַלִּין מִתְּתַרְכִין מְשְׂכִינְתָא, וּמִי שֶׁיִּסְתַּפֵּל בָּהֶם, שְׂיִהְיֶה לוֹ הַרְהוּר תְּשׁוּבָה אֲמַתִּי.

וְהֵגַה בְּמָה שֶׁכְּתִבְתָּ לִּי, שֶׁאֶחָד קָלַל אוֹתְךָ, כִּכְר יִדְעַת כִּי קָלַלְתָּ חֲנָם לֹא תִבּוֹא, וְתִתְהַפֵּף עַל הַמְקַלֵּל. וּמָה שֶׁאַתָּה מְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ, כִּי הֵלֵא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְגִלָּה טו.): אַל תְּהִי קָלַלְתָּ הַדְּיוּט קָלָה בְּעֵינֶיךָ, וְכֵן אָמְרוּ (מִכּוֹת יא.): קָלַלְתָּ חֲכָם אֶפְלוּ עַל חֲנָם הִיא בָּאָה, תִּדְעַ כִּי בְּדַבְרְךָ אֵתָה חָף מִפְּשַׁע, רַק מִדַּת הַקְּנָאָה וְהַשְׁנָאָה נִגְעָה בּוֹ, וְרַבְנּוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת קָלְלָה, סִימָן א'): אֲדָם הַרְגִיל

(צ) וְעוֹשֶׂה לוֹ קֵן בְּחַבּוּר הֵנָּה וְלְכָל הַמְחַנּוֹת שֶׁהוֹלְכִים מִגְרָשִׁים אַחֲרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ, לְחַבְר אוֹתָם בְּחַבּוּר הֵנָּה, לְהַמְצִיא מְנוּחָה לְאֵלוֹ הַמְחַנּוֹת שֶׁהוֹלְכִים מִגְרָשִׁים מִהַשְׂכִּינָה וְכוּ'.

בקללות, הוא מעולם התהו, והשם יתברך הבטיח לאברהם אבינו (בראשית כז, כט): "אורריך ארור ומברכיה ברוך". וצריך להבין, למה הצרך אברהם אבינו להבטחה כזו, אשר לא נמצא בשום אחד מאבות העולם והנביאים וכו'? ויש לומר כי הוא היה הראשון שגלה ופרסם אלקותו יתברך בעולם, ועל-פן בודאי היו לו הרבה שונאים, הן מצד קנאה, והן מצד ההתנגדות, עד שאמרו עליו אנשי דורו: בשביל המין הזה יש לנו כל הצרות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, ובודאי קללו אותו הרבה מאד, רחמנא לצלן, ועל-פן היה ההכרח להבטחה כזו, שאורריך ארור ומברכיה ברוך. וזה סובב על כל אחד ואחד הרוצה לעשות פאברהם אבינו — לגלות ולפרסם אלקותו יתברך בין בכתב ובין בעל-פה, ובודאי נמצאים אנשים בעלי קנאה, ומעוררים מדנים עליו ומקללים אותו, בודאי יקנים עליהם אורריך ארור; ועל-פן, חמדת לבבי, אל תפחד כלל, כי בדברי רבנו ז"ל נאמר (תהלים קיט, מו): "ואדרבה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש", ואדרבה חוב קדוש עליך, להתגבר ולהתחזק, לדבר ולדרש ברבים מדברי ועצות רבנו ז"ל, ולא לפחד כלל, אדרבה אם לא תעשה זאת, רק תתפעל ותחלש דעתך מאלו המצערים אותך, אז דיקא יש לך מה לירא, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין צא:): כל המונע הלכה מפי תלמיד, אפלו עברין שבמעי אמן מקללין אותו; וישבו המה אלינו ואנחנו לא נשוב אליהם, אל תחניף שום בריה שבעולם יהיה מי שיהיה, אפלו מאנשי שלומנו, אתה עשה את שלך, לגלות ולפרסם את דעת האמת בעולם, כי החנפה היא מדה רעה מאד מאד, עד שאמרו חז"ל (סוטה מא:): כל אדם שיש בו חנפה אפלו עברין שבמעי אמן מקללין אותו; כי בזה שאדם חונף את חברו, בזה רחמנא לצלן, כופר בו יתברך. וכמו שאמרו חז"ל (בראשית רבה מח, ה): כל חנפה שנאמר במקרא במינות הכתוב מדבר, ובנין אב שבכלם "פחדו בציון חטאים אחזה רעה חנפים" (ישעיה לג, יד), הינו כי צריך להרגיל את עצמו תמיד רק לבטל את עצמו אליו יתברך, ולא יהיה למראה עיניו, כי אם אמתת מציאותו יתברך, ויחקק בדעתו, אשר

מלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך ממלא כל עלמין ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, וכשידע ידיעה זו, אז אינו צריך שום ברירה ואינו מתירא משום ברירה, ואינו חונף את שום ברירה, כי יודע ועד, אשר הכל תלוי רק בו יתברך, ומה שצריך הוא מבקש רק ממנו יתברך, וכל היום וכל הלילה שפתותיו מדברות ומנענעות שירות ותשבחות, תפלות ותחנונות ובקשות וכו', ולהפך תכף ומיד פשוט מדיעות אלו, אז הוא נופל למינות ממש, רחמנא לעלן, ומתחיל לחנף את זה או את זה שיאחז עמו ויחזיק בו וכדומה, ואז מתחילים עמו כל מיני צרות, כמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש (ספר המדות, אות חנפה): "על-ידי חנפה בא לנבול פה". כי כן דרכם של החנפים, שמדברים ומדברים, עד שמשלים בדבריהם נבול פה, רחמנא לעלן באפן שיתקבלו דבריהם, "על-ידי חנפה בא פחד", כי מאחר שחושב תמיד, אולי איני חונף אותו הרבה, ועל-ידי זה לא אקבל מה שאני מבקש, או אולי חברי יחנף אותו יותר, על-ידי זה יקבל מה שרוצה, ועל-ידי זה הוא שרוי תמיד בפקדים וכו', "על-ידי חנפה בא כאב לב", כי הוא תמיד דואג, הלא לא יהיה לי מה שאני רוצה, וכואב לו לבו תמיד. "על-ידי חנפה נתעורר הדין", כי הוא תמיד בכעס ובקפידות, וכמו שהוא מתנהג עם אחרים, כך מתנהגים עמו מלמעלה, "על-ידי חנפה בא לידי כפירה", כי אינו חונף, כי אם פשוט בו יתברך, חס ושלום וכנ"ל, עין שם בדברי רבנו ז"ל, והם יסוד גדול בקיום האדם ברוחניות ובגשמיות. ועין בדרך ארץ זוטא (פרק ב'): אל תאמר אהנף לזה — שיאכילנו, רק בטח בה; ואמרו בילקוט דברים (רמז תשצג): כל מי שידע שחברו רשע ומחניף לו, ראוי שיבאו עליו כל הקללות וכו', עין שם; ועל-פני חמדת לבבי, פלך מפל השטיות והדמיונות וקטנות המחין האלה, והחזק ביראת ה' כל הימים, ושתק שתק למחרפיד ולמבזיד, כי (מדרש שוחר טוב, תהלים טז): כל מי ששומע קללתו ושותק, נקרא חסיד; וברח רק אליו יתברך, הן בשיתה בינך לבין קונך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, והן

בְּהִתְמַדָּה רַבָּה וּבִשְׂקִינָה נִפְלְאָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל כָּלֵם — חֲזוּק, חֲזוּק לְחֹדֶשׁ בְּכָל יוֹם חֲדוּשֵׁי דְאֹרְיָתָא, כִּי יֵשׁ לָנוּ רְשׁוֹת וְאֹזְהָרָה רַבָּה מִרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהִזְהִיר מְאֹד מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְחֹדֶשׁ בַּתּוֹרָה, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), שֶׁהוּא תַקּוּן גְּדוֹל לְאָדָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאֵל תֹּאכֶה וְאֵל תִּשְׁמַע לְשׁוֹם לֶץ וּמְקַטְרֵג עֲלֶיךָ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ שֵׁם טוֹב בְּעוֹלָם, לֹא כִּמוֹ שֶׁהִמְקַלֵּל מְבַזֵּה אוֹתָךְ, וְאִף שֶׁהִסְחֹרָה שְׁלוֹ נַחֲטָפֶת לְעַת עֲתָה כִּמוֹ שָׁמֹן, זָכַר מֵה שֶׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קִהְלַת ז, א): "טוֹב שֵׁם מִשָּׁמֶן טוֹב"; וְאָמְרוּ חו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה מַח, א): שָׁמֶן טוֹב מְקִיטוֹן לְטָרְקֵלִין, וְשֵׁם טוֹב הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, הֵינּוּ הַלְשׁוֹן-הָרַע שֶׁמְדַבֵּר עֲלֶיךָ, אֵינּוּ הוֹלֵךְ רַק מִחֹדֶר קָטָן לְחֹדֶר שְׁנֵי הַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ וְלֹא יוֹתֵר, אֲבָל שֶׁמֶךְ הַטּוֹב בְּחֲדוּשֵׁיךָ וּסְפָרֶיךָ הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּירָא וְאֵל תִּפְחַד כָּלֵל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תַּעֲנֶה לְמַחְרָפֶיךָ דְבָר, כִּי כֵן הוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁעָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְשִׁמְעַת בְּזִיוְנוֹ וְיָדָם וְיִשְׁתַּק, וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, כִּי זֶהוּ עָקַר הַשְּׂמִיחָה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂזוּכָה לְשִׁמְחָה עַל עֲלֻבוֹנוֹ, וְסוּבָל כָּל הַבָּא עֲלָיו וּמְקַבְּלוֹ לְטוֹבָה, זוֹכֵה לְכַבוֹד אֱלֹקֵי, שֶׁפַּע הַכֹּתֵר, וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׂזוּהָ כְּנֻת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים צו, יב): "שִׁמְחֵהוּ צְדִיקִים בְּה'", שִׁמְחֵהוּ רֵאשִׁי תְבוֹת: "שׂוֹמְעִים חֲרָפְתָם וְאִינָם מְשִׁיבִים".

וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר הָיוּ עֲזֵי פָנִים שֶׁקָּמוּ עַל הַיְרָאִים וְהַכְּשָׁרִים, וְחָרְפוּ וּכְזוּ אוֹתָם, וְהֵם שֶׁתָּקוּ וְלֹא עָנוּ לָהֶם, רַק אֲדַרְבָּה נִתְעוֹרְרוּ יוֹתֵר לְשׁוֹב אֲלָיו יִתְבָּרַךְ. וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְבָנוּ ר' יִצְחָק ו"ל, שֶׁהִמְחַלְקֵת וְהַהֲתַנַּגְדוֹת עוֹרְרוּ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְחֻטְיָ חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, וְלִבְרַח אֲלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה זוֹ תִּפְלָה, וְנִתְעוֹרְרוּ מִחֹדֶשׁ. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲזוּת, סִימָן ו'): כִּשְׂרָשַׁע מַעֲזֵי בִפְנֵי יֵשֶׁר, אֵין זֶה אֱלֹא כְּדֵי שֶׁהִיָּשֶׁר יִפְשַׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו; וְעַל-כֵּן אֶהוּבֵי, חֲזוּק וְחֲזוּק, וְאֵל תִּצָּא לְרִיב עִם הַמְּצַעְרִים אוֹתָךְ, וְסָבוּל תִּסְבֵּל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ בְּכָל זֶה כְּנֻתָה עִמָּךְ, שֶׁהִיא מִסְתָּרֵי נִסְתָּרוֹת וְכוּ', וְעֲשֵׂה כְּמִנְהַג הַחֲסִידִים הָעוֹשִׂים לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין, וְהָיוּ דָן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת. וְתִאֲמִין לִי,

שְׂרָאוּי לָנוּ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְדָשׁ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מֵרַבִּי אָמֵת כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ כַּל-כָּף, רַבִּי הַמְּקָרֵב אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

וְהַיּוֹם לְמִדְתֵּי עִם אֲבָרָךְ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה מֵהַזְבוּב וְהָעֶכְבַּיִשׁ, וְתַהֲלֶה לְאֵל, נִתְחַדְּשׁוּ דְבוּרִים נִפְלָאִים, עַד שֶׁלֹּא יִדְעֵנוּ הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, שְׁאָנוּ זוֹכִים לְטַעַם מֵהַאִי נַחְלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה. וְהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה נִגְעַע הִרְבֵּה גַם אֵלָיךְ, עַיִן שָׁם בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, אֵיךְ שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל הַנְּשֻׁמָּה שֶׁתְּקָרֵב רְחוּקִים, וְצָרִיכִים לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּהַדָּף, וְכִשְׁהַדָּף מִגֵּן עָלָיו, אֵינוֹ צָרִיךְ לִפְחֹד מִשׁוּם כְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם. וַיֵּשׁ לְדַבֵּר דְּרָף הוּא רֵאשִׁי תְבוּת: דְּבָרֵי פִּיּוֹ, שֶׁהוּא עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת שֶׁמְדַבֵּר מִפִּיו, אֲשֶׁר כָּל עֲנִין הַהֲתַבּוּדוֹת הוּא אֲתַעוּרְרוֹתָא דְלִתְתָא, שֶׁמְתַעוּרֵר מִלְמַטָּה בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּבְאָמֵת קָדָם בָּאָה הַתַּעוּרְרוֹת עֲלֵיוֹנָה, וְאַחַר-כָּךְ בָּאָה הַתַּעוּרְרוֹת מִלְמַטָּה, אֲבָל לְעוֹלָם הַהֲתַעוּרְרוֹת מִלְמַטָּה הֵיא כְּפִלִּים, כִּי אֵין טַפָּה יוֹדֵדֵת מִלְמַעְלָה שְׁאֵין עוֹלִין כְּנִגְדָּה טַפִּים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (זֶהר פִּינְחָס רַמּוֹ: וְעַיִן תַּעֲנִית כּה:). וַיֵּשׁ בְּהַדָּף הַזֶּה סוֹד נִפְלָא כִּידוּעַ, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁבְּמַעֲשֵׂה זֶה מְרַמֵּז שָׁם מ"ב, שֶׁהוּא הֵשֵׁם הַמְּסַגֵּל לְהַבְרִיחַ אֶת הַמְּזִיקִים. וְעַיִן הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-תוֹרָה, פִּרְשֵׁת חַיֵּי שָׂרָה, מֵהַ שְׂגָלָה הָאֲרִיז"ל, כִּי מִלְמַעְלָה יוֹרֵד רַק שָׁם מ"ב אֶחָד, וּמִלְמַטָּה עוֹלִים שְׁתֵּי פְעָמִים שָׁם מ"ב, שֶׁהוּא פ"ד וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְהֵם סוֹדוֹת נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים לְעַבְדָּה וְלַמַּעֲשֵׂה, כִּי כִשְׁאָדָם מְרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְאַחֵז בְּדַבְרֵי פִּיו, וּבְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִסְפַּר לִפְנֵי אֶת כָּל לְבוֹ, וּמִתְקַף קִטְנוּתוֹ וְדַחְקוּתוֹ מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם רַע, וְשׁוּם נִזְק וּמְזִיק לֹא יוֹכְלוּ לְגַעַת בּוֹ, מֵאַחַר שֶׁמִּתְחַבֵּא בְּסִתֵּר צֶל כְּנַפְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז כִּשְׂרַגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּפֶה מְלֵא, יֵשׁ לוֹ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים ק:): בְּשַׁעָה שֶׁאֲתָה עוֹמֵד

ומתפלל, תהא בשמחה עצומה, שאתה מתפלל למלך אל חי ונקים. ואולי לזה כָּנֻנו חז"ל הקדושים (ערויבין נר.): אימתי שמחה לאיש? בזמן שמענה בפיו, הינו בזמן שיש לו טענות נכונות ודבורים אליו יתברך; כי מי שחזק בדעתו, שיעבר עליו מה שיעבר וכו', לא יפסיק מלדבר עמו יתברך, ואף שידמה לו שאין מי ששומע לו וכו', אף-על-פי-כן לא יפסיק מלדבר עמו יתברך, אז דיקא אין לו ממה להתנרא, כי הדין שהיא דבור פיו, יגן עליו, כי ישראל אין כחן אלא בפה, כמו שאמרו חז"ל (מדרש שוחר טוב, תהלים קמט): פיהם של ישראל הוא חרבם, שנאמר (תהלים קמט, ו): "ותרב פפיות בידם", ואמרו (במדרש תנחומא, פרשת בשלח): מה תולעת אינה מכה אלא בפיה, כך ישראל מכים בפיהם על-ידי תפלתם, עין שם; וכן להפך, גם כל הצרות והירידות והקטנות והדחקות עוברים על האדם על-ידי דבורי פיו, כמו שכתוב (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו"; עקר הרוח סערה שנתהנה במח האדם הוא מפגם הדבור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח), כי על-ידי פגם הדבור באים לידי נפילה, רחמנא לצלן (עין שם, סימן כט); ואמרו חז"ל (תנא דבי אליהו זוטא, פרק טז), אפלו אם אדם עושה הכל אינו מספיק להכל היוצא מפיו אפלו שעה אחת, שנאמר (קהלת ו, ז): "כל עמל האדם לפיהו" וכו', עין שם.

ובאמת יש להאריך בזה קונטרס גדול על-פי דברי רבנו ז"ל ממעלת קדשת הדבור, וכבר האריך בזה ה"חפץ-חיים" הקדוש על-כן קתהו משם.

ועכשו ההכרח לי לקצר מפני הטרדה שנתהנה לי, שבאו אורחים מאנשי שלומנו היקרים לביתי, וההכרח לדבר עמהם עכשו מדעת רבנו ז"ל, אשרינו ואשרי חלקנו, ועוד חזון למועד להאריך לה עוד מרב אהבתי אליך.

ידיך הדורש שלומך...

א' תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נֶגֶן עָלֵינוּ ... נִרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְזָה לְנַפְשְׁךָ,
וְתִדַּע שֶׁכָּל אֱלוֹהֵי שְׁלֹמֹךָ "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הַצְּלִיחוּ מְאֹד מְאֹד
בְּחַיֵּיהֶם, וְאֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁכָּל עֵקֶר הַתְּחִזְקוֹתַי זֶה רַק
מִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי כִּשְׁהֵיִתִּי בַּחֹר צָעִיר בְּגִיל שִׁשְׁ-עֶשְׂרֵה
וְהַתְּקַרְבָּתִי אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, זְכַנְי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַשִּׁיג אֶת
הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֲזַל לֹא הָיוּ לִי כִּי אִם שְׁנֵי חֲלָקִים, וְלַמְדָּתִי בְּזֶה
הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד, וּכְכֹל שֶׁהַשְּׂגָתִי עוֹד חֲלָק וְעוֹד חֲלָק הַתְּמַדָּתִי בְּזֶה,
עַד שֶׁזְּכַנְי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַשִּׁיג אֶת כָּל הַחֲלָקִים, וְהֵיִתִּי רְגִיל
בְּזֶה מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁהָיָה שָׁגוֹר עַל לְשׁוֹנִי, וְזוֹ הַתְּחִזְקוֹת שְׁלִי עַד
הַיּוֹם, וְעַל-כֵּן גַּם אֶתָּה רָאָה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
וְתִמְצָא שֵׁם הַמּוֹן הַתְּחִזְקוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

א' תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נֶגֶן עָלֵינוּ ... נִרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, הָעֵקֶר תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, לְהִיּוֹת סְבָלָן עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עֲלֶיךָ, וְלִדְעוֹתֵי זֶה הַמְּדֻרָגָה הַכִּי קָשָׁה לְהִגִּיעַ אֵלֶיךָ, וְעַל זֶה צָרִיף לְהִתְיַגֵּעַ כָּל יְמֵי חַיָּו — לְהִיּוֹת סְבָלָן, לְדַם וְלִשְׂתָק וְלֹא לַעֲנוֹת לְכָל הַמְּבֹזֵז וּמְחַרְפוֹ וּמְגַדְפוֹ וְכוּ' וְכוּ', כִּי טַבַּע שֶׁל הָאָדָם שְׂרוּצָה לַעֲנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל אָדָם צָרִיף לְדַעַת מַה הוּא חָטָא נֶגַד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא צָרִיף לְקַבֵּל אֶת זֶה לְכַפֵּרֵת עֲוֹנוֹת. וְעֵצָה גְדוֹלָה לְסְבָלָנוּת הִיא לִשְׂתָק, אֵינְךָ צָרִיכִים לְהִגִּיב עַל כָּל דְּבָר מַה שְּׂאוּמְרִים לוֹ, וְאֵינְךָ צָרִיכִים לְהִתְעַצְבֵּן, וְכִדְאֵי לָךְ לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, (חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה), וְלוֹמַר עַל זֶה תִּפְלֶה מִ"לִּקוּטֵי-תִּפְלוֹת", כִּי שֵׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ו"ל מֵאָרְץ אֲפִים וּמִסְבָּלָנוּת שְׂזוּכִים עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם; כִּי נוֹרָא וְנִפְלָא הוּא מְאֹד. וּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ז'), אֲשֶׁר כָּל עֲנִיָּן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים י"א, יב): "תְּמִיד עֵינֵי הַנְּי"ה בָּהּ מְרֻשֵׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית הַשָּׁנָה", וְלִכְּנֹן אֵי אֲפָשֶׁר לְזַכּוֹת לְמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, אֲלֵא עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה, שֶׁיִּדְבִּיק אֶת עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִדַּע אֲשֶׁר דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן לֹא נִעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֲלֵא מִהֶמְאָצִיל הָעֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, וְלִכְּנֹן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה, וּמַה שְּׂקוּרָה אֶתְּךָ בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמֵי תִדַּע שֶׁזֶה הַכָּל מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאֲשֶׁר יִדְבַר הָאִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאֵף שְׂאֵנֵי יוֹדַע שְׂאֵתָה מִתְפּוֹצֵץ מְרַב צְרוֹת וְיִסּוּרִים, שְׂעוּבָרִים עֲלֶיךָ מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵינְךָ שׁוֹם עֵצָה לְהִנָּצֵל מִפְּגַעֵי וּמִקָּרֵי הַזְּמַן, אֲלֵא עַל-יְדֵי תִּפְלָה וְהִתְבּוּדוּת לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אָבֵל גַּם שָׁם צָרִיכִים סְבָלָנוּת, כִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה בְּתִפְלָה, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים כ', קצ"ו); כִּי אֲפִלוּ בְּתִפְלָה אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה, אֲלֵא לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּנַת חֲנֻם, וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא, עֲלִיו לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, לְזַרֵּק אֶת הַתִּפְלוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלַעֲמֹד כְּעֵנִי בְּפִתַח וּלְבַקֵּשׁ וְלְהִתְחַנֵּן רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק וְאֲמִיץ בְּדְבָר זֶה אֲזוּ בְּרַב הַיָּמִים תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת. אַתָּה צָרִיף לְדַעַת

אָשֶׁר א' תתקמב בַּנְחַל קצג

שָׂרְבֵנוּ וְ"ל אָמַר, שְׁלֵהֲרֵבָה אֲנָשִׁים לֹא מֵרָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם מֵה שְׁפוּעֵלִים אֲלֵא רַק אַחַר שְׂיִצְאוּ מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן אָסוּר לָךְ לִפְל בְּדַעְתָּךְ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כָל יְגִיעָה וַיְגִיעָה, וְכָל טְרַחַת וְטְרַחַת, וְכָל הַעֲתָקָה וְהַעֲתָקָה שְׂאָדָם נֶעְתָּק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עוֹשֵׂה רָשָׁם גָּדוֹל לְמַעַלָּה, וּמַחֲמַת שְׂאִין בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מֵה קוֹרָה לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְכוּ' וְכוּ', עַל־יְדִי־זֶה הֵם נִשְׁפָּרִים. וּבִקְאֻמַּת לֹא־כֵן הוּא, כִּי 'לִית רְעוּתָא טָבָא דְאִיתְעָבִיד' (זִהַר תְּרוּמָה קג:) [אֲפִלוּ רְצוֹן טוֹב אֵינּוּ נֶאֱבָד]; כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כָּל דְּבָר שְׁעוֹשִׂים בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן רָאָה לְהַחֲזִיק מִעֲמֹד וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, וְאִזּוּ בְּרִבּוֹת הַזְּמַן תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲבָל זֶה תִּקַּח לְעֲצֻמָּךְ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר — לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, כִּי עִם מֵדַת הַסְּבָלָנוֹת עוֹבְרִים עַל זֶה הָעוֹלָם, וּבְלִי סִבְלָנוֹת הָאָדָם נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי.

וְלִדְעִתִּי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ יִכְנִיס בְּעוֹלָם מֵדַת הַסְּבָלָנוֹת, מֵדַת אַרְךָ אֲפִים, כִּי תִכְף־וּמִיד כְּשְׂאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמֵדַת אַרְךָ אֲפִים וְסִבְלָנוֹת, הוּא נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו; כִּי כָל הַצְּרוּת וְהַיִּסּוּרִים וְאֲפִלוּ הַחֲטָאִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, שְׂאָדָם חוּטָא, זֶה רַק מַחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, שְׂרוּצָה תִכְף וּמִיד מֵה שְׂרוּצָה וְכוּ' וְכוּ', וּכְשֶׁאִין הוֹלֵךְ לוֹ, אִזִּי נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וּמוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שְׁלוֹ עַל אַחֲרִים, וּכְמוֹ־כֵן הוּא בְּבִית עִם אִשְׁתּוֹ וַיִּלְדּוּ וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יְדִיעָה זוֹ הֵיטֵב: "לֹא כָּל מֵה שְׂרוּצִים מְקַבְּלִים, וְלֹא כָּל מֵה שְׂמֻקְבָּלִים רוּצִים". וְזוֹ יְדִיעָה מְאֹד מְאֹד נְחוּצָה, כִּי רַב בְּנֵי־אָדָם נִשְׁפָּרִים מַחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, שְׁפַל־כָּף דוֹחֲקִים אֶת הַשְּׁעָה וְרוּצִים תִּכְף־וּמִיד מֵה שְׂרוּצִים, וּכְשֶׁאִין הוֹלֵךְ לָהֶם הֵם נִשְׁפָּרִים לְגַמְרִי, וְלִכֵּן אִם אַתָּה רוּצָה לְחִיוֹת חַיִּים אֲמַתִּיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים, רָאָה לְהִיּוֹת מִישָׁב בְּדַעְתָּךְ, וְשׁוּם דְּבָר שְׂבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתָךְ, וְדִיקָא עַל־יְדִי־זֶה תִצְלִיחַ דְּרַכָּךְ בְּזֶה וּבְכָא וּלְנִצַּח נִצְחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתקמג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל הַקָּפִיד מְאֹד עַל לַמּוֹד הַפּוֹסְקִים, וְהִזְהִיר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁיִלְמְדוּ בְּכֹל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר בְּשִׁלְחָן עָרוּף, וְאֵל יַחֲסֹר לוֹ יוֹם אֶחָד בְּלִי סְעִיף שִׁלְחָן עָרוּף, לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן, כִּי עַל-יְדֵי לַמּוֹד שִׁלְחָן עָרוּף, מְבָרַר אֶת הַטּוֹב מִהָרַע, (לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'), וְעַל-יְדֵי לַמּוֹד שִׁלְחָן עָרוּף זֹכִים לִידֵי יִרְאָה (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת יִרְאָה, חֶלֶק ב', סִימָן ג'); וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לַעֲצֻמְךָ חֶק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם שִׁלְחָן עָרוּף, וּבִהַתְחִלָּה תִּרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִחִבֵּר רַמ"א, תִּתְחִיל מִהַתְחַלַּת אֲרַח חַיִּים, עַד שֶׁתּוֹכַח לְסִים אֶת כָּל אֲרַח חַיִּים תִּתְחִיל יוֹרֵה דַּעָה, כְּשֶׁתְּסִים יוֹרֵה דַּעָה תִּתְחִיל אֲבָן הַעֲזוֹר, כְּשֶׁתְּסִים אֲבָן הַעֲזוֹר תִּתְחִיל חֲשׁוֹן הַמְּשַׁפֵּט, וּכְשֶׁתּוֹכַח לְסִים תִּתְחִיל עוֹד פְּעַם, וְכָךְ תַּעֲשֶׂה כְּמָה פְּעָמִים לְלַמֵּד רַק מִחִבֵּר רַמ"א בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים, בְּאִפְּן שֶׁתִּדַּע אִיפֹה כָּל סִימָן וְסִימָן נִמְצָא, וְזֶה תְּקוּן גָּדוֹל לְנִשְׁמָה. וְצָרִיכִים לְהִזְהַר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְזֶה נִקְרָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל: הַשִּׁלְחָן עָרוּף הַקְּטָנִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שֶׁנִּלְמַד שִׁלְחָן עָרוּף עִם כָּל הַנוֹשָׂא כְּלִים, וְאָמַר: וְאִם אֵי אִפְשָׁר לוֹ עַל-כָּל-פְּנִים יִלְמַד בְּשִׁלְחָן עָרוּף הַקְּטָנִים וְזֶה סוֹבֵב עַל מִחִבֵּר רַמ"א, כִּי אִזּוּ הִיָּה נִדְפָס בְּכַרְךָ אֶחָד שִׁלְחָן עָרוּף מִחִבֵּר רַמ"א, וְעַל-כֵּן כְּדַאי לָךְ לְהַתְחִיל בְּלַמּוֹד מִחִבֵּר רַמ"א, וְלִגְרַם הַרְבֵּה סִימָנִים בְּכֹל יוֹם, בְּאִפְּן שֶׁתּוֹכַח לְסִים הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת הַשִּׁלְחָן עָרוּף, וְזֶה תְּקוּן גָּדוֹל מְאֹד, בְּרוּר הַטּוֹב מִהָרַע; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֵחַ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם שִׁלְחָן עָרוּף, וּמְקִים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים לוֹמְרִים: כָּל יוֹם שֶׁלֹּא לּוֹמְדִים שִׁלְחָן עָרוּף

ואין מתבודדים, אין הוא נקרא 'ברסלבר חסיד', הוא יכול להיות מה שרק רוצה, צדיק ולמדן ומקבל, אבל להקרא 'ברסלבר חסיד' אי אפשר רק כשמתבודד בכל יום להתדוש-ברוך-הוא, ומפרש שיחתו, ומספר להתדוש-ברוך-הוא כל מה שעובר עליו, ולומד שלחן ערוך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתקמד.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר פי תצא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לאהובי, אחי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומה אמר לך, ידידי היקר, שמאד מאד הסבלת, כי כבר אמר החכם מפל אדם (משלי כו, יז): "מחזיק באזני כלב עבר מתעבר על ריב לא לו", פי כל עסקנו הוא לברח מהבלי העולם הזה ולרדף אחריו יתברך בשיחה זו תפלה, להיות רגיל לדבר עמו יתברך — בין בביתו בין בלכתו בדרך, בין בשדה, בין ביער, בין במרתף או בעליה על הגג וכו' וכו', שפתותינו צריכות תמיד להתנועע עם שיחות ותפלות, פי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי הכל לכל מה שלמראת עיניך הוא אלקות גמור, רק בהתלבשות הזו, פי מלא כל הארץ כבודו; ועל-פן צריכים תמיד רק לדבר עמו יתברך, ולספר לו הכל, וכן לשקד מאד מאד על דלתות התורה הקדושה, להיות בכל מקומות התורה הקדושה כרצונו של רבנו ז"ל, שאמר (שיחות-הר"ן, סימן כח): ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים וכו', עין שם; ובפרטיות עכשו בימי אלול הקדושים, שיש כל-כף הרבה עבודה, לומר הרבה תקונים ולקוטי-מוהר"ן ולקוטי-תפלות ותהלים והשעורים הקבועים בשלחן ערוך ובמקרא, משנה, גמרא, מדרש,

ואיך יש פנאי לדבר מזה או מזה, ומכל שפן להתערב במחלקת של שטות הנוכעת מקנאה, שנאה ורדיפת הכבוד. מה אמר לך "מען קען נישט אויס גלייכען אלע מחות"ק, על-פן פלך ממנו, ולא תתחיל להצטדק לפני שום ברעה, יאחזו כל אחד דרכו, ותניח שידברו עליך, כי בזיונות הוא ענין גדול בדעת רבנו ז"ל (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ו'), ומועיל מאד מאד להגיע אל השלמות, אתה ברח לך רק בכל יום אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לילך בכל יום למקוה שהוא המתקת הדינים, וכשתטבל תכונן שאתה מתחבא בעצמות האין סוף ברוך הוא, ותבטל את עצמך אז אליו יתברך, אשר זהו עקר הקדושה והטהרה. אף למען השם, תברח מכל מיני לצים יהיה איך שיהיה (אפלו מאלו המסתובבים בין אנשי שלומנו), והחזק ביראת שמים כל הימים, ואז טוב לך לנצח נצחים, כי ימינו הבל ועוד מעט יהיה ההכרח למות ולהפשיט את הגוף הגשמי, ומה ישאר ממך, כי אם הנקודות טובות שחטפת בכל יום: נעגיל וואסער', ברבת אשר יצר', ציצית, תפלין, צדקה, תורה ותפלה וכו' וכו'; ועל-פן למען השם, הרחק ממך את העצבות, ותהיה רגיל בנגונים של שמחה בינך לבין עצמך, ותכניס את עצמך לגמרי בתוך האמונה הקדושה, לידע כי הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקות יתברך, ושום ברעה לא תוכל להיטיב לך, ומכל שפן שלא תוכל להרע לך מבלעדי רשותו יתברך, ועל-פן למה תהיה כל-כך כל-כך בעצבות, הלא השם יתברך אתך, עמך ואצלך, גאט וועט דיר בנודאי אויס פירען" אם תחזיק בתמך לדבר עמו יתברך, ולאחזו את עצמך ברבנו ז"ל כל הימים.

דידך לנצח...

ק) אי אפשר לישר את כל המחזות.

ר) נטילת ידים בבקר.

ש) אלקים בודאי יגמור ענינך.

א' תתקמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁפְתֵי־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי,
הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי עִם הַפֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקְךָ,
שֵׁשׁ לָךְ חֵלֶק בְּהַפְצַת הַמַּעֲיָנוֹת.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי בְּזֶה הַמְעוֹרָר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וּתְהִלָּה לְאֵל,
אֲנוּ נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ 'בְּרִסְלָכֵר חֲסִידִים', חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנַעֲמִים, וְצָרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, הֵן עִם עֲצָמוֹ
וְהֵן עִם חֲבֵרָיו, לְהַזְכִּיר לְעֲצָמָנוּ אֶת עֲצָם נִפְלְאוֹת הַזְּכוּת שֵׁשׁ לָנוּ.

וְאוֹדוֹת שְׂדִבְרָת וְאַחֲרֶיךָ הַתְּחַרְטָה, כִּכָּר אָמַר הַחֲכָם: כִּשְׂאֵדְבָר
אֲתַחַרְט, וְעַל־כֵּן קֹדֶם כָּל דְּבוּר שְׂרוּצָה לְהוֹצִיא מִפִּי, צָרֶיךָ
לְהַתְּיָשֵׁב, אִם יִדְבְּרוּ אוֹ לֹא, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חו"ל (דְּרָךְ אֶרֶץ זִיטָא): הַיְוִי
דִם דְּבָרֶיךָ, עַד שֶׁלֹּא תוֹצִיאֵם מִפִּיךָ, עֵינֵי שָׁם; כִּי כָּל הַמְרַבֵּה דְבָרִים
מִבִּיא חֲטָא (אֲכוּת א), וּבִפְרָטִיּוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל כִּכָּר גָּלָה לָנוּ נִפְלְאוֹת
רַבּוֹת מִקְדָּשַׁת הַדְּבוּר, וְלְהַפּוֹךְ מֵה גוֹרְמִים עַל־יְדֵי קְלָקוּל הַדְּבוּר,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁנַתְּבַלְבֵּלַת דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵין
לְקוּטִי־מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: לח, כט, עֵין שָׁם), וּמְכַל שֶׁכֵּן כִּשְׂמַדְבָּר נִבּוּל
פֶּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאָמְרוּ חו"ל
(מְדוּשׁ רַבָּה קְדוּשִׁים כו, ז): "וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר", עֲרוֹת דְּבָר זֶה
נִבּוּל הַפֶּה, עֵינֵי שָׁם; וּבְכָלֵל טוֹב מְאֹד לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדַּת
הַשְּׁתִיָּקָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חו"ל (חֲלִין פט): מֵה אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם
הַזֶּה? יֵשִׁים עֲצָמוֹ כְּאֵלֶם, עֵינֵי שָׁם; וְעַל־יְדֵי שְׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ
לְדוּם וְלִשְׁתַּק, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל לוֹ שׁוּם אָדָם, וְצָרֶיךָ לְדַבֵּר רַק
עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִף כִּשְׂאָדָם עוֹמֵד עַל יָדוֹ
וּמְבַלְבֵּלוֹ, יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְעוֹרֵר

גם חֲבָרוּ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּקְבַּע הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּלִבָּבוֹ. וְכִמוֹ שֶׁרָאִיתִי פֶּעַם לְפָרֵשׁ: "וַיִּבְרַךְ דָּוִד אֶת הַשֵּׁם לְעֵינֵי כָּל הַקְּהָל" (נחמיה ח, ט), שְׁדוּד הַתְּבוּדָד עֲצָמוֹ לִפְנֵי כָּל הַקְּהָל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַכְּנִיס בְּלִבְכֶם הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם-כֵּן לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁאֶחָד מִבֵּינָם אוֹתָךְ אֵל תַּעֲנֶה לוֹ שׁוֹם דְּבָר, רַק תִּקְבְּלוּ בְּאַהֲבָה, שְׂוֵהוּ כָּל סוּד כְּוִנַּת אֱלוֹל, סוּד הַתְּשׁוּבָה (עֵינֵי לְקוּשֵׁי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ו'). וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִמָּן כט): מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק נִקְרָא חֲסִיד, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ, וְעוֹד (שָׁם, סִמָּן פו): מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלוֹת מִמֶּנּוּ רַבּוֹת רַעוֹת שֶׁהָיוּ רְאוּיֹת לְבֵא עָלָיו, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּקוֹל רֶם בְּשַׁעַה שֶׁמְבַזִּים אוֹתוֹ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי שְׁלֵא אֲבִישׁ שׁוֹם אָדָם. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי שְׁלֵא אֲצַעֵר שׁוֹם אָדָם. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי לְאַחֵז אֶת עַצְמִי עִמָּךְ" וְכוּ' וְכוּ'. וַיִּרְחִיב בְּזֶה אֶת הַדְּבוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה אוֹ שִׁכְנִיס חֲרָטָה וְהַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּמַצְעָרִים אוֹתוֹ, אוֹ שֶׁתְּהִיָּה לָהֶם עַל-יְדֵי-זֶה מִפְּלֵה גְדוּלָה; כִּי צָרִיךְ לְאַחֵז אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת וּבְלֵי שׁוֹם פְּנִיּוֹת, רַק בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, יְמֵי חַיֵּינוּ הַבָּל, וְהַיָּמִים וְהַלִּילוֹת פּוֹרְחִים, אֵיךְ יֵשׁ זְמַן לְדַבֵּר מָה שֶׁאֵין צָרִיכִים, הֲלֵא עוֹד מַעַט נִצְטָרֵךְ לְחֹזֵר אֶל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְהַרְגִיל אֶת עַצְמָךְ רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵתָּה בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים, כִּי מָמָה נִפְשָׁךְ, אוֹ שִׁיחֲזוּרוּ בְּתְּשׁוּבָה וְיִתְעוֹרְרוּ גַם-כֵּן לְשׁוֹב, אוֹ שִׁיחֲזִיקוּ אוֹתָךְ לְמִשְׁגָּע, חֵס וְשְׁלוֹם. וְכָבֵר אָמְרוּ חַז"ל (עֲדוּת ה, ו): מוֹטֵב לִי לְהִקְרָא שׁוֹטָה כָּל יְמֵי, וְלֹא לִיעֲשׂוֹת שַׁעַה אַחַת רָשָׁע לִפְנֵי הַמָּקוֹם; חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וּבִפְרָט שֶׁאֵתָּה כָּבֵר מִתְחַרֵּט וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּמָה שֶׁדְּבַרְתָּ עַד עַכְשָׁיו. וְאָמְרוּ חַז"ל (תְּגִינָה ה): הָעוֹשֶׂה דְּבָר וּמִתְחַרֵּט — מוֹחֲלִין לוֹ, עֵינֵי שָׁם. בְּרַח לָךְ מִלְּצִים, וְהִתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַתְּמִימִים דִּיקָא.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...

א' תתקמו.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדֵּר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שֶׁעֲדִין אַתָּה
מִחְזִיק בְּתַמָּךְ לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל.

יְדִידֵי הַיְקָר! תִּכְנִּיס אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בְּאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִכָּל רָע, כִּי אֵין עוֹד הַתְּחִזְקוֹת בְּעוֹלָם, כְּמוֹ נִקְדַּת
הַאִמוּנָה, לִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַפֵּל
לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְאֶפְלוּ הָאִוִּיר שְׁנוֹשֵׁף
יַדַע שֶׁהוּא נוֹשֵׁף אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֶלּוּפוֹ שֶׁל
עוֹלָם מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן אֲוִיִּיר' רֵאשִׁי תְבוּת: א'מִן ו'חֲזַק ר'פִּיּוֹן יְדִי;
כִּי זֶה הוּא עֵקֶר הַתְּחִזְקוֹת הָאֲדָם, שֶׁיַּדַע שֶׁגַם בְּמִקְוֵמוֹ הַשֶּׁפֵּל יִכּוֹלִים
לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא נוֹשֵׁף אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבִידִיעָה זֹאת תִּזְכֶּה
תְּמִיד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וּלְמַעַן הַשֵּׁם,
אֵל תִּנְיִחַ אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ אֶפְלוּ רָגַע, כִּי עֲצָבוֹת הֵיא הַסְטָרָא
אֲחֵרָא, וְהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָהּ (עֵין לְקוּשִׁי-מִוִּהְר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
מח), וְתִהְיֶה רְגִיל בְּתוֹרָה וְהוֹדָאָה, שֶׁהוּא שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (עֵין שָׁם,
סִימָן ב'), וּבֵאל יְבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצֵּא בְּקִרְוֹב אֶת זְוִוּגְךָ
הַהַגּוֹן לְךָ, וְתִזְכֶּה לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּטְהָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים
קִיב:): מְצִוָּה וְגוֹף טְהוֹר נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים.

וְאוֹדוֹת הַנְּסִיעָה נָא וְנָא לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל, כִּי מָה אַתָּה יוֹדַע כְּוָנָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל מַה רוֹצֶה לְזַכּוֹתְךָ וְכוּ' וְכוּ'; כִּי כְּבָר אָמְרוּ חַז"ל בְּמִדְרָשׁ
(בְּרֵאשִׁית רַבָּה סח, ג): יֵשׁ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אֲצֵל זְוִוּגוֹ וַיֵּשׁ שְׁזוּוּגוֹ וְכוּ', עֵין
שָׁם; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר זִיךְ אֵין גֵּאנְצֵן אִיבְעֵר גְּעֵבֵן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
וְלֹא לְהַתְּבַלְבֵּל כָּלֵל.

יְדִידֵךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(ת) לְמִסַּר אֶת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

א' תתקמז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ראשון לסדר פי תבא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי, האברך היקר לי מאד, הרוצה להאיר נפשו באור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', מהאי נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה מקורא דחכמתא עלאה ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחיים.

הנה אחרי הוכוח שהיה לה עמי ואחרי שני מכתבים שקתבת לי בענין חסידות ברסלב, אמרתי להשיב לה דברי רבנו ו"ל, שהיה רגיל לומר: "איך ווייס גארנישט"^א; כי בדרך כלל צריך האדם להגיע אל דרגה כזו לומר תמיד איני יודע, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ד.): למד לשונך לומר איני יודע, ולמדו ממשה רבנו, שאמר פחצות, עין שם; ושמעתי פעם אחת מאחד מגדולי אנשי שלומנו, שעל-פן זכה משה רבנו להגיע אל מדרגתו, כי היה רגיל לומר תמיד איני יודע, ודברי פי חכם חן; כי באמת אחר כל החכמות ואחר כל הספקות והקשיות והבלבולים שיש לה עליו יתברך ועל שאר בני ישראל, צריך שתדע כי הכל הבל, הבל הבלים אין בו ממש, כי ימינו כצל פורח, ועוד מעט יהיה ההכרח למות, ועל-פן מה ולמה להכניס את עצמו בגיהנום בוער כנה, בספקות, בקשיות ובפחיתים שאינו יוצא מזה שום דבר, ולא מעלה ולא מוריד, כי אינו מקרב אל שום תכלית, יותר טוב לסלק את הדעת לגמרי ולומר: "רבנו של עולם, איני יודע כלום, רחם עלי, וזכני להיות רגיל לדבר עמך בתמימות ובפשיטות גמורה באשר ידבר איש עם רעהו, וכל אשר עם לבבי אזכה לספר לפניך. אבי שבשמים, זכני לידע פי אין שום מציאות בלעדיך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותך ממש, ועל-פן חוס ורחם על נפשי האמללה שנפלה כל-כף כל-כף בחשך ותדמה, עד שפר לי מאד מאד, ועוברים עלי הימים והלילות בחשך ובהבל ובריק, ואין לי שום תקנה בחיים

(א) אני לא יודע כלום.

מֵרַב מְרִירוֹת, וְאִינִי מְרַגֵּישׁ שׁוֹם טַעַם בְּחַיִּים, וְפָנִי שְׂיֵאִיר עָלַי אֹרֶךְ
הַמֵּאִיר בְּכֹל הָעוֹלָם, עַד שְׂאֲזֹכָה לְרֵאוֹתְךָ וְלִהְשִׁיגְךָ בְּעֵינַי שְׂכָלִי, עַד
שְׂאֲזֹכָה לִידַע בְּאַמֶּת, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֶיךָ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
אֲזֹכָה לְדַבֵּר עִמָּךְ, וּבִזְהָ אֲזֹכָה לְהִתְנַחֵם וּלְנַחֵם וּלְהַחֲיוֹת אַחֵרִים”.

אָחִי הַיְקָר! רַק תְּרַבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּרַגֵּישׁ
חַיִּים חֲדָשִׁים שְׁלֵא טַעַמְתָּ מִיָּמֶיךָ, כִּי הַמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ
יְתַבְּרֶךְ, הוּא תָּמִיד מְקַשֵּׁר וּמְיַחֵד עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ, אֲוֵן עַס אִיזוֹ אִיהֶם
נִישֵׁט עֲלֵעֲנֻטִי.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

א' תתקמח.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם רֵאוֹנוֹ לְסֵדֶר נְצִיבִים-וְנִלְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לִידִיד נְפִשִׁי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק
יְסוּד עוֹלָם, נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יְגֹן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

אִיךָ קוֹם דִּיר מְבִשֵּׁר וַיִּין אַ בְּשׂוֹרָה טוֹבָה, דָּאס בְּרוּךְ הַשֵּׁם, עַס
הָאֵט זִיךְ אָפּ גְּעֻזוֹכְט דִּי אַבְדָּה דִּיִּין בְּאַנְק הָאֵט מִיר גְּעִשִׁיקְט אַיִן
אַנְדֶּערען טְשַׁעק, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲשֶׁר עַד כַּה עֲזָרְנִי אֲוֵן דִּי הַדְּפָסָה הָאֵט
נִישֵׁט קַיִן שְׂאָדֵן. טַיִיעֶרער בְּרוּדֶער יַעֲצֹט אִיז דִּי טַעג פֿון אָלוּל
וְוַאס דְּעַר הַיִּלְיָגֶער רַבִּי זְאָגְט (לְקוּטִי-מוֹהַר"ו, חֵלֶק ב', סִימֵן פח): דָּאס
עַס זױכְט זִיךְ אָפּ דִּי אַבְדוֹת אוֹיךְ זְאָגְט דְּעַר הַיִּלְיָגֶער רַבִּי (שֵׁם, חֵלֶק
א', סִימֵן קפח), דָּאס אַלֶּע אַבְדוֹת זַיִנְעֵן בַּיִם צְדִיק אַיְבֶּער דְּעַם לְאַמִּיר
זִיךְ אָן נַעֲמֵעֵן אֲוֵן מַחְדָּשׁ מְקַרְבַּב וְוַעֲרִין צוּם הַיִּלְיָגֶען רַבִּי'ן אֲוֵן
מְקַיִם וַיִּין זַיִנְעַ הַיִּלְיָגֶע עֲצוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת רַעְדֵן מִיט הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ
אַלֶּע טָאג אֲוֵן אוֹיס דְּעַרְצִיילֵן בְּפִרְטִי פִּרְטִיּוֹת אֲוֵנְזֶער הָאַרְץ פֶּאַר
הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ. וְעַל כָּלֵם דְּאַרְף מְעַן זִיךְ זַיִיעַר זַיִיעַר שְׂטאַרְקֶען מִיט

(ב) וְאִינוֹ בּוּרֵד.

מִצּוֹת הַשְּׂמֵחָה דָּאס שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי, און אויף מִיר הָאבֵן זוֹכָה גִּיּוּעֵן צו ווִיסֵען פֿון אַזוי אײן גְּרוִיסֵען רַבִּי'ן.¹

ברודער האַרציקער שטאַרק זיך זײער און זײ פֿרײליך, סוף פֿל סוף וועט דיר הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ אויף אויס פֿירען און די וועסט, אַם ירצה הַשֵּׁם, אַן קומען אויפֿן הייליגען רַבִּינ'ס ציון, און זײ ווִיסֵען דאָס גאַט ברוך הוא פֿירט די וועלט מיט הַשְּׂגָחָה פֿרטי פֿרטי, און (חל"ו ז'): אין אָדָם נוקף אַצְבֵּעוּ מִלְמַטָּה אֲלֵא אַם-כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, לײג זיך אַרײן אין די אַמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, לידע שאין בלעדיו יתְּבַרַךְ פֿלל, און ער פֿירט אַלץ מיט אײן גרוסען חשבון, און אַלץ איז שוין אַן גיציִיכֵנט אויבן דעם טאג דעם שעה די רגע ווען די וועסט זײן אויפֿן הייליגען רַבִּינ'ס ציון זאַרג גאַרנישט די וועסט, אַם ירצה הַשֵּׁם, בודאי אַן קומען בְּשָׁלוֹם, און די וועסט דאַרטין פֿועלן אַלץ וואס די ווילסט דער אײבערשטער וועט דיר שיקען אַ רפואָה אויף די פּוּס און בְּרַמ"ח אײברִיך וְשָׁ"ה גידיך נאַר זײ פֿרײליך און לאז נישט צו בײ דיר די עצבות און מְרִירוֹת אַפֿלו אײן רגע מַמָּשׁ; אַשְׁרֵינוּ און פֿאַרט אַשְׁרֵינוּ מִיר הָאבֵען אַזוי אײן גרוסען רַבִּי'ן וואס לערנט מיט אונז אַזוינע הייליגע עצות און הַתְּחִזְקוֹת.²

ג) אַני באַ לבשר לך בשורה טובה, כי אבדתך נמצאה, ותבנק שלך שלח לי צ'ק אחר, ברוך הַשֵּׁם, אַשר ער כה עזרני, שלֵהדפֿסה לאַ הִנֵּה הַפֿסֵר. אַחי הַיְקָר! עכשוּ הם ימי אָלוּל, שֶׁהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ אומר, שאַז מוצאים אַת הָאָבֻדוֹת, גַּם אומר הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ, שְׁכַל הָאָבֻדוֹת אַצֵּל הַצַּדִּיק, עַל-כֵּן באַ נקח עֲצֵמֵנוּ בְּיָדֵינוּ, וּמַחְדָּשׁ נִתְקַרַב אֵל רַבֵּנוּ ו"ל הַקְּדוּשׁ, וְלִקְנִים אַת עֲצוּתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ כְּכֹל יוֹם, וְלִסְפֹּר בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת אַת פֿל לבנו לַפְּנֵי הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ. וְעַל פֿלָם, אַנו צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לַהֲתַחֲזֵק עִם מִצּוֹת הַשְּׂמֵחָה, שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי, וְגַם זְכִינוּ לידע מַרְבֵּי גְדוֹל כְּנֵה.

ד) אַחי, חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק עֲצֵמְךָ מְאֹד, וְתַהֲיֶה שְׂמֵחַ, סוף פֿל סוף הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ יִגְמַר עֲנִיָּה, וְאִם ירצה הַשֵּׁם, תְּבֵא עַל צִיּוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל. וְתִדַּע, שֶׁהַשֵּׁם יתְּבַרַךְ מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׂגָחָה פֿרטי פֿרטי, וְאִין אָדָם נוקף אַצְבֵּעוּ מִלְמַטָּה אֲלֵא אַם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, הַכֵּס עֲצֵמְךָ בְּאִמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, לידע שאין בלעדיו יתְּבַרַךְ פֿלל, וּמְנַהֵג הוּא הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְהַכֹּל מִסְמֵן כְּכֹר לְמַעְלָה, הַיּוֹם, הַשְּׁעָה וְהַרְגַע שְׂתַהֲיֶה עַל צִיּוֹן רַבֵּנוּ הַקְּדוּשׁ, אַל תִּדְאָג פֿלל, אַתָּה אַם ירצה הַשֵּׁם בְּיָדֵינוּ תִּגְיַע בְּשָׁלוֹם, וְתַפְעַל שֵׁם פֿל מַה שְׂאֵתָה רוּצָה. הַשֵּׁם יִשְׁלַח לְךָ רַפּוּאָה עַל הַרְגְּלִים וּבְרַמ"ח אײברִיך וְשָׁ"ה

ידידך לנצח...

איך פאר יעצט ארויס קיין ארץ ישראל, און נאכדעם וועל איך
אם ירצה השם, זיין ביים הייליגען רבינ'ס ציון אין אומן, און איך
וועל דיר דארטן מזכיר זיין לטובה".

א' תתקמט.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי,
האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו ואיר.

מכתבך הארך המלא מרירות לנכון קבלתי. מה אמר לך, מאד
מאד אני מצטער בצערך הקשה, ובנדאי צרותיך הן צרות גדולות
וכו', אף לא כף קבלנו מרבנו ו"ל, להמשיך את עצמו כל-כף אל
הצער, אדרבה, רבנו ו"ל למד אותנו את הגלוי הנפלא של: "בצר
הרחבת לי" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), להשתדל למצא גם
בתוך הצרה הרחבות. וצריך שתדע, שעקר הצרה המרה, מה שנגקרא
צרה באמת הוא, כשרחוק ממנו ותברך, שאז אין צרה כמותה, אבל
תכף-ומיד כשמכניס את עצמו באמונה הקדושה, ויודע ועד, אשר
אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, ומגדיל דעתו, שהכל
בהשגחה פרטי פרטית, אז תכף-ומיד נתבטלים ממנו כל המרירות
והיסורים; כי מי שיש לו דעת, ויודע שהכל בהשגחה מהשם
ותברך, אין לו יסורים, ואינו מרגיש שום צער, כי השם נתן והשם

ידיך, רק תהיה שמם, ואל תניח את העצבות והמרירות אצלך לרגע אחר ממש;
אשרינו ושוב אשרינו, שיש לנו רבי גדול כזה, שלומד עמנו כאלו עצות קדושות
ומחזקות.

(ה) אני נוסע עכשו לארץ ישראל, ואחר-כך אהיה אם ירצה השם, בציון רבנו הקדוש
באומן, ושם אנכירך לטובה.

לקח, יהי שם השם מברך מעתה ועד עולם; ואפלו יסורי הגוף בנקל לקבלם, כשיודע שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך נסתר ומלבש ביסורין, ומכל שכן יסורין שחוץ לגוף, כגון: שמבזים אותו, או אין לו הכבוד שרוצה, בנקל לקבלם, כשיודע שאלופו של עולם בכל תנועה ותנועה. ועקר הצער והיסורין הוא, שלוקחין ממנו הדעת, כדי שירגיש את היסורין (עין כל זה בדברי רבנו ז"ל, לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ); ובאמת מספרים מהבעל-שם-טוב הקדוש, שפשאדם חזק באמונה ובבטחון חזק בו יתברך, אז אי אפשר לגע בו שום נגע ומכאוב. ואיך מענישים אדם? לוקחין ממנו את אמונתו, ואז הוא כבר ענוש בעצמו.

והנה, אהובי, אחי היקר, צריך שתדע, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא): על-ידי פגם אמונת חכמים, והספרים הקדושים אינם נחשבים אצלו, אז דיקא נדון במוותרות, שעולים עשנים סרוחים במחו, ומסבכים אותו, ואין לו עצה שלמה, אשר באמת זהו הענש הכי גרוע, שמחו מבהל ומבלבל מאד מאד. ולדעתי, זהו כל המרירות והבלבולים והיסורים שעוברים עליך, כי נפלת מהאמונת חכמים, והספרים כבר אינם חשובים בעיניך כמו שהיו חשובים בתחילת התקרבותך, עד שיכולים לעבור לך ימים שלמים, שלא תלמד בתוך ספרי רבנו ז"ל וכו'. ועתה אשאל אותך, האם פלא שעוברים עליך כל מיני מרירות ויסורין? הלא אם היית שוקד על דלתות ספרי רבנו ז"ל, לא היית נופל כל-כך בדעתך, וכן לא היה מבלבלך שום דבר שבעולם, ולא היית מתפחד ומתפעל משום בריה שבעולם, אפלו הוא אחד מאנשי שלומנו; כי אצל רבנו ז"ל יש למודים ערבים ומתקים פאלו, עד אשר מגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי נפלא כזה, עד שאין צריכים כבר שום דבר בעולם, ומבטלים את עצמן לגמרי אליו יתברך, ואין חפצים בשום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד. צריך שתדע שהכל דמיון גדול, מה שהבעל-דבר מכניס בדעתך פאלו אבד מנוס ותקוה ממך.

הכל שָׁקַר וְכֹזֵב, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, וְאוֹהֵב אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, וְרוֹצֵה רַק בְּטוֹבָתְךָ, וְקוֹרֵא אוֹתָךְ שְׁתָּשׁוּב אֵלָיו, וְאֵלֹה הַמַּחְשְׁבוֹת הַנִּכְנָסוֹת בְּךָ בְּכָל פַּעַם כְּאִלּוּ אֵבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּךָ, כָּל זֶה הֵן מַחְשְׁבוֹת שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵה לְנַקֵּם בְּךָ וּלְצַעַר וּלְעַקֵּם אֶת לִבְךָ וְדַעְתְּךָ. תִּרְאֶה לְהִכְנִיס אֶת עֲצֻמְךָ רַק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלַחְזוֹר לְעֲצֻמְךָ תָּמִיד: "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", "אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֶיךָ כָּלֵל", "בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵתָהּ יִתְבָּרַךְ נִמְצָא", "שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהִיטִיב עִמָּדֵי אוֹ לְהַרַע לִי מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוּתְךָ". וְכָל מֵה שֶׁתַּחֲזוֹר אֶת זֶה, כְּמוֹ-כֵן יִתְיַשְׁבוּ עֲצֻבֶיךָ וְחוֹשֵׁיךָ, וְתִהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלֹא תִפֹּל רוּחְךָ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָאִמוּנָה הִיא יְסוֹד הַיְהוּדוּת, וְכָל הַמְצוּוֹת תְּלוּיּוֹת בָּזֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קי"ט, פו'): "כָּל מְצוּתֶיךָ אִמוּנָה", כָּל הַמְצוּוֹת צְרִיכוֹת לְהִבְיֵא לְאִמוּנָה. אֲהוּבִי, אַחִי! כִּלְךָ מְדַבְּרִים כְּאִלּוּ מֵה שֶׁפָּתַחְתָּ לִּי, שְׂאֵתָה נִמְצָא בְּמַצֵּב בָּזֶה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, עַד שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל לְאֵבֶד אֶת עֲצֻמְךָ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, לְמָה תְּדַבֵּר בְּךָ, אִפְלוּ שִׁיְהִיָּה הָאֵמֶת בֵּן כְּמוֹ שֶׁפָּתַחְתָּ לִּי שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְכוּ', אִךְ הֲלֹא תַחֲוִס וְתִרְחַם עַל אֲשֶׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וְכוּ', וּמְכַל שְׂפֹן, כִּי הַמֵּאֵבֶד עֲצָמוֹ לְדַעַת, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְהוּא מְנַדֵּה לְשָׁמַיִם וּלְבְרִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּלְךָ מְדַבְּרִים כְּאִלּוּ, כִּלְךָ מַחְשְׁבוֹת כְּאִלּוּ וְכוּ' וְכוּ', תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ בְּחִדוּשֵׁין דְּאוֹרִיתָא, וְאִפְלוּ דְּבוּר אֶחָד יִהְיֶה חֲשׁוֹב בְּעֵינֶיךָ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁכָּל הַצְּרוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עַל הָאָדָם הֵן מִפְּנֵי שְׂאֵין לוֹ אִמוּנָה בְּחִדוּשֵׁין שֶׁלוֹ (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּהֲרִין, חֵלֶק א', סִימָן סא); וְכֵן אָמַר, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּבִטּוֹל גְּמוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵז כְּשֶׁחֲזוֹר מִהַבְּטוֹל מִתְּפִשְׁטִים וּמִתְגַּבְּרִים עֲלָיו בִּיּוֹתֵר הַמְרִירוֹת וְהִיסוּרִין, וְעַל-כֵּן הִתְכַּרַח לְהִתְחַבֵּא וּלְכַרַח בְּתוֹךְ חִדוּשֵׁין דְּאוֹרִיתָא (עֵין שֵׁם, סִימָן סה). וְכִבֵּר כְּתַבְתִּי לְךָ פַּעַם (כְּמִדְּמָה), שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל, יֵשׁ לְךָ כְּלִים נִפְלְאִים לְחַדֵּשׁ חִדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי כְּמָה פַּעְמִים כְּתַבְתָּ לִּי חִדוּשֵׁין נִפְלְאִים הֲרֵאוּיִים לְדָפוּס, וְעַכְשָׁו תִּפֹּל כָּל-כְּךָ בְּדַעְתְּךָ, עַד שֶׁתִּכְתַּב לִי דְּבוּרִים כְּאִלּוּ וְכוּ'? ! וְאִם אִמְנָם אֲנִי דֵּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, אִךְ-עַל-פִּי-כֵן צְרִיךְ שֶׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי, כִּי אִם לֹא תַחֲוִס וְתַחַמַּל

על עצמך, שום בריה לא תחוס ותחמל עליך, כי אדם קרוב אצל עצמו (סנהדרין י), ואדם יודע באמת מכאובי נפשו ולבבו יותר מכל העולם, ועל-כן כלך מאחרים, אם אפשר לך למצא חבר טוב, ולדבר עמו מהתחזקות – אחז בו, ואם אי אפשר לך, תראה לקיים דברי רבנו ז"ל, שגלה על הפסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם", שאברהם אבינו עבד את השם יתברך בבחינת אחד, שלא הסתכל על שום בריה שבעולם.

ולמען השם לטובתך הנצחית, תראה לקנות לעצמך כלי נגינה, ותרגיל את עצמך לשמע נגונים, ותחיה את עצמך, וכן תראה לרקוד בכל יום על נעם חלקך, שאתה יודע מרבי אמת כזה, רבי המרחם עליך, רבי המחיה ומחזק אותך כל-כך, מה היית עושה בלעדיו?! וכבר אמר רבנו ז"ל פעם אחת לאנשי שלומנו: פון אייך קענט איר וויסען וואס עס טוט זיך מיט די וועלט מא דאך איר האט שוין די דבורים און די התחזקות, און פון דעסוועגן גייט אויף אייך אזוי פוהל איבער היינט שטעלט זיך פאר די מענטשן וואס האבן נישט די דבורים און די התחזקות וואס גייט אויף זיי איבער און מיט וואס קענען זיי זיך קילען און דער האלטן זיך".

חמדת לבבי! אל יהיו דברים אלו קלים בעיניך, כי הם חזיק וארך ימיה; כי אמה נמצא עכשו במצב כזה, אשר אסור לך להתבלבל מאחרים כלל, רק לעשות כל מיני פעלות שבעולם לחזק את עצמך, ולגרש ממך את המרירות יהיה איך שיהיה, בכל מיני עצות שבעולם, ואפלו מיט נאריש מאכן זיך, כי העצבון והמרירות יכלו, חס ושלום, את מחך וכחך, ויקלקלו את עצביך וחושביך, רחמנא לצלן, עד שתצא לגמרי, חס ושלום, חס ושלום, מדעתך.

והנה אודות הצרות שלוחצות את לבך ודעתך, אין שום עצה

(ה) מעצמכם תוכלו לדעת מה עובר על אנשי העולם, ומה אתם שפכר יש לכם את הדבורים האלו ואת ההתחזקות הזו עובר עליכם כל כך הרבה, עתה תתארו לעצמכם, אנשים שאין להם את הדבורים ואת ההתחזקות, מה עובר עליהם? ועם מה יש להם להתחזק? (ו) לעשות עצמו כשוטה.

אחרת, רק ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ולהיות רגיל לדבר עמו יתברך, פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִף שְׂנֹדְמָה לְךָ שְׂאִין מִי שְׂשׁוּמַע אוֹתְךָ, הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוּל, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד עַל יָדְךָ וְשׁוּמַע דְּבוּרֶיךָ, וְכָל דְּבוּר עוֹשֶׂה רִשָּׁם לְמַעֲלָה, וּבְרִבּוֹת הַדְּבוּרִים תִּזְכֶּה לְהוֹשִׁיעַ וּלְהַגִּיעַ אֶל מַה שְּׂאֵתָה צְרִיךְ לְהַגִּיעַ.

אחי היקר! אין שום עצה אחרת בעולם לתן לך, כי אם "התבודדות", וצריך שתדע, כי בלי "התבודדות" האדם הוא משגע ממש, כי לכל אדם לוחץ משהו בלבו — איזה צער, איזה מכאוב, והיה רוצה מאד מאד לספרו למישהו, אך אינו מוצא לפני מי לספר וכו', ואפלו כשכבר מוצא, אינו יכול לספר את כל לבבו וכו', כי על-פירוב מתבייש, וכן כמה וכמה פעמים כשנספר לאחר, אז לא די שהלה אינו מחזקו, אלא שובר את רוחו, ומפילו וזורק אותו (שקורין אראפ ווארפן); ועל-כן, חמדת לבבי, אם אתה רוצה לשמע בקול רבנו ז"ל ולא להשתגע לגמרי, חס ושלום, חס ושלום, ומכל שכן שלא תאבד את עצמך לדעת, שתהיה רגיל לדבר עמו יתברך בלשון שאמה רגיל בה (באידיש), בלי שום חכמות כלל, רק בתמימות ובפשטות גמורה, פֶּאֶשֶׁר שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם מְדַבְּרִים, וְכָל מַה שְּׂעוּלָה עַל לִבְךָ וְעַל דַּעְתְּךָ תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁלַם מַחֲךָ וְדַעְתְּךָ, וְתִתְפַּשֵּׁט עַקְמוּמֵיּוֹת לְכַבֵּךְ. וּבִלְבָד, שְׂתִהְיֶה עַקְשָׁן גְּדוּל עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד בְּלִי שׁוּם טַעַם וְשִׁכָּל כָּלֵל.

ולמען השם, תרגיל את עצמך במדת הסבלנות, לסבל כל הבא עליך, ותעשה לעצמך שעור בספר "ארוך אפים", אשר שם מבאר באריכות מדת הסבלנות, ואיך שכל קיום האדם בגשמיות וברוחניות תלוי רק בזה. וכן תהיה רגיל לומר בכל יום הרבה פרקים משניות ודפים גמרא וסימנים שלחן ערוך מחבר רמ"א בתמימות ובפשטות, ואל תסתפל על אלו הלועגים ושוחקים מזה, חוסה על עצמך לבל תשתגע, חס ושלום, חס ושלום, לגמרי. וצריך שתדע, כי בזה העולם צריכים בקיאות גדולה לעבר את זה העולם בשלום.

אהובי, אחי! יש להרבות דפים ועמודים לכתב לך, כפי מה

שִׁישׁ עוֹד לְכַתֵּב לָךְ, אַךְ אֵין הַפְּנָאִי, כִּי טְרֻדוֹתַי רַבּוּ עַד מְאֹד, אֶקְוֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁתּוֹצִיא לְעֲצֻמָּךְ רְמִזִּים מֵהַמְּכַתֵּב הַזֶּה, וְתִזְכֶּה לְשִׁנּוֹת אֶת בַּחֲרִיתְךָ לְטוֹבָה, וְתִתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים לְגַמְרִי, חַיִּים מְתָקִים, וְיִיל טִייעֶרער בְּרוּדער, עָס אִיז נֶאָךְ נִישְׁט אַזױ פֿינֶסְטער ווי דו מאכסט דאס דער עקר פֿרייליך זיין תמיד, און טאנצן, און זינגען א גאנצען טאג, און קוק נישט אויף קיינעם האב נאר אין זינען ווי זיך צו ראטעווען פון אונטער גיין, חס ושלום, זארג נישט מיין קינד גאט וועט דיך בודאי אויס פירען האלט זיך צוזאמען מיט אונזערע לייט "בֶּרֶסְלָבֶר חֲסִידִים", און גיי אריין בקביעות אין זייער שטיבל, און מסתמא וועסטו דארט הערין הייליגע דבורים, וואס וועלין דיר זייער זייער מחיה זיין!.

למען השם, ברח לך מכל מיני מחלקת שבעולם, ותהיה מעביר על מדותיך אפלו שיבזו אותך בפניך, ואפלו שיהיו הבזיונות מאשתך ומבנותיך או מבניך סבול תסבל, כי אין לך טוב ממדת הסבלנות, ואיך יכולים לסבל? רק על-ידי "אמונה", להכניס בדעתו אמונה פשוטה, וזה יהיה כל חיותך וכל התחזקותך.

דידך הדורש שלומך באהבה רבה, ומאחל לך כתיבה וחתימה בספרן של צדיקים...

למען השם, אל תעשה שום פעלות שבעולם לשאת חן בעיני בני-אדם, כי הכל הבל, והוא בכלל חן של שקר המובא בלקוטי-מותר"ן (חלק א', סימן ס'); אתה עשה את שלך, לברח תמיד רק אליו יתברך, ושפתותיך תמיד יתנועעו בשיחות ותפלות, שירות ותשבחות, והשם הטוב יעשה כמו שהוא יודע מה שטוב בעדך,

(ז) כי, אחי היקר, זה לא כל-כך חשך כמו שאתה עושה זאת, העקר תהיה בשמחה תמיד, ולרקוד ולשיר כל היום, ואל תסתפל על אף אחד, תחשב רק איך להציל את עצמך מלהדרדר, חס ושלום. אל תדאג, בני, אלקים בודאי יגמור ענינך לטובה, התזק עצמך ביחד עם אנשי שלומנו, והכנס בקביעות לבית החסידים (שטיבל) שלהם, ומסתמא תשמע שם דבורים קדושים, שמאד מאד יחיו אותך.

או שתתפרסם וכו', או להפוך וכו', אל תבלבל את דעתך בשטיות כאלו, רק זיך אין גאנצען צו השם יתברך איבער געבן".

א' תתקנ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר נצבים-וילך ה'תשל"ה.

שלום להבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי. והנה אודות הספרים, תאמין שההכרח להמתין, ואי אפשר לדחוק את השעה, ואף שפואב הלב, למה רמה אותנו המדפיס, ולוקח כל-כף הרבה זמן, ומי יודע מה יהיה, אף ההכרח לחכות ולקוות ולמסר את עצמנו רק אליו יתברך, כי סוף כל סוף מה יהיה כבר אם תלך להתקוטט עם המדפיס שימיהר מלאכתו, האם דבר זה תלוי ברצונו?! עליך לחקק בדעתך, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), והפל תלוי רק ברצונו יתברך לבד, ואנו צריכים רק לבקש ממנו יתברך, שימיהר את המדפיס ויגמר מלאכתו. ולדעתי זה יועיל יותר מאשר תלך להתקוטט עמו, כי הלא הוא יתברך מנהיג את עולמו, והפל תלוי רק בו יתברך, ואין שום טבע כלל, כי גם הטבע הוא פסא להשגחה. ולמען השם, תרגיל את עצמך במדת הסבלנות, לסבל כל העובר עליך, ואי אפשר לסבל, כי אם על-ידי רבוי תפלה ובקשה, שהיא כלי האמונה הקדושה; כי כל מה שאדם זוכה להרבות בתפלה, כמו-כן נבנית לו יותר אמונתו בו יתברך, ונתישבת דעתו, ועל-ידי תפלה ובקשה ממנו יתברך תפעל יותר מאשר תפעל עם מחלקת וסכסוכים; על-כן פלך מדרך זו, וברח לך רק אליו יתברך, ותראה נסים שבסמוך ממש יגמר כל הספר, ובעזרתו יתברך, בעשרת ימי

(ח) למסר את עצמו לגמרי להשם יתברך.

תְּשׁוּבָה הַבָּאִים יוּבָא אֶל הַכּוֹרֵף; וְעַל-כֵּן אֵל תִּדְאָג כָּלֵל. הַכּפֵּל הַדְּבָר, לֹא לְצֵאת לְרִיב עִמּוֹ, רַק לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יַעֲשֶׂה עִמָּךְ נְסִים וְנִפְלְאוֹת; כִּי הַתְּפִלָּה וְהָאֲמוּנָה מִמְּשִׁיכִים נְסִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז').

אֶהוּבִי, אָחִי, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ בְּמִדַּת הַשְּׂתִיקָה, וְאִז תִּזְכֶּה לְמַח מִיָּשֵׁב, כִּי הַמַּח כְּפִי הַדְּבוּרִים.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לֹא לִפְלִ בְּדַעְתָּךְ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמָּךְ עִם הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה שֶׁל "אַזְמָרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁמְבַאֵר שֵׁם, כִּי צָרִיךְ לְמַצֵּא בְּעֲצֻמוֹ תְּמִיד נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְלִדוֹן אֶת עֲצֻמוֹ וְאֶת אַחֲרִים תְּמִיד לְכַף זְכוּת; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ.

א' תתקנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר נְצִיבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אִוֵּר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק וְכו' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצִיחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ מִיּוֹם שֶׁנִּי לְסֵדֵר תִּצָּא לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וּמְרַב הַטְּרָדוֹת לֹא הִיָּה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ תְּכַף-וּמְיָד.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לְהִיּוֹת בְּחֵלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְזַכֵּנוּ לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר הִרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְשַׁבַּח אֶת מַעֲלַת הָאִישׁ הַזּוֹכֵה לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר (מִיִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן תג), שְׁמִי שֶׁהִיָּה אֶצְלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח כָּל הַשָּׁנָה עַל נַעַם חֵלְקוֹ. וְאָמַר, שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ תְּקוּנִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר בְּכֹל הַשָּׁנָה אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר,

תהלה לאל גם אתה היית בראש השנה זה בקבוץ של אנשי שלומנו, ראוי לך לשמח מאד מאד כל השנה יהיה איך שיהיה, ובזה תגלה את פנימיות האמונת חכמים שלך, ועל-כן אין מה להאריך עכשו, כי לדעתי זה צריך להיות החזוק שלנו על כל השנה. ורואים בעולם, שעובר על כל אחד ואחד בכל יום מה שעובר ברוחניות ובגשמיות, ולבסוף גלוסט זיך גאף צו קריגען אויף אזוי איין רבי'ן^ט. ותהלה לאל, אנחנו מאמינים בו ומשתדלים ללמד ספרו הקדוש, ואנו מסתופפים בצל קורתו ובפרט בראש השנה, בזה ראוי לרקד כל השנה, ובשמחה זו יזכה שימשך עליו אור וקדשת רבנו ז"ל; כי כפי שאדם מחיה את עצמו באיזו קדשה ומשתוקק אליה, כמו-כן נמשכת עליו הארה עצומה מקדשה זו, ובפרטי פרטיות להחיות את עצמו עם ראש השנה של רבנו ז"ל, וראוי להחיות את עצמו בזה מאד מאד כל השנה, ולעורר את חבריו שיעשו כל מיני פעולות שבעולם, וישברו את כל המניעות, ולבא בכל ראש השנה אל קבוץ חסידי ברסלב, כי בכל מקום שמתאספים אנשי שלומנו בראש השנה בצותא חדא, שם רבנו ז"ל ממש; אשרי הזוכה להיות נמנה עם אנשי שלומנו חסידי ברסלב בראש השנה. וראוי לכל אחד לצוות את בניו וחתניו, שיראו להיות כל ימי חייהם בין חסידי ברסלב בראש השנה יהיה איך שיהיה לא יסתכלו על שום מונע ומעכב, וישברו את כל המניעות והעכובים, ויבואו בשמחה עצומה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תתקנב.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר נציבים-זולך ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל אהובי, אחי, האברך הקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

(ט) עוד מתחשק לחלק על רבי כזה.

אהובי, אחי היקר! מכתבך הדהוה לנכון קבלתי, והנה להשיבך, הלא ספרי רבנו ז"ל בגדיה, הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך, וכל חדושינו צריכים להיות רק לחדש את עצמנו לקים דבריו, וזה החדוש הכי יפה ויקר מאד, והנה אודות ענגיך כבר דבר מזה רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסג), ואמר לאחד, ששכיח מאד בין בני הנעורים, שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ואמר שזה מעשה בעל-דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצותו, חס ושלום, על-ידי-זה, כי הוא אורב על דבר זה מאד לתפסם בנעוריהם על-ידי קלקול השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערומייתו לקלקל השלום ביניהם, עין שם; על-כן, חמדת לבבי, בלך מדרך זו בשביל שטות כזו ומעשה נערוה שעשתה אשתך עמך, לומר איזה ווערטל עליך לפני חברותיה בפניך, מעשה מחלקת כזו, בודאי לא היתה פונתה לצערך, רק כך דרפן של נשים, תכף-ומיד אחרי החתנה להתפאר ולהתגאות לפני חברותיה: "ראו יש לי בעל" וכיו', ותאמין לי כי הכל רק מעשה נערוה, ולא הנה כזה שום פונה לביש אותך, ובודאי אם תסביר לה בדרך נחת והשקט, שלא מעשה עוד פעם דבר כזה לביש אותך בפרים, בודאי תבין ותקים הדברים, כי היא אינה יודעת אפלו למה אתה ברגז ובכעס עליה על כך.

חמדת לבבי! עשה למען השכינה הקדושה ולמען רבנו ז"ל ותתפייס עמה, וברח לך ממחלקת העוקרת את האדם משני העולמות. וכבר אמרו חז"ל (חלין קמא): גדול שלום שבין אדם לאשתו, שהרי אמרה תורה: שמו של הקדוש-ברוך-הוא שנכתב בקדשה ימחה על המים, עין שם; ואתה יודע כי הסוף של מחלקת בין איש לאשתו הוא גט. ואמרו חז"ל (גטין ז): כל המגרש אשתו ראשונה, אפלו מזבח מוריד עליו דמעות; ועל-כן, אחי היקר, בלך מקפידות, ותקבל הכל באהבה, ובפרטיות עכשו שהם ימי אלול הקדושים, ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו; ובחלק ב', סימן פז), שכונת אלול היא "לשמע בזיונו ולדום ולשתק", וברוך

השם, עַס אִיז דִיר אונטער גיקומען אַ בַּיִוִן, אַתָּה צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּזוֹה מָאד, עַל-כֵּן אַחֲזוּ בְּמִדַּת הַשְּׁלוֹם, וְאֵל תִּתְגַּרֵּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם. וַיֵּשׁ לומר וַיֵּיבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה, רֵאשִׁי תְבוּת: שְׁלוֹם, כִּי כָל הַמְּגֵרָשׁ אֲשֶׁתּוֹ רֵאשׁוּנָה אֲזוּ גוֹרִם לְבִכּוּת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרַבַּן הַמִּזְבֵּחַ, אַבָּל לְהַפּוֹךְ, עַל-יְדֵי שְׁלוֹם בּוֹנִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת וַיֵּיבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וְדו"ק. וַיֵּשׁ לְתַן טַעַם מַה שְׂיָכוּת יֵשׁ לְמִזְבֵּחַ אֶל שְׁלוֹם-בֵּית, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי קֶלְקוּל הַשְּׁלוֹם-בֵּית בּוֹכָה הַמִּזְבֵּחַ? אַף אָמְרוּ חז"ל (בְּרֵכוֹת נה.): כָּל זְמַן שֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, מִזְבֵּחַ מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו שֶׁלְּחַנּוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו; וְאֵיתָא בְּלָקוּטֵי-מוֹהָרָן (חֶלֶק א', סִימָן סט), כִּי כָל הַהֲשַׁפְּעוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם, הֵן עַל-יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ דִּיקָא, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ לוֹ שְׁלוֹם-בֵּית אֲזוּ נִזּוֹן עַל-יְדֵי הַשַּׁפְּעַת אֲשֶׁתּוֹ, וְנִתְכַפֵּר לוֹ. כִּי אָמְרוּ חז"ל (תַּעֲנִית כג.): אֲתָתָא שְׂכִיחָא בְּבֵיתָא וַיִּהְיֶה רִיפְתָּא לְעַנְיֵי וּמְקַרְבָּא הֵנִייתָא; וְהַצְדָּקָה מַצְלֵת מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֲנוּם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (גִּטִין ז.) כָּל הַגּוֹזֵז מִנְכֶסֶיו וְעוֹשֶׂה מִהֵן צְדָקָה נִצּוֹל מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֲנוּם; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּתְקַלְקַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ אֲזוּ הוּא נִחָסֵר מִכָּל הַטּוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (נְדָרִים מא.): בְּחָסֵר כָּל בְּלֵא אִשָּׁה, וְעַל-יְדֵי-זוֹ אֵין לוֹ מִי שְׂיִכְפֵּר בְּעַדּוֹ, כִּי אִם הַמִּזְבֵּחַ, אַבָּל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים מִשְׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין לָנוּ מִזְבֵּחַ, וְעַל-כֵּן גוֹרֵם בְּכִיָּה לְהַמִּזְבֵּחַ שְׂאִינוּ בְּמִקּוּמוֹ וְאִינוּ יָכוֹל לְכַפֵּר, וְקַל לְהִבִּין.

וְעוֹד יֵשׁ לומר עַל-פִּי מַה שֶׁאָמְרוּ חז"ל (בְּמִדְרָשׁ רַבָּה, פֶּרֶשׁת וּיקרא ב): בְּכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר לִי, אִינוּ זֶז לְעוֹלָם, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, "בְּמִזְבֵּחַ" שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ., כב.): "מִזְבֵּחַ אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִּי", נִמְצָא, שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְשֻׁרָה שְׂכִינְתּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם. וְאָמְרוּ חז"ל (סוֹטָה יז): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֵתָן, כִּי הֵם מְסַלְקִים הַשְּׂכִינָה, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה פְרוּד בֵּינֵיהֶם, נַעֲשֶׂה פְרוּד בֵּין הַדְּבָקִים, וּמְגַרְשִׁים אֶת הַשְּׂכִינָה; וְעַל-כֵּן הַמִּזְבֵּחַ

(י) הַדְּבָקִים לֶךְ בַּיִוִן.

(כ) אִשָּׁה מִצוּיָה בְּבֵית, וְנוֹחֶנֶת פֶּת לְעַנְיִים וּמְקַרְבֵּת הַהֲנָאָה.

דִּיקָא בּוֹכָה, כִּי מִשְׁרָה שְׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְאֵלּוּ גּוֹרְמִים לְסַלֵּק הַשְּׂכִינָה, וְקָל לְהַבִּין. וְעוֹד יֵשׁ לומר עַל־פִּי דְבָרֵי הַמְכִילֶתָא בְּפִרְשַׁת יִתְרוֹ: מָה אִם אֲבִי הַמְזַבַּח שֶׁהֵן לֹא רוֹאוֹת וְלֹא שׁוֹמְעוֹת וְלֹא מְדַבְּרוֹת, עַל שְׂמִטִּילוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים, אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "לֹא תִנִּיף עֲלֵיהֶם בְּרוּזֵל" (דְּבָרִים כו, ה), הַמְטִיל שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בֵּין עִיר לְעִיר, בֵּין אִמָּה לְאִמָּה, בֵּין מִמְשָׁלָה לְמִמְשָׁלָה, בֵּין מִשְׁפָּחָה לְמִשְׁפָּחָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֹא תִבּוֹא פְּרַעְנוֹת עַל יָדוֹ. וְזֶה שְׂמִתְקוּטֵט עִם אִשְׁתּוֹ, גּוֹרֵם תְּכֵלִית הַהַפּוּף, כִּי גּוֹרֵם לְהִנִּיף הַבְּרוּזֵל, וְעַל־כֵּן דִּיקָא בּוֹכָה הַמְזַבַּח, כִּי גּוֹרֵם פּוֹרְעָנוֹת בְּעוֹלָם וְקָל לְהַבִּין.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, אַחַז עֲצָמָךְ בְּצוֹתָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרַסְלָב, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים. וְתִרְאֶה לְבֵא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵנוּ, כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׂמִתְקַבְּצִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִתְפַּלְלִים שֶׁם בְּהַתְקַשְׁרוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, וְהַקְּבוּץ נִקְרָא עַל שְׁמוֹ, שֶׁם רַבְּנוּ ו"ל מִמֶּשׁ, וּמְקַבְּלִים שֶׁם אֶת הַתְּקוּן מִרַבְּנוּ ו"ל; חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אֲשֶׁרִינוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תתקנ"ג.

כְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי צוּם גְּדֻלָּה הַיְתִשְׁלִי"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנֵצַח נְצָחִים.

הִנֵּה בְּטָרֵם נְסִיעֵתִי לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל קִבְּלַתִּי מִכְּתָבְךָ הָאַרְץ וְהַנְּחוּץ לְתִשׁוּבָה, אִךְ מִחַמַּת שְׁהִיִּיתִי כְּכָר בַּחֲדוּ פִּרְעָא חוּץ מִבֵּיתִי, לְכֵן לֹא הַשְׁבַּתִּי לָךְ. וְדַע לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּעַנְיָן עֲצָם הַדְּבָר, יֵשׁ לומר פְּנִים לְכָאן וּפְנִים לְכָאן, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה: "וְתִקְנֵנִי בַּעֲצָה טוֹבָה

מלפניך", כמו שהזכירנו רבנו ז"ל, ובפרט בעניןך, בודאי אין שום עצה אחרת, רק לתלות עיניך למרום תמיד, וצריך שתחקק בדעתך, כי רק הוא יתברך יכול לעזור לך, ורק בידו תלויה ישועתך, ועל-כן כלך מהם, מה לך עמהם, הלא שוכרים את רוחך ומחלישים את דעתך, וקבלנו מרבנו ז"ל, שרק התחזקות צריכים לשמע ולא שיפילו אותי, כמו שראה רבנו ז"ל חזיון (עין תימורה"ן, ספורים חדשים, סימן יא), שאמר רבנו ז"ל להזקן שבא אליו והוכיחו, ורצה להפילו: לך לך מפני, חשבת שתחזקו אותי, ועכשו אתם מפילים אותי, עין שם; והוא למוד עמק, ומכרח מאד, בפרט לאכרח, שצריך שיהיה מצחו חזק מאד נגד כל הקמים עליו, ואל יתפחד כלל משום בריה שבעולם. ולזכות לזה הוא רק על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, להיות רגיל תמיד לדבר עמו יתברך, ועל-ידי-זה יזכה לגוף קדוש מגן-עדרן, שהוא בטול המקום, שלא יהיה אחוז בשום מקום רק בו יתברך, שהוא מקומו של עולם, וכמוכא בכתבי הארז"ל: 'מקום' עולה 'הנך' בהקאה כזה: 'פעמים י', ה' פעמים ה', ו' פעמים ו', ה' פעמים ה'; ותכף-ומיד כשאדם זוכה להגיע אל דבר זה שנתבטל אצלו המקום, אז כבר אינו מתפחד משום בריה שבעולם, מאחר שאחוז ודבוק בו יתברך, ואחר-כך צריך שידע שההכרח שיעבר עליו מה שיעבר, ויחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ואז דוקא כשיעמד חזק, יזכה להתיחד עם השכינה, וכל זה מרמז בספורי-מעשיות (במעשה ב') ממלך וקיסר, שהבת קיסר עשתה מקום ובאו לשם כמה ועמדו על המקום, והתחילו לשיר לפניה נגון ושיר נפלא, והיא השיבה להם: "עם איז זייער שיין, אבער די זיבען וואסערין זיינען נאך אויף דיר נישט איבער גיאנגען", שזה מרמז על מדרגות צדיקים גבוהים שכבר זכו לזה, שעמדו על סוד המקום, רק עדין לא עברו עליהם השבעה מימות, שהוא כלל הבזיונות שצריך לעבר על מי שאוחז את הכתב, שהם החדושי תורה וכו'. כל הענין הזה דבר עמי ר' לוי יצחק (ז"ל) (גרו יאיר) קדם ראש השנה בבאור נפלא, ושיך לכלנו. ותראה להוציא מזה לעצמך

(ל) זה מאד יפה, אבל השבעה מימות לא עברו עליך.

רמזים נפלאים, לחזק את עצמך ולהחיות את עצמך, ולא לפל
 כל-כך בְּדַעְתָּךְ מִכָּל דָּבָר. ובפִּרְטוּיֹת פִּי מִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי הָאֲסוּטוֹ דַּעַם
 כְּתַבִּי, וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד
 מְאֹד לֹא לִפְלֵ בְרוּחוֹ, וְשֵׁלָא תַחְלֵשׁ דַּעְתָּךְ מִשׁוּם דָּבָר אֲפִלוּ כָּל
 הָעוֹלָם כֻּלּוֹ יַעֲמְדוּ עָלֶיךָ, כַּאֲשֶׁר סִפֵּר רַבְּנוּ ז"ל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה בִּימֵי
 הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, מֵה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָ אַחָד, שֶׁכָּל הָעוֹלָם יַעֲמְדוּ עָלֶיךָ,
 וַיִּחְלְקוּ עָלֶיךָ אֲפִלוּ עוֹפוֹת וְכוּ' (עֵין בְּסוּף חֵי-מוֹתֵרֵן); הֶעֱקָר לֹא
 לְהִתְעַרֵב עִם אֲחֵרִים, כִּי אָמְרוּ חַז"ל (מִלְקוּט שִׁיר הַשִּׁירִים, רָמֵז חֲתֻמָּה):
 כָּל מִי שֶׁאָמַר תּוֹרָה בְּרַבִּים, צָרִיךְ לְהִיּוֹת צְנוּעַ כְּכֹלֵב; וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ
 מִחֲבוּרוֹת בְּנֵי-אָדָם הַמְדַבְּרִים לִיצְנוּת, וּבְרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ,
 וְתַעֲמַד בְּקֶרֶן זְוִית, וְתִהְיֶה בְּטֹל וּמִבְטָל כְּתַרְס הַנּוֹשֵׁפָר אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ,
 וְאִזּוּ דִּיקָא תּוֹפָה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

דידך לנצח...

א' תתקנד.

בעזרת השם יתברך, ערב סכות ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר
 לי מאוד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...
 נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתביך היקרים קבלתי זה שלש פעמים, אף לא הייתי בביתי
 כל הזמן, תהלה לאל, זפני השם יתברך בזכיות חנם להסתופף
 בקבוץ הקדוש שלנו בראש השנה בירושלים, ותהלה לאל, עבר
 עלינו הראש השנה הקדוש יפה מאוד, ונחת רוח לראות קבוץ גדול
 של אנשי שלומנו היקרים המתפללים יחד בהתקשרות לרבנו ז"ל,
 טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

אהובי, אחי היקר! להשיבך יקצרו המון יריעות, ובפִּרְטוּיֹת פִּי

(מ) יש לך את הכתב.

ספרי רבנו ז"ל בַּיָּדִיךָ, וְעַל-כֵּן לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ אֶת דְּבוּרֵי, הֲלֹא גַם
הם נִלְקָחִים מִסְפְּרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן טוֹב יוֹתֵר שְׁתַּהַיֶּה רְגִיל לַעֲיֵן
בָּהֶם, וְאִזּוּ לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַבְּרֵי, וְכֵן לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוּם דְּבוּרִים
שְׂבָעוּלָם, כִּי רַבְנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא מוֹהַרְנ"ת ז"ל, כָּבֹד
הַכִּינוּ לָנוּ דְּבוּרִים עַל כָּל מָה שְׂעוּבֵר וַיַּעֲבֹר עָלֵינוּ, וְהֵם מְחַזְּקִים
וּמְאַמְצִים אוֹתָנוּ לְכָלִי לִפְלֵ בְדַעְתָּנוּ וְלִכְלֵ נִקְרָר הַתְּלַהּבוּתָנוּ
וְתִשׁוּקָתָנוּ, רַק נִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְאַמֵּץ בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ; אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ וּמָה נַעֲשִׂים גּוֹרְלָנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים. וְרֹאוּ
לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַחֲסֵד
חֲנָם שְׂעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזַכְּנוּ בְּזִכּוֹת חֲנָם לְהִתְוַדַּע מִרְבִּי
אַמֶּת כְּזֶה, רַבִּי הַמּוֹלִיךְ אוֹתָנוּ עַל דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, רַבִּי הַמוֹצִיא אוֹתָנוּ
מִטְנוּף מַעֲשֵׂינוּ וְכוּ' וְכוּ'. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי, שְׂבֹזָה צָרִיכִים
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה עַל-כָּל-פְּנִים אֲנִי
יודע מִרְבִּי כְּזֶה, וְגַם אֲנִי מִשְׂתַּדֵּל לִילֵךְ בְּדַרְכּוֹ הַנּוֹעִימָה שְׂסַלֵּל לָנוּ,
וּמְכַל שְׂכֹן, שְׂתַהַלֵּה לְאֵל, אֵינִי מִתְנַגֵּד עָלֶיךָ וְעַל אֲנָשֵׁי הַיָּקָרִים.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אוֹדוֹת ... דַּע לָךְ, כִּי שְׂמַעְתִּי מִר' לוי יִצְחָק (נִירו
יֵאִיר) [ז"ל], כִּי בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל הַהֲכָרַח לִילֵךְ בְּדַרְךְ נַעֲם וְאַהֲבָה,
וְלִהְיוֹת וְתָרֵן גְּדוֹל עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, כִּי אִם לֹא, אִזּוּ יִפֹּל אוֹ יִתְרַחַק
לְגַמְרֵי, אוֹ יִחְזִיק תָּמִיד בְּמַחְלָקָת. וְסִפֵּר לִי, כִּי הָיָה אֶצֶל אֲנָשִׁי
שְׂלוּמָנוּ אֶחָד עוֹבֵד הַשֵּׁם נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד, וְעָשָׂה עֲבוֹדוֹת כְּאֵלוֹ
אֲשֶׁר שׁוּם בְּרִיָּה לֹא יִכּוֹלָה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹהוּ, וְהָיָה מְבַלָּה לִילוֹת
שְׂלָמִים בְּשָׂדוֹת וַיַּעֲרוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וְהָיָה מִתְּפַלֵּל בְּקוֹלֵי
קוֹלוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה. וּפֶעַם אַחַת הָיָה בְּאוֹמֵן בְּאַמְצַע הַחֲרָף
קוֹר וּכְפוֹר כְּזֶה, אֲשֶׁר שׁוּם בְּרִיָּה לֹא הִיָּתָה יִכּוֹלָה לְצַאת בְּיוֹם זֶה
מִהַבֵּית, עַד שְׂכַלֵּם הַתְּפַלְּלוּ בִּיחִידוֹת בְּבֵיתֵם וְהוּא יִצָּא אִזּוּ בְּלִילָה
כְּזֶה אֵל הַשָּׂדֶה, וּבְלָה שֵׁם כָּל הַלִּילָה בְּקוֹלוֹת וּבְצַעֲקוֹת, עַד שְׂהָיָה
עֲשִׂיר אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׂלוּמָנוּ מִתְּפִלָּא מְאֹד, מָה עוֹשֶׂה בַּעַת קוֹר וּכְפוֹר
כְּזֶה בְּשָׂדֶה, וְהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכֶמֶה וּכְמָה מְלַבּוֹשִׁים חֲמִים מְאֹד, וַיִּצָּא
לְשָׂדֶה, וְרָאָה אִיךְ שְׂהָלָה עוֹמֵד וְזוֹרֵק אֶת עֲצָמוֹ בַּיָּדֵי וְרַגְלָיו וְכָל
גּוּפוֹ שְׂלֵא יִקְפֵּא, חֵס וְשְׂלוֹם, מִרְבַּב קוֹר, וַיּוֹצֵק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו

יִתְבַּרְךָ. וְחֹזֵר הָעֶשִׂיר וְסֹפֵר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵה שְׂרָאָה עֲבוּדוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁהָיוּ אֲצִלוֹ, אֶף חֶסְרוֹן גְּדוֹל הָיָה בּוֹ, כִּי לֹא הָיָה מַעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו, וְקִמְצָן גְּדוֹל, וְדָבָר זֶה הָעֵבִירוֹ אַחֲרֵיכֶם מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, כִּי הָיָה בְּכָל פַּעַם בְּמַחְלָקָת עִם אַחֲרִים, וְכֵן אֲשֶׁתּוֹ נִשְׁתַּגְּעָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְנָיו מִתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ כָלוּם, כִּי אֶפְלוּ אוֹתָם בְּגִי הַנְּעוּרִים שֶׁהִתְלַקְטוּ סְבִיבוֹ, בְּרַחוּ מִמֶּנּוּ. וְסֹפֵר לִי זֹאת ר' לִוִי יִצְחָק (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל], אִיךָ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד וְתָרֵן וּמַעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו, וְאִף שֶׁהֲצַדֵּק עִמּוֹ וְחִבְרָיו רוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּחַנּוּם, יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדָם וְלִשְׂתֵּק וְלֹא לְצִאָת וְלָרִיב עִמָּהֶם, "כְּדָאֵי לְהִיּוֹת נִרְדָּף מִלְּהִיּוֹת רוֹדֵף". וְרַבֵּנוּ ו"ל לְמַד אוֹתָנוּ רַק לְכַרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ מְכַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, וְאָמַר (לְקוּשְׁתֵּי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יג): כְּשִׁחּוֹלְקִים עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׂרוּדְפִים אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וְכָל מַה שִׁחּוֹלְקִים עָלָיו יוֹתֵר, מְקַרְבִּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי הִשָּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכָל מְקוֹם, וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יד, י): "וּפְרָעָה הַקָּרִיב", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה כ"א), שֶׁהַקָּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְהוּא יְסוּד גְּדוֹל בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְצִאָת וְלָרִיב עִם כָּל הָעוֹלָם, וּמְכַל שָׁפָן עִם חִבְרָיו, וּמְכַל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן עִם בְּנֵי בֵיתוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת תָּמִיד וְתָרֵן וּמַעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו, וְלִהְיוֹת מְאֹד מְאֹד לֹא לְעַמֵּד עַל מִדּוֹתָיו. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הִפְלִיגוּ בְּדָבָר זֶה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (מְגִלָּה כ"ח): עַל רַבִּי נְחוּנְיָא בֶן הַקָּנָה, שֶׁהָאֲרִיף יָמִים עַל שֶׁהָיָה וְתָרֵן בְּמִמוֹנּוֹ, וְרַבֵּנוּ ו"ל פָּרַשׁ עַל זֶה (לְקוּשְׁתֵּי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד), שֶׁהָאֲרִיף אֶת יָמָיו עַל־יְדֵי־זֶה, הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם הוּא וְתָרֵן וְאוֹחֵז תָּמִיד בְּמִדַּת אֲהָבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְאַרְכִּים יָמָיו, וְזוֹכֵה לְמִצָּא הַטּוֹב הַגָּנוּז שְׁבֻכָל יוֹם וַיּוֹם, מַה שֶׁאֵין בֶּן מִי שֶׁהוּא תָּמִיד בְּמַרְיבוֹת וּקְטָטוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִצְטַמְצָם מִחוּ, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל תָּמִיד, עֵינֵי שָׁם.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא טו:): אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר יָרֵא אֱלֹקִים וְסָר מֵרַע — זֶהוּ אֵיּוֹב, שֶׁהָיָה וְתָרֵן בְּמִמוֹנּוֹ, מִנְהַגוֹ שֶׁל עוֹלָם נוֹתֵן חֲצֵי פְרוּטָה לְחֲנֻנֵי, אֵיּוֹב וְתָרַח מִשְׁלוֹ; הֵינּוּ שֶׁלֹּא הָיָה מְדַקְדָּק

אֲשֶׁר א' תתקנוד בנחל ריט

כָּל־כֹּף עַל כָּל דָּבָר, רַק הִזָּה מִנֹּתֵר תְּמִיד מִשְׁלוֹ (עֵין שֵׁם בְּפִרוּשׁ רִש"י),
 וְעַל־כֵּן עַל דָּבָר זֶה נִקְרָא "וְסֹר מֵרַע". וּבִגְמָרָא (סְנֵהֲדִין קב): אָמְרוּ:
 אַחָאב מִתּוֹךְ שְׁהִיָּה וּתְרֵן בְּמִמוֹנֵו, וְהִיָּה מְהֵנָּה תְּלַמִּידי חֲכָמִים
 מִנְכָּסִיו, כְּפָרוּ לוֹ מִחֻצָּה, עֵין שָׁם; רָאָה וְהִבֵּן וַחֲכָם, אָדָם עֶבֶד
 עֲבוּדָה זָרָה, וּמֵלֵא אֵת כָּל הָאָרֶץ גְּלוּלִים, אֶף־עַל־פִּי־כֵן מִתּוֹךְ שְׁהִיָּה
 וּתְרֵן בְּמִמוֹנֵו וּמְהֵנָּה תְּלַמִּידי חֲכָמִים כְּפָרוּ לוֹ מִחֻצָּה, כִּי עֲנִין שֶׁל
 וּתְרֵנֹת הוּא יְסוּד גְּדוּל בִּיְהוּדוּת, וְהוּא תְּלוּי בְּאִמּוּנָה, וּמִגְּלָה טַהַר
 לְכָבוֹ וּמִרְחִיב דַּעְתּוֹ וּמִחֻזֵּק חוֹשִׁיו, וּמִרְבָּה שְׁלוֹם. וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת
 לְהִרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת וּתְרֵן וּמַעֲבִיר עַל מִדּוּתָיו בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ רַבָּה, פֶּרֶשׁת נִשְׂא ט'): לְמַדָּה אוֹתָךְ
 הַתּוֹרָה דִּרְךְ אֶרֶץ שְׁתַּהֲא וּתְרֵן בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ וְכוּ', נִשְׁפָּךְ הַיֵּין — הַיּוֹ
 וּתְרֵן וְכוּ', עֵין שָׁם; וּכְבָר אָמַרְתִּי פַעַם לְאַבְרָהָ אַחַד שֶׁהַתְּאוֹנָן עַל
 אֲשֶׁתּוֹ וְכוּ', אַתָּה רוֹאָה בְּעֵינֶיךָ כְּשֶׁאַתָּה בָּא אֵלַיךְ בַּעֲבוּר צְדָקָה, אַתָּה
 נוֹתֵן לוֹ בְּיַד רַחֲבָה, מִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשֶׁעוֹשִׂים מִגְּבִית בְּבֵית־
 הַמִּדְּרָשׁ, אַתָּה מְכַרִּיז סְכוּם הַגּוֹן, מִדּוּעַ לֹא תַתֵּן צְדָקָה לְאַשְׁתְּךָ אֲשֶׁר
 הִיא מְצֹנָה רַבָּה וְכוּ', וְלָמָּה דִּיקָא לְאַשְׁתְּךָ כְּשֶׁהִיא מִבְּקָשֶׁת מִמֶּךָ
 מְעוֹת אוֹ עוֹשָׂה אֵיזָה הִזָּק בְּבֵית, אַתָּה מִתְּמַלֵּא חִימָה וְכַעַס עֲלֶיהָ,
 וְכִי זוּהִי דִרְךְ?! וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל הִזְהִירָנוּ מֵאֵד לְכַבֵּד וּלְגַקֵּר אֵת הָאִשָּׁה
 וּלְרַחֵם עֲלֶיהָ וְכוּ' (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רסד); וְחַז"ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ
 (בְּבָא מְצִיעָא נט'): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זְהִיר בְּאוֹנָאת אֲשֶׁתּוֹ, שְׁמַתּוֹךְ
 שְׁדַמְעָתָה מְצוּיָה אוֹנָאתָה קְרוּבָה; וְאָמְרוּ (שם): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם
 זְהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׁאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֶלָּא
 בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, עֵין שָׁם, וְהִבֵּן לְמַעֲשָׂה; וּבְאִמַּת יֵשׁ לְהָאֲרִיף בְּזָה,
 וּכְבָר נִתְאַרְךָ קֶצֶת בְּסִפֵּר "אֶרֶץ אֲפִים" קַתְהוּ מִשָּׁם, כִּי הִסְפֵּר הַזֶּה
 מְדַבֵּר מִסְּבָלְנוֹת וְאֲרִיכוֹת אֲפִים, שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת לְכָל אָדָם — הֵן
 מַעֲצָמוֹ וְהֵן מֵאֲשֶׁתּוֹ וּמִבְּנֵי בֵּיתוֹ וְהֵן מֵאַחֲרִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי הִסְבָּלְנוֹת
 הִיא יְסוּד וְעַקֵּר הַכֹּל, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ זְכַנִי בְּזִכְיוֹת חֲנֻם לְחַבֵּר סִפֵּר זֶה
 בְּשֵׁנַת תְּשִׁל"ה, שְׁנָה שְׁעֵבְרָה קָדָם חַג הַפֶּסַח, וְנִדְפַס בְּחַמְשַׁת אֲלָפִים
 טְפָסִים, וְנִתְפָּשֵׁט בְּמִשְׁךְ כְּמָה חֲדָשִׁים בְּכָל קְצוּי תְּבַל, וְלֹא נִשְׁאָר
 מֵהֶם כְּלוּם, וְעַכְשָׁו בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה תְּשִׁל"ו נִדְפַס שְׁנִית בְּאֲלָפִים

טפסים, והשם יתברך יזכני להפיצם בכל תפוצות ישראל.

דידך הדורש שלומך...

א' תתקנה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ב' דחל המועד סכות ה'תשל"ו, שהוא יומא דהילולא דרבנו ז"ל, זכותו יגן עלינו.

שלום שלום לאהובי, אחי ורעי, ידיד נפשי, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אם אמנם שבחל המועד נוהגים לא לכתב, אף בדבר האבד הכל מתירים, ובפרט בענייך, אם לא נדבר בזה, יהיה חס ושלום, אבוד נפשות ברוחניות ובגשמיות, בודאי מצנה להרבות בזה באריכות גדולה.

חמדת לבבי! מאחר שאתה רוצה כל-כף לדבר עמי ממה שעובר עליך, ואיני יודע איך יכל דבר, כי עכשו אינני בקו הבריאות, לא עלינו, ועל-כן איני יודע אם אוכל להרבות עמך הדבור, אמרתי ויהי מה ארוצה דברי אליך על-כל-פנים בכתב, למען יעמדו אצלך ימים רבים, כי כפי הנראה תצטרך לדבורים אלו, כי עוד יהיה נעשה עמך מה שיהיה נעשה בימים הבאים, כמאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: "ברודער, עס וועט זיך נאך טהון און טהון, דער עקר האלט זיך".¹ ודבורים אלה סוכבים גם עליך. ידידי היקר, כפי שראינו אצל אנשי שלומנו: כל מי שנשמתו מסגלת ביותר להאיר אורו יתברך בעולם, ולהשרות שכנינת עזו בין ישראל, עליו עבר יותר מרירות ויסורים וקטנות והרפתקאות, ממה שעבר על אחרים. מה אמר לך, בעצם ענין ההתקרבות אל רבנו ז"ל לחזקתך ולאמצך שתשאר קים עד הסוף, הוא לדעתי אף למותר, כי

1) אחי, עוד נעשה ונעשה, העקר תחזיק מעמד.

אֲשֶׁר א' תתקנה בנחל רכא

מי שזכה להרגיש איזו התנוצצות בעלמא מערבות ידידות זיו אורו הגנוז ועצותיו הקדושות של רבנו ז"ל, כבר חזק בעצמו מאד מאד, שיעבר עליו מה, הוא כבר לא יסג אחר ממנו, ורק המות יפריד וכו', ומה גם כשאדם חזק ואמיץ בדעתו לאחז את עצמו ברבנו ז"ל, אז גם המות לא יפריד ביניהם, כי גם שם לא ינוח ולא ישקט, עד שיביאוהו לרבנו ז"ל, כמו שספר לנו רבנו ז"ל (עין תי-מוהר"ן, אות מעלת המתקרב אליו, סימן יט), שהצדיק האמתי יכול לעשות טובה גדולה לאדם גם אחר פטירתו לעולם הבא, למי שזכה לבוא אליו בשביל תקון וכו', עין שם; ובאמת כפי שזכית כבר להרגיש אפלו איזו הארה והתנוצצות מרבנו ז"ל, ואל איזו ערבות ונעימות הביא אותך אפלו שלא היה רק לרגע קט וכו', אתה יכול לחזק את עצמך ולאחז את עצמך במסירות נפש בו ז"ל, ומכל שפן וכל שפן שטעמת והרגשת מה שטעמת והרגשת, שעל זה נאמר (משלי לא, כג): "נודע בשערים בעלה" — כל חד לפום מה דמשער בלביה, וכמו שפרש רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן א') על הפסוק (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה'", אני דיקא, כי ההרגש בלב אי אפשר לספר לחברו כלל, ועל-כן כפי ההתנוצצות שהתנוצץ והאיר בדעתך מנעם ערבות אור רבנו ז"ל, ראוי לך למסר את נפשך ממש (עין לקוטי-הלכות, הכשר בלים, הלכה ד'), ולא להפרד ממנו כלל, ובודאי יעשה הבעל-דבר מה שיעשה לעקרה, חס ושלום וכו', אבל אף-על-פי-כן סוף כל סוף יהיה ההכרח לו להפרד ממך, כי אין השם יתברך רוצה לכלות אותך, חס ושלום, רק לנסות את פנימיות לבבך אם פונתך היא עם אמת וכו'.

ובאמת כבר הקדים לנו מאור עינינו מוהר"ן ז"ל (לקוטי-הלכות, ברפת הפרות, הלכה ה'), שצריכים לסבל בזיונות ושפיכות דמים הרבה קדם שזוכים להתקרב אל הצדיק האמת, ואפלו אחר שמתקרבם, צריכים בכל פעם לסבל שפיכות דמים הרבה מאד והכל לטובה, כי זהו עקר תשובתו ותקונו, כי הצדיק הוא בחינת נקדה העליונה (הנכלל לגמרי באורו האין סוף ברוך הוא), והתלמיד הוא בחינת נקדה התחתונה (המנוח בעמק הר'ע' והחשף שנלכד בו), ואי אפשר

לחבר את הרב והתלמיד יחד, כי אם על-ידי שמבטל את ישותו וגאותו לגמרי, שנעשה בחינת אין ממש, ואז מאירה בו בשלמות הארת הרב נקדה העליונה בנקדה התחתונה. ואיך נתבטלת מהאדם הישות והגאות? בשמחרפין ומבזין אותו והוא שותק, אז דיקא בא אל נקדת הבטול, בסוד אין ממש, ואז זוכה לקבל מרבנו ז"ל באמת. ושמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל]: "אין ברסלב קען מען נישט האבן איין קיום אן בזיונות", כי כפי האור והנעם שרבנו ז"ל רוצה להאיר בנו, ההכרח לבטל את הישות והגאות לגמרי, וכשאין זוכים לזה, אזי ההכרח שיבואו על האדם בזיונות ושפיכות דמים, ונשבר לבו בקרבו לגמרי, עד שנדמה לו כמה פעמים כאלו אבד מנוס, חס ושלום, חס ושלום, אז דוקא ברגע ההוא אם אינו בטלן, רק בורח אליו יתברך באמת בשיחה זו תפלה, אז מאיר עליו אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה, ומאיר בו זיו שכינת עזו יתברך. והבזיונות האלו באים פתאם; כי עקר הנסיון לכל אדם בא פתאם דיקא, כי אם היה האדם יודע שיבאו עליו נסיונות, זה אינו נקרא נסיון, רק כשבא הצער והבזיון והנסיון פתאם, זה נקרא נסיון באמת, כי לפעמים מתלבש הנסיון על-ידי אב ואם, ולפעמים על-ידי אשתו, ולפעמים על-ידי אחרים, ולפעמים על-ידי אנשי שלומנו בעצמם, ולפעמים בדבר שאי אפשר לשער מקדם כלל, ועל-פן צריכים חזוק בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש, כי כפי האור שרוצים לזכות אותו, כמו-כן ההכרח שקדם לו יבא נסיון יותר גדול (עין לקוטי-מזרח"ן, חלק א', סימן קפה); ועל-פן חמדת לבבי, חזק ואמץ מאד מאד, במסירות נפש ממש להשאר קים בצלא דמהימנותא, שהוא צל רבנו ז"ל, אשר (שיר השירים ב, ג): "בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתק לחכמי", ומי שזוכה להסתופף בצלו נצל מכל רע, כי כל ענין רבנו ז"ל הוא לקרב את האדם אליו יתברך, ולהרגילו לישב בסתר צל כנפיו, וידבר עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו והבן עם אביו, אשר האדם המרגיל את עצמו בעבודה קדושה זו לדבר עמו יתברך בלשון

(ס) בברסלב אי אפשר שיהיה קיום בלי בזיונות.

שָׂרְגִיל בַּהּ, וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מִסֵּפֶר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִזּוֹ דוֹקָא הָאָדָם הַזֶּה נִחְבָּא בְּצֶל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְנִשְׁמַר מִכָּל מִינֵי פְגָעִים, וְאֲשֶׁר זֶה הֵיחָה תְּפִלַּת דָּוִד הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תהלים יז, ח): "שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בֵּית עֵינַי בְּצֶל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי", וְזֶהוּ כָּל עֲנִיָּן צֶל הַסֵּכָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ד): "וְסִכָּה תִּהְיֶה לְצֶל יוֹמָם מִחֹרֵב וּלְמַחְסֵה וּלְמַסְתוֹר מִזֶּרֶם וּמִמָּטָר", וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כא), שֶׁסוּד הַסֵּכָה הוּא בְּחִינַת, שֶׁסֵּכָה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ (מגלה יד), שֶׁאָדָם זוֹכֵה, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַשְּׂבָעָה גְרוּת, שֶׁיְהִיָּה מְסַבֵּב עִם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהִיא אֲמוּנַתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לִידַע בִּיחִידָה בְּרוּרָה וּמַחְלֻטָּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, שֶׁזֶה סוּד הַסֵּכָה, שֶׁנִּקְרָאת צֶלָא דְמַהִימְנוּתָא, אָדָם מְסַבֵּב עִם מְחִיצוֹת, וְאֵינוֹ רוֹאֵה מְשׁוּם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַנֶּעֱם וְהַשְּׂעִשׂוּעַ, שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁיְהִיָּה מְסַבֵּב עִם אֲמוּנָה כְּסֵכָה, בְּחִינַת (תהלים פט, ט): "וְאֲמוּנַתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ" וְגו', וְיִתְעַנֵּג בְּעֲרֻבוֹת, נֶעֱם, זִיו אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְהִנֵּה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חלק א', סימן א') מְבַאֵר, כִּי הַשֶּׁכֶל וְהַחִיּוֹת אֱלֹקוֹת נִקְרָא בְּחִינַת חֲמָה, שֶׁמְאִיר לְאָדָם כְּשֶׁמֶשׁ, וּמַחְמַת גְּדֹל הָאוֹר אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לָזֶה, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת נו"ן, שֶׁהִיא מְלֻכּוֹת, שֶׁפִּרְשָׁנוּ שֶׁהִיא תְּפִלָּה (עֵין בִּשְׁפַת הַנַּחַל עַל סִימָן א'), הֵינּוּ לְזַכּוֹת לְהִגִּיעַ אֶל זֶה שֶׁיֵּאִיר לוֹ רַק עֵצִים עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מְשׁוּם דְּבָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, רַק מִכָּל דְּבָר יִרְאֵה וְיִרְגִישׁ רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, זֶהוּ אִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ, כִּי אִם עַל-יְדֵי סְלוּק חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, וּלְהִרְבּוֹת בְּשִׂיחָה וּבְתַפְלָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל. וְלִפִּי זֶה יִתְפָּרֵשׁ מֵאִמְרָם ז"ל (ספָה ב): סֵכָה שֶׁחֲמַתָּה מְרַבֵּה מִצְלָתָה פְּסוּלָה, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שֶׁאִמְרוּ (אבות ב): כָּל שֶׁחֲכָמָתוֹ מְרַבֵּה מִמַּעֲשָׂיו, אֵין חֲכָמָתוֹ מִתְקַיְמָת, הֵינּוּ כִּי בַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ צָרִיכִים הָעֵקֶר לְבַטֵּל בְּכָל פַּעַם אֶת שֶׁכֶל עֲצָמוֹ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חלק א', סימן קכג), וּלְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָּדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ בְּלִי שׁוּם חֲכָמָה כָּלֵל, וְאִזּוֹ דִּיקָא יוֹכֵה בְּכָל פַּעַם לְהַשְׁגָּה חֲדָשָׁה וְכו'.

ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן מח), שעל-ידי פגם הדבור שמדבר כל העולה על רוחו, נתבלבל מחו ונופלת סבתו. ולהפך כשעוסק בתפלה, יש לו סבה שלמה וכו', עין שם. על-כל-פנים איך שהוא, תאמין לי, ידידי היקר, שהיא לנו זכות גדולה, שזכינו בעמק ירידתנו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחיה אותנו וכו', והוא נפלאות תמים דעים, למה דיקא אנו השפלים והירודים זכינו להתודע מרבי נורא ונפלא כזה ולא אחרים וכו'. ואדרבה עוד יש כזה העולם בני-אדם המזולזלים באור נורא ונפלא כזה, ואנחנו קטני ערך כמונו היום דיקא, זכינו לידע ממנו ו"ל. ובאמת מוהרנ"ת ז"ל מפליא לדבר מזה (בלקוטי-הלכות, ברכת הריח, הלכה ד'), ואמר, שפמו בכלליות ישראל אנו נקראים עם סגלה, שהוא ענין של למעלה מהשכל, להבין למה דיקא בחר בנו מכל האמות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), כמו-כן בפרטיות אפלו בין ישראל בעצמן נקראים תלמידי הצדיק יחידי סגלה, פי הוא ענין של למעלה מהשכל, להבין למה דיקא אלו זכו להתודע מאור נעלם ונסתר כזה וכו', עין שם.

ועל-כן, אהובי, אחי היקר, אשר אהבתי אליך היא עד אין סוף, כאשר השם יתברך יודע זאת, ואני מצטער באמת בצערך הקשה והכבד, החזק ברבנו ו"ל בכל נימי נפשך, כי הוא חלקך בעלמא הדין והוא חלקך בעלמא דאתי, ואל תאבה ואל תשמע לשום בריה הרוצה לעקרך ולרחקך ממנו ו"ל, ואל תירא ואל תחת משום בריה שבעולם יהיה מי שיהיה ויהיה איך שיהיה וכו' וכו'.

ואודות שלום-בית תדע שאתה נמצא במצב כזה עכשו, שמה שרק תרצה לעשות על-ידי דרך הטבע — תקלקל, ועל-כן עצתי לך, ברח לך רק אליו יתברך, להיות רגיל מאד מאד לדבר ולשיח ולספור לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, אך לאשתך ואפלו לחמותך תקים (משלי טו, א): "מענה רך ישיב חמה ודבר עצב יעלה אף"; הינו רק לדבר עמם דבורים טובים ונעימים בדרך אהבה, ואף שאני מרגיש היטב מכאובי נפשך וכו', על-כל-פנים

אֲשֶׁר א' תתקנו בַּנְחָל רכה

אתה תדבר עמם רק בְּדֶרֶךְ נֶעַם, וְאִפְלוּ שְׂבוּזוֹ אוֹתָךְ כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ עַד עַכְשָׁו, וְאִפְלוּ שְׁקִבְלֹת הַכַּאוֹת וְכו' — מֵה לַעֲשׂוֹת, אֶתְּה נִמְצָא בְּמִצְב כְּזֶה, שְׂאִין לָךְ עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵמֵר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יג): כְּשִׁחֲלוּקִים עַל הָאָדָם, נִמְצָא, שְׂרוּדָפִים אוֹתוֹ וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מֵה שְׁחֲלוּקִים עָלָיו יוֹתֵר, מְקַרְבִּים אוֹתוֹ יוֹתֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכו', עֵינ שֵׁם; וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנַס בְּדַעְתָּךְ אִפְלוּ מִחֲשֶׁבֶה כָּל שֶׁהִיא, לְתַן חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, גֵּט לְאִשְׁתְּךָ, אֶתְּה חֲזוֹר בְּכָל לַיְלָה לְבֵיתְךָ, וְתַעֲשֶׂה עֲצֻמָּךְ כַּאֲיֵנו יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּבָר (כְּדָאֵי לָךְ לְעֵינ עוֹד פַּעַם בְּכָל הַעֲנִין שֶׁל סְבָלְנוֹת בְּאֶרֶךְ אַפִּים, עֵינ שֵׁם), וְיוֹתֵר מִזֶּה אֵי אִפְשָׁר לִי עַכְשָׁו לְהֶאֱרִיךְ, אֶקְוֶה לְהִתְרַאוֹת עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים.

...דידך הדורש שְׁלוֹמָךְ...

א' תתקנו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לֵיל שְׁשֵׁי הוֹשַׁעְנָא רַבָּא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וּפְתִיקָא טַבָּא לְהַאֲבִירָךְ הִיקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ וְאִיר.

אֵת הַטְּלָגְרָם לְנִכּוֹן מַקְדָּם קִבְלֵתִי, וּמֵאַחַר שֶׁהֵעֲנִין נְחוּץ, אִמְרֵתִי לְהַשִּׁיבָךְ תַּכְף-וּמִידָה, אַף שְׂאִין הַזְּמַן גְּרָמָא עַכְשָׁו, וּבְכַפְרִטִיּוֹת שֶׁהוּא זְמַן מְסִירַת הַפְּתִיקָאִין לְמַעְלָה, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ וְלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִצָּא לְאוֹר מִשְׁפָּטְנוֹ לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, וְיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מֵעֲלֵינוּ, בְּזְכוּת הָאֵשֶׁל הַגְּדוֹל שְׂאֵנו חוֹסִים בְּצִלוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה נְחוּץ לְתַשׁוּבָה, אִמְרֵתִי לְהַשִּׁיבָךְ. אוֹדוֹת הַשֵּׁתָךְ שְׁלָךְ, כְּדָאֵי וְכְדָאֵי לְהִתְפַּשֵּׁר עִמוֹ, כִּי אִם תִּכְנַס בְּדִין, אֲזִי יִסְתַּבֵּךְ הַעֲנִין יוֹתֵר, וְתִתְבַּלְבַּל דַּעְתָּךְ לְגַמְרִי, וְלֹא תוּכַל לַעֲשׂוֹת כְּלוּם בְּעַבְדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי יִתְעַקֵּם לְבָבְךָ יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן כְּדָאֵי יוֹתֵר טוֹב לְהִתְפַּשֵּׁר עִמוֹ כְּרִצּוֹנוֹ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּךְ, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְקַחַת דְּבָר הַשְׂקִיף לָךְ, כִּי (יומא לח.): אֵין אָדָם

נוגַע בַּמָּה שְׁמוּכָן לַחֲבָרוֹ; וְזֶה כְּרוּר לְמִי שְׁזוּכָה לְיִשׁוּב הַדַּעַת
וּלְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וּבְנֻדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִם
תִּבְטַח בּוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יְרֻמָּה לט, יח): "וְהִיְתָה לְךָ נִפְשָׁךְ לְשָׁלָל, כִּי
כִּטְחַת בִּי נָאִם ה'", כִּי עַל-יְדֵי בִטְחוֹן — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲזָרוּ, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים כח, ז): "בּוֹ בִטַח לְבִי וְנִעְזַרְתִּי"; וּבְאַמַּת בְּמַדַּת
הַבִּטְחוֹן יֵשׁ לַמּוֹדִים רַבִּים, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בַּלְמוּד
הַקְדוּשׁ הַזֶּה, כִּי הוּא הִיסוּד בִּיְהוּדוּת וְתִלּוּי בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ שְׁאַמַּר רַבֵּנוּ
ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בִּטְחוֹן, סִימָן ד'): עַל-יְדֵי אַמוּנָה יָבֵא לְבִטְחוֹן; כִּי
בְּאַמַּת כְּשֶׁאָדָם מְכַנִּס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, יוֹדֵעַ וְעוֹד
אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, אֲזִי הוּא חֲזָק בְּדַעְתּוֹ מְאֹד מְאֹד, וְאֵינוֹ
יֵרָא מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם, הֲלֹא הַכֵּל רַק מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן (שֵׁם סִימָן א'): מִי שֵׁיִשׁ לוֹ בִּטְחוֹן, אֵין לוֹ שׁוֹם פַּחַד,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יְשַׁעְיָה יב, א): "אֲבִטַח וְלֹא אֶפְחָד", מֵאַחַר שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֵּל
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן לָמָּה לִי לְהִתְפַּחַד מֵאִיזָה בְּרִיָּה. וּכְתִיב
(תְּהִלִּים קיח, ח-ט): "טוֹב לַחֲסוֹת בַּה' מִבִּטַח בְּאָדָם, טוֹב לַחֲסוֹת בַּה'
מִבִּטַח בַּנְּדִיבִים", וְהַחֲכָם מִכָּל אָדָם מְזַהֵר וְצוֹעֵק (מִשְׁלֵי יא, כח):
"בוֹטַח בַּעֲשָׂרוֹ הוּא יִפֹּל וְגו'", (שֵׁם כח, כו): "בוֹטַח בְּלִבּוֹ הוּא כְּסִיל"
וְגו', כִּי רַק (שֵׁם טז, כ): "מִשְׁפִּיל עַל דְּבָר יִמְצָא טוֹב וּבוֹטַח בַּה'
אֲשֶׁרִיו", (שֵׁם ג, ה ז): "בִּטַח אֵל ה' בְּכָל לִבָּךְ וְאֵל בֵּינְתָךְ אֵל תִּשְׁעַן
בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישַׁר אֲרַחְתֶּיךָ, אֵל תֵּהִי חֲכָם בַּעֲיִנֶיךָ, יֵרָא
אֶת ה' וְסוּר מִרָע", וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִנְחוֹת כט): כָּל
הַתּוֹלָה בִּטְחוֹנוֹ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָרִי לוֹ מַחֲסֵה בַּעוֹלָם הַזֶּה
וְלַעוֹלָם הַבָּא; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, בְּרוּחַ לְךָ מִכָּל מִינֵי מַחֲלַקַּת
וּסְכָסוּכִים, תִּרְאֶה דִּיקָא לְהַתְפַּשֵּׁר עִמּוֹ, וְהַשֵּׁם הַטוֹב לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ,
וְתִזְכֶּה לְרֹאוֹת נִסִּים וּנְפִלְאוֹת, הַעֲקֵר לְהִיּוֹת תְּמִיד מַעֲבִיר עַל מַדּוּתְיוֹ,
וְלְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהַתְבַּלְּבַל
מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְלֹא לְהַטּוֹת אֶזֶן אֵל שׁוֹם דְּבוּר שְׂאִינוֹ הֶגְוֵן,
כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת ה): עַל: "וְיִתַּד תִּהְיֶה לְךָ עַל
אַזְנוֹךְ" (דְּבָרִים כג, יד), אֵל תִּקְרֵי אֲזַנְךָ אֵלֹא אֲזַנְךָ, שְׂאִם יִשְׁמַע אָדָם

אֲשֶׁר א' תתקנו בנחל רכז

דָּבָר שְׁאִינוּ הַגּוֹן, יָנִיחַ אֶצְפְּעוּ בְּאֲזָנָיו. וְאָמְרוּ (שם): "אֵל יִשְׁמִיעַ אָדָם לְאֲזָנָיו דְּבָרִים בְּטָלִים, כִּי הֵם נִכְוִים תַּחֲלָה". וְרֵאִיתִי הַנְּהַגַת הַרְבֵּה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁאִינָם רוֹצִים לְשִׁמֵּעַ שׁוֹם דְּבָר מֵאַחַר יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְהִיא הַנְּהַגָה נִפְלְאָה, כִּי עַל-יַדֵּינָה נִצָּל מִלְקַבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע, וְכֵן עַל-יַדֵּינָה יָכוֹל לִבְטַח בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׁלִבּוֹ נִכּוֹן עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם. וְזֶה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּשַׁחוּן, סִימָן ח'): עַל-יַדֵּי בְּשַׁחוּן אֵין אָדָם צָרִיךְ לְחַבְרוֹ, גַּם אֵין אָדָם מְכַלִּימוֹ; הֵינּוּ כְּנִל, מֵאַחַר שְׁמִבְטָל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ רוֹצִים לְהַטּוֹת אֶזְנָן לְבִשְׁר וְדָם כָּלָל, עַל-יַדֵּינָה אֵין צָרִיךְ לְחַבְרוֹ, וְגַם אֵין אָדָם מְכַלִּימוֹ, כִּי יוֹדַע תִּקְוָה-וּמִידָה כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מְרַב דְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין נִכְנָסִים בְּלִבּוֹ וּבְאֲזָנָיו שׁוֹם בְּזִיוּנוֹת, וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי בְּשַׁחוּן אָדָם נִצָּל מִדְּאָגָה (שם י'), כִּי (תְהִלִּים פד): "אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטֵחַ בְּךָ"; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, כִּלְךָ מִדְּרָךְ זֶה שְׂיַעֲצוּ לְךָ, כִּי לֹא יֵצֵא מִזֶּה דְּבָר, כִּי הַכֹּל מִכְרִיזִין מִלְמַעְלָה, וְאִפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׁמַיָא מִנּוּ לִיָּה (בְּרִכּוֹת נח.), וְעַל-יַדֵּי תִקְוָה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגּוֹת גְּדוּלוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא תִירָא וְלֹא תַחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה, וְתוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ אֶצְלָךְ כָּל מִינֵי בְּרִכּוֹת וְיִשׁוּעוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשָׁלִי כח, ט): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת, וְאֶץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנְקָה"; וְרַבֵּנוּ ו"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּשַׁחוּן, חֶלֶק ב' ב'): מִי שֶׁנִּשְׁמַר מִתְּהַוְוֵי עִבּוּדָה זָרָה, זוֹכֶה בְּכָל פַּעַם לְבְּשַׁחוּן, עַד שְׁאִינוּ דוֹאֵג מֵהַיָּאכֵל לְמַחַר, וְהוּא בְּמִדְרָגָה "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם", וְעַל-יַדֵּינָה "לֹא הִבִּיט אֶנּוֹן וְלֹא רָאָה עֵמֶל בּוֹ", וְכֹל הַנוֹגֵעַ בּוֹ כְּאִלוֹ נוֹגֵעַ בְּכַבַּת עֵינָיו, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מִרַבֵּנוּ ו"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

יְדִידָךְ הַמְּאַחֵל לְךָ הַצְּלָחָה רַבָּה וְדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי וּמְאֹד אָנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אַף כְּפִי שָׁאֲנִי רוֹאֶה וּמִבֵּין מִדְּבָרֶיךָ, שְׁעָקָר הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֵׁשׁ לָךְ, הַכֹּל מִסִּבַּת דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, שְׁאֵתָה דוֹחֵק כָּל-כּוֹף אֶת הַשָּׁעָה, וְאַתָּה רוֹצֶה ... שֵׁיגְמַר תִּכְף-וּמְאִד, וּבְאַמַּת כָּבֵד אָמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת סד.): כָּל הַדוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה הַשָּׁעָה דוֹחֵקתוֹ, וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי הַשָּׁעָה, הַשָּׁעָה נִדְחִית מִפְּנֵיו. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט בְּחַיִּים — הֵן בְּגִשְׁמֵי וְהֵן בְּרוּחָנִי, בְּרוּחָנִיּוֹת גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל הַבְּחִינָה שֶׁל "הַבָּא לְקַנּוֹת אֶפְרַסְמוֹן אוֹמְרִין לוֹ הַמֵּתָן" (יוֹמָא ל.ח.), שֶׁהַהֲכָרַח לְחַכּוֹת הַרְבֵּה וְלִסְבַּל בְּזִיּוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְכוּ', עַד שֶׁיְהִיָּה נֶעֱשֶׂה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא, שֶׁהוּא הַכֹּנְעַת חָמְרוֹ הָעֵב וְכוּ', וְתֵאִיר בּוֹ נִשְׁמָתוֹ, וַיְהִיָּה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֵמֶת וְכוּ' (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'; וּבְאֲשֶׁר בְּנַחַל, חֶלֶק א'), וְכֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת גְּלָה לָנוּ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גִּזְלָה, הַלְכָה ה'), שְׁעָקָר כָּל הַצָּרוֹת וְהַגְּזוּלוֹת וְהַמְחַלְקֵת וְהַקְטָטוֹת בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וּבֵין אָדָם וּבְנֵיו וּבְנֹתָיו וְכוּ' וְכוּ', הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִפְּגַם דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, עֵין שָׁם; שְׁדָבָר זֶה יְסוּדוֹ בְּפָגַם וְקַלְקוּל הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מִי שֶׁזוֹכֵה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמוֹזַכֶּת, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אִזּוֹ הוּא מְאָרִיךְ אַף עַל כָּל דָּבָר (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), וּמְחַכֶּה הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַד שְׁבֹא יָבֵא יוֹם יְשׁוּעָתוֹ. וְדָבָר זֶה תְּלוּי בְּאֲמוּנָה, כִּי הַמְאֲמִין בְּאֵמֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר (חֶלֶץ ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַעְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרָטֵי פְרָטִית, כִּי אֵין דָּבָר נֶעֱשֶׂה מִעֲצָמוֹ כָּלֵל, אִזּוֹ לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט, וַיַּחֲכֶה וַיִּקְוֶה עַד שֶׁיִּזְכֶּה לִישׁוּעָה, כְּגוֹן בְּעַנְיָה בּוֹדָאֵי אֵתָה צוֹדֵק, כִּי הַחֲשָׁבוֹן שֶׁלָּךְ וְהָאֲנוּשִׁיּוֹת (שְׁקוֹרִין מְעַנְטְשֵׁלִיכְקֵיט) הִנֵּה מֵהַיִּשָּׁר שְׁגָמַר ... מְלֹאכְתּוֹ בְּעִבּוּרָךְ, אַף מְדוּעַ לֹא תִמְשִׁיךְ גַּם בְּכָל הָעֲנִין אֶת יַד ה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵא, כ): "לְמַעַן יֵרְאוּ וַיִּדְעוּ וַיִּשְׁמְעוּ וַיִּשְׁכַּחֲלוּ יַחֲדוּ כִּי יַד ה' עָשְׂתָה זֹאת וַיִּקְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָה". וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נה): כְּשֶׁאָדָם מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יָד ה', עַל-יְדֵי-זֶה מְסַלֵּק מִמֶּנּוּ אֶת הַדִּין וְהַמְשַׁפֵּט, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים לב, מא): "וַתֵּאָחַז בְּמִשְׁפֵּט יָדֵי" וְגו' (שְׂאוּחַז בְּמִשְׁפֵּטוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ לְשֹׁפֵט אֶת עֲצָמוֹ בְּדִינָיו וּמִשְׁפֵּטִים, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ). וְאִז כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה עָלָיו יָד ה', עַל-יְדֵי-זֶה מִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, צֵלָא דְמַהִימְנוּתָא, בְּבַחֲיַנַּת (יִשְׁעִיָּה נא, טז): "וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתִיךָ" וְגו', וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצַּל מִכָּל מִינֵי רַע עֵינַן שֶׁל אַחֲרִים, וְנִתְפַּשֵּׁט עֲקֻמוּמִיּוֹת לְכַבוֹ, וְזוֹכֵה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל תָּמִיד לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּאַמְתּ; עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, רָאֵה וְגַם רָאֵה מֶה לְפָנֶיךָ — אֹרֹת צַחְצֻחוֹת כְּאֵלֶּה, שְׁמַגְלָה לָךְ רַבְּנוֹ ז"ל, לְכַל תַּלְמִיד בְּתַקְיָה הַדִּין וְהַמְשַׁפֵּט, וְלִצְאֹת וְלָרִיב עִמּוֹ... רַק תִּמְשִׁיךְ בְּכָל הַעֲנָנִךְ אֶת יָד ה', שֶׁמִּידוֹ יִתְבַּרֵּךְ הֵיטֵה זֹאת בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְפַּשֵּׁט לְבָד מִכָּל הַעֲקֻמוּמִיּוֹת, וְתִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּסִתְרָא צֵל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְהַעֲקָר מֶה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ רוֹצֵה מִמֶּךָ הוּא רַק תְּפִלָּה, שֶׁתִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל לְבָד וְכָל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל הַעֶסֶק, וּבּוֹדָאֵי יוֹשִׁיעַ אוֹתָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נט, א) "הֵן לֹא קִצְרָה יָד ה' מֵהוֹשִׁיעַ וְלֹא כִבְדָה אֲזָנוֹ מִשְׁמוֹעַ". וְאַתְמוֹל בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה דְּבִרְנוֹ הִרְבֵּה עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן עד), שֶׁמְדַבֵּר שֶׁם מֵהוֹשִׁיעָא רַבָּא וְשִׁמְחַת תּוֹרָה, דְּבוּר בְּלֹא דַעָה וְדְבוּר בְּדַעָה, עֵינַן שְׁם; וְתַהֲלָה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים טוֹבִים אֲשֶׁר הִחִיּוּ אֶת כָּל הַשּׁוֹמְעִים, וְדְבִרְנוֹ גַם מֶה שֶׁמְבִיא שְׁם רַבְּנוֹ ז"ל: "וְסִימָן שֶׁיֹּדֵעַ אָדָם אִם עוֹבֵר עָלָיו דִּינָא דְמִסְאָבוּתָא אוֹ דִּינָא קְדִישָׁא, סִימָן לְדַבֵּר אִם אֵין בּוֹ בְּטוֹל תְּפִלָּה" וְכוּ', עֵינַן שְׁם; הֵינּוּ שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל שַׁעָה וּבְכָל רִגַע מֶה שֶׁעוֹבֵר, וּמֵאֵין אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא מִצַּד הַקְּדוּשָׁה אוֹ לְהַפֵּךְ מִצַּד הַסְטֵרָא אַחֲרָא? הַסִּימָן לָזֶה הוּא תְּפִלָּה, אִם הָאָדָם מְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ, וּמִכָּל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמִסְפֹּר רַק לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת מְכֹאֲבֵי נַפְשׁוֹ וּלְכַבוֹ וּמֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּצַרְכּוֹ וְכוּ', אִז הַסִּימָן שְׂאוּחַז בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, וְהַדִּין הוּא דִּינָא קְדִישָׁא, אֲבָל אִם, חַס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֶה שֶׁעוֹבֵר, הוּא מִתְחִיל לָרִיב וְלַחֲלֹק עִם הַמְצַעְרוֹ, סִימָן שְׂאוּחַז בְּסִטְרָא

אתרא, רחמנא לצלן, והדין הוא דינא דמסאבותא, עין שם בפנים בהמשך הדברים; ועל-פן חמדת לבבי, ברח לך מכל אלו המחשבות שנכנסו בך לנקם... מדוע לא תחקק בדעתך מה שלמדנו בתדרו של רבנו ז"ל, פי אין טבע כלל, פי הטבע הוא כסא להשגחתו יתברך, והשם הוא האלקים, אשר ידיעה זו היא ידיעה שלמה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), וכשזוכים לאתו בידיעה זו, אז אותזים בעץ החיים אשר עליו נאמר (בראשית ג, כב): "וְחַי לְעַלְמִים", ולהפך — חטא אדם הראשון היה, שאכל מעץ הדעת שהפריד בין השגחה וטבע, אשר משם באים כל קלקולי הדורות (עין לקוטי-הלכות, פלאי הפרס, הלכה ב'). חמדת לבבי! תקיים (דברים לב, מ): "כִּי אִשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי וְאָמַרְתִּי חַי אֲנִי לְעַלְמִים וְכַנִּי"ל, שְׁתָּרִים יָדְךָ אֵלָיו יתברך, בחינת (בראשית יד, כב): "הֲרִמֹּתִי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם וְאָרֶץ", שתדע פי הכל ממנו יתברך, ואין פה שום יד בשר ודם, ואז דיקא תזכה להכלל בו יתברך, ותחיה לעולם ודו"ק; אשרינו ואשרי חלקנו, שבדורות אלו זכינו לרבי אמת כזה, "נחל נובע מקור חכמה", המתחיה ומחזק את כל החפצים לשמע בקולו ולשקד בתורתו, שהם אוריתא דעתיקא סתימאה, מה רבו מעשיהו ה', כלם בחכמה עשית, ובנדאי לא יעזב אותך השם יתברך, אם תברח אליו יתברך, אף צריכים לחפות הרבה, ודבר זה סובב גם עם בני ביתך ועם בניך ובנותיך להיות סבלן גדול, ולידע פי הכל יד ה' וממנו יתברך, ועל-פן טוב יותר לברח עד מכהו, ועל-ידי-זה יזכה להמתיק ממנו כל הדינים. ובאמת אם נרצה להאריך בזה תקצרגה המון יריעות, כי ידיעה זו היא סוד הנבואה, אשר נאמר הרבה אצל הנביאים (יחזקאל א, ג): "וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יְד ה'" וגו', (שם ג, כב): "וַתְּהִי עָלָי שֵׁם יְד ה'" וגו', (שם ח, א): "וַתִּפֹּל עָלָי שֵׁם יְד ה'" וגו' (וכן עוד במקומות רבים בתנ"ך) וכנ"ל, שהוא גלוי אלקותו יתברך, לידע בידיעה ברוחה, שהכל ממנו יתברך, כמו שכתוב (איוב יב, ט): "מִי לֹא יָדַע בְּכָל אֲלֹהֵי כִּי יְד ה' עֲשֵׂתָה זֹאת אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ" וגו'; אל תדאג כלל, כי בנדאי יגמר הכל בכי טוב, אם רק תחביא את עצמך אצלו יתברך תמיד.

אֲשֶׁר א' תתקנו בנחל רלא

אהובי, אחי היקר! עכשיו מתחלת שנה חדשה, מה טוב ומה נעים שתלמד בכל יום פרשה חמש עם רש"י עם התרגום, באופן שעד יום ששי תזכה להשלים את הפרשה. וידוע מהספרים הקדושים, שהוא מסגל מאד ליראת שמים, וכן על-ידי-זה תהיה דבוק בפרשת השבוע כל השבוע. ומובא (בלקוטי-הלכות, נשיאת פנים, הלכה ה', אות כז), כי כל יום יונק מהפרשה של הסדרא שהולכת באותו השבוע, שהיא בחינת הנקדה השייכת באותה העת של אותו יום וכו', עין שם; ומה טוב ומה נעים אם תזכה לסיים גם את כל המדרש, כמו שנהג ר' נחמן טולטשינער ז"ל (תלמיד מוהרנ"ת ז"ל), שהיה רגיל לסיים את המדרש בכל שבוע, אשר אמרו חז"ל על האגדות (שבת פו.), שהם מושכין לבו של אדם, כי כשמרגיל את עצמו במדרש אז אינו צריך לספר מוסר אחר, כי המוסר של חכמינו הקדושים הוא להפליא, מכל שכן כשמפרשים אותם על-פי דברי רבנו ז"ל, הם מושכים את לב האדם מאד אליו יתברך. ושמעתי פעם אחת מר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], שאמר לאחד מאנשי שלומנו, ששאלו: "היות שמבקשים ממנו ללמד ברבים ולומר לפניהם דברי תורה, אבל לא מרבנו ז"ל, מה יאמר לפניהם?" והשיב לו: "תעין בכל שבוע בהמדרש, ותמצא שם דברים נאים, ותפרשם על-פי דברי רבנו ז"ל, ואז הכל ירצו לשמע ממך". וכבר אמר רבנו ז"ל: "איך וויל איר זאלט שמוסען פון מיר און רעדן פון מיר און נישט דערמאנען מיין נאמען, וואס הארט מיר, אז יענער וועט האבן א הרהור תשובה און וועט בענטשן איין ערנסט בענטשן און וועט נישט וויסען אז עס קומט פון מיר".

ופעם אחת היה רב גדול בתורה, ושמע איך שר' נחמן טולטשינער ז"ל למד ברבים והציע מדרשים לפני השומעים, והיו ערבים לאזן השומע, ושאלו: "הלא גם אני לומד מדרש, מדוע אין אני מוצא שם מה שאתם מוצאים?" והשיב לו ר' נחמן טולטשינער

ע) אני רוצה שתשוחחו ממני ותדברו ממני, ולא תזכירו שמי, מה אכפת לי ששהוא יהיה לו הרהור תשובה ויברך ברכת המזון רצינית, ולא ידע שזה בא ממני.

ו"ל, כי הוא מִפְּרָשָׁם עַל-פִּי דַעַת רַבְנֵנוּ ו"ל. וְעַיִן בְּמִדְרָשׁ קִהְלֵת רַבָּה ב': בְּנִי, מִקְרָא אַתָּה יוֹדֵעַ, מִדְרָשׁ אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ, עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, אָחֹז בְּשִׁנְיָהֶם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּחֻמֵּשׁ וְרִשְׁ"י מִפְּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְכֵן תִּלְמַד הַמִּדְרָשׁ מִפְּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ. וְעַל כָּלֵם — תִּתְמַיֵּד בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, שְׁמַאד מַאד הִזְהִירָנוּ רַבְנֵנוּ ו"ל בְּזוֹה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מִחֲזִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֵיזָה דִּין בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, עַיִן שָׁם; עַל-כֵּן טוֹב שֶׁתְּהִיָּה לָךְ קְבִיעוֹת בְּשִׁלְשָׁתָם בְּכָל יוֹם. וְעַיִן בְּאֲבוֹת דְּרַבִּי נֶתָן (פָּרָק כט): כָּל מִי שֵׁיִשׁ בְּיָדוֹ מִדְרָשׁ וְאֵין בְּיָדוֹ הַלְכוֹת — לֹא טַעַם טַעַם שֶׁל חֲכָמָה, כָּל מִי שֵׁיִשׁ בְּיָדוֹ הַלְכוֹת וְאֵין בְּיָדוֹ מִדְרָשׁ, לֹא טַעַם טַעַם שֶׁל יִרְאֵת חֲטָא, עַיִן שָׁם; וּמִלְבַּד מַה שְּׂצָרִיכִים גַּם בְּכָל יוֹם מְשָׁנִיּוֹת וּגְמָרָא וְכוּ', וְרֵאוי לָנוּ לְחֹזֵר וְלוֹמַר: אֲשִׁירָנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּנָדֵעַ מְרַבִּי אֱמֶת בְּזוֹה הַמְעוֹרָר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לְחַטֵּף טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתקנח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר נַח ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מַאד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אַהוּבֵי, אַחֵי! חֹזֵק וְאֵמֶץ לְהַתְּחִיל עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ, וְשִׁכּוֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר עֲלֶיךָ בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְרֵאוי לְהַכְנִיס יְדִיעָה זוֹ בְּתוֹךְ תוֹךְ לְבָבוֹ, כִּי שׁוּם בְּרָה לֹא תוּכַל לְהִיטִיב לוֹ אוֹ לְהַרְעֵ לוֹ, כִּי הַכָּל מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, וּכְשִׁירֵעַ יְדִיעָה זוֹ, אֲזוֹ לְעוֹלָם לֹא יֵצֵא לְרִיב עִם חֲבֵרָיו, רַק תִּמְיֵד יְדוֹנֵם לְכַף זְכוּת. וּבְאַמְת, יְדִידֵי הַיְקָר, בִּידִיעָה

אֲשֶׁר א' תתקנט בנחל רלג

זו האדם זוכה לצאת מגלותו, ונתישבת דעתו, ונתפשטת העקמומיות שבלבבו, והוא תמיד בשמחה, פי (תהלים קיח, ו): "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם, ה' לי בעוזי ואני אראה בשנאֵי"; ועל-כן בידיעה זו, אזי צריך לידע היטב, פי (שם, שם ט): "טוב לחסות בה' מבטח באדם, טוב לחסות בה' מבטח בנדיבים", ואף שעדין עובר מה שעובר, (שם, שם ו): "כל גוים סבבוני וגו' סבוני גם סבבוני" וגו', הוא צריך לידע, פי הכל (שם, שם יב): "בשם ה'", הוא יתברך סבב כף מטעמים הכמוסים ובלתי מובנים אשר אצלו, ועל-כן אם יהיה חזק בדעתו לברח רק אליו יתברך, אז סוף כל סוף יזכה שימתק ממנו הכל.

והנה הסבות שנסתבב... זהו אין אנו יודעים מה ואיך נתנה הכל, אשר משם נשתלשל כל המריבות והמחלקות, אבל דבר זה צריך שתזכר, מה שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן לח) הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", מי גורם כל הרוח סערה במחו של אדם? הדבור. ועל-כן חמדת לבבי, "הרגל עצמך לא להתחיל לדבר עם שום בריה שבעולם, רק אם ישאל אותך מישהו — תענה לו, ואם לאו — שתק". והיא הנהגה נפלאה, פי על-ידי-זה תנצל מכל רע, ואם תבין שהלה רוצה להמשיך אותך באיזה לשון-הרע, רחמנא לצלן, או באיזו מחלקת — שתק, והרגל לשונך לומר איני יודע, ואז טוב לך לנצח, ובהנהגה זו תזכה לחיות חיים נצחיים, כמו שכתוב (תהלים לד, יג): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה" וגו'.

...דידך?

א' תתקנט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שפת-קדש לסדר נח ה'תשל"ו.

שלום וברכה להאברך החפץ ומשתוקק לשנות ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך מיום רביעי לסדר בראשית לנכון קבלתי, והנה אודות שאלתך ... תדע כי אנו אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל, אשר אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), שהוא יצר הרע גדול לומר: תלמיד חכם זה נאה ותלמיד חכם זה אינו נאה, כי השאור שבלב מעורר לחקר אחר תלמידי חכמים שבדור, ומכל שפן בין אנשי שלומנו, ועל-פן כלף מדרך זו, כי לא באלה חפץ רבנו ז"ל, עקר עסקנו צריך להיות רק לצאת מגריעות מעשינו ומפגם מחשבותינו המבלבלות והמגנות, ולילף על-פי עצותיו הקדושות, ולבלות ימינו בתורה ובתפלה ובהתבודדות ולא יותר; ועל-פן ברח לך מוכוחים אפלו מאלו שיש בין אנשי שלומנו, ותהיה מאנשי הפעל תפלה, שכל עסקם היה עבודת השם ותפלה, ועל-ידי-זה תזכה להרגיש נעימות בחיים.

ולמען השם לטובתך הנצחית, תרדף תמיד אחר השלום, ובפרטיות בביתך, להיות מעביר על מדותיה.
ידידך לנצח...

א' תתקס.

בעזרת השם ותפלה, מוצאי-שבת-קדש לסדר נח ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, והנה להשיבך על מרירות דאגתך ומרירות צרותיך, כבר הקדים לנו השם ותפלה, ושלח אלינו בדורותינו אלו את אור האורות וכו' וכו' רבנו ז"ל, והוא הכין לנו אורות ורפואות המאירים ומרפאים נפש כל חי; אשרי מי שאוחז בהם. ועל-פן מאד אתפלא עליך, חמדת לבבי, תהלה לאל, זכית בזכות חנם גם-כן להתודע מרבי אמת כזה, למה לך לחפש בסלו של עני ואביון... יותר טוב לחפש בסל המלך, מאן מלכי רבנן (גשין

אֲשֶׁר א' תתקס בנחל רלה

כו.), שְׁתַּמְּיֵד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשָׁךְ, וְלֹא תִצְטַרֵּךְ לְשׁוּם דְּבוּרִים שְׂבָעוּלָם.

אֶהְיֶיךָ, אָחִי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְהַחְיֹת אֶת עֲצֻמְנוּ בְּתַקָּה וְדַחְקוֹתָנוּ, עַל נִפְלְאוֹת הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּעִנְיֹתָנוּ זְכִינוּ לְהַתְּנֹדַע מִרַבְּנוּ ז"ל, וְתִאֲמִין לִי שְׂזוּהִי עֲכָשׁוּ כָּל חִיּוֹתַי, שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל, אָנִי מֵאֲמִין בְּרַבִּי כְּזֶה, וְאֲנִי אוֹהֵב אֶת אֲנָשָׁיו הַיָּקָרִים, וְרוֹצֵה לְשִׁמֵּעַ מִכָּל אֶחָד אֵיזָה דְּבוּר טוֹב הַנוֹכֵחַ מִתְּנַחַל, כִּי בְּכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, יֵשׁ נִקְדָּה מִרַבְּנוּ ז"ל כִּידוּעַ, וְעַל־כֵּן רְאוּי לְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד, וְעַל־יְדִי־זֶה יִזְכֶּה לְשִׁמֵּעַ טוֹב הַרְבֵּה; כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל יֵשׁ לְכָל אֶחָד הַכְּנֵה אַחֲרָת, וְכֵן עוֹבְרִים עָלָיו נִסְיוֹנוֹת וִירִידוֹת אַחֲרִים, אֲשֶׁר עַל־כֵּן רַבְּנוּ ז"ל לֹאמַד עִם כָּל אֶחָד כִּפִּי עֲנִינֵנוּ וּמִצְבּוֹ שְׁעוֹכֵר עָלָיו, וְלִכֵּן בּוֹדָאִי אִם תִּכְנִּים אֶת כָּל עִוְנֶךָ בְּתוֹךְ סַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְתִשְׁקַד בָּהֶם, תִּזְכֶּה שְׂרַבְּנוּ ז"ל לְלַמַּד עִמָּךְ גַּם־כֵּן כִּפִּי מִצְבָּךְ וְעֲנִינֶיךָ, וְעַל־יְדִי־זֶה יִהְיֶה לָּךְ כַּחַ לְגַלוֹת נִקְדַּתְךָ גַּם לְאַחֲרִים.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ מְחַדָּשׁ, וּבַפְּרָטִיּוֹת מִי שֶׁכָּבֵר נִכְשָׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשָׁל, שְׁעַל־יְדִי־זֶה נִתְבַּלְבַּל מִחוּ וְדַעְתּוֹ, עָלָיו לְהַתְּחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁצָּרִיךְ לְבָרוּחַ מְאִיזָה דִּין וּדְבָרִים וּמַחְלֻקָּת, כִּי חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל־יְדִי־זֶה יַעֲקֹר אֶת עֲצָמוֹ מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלֵנוּ. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם הֵינּוּ זוֹכִים לְהַתְּוַעַד יַחַד פְּנִים אֶל פְּנִים, וְאֵז נִזְכֶּה לְלַמַּד יַחַד, וְלְהַחְיֹת אֶת עֲצָמֵנוּ. וְלַעֲת עֵתָה חֲזַק וְאֲמִץ יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֶקְוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁתּוֹצִיא רְמוּזִים לְעֲצָמָךְ מִמִּכְתָּב זֶה, לֹא לִילֶךְ לְחַפֵּשׁ בְּסֵלוֹ שֶׁל עֲנִי... יוֹתֵר טוֹב לְחַפֵּשׁ בְּסֵלָם שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, אֲשֶׁר הֵם צְדִיקֵי דוֹרְנוּ, וְיִכּוּלִים לְשִׁמֵּעַ דְּבוּרִים יָקָרִים מִהַקְּטָן שֶׁבְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מֵה שְׂאִין שׁוֹמְעִים בְּמִקּוֹמוֹת

אחרים... ועל-כֵּן פְּדָאֵי וּכְדָאֵי לֵהֵיוֹת בְּצוֹתָא תְּמִיד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, וְלִדְבַר רַק מִרְבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמִכָּל שְׂכָן כְּשִׁתְּזַכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ "חֲסִידֵי בְרֶסֶל"ב, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים.

יְדִידָךְ הַנ"ל...

גַּם בְּאִתִּי לְעוֹרֵר אוֹתָךְ, שֶׁתִּרְאֶה לֵהֵיוֹת צוֹתָא לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים הָעוֹסְקִים בְּעֶסֶק הַהֲדַפְסָה, לְעוֹרֵר בְּמַה שְׁאַתָּה יָכוֹל בְּגוֹף אוּ בְּמַמּוֹן, וּמִכָּל שְׂכָן לְהָעוֹסְקִים בְּעֶסֶק הַהַפְצָה, שְׂאִין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָּל סִפֵּר אֲשֶׁר בָּא אֶל אָדָם חֲדָשׁ, הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית, הַצְּלָחָה שְׂאִי אֲפָשֶׁר לְצִיר בְּשִׂכְלֵי אַנְוִשֵׁי, כִּי הֵלֵא יָכוֹל לֵהֵיוֹת שֶׁהוּא יִתְעוֹרֵר גַּם-כֵּן לְשׂוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְלִדְבַר עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ אִם לֹא הוּא, אוֹלֵי בְּנוֹ אוּ נְכֵדוֹ, וְאִי אֲפָשֶׁר לְצִיר בְּשִׂכְלֵי מַעֲלַת הָעֲנִיָּן הַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל הַפְצָה, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מוֹהֲרֵנֵי ת"ו"ל, וְגַם הוּא עָסַק בְּזֶה בְּמַסִּירוֹת נְפֶשׁ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

יְדִידָךְ הַנ"ל...

א' תתקסא

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי לְךָ-לְךָ הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לִיְדִידֵי הַיְקָר, הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַת.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! הָעֵקֶר הוּא לְשָׁמֵר אֶת הַזְּמַן הַיְקָר, וְלִרְאוֹת שְׂלֵא יִלְךְ לוֹ לְבִטְלָה אֲפְלוּ רְגַע, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת נט:): הַבִּטְלָה מְבִיאָה לִיְדֵי זְמָה וְלִיְדֵי שְׁעֵמוּם (שְׁגֵעוֹז); וְרַב הָעֵבְרוֹת וְהַקְּלוּלִים בָּאִים לְאָדָם עַל-יְדֵי מִדַּת הַבִּטְלָה, שְׂמִבְטָל זְמָנוֹ הַיְקָר, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוֹם דְּבָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לִיְדֵי עֵבְרוֹת, רַחֲמָנָא

אֲשֶׁר א' תתקסא בנחל רלו

לצֵלֶן, וְכֵן עַל-פִּי רַב הַמְשַׁנְעִים נֶעֱשִׂים רַק מֵרַב בְּטֻלָּה. וּכְבֹר אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת דְּרַבֵּי נֶטָן יא): אִין אָדָם מֵת אֵלָא מֵתוּף בְּטֻלָּה,
 כִּי אֵלֹו הַמְּאֹבְדִים אֵת עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצֵלֶן, גַּם זֶה בָּא מֵרַב
 בְּטֻלָּה, שֶׁהוּלֵף בְּטֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁתַּנֵּעַ לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצֵלֶן, וְכֵן
 אָמְרוּ (אָבוֹת ב, ב): יִפָּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרָף אַרְץ, שְׁיִגִיעַת שְׁנִיָּהם
 מִשְׁפַּחַת עוֹן, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהָאָדָם יֵשׁ לוֹ אִיזוֹ אָמְנוּת, וְעוֹסֵק
 בַּמִּשָּׂא וּמִתֵּן, וְכֵן עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נֹצֵל מִעוֹנוֹת, כִּי
 יִהְיֶה טְרוּד וְלֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנָאֵי. וּבִאֲמַת יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּזֶה, וְאִי
 אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיף עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב, וּבִפְרָט בְּעִנְיָנִים הָאֵלֹו. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע,
 שְׁעָקֵר כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד הֵם רַק מִסְּבַת
 הַבְּטֻלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ פְּנָאֵי לְחֶשֶׁב וּלְדַמּוֹת מַחְשָׁבוֹת וְדַמְיוֹנוֹת
 וְכוּ', הַמְעִיקִים וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ, אֲבָל אִם יִהְיֶה עֹסֵק בְּאִיזָה עֵסֵק אוֹ
 בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנָאֵי.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! תִּרְגִּיל אֵת עֲצָמָךְ בְּחִדוּשִׁים דְּאוֹרִיָּתָא, אֲשֶׁר
 רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
 רה), שֶׁהוּא תַקוּן גְּדוֹל לְפָגַם הַבְּרִית וְלְהַרְהוּרִים רְעִים, כִּי כִּנְגַד זֶה
 שֶׁהִרְהַר עַד עַכְשָׁו, רַחֲמָנָא לְצֵלֶן, עַל-יְדֵי-זֶה יִכְנִיס בְּדַעַתוֹ מַחְשָׁבוֹת
 שֶׁל תּוֹרָה. וְצָרִיף שְׁיִהְיֶה חָשׁוּב בְּעִינֵיךָ כָּל חִדּוּשׁ שֶׁתִּזְכֶּה לְחִדּוּשׁ
 (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), כִּי כָּל הַמַּחְלֵקֵת וְעַרְבוּב הַדַּעַת שְׁעוֹבֵר
 עַל כָּל אֶחָד הוּא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה בְּחִדּוּשִׁים שְׁלוֹ, אֲשֶׁר הֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ מִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שְׁלוֹ, עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָט מִי שֶׁרְגִיל
 לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַהִכָּרַת לוֹ לְהִיּוֹת רְגִיל בְּחִדּוּשִׁים דְּאוֹרִיָּתָא,
 כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן סה): כְּשִׁחוּזֵר מִהַבְּטוּל, אֲזִי
 מִתְּגַבְּרִים הִיסוּרִים בְּיוֹתֵר, וְאִי אֶפְשָׁר לְיִשֵּׁב וּלְקַרֵּר אֵת עֲצָמוֹ, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם; וּבִאֲמַת אִם תִּרְגִּיל אֵת עֲצָמָךְ בְּחִדּוּשֵׁי
 תּוֹרָה, וּבִפְרָט לְהַעֲלוֹתָם עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב, אֲזִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה עֹסֵק (וְאִין
 זֶה מִכְּרַח שְׁתַּדְּפִיס אוֹתָם, רַק שְׁיִהְיֶה לָךְ לְמִזְכָּרַת).

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, חוֹק וְאֶמֶץ! וְאֵל תִּהְיֶה בְּטֻלָּן, כִּי תִהְלֶה
 לְאֵל, יֵשׁ לָךְ חוּשִׁים טוֹבִים לְכָל זֶה, וּבִפְרָט כִּי יֵשׁ לָנוּ יְסוּדוֹת חֲזָקִים

דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר כָּל מֵה שְׁמַחְדָּשִׁים בְּדַבְרָיו הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, אִפְלוּ דְבוּר אֶחָד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחִיָּה, וּמִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שְׁפָרְבוֹת הַיָּמִים תּוּכַל לְהַחֲיוֹת עַל-יַד־יְזֶה נֶפֶשׁ כָּל חַי; כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאִם תִּרְגֵּיל אֶת עֲצֻמָּךְ בַּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְדְבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, עַל-יַד־יְזֶה יִזְכֶּךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְצָא חֵבֵר טוֹב, וְתוּכַל לְהִתְפַּתֵּחַ עִמוֹ, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֲזֹק, וְעַל-יַדֵּי שְׁנֵיכֶם יִתְחַדְּשׁוּ חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, וְיִתְפַּשֵּׁט הַנַּחַל עַל כָּל גְּדוּתָיו, וְתוּכַל לְהַשְׁקוֹת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר זֶהוּ בְּכָלֵל תַּלְמוּד תוֹרָה דְרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, שֶׁתִּהְיֶה רְגִיל בְּזֶה, לְהִתְפַּתֵּחַ עִם חֲבֵרְךָ בְּמִכְתָּבִים, וְעַל-יַד־יְזֶה תוּכַל לְקַרֵּר אֶת עֲצֻבֶיךָ (קִילְעֵן דִּינֵנַע גַּעְרוּוִין), וְאִם אֵין לְךָ חֵבֵר, רְאֵה עַל-כָּל-פְּנִיָּם לְכַתֵּב לְעֲצֻמָּךְ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְלֵה' הַיְשׁוּעָה, שֶׁתִּזְכֶּה לְשַׁלְמוֹת הַדַּעַת, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשְׂמִיחָה רְפוּאָה לְהַכֵּל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָנִים: כג, כד), וְתַחֲלַת הַשְּׂגָעוֹן מִתְחִיל מֵעֲצוּבֹן וּמְרִירוֹת, שֶׁהוּא תָּמִיד בְּעֲצוּבוֹת וּבְמִרָה שְׁחוֹרָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עוֹקֵר אֶת הַדַּעַת לְגַמְרֵי וּמְבַלְבְּלוּ מְאֹד; עַל-כֵּן רְאֵה וְגַם רְאֵה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה תָּמִיד, וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם בֵּינְךָ לְבֵין עֲצֻמָּךְ, וְתִקְנֶה לְעֲצֻמָּךְ כְּלֵי זִמְרָה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְשִׁמְעַע זְמִירוֹת וְנִגּוּנִים אֲשֶׁר מְחִיִּים וּמְשִׁמְחִים אֶת הָאָדָם, כִּי הַשְׂמִיחָה מְרַחֶבֶת אֶת הָעֲצָבִים (גַּעְרוּוִין), וְאִז טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

ידידך הדורש שלומך...

א' תתקסב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך-לך ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך, ואיך שאתה

אֲשֶׁר א' תתקסב בַּנְחַל רלט

מחזק את עצמך לילך בדרך האמת שקבלנו מרבנו ז"ל; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו. וראוי לנו להחיות את עצמנו בזה מאד מאד, אשר שם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלינו, ולולא דעת רבנו ז"ל המחיה ומחזק אותנו, מי יודע מה שהיה נעשה עמנו כבר, כאשר יודע ומבין זאת כל אשר זכה לשמות ממי הנחל.

והנה בזה העולם הכל בהסתרה, כי הוא יתברך אל מסתתר בכל דבר (עין ישעיה מה, טו), ועקר עבודתנו היא רק לגלות את ההסתרה מפל דבר, ולמצא אותו יתברך, וזוהי כל הבחירה והנסיגה של כל בריה שבעולם, ומסבבים עם כל אחד ואחד סבובים אחרים לפי בחירתו; ועל-כן כל מה שעובר על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות הוא בשביל בחירתו, לראות איך יתחזק ואיך יתנהג, וכמוכן גם בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצ), שבחירת משה היתה בדרך זה דיקא, הינו שהצריך להוסיף יום אחד מדעתו וכו', עין שם; ודבר זה סובב על כל אחד ואחד, שאין מראים לו תכף-ומיד מה שנעשה עמו ומה יהיה עמו, וכן את גדל השעשועים שיגרום כשיזכה לצאת מגריעות מעשיו ומחשבותיו המגנות וכו' וכו', כל אחד כפי בחירתו ונסיונו, כי זהו בעצמו בחירתו, שאין מראים לו תכף-ומיד, כמובא בפרשה זו (בראשית יב, א): "ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו', ופרש רש"י ז"ל: ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לחבקה בעיניו, ולתת לו שכר על כל דבור ודבור וכו', עין שם וכו"ל; כי זה היה נסיונו, שאומר לו השם יתברך לילך, ועדין לא יודע להיכן, ודבר זה נוגע בכל פרט ופרט בחיים, ועל-כן צריכים התחזקות חדשה בכל עת ורגע ממש. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה לא, ב): אשרי אדם שהוא עומד בנסיונו, שאין בריה שאין הקדוש ברוך הוא מנסה אותה, העשיר — מנסהו אם תהא ידו פתוחה לעניים, ומנסה לעני — אם יכול לקבל יסורים ואינו כועס, עין שם; וזה עקר עבודתנו לא להתבלבל מפל מה שעובר עלינו, רק בכל פעם להתחיל מחדש, ואז דיקא נזכה שיתגלה לעינינו מראות נפלאות נעם זיו אלקותו יתברך, בחינת "ואראך" הנאמר

בְּאֲבָרָהֶם, כִּי (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סו, ה): צְדִיקִים תַּחֲלֹתָן יִסּוּרִים וְסוּפָן שְׁלֹנָה; הֵינּוּ בַתְּחִלָּה הַכֹּל נַעֲלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם, אָבֵל לְבִסוּף זֹכִים לְרֵאוֹת הַתְּגָלוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַיִן בְּעַיִן. חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! הָעֵקֶר שֶׁבְּכֹל הָעֵקֶרִים, לֵהִיּוֹת רְגִיל לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְלַחֲקֹק בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע כִּי דָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, רַק הוּא יִתְבָּרַךְ בְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה, וּמִכָּל שָׂפָן וְכֹל שָׂפָן מִמָּה שָׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מִבְּעַל בְּחִירָה, צָרִיף לִידַע כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הֵשֵׁגָה וְהִדְעַת הַזֶּה הַמְּשִׁיף דְּוֹד הַמְּלֶאךָ בְּאַנְשֵׁיוֹ, כְּעַנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל ב טו, י): "ה' אָמַר לוֹ קַלְלִי"; וְיִדְעָה זֶה הִיא עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, הַמְּשַׁכַּת הַהִשְׁגָּחָה (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רנ), וּמִכָּל שָׂפָן כְּשַׁחַס וְשְׁלוֹם, יְבוֹאוּ עֲלֶיךָ בְּזִיוּנוֹת, עֵקֶר הָעֵצָה — לְדוֹם וְלִשְׁתָּק, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ר), כִּי דִיְקָא עַל-יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה נַעֲשֶׂה בְּסוּד חִירִיק, שֶׁהִיא נִקְדָּה זַעֲרִיתָא, כִּי נַעֲשֶׂה בְּטֵל וּמִבְּטֵל כְּתָרַס, וְזוֹכָה לְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, וְנַעֲשֶׂה "אָדָם" לְשִׁבְתָּ עַל הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא סוּד הַכְּנַעַת וּבִטּוֹל הַחֲמֵר לְגַמְרֵי, וּמֵאִירָה הַצְּוֹרָה; וּבְאֲמַת בְּנִקֵּל לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, כְּשִׁזּוּכָה לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע מִשׁוּם דָּבָר, כִּי אִם אֲמַתַּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹתוֹ שֶׁל אִישׁ כְּפֶשֶׁר הוּא כְּשֵׁאִינּוּ אֲחִזּוֹ וּמִקְשָׁר אֵל זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹכָא בְּאַרְיִכוֹת סוּדָן שֶׁל דְּבָרִים אֱלוֹ בְּדַבְרֵי מְאוּר עֵינֵינוּ מוֹהֲרָנֵי ת"ו"ל (בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת צִיצִית, הַלְכָה ג'), אֲשֶׁר עֵקֶר הַמְּצַר וְהַגְּלוּת וְהַמְּחַלְקֵת וְהַקְּנָאָה וְהַשְׁנָאָה בֵּין בְּנֵי-אָדָם נִמְשָׁךְ רַק כְּשֶׁנוֹפֵל תַּחַת הַמְּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן, שֶׁמִּשְׁשׁ גַּמְשְׁכִּין כָּל הַדֵּינִים וְהַצְּמֻצוּמִים, אָבֵל תַּכְּף-וּמִיד כְּשֵׁאוֹחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדַּת "אָבֵן שְׁתִּיָּה", אִזּוֹ הוּא לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וְלְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְאִזּוֹ אֵינּוּ שׁוֹם בְּרִיָּה יְכוּלָה לְנַגַּע בּוֹ לְרַעָה וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן (חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׁדַעַת הַצְּדִיק הָאֲמַת שֶׁהוּא שְׁכֹל הַכּוֹלָל, הִיא הִיא נִקְדַּת "הָאָבֵן שְׁתִּיָּה", וְעַל-כֵּן כְּשִׁזּוּכָה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּה"אָבֵן שְׁתִּיָּה", עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְאַהֲבֵי אִישׁ אֶת רַעְהוֹ, כִּי שָׁם אֲצֵל ה"אָבֵן שְׁתִּיָּה" נִכְלָלוֹת כָּל הַנְּפִשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי הַהַכְּלָלוֹת נַעֲשֶׂה שְׁמֻחָה, בְּסוּד

(משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח"; כי כשנכללות הנפשות, נעשה מהן אור, ומאיר אורו יתברך, ועל-כן הזהיר: אינן בחביבותא תליא (ואמרו אנשי שלומנו, שהוא ראשי תבות: אנשי נחל נובע — בחביבותא תליא), כי אי אפשר לקבל מרבנו ו"ל, כי אם על-ידי ההכללות והאהבה שיש בין אנשיו, ועל-כן במקום שיש אהבה ואחדות, לשם נמשך ביותר אורו הגנוז, ואפלו כשרק שנים מאנשי שלומנו מתאחדים יחד באהבה, אחנה ורעות ובקשר אמיץ וחק, ומדברים יחד דברי רבנו ו"ל, הם נעשים כלי קביל לקבל מרבנו ו"ל יותר מאחרים, ומכל שכן כשנתאחדים עוד כמה נפשות יחד, ומדברים יחד באהבה, אחנה ורעות דברי רבנו ו"ל, אין לשער ואין לספר את עצם נפלאות האור הגנוז של רבנו ו"ל, שיזכו שיאיר ביניהם, כי זה כלל גדול, אשר אי אפשר לקבל אורו הגנוז של רבנו ו"ל, כי אם על-ידי תקף אהבה ואחדות בין התלמידים, ועל-כן עושה הסמ"ך-מ"ם מה שעושה כל מיני פעלות שבעולם לקלקל ביניהם השלום, ומפריד אותם לחבורות ולפרודים וכו', כדי שלא יוכלו לקבל ממנו כלל, ועל-כן מי האיש החפץ חיים, מי הרוצה לזכות להסתפל על תכליתו הנצחית, יראה תמיד לברח ממחלקת וסכסוכים שנעשים בכל פעם וכו', ולעולם לא ירצה להיות לשום צד, רק יברח תמיד אליו יתברך, ויאמר בפה מלא, שהוא עומד בצד ה"בעל תפלה", ואינו רוצה שום מחלקת, ואינו רוצה לבלבל את עצמו בשום בלבול, רק רוצה להכליל בו יתברך.

ההכרח לקצר ואף שיש להאריך בענין זה.

ידידך הדורש שלומך...

א' תתקסג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר לך-לך ה'תשל"ו.

שלום לאהובי, אחי, ידידי היקר, האברך השותף ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי ועל דבר שאלתך איך יפרש רבנו ז"ל כמה פעמים את הפסוקים ומאמרי חכמינו הקדושים, אשר לפום ריהטא קשה להבינם, כי הם הפך פרוש הפשוט. חמדת לבכי! אחד מהפגלים בלמוד "לקוטי מוהר"ן הקדוש הוא, לידע כי רבנו ז"ל אינו נפרד מהפרוש הפשוט כי הוא זה, ומה שאיך תופס הפרוש לפעמים, החסרון הוא ממה... ובאמת אי אפשר להשיג דברי רבנו ז"ל ולהבינם היטב, איך הם משלבים ומחברים בפרוש הפשוט, כי אם על-ידי תקף מדת התמימות והפשיטות, לסלק דעת עצמו לגמרי, כי דברי רבנו ז"ל עמקים מאד מאד במדרגת התמימות והפשיטות, כאשר מרגל בפי מוהרנ"ת ז"ל, ומוכא כמה פעמים ב"לקוטי הלכות" לשון זו: "התמימות שבדבריו ז"ל הם עמקים מאד, עמק עמק מי ימצאם", כי צריך שתדע, כי דברי רבנו ז"ל הם אוריתא דעתיקא סתימאה, ושם לומדים את התורה באור התמימות דיקא. ומוכא סוד זה בתקונים (בהקדמה ה.) וזו לשונו: ואוריתא דאצילות "תורת ה' תמימה" (תהלים יט, ח), ובה "תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים יח, יג), עין שם; הינו כי שם באצילות תורת ה' היא תמימה דיקא, ואשר עליה נאמר: "תמים תהיה עם ה' אלקיך" ודו"ק ודו"ק; ובאמת לאחז במדרגת התמימות צריכים זכיה גדולה, כי היא המדרגה הכי גבוהה, ולא בחנם התאונן מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו, ואמר: "מי יודע אם יצאתי חובת התמימות של רבנו ז"ל"; ולך נא וראה אל מה זכה להגיע התם הקדוש, "להתעלות מתכלית הירידה עד מדרגת לכנס בהיכל המלך ולדבר עמו פנים אל פנים". עמד וראה והבן ונחם, אם בעל נפש אתה, וצריך לבקש הרבה שיזכה לשוב על עוונותיו, כי כבר מבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו): זהו כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק, אם לא שתקן תחלה אות ברית קדש פראוי, ואזי יכול להבין ולתפס דבורו של הצדיק וכו', עין שם.

ההכרח לקצר.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקסד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר לך-לך ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור הרוצה לשתות ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לנצח.

מכתבך קבלתי כבר שלש פעמים, ותאמין לי, שלא הסחתי דעתי ממך כלל, והיה בדעתי לכתב לך, אך טרדותי הרבות הן אשר עכבוני, והנה אני רואה איך שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם, ואינו מניח להתועד יחד ולדבר מתורת רבנו ז"ל, וכן מונע ומעכב לרשם על פני הכתב מעצות רבנו ז"ל, והנראה שכל הענין עצם בגרונו, כי בדרך כלל כשזוכים לדבר מרבנו ז"ל, נכנס באדם הרהור תשובה ותשוקה עצומה לשוב אליו יתברך, ומכל שכן כשזוכים לרשם הדבורים על פני הכתב, למען יעמדו ימים רבים וכו', על זה בודאי מתגבר ומתפשט הסמ"ך-מ"ם למנע ולעכב.

על-כל-פנים אמרתי עכשו יהיה מה שיהיה ארוצה בדברי אליך, אולי נזכה להתחדש מחדש, אשר הוא יסוד ועקר בדעתו של רבנו ז"ל, להיות רגיל להתחיל בכל פעם מחדש. ואמרו אנשי שלומנו, שמה שהתפאר עצמו רבנו ז"ל ואמר (ת"י-מוהר"ן, סימן רמז): "חדוש כמוני עדין לא היה בעולם", זה סובב על ענין ההתחדשות, אשר גלויים חדשים כאלו לגלות ולפרסם אמתת מציאותו יתברך בגלוי כזה, עד שעל-ידי-זה יכולים להתחיל בכל רגע מחדש, עדין לא הקדימו שום צדיק בעולם, כאשר נראה בחוש, אשר עדין לא היה צדיק בעולם, שיוכל להוריד את עצמו אפלו אל הכי גרועים שבעולם, ולחזקם ולאמצם, לרחצם ולנקותם ולהשיבם אליו יתברך, עד שיוכלו לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, כמו שאנו רואים אצל רבנו ז"ל; ועל-כן ראוי לנו לשמח מאד מאד, ולהודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, אשר חבלים נפלו לנו

בְּנַעֲיָמִים, וְאֲשֶׁר בַּנְּחַל שֵׁם חֲלֻקְנֵנוּ. וְכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂכָבֵר נִזְכָּה לְהַשָּׂאֵר אֶצְל הַנְּחַל, וּלְשִׁתּוֹת מִימּוֹ כֹּל יְמֵי חַיֵּינוּ, כִּי צְרִיכִים לִידַע, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר יַעֲשֶׂה כֹּל מִיְּנֵי פְעֻלוֹת שְׂבַע עוֹלָם "מִבֵּית וּמִבְּחוּץ" לְגֵרֶשׁ וּלְרַחֵק אֶת הָאָדָם מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי כֹּל מִי שְׂאוּחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו"ל וּמִקְיָם עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִזּוֹ סוּף כֹּל סוּף זֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מַה שְּׂצָרִיף לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, אִם רַק יִזְכָּה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ ו"ל. וְאִיךְ זֹכִים לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ ו"ל? עַל-יְדֵי לְמוּד סִפְרָיו וְקִיּוּם עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת; וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְכַבִּי, רְאֵה וְגַם רְאֵה לְעֲשׂוֹת לְעֲצֻמְךָ שְׂעוֹר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל יוֹם, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים לְלַמֵּד עַל-כָּל-פָּנִים תּוֹרָה אַחַת מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וּלְלַמֵּד עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא זְכוּף הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד, וּמַעֲלָה שְׂעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעֲלָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), וְכֵן לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן בִּ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", שְׂמֵאֹד מְאֹד מְחַזֵּק אֶת נַפְשׁ הַהוֹגָה בָּהֶם.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֲשֶׁר אֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבַּתִּיךָ, לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, חֻזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שְׂבַע עוֹלָם, וְאַף שְׂעֵדִין עוֹבְרוֹת עֲלֶיךָ יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, חִלִּישׁוֹת הַדַּעַת וּסְפָקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְהַרְהוּרִים רְעִים וְכוּ' וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים כָּבֵר הוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל בְּגִלּוֹי הַנּוֹרָא וְהַנֶּפְלָא שֶׁל "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), אִיךְ שְׂצָרִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְחַפֵּשׂ אֶצְלוֹ וְאַצֵּל אַחֲרַיִם נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וּלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלָדוֹן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרַיִם תָּמִיד לְכַף זְכוּת, עֵינֵי בְּפָנִים הַגִּלּוֹי הַנֶּפְלָא הַזֶּה, וְאֲשֶׁר מוֹהַר"ן ו"ל הִיָּה רְגִיל מְאֹד לִזְמַר בְּכָל פֶּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: "נֶאֱהָר אֲזַמְרָה, נֶאֱהָר אֲזַמְרָה"^ב, הֵינּוּ לִילֶיךָ עִם הַהִתְגַּלּוֹת הַנּוֹרָא הַזֹּאת. וְאָמַר שֶׁהוּא יְסוּד וְעָקֵר בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר בְּכָל יוֹם יוֹם מַה שְׂעוֹבֵר, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ל.): בְּכָל יוֹם יוֹם

ב) רק אֲזַמְרָה, רק אֲזַמְרָה.

יָצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְחַדָּשׁ עֲלֵיו וּמִבְקָשׁ לְהִמִּיתוֹ, עַיִן שָׁם; וְלוֹלֵא עֲזָרְתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לֹא הָיָה יְכוּל לְהִתְקַיֵּם. וּמַהי עֲזָרְתוֹ יִתְבַּרֵּךְ? שְׁשׁוּלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר נְדוּר צַדִּיקִים יְסוּדֵי עוֹלָם, אֲשֶׁר מְחִיִּים וּמְחַזְקִים וּמְאַמְצִים אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַעֲיִפּוֹת וְהַצְּמֵאוֹת, וְנוֹפְחִים בָּהֶם רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, וּמוֹלִיכִים אוֹתָם עַל דֶּרֶךְ הַיֵּשֶׁר לְשׁוֹב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרָשׁ פִּנְחֹמָא פֶּרֶשֶׁת וַיְרָא): אֲשֶׁרֵיהֶן הַצַּדִּיקִים וְאֲשֶׁרֵי דְבִקְיָהֶם, פִּי עַל-יְדֵי שְׁזוּכִים לְהִיּוֹת מְקַרֵּב וְדְבוּק לָהֶם, אֲזַי סוּף כָּל סוּף גַּם-כֵּן יִזְכָּה לְשׁוֹב וּלְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, פִּי (חֲגִיגָה יב:): הָאָרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּד אֶחָד וְצַדִּיק שְׁמוֹ; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁכָבָר עָבַר עָלֶיךָ בְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים מַה שְׁעָבַר בְּפֶרְטֵי פֶּרְטִיּוֹת... וְזָכִיתָ בְּזָכִיּוֹת חֲנֻם לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ וְ"ל, רְאֵה לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ וְ"ל, וְתִכְנַס בְּשַׁעַר שֶׁל הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו נֹאמֵר (תְּהִלִּים קיח, כ): "זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ", וּמַהוּ הַשַּׁעַר? גִּלְהָ לָנוּ רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן פד): תִּפְלָה וְהַתְּבוּדָדוּת, לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפֶרְטֵי פֶּרְטִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ, וְאֲשֶׁר עַל הַדְּבָר הַנּוֹרָא וְהַנְּפֹלָא הַזֶּה נֹאמֵר (בְּרֵאשִׁית כח, יז): "אֵינְן זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" כְּמוֹכָא בְּתַקּוּנִים, פִּי קוֹל דָּא סָלָם, הֵינּוּ פִּי הַסָּלָם לְעֵלוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ הוּא קוֹל הָאָדָם שְׁזוּכָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֵה רְאֵה יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּחֵלוֹם שֶׁהוּא שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, וְאֲשֶׁר עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה טו, ו): אָמַר רַבִּי אַחָא: עֲתִיד הַשַּׁעַר הַזֶּה לְהִפָּתַח לְהַרְבֵּה צַדִּיקִים פִּיּוּצָא בָּהּ, פִּי יִהְיֶה זְמַן שֶׁתִּהְיֶה דֶּרֶךְ זֹאת כְּבוּשָׁה לְרַבִּים; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעַבְדוּת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכָל אֲשֶׁר עִם לְכָבוֹ יִשִּׁיחַ וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיַּעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ מִתּוֹרוֹת רַבֵּנוּ וְ"ל תִּפְלוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה שִׁיְהִי לּוֹ הַרְבֵּה דְבוּרִים, פִּי סְפָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל מְלֵאִים עֲצוֹת וְהַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת, וְרֵאוּי לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁיִזְכָּה לְקַיֵּם הַכָּל, וְעַל-יְדֵי שְׂמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ עַל-פִּי כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מֹהֲרָן", עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לּוֹ הַרְבֵּה דְבוּרִים,

כי תכף-ומיד כשיפגוש בשער וידבר, יזכה לדבורים רבים, ויקים
אצלו מאמרם ו"ל (בבא בתרא צ:): תרעא דרוח רוחא, הינו כשרק
יתחיל להפגוש בשער של התפלה יזכה שיתרחב לו; כי כן הדרך,
כשרוצים לדבר עמו יתברך, נסתם פיו ונתעקם לבבו, עד שאין לו
שום דבורים כלל כאלו אבד מנוס, חס ושלום, אבל כשרק מרגיל
את עצמו לעשות מתורות רבנו ו"ל תפלות, נתרחב שער התפלה,
ויש לו דבורים רבים; ועל-כן, חמדת לבבי, ראה גם ראה מה לפגוד,
וחזק ואמץ מאד מאד הן לשקד בכל יום ויום על דלתות ספרי רבנו
ו"ל, והן להתבודד עמו יתברך ולספר לפניו יתברך בפרטי פרטיות
הכל, כאשר מספרים לחבר טוב, ותקיים (משלי ט, לד): "אשרי אדם
שמע לי לשקד על דלתתי יום יום לשמר מזוזת פתחי", ודרשו
חכמינו הקדושים (במדרש שוחר טוב על פסוק זה): לשמר מזוזות פתחי
— אלו שערי תפלה, עין שם; וכבר ידוע לך גדל אזהרת רבנו ו"ל
על למוד שלחן ערוך בכל יום (עין שיחות-הר"ן, סימן כט, ומדבר ומבאר
באריכות בקונטרס סדר דרך הלמוד על-פי דעת רבנו ו"ל), ועל-כן מדי עסקנו
בשער התפלה, נעסק גם בשער ההלכה, כי גם למוד ההלכה נקרא
שער, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה ז, י): "שער בת
רבים" (שיר השירים ז, ה) — זו ההלכה שיוצאת מבית שער ומרוחת
לרבים, עין שם; וכן אמרו (ברכות ח): אוהב ה' שערים המצוינים
בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות, עין שם; וכבר מבאר
בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ח'), שעל-ידי למוד ההלכה נתברר הטוב
מהרע, עין שם; על-כן מה טוב ומה נעים שתהיה רגיל בלמוד
שלחן ערוך כסדרן בכל יום, ותתחיל מהארח חיים, וכשתסיים
תתחיל יורה דעה, ואחר-כך אבן העזר וחשן משפט, ואחר תתחיל
עוד פעם, ואם בפעם הראשונה קשה וכבד עליך לצמצם מחך
וחושיך ללמד עם כל הנושאי כלים, תלמד על-כל-פנים בפעם
הראשונה רק מחבר רמ"א מכל הד' חלקי שלחן ערוך, שהוא זכור
הנפש גדול מאד. וצריך שתדע שהיסוד והעקר בחסידות ברוסלב,
שעליהם הזהיר רבנו ו"ל בחק ולא יעבר כל יום הוא "שלחן ערוך

והתבודדות", שהם שני השערים שצריכים להפנס בהם בכל יום, ואולי הם שני השערים שהיו לדוד, שעל ידם נצל כמובא במדרש שוחר טוב (תהלים ק, נט), עין שם; כי דוד היה עמוד התפלה ועמוד התורה ודו"ק.

חמדת לבבי, אודות המקרה שקרה לי ביום הכפורים, כבר גלה לנו רבנו ו"ל את התקון הפללי, ואמר תכף-ומיד כשזוכה לאומרו, אל ידאג כלל, ואל יחשב עוד בזה (מ'זאל נישט איבער טראכטן), ועל-כן ראה גם ראה אם אפשר שתאמר בכל יום כל השנה את התקון הפללי, ואם אפשר גם להזהר בכל יום בטבילת מקוה כל השנה, אשר מוהרנ"ת ו"ל הבטיח שמי שילך בכל יום לטבל במקוה, יש לו תקוה טובה לתקן הכל, וכן להרבות בצדקה של זכות הרבים, ואז אין לי לידאג כלל, כי בודאי תעלה לי השנה, ותהיה מבטח לעולם הבא, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פח): ואם עלתה לו שנה מבטח לו שהוא בן עולם הבא; ועל-כן תראה לקיים דבר זה כל השנה: א. לומר בכל יום התקון הפללי. ב. לילך למקוה בכל יום. ג. ולתת צדקה בכל יום למען זכות הרבים. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה טז): כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה; הינו עבר עליך הענין הזה שהוא בחינת "רשה", אם תרבה בשנה הזו בתפלה והתבודדות ולמוד שלחן צרוף, ולהזהר בכל יום מהשלשה דברים הנ"ל, אז בסוף השנה מתעשרת, שתהיה בחינת "עשיר", ותמלא את החסרון.

ההכרח לקצר מרב הטרדה.

הפוחב בחפזון,
ידידך לנצח...

פה תקבל כמה קלטות שעשו הבחורים מפה, למען תחיה את נפשך, ותשואות חן לך על המעות ששלחת להדפסה, שהוא זכות הרבים גדולה ונפלאה מאד מאד.

א' תתקסה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא ה'תשל"ו.

מרחוק אקרא לשלום אל אהובי, אחי נרעי, ידידי היקר, האברך השותף ממי הנחל הנוכע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, מורנו הרב ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבו הקצר עם המעות להדפסה לנכון קבלתי, ומאד החיית את נפשי לשמע הטוב ממך, אשר זה זמן רב לא זכיתי לזה, ויותר מהכל נכנסה שמחה בלבי, שתהלה לאל, אתה מחיה את עצמך בזה שזכית בזכיות חנם להשתטח על הציון הקדוש בעיר אומן, ומה גם שונכנסו בך רצונות וכסופים לבוא עוד פעם שמה, אשר אין למעלה מזה פידוע לנו בזה סתרי נסתרות, וכבר נדפס קצת ויותר מזה נמצא תחת ידי בכתב יד חדושים יקרים, יזכני השם יתברך להדפיסם, ותשואות חן לך על המעות ששלחת להדפסה, ובעוד פמה שבועות יצאו לאור פמה ספרים יקרי ערך: "שמירת הזמן" "קונטרס סדר דרך הלמוד", "אילן החיים", והם נפלאים מאד, תהלה לאל, ותכף-ומיד כשיגמר אשלח לך.

אהובי, אחי היקר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת פנה, רבי המחיה ומחזק אותנו, רבי המזכירנו על תכליתנו הנצחית, רבי המעורר אותנו משנתנו העמקה, רבי המדריךנו בדרך האמת לשוב אליו יתברך, אף גם ראוי לנו לחזק את עצמנו, ולבקש בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, שנוזכה לאמונת חכמים, אשר הוא היסוד והעקר בכל התורה כלה, כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", ודרשו חכמינו הקדושים (הובא בלקוט בשלח, רמז רמ): אם במשה האמינו קל וחמר בה', ומה תלמוד לומר בה' ובמשה? ללמדך שכל המאמין ברועה ישראל כאלו מאמין במי שאמר והיה העולם, עין שם; פי (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): על-ידי אמונת חכמים נודבך המוח וזוכה לשכל ברור, ועל-ידי-זוה יזכה להוציא ולקבל מכל מה

שְׁלוֹמֵךְ בַּתּוֹרָה מְשֻׁפְּטֵי אֲמֶת, דִּהְיִנּוּ הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂדֵעַ אֵיךְ לְהַתְּנֵהג בְּכָל דְּבָר הוּא וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ, עֵינַי שָׁם; כִּי בְּאֵמֶת עָקַר גְּלוּי אֹרֹךְ יִתְבַּרְךָ, זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שְׁמוֹסְרִים נִפְשָׁם לְמַעַן כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל עַת וָרִגַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח וְהַשְׁגָּה לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהֵם מוֹרִידִים אֶת עַצְמָם אֵלֵינוּ, וּמְאִירִים לָנוּ, שְׂאִין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַדִּין גַּם בְּמָקוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ מְנַחִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים... גַּם מִשָּׁם עַדִּין יְכוּלִים לָשׁוּב וּלְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי לְגַדְלָתוֹ יִתְבַּרְךָ אֵין חֶקֶר, (תהלים קלט, ז-ח): "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּפֶשׁ" וְגו' [וְעַל-כֵּן] "גַּם חֲשַׁף לֹא יִחְשִׁיף מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיֹּם יֵאִיר כַּחֲשֻׁכָה כְּאוֹרָה" וְגו'; כִּי עָקַר הָאֶרֶץ הוּא רַק אֶצֶל הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תענית טו.): לֹא הִפֵּל לְאוֹרָה צְדִיקִים לְאוֹרָה, כִּי הֵם מְגַלִּים אֹרֹךְ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שְׂזוֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם וּלְהֶאֱמִין בָּהֶם, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ גַּם עָלָיו אֹר, וְנִכְלָלִים בְּאוֹרֹךְ יִתְבַּרְךָ הַמְּאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו', וְעַל-כֵּן אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מדרש תנחומא, פֶּרֶשׁת וִירָא): אֲשֶׁרֵיהֶן הַצְּדִיקִים וְאֲשֶׁרֵי דְבַקִּיָּהֶם וְכו', עֵינַי שָׁם; וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (תניי-מוהר"ן, סימן שטו): דְּבָר זֶה בְּעַצְמוֹ לְהִיּוֹת נִמְנָה וְנִכְלָל בֵּין חֲבוּרָה חֲבִיבָה וְאֶהוּבָה כְּזוֹ (הֵינּוּ בֵּין אָנְשִׁים כְּשֵׁרִים וִירָאִים, שְׂזוֹכוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַצְּדִיק הָאֲמֵת), זֶהוּ גַם-כֵּן טוֹב וַיִּקַּר מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן, אִם זוֹכֵה בְּעַצְמוֹ גַם-כֵּן לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ פְּרָאוּי, וְהַעֲבָדוֹת וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים שְׁלוֹ בְּאִים וְנִכְלָלִים מִמִּילָא בְּתוֹךְ הַשְּׁתַּפּוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל כָּל הַחֲבָרִים הָאֶהוּבִים, וְאֵז הוּא טוֹבָה לְכָלֵם, כִּי גַם הֵם יְכוּלִים לְהִרְחִיב יְדֵיהֶם וּלְהַצְּלִיחַ בְּיֹתֵר עַל-יְדֵי הַעֲבֹדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלוֹ (עֵינַי לְשׁוֹן זוֹ בְּלִקוּטֵי-עֲצוֹת, אוֹת צְדִיק, סימן ק), וְכִבֵּר יְדוּעַ לָנוּ, כִּי לְמַצָּא אֶת הַצְּדִיק שְׁבִדוֹר, הוּא רַק בֵּין אָנְשֵׁי, כִּי בְּהַצְּדִיק בְּעַצְמוֹ אֵין לָנוּ שׁוֹם הַשְׁגָּה וְדַעַת כָּלֵל (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן קמ) רַק עַל-יְדֵי תְּלַמִּידָיו, וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), שְׂצָרִיכִים לְהֶאֱמִין, שְׁבִדוֹאֵי נִמְצָא אֶחָד אוֹ רַבִּים, שֶׁהֵם תְּלַמִּידָיו הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁקִּבְּלוּ תוֹרָתוֹ וּדְרָכָיו וְעֲצוֹתָיו

וּרְמִזּוֹ הַקְדוּשִׁים, שְׂיִכּוּלִים לְהַחֲיוֹת אֶת הַכֹּל, כִּי אֵין דּוֹר יְתוּם, וּבְנוֹדָאֵי לֹא נִסְתַּלַּק הַצַּדִּיק, עַד שֶׁהַשְּׂאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה שֶׁהִם הַתְּלַמִּידִים הָאֲמִתִּים שְׁלוֹ, שֶׁהֵם הַחֲלִיפוֹת שְׁלוֹ, שֶׁכִּשְׁהֵם מְגַלִּים תּוֹרַתוֹ הַקְדוּשָׁה, נִחְשָׁב כְּאִלוֹ לֹא מֵת, עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן רָאוּי שֶׁתִּהְיֶה אֲהָבָה וְאַחֲוָה וְרַעוּת בֵּין תְּלַמִּידָיו הַקְדוּשִׁים, כִּי (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג): אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים הַנוֹסְעִים וּבָאִים לְהַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, רָאוּי שֶׁתִּתְּנוּסֵף בָּהֶם אֲהָבָה זֶה לְזֶה, וַיַּעֲזְרוּ וַיִּזְכְּרוּ זֶה אֶת זֶה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן שֶׁהִתְהַיְתָה בְּנוֹתָם רְצוּיָה בְּעֵת שֶׁהָיָה אֲצֵל הַצַּדִּיק, וְהִתְחִילוּ לְהִתְחַדֵּשׁ לְטוֹבָה, עַיִן שָׁם; וּבְאֲמַת אֵיתָא בְּסִפְרֵי פְרָשַׁת עֶקֶב: מָה כּוֹכְבִים, אֵין בֵּינֵיהֶם אֵיבָה וְקִנְאָה וְתַחֲרוּת, אִף צַדִּיקִים אֵין בֵּינֵיהֶם אֵיבָה וְקִנְאָה וְתַחֲרוּת, וּמָה כּוֹכְבִים אֵין אוֹרוֹ שֶׁל זֶה דּוֹמָה לְזֶה, אִף צַדִּיקִים וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְהוּא דְבַר הַנִּצְרָךְ מְאֹד, כִּי רַבְּנּוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), כִּי בְּכֹל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מִמֶּה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ, וְרָאוּי לְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַיִן שָׁם; כִּי בְּאֲמַת כָּל אֶחָד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַשּׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחָל, יֵשׁ בּוֹ הַבְּנָה וְהַשְׂגָּה אַחֲרֵת, הַתְּחַזְּקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת מִה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים לְקַבֵּל נִקְדַּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה בְּאֲמַת לְקַבֵּל מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי כָּל אֶחָד הוּא צְנוּר אַחַר הַמִּמְשִׁיךְ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁכָּל זֶה הוּא רַק אֲצֵל אֵלוֹ הַתְּלַמִּידִים הַזּוֹכִים לְבִטּוֹל אֶת דַּעְתָּם וְאֶת שְׂכָלָם לְגַמְרֵי (עַיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), שְׂאֵז דִּיקָא מְאִיר בָּהֶם אוֹרוֹ הַגָּנוּז, וְכֵן הֵם אֵינֶם מְטַעִים אֶת עַצְמָם כָּלֵל, רַק בְּכֹל יוֹם חוֹשְׁבִים הַיֵּטֵב עַל אַחֲרֵיתָם, אוֹלֵי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, וְעַל-כֵּן מְבַלִּים כָּל הַיּוֹם וְלַרְבוֹת הַלְּיָלָה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָה וְתוֹרָה הַקְדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן כְּרְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל (עַיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וּמִתְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים דְּאוּרֵיתָא, וְדַבְּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, דִּיקָא בְּאֲנָשִׁים כְּאִלוֹ שְׂאִין בְּמִחְשַׁבְתָּם רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מְאִיר בָּהֶם דִּיקָא אוֹר הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי וְלֹא בְּאַחֲרִים, אֲשֶׁר כָּל הַתְּקַרְבוּתָם הִיא רַק עַל שֵׁם הַמִּשְׁאֵל, וְאֵינֶם מְסַתְּפִלִים עַל אַחֲרֵיתָם, וְאֵין חֲקוּק בְּדַעְתָּם אִיךְ שֶׁכָּל רַגַע וְרַגַע יְכוּלִים לְקַרֵּא אוֹתָם מִלְּמַעְלָה ... וַיְהִיָּה הַהִכָּרַח לְהַפְשִׁיט אֶת

אֲשֶׁר א' תתקסה בַּנְחַל רנא

הגוף ... רק כל ענינם הוא כמו שגלה רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעא) על פסוק (דניאל יב, ב): "ורבים מישני אדמת עפר יקיצו ואלה לחרפות לדראון עולם" וכו', עין שם נפלאות (השם יתברך יזכנו להיות על-כל-פנים מעתה מהפכה של "אלה לחיי עולם").

ובאמת קשה וכבד לידע בזה העולם מי הוא האיש בשר ומי לא, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קטז), שבני-אדם נבוכים בטעותם, כי יש טועים וסוברים שצריכים להכיר את הצדיק או שאר דברים שבקדשה, להפירו בפניו בצלמו ובדמותו, שיהיה משנה בדמותו ובתנועותיו ודוקא, ובאמת לא כן הוא, כי הצדיק הוא בדמות וצלם ככל האנשים, ואין בו שום שנוי, ואף-על-פי-כן הוא ענין אחר לגמרי וכו', עין שם, ולא עוד אלא שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמג) על פסוק: כל השירים קדש ושיר השירים קדש הקדשים, כי דיקא על הצדיק המפלג במעלה נוראה ונפלאה מאד, דוקא עליו אין רואים שום קדשה, ונדמה תכלית ההפוך וכו', עין שם; ועל-כן צריכים לברח משטיות וממחלקת של הבל, כי (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): השאור והחמץ שבלב האדם הוא המסית את האדם, שיהרהר אחר תלמידי חכמים שבדור, ולומר זה נאה וזה לא נאה וכו', עין שם; ומוכא בלקוטי-הלכות (תפלת המנחה, הלכה ו'), סוד יום טוב שני של גליות, שעושין מחמת ספק שהוא בחינת מחלקת, שמשם כל הספקות והקשיות, כי זה עקר תקון החובלים, כשמתקרבים מתוך מחלקת וספקות, ומאמינים בכל הצדיקים, אף-על-פי שחולקים זה על זה, לא כמו הלצים שאומרים, מאחר שחולקים זה על זה, הוא שומע דברי שניהם, וחולק על שניהם, כי אלו דברי ליצנות, ונוגעים בכפירות, רחמנא לצלן, רק האמת היא להפך, שצריך להאמין בכלם, ולבלי להסתכל כלל על המחלקת שביניהם [וכמוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), ותאמין כי כל מצותא ומריבה, שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא כדי שיגרשו סטרין אחרנין וכו', עין שם], וזהו (שיר השירים א, ח): "אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים",

היננו אם לא תדעי לך למי להתקרב כמו ששאל תחלה "הגידה לי" וגו' "ואיכה תרעה" וגו', על זה השיב: "אם לא תדעי לך" וגו' "צאי לך" וגו' "ורעי" וגו' "על משכנות הרועים", הרועים דיקא לשון רבים, היננו שתתקרב לכלם, כי מאחר שאינך יודע למי להתקרב, צריך אפה להתקשר בכלם ולהאמין בכלם, מאחר שכלם מזהירים אותך לקים תורת משה בכתב ובעל־פה, כי רק מהאנשים הפופרים ההולכים בדרךי התקירות, הרוצים להטות מתורת משה, ללמד חכמות חיצוניות ופזרקים על לגמרי וכו', מהם ראוי להתרחק בתכלית הרחוק וכו' וכו', עיין שם נפלאות, איך שמגלה מעצם ערבות והנעם שיכולים לקבל על־ידי החברים המקרבים אל הצדיק, ובפרטיות אצל אלו התלמידים אשר נכללו לגמרי בהצדיק.

חמדת לבכי! יש להאריך בנקדה זו הרבה מאד, אף אפס הפנאי, העקר לבקש תמיד שנוזפה להיות מאותם אנשי שלומנו היקרים, אשר אינם מטעים את עצמן בשום פוליטיקה של שקר, רק כל מגמתם וכל חפצם וכל רצונם הוא רק עבודת השם ותפירה בלי שום חכמות של הבל, וצריכים לבקש על זה בכל יום ויום.

ידידך לנצח...

בחרף הזה התחלנו ללמד "לקויטי־מוהר"ן" בסדרן בכל ליל רביעי בשעורנו בתמידות הקים כבר כמה שנים, ועשו הפחורים קלטות מהשעורים, אמרתי לשלח לך.

א' תתקסו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא הזתשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, צמוד בפנימיות לבכי לטוב פל הימים, נר להצדיק נחל נוכע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

איך האב דיר שוין געשריבען א בריעף פאר די ימים הנוראים דאס די אבדה (הינו דיין טשעק) איז געפונען גינארין, אויף בין איך גיווען די גאנצע צייט אין ארץ ישראל, און ברוך השם הכל לטובה, עס איז מיט גרויס חסד יעדען טריט און יעדען שריט (איכה ג): "חסדי ה' כי לא תמנו פי לא כלו רחמיו", דען די חסדים פון השם יתברך, האט זיך נאך נישט גיענדיגט נאר אדרבה יעדע מינוט איז דא נייע חסדים, ומפל שפן וכל שפן יעדען טאג (שם): "חדשים לבקרים רבה אמונתך" עס ווערט נתחדש יעדען אינדערפרי נייע חסדים נאר מ'בדארף גלייבען אין השם יתברך וואס ער פאר לאזט קיינעם נישט און העלפט יעדען און בפרט די וואס האבן אמונה און בעטן איהם יעדע זאך וואס זיי דארפען האבן, ווייל אמונה איז דער עקר, ווי דער הייליגער רבי האט אונז גילערנט (שיחות-הר"ן, סימן לג), ווי די חכמינו הקדושים זאגן (מדרש רבה פרשת פקודי נא): כל מי שהוא נאמן, הקדוש-ברוך-הוא מביא ברכות על ידו, ווי עס שטייט און פסוק (משלי כה): "איש אמונות רב ברכות", און ר' נתן לערנט אונז (לקוטי-הלכות, הלכה ה') דאס יעדער איד דארף זיך אן גרייטען אלע טאג פון ניי מקבל זיין אויף זיך די אמונה הקדושה אזוי ווי די חכמינו הקדושים זאגן (ספרי דברים): "בכל יום יהיו בעיניך בחדשים", וואס אויף דעם איז מרמז וואס מען הויבט אן אין קריאת שמע אלע טאג מיט די ווערטער "שמע ישראל" הער צו איד "הויה אלקינו הויה אחד" פונקט ווי מען וויל דערציילען דעם חבר א נייע זאך זאגט מען איהם קדם הער צו וואס איך וויל דיר זאגן, אזוי אויך אלע טאג ביי קריאת שמע הויבט מען אן די ווערטער "שמע ישראל", הער צו וואס איך וויל דיר זאגן ווייל אין אמונה דארף מען זיך אלע טאג באנייען אפלו ווען מען איז שוין אין בלאטע און שאול תחתית דארף מען דארט אויך זיך שטארקען אין אמונה, און זיך דערמאנען אין איהם ברוך הוא, ברודער שטארק זיך זייער, אין אלע ענינים, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, וואס מיר ווייסען פון אזא גרויסען רבי'ן און מיר האלטן זיך צוזאמען מיט זיינע מענטשן "ברסלב'ר חסידים", עס איז פאר

אונז נידעריגע מענטשן איין גרויסע זכיה צו אריין גיין אין חדר פון רבי'ן, למען השם, זעה צו פאלגן דעם רבי'ן וואס דער עקר אזהרה זיינע איז גיווען אויף "שמחה והתבודדות", זיין גאר פרייליך תמיד יהיה איה שיהיה, און זיך אויס רעדן דאס הארץ פאר השם יתברך ווי פאר איין אמת'ען חבר, אויך זעה צו לערנען אלע טאג, כאטש איין הלכה.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

דא שיק איה דיר צוויי טייפס נאס די בחורים האפין גימאכט פדי דו זאלסט זיך מתחזק זיין שרייב מיר וועל איה דיר שיקען נאך.

ק) אני כבר כתבתי לך מכתב לפני הימים הנוראים, שהאבדה (היגו הצ'ק) נמצאה, גם הייתי כל הזמן בארץ ישראל, וברוך השם הכל לטובה, הכל עם חסד גדול בכל פסיעה ועל כל שעל, "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו", שהחסדים של השם יתברך לא נגמרו, אדרבה! כל דקה יש חסדים חדשים, ומכל שכן בכל יום, "חדשים לבקרים רבה אמונתך", שמתחדשים בכל בקר חסדים חדשים, רק צריך להאמין בהשם יתברך, שלא עוזב אף אחד, ועוזר לכל אחד, ובפרט לאלו שיש להם אמונה, ומבקשים ממנו כל דבר שצריכים; כי האמונה היא העקר, כמו שהרבי הקדוש למד אותנו, כמו שחכמינו הקדושים אומרים: כל מי שהוא נאמן, הקדוש-ברוך-הוא מביא ברכות על דו, וכדכתיב: "איש אמונות רב ברכות". ורבי נתן מלמד אותנו, שכל יהודי צריך להכין את עצמו בכל יום מתחדש לקבל על עצמו את האמונה הקדושה, כמו שחכמינו הקדושים אומרים: בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, שעל זה מרמז הענין שאנו מתחילים את הקריאת שמע בכל יום עם המלים: "שמע ישראל", תקשיב יהודי ה' אלקינו ה' אחד, כמו שרוצים לספר לחבר דבר חדש, אומרים לו קדם: "תשמע מה שאני רוצה להגיד לך", כך גם בקריאת שמע, פותחים בתבות "שמע ישראל", תשמע מה שאני רוצה להגיד לך, כי באמונה צריך להתחדש בכל יום, אפלו שכבר נמצאים בבוא ובשאל תחתית צריך גם שם להתחזק באמונה ולהזכר בו יתברך. אחי! חזק עצמך מאד בכל הענינים, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנו יודעים מרבי גדול כזה, ואנו אוחזים עצמנו עם אנשיו — 'ברסלבר חסידים', זה בשבילנו, אנשים פחותים, זכיה גדולה להכנס לחדר רבנו ו"ל. למען השם, ראה לצית את הרבי, שעקר אזהרתו היתה על שמחה והתבודדות, תהיה שמח תמיד יהיה איה שיהיה, ולפרש כל שיחת לבך לפני השם יתברך כמו לחבר אמת, גם ראה ללמד בכל יום לפחות הלכה אחת.

ר) פה אני שולח לך שתי קלטות שהבחורים עשו, פדי שתחזק, כתב לי ואשלח לך עוד.

... גרו זאיר, איז גינען אויפ'ן ציון יענע וואך מיטנוואך און איז שוין צוריק געקומען השם יתברך וועט דיר אויך העלפן דו זאלסט זוכה זיין אן צו קומען צום ציון הקדוש נאר תפלה^ש.

א' תתקסז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר וירא ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבבי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הקצר, אשר בו אתה מבשר שתהלה לאל אתה מסדר נסיעה חדשה אל ציון רבנו ו"ל לנכון קבלתי, ושמחתי מאד מאד על עצם נפלאות הזכות שנפלה בחלקך, להשתדל להביא אנשים אל ציון רבנו ו"ל, שהוא ענין נורא ונפלא מאד העולה על הכל, כידוע לנו מהבטחת רבנו ו"ל שנוגע למקום שנוגע, וכבר הודעתי ופרסמתי כאן לכמה מאנשי שלומנו היקרים, ועוד אם ירצה השם, אפרסם לכל מי שרוצה לנסע אל ציון רבנו ו"ל, שיתקשר עמך תכף ומיד.

אהובי, אחי! אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו בצל העובר הזה להתנדע מרבי אמת המחיה ומחזק אותנו ומוליכנו על דרך האמת המביאה אליו יתברך, וראוי לנו לרקד בכל יום על נעם חלקנו, אשר שם נפשונו בחיים ולא נתן למוט רגלינו, ותהלה לאל, אין אנו מתנגדים עליו ועל אנשיו היקרים, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ובפרטיות נפשות ירודות פמונו, זכינו בזכות חנם להגיע אל ציון רבנו ו"ל, ראוי לנו להחיות את עצמנו בזה כל ימי חיינו, ובפרט אתה, שנוסף על זה שהיית בציון רבנו

(ש) ... גרו זאיר, הנה על הציון ביום רביעי העבר, וכבר חזר, השם יתברך יעזר גם לך, שתגיע לציון הקדוש — רק תפלה.

ו"ל, עוד אתה עוסק בזכות הרבים, להביא אנשים אל הציון, בודאי ראוי לך להחיות את עצמך בזה, ולומר בכל פעם: אשרינו ואשרינו.

והנה כבר ידעת ונדפס קצת מזה, אשר לזכות להגיע אל ציון רבנו ו"ל אי אפשר, כי אם על-ידי תפלה ובקשה וצעקה, אשר צריך לצעק הרבה צעקות, שנוזפה להגיע לשם, כי כפי התקונים והאורות שהנשמה מרגשת ומשגת שם, ההכרח להקדים אליה הרבה צעקות ובקשות, שנוזפה להגיע "על ציון הר קדשנו" (ראשי תבות צעקה), ועל-ידי תפלה וצעקה בכל יום בשדה וביער, בודאי נוזפה להגיע שם, באשר החוש העיד, כי אחרי רבוי צעקה ובקשה זכינו שנגשנו אל הקדש פנימה, ונתקיים בנו (ישעיה לה): "ופדויי ה' ישכון ויבאו 'ציון' ברנה ושמחת עולם על ראשם, ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ונאנחה" (ועין בקונטרס מעלת ההשתטחות על ציון רבנו ו"ל).

חמדת לבבי, רבנו ו"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'): איש הישראלי נברא שתהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל וכו', עין שם; ויש לומר בפרשה זו (וירא), שהמלאכים באו אל אברהם, ובודאי זכה אברהם להיות נכלל בו יתברך לגמרי, ועל-פן זכה שעלה ונתעלה על הכל, אפלו על המלאכים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא וירא): "ומצא חן" (משלי ג, ד) — זה אברהם, שהיה חביב על הבריות ועל המלאך וכו', עין שם; ואמרו בספרי פרשת האזינו, עד שלא בא אבינו אברהם לעולם כביכול לא היה הקדוש-ברוך-הוא מלך אלא על השמים, אבינו אברהם המליכו על השמים ועל הארץ וכו', עין שם; הרי שזכה למלך על עליונים ותחתונים, ועל-פן נאמר אצלו בעת עמידתו לפני המלאכים: "והוא עומד עליהם" שהוא סופי תבות א'ד'ם', והוא עומד עליהם דוקא, שעלה ונתעלה עליהם, כי נעשה בסוד אדם היושב על הכסא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שהוא ממשלה על הכל (כמובא באור זה באריכות נפלאה בספר "אשר בנחל", חלק א', עין שם באור נפלא על זה), ובזה יש לקשר גם תורה א' מחלק א', שבה גם-כן מתחיל רבנו ו"ל הלשון, כי איש הישראלי

צָרִיף תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּשֹׁכֵל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר וְכוּ', עֵינַי שָׁם; שֶׁבִשְׁנַיִ
חֲלָקֵי הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן מִתְחִיל בְּלִשׁוֹן "אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי", כִּי בְּאִמַּת
הֵם דְּבַר אֶחָד, כִּי מֵהוּ מֵלֶאֱדָה? הוּא רוֹחֲנֵיּוֹת אֶלְקֵי בְּלִי לְבוּשׁ גִּשְׁמִי,
וּמֵהוּ יִשְׂרָאֵל? רוֹחֲנֵיּוֹת אֶלְקֵי עִם לְבוּשׁ גִּשְׁמִי, וְכָל עֲבוֹדַתְנוּ הִיא,
שְׁמַתְקָה דְחֻקוֹתֵנוּ וּבִלְבוּלֵנוּ וְהִרְפַּתְקָאוֹתֵינוּ, נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמֵנוּ
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִפְשַׁט אֶת הַלְבוּשִׁים מִפְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן לג), שְׁזֵהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלֵנוּ, שְׁנִזְכָּה לְהַפְשִׁיט אֶת
הַגִּשְׁמִיּוֹת מִכָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, וְנִזְכָּה לְהַפְרִיז יִתְבָּרֵךְ פָּנִים אֶל פָּנִים,
שְׁזֵהֵי מִדְּרַגַּת הַמְּלֶאכִים, וְאִזּוֹ כְּשֵׁי־יִשְׂרָאֵל בָּא לְמִדְרַגָּה זוֹ, הָרִי הוּא
גְּדוֹל מִמְּלֶאֱדָה, וְהוּא מוֹשֵׁל עָלָיו, כִּי הַמְּלֶאֱדָה הוּא רוֹחֲנֵיּוֹת אֶלְקוֹת
בְּלִי לְבוּשׁ, וְעַל-כֵּן אֵין בּוֹ חֲדוּשׁ כָּל-כָּף שְׁזֵזְכָה לְהַפְרִיז יִתְבָּרֵךְ פָּנִים
אֶל פָּנִים, אֲבָל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי, וְעוֹבֵר
עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר — מְנִיעוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-
כֵן אֵינוּ מֵיָאֵשׁ עֲצָמוֹ, אֲדַרְבָּה, מִתְקָה דְחֻקוֹתוֹ וּבִלְבוּלוֹ הוּא רֵץ אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וּפּוֹשֵׁט אֶת לְבוּשֵׁי הַגִּשְׁמִים מִכָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, זֶה נִקְרָא
חֲדוּשׁ, וְאִזּוֹ הוּא לְמַעַלָּה מִמִּדְרַגַּת מֵלֶאֱדָה; הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְהַגִּיעַ
אֶל זֶה, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ וְלִבְרֹחַ בְּכָל יוֹם לְמִקּוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שָׁם
בְּנֵי-אָדָם, וְלִדְבַר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר מְדַבְּרִים אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ.

נָא וְנָא, חֲמֻדַּת לְבָבִי, הִנֵּה הָעוֹלָם הִזֶּה כְּצֵל עוֹבֵר, וְאֵין לָנוּ
לְתַפְסֵ אֶת הַיּוֹם כִּי אִם בְּמַעַט הַדְּבוּרִים שְׁזֵזְכִים לְדַבֵּר וְלִשְׁחַת לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא הַצְּלָחָה לְנִצָּחַת נִצָּחִים, רְאֵה לְקִים זֹאת, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ
לְנִצָּחַת.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

הַיּוֹם הַזֶּה הִתְחַלְנוּ לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" כְּסִדְרָן, וְהַבְּחוּרִים
עָשׂוּ קְלָטוֹת, וְעַל-כֵּן אֲמַרְתִּי לָךְ לְעַת עֵתָה שְׁלֹשׁ קְלָטוֹת, שֶׁהֵן שְׁתֵּי
קְלָטוֹת עַל תּוֹרָה א', וְלְעַת עֵתָה קְלָטַת אַחַת עַל תּוֹרָה ב', וְכִשְׁיָבִיאוּ
לִי עוֹד, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֲשַׁלַּח לָךְ, אֲקַנְיָה שְׁתַּחֲיָה אֶת עֲצָמְךָ בָּהֶם,
כִּי, תִּהְיֶה לָּאֵל, נִתְחַדְּשִׁים אֲצֻלְנוּ בְּכָל לַיִל רְבִיעֵי חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים

בזכות הקבוץ הקדוש של אנשי שלומנו, שמתקבצים יחד אז, והשם יתברך יאיר עינינו באור תורתו. הספרים: "שמירת הזמן", "קונטרס סדר דרך הלמוד", "אילן החיים" עומדים כבר בגמר ההדפסה, ותכף-ומיד פשיצא מהכורך אשלח על ידי הדאר אויר.

דידך לנצח הנ"ל...

א' תתקסח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר ונרא ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, ידידי הנקר, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

את המכתב לנכון קבלתי ומסרתיו כרצונך, ובין כך גזפרתי ממך ואת גדל החסד תנם שעשית עמדי, אמרתי לכתב לך שורותים אלו. תהלה לאל אפתו החיים והשלו"ם, ואנו שותים בכל יום מבאר מים חיים אמ"ת ואמונ"ה, חבלים נפלו לנו בנעימים, אשרינו אשר עד כה עזרנו, אקנה להשם יתברך, כי עדין אתה מחזיק בתמך לשקד ב"לקויטי-מוהר"ן הקדוש, כמו שעשית בימי אלול הקדושים בהיותי אצלך, וכן אקנה להשם יתברך שעדין ביתך בית ועד לחכמים ואתם מחזקים את עצמכם.

שמעתי בשורה טובה, שאתה מתכוון לנסע אל ציון רבנו ז"ל בחרף הזה, נא ונא אל תתעצל בענין הקדוש והנורא הזה, כי תהלה לאל, מסדרים עכשו נסיעה חדשה דרך בלגיה בימי חנכה הקדושים הבאים עלינו לטובה, ובודאי תצליח נסיעה זו, ועל כן ראוי לך שתכניס גם-כן ראשך בין אנשי שלומנו הנוסעים, ותכנס ותצא בשלום, ותפעל שם כל מה שתבקש ובפרטיות שדוץ הגון.

אהובי, אחי הנקר! אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת כזה, נחל נובע מקור חכמה, נא ונא אל תניח את העצבות אצלך כרגע, ועל-ידי תקף השמחה תזכה שיתרחב לך, ותוכל

לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתְךָ וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

דְּרִישַׁת שְׁלוֹם לְהַבְחֹר ... וְלֶאֱבָרְךָ ... גַּם בְּאֵתִי לְקַיֵּם מָה שֶׁהַבְּטַחְתִּיךָ לְשַׁלַּח לְךָ טִיפ, וְהוּא מִהֵהִילוּלָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם תִּרְצֶה עוֹד אֲשַׁלַּח לְךָ עוֹד.

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי מִשְׁלוֹמְךָ הַטּוֹב וּמִמַּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תַּכְנִיס בִּי.

א' תתקסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חַיִּי שְׂרָה ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הָאֲבִירָךְ הַיְקָר הַיּוֹנֵק דְּיֹבֶשָׁא וְחֶלְבָא מֵהַאִי נַחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה, הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', הֵלֵא הוּא נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אִתָּהּ מְבָאָר עוֹנִינִים נִפְלְאִים בְּכַתְבִּי הָאֶרִיז"ל עַל-פִּי דְבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי כְּעַל כָּל הוֹן, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ שֶׁהַכְּנִסְתָּ אֶת עֲצֻמְךָ בְּעֵבִי הַקּוֹרֶה וְכוּ'.

וְאוֹדוֹת מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ... וְהִרְחַבְתָּ אֶת הַדְּבוּר בְּזֶה מָאֵד כַּמָּה עֲמוּדִים... צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי בְשֶׁבִיל זֶה שְׁלַחוּ וְהוֹרִידוּ אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל לְעוֹלָם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי, כִּי הוּא הַכִּין כְּלִים, אֲשֶׁר מְשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, וּמוֹבָא בְּהַמְּכָתֵב שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁשָּׂאֵל אֶת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ: "אֵימְתִי יָבֹא מֵר" ! וְהַשִּׁיב: "כְּשִׁפּוּצוֹ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוֹצָה, וְהַכֵּל יוֹכֵלוּ לְיַחַד יַחְדוּדִים כְּמוֹךָ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְהִנֵּה כְּבָר יְדוּעַ לָנוּ הַסְּפּוּר מֵה

שנאָרע עם הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, על הים, ורצה להשליך את בתו אדל, כי הכתבים היו חביבים מאד מאד בעיניו, והשיבה לו בתו: "אבא, זרק את הכתבים לים, כי ממני יצא אהד שיעשה כתבים יותר יפים מאלו". וכבר ידוע לנו שזה סובב על רבנו ז"ל, אשר באמת על-פי דרכו יכולים לצאת מעמק הרע והחשף, ולהכנס אל תכלית המדרגה העליונה וכו' וכו'. והעקר להשליך שכלו וחקמתו לגמרי, ועל כל אשר יאמר כי הוא זה יעשה, ויקים עצותיו בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות ושכל עצמי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), והנה כבר נדפס אצל ה'קריאת שמע' חדושים נפלאים על-פי דעת רבנו ז"ל מענין קדשת שבעת הנרות, שהוא היסוד והעקר לקדשת המחשבה ולהכינה לעלות אל סלם המלך אליו יתברך, כי "הפה, החטם, האזנים, העינים", הם השמות של הארבעה עולמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, וכפי שהאדם זוכה לקדשם, כמו-כן מאירים בו אלו השמות, ויכול לטיל מעולם אל עולם, ובלי קדשת השבעה נרות, הכל דמיון גדול, ומטעה את עצמו לגמרי, כי כפי שאדם זוכה לקדש "העינים, האזנים, החטם והפה", כמו-כן זוכה להכנס אל תוך הקדשה, והעקר הוא החטם והפה, שבהם היתה השבירה כמו-כן בכתבי האריז"ל, בסוד מ"ה וב"ן. כי צריך שתדע, כי כל זמן שאדם מדבר כל העולה על רוחו, הוא רחוק לגמרי וכו', כי הרוח הקדש אינו שופע אלא על-ידי קדשת הדבור, שהוא הצנור הממשיך שפע הדעת.

וכן צריך לידע כל זמן שהאדם בכעס, ואפלו איזו קפידה כל שהיא נכנסת בו במחשבתו על זולתו, עדין רחוק הוא מאד מאד שישרה אצלו רוח-הקדש, כי לזכות לרוח הקדש ברור אי אפשר, כי אם על-ידי בטול עצמיותו לגמרי, שלא ירע לו ולא אכפת לו שום דבר כלל יהיה איה שיהיה, בין בביתו — על אשתו או על בניו ובנותיו, ובין בחוץ — על חבריו או על אלו שעוסק עמם במשא ומתן וכו' וכו', כי כל זמן שנכנסת אצל האדם איזו קפידה בעלמא על זולתו, ידע שאי אפשר לקבל ולהשיג אורו יתברך, ומכל

שָׁכַן וְכָל שָׁכֵן, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס מִמֶּשׁ, אִזּו, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמַר לֹו לֹא רַק בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲלֵא אֲפֹלוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת, וְזֶהוּ עֵקֶר הַגִּיּוֹנוֹם הַמָּר שְׁעוֹבֵר עַל רַב הָעוֹלָם, כִּי אֵין לָהֶם הַבְּקִיאוֹת הַזֹּו שֶׁל לֵדָם וְלִשְׁתַּק עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִסְבֹּל עַל־בִּזְיוֹנוֹת הֵן מֵאַחֲרֵים וְהֵן מֵאַשְׁתּוֹ וּמִבְּנָיו וּמִבְּנוֹתָיו, כִּי אֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג הַשְּׂגֵת רוּחָנִיּוֹת אֲלֵקוֹת, שֶׁהוּא הָאֲרֵת עוֹלָם הַבָּא, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנַעֲשֶׂה בְּסוּד חִירִיק, שֶׁהוּא נִקְדָּה זְעִירָתָא (עֵין לְקוּשְׁטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן ו'), לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהִיּוֹת מוֹכֵן וּמְזֻמָּן לְמִסַּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וְרַגַע מִמֶּשׁ.

וְיָדוּעַ הַסְּפּוּר, שֶׁפַּעַם אַחַת נִתְרָאָה הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ לְבָנוּ הַרַב הַקְּדוּשׁ ר' צְבִי ז"ל, אֵיךְ שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל גְּבֵי הַר גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וּפְתָאוֹם נוֹפֵל וּמִתְגַּלְגֵּל מִן הָהָר עַד לְמַטָּה לְאָרֶץ, וְנִתְפָּרַד וְנִתְפּוּצָץ גּוֹפּוֹ לְאַלְפִים וְלִרְבָּבוֹת רְסִיסִים, וְנִבְהַל בְּנוֹ מְאֹד מְאֹד, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וְהַשִּׁיב לוֹ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּךְ פּוֹנְתֵי בְּכָל רַגַע וְרַגַע בְּהִיּוֹתֵי בְּעַלְמָא הַדִּין בְּחַיִּים חִיּוֹתֵי, אֵיךְ שֶׁאֵנִי עוֹלָה עַל גְּבֵי הַר גְּבוּהָ, וְזוֹרֵק אֶת עֲצָמֵי לְמַעַן כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וּמוֹסַר נַפְשִׁי עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּכָל עֵת וְרַגַע מִמֶּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְמַה שְׁזָכָה; כִּי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ הוּא הָאֵמֶת, שְׁיִהְיֶה בְּלֵב אֵמֶת, לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְצָרִיךְ תְּמִיד לְהִיּוֹת מוֹכֵן וּמְזֻמָּן לְמִסַּר נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּדָה, וְלֹא יִרְצֶה רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה נִקְרָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל עַל־יֵת הַמְּלָכוֹת אֶל שָׂרְשָׁה בְּשְׁלֵמוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת (עֵין לְקוּשְׁטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן קעז). וְאֵיךְ יוֹדְעִים אִם הָאָדָם אוֹחֵז בְּזֶה? כְּשֶׁאֵינוֹ כּוֹעֵס, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם דָּבָר, וְאֵין לוֹ שׁוּם הַקְּפָדָה אֲפֹלוּ בְּלֵב, אִזּו סִימָן שֶׁהוּא בְּאֵמֶת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶהוּ כָּלֵל גַּם בְּבֵית, לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְסְבֹל מֵאַשְׁתּוֹ וּמִבְּנָיו וּמִבְּנוֹתָיו, וְלֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִיד כָּלֵל וְכָלֵל יִהְיֶה אֵיךְ שְׁיִהְיֶה וְכוּ',

ובכָּלֵל הַזֶּה הוּא קִדְשַׁת הַדְּבִיר, כִּי עָקַר קִלְקוּל הַדְּבִיר נִמְשָׁךְ גַּם־כֵּן מִכַּעַס וּמִקְפִּידוּת, שְׁמָה שְׁמִדְבָר עַל אַחֲרִים הוּא מְסַבֵּת הַכַּעַס שֵׁישׁ בְּלִבּוֹ עֲלֵיהֶם, עַל־כֵּן מְדַבֵּר עֲלֵיהֶם, וְכֵן בְּשִׁבִיל הַקְּפִידוּת שֵׁישׁ בְּלִבּוֹ עֲלֵיהֶם, רוּצָה לְהִרְאוֹת שֶׁהֶצְדֵּק עִמוֹ וְכַדוּמָה. וּבְאֵמַת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָדָם כְּזֶה הוּא תָּמִיד שׁוֹמֵר אֶת הַדְּבִיר, וְאִינוֹ מִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם כִּי אִם הַמְּכַרְח לֹו מְאֹד מְאֹד מְסַבֵּת פְּרִנְסָתוֹ וְכַדוּמָה, אֲבָל בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אִינוֹ מִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק אִם אֶחָד שׁוֹאֵל אוֹתוֹ דְּבָר — מְשִׁיבּוֹ בְּקִצּוֹר וְלֹא יוֹתֵר, אֲבָל הוּא אִינוֹ מִתְחִיל לְדַבֵּר עִם אַחֵר כָּלֵל.

אֶהוּבִי, אַחִי! כְּשֶׁתַּחֲקֵק עֲנִינִים אֵלָיו בְּדַעְתְּךָ, אִזּוֹ תִלָּךְ לְבַטֵּחַ דְּרַכְּךָ, וְלַעוֹלָם לֹא תִפֹּל (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָנִים: כט, לח, סח, עֵינֵי שֵׁם מַעֲנִין קִדְשַׁת הַדְּבִיר וְשְׁמִירָה מִכַּעַס); אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ שְׁזָכִינוּ לִידַע מִרְבֵּנוּ ז"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית הַחֲזוֹק עֲצָמָךְ עִם אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַתְּמִימִים דִּיקָא, כִּי עַל יָדָם בְּנֹדָאֵי גַם אֶתָּה תִּוְשַׁע וְתִזְכֶּה לְצֵאת מִהַחֲשָׁךְ וְהָאֶפֶלָה שְׁנִלְכַדְתָּ בָּהֶם, וְתִכְנַס אֶל תוֹךְ הַקִּדְשָׁה בְּתַכְלִית הַמְּדֻרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה, רַק חֲזוֹק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד. הַהֶכְרַח לְקִצּוֹר בְּמָקוֹם שֶׁאֲמָרוּ לְהֶאֱרִיךְ, כִּי טְרֹדוֹתֵי רַבּוֹ בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים.

יְדִידְךָ לְנִצָּחַת הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

גַּם תִּזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכּוֹת אֶת בְּנֵיךָ אוֹ בְּנוֹתֶיךָ, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד.

א' תתקע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר חַיֵּי שְׂרָה ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַבְּחוֹר הַנְּחָמֵד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שֶׁהוּא אוֹר הָאוֹרוֹת הַיוֹצֵא מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכו' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח

לַנְצַח נְצָחִים.

מכתבך לנכון קבלתי. מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, לבי נשבר בקרבי לגמרי מרבוי מרירות לבך ומהחלישות הדעת שעובר עליך בכל יום ויום, כי באמת "אין לך צער בעולם כצערך של בחור", ואתה צודק מאד במה שכתבת, שכל צרה מוכנת אצל העולם, כגון: לזה יש אשה רעה וכו', ולזה אין פרנסה וכו', ולזה יש איזו מחלה וכו', אבל צערך של בחור זה אין מבינה שום בריה שבעולם.

ובאמת צריך שתדע, ידידי היקר, שהשם יתברך החפץ חסד והוא מלא רחמים, הקדים רפואה למכותינו, ושלח אלינו בדורותינו אלה שהוא דור המבול ממש את רבנו ז"ל, אשר עליו נאמר (בראשית ו'): "זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון גדינו" וגו', והוא בנה את תבת התפלה והאמונה, אשרי מי שיזכה להחביא את עצמו בה, וינצל מפל רע, ואשר עוד לא היה צדיק בעולם אשר מבין פל-פך את האדם בפּרטי פרטיות כמו רבנו ז"ל, פי יש אצלו למודים לכל בריה שבעולם דרי מעלה ודרי מטה, אשרי מי שיאחז בלמודו הטוב ובהתחזקותו המאירה ומחיה עיני ההוגים בהם באמת ובתמימות ובפשטות גמורה, ועליו אמרו חכמינו הקדושים (חגיגה יב:): העולם עומד על עמוד אחד וצדיק שמו, פי בלי רבנו ז"ל היינו נאבדים לגמרי, ובפרטיות בחורים בעתים הללו בלי דעת רבנו ז"ל הם אבודים לגמרי, רחמנא לצלן, ונופלים בכל יום ובכל שעה וכו' בירידות עצומות... רחמנא לצלן, ואף שמבחוץ אינו נראה פלל, ומה גם שהרב חולקים על זה... אבל היודע תעלומות וסתרי נסתרות יודע ומבין היטב מה שעובר על בני הנעורים בעתים הללו, אשר הפריצות והשחץ על הרחובות וכו', ודבר זה מעקם וממרר לבכם של בני הנעורים, עד אשר הם בעיניהם לאחר יאוש לגמרי, וכאלו אבד מנוס מהם, ובפרטיות בחור שנפגם כבר, רחמנא לצלן, לו נדמה כאלו לעולם לא יושע, חס ושלום, וכאלו לעולם לא יתחתן, אשר דבר זה ממררו יותר ויותר, עד שהוא בעיניו לאחר

יאוש לגמרי, והוא שבור ורצוץ, ולבו נשבר ונדכה ונשפף כמים, ובוכה ומבכה ימי נעוריו שעוברים בחשך ומרירות ועצבון, ובאמת הרחמנות שממשיך רבנו ז"ל על כל אחד ואחד, זה אין לשער ואין לספר כלל, כי הצדיק הוא רחמן, וממשיך רחמנותו יתברך בעולם (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), ובפרטיות על בחורים שבורים ופגומים, עליהם גברה רחמנותו עד אין סוף ואין תכלית, "כי הסמך-דמ"ם עוזב את כל העולם, ולוקח את עצמו על ישראל, ועוזב את כל ישראל ולוקח את עצמו על בחורים", כמו שמתאונן הנביא (איכה א, טו): "קרא עלי מועד לשבר 'בחורי' וגו' שמעו נא כל עמים וראו מכאובי בתולותי, 'ובחורי' הלכו בשבי" וגו', ואומר (ירמיה ט, כ): "כי עלה מות בחלונינו וגו' להכרית עולל מחוץ 'בחורים' מרחכות", מרב פריצות והפקרות שיש בחוץ על הרחוב ובעד החלונות וכו'... עד אשר (ישעיה מ): "ויעפו נערים ויגעו 'ובחורים' בשול יבשלו". ובאמת מדוע לוקח את עצמו כל-כך על בחורים יותר מהכל? כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת קנב.): "ינקותא כלילא דורדא. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות תשובה, סימן עג): העבודות שאדם עובד את ה' בימי בחרותו, כל יום ערכו יקר משנים רבות של זקנותו, כי (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רו), זה כמה שנים שרק ירדה נשמתו בזה העולם, ועדין שומעת וזוכרת נשמתו מהעולם העליון וכו'; ועל-כן דוקא בימי הנעורים והבחרות יש להאדם כחות עצומים להתקרב אליו יתברך, וכמו שכתוב (משלי כ, כט): "תפארת 'בחורים' כחם", ואמרו חכמינו הקדושים (תגינה יד): אין לה נאה במלחמה אלא 'בחור', ועל-כן אמר החכם מכל אדם (קהלת יא, ט): "שמח 'בחור' בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך" וגו', והבעל-דבר יודע זאת, על-כן עושה כל מיני פעולות שבעולם לטמא ולשבר את מחם ודעתם של בני הנעורים ולבלבל אותם לגמרי, ומשבר ומעקם את לבם לגמרי, באפן שלא יוכלו לקבל ולהאיר על נפשם מערכות נעימות אורו יתברך, לחזות בנעם ה', אשר תהיה בעת התגלות מלך המשיח. (יואל ג, א): "'בחורכם' חזינות יראו" וגו', ומזה בא שכל-כך הרבה בני הנעורים

בעוונותינו הרבים, בורחים לגמרי בגלל הירידות, כי אין להם מי שידריכם, ואין מי שיחזקם ואין מי שיקרבם אליו יתברך להדביק מחשבתם בו יתברך, עד אשר על-ידי-זה יזכו שתזיונות יראו פנ"ל, אדרבה אם יש כבר אחד שעוסק בזה, חולקים ורבים עמו ושופכים דמו כמים, ומדברים עליו כל דבר אסור, ומונעים אותו בכל מיני מניעות, וממררים חייו, כי הסמ"ך-מ"ם התלבש בהם, כי אין רצונו כלל שיחזקו ויקרבו בחורים, כי דבר זה עצם בגרונו, ועל-כן עושה כל מיני פעולות שבעולם למנע ולעכב מלעזר לבחורים, ומה גם שאלו הבחורים בעצמם שהיו קדם בנוקבא דתהומא רבא, ונכשלו במה שנכשלו, והיו שבורים לגמרי, כדרך 'בחור' פנ"ל, וכשעזר להם מי שעסק עמם... וחזקם וברכם והתפלל בעדם שישועו, והשם יתברך עזר להם שמצאו כבר זיוגם, אחר-כך נתהפכים להיות רודפים את זה... אשר חזק ואמץ והתפלל בעדם, ושוכחים לגמרי את הטובות שקבלו ממנו, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק א'): כן היא מדתו של אדם, יום טובה משפח יום רעה.

על-כל-פנים איך שהוא רחמיו יתברך הם עד אין סוף ועד אין תכלית על כל בחור ובחור, כי הוא יתברך דן את כל אחד ואחד לכף זכות, כי הוא מקומו של עולם (בראשית רבה סח, י), ויודע מקום של כל אחד ואחד, ויודע שהמקום גרם לו לחטא (עין לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן א'), והוא חפץ מאד מאד באלו האנשים השבים אליו יתברך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים קיט). על פסוק (יחזקאל א, ח): "וידי אדם מתחת כנפיהם", 'ידו' כתיב, זה ידו של הקדוש-ברוך-הוא שפרוטה תחת כנפי החיות, כדי לקבל בעלי תשובה "מיד מדת הדין", ופרש רש"י שם: מפני מדת הדין שמקטרגת ואומרת לא תקבלם, והוא מקבלם בסתר, עין שם; ואמרו במדרש תנחומא פרשת נח: אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע — תשובה, עין שם; ואמרו בפסיקתא פרשה מד: גדול פתה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבבו לעשות תשובה, מיד הוא עולה לא עד י' מילין ולא עד כ' מילין

וְלֹא עַד ק' מִלִּין, אֲלֵא עַד מִהֲלֵךְ ה' מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רְקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי, אֲלֵא שֶׁהוּא עוֹמֵד לִפְנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד, עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל הַכַּחוֹת, וְאֵל תִּנִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ לִפְלֵ מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי בְּנֹדָאֵי בֵּא יָבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִמְצָא אֶת זְוִיגְךָ וְתִסְפֹּר אֶת מְרִירוֹתֶיךָ וְאֶת כָּל מַה שְׁעָבַר עָלֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂחוֹק, כִּי (תְּהִלִּים קכ״ו, ב): "אִזּוּ יִמְלֵא שְׂחֹק פִּינוֹ וְיִלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה" וְגו', וְדַבֵּר זֶה עֹבֵר עַל הַרְבֵּה בַּחֲזוֹרִים, שְׁמֵרֵב צְרוּתֵיהֶם וְהִרְפַּתְקָאוֹתֵיהֶם נִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ לְעוֹלָם כְּבָר לֹא יִמְצְאוּ אֶת בַּת זִוְגָם, וְיִמּוֹתוֹ רוֹקִים וְזָנִים, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עוֹר לָהֶם, וְעַכְשָׁו הֵם מְסַפְּרִים אֶת הָעֹבֵר בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂחוֹק, וְכֵן יִהְיֶה בְּעוֹרְתוֹ יִתְבַּרְךָ עִמָּךְ בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ.

כִּי צָרִיךְ שִׂתְחַקֵּק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ, כִּי כָּל עֲנִיָּן מְצִיאַת הַזְּוִיג תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ דִּיקָא, וְלֹא עַל-יְדֵי שְׁלוּחִים, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה פָּרֻשׁת וַיֵּצֵא): מְצִינוּ בַּתּוֹרָה וּבְנִבְיָאִים וּבְכַתוּבִים, שְׁאִין זְוִיג שֶׁל אִישׁ אֲלֵא מִן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּתּוֹרָה (בְּרֵאשִׁית כד, ג): "וַיֵּצֵן לָבֵן וּבַתּוֹאֵל וַיֵּאמְרוּ מַה' יֵצֵא הַדָּבָר", בְּנִבְיָאִים (שׁוֹפְטִים יד, ד): "וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מִהֲוֵי"ה הִיא", בְּכַתוּבִים (מִשְׁלֵי יט, יד): "וּמִהֲוֵי"ה אִשָּׁה מִשְׁכַּלֶּת", עֵינַי שָׁם; וְעֵינַי עֲנִיָּנִים נִפְלְאִים בְּסִפְר "אֲרֵךְ אַפִּים", אֹדוֹת סְבָלְנוֹת לְבַחֲוֹר, שְׁקֵשָׁה וְכַבֵּד עָלָיו לְמִצָּא זְוִיגוֹ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! בְּפִרְשָׁה זֹה גִלְּה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל הַסּוּד הַנִּפְלֵא שֶׁל (בְּרֵאשִׁית כד, ח): "וַיֵּאֵם ל'א תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אִתְּךָ", שֶׁהָרֵאשִׁי תְּבוֹת: אֲלֵי וִל', וּבְאַמְצַע הָאוֹתִיּוֹת "תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה", הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי כְּוֹנֵת אֱלוֹל יִזְכֶּה לְמִצָּא זְוִיגוֹ (עֵינַי לְקוּטִי-מִוִּהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן פו). וְכָלֵל כְּוֹנֵת אֱלוֹל הוּא כְּשֶׁאֲדָם שׁוֹמֵעַ בְּזִיוּנוֹ וְשׁוֹתֵק, בְּזֶה נַעֲשֶׂה בַּחֲזִינַת חִירִיק, בְּסוּד נִקְדָּה זְעִירְתָא, וְזוֹכֶה לְהַעֲשׂוֹת "אָדָם" הַשְּׁלֵם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶ"א (עֵינַי שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן ו') וְלְעַבְדָּה וְלְמַעֲשֶׂה לְעֲנִיָּיִךְ.

אֶהוּבִי, אַחֵי! יְדַעְתִּי וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ מְכֹאֲבֵי נִפְשָׁךְ מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שְׂאֵתָה שְׁבוּר וְנִשְׁבֵּר בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְׁעוֹבֵר — מְרִירוֹת וּבְזִיוּנוֹת, יְרִידוֹת וְנִפְלִלוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת... וְאֵם

תרגיל את עצמך לילך במקום פנוי שאין שם בני-אדם, ושם תשב ותתחיל לדבר עמו? תברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ותספר לפניו את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות... אין לשער ואין לספר מה שנעשה מזה למעלה בכל העולמות העליונים, כי אצלו תברך חשוכה מאד מאד תפלת בחור שבור, וכמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות וכו' וכו' מלאכים עומדים סביבו בעת בכיתו ותפלתו, בשעה שבוכה ומתחנן ומתנפל ומתפלל אליו ותברך: "אנה ה' ראה בעיניי" ... ומרחיב בזה את הדבור.

ידידי היקר! דיקא בשעה שהאדם בא לכלל שברון לב, ונדמה לו כאלו אבד ממנו מנוס, חס ושלום, דיקא אז הוא סמוך אליו ותברך בהתקרבות כזו, אשר אי אפשר לצייר בשכל אנושי כלל, כי אם היה האדם זוכה לידע אילו שעשועים הוא גורם אז למעלה בכל העולמות, וכמה עולמות נזונים מתפלתו, אז היה מתחזק בזה יותר ויותר, וזהו עקר פגנת אלול — לבוא בכל פעם אליו ותברך מתדוש, כאלו עוד לא בא אליו אף פעם, והתפלה והשיחה צריכים להיות בכל פעם בהתחדשות חדשה, כאלו עכשו היא הפעם הראשונה שבא אליו ותברך, ועל-כן יתחיל לספר לפניו ותברך את מכאובי נפשו ושררון לבבו, כאלו עוד לא ספר לפניו, וכן בכל פעם, ואז דיקא על-ידי רבוי תפלות כד חס גבה אתהפיה, שייכמרו רחמיו ותברך, ותתהפך מדת הדין לרחמים גמורים (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ב'), ויקים אצלך (ויקרא כו, ח): "וינפלו איביכם לפניכם ל'חרב", כי כל המקטרגים עליך יתבטלו ויהיו נעשים כלא ממש, ותמשך אליך בת זוגך ההגונה לך מן השמים. (ירמיה כט, יא-יב:ג): "כי אנכי ידעתי את המחשבות אשר אנכי חשב עליכם נאם הוי"ה מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם א'חרית ו'תקנה, וקראתם אתי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם, ובקשתם אתי ומצאתם כי תדרשני בכל לבבכם".

למען השם לטובתך הנצחית ראה לקים זאת בכל יום ויום מתדוש, לדבר עמו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כי אין עצה

אחרת אלא תפלה, ותתקף ומיד כשנסכם בדעת האדם שאין לו עצה אחרת רק תפלה, אז מיד יושע. ואל תאמר שכבר התפללת, כי צריך שתדע שתתקרב התפלה צריכים כל ימי חיינו, כי היא מלחמה ארפה, ואסור להניח את התקרב מידו, ותתקף ומיד כשאוחר את תתקרב התפלה בידו — הוא מנצח, כמו שפרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, שבת, הלכה ז', אות נד) על פי מה שאמרו בזהר הקדוש (עין ח"א רכא): וזכאה מאן דאחיד מאנא דקרבא בידוהי, מאן נצח? מאן דאחיד מאנא קרבא בידוהי; שכשחזק בדעתו שתמיד יאחר את כלי מלחמתו שהיא התפלה, בודאי סוף כל סוף ינצח המלחמה וכו', עין שם נפלאות; כי בודאי בא יבוא גם יום ישועתך. וראוי לך ללמד בכל יום המאמר בלקוטי מוהר"ן (חלק ב', סימן פט), ולומר עליה התפלה מלקוטי תפלות (חלק ב', סימן מה), עד שתמצא זיווגך.

ידידך לנצח המאחל לך כל טוב והצלחה רבה...

ושלום לגיסך היקר ... אשר אהבת עולם אהבתי, וגם הוא קים את כל הנאמר במכתב זה, ועזרו השם יתברך.

א' תתקעא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר חיי שרה ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שהוא אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

באתי לקיים רצונך במה שבקשת שאכתב לך. אהובי, ידידי היקר, חבלים נפלו לנו בנעימים, טוב להודות להשם יתברך, ששם נפשונו בתיים, וזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, שיש אצלו למודים נפלאים לכל הגרועים שבעולם, ומגלה להם עצות

איך לצאת מעמק ירדנתם ונפילתם וכו' וכו', כל אחד כפי מה שידוע נגעי לבבו ומכאובי נפשו, ועלינו רק להטות אזנינו אל דבריו הקדושים והנוראים המובאים בספריו הקדושים, ולקיים בתמימות ובפשטות גמורה. לזאת, אהובי, אחי הקר, תקיים (משלי כב, יז): "הט אזניך ושמע דברי חכמים" וגו', שתטה אזנך לדברי רבנו ז"ל, ותתמיד מאד מאד בדבריו הקדושים הפלולים כבר מהכל, והוא יכניס בך נשמה חדשה, כי בתורתו הוא מודיש נשמה חדשה לנפשות השומעים דבריו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו); וכבר אמרו חכמינו הקדושים (יקמות כ.): מצוה לשמע דברי חכמים; ואמרו (בשמות רבה כו, ט): יתרו על-ידי שמיעה זכה לחיים, ששמע ונתגיר, שנאמר (שמות יח, א): "וישמע יתרו" וכו', עין שם; כי העקר תלוי בשמיעה, להטות תמיד אזנו אל ספרי רבנו ז"ל בהתחדשות חדשה, ואז כבר לא תצטרך לדבורים אחרים, כי דברי רבנו ז"ל יחזקו ויאמצו אותך, ויקרבו אותך אליו יתברך בהתקרבות אמיתית, ועל זה בעצמו הינו בלמוד ספריו הקדושים בהתחדשות חדשה בכל יום צריכים גם-כן להתחזקות עצומה. (משלי ב, ב): "להקשיב לחכמה אזנך תטה לבך לתבונה", ואמרו חכמינו הקדושים במדרש תנחומא (פרשת תבא, סימן ד'): "והיה אם שמע תשמע" (דברים כח, א) — אם שמעת קמעה סופך לשמע הרבה, אם שמעת בעולם הזה, תשמע לעולם הבא מפי הקדוש-ברוך-הוא. דבר אחר: אם זכית לשמע דברי תורה שנתנה בקולי קולות, תזכה לשמע אותו הקול שכתוב בו "קול ששון וקול שמחה" (ירמיה ה, לד). דבר אחר: אם שמעת לקול רבך, סופך שאחרים שומעים לך, עין שם; הרי לך ממעלת הזוכה להטות אזנו אל דברי תורה ודברי רבו, ועל-כן עלינו לבקש ממנו יתברך בכל יום תפלת הנביא (ישעיה נ, ה): "ה' פתח לי און ואנכי לא מריתי אחר לא נסוגתי" וגו', ויקים (משלי כה, יב): "מוכיח חכם על און שמעת"; אשר נזכה לשמע את ההתחזקות וההתעוררות והתוכחה של רבנו ז"ל, ונזכה לחדש את עצמנו בכל יום ובכל שעה ובכל רגע מחדש.

אהובי, אחי היקר! רבנו ז"ל גלה לנו, ואמר (שיחות הר"ן, סימן כו): אצל העולם השכחה חסרון, אבל אצלי יש בהשכחה מעלה נפלאה וכו', עיין שם; כי באמת צריך להרגיל את עצמו לעשות בכל רגע ורגע התחלה חדשה, ואיך זוכים לזה? דיקא על-ידי ששוכחים בכל פעם את העבר עליו, ועל-ידי-זה דיקא יכולים לחיות בכל פעם חיים חדשים לגמרי; כי עקר מרירות הצרות והיסורים הקטנים והמרורים וההרפתקאות העוברות על כל אחד בפרטי פרטיות, הם רק על-ידי שמסתכל בכל פעם על אחריו, וזוכר מה שנארע עמו בעצמו... או מה שנארע עמו מחברו... ועל-ידי-זה מצטער ויש לו חלישות הדעת ומר לו מאד מאד, ורחמנא לצלן, אבל תכף-ומיד כשאדם מרגיל את עצמו במדת השכחה, ששוכח לגמרי העבר, על-ידי-זה ממילא זוכה להתחדש בכל פעם, והוא כבריה חדשה בכל פעם, ואינו ירא ואינו מתבייש משום דבר, כמו שכתוב (ישעיה נד, ד): "אל תיראי כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא תחפירי כי בשת עלומיך תשכחי וחרפת אלמוניתיך לא תזכרי עוד"; והחכם מכל אדם אומר (קהלת ב, טז): "בשכבר הימים הבאים הכל נשכח"; והיא עצה נוראה ונפלאה פמוכן למעין היטב, ומתבונן בהצרות והמרירות מה שעובר בעולם אצל כל אחד ואחד, הכל מהסבה הנ"ל, שזוכר את הידידות והנפילות שלו... או שזוכר מה שתברו עשה לו... ובאמת כפי שאדם זוכה להכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ולחקק היטב היטב בלבו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, כמו-כן יזכה לזכור בו יתברך, וממילא ישכח את העבר; כי כפי שאדם מדבק מחשבתו בעלמא דאתי שהוא בחינת למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום, כמו-כן שוכח מה שעבר עליו — בין מעצמו ובין מאחרים, שהכל הוא מתחת הזמן ומתחת המקום, ועל עת הגאולה נאמר (ישעיה סה, טז-יז): "אשר המתברך בארץ יתברך באלקי אמן והנשבע בארץ ישבע באלהי אמן, כי נשכחו הצרות הראשנות, וכי נסתרו מעיני, כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה ולא תזכרנה הראשנות, ולא תעלינה על לב, כי אם שישו וגילו עדי-עד, אשר

אָני בּוֹרָא, פֿי הִנְנִי בּוֹרָא אַתְּ יְרוּשָׁלַיִם גִּילָה וְעַמָּה מְשׁוּשׁ וְגו'.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...

א' תתקעב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר תולדות ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיִּקָּר, הָאֲבִירָךְ הַשּׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת נַפְשֶׁךָ וְעַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כְּכֹר קִבְלָנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, וְעַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְרָאוּי לָנוּ לְתוֹר וּלְחִפְשׁ בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיֵאִיר עָלֵינוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

אַהוּבֵי אַחֵי, כַּלֶּךְ מִכָּל אֱלוֹי הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁעוֹבֵרִים עָלֶיךָ, וּבִכְרֶט... פֿי צָרִיךְ לְחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ, אָשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל לְכָל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטֵי פְּרִטִית, (חֲלִץ ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֱלָא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; וּמָה שְׂתַצְטַרְךָ יְבוֹא לְבֵיתְךָ, וְעַל-כֵּן אַהוּבֵי, אַחֵי הַיִּקָּר, אַל תִּדְאָג דְּאֵגוֹת חֲנָם, פֿי בֵּא יְבֵא גַם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרִנְסָה וְשִׁפְעַ גְּדוֹל בְּבֵיתְךָ דִּיקָא, אַךְ אַתָּה עֹשֶׂה אֶת שְׁלֶךְ, לְבִרְחַת תְּמִיד אֱלִיּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַר עֲמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִבְטֵל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לִיחַד אֶת הַיְחוּדִים שֶׁל ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שֶׁהֵם הָאוֹרוֹת הַנִּמְשָׁכִין עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת (פּוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן ב'), וְהָאֲרִיז"ל מְפֻלִּיא מְאֹד מְאֹד בְּעַסְק זֶה, פֿי הוּא הַמְּשַׁכֵּת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַטָּה וְכוּ'; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, שְׁגָלָה לָנוּ תוֹרוֹת וְעֲצוֹת כְּאֱלוֹ; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְתִרְאֶה לְחִזּוֹר הַרְבֵּה פְּעָמִים עַל הַמְּאָמֵר: "אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים" (בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן ב'), וְתִאמַר עָלָיו הַתַּפְלָה מִ"לִקוּטֵי-תַפְלוֹת".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תתקעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר תולדות, ראש חודש כסלו ה'תשל"ו.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר,
הַאֲבִירָה הַשׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

בְּאֵתִי לְבָרְכֶךָ בְּרֶפֶת "מִזֵּל טוֹב" לְכַנֵּף הַנוֹלָד לָךְ בְּמִזֵּל טוֹב,
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְזוּגְתְךָ הַצְּנוּעָה, וְאֶשְׁתַּדֵּל אִם
יִרְצֶה הַשֵּׁם, לְזַמֵּן הַתְּפִלָּה שֶׁל הַפְּדִיּוֹן כְּנֶהוּג בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
וּבִיּוֹתֵר תִּרְאֶה אֶתָּה בְּעֶצְמְךָ לְעוֹרֵר רַחֲמִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל בְּנֵךְ
הַנוֹלָד לָךְ לְמִזֵּל טוֹב, וְשִׁיְהִי הַנְּתוּחַ בְּהַצְלָחָה רַבָּה, וְיִשְׁלַח לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל בְּזְכוּת רַבְּנוּ ז"ל
וּבְזְכוּת זְקֵנוּ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, שְׂאֵתָה רוּצָה
לְתַן שֵׁם הַיֵּלֵד כְּשֵׁמֶם. וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ז'): מָנָא לָן
דְּשִׁמָּא גָרִים, שְׁנַאֲמַר: "אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ", אַל תִּקְרִי שְׁמוֹת
אֶלָּא שְׁמוֹת, עֵינֵי שֵׁם; וּבּוֹדְאֵי זְכוּתֵם הַקְּדוֹשָׁה תִּגַּן עַל הַיֵּלֵד, וְתִרְוֶה
מִמֶּנּוּ עוֹד רַב נַחַת, וְתִגְדְּלוּ לְתוֹרָה, לְחִפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אַל תִּנִּיחַ אֶת הַעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת אֲצִלְךָ אֶפְלוּ רַגַע,
כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתִרְבֶּה בְּצַדִּיקָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תתקעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יום שלישי לסדר תולדות ראש חודש כסלו ה'תשל"ו.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר,
יִנִּיק וְחַפִּים, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לְבָבְךָ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר

עליך... וכן המעות להדפסה, לנכון קבלתי. מה אמר לך, ידידי היקר, אלו כל הימים דיו וכל האגמים קולמוסים וכל הרקיעין גוילין, אי אפשר לרשם על פני הכתב מעלת מצות צדקה, עד שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט): גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה, ובפרטיות כשהצדקה היא על הדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, אין לשער ואין לספר מעלת זו הצדקה, כי היא צדקה שעושה עם השכינה ממש, כי ידוע מה שעובר בעתים הללו בכל העולם, ובפרטי פרטיות על בני הנעורים, שעוברים עליהם ירידות וספקות באמונה, רחמנא לצלן, כמו שכתבת לי ... וספרי רבנו ז"ל מחיים ומחזקים אותם, ומאירים בהם אמתת מציאותו ותברך, ומכניסים בהם התחזקות והתעוררות ועצות נכונות אף לשוב אליו ותברך, בודאי אין לך צדקה גדולה מזו, ועל צדקה זו נאמר (תהלים קיט, קמב): "צדקתך צדק לעולם", וכמו שפרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, ברכות השחר, הלכה ה'): איזו צדקה נשארת לעולם? "ותורתך אמת" — אם נותנים בעבור הדפסת ספרי הצדיק האמת, המכניסים קיום התורה בישראל, ומחזקים ומקרכים נפשות ישראל לאביהם שבשמים, עין שם; על-כן, חמדת לבבי, תעשה בכל פעם מה שבכחך, ותשתדל בעבור הצדקה הקדושה הזו, שעל צדקה זו אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י): כל צדקה וחסד שישראל עושין בעולם הזה, שלום גדול ופרקליטין גדולים בין ישראל לאביהם שבשמים, כי על-ידי ספרי רבנו ז"ל חוזרים בני-אדם בתשובה, ועושים שלום עמו ותברך; כי עקר ההתרחקות שיש בין ישראל לאביהם שבשמים הוא רק על-ידי הכפירות שנוכסת בהם על-ידי רבוי החטאים, כי (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם; ועל-ידי-זה נתעקם הלב בקשיות ובספקות עליו ותברך, באשר דברנו מזה בסעדה שלישית בבית מדרשנו "חסידי ברוסלב", והיה הדבור על-פי התורה "ואיה השעה לעולה" (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), ותמצית התורה לענינינו, כשאדם נופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, התעקם מחו ודעתו ולבבו בספקות, רחמנא לצלן, עד שאין מוצא אותו ותברך כלל, שאז מר

ומרור לו מאד מאד... פי אין לך עוד מרירות ועצבון מזה...
 שנסתרים ממנו כל האורות, והוא מסבב בספקות עליו יתברך, אז
 תקנתו — שיביא קרבן להשם יתברך, והקרבן הוא עולה, כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים במדרש (ויקרא רבה ז, ג): "והעלה על
 רוחכם" (יחזקאל כ, לב), שעולה מכפר על הרהור הלב, עין שם;
 ומחמת שעכשו אין לנו בית-המקדש, בעוונותינו הרבים, ואין לנו
 קרבן, ואם-כן במה נתכפר על הרהור ששהרנו אתריו יתברך?
 מגלה לנו רבנו ז"ל (שם בהתורה הנ"ל) על פסוק (בראשית כב): "ואיה
 השה לעולה", בזה שנתחיל לחפשו ולבקשו יתברך: איה מקום
 כבודך יתברך, אי"ה המקום שנמצא אותך, בזה בעצמו תהיה השה
 לעולה, עין שם היטב התורה הנוראה והנפלאה הזו, שהיא אורייתא
 דעתיקא סתימאה, מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו'. וראוי לך למען
 תקון נפשך להיות רגיל בתורה זאת, ולומר אחריה התפלה
 מ"לקוטי תפלות", וזה יועיל לך, אם ירצה השם, הרבה מאד מאד
 לצאת מפל המבוכות והספקות ובלבולי האמונה שעוברים עליך.

ועקר הכל, חמדת לבבי, צריכים לקים בתמימות ובפשיטות
 העצה הקדושה הזו, שהיא פלליות כל העצות, שתראה ליתך
 לעצמך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ושם תרגיל את עצמך לדבר
 עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואף שכל הענין יבוא לך
 בכבוד גדולה בתחלה, וידמה לך כאלו אין מי שישמע לך... תדע
 שכל זה הוא מסבת הכפירות שיש בך וכו', כי באמת כשיכניס
 האדם הידיעה הזו בלב שלם, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך
 כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם ממש, אז בודאי
 היה מתפלל ומתבודד פראוי, והיה מדקדק מאד בדבריו (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב). וצריך שתדע שסגלת התפלה עולה
 עד אין סוף ועד אין תכלית, כי בכל דבור ודבור שאדם מדבר עמו
 יתברך, על-ידי-זה נבנית האמונה הקדושה, ויזכה להאיר על נפשו
 הארה מזיו שכינתו יתברך, ויאיר לו תמיד; כי התפלה היא היא
 בנין האמונה, וכל מה שיתפלל וידבר עמו יתברך, על-ידי-זה
 תתגדל ותתעלה אמונתו בו יתברך יותר ויותר, ואף שבהתחלה כבוד

אֲשֶׁר א' תתקעד בנחל ערה

וְקָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלּוּ אֶבֶד מְנוּס וְאֶבְדָּה תִקְוָה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-כָּל-פָּנִים כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לִילֵךְ בְּכָל פַּעַם לְמָקוֹם מִיָּחָד, וְשׂוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ: "רְפוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ מָקוֹם כְּבוֹדְךָ, 'אֵיךְ' הַמָּקוֹם שְׂאוּבֵל לְמִצָּא אוֹתְךָ", עַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף יִתְעַלֶּה אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. כִּי גִלְיָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת. אַךְ, חֲמֻדַת לְבָבִי, גַּם עַל זֶה צְרִיכִים חֲזוּק רַב, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת צְרִיכִים בְּתַחֲלָה כְּשֶׁעֲדִין אֵינוֹ חֲזוּק בְּזֶה (עֵץ לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד'). וְצְרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי, שֶׁהֵיוּ אֲנָשִׁים שֶׁכָּבַר הָיוּ בְּאֲלָפִים וּבְרִבְבוֹת מְדַרְגּוֹת גְּרוּעוֹת מִמֶּךָ, אַךְ הֵם הִשְׁלִיכוּ אֶת חֲכָמְתָם הַמְדַמָּה, וְצִיְתוּ אֶת רַבְנוּ ז"ל, וְקִיְמוּ דְבָרָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְסוּף כָּל סוּף זָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ, כְּאֲשֶׁר יַעֲיֵד עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ. כִּי דְבָרִים וְעֲנִינִים כְּאִלּוּ נַעֲלָמִים מַעֲיֵן כָּל חַי.

וְסִפֵּר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבִימֵי נַעֲרוֹתָיו וּבַחֲרוּתוֹ הִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּסִפְרֵי חֲקִירָה, וְלָמַד בְּכֻלָּם, וּבְזֶה נִכְנָסָה בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָּה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, עַד שֶׁנִּסְכַּם בְּדַעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, רַחֲמָנָא לְצַלְן... (הַפּוּךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה) וְהָיָה הוֹלֵךְ עִם הַמַּחְשְׁבוֹת הָאֵלוּ יָמִים וְשָׁנִים רַבּוֹת, וְכָל כִּי נִתְעָה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, רַחֲמָנָא לְצַלְן, עַד שֶׁהִיָּתָה כָּל יְהוּדוֹתוֹ בְּסַפְנָה גְּדוּלָּה, וְאֵף שֶׁבָּא מִמְשַׁפְּחָה שֶׁל אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וִירָאִים דוֹרֵי דוֹרוֹת, אַף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁהוּא הַתְּמִיד בְּסִפְרֵי חֲקִירוֹת, דְּבָר זֶה הִטִּיל בּוֹ סִפְקוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְלֹאט לֹאט עֲקְרוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַמְצוּוֹת עָשָׂה רַק כְּלָפֵי חוּץ, מִפְּנֵי אֵימַת אָבִיו וְחֻבְרָיו, אַךְ בְּדַעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, רַחֲמָנָא לְצַלְן, הָיָה הַהַפּוּךְ, וְהָיָה מֵר לוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי מִצַּד אֶחָד הִסְתּוּבֵב בֵּין יְהוּדִים כְּשָׂרִים, וּמִצַּד שֵׁנִי לָמַד סִפְרֵי חֲקִירָה, וְדָבָר זֶה בִּלְבָלוּ מְאֹד מְאֹד, וּבְכַרְטִיּוֹת הַסִּפְקוֹת עֲנּוּ אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְכָל-כִּי מֵר הָיָה לוֹ, עַד שֶׁהָיָה תְּמִיד בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְירוֹת גְּדוּלָּה כְּדָרָךְ אֵלוּ הַכּוֹפְרִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים, אַף שֶׁנִּדְמָה עֲלֵיהֶם מִבְּחוּץ, כְּאִלּוּ אֵין חֶסֶר לָהֶם בְּגַשְׁמִיּוֹת כְּלוּם, אֲבָל בְּהַצְנַע בְּתוֹךְ לְבָבָם, מֵר וּמְרוּר לָהֶם מְאֹד מְאֹד [כִּי כָּבַר אָמַר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁשְׁלָמוֹת

הוא רק אצלו יתברך, ומי שנפרד ממנו יתברך, חס ושלום, אז רחוק הוא מהשלמות, כי תמיד חסר לו, עיני שם, וכל-כך מבלבל הנה מרב עקמומיות וקשיות וספקות, עד שבכל פעם הלך עם מחשבות והרהורים רעים, רחמנא לצלן, ולא הנה יודע לשית עצות לנפשו, והנה מתביש מאד מאד לספר לפני מישהו את מרירות לבו ומה שעובר עליו, ודבר זה בלבול יותר, כי בדרך כלל כשמעיק לאדם, ואין לו למי לספר את מרירות נפשו ובלבול דעתו, אז נתמרר ונתבלבל יותר ויותר, ודבר זה לקח אצלו כמה וכמה חדשים, עד שפעם אחת נודמן לאיזה מקום, שהנה שם קבוץ של אנשים, ועמד שם בחוץ בחור עם חבילה של ספרים, והציע לכל עובר ושב את סחורתו, וראה שהרבה קונים והרבה אינם קונים, ונגש גם הוא, והבחור הוציא ספר מחבילתו, והציע גם לו: "קנה ספר זה, כי נפלא הוא מאד... בספר זה תוכל למצא את עצמך... ועל-ידי ספר זה תוכל לדבר עמו יתברך..." והוא כששמע דבורים אלו, יוצאים בתמימות ובפשיטות כזו מפי הבחור, מיד עבר ברעיונו — הלא זה הוא המלאך הגואל, שאני מחכה עליו... הלא אני צריך לעצה זו, איך לדבר עמו יתברך... ומיד תפס בידו ספר אחד, וזה הנה "השתפכות הנפש", "כמה עולה ספר זה?" שואל את הבחור... והשיב לו הבחור מחירו... והוסיף לו: "תן כמה שתרצה, כי המעות הולכים בעבור צדקה"... והוציא מכיסו מטבע ושלם, והלך לו, ומיד מתחיל לחשב היכן אלף עכשו, מקום צנוע ומקום שקט, הלואי הייתי מוצא... כי כפי שאני רואה, צריך מקום שקט בעבור ספר זה... כדי שאוכל להתבונן בו היטב... אולי אזכה למצא איזו עצה לצאת ממבוכתי וספקותי... ונכנס במחשבתו, היות שדרפו לטיל מפעם לפעם בגן החיות, ובה הוא מבלה את שעותיו, ואחורי גן החיות יש שדה גדול, מלא סלעים ואילנות רבים... העצה הנכונה לילך לשם, ולעין בכל הספר פלו... אולי אמצא איזו עצה לנפשי... ותכף-ומיד הזדרו והלך לשם... ובדרכו עוברים עליו פל מיני מחשבות וספקות וקשיות ובלבולים וחקירות ועיונים במבוכותיו וחקירותיו הרעות, רחמנא לצלן... ונשבר לבו בקרבו, "הלואי הייתי

איש פֿשר בתמימות ובפשיטות כמו ר' יונה החיט... שהוא תמיד בשמחה עצומה... ונזקק להתפלל ותיקין בכל יום, או כמו ר' משה הסנדלר שלנו... שאני רואה אותו רץ בכל ערב ובקר לבית-המדרש, ונזקק להתפלל בצבור... אוי אוי מה יהיה ממני... ומתגבר בבכי רבה... "הלא אני בחור ישיבה... ונכנסו בלבי ספקות וקשיות פֿאלו, והם בעלי מלאכה פשוטים... אף-על-פי-כן הם נזקרים פֿל-כף בקלה כבחמורה... ונזקרים בתפלה בצבור... ולי נכנסו מחשבות להפסיק להתפלל לגמרי... וכך מטיל עד שמגיע אל גן החיות... "גן החיות יפה, פה אני מבלה שעות שעות, ומסתובב בין החיות... מסתכל אנכי על הארזיה מלך החיות... מסתכל אנכי על הנמר, שהוא עז שבחיות... היום לא אכנס לשם, רק אשים פעמי רחוק רחוק מאחורי גן החיות... שם יש הר גבוה מכסה עם אילנות... שם אטפס ואשב לי על סלע... שם מקום טוב להתישב ולהתבונן... וכן ממשיך דרכו, עד שמגיע לאמצע ההר... "כאן טוב מאד לישב... על סלע זה אשב... ומתחיל לעיין בספר "השתפכות הנפש", מדפדף דף אחר דף, ועיניו מאירות מרב שמחה, "צריכים ליחד מקום מיוחד שאין שם בני-אדם", "להתחיל לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה", "לספר לפניו יתברך את כל לבו", "להיות עקשן גדול על דבר זה", ובכך מתחיל לדבר עמו יתברך, ונותן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמו, ובוכה ובוכה... שעות שעות... עד שאין לו כח יותר, ומרגיש עולם אחר לגמרי — לדבר עמו יתברך. "מעולם לא שמעתי ולא ראיתי דבר כזה עד עכשו", ומתיישב לחזר לביתו, ואת הספר הזה כבר אינו מניח מידו, ובאותו לילה גמר את כל הספר... ונסכם בדעתו לחזר אל מקומו המיוחד לו למחרת, וכן התחיל לעשות ולקיים בכל יום ניום, והנה הולך אל מקומו המיוחד לו, והנה מתבודד שם כמה שעות, ולאט לאט התחיל לצאת ממבוכותיו, והרגיש כל מיני נעם שבעולם, וככה נתקרב אל דעת רבנו ז"ל, והתחיל לחפש אחר יתר הספרים, ומצא ספר "שיחות-הר"ן", ושקד בזה בהתמדה רבה, עד שהתחיל לשאל אחר "חסידי ברסלב", ונתקרב אליהם, ונעשה איש

כָּשֶׁר מְאֹד וּבִעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר, וְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בַּתּוֹרָה שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, וְאַחֲר־כֵּן הִתְחַתֵּן, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עֶזְר לּוֹ, וְנִוְלְדוּ לוֹ בָּנִים וּבָנוֹת, וְהוּא מְטַפֵּל בְּמִשְׁפָּחָה גְּדוּלָה, וּמְחַנֵּךְ אוֹתָם עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל.

אֶהוּבִי, אָחִי! רְאֵה וְגַם רְאֵה אֵיךְ יְכוּלִים לְהִתְהַפֵּךְ לְגַמְרֵי מִהִקְצָה אֶל הִקְצָה עַל-יְדֵי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, עַד שֶׁמֵּאֲחָד שֶׁהָיָה מְלֵא כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, נַעֲשֶׂה צְדִיק גְּדוּל, כִּי הָאִישׁ הַנַּ"ל בִּעַל מִתְבוּדָה גְּדוּל, וְאִינוּ מְחַסֵּר לִילָה אֶחָד מִבְּלֵי אֲמִירַת "תִּקְוֵן חֲצוֹת"; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְדַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים; אֲשֶׁרִינוּ אוֹן פְּאָרְט אֲשֶׁרִינוּ! עַל-כֵּן חֲזוּק וְאַמֵּץ לְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר בְּמִכְתָּב זֶה, וְיִנָּעַם לָךְ מְאֹד, וּמִכָּל זֶה גַּם תִּתְעוֹרֵר לְרֹאוֹת מַעֲלַת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֵיךְ שֶׁסָּפַר אֶחָד יְכוּל לְהַפֵּךְ אֶת בַּחֲרִית הָאָדָם, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עֲזָרְנוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֶמֶת.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...

א' תתקעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, רֵאשׁ חֹדֶשׁ כְּסֵלׁוֹ הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת הַטְּלָגְרָם שֶׁלָּךְ בְּרַגַע זֶה קִבַּלְתִּי, וְהֵנָּה מַצְדִּי אֲשַׁתְּדֵל תְּכַף-וּמִיד לְהִתְקַשֵּׁר... וְלַעֲשׂוֹת כָּל מַה שֵּׁיִשׁ וְשֶׁאֶפְשֵׁר לְתַקֵּן. הַעֲקָר צְרִיךְ שֶׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, הוֹרָה אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁנִּרְגִּיל אֶת עֲצָמָנוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ פְּאָשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְכָל אֲשֶׁר עִם לְכָבוֹ יִשִּׁיחַ וְיִסְפַּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתַפְלָה מוֹעֲלַת תְּמִיד. וְאֶמְרוּ בְּמִדְרָשׁ שׁוֹחֵר טוֹב (תְּהִלִּים כב): מַה תּוֹלַעַת זוֹ

אָשֶׁר א' תתקעו בנחל רעט

אינא מכה את הארזים אלא בפיה, כף ישראל אין להם אלא פיהם ותפלתם, עין שם; והשם יתברך יהיה בעזרנו, שנזכה לפעל הכל, ומחמת שעדין לא התפללתי, ההכרח לקצר. באשר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן לא): כפי מעלת התפלה תכף ומיד כשבא זמן התפלה, אסור לעשות שום דבר אפלו ללמד, רק תכף ומיד לילך להתפלל, ובפרט שהיום ראש חדש כסלו, שכבר מתחילים להרגיש את ריח חנכה הקדוש, השם יתברך יזכנו לקבלו בשמחה עצומה וכן את כל המועדים, וגם ראש חדש נקרא מועד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים עז): קא משמע לן דראש חדש אקרי מועד.

דידך הדורש שלומך...

א' תתקעו.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר תולדות התשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברך השווה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לנצח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, מה אמר לך, ידידי היקר, צריכים לחזק את עצמו עם מה שיכולים, ובפרטיות עם נקודות טובות, שתהלה לאל, יש בנו טוב הרבה בכל יום, ואין זה שום גאון וגדלות, חס ושלום, חס ושלום, אדרבה זו שמחתנו, שלא עשני גוי, וצריכים לשמח בזה כל ימי חיינו, באשר הזהירנו רבנו ז"ל. ובאמת צריך להתבונן למה אנחנו נקראים יהודים, ויש לומר — על שם ההודאה, שאנחנו מודים תמיד להקדוש-ברוך-הוא יתברך. כי הנה מובא במדרש (בראשית רבה צח, ו) על פסוק (בראשית מט, ח): "יהודה אתה יודוך אחיך", אמר רבי שמעון בר יוחאי: יהיו כל אחיך נקראין על שמך, אין אדם אומר ראובני אנה, שמעוני אנה, אלא יהודי אנה וכו', עין שם; וידוע שעקר שם יהודה היה, על שם

ההודאה שהודתה לאה, כמו שכתוב (בראשית כט. לה): "ותאמר הפעם אודה את ה', על-כן קראה שמו 'יהודה' וגו', ועל-כן מטעם זה אנו נקראים יהודים, על שם שאנו מודים לו יתברך בכל פעם, ומיחדים שמו יתברך פעמים בכל יום ויום. וכן אמרו במדרש (אסתר רבא ו, ב): למה נקרא [מִרְדְּכָי] שמו 'יהודי', והלא מיני הוא? לפי שיחד שמו של הקדוש-ברוך-הוא וכו', עין שם; וכבר אמר רבנו ז"ל, שתודה והודאה הוא שעשוע עולם הבא (עין לקוטי-מורה"ן, חלק ב, סימן ב'), ובפרט ימי חנכה הקדושים, הם מיסדים בפרטיות על הודאה, להודות ולהלל להשם יתברך. והיות שכבר התחילו אתמול ימי כסלו הקדושים, שבהם ימי חנכה, על-כן צריכים להמשיך כבר עלינו את ההארה הנפלאה מחנכה הקדוש, ולהגיל את עצמנו לתן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל ומתלמידו הקדוש מוהרנ"ת ז"ל, וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד, כי מה היינו עושים בלא רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל!?

חמדת לבבי! ראוי לך להתמיד מאד מאד בדבריהם הקדושים, ומקדם למדתי ב"לקוטי-הלכות", ומרב חיות שקבלתי משם, כמעט שקפצתי מרב ההרגש והתנוצצות אלקות שמקבלים משם.

וימה שכתבת, שאחד מאנשי שלומנו בזה אותך שאתה מחריב את דבר רבנו ז"ל וכו' וכו' פלך משטיות פאלו, "רבנו ז"ל אינו מצמצם אצל יחיד", "רבנו ז"ל הוא מתנה לכלל ישראל", ועקר ענין רבנו ז"ל הוא רק תפלה והתבודדות ולברת אליו יתברך; ועל-כן, חמדת לבבי, פלך מבני-אדם, ותהיה רגיל רק להתבודד עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך כל מה שעובר עליך, ויותר מזה אל תתבלבל כלל כי גדול אדוננו. וכבר ידוע מה שאמר המגיד ממעזריטש, זכותו גן עלינו, על פסוק: "וימלך ויקמת" (עין בראשית בפרק לו) — אם ממליכין איזה דבר על עצמו, על-ידי-זה נתבטל זה הענין בבחינת מיתה, הינו כי צריך לחקק תמיד בדעתו, שהוא אינו צריך לשום ברירה, רק אותו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול

אֲשֶׁר א' תתקעו בַּנְחָל רפא

לְעֹזֵר לּוֹ, אֵךְ תִּכְרַף-וּמִיד כְּשֶׁנוֹפֵל מִיִּדְעָה זוֹ, וּמִמְלִיךָ עַל עֲצָמוֹ אֵיזָה
בְּשׁוֹר וְדָם, עַל-יְדֵי-זֶה "וַיִּמָּת" — מִשֶּׁם בָּאִים כָּל הַמֵּיתוֹת וְהַמְרִירוֹת
וְדוּ"ק, מֵה שְׁאֵנֵי מְרִמּוֹ לָךְ, כִּי הוּא עֶקֶר גְּדוֹל בְּזַעַת רַבְנּוֹ ז"ל —
לְבַטֵּל אֶת הַיְשׁוּת לְגַמְרֵי, וְלֹא יִרְצָה שׁוֹם דְּבַר בְּזֵה הָעוֹלָם, רַק אוֹתוֹ
יִתְבַרֵךְ. וְרֹאֵי לְהַשְׁתַּטֵּחַ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבַרֵךְ: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרוֹחַם עָלַי, וְזַכְּנֵי לְבַטֵּל אֶת יְשׁוּתִי
לְגַמְרֵי, וְלֹא אֲחַפֵּץ בְּשׁוֹם חֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא תַעֲלֶה
עַל דַּעְתִּי אֵיזוֹ מַחְשֶׁבָה שֶׁל פְּגוּל, לְהַשְׁתַּדֵּר עַל זוֹלָתִי, רַק כָּל מַחֲזֵי
וּמַחְשֶׁבֹתַי יִהְיוּ תָמִיד דְּבוּקִים בָּךְ, וְלֹא אֲרַצֶּה רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵי
רְצוֹנְךָ, וְאֶזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן כֵּן יְהִי
רְצוֹן.

וְאוֹדוֹת עֲסָקֶיךָ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטֵי
פְּרִטִית, כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה מִשְׁגָּחַת מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל
שֶׁכֵּן עֶסֶק גְּדוֹל כְּזֶה... בְּרֹדְאֵי אַתָּה מִשְׁגָּח מִלְמַעְלָה, עַל-כֵּן אֵל
תִּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ, וְסוּף כָּל סוּף וְעַט דָּעַר הַיִּלְיָגֶעַר רַבִּי אוֹיִס פִּרְעֵן
זֵיין וְאָךְ" כְּאֲשֶׁר הִתְפָּאֵר: "אֵיךְ הָאֵב אוֹיִס גְּעַפִּירֵט אוֹן אֵיךְ וְעַל
אוֹיִס פִּרְעֵן", נִצַּחְתִּי וְאֶנְצַח. חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, שֵׁישׁ לָנוּ
שִׁיכוֹת עִם רַבִּי אָמֵת כְּזֶה וְעַם אֲנָשָׁיו הַקְּדוּשִׁים.

וְלִמְעַן טוֹבְתְךָ הַנִּצְחִית, רְאֵה לְהַתְּוַעַד יַחַד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְלִדְבַר
לְפָחוֹת עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְעֶקֶר דְּבוּרְכָם יִהְיֶה רַק מֵעֲבוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְלַעוֹלָם אֵל תִּדְבְּרוּ מֵאַחֲרֵים כָּלֵל, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה רַק
גוֹרֵם מֵה שְׁגוּרָם, וְרֹאֵי לָנוּ לְחֹזֵר וְלוֹמֵר: אֲשֶׁרִינוּ אוֹן פֶּאָרֵט
אֲשֶׁרִינוּ, "וְלֹא יִכְלָמוּ לְנִצַּח כָּל הַחוֹסִים בָּךְ", מִיטֵן נִגּוֹן...

יְדִידְךָ לְנִצַּח הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(ת הרבי הקדוש יוציא ענינו מהפח אל הפעל וינצח.)

א' תתקעז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת-קדש לסדר תולדות ה'תשל"ו.

שלום וברכה לידיד נפשי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... נרו יאיר.

פה תקבל שמות שלשה מאנשי שלומנו מקנדה שרוצים להצטרף לנסיעה אל הציון הקדוש, נא לא לפרסם, כי אינם רוצים שתתגברנה עליהם המניעות, ידידי היקר! חזק ואמץ מאד להתחיל בכל פעם מחדש, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב), שעקר שלמות ההתקרבות כשהוא בכל פעם מחדש, ועל-ידי-זה לעולם לא תפל, וכך להתמיד בשיחה בינו לבין קונו, שהוא הוא הסלם לעלות אליו יתברך, ועל כלם להיות תמיד בשמחה עצומה, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה.

מחמת טרדת שבת, ההכרח לקצר...

הדורש שלומך...

א' תתקעה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר תולדות ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר, האבך הנפלא המזכה את הרבים עם תורת הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שהוא אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', אשר על-ידי-זה נתקרבת גאלתנו... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך, כן יעזרני השם יתברך להתבשר ממך אך ורק בשורות טובות תמיד.

אודות הפרפראות לחכמה מהרב מטשהרין ז"ל שאתה מדפיס פה, כבר ספר לי המדפיס, ומה ששאלת אודות ה"לקוטי-מוהר"ן" שדברנו, כן הוא עכשו באמצע הדפוס בגדל 9.5/13.5, כמו-כן אני

אֲשֶׁר א' תתקעח בנחל רפג

מדפיס עכשו "ספר המדות", "קצור לקוטי מוהר"ן", "שבחי ושיחות הר"ן", "לקוטי עצות", כל אחד בגדל 6/9, ויהיה כרוך בכריכת דה לוקס, פן יזכני השם יתברך להדפיס בחרף הזה את כל ספרי רבנו ז"ל, כמו־כן אני מדפיס עכשו בפעם הרביעית את "סדר קריאת שמע שעל המטה", ועכשו אני הולך לגמור הדפסת "ארץ אפים" בפעם השנייה. יזכני השם יתברך להפיצם בכל קצוי תבל.

והנה, אהובי, אחי, במה שבקשת שאכתב לך התחזקות בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, מה אמר לך, ידידי היקר, אין מילים בפה ומכל שכן בכתב, כי מעלת המזכה את הרבים אין לשער ואין לספר כלל, ומכל שכן וכל שכן בזכות הרבים כזו לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם, שהיא הארת משיח צדקנו, אין לשער ואין לספר כלל, והוא זכות כזו המנחת בקרן זוית, אשר רק אחד או שנים מתעסקים בזה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קיא): אחד מן העיר מזכה את כל העיר, ושנים ממשפחה מזכין כל המשפחה, עין שם; ותהלה לאל, אתה אחד מהם, לזאת ראוי לך לרקוד בכל יום יום על נעם חלקך שזכית להיות שמש אצל רבנו ז"ל, ולעזר להפיץ מעינותיו חוצה, אשר הוא זכות הרבים, ונא ונא אל תפסיק, רק להרבות בהדפסה ביתר שאת וביתר עז, להדפיס כל מה שתמצא מספרי רבנו ז"ל, ואל תשאל שום בריה כלל "כי ענין רבנו ז"ל אינו מצמצם אצל יחיד כלל, ומכל שכן אצל רבים המכנים "ועד" או "קרן" וכדומה פנויים כאלו", כי הדפסה שיכת לכל אחד מאנשי שלומנו, ומי שרוצה לזכות בזה, יבוא ויזכה בזה, ואדרבה על כגון זה נאמר (ישעיה מב, כא): "יגדיל תורה ויאדיר". אף אם היית שואל אותי, הייתי מייעץ אותך שיש ענין נפלא בהדפסה, והוא להדפיס את ספר "עלים לתרופה" באותיות חדשות בתכלית ההדור והיפי, כמו ספר "אשר בנחל", ואם היית מתעסק בהדפסה כזו, אין לשער את גדל זכות הרבים שהיה יוצא מזה, כי ה"עלים לתרופה" מחיה נפשות ממש, ועד היום נדפס באותיות ישנות, ותאמין לי שאם לא הייתי נכנס בהדפסת ספרים חדשים (באותיות חדשות) הייתי מדפיסו, אף אני טרוד עם כמה מדפיסים, פה ובארץ ישראל, שאני

מִדְּפִיס סִפְרִים חֲדָשִׁים יִקְרִי עֶרְךָ, עַל־כֵּן אֵין אֲנִי יְכוּל לְהַכְנִיס אֶת
 עֲצָמִי בְּזֶה, וְאִם תִּדְפִּיסוּ, אֲנִי מוֹכֵן לְקַחַת מִמֶּךָ אֶלֶף סִפְרִים אוּ יוֹתֵר,
 וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם אַתָּה תִּדְפִּיסוּ שֵׁם (שְׁקוֹרִין זְעֵצֵן) וּלְשַׁלְּחוּ לְכָאן
 לְצַלְמוֹ, אֲנִי מוֹכֵן לְקַחַת מִזֶּה כַּמָּה אֲלָפִים, כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, אָנוּ
 מִתְכוּוֹנְנִין לְמַכּוֹר בְּשָׁנָה זוֹ סִפְרִים בְּכָל קִצּוֹי תִּבְל מִמֶּשׁ. תִּהְלֶה לְאֵל,
 זְכַנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם כַּמָּה אֲנָשִׁים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים
 שְׁעוֹזְרִים לִי, כֵּן יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ, לְהַגְדִּיל
 וּלְפָרְסֵם שֵׁם הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם, וְלֹא לִירָא וְלֹא לְהִתְפַּחַד וְלֹא לְהִתְפַּעֵל
 מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, כִּי הַגִּיעָה הַעֵת שְׁצַרִּיכִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת
 רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם בְּשִׁפְעַ וּבְגִלוֹי אוֹרוֹ וְדַעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ
 כָּל חַי, וּבַכְּפָרְטִי פְּרֻטִיּוֹת בַּחוּרִים שְׁבוּרִים שְׂאִין מִי שְׁיִרְחֵם עֲלֵיהֶם
 כָּלֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָן (אֲפִלוּ מִבֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ) כִּידוּעַ לָךְ.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי בַּבְּשׁוּרָה הַטּוֹבָה
 שְׁבַשְׂרַתְנִי שְׁהֲצַטְרַפְתָּ אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, הַהוֹלְכִים
 לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם בַּיְעַר, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךְ, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר,
 וְהִימִים וְהַשְּׁבוּעוֹת וְהַחֲדָשִׁים וְהַשָּׁנִים פּוֹרְחִים, וְאִי אֶפְשֶׁר לְתַפְסֵם
 כָּלֵל, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.
 וְצַרִיךְ שְׂתַדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה וּבַכְּפָרְט נִשְׁבְּרֵי לֵב
 וְדַכְּאֵי רוּחַ, וְתִרְאֶה לְהִיּוֹת מְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ ז"ל הָאוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד
 מְאֹד, כִּי אַתָּה מוֹסֵר נַפְשְׁךָ בְּעַבּוּרוֹ בְּכָל פַּעַם בְּהַדְּפַסַּת וְהַפְּצַת סִפְרֵיו
 הַקְּדוּשִׁים, וְאִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין אֶת נַפְּלְאוֹתָיו, הִיִּיתָ רוֹקֵד בְּכָל
 יוֹם, וְהִיִּיתָ רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה תָּמִיד.

הַהֲכַרְח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ מִטְרָדוֹת הַשְּׁבֵת־קַדְשׁ שְׁבָאָה.

יְדִידְךָ...

א' תתקעט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שְׁבֵת־קַדְשׁ לְסַדֵּר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

זה זמן רב שרציתי לכתב לך כמו שהבטחתי לך, אך טרדותי הן שעכבוני, ואמרתי לרוץ דברי אלה אליך על-כל-פנים עכשו.

אהובי, אחי היקר! אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד. ויסוד גדול בדרכי רבנו ז"ל לחבר את עצמו עם חבר טוב, ולדבר עמו בכל יום ויום מיראת שמים, פי (קהלת ד): "טובים השנים מן האחד, אשר יש להם שכר טוב בעמלם, פי אם יפלו האחד יקים את חברו, ואילו האחד שיפל ואין שני להקימו". ושמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], אשר כל אלו מאנשי שלומנו, אשר אחזו את עצמם ביחד, והתועדו יחד בכל יום ודברו מיראת שמים ודברי רבנו ז"ל, הם גדלו והצליחו, פי בזה העולם עוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום בלבולים חדשים — הן מעצמו והן מאחרים בגשמיות וברוחניות, וההכרח להתחזק, ועל-פן מה טוב ומה נעים לדבר עם חבר טוב. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד): כשאחד מדבר עם חברו ביראת שמים, נעשה אור ישר ואור חוזר וכו'; פי כשאחד עם חברו ביראת שמים, אף שאין חברו מקבל ממנו, אף-על-פי-כן הוא מקבל התעוררות מחברו, פי על-ידי ההפאה שיצאו הדבורים מפיו לחברו, על-ידי-זה חוזר האור לחברו, עין שם; ואיתא בנעם אלימלך פרשת תולדות על-פי (ברכות ו): דברים היוצאין מן הלב נכנסים אל הלב, שהכונה היא כנ"ל: בזה שיצא מלבך על-כל-פנים אחר-כך יתזר אל לבך, פי כשאין מדברים מענין שיודעים אינו עושה הפעלה כמו מי שמדבר ומוציא מפיו, ודברי פי חכם חזן; וכן אמרו חכמינו הקדושים (קדושין מא.): דברים שבלב אינם דברים וכנ"ל; העקר להוציא מפיו. ודבר זה סובב ביותר על ענין תפלה והתבודדות, שפירוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שצריכים להוציא מפיו דיקא, פי על-ידי-זה נעשה כלי לקבל בו כל

ההשפעות וכו', עי' שם.

חַמְדַּת לְכַבִּי! רַבְנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִצְוַת הַשְּׂמֵחָה, וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׂמוּצָאִים בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל רַבּוּי הַנִּקְדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּנוּ, וּבִפְרָט בַּשְּׂבַת-קִדְשׁ צְרִיכִים לִהְיוֹת רַק בַּשְּׂמֵחָה, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ רַבְנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז). וְהַעֲקָר כָּל הַשְּׂבַת לְהוֹצִיא מִפִּיּוֹ: "בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי שׁוֹמֵר שְׂבַת". וְאֵל יִהְיֶה דָבָר זֶה נֶקֶל בְּעֵינֶיךָ, כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כְּהֻנִּים, פְּרַשַׁת בַּחֲקוּמֵי): "זְכוּר אֶת יוֹם הַשְּׂבַת לְקַדְשׁוֹ" (שְׁמוֹת כ, ח) — יְכוּל בַּלְבָּד, כִּשְׁהוּא אוֹמֵר שְׂמֹר, הֲרֵי שְׂמִירַת הַלֵּב אֲמוּרָה, מָה אֲנִי מְקִיִּם זְכוּר? שְׂתֵהָא שׁוֹנָה בַּפֶּה. וַיֵּשׁ לוֹמַר כְּנ"ל, לִהְיוֹת שׁוֹנָה בַּפֶּה כָּל יוֹם הַשְּׂבַת: "בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי שׁוֹמֵר שְׂבַת", וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׂבַת קִיח): כָּל הַמְּשַׁמֵּר שְׂבַת כְּהַלְכָתָהּ אֶפְלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוֹשׁ מוֹחֲלִין לוֹ. וְאֵל יִהְיֶה נֶקֶל בְּעֵינֶיךָ עֵנִין זֶה, כִּי כָּל הַעֲלִיּוֹת תְּלוּיּוֹת בַּשְּׂמֵחָה וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדּוֹת טוֹבוֹת. וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִקְדּוֹת טוֹבוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי (בְּרִכּוֹת נו): אֶפְלוּ הֲרִיקְנִין שְׁבָד מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן; וְכָל מָה שִׁיזְכֶּה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ עִם הַנִּקְדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ שְׂבוּ, כְּמוֹ-כֵן תִּתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ בּוֹ? תִּתְבַּרְךָ, וְתִתְכַּף-וּמִדְּ כִּשְׂיֵהִיָּה חֶזֶק בְּאֲמוּנָה יִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו, כִּי הַמְּאָמִין שָׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בַּלְעָדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכֵן (חֲלִין ז:): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְכֵן (יּוֹמָא לח): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלָא נִימָא, וְכֵן (בְּרִכּוֹת נח): אֶפְלוּ רֵישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׂמִיָּא מוֹקְמִינָן לִיהּ; אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ יְדִיעוֹת אֵלוּ נִגָּאֵל מִהַכֵּל, כִּי עָקַר הַגְּאֵלָה תְּלוּיָהּ רַק בְּאֲמוּנָה, כִּי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ יְכַנִּיס בְּעוֹלָם לַמּוֹדִים וְעֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוּ, אֲשֶׁר עַל יָדָם נִזְכָּה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַתְּעַנֵּג בְּכָל רִגַע מְנוּעָם זֵיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּגִלּוּי עֲצוּם, וְדָבָר זֶה צְרִיכִים לְחַזֵּק תָּמִיד בְּדַעְתּוֹ, כִּי אֵין בַּלְעָדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְאֶפְלוּ מַעֲמַק הָרַע וְהַחֲשָׁךְ עַדִּין

יְכוּלִים לְצִאת, (תהלים כג, ד): "גַּם כִּי אֵלֶיךָ בָּגִיא צְלֻמוֹת לֹא אֵירָא רָע כִּי א'ת'ה' עֲמַדִּי". וְשָׁמַעְתִּי פַעַם אַחַת מֵאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: א'ת'ה' רֵאשִׁי תְבוֹת אֶל"ף עַד תִּי"ו ה' מוֹצְאוֹת הִפָּה, הִינּוּ כְּשֵׁישׁ לִי הַדְּבוּר שֶׁהוּא כְּלוּל מִחֲמַשׁ מוֹצְאוֹת הִפָּה וְאוֹתִיּוֹת מֵאֶל"ף וְעַד תִּי"ו, אַז אֵינּוּ יָרָא מִשׁוּם רַע, אֶפְלוּ שִׁילֶךְ בָּגִיא צְלֻמוֹת, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חָן; כִּי זֶהוּ כָּל עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁגֵּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְּרֶךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ יִזְכֶּה לְבַנְיָן בֵּית הַמַּחֲיִן שְׁלוֹ, וְיִזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרָה וּנְקִיָּה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רְגִיל בְּדַבֵּר זֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאִז תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

דִּיין בְּרוּדְעַר, גֵּרוֹ יְאִיר, הָאֵט מִיר גְּעֶזְאָגֵט דָּאס מְעַן הָאֵט דִּיר גִּיגְעֶבֶן מְאָה דוֹלָר לְטוֹבַת הַדְּפֶסָה, שְׂרִיִּיב מִיר וְוַעֲגִין דַּעס^א.

א' תתקפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תּש"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהֲוֵבִי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גָּן עָלֵינוּ, וְעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה בְּהַפְצַת מַעֲשֵׂינֹת הַחֲכָמָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק וְכוּ' בְּכָל קִצּוֹי תְּבַל, יוֹסִיף הַשֵּׁם לּוֹ כֹּחַ וְאַמֵּץ לְקָרֵב אֶלְפֵי וְרַכְבוֹת נַפְשׁוֹת אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

(א) אַחִיקָה, גֵּרוֹ יְאִיר, אָמַר לִי, שֶׁנִּתְּנוּ לָךְ מְאָה דוֹלָר לְטוֹבַת הַדְּפֶסָה, כָּתַב לִי בְּעֵנֶן זֶה.

באתי לקיים בקשתיך לכתב לך שורותים אלה למען החיותך. והנה אני מאד מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ובפרט עכשו שאין אתה בקו הבריאות, בודאי ישלח לך השם יתברך רפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל. ואל תירא ואל תפחד כלל משום בריה שעולם, ובפרט עכשו שהשכינה עליך, כמאמרם ו"ל (שפת יב): השכינה סועדת את החולה, הקדוש-ברוך-הוא זן את החולה וכו', עין שם. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): כל החולאות הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה; וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאות — על-ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה היא רפואה גדולה, ולעתיד תתגדל השמחה מאד; ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי סנה, וביבא רבא יא): עתיד הקדוש-ברוך-הוא להיות ראש חולה לצדיקים לעתיד לבוא, דהינו שיעשה מחול לצדיקים, והוא יתברך יהיה ראש חולה, פי שכינה למעלה מראשותיו של חולה (גרים מ), פי אין לחולה שום חיות רק השכינה מחיה אותו, עין שם; על-כן, אהובי, אחי היקר, עשה מה שתעשה להיות אף ורק בשמחה עצומה תמיד, ובזה תמשיך עליך תמיד רפואה ברוחניות ובגשמיות, והשכינה שהיא שמחתן של ישראל, תשרה עליך תמיד, ובודאי בקרוב מאד תמצא את זיווגך, שאז תהיה אצלך השמחה בשלמות האמתית.

אף למען השם לטובתך הנצחית, אל תחשב ואל תבלבל את עצמך בזה, כי הבלבולים והחלישות הדעת מזה גורמים רעיונות רעים ודאגות, שמזה נחלה האדם. ואמרו חכמינו הקדושים (שפת קלו): "והסיר ה' ממך כל חלי" (דברים ז, טו) — זה רעיון, עין שם; כי עקר המחלות והחלאים באים להאדם כשהרעיונות מבלבלים אותו, כי צריך להפשיט ולסלק בכל פעם ממחשבתו את כל העבר, כאלו לא היה כלל, ואל יתחיל להסתכל ולחשב הן מהעבר והן מאחרים, רק בכל רגע ורגע יעשה התחלה חדשה כאלו נולד עכשו ברגע זה, שכל זה הוא דעתו של משיח, שעליו נאמר (תהלים ב, ז): "אני היום ילדתיך" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), ורואים מה שעובר על כל בני העולם, רק מפני שמבלבלים את עצמם מפל

מיני רעיונות והמצאות, זה בממון וזה בכבוד, זה בהתנשאות וזה בישות, ומאחר שאינו עולה כרצונו ורעיונו מזה נחלה; על-כן צריכים להסיר בכל פעם ממתשבתו כל מיני רעיונות ודמיונות, ורק לחשב ממנו יתברך, אשר הוא מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וצריכים לבוא לבטול כזה, עד שלא ירצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, שזה נקרא שלמות עלית המלכות אל שרשה, כמו שיהיה בהתגלות מלך המשיח; (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעו), כי כשאדם מסתפק ומתרצה ברצון השם יתברך, רק כמו שהוא יתברך רוצה, אזי ממליך מלכותיה וכו', עין שם, כי צריך לבטל את הרצון לגמרי אליו יתברך: "רבנו של עולם, איני רוצה רק מה שאתה רוצה", ועל-ידי-זה דיקא כשאדם מבטל את רצונו רק אל רצונו יתברך, על-ידי-זה עוזר לו השם יתברך, שכלם בטלים אליו וממלאים רצונו, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ד): "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו, ובטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך", עין שם; ובאמת הצדיק והנלוים אליו הם תמיד שמחים ונחנים מזיו השכינה, כי הם אינם צריכים לשום דבר, כי הם בטלים ומבטלים אליו יתברך לגמרי, וכמעט שלא אכפת להם אם יש להם פרנסה או לא, אם יש להם זיוג או לא, אם יש להם בנים או לא וכו' וכו', כי רצונם נכלל לגמרי לרצונו יתברך, כמו שהוא יתברך רוצה, אך השם יתברך התפץ חסד ומרבה להיטיב, ובפרט לצדיקיו ויראיו, על-כן הוא שולח אליהם אנשים שחסר להם — זה פרנסה וזה זיווג וזה בנים וזה רפואה, והצדיקים מתפללים בעדם, ומתווד כן גם הם נושעים. ויש לרמוז את הסוד הנפלא הזה בתפלת יצחק, שנאמר בו (בראשית כה, כא): "ויצטר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא, ויצטר לו ה' ונתהר רבקה אשתו", כי הוא בעצמו היה נכלל לגמרי בו יתברך, ולא רצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, אם הוא יתברך רוצה שיהיה לי בנים — יהיה לי, ואם חס ושלום, לאו — לאו. אך השם יתברך סבב שהיא (רבקה) היתה עקרה ובקשה ממנו להתפלל

בַּעֲדָה, וְהִיְתָה מְצַטְעֶרֶת מְזֵה מְאֹד, עַל־כֵּן הִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ יִצְחָק:
 "וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵאמֹר לֵאלֹהֵי שָׁמַיִם, שֶׁתִּפְלַל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַבּוּר
 אֲשֶׁתוֹ, "כִּי עָקְרָה הִיא", לֹא בְּעַבּוּר עֲצָמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹר הַשָּׁם
 יִתְבָּרַךְ גַּם לוֹ, "וַיַּעֲתֵר לוֹ ה'", שֶׁגַּם הוּא נֶעֱנֶה, "וַתִּהְיֶה רַבָּקָה" וְדו"ק
 כִּי נֶכּוֹן הוּא, בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ
 (שִׁבְתָּ לִב): לְעוֹלָם יִבְקֹשׁ אָדָם רַחֲמִים שְׁלֵא יִחְלָה, שְׂאֵם יִחְלָה,
 אוֹמְרִים לוֹ הֵבֵא זְכוּת וְהַפְטֵר, עַיִן שָׁם.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! יֵשׁ לָךְ זְכוּת רַבּוֹת עַד מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר
 זְכוּת וְהַפְצַת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה גְרַמְתָּ לְהַרְבֵּה
 בְּעַלְי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם. בִּישִׁיבָה זֶה הַצֵּלְתָּ בַּחֹר שְׁבוּר וְהַכְּנַסְתָּ בוֹ
 חַיּוֹת אֲמֵתִית, וְעַכְשָׁו כָּבֵר מִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכו', בְּבֵית־מִדְרָשׁ
 זֶה הַצֵּלְתָּ אַבְרָהָם מִבְּלִבָּל, וְהַכְּנַסְתָּ בוֹ הַתְּחִזְקוֹת אֲמֵתִית, וְעַכְשָׁו כָּבֵר
 לוֹמֵד שְׁעוּרִים פְּסָדֵרֵן וְכו', וּבִרְחוּב זֶה הַצֵּלְתָּ אֶחָד מִדְּכָא בִּיסוּרֵי
 הַעֲצָבוֹת, וְהַכְּנַסְתָּ בוֹ שְׂמֵחָה גְדוֹלָה, וְעַכְשָׁו שֵׁשׁ וְשֵׁשׁ עַל נַעַם
 חֲלָקוֹ שְׂזָכָה לְהַבְרָאוֹת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְכו'. כָּאֵלּוֹ וְכֹזֵאת פְּעֵלְתָּ
 בְּפַעְלוֹתֶיךָ הַקְּדוּשׁוֹת, וְאַף שְׁעֵדִין אֵינּוּ נִרְאֶה בַּחוּשׁ כַּל־כָּף, אֲבָל
 בּוֹדָאֵי כֵן הוּא הָאֲמֵת, וְדָבָר זֶה בְּרוּר אֲצִלְנוּ מְאֹד מְאֹד, מֵה שְׂרָאֵינוּ
 בְּעֵינֵינוּ, כִּי סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הִצִּילוּ בְּנֵי־אָדָם מִשַּׁחַת.

חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְאַל
 תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי כָל הָעוֹלָם מְחַפֵּים לָךְ, וְכָל בְּנֵי הַנְּעוּרִים
 שְׂבַעֲוֹלָם צְרִיכִים אוֹתְךָ, וְכָל הַנְּשֻׁבֵי לֵב וְהַדְּכָאֵי רוּחַ מְצַפִּים לְרֹאוֹת
 אֶת פְּנֵיךָ הַמְּאִירוֹת, אֲשֶׁר בִּהֵן מְאִירוֹת פְּנֵי רַבֵּנוּ ז"ל מִמֶּשׁ (עַיִן
 לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן קנג). וְזָכֹר מֵאַמְרָם ז"ל (נְדָרִים מ.א): אֵין
 הַחוֹלָה עוֹמֵד מִחֲלָיו עַד שְׂמוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, עַיִן שָׁם; כֵּן
 יַעֲזֹרֵנוּ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְּחִיל עִכְשָׁו בֵּיתֵךְ כַּח וּבֵיתֵךְ עוֹ לְהַפִּיץ
 מִעֵינֵינוּ חוּצָה, עַד שְׂיִקָּים הַיַּעֲוֵד הַגְּדוֹל שֶׁל (יִשְׁעִיָּה יא, ט): "כִּי
 מִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעַה [לְדַעַת] אֶת ה'" וְגו', וְיִהְפֹךְ כָּל הָעַמִּים פְּנֵיהֶם
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִקָּים (צְפַנְיָה ג): "כִּי אֲז אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפֵה בְרוּרָה
 לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדּוֹ שְׂכֵם אַחַד".

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

א' תתקפא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויצא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי. אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד
להיות אף ורק בשמחה עצומה על נעם חלקנו, שזכינו להתודע
מרבי אמת כזה, נחל נובע מקור חכמה, שאמר על עצמו (תיי-מוהר"ן,
סימן שלב): אני נהר המטהר מכל הכתמים. ושמעתי מר' לוי יצחק
(גרו יאיר) [ז"ל], כי כמו בנהר פשרוצים לטהר את עצמו, צריכים
להפשיט את כל בגדיו ולהכנס לגמרי בתוך הנהר, כמו-כן מי
שרוצה לזכות לטהר את עצמו עם מימי הנחל, שהוא נהר המטהר
מכל הכתמים, צריך לסלק דעתו לגמרי, ולקיים את כל דבריו
בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום שכל עצמי כלל, ודברי פי
חכם חן.

ובאמת זה נקרא שלמות ההתקרבות אל רבנו ו"ל — כשמסלק
דעתו לגמרי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג). ותאמין לי, ידידי
היקר, כפי מה שעובר עלינו בכל יום ויום קטנות ודחקות ובלבולים
וכו' וכו', ראוי לנו להחיות עצמנו מאד מאד על נעם חלקנו
וגורלנו, שזכינו ששם נפשנו בחיים, ולא נתן למוט רגלינו. ותרגיל
את עצמך לילה עם התורה הנוראה "אזמרה לאלקי בעודי". וראוי
לך ללמד עכשו מאמר זה, ולומר עליו התפלה מ"לקוטי-תפלות",
ואז תרגיש חיים חדשים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב;
ובלקוטי-תפלות, תפלה צ'). וצריך שתדע, שהלמוד ב"לקוטי-מוהר"ן",
ולומר על כל תורה התפלה, הוא זכוף הנפש גדול מאד מאד, אשרי
שיאחז בזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה).

ואודות נסיעה אל הציון, בראשונה תראה לעשות תכף-ומיד
פאספורט, כי בלא זה אי אפשר אפלו להתחיל, ואחר-כך תבקש

ויזה, והשם יתברך יהיה בעזרך, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל כסופך ורצונך. והעקר שתדע, כי אי אפשר להגיע אל ציון רבנו ו"ל, כי אם על-ידי רבוי תפלה והתבודדות.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקכב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, האברך השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך בצרוף המעות להדפסה לנכון קבלתי, אשריך ואשרינו, שאנו זוכים לשמש את רבנו ו"ל בהדפסת והפצת ספריו ודעתו הקדושה בעולם, ותהלה לאל, אני מדפיס עכשו "ספר המדות" אלפים טפסים, "קצור-לקוטי-מוהר"ן" אלפים טפסים, "קריאת שמע שעל המטה" אלפים טפסים. ומה אמר לך, תהלה לאל, הקריאת שמע שעל המטה נתקבל מאד בעולם, כי עתה כבר נדפס בפעם הרביעית, וכבר נדפסו שלש פעמים, בכל פעם אלפים טפסים.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד, להתחיל על-פל-פנים בשבוע זה בעבודתו יתברך, הן בשקידה רבה בתורה הקדושה, שתלמד בשבוע זה הרבה מקרא, משנה, גמרא, מדרש, שלחן ערוך ולקוטי-מוהר"ן, והן ברבוי תפלה והתבודדות — לדבר הרבה עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, והן בשמחה ורקודים — שתרקד הרבה מאד פל השבוע, והן בצדקה — שתלך לאסף הרבה צדקה, והן לדבר הרבה פל השבוע עם בני-אדם, לחזקם ולאמצם לעוררם על תפלה והתבודדות.

מה אמר לך, ידידי היקר, אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו רבי

אָשֶׁר א' תחקב בנחל רצג

אַמַּת כּוֹה, נָא וְנָא לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, מִכָּל שָׁפָן בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ שִׁיעֵשָׂה הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, כִּי צָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁשָׁבוּעַ זֶה פְּרֻשֶׁת וַיִּשְׁלַח תְּשִׁלּוּ עוֹד לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְתַכְּף־וּמְדִ כְּשֶׁעֲבַר כָּבֵר לֹא יִהְיֶה לְעוֹלָמִים, וְעֲלִינוּ הַחַיִּים נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וּמָה שְׁנוֹזְכָה לְמֵלֵא בְּשָׁבוּעַ זֶה, יִהְיֶה חֲלָקֵנוּ לְנִצָּח וְנִצָּחִים, וּמִכָּל שָׁפָן אִם נַעֲסֵק בְּזִכּוֹת הַרְפִּים בְּשָׁבוּעַ זֶה — נִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

וְתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי, שְׁצָרִיכִים לְחַשֵּׁב זֹאת בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ דִּיקָא, כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְאֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כִּי גַם הַזְּמַן הוּא נִבְרָא, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וּלְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְאַצְלוּ יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן, חֵלֵק ב', סִימָן סא), וּמָה שְׁאַנּוּ רֹאִים שָׁבוּעַ, צָרִיכִים לִידַע שֶׁהוּא בְּרִיאָה מִמֶּשׁ, שְׁכַבֵּיכוֹל צִמְצָם עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם אֶחָד שְׁנִקְרָא שָׁבוּעַ, שֶׁהוּא פְּרָצוּף שְׁלָם כְּלוּל מִיִּי קְצוּוֹת וְהַמְּלָכוֹת שֶׁהוּא זְעִיר אֲנַפִּין וְנוֹקְבִיָּה, הֵינּוּ כִּי הַשָּׁשָׁה יָמִים הֵם "חֲסֵד, גְּבוּרָה, תְּפָאֲרַת, נִצָּח, הוֹד, יְסוּד", וַיּוֹם הַשֶּׁבֶת הוּא "מְלָכוֹת", וְכֵכָה הוּא כָּל שָׁבוּעַ עוֹלָם אֶחָד פְּרָצוּף שְׁלָם, רַק נִקְרָא כְּפִי פְּרֻשֶׁת הַשָּׁבוּעַ, וְעַל־כֵּן מָה שְׁזוֹכִים לְחַטֵּף בְּאוֹתוֹ הַשָּׁבוּעַ, כְּמוֹ־כֵן נַחֲקֵק לְמַעְלָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן טוֹב מְאֹד לְחַטֵּף טוֹב אֲמִתִּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, כִּי רַק זֶהוּ חֲלָקוֹ לְנִצָּח, וּמִכָּל שָׁפָן צָרִיכִים לְבָרַח מִכָּל רַע, חַס וְשְׁלוֹם, בְּאַפֵּן שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַחֲקֵק בֵּן לְמַעְלָה, חַס וְשְׁלוֹם. וְהִנֵּה הָעֲבֵר אֵין, הָעֵקֶר לְהִתְחִיל מִשָּׁבוּעַ זֶה מִמֶּשׁ, וּבְזֶה גְנוּז סוּד הַגְּאֻלָּה (דְּנִיָּאל ט, כה-כו): "וְתַדַּע וְתִשְׁכַּח מִן מִצָּא דְבַר לְהַשִּׁיב וּלְבַנּוֹת יְרוּשָׁלַיִם עַד מְשִׁיחַ נְגִיד שְׁבַעִים שְׁבַעִה וְשְׁבַעִים שָׁשִׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וּנְבִנְתָהּ" וְגו' "וְהַגְּבִיר בְּרִית לְרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד" וְגו'; כִּי כְּאֲשֶׁר הָאָדָם יִדְבִּיק מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹמֵר כָּל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ מְאֹד מְאֹד לְמֵלֵא אוֹתוֹ עִם כָּל מִינֵי נִקְדוּת טוֹבוֹת, אֲזַי יַעֲזֹר לְגֻאֲלָה בְּכָל־לַיּוֹת וּבְכַפְרֻתֵיּוֹת גְּאֻלָּתוֹ הַפְּרֻטִית, בְּסוּד (תְּהִלִּים סט, יט): "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה".

ואודות מה ששאלת עצה על למוד שלחן ערוך לקיים רצון

רבנו ז"ל, ועוברים עליך ימים רבים, ואינך לומד שלחן ערוך מאיזה אגס וכו', דע לך, שיש בין אנשי שלומנו עצה קלה מאד מאד, והיא — שיש להם בתיק הטלית ותפלין שלחן ערוך קטן, וכשמגיעין בתנא דבי אליהו: כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא וכו', אומרים את המאמר הזה, ומוציאים את השלחן ערוך, ולומדים כמה סעיפים בסדרן איפה שאוחזים, כי צריך להתחיל ארץ חיים דיקא, ואחר-כך יורה דעה, ואחר-כך אכן העור וחשן משפט, וכשמסימים מתחילים עוד פעם, וכך מתנהגים כל ימי חייהם, ולומדים בכל יום כפי הפנאי — פעם סימן ופעם רק כמה סעיפים ופעם רק סעיף אחד, ואחר אומרים: אמר רבי אלעזר, אמר רבי חנינא וכו', ואומרים 'עלינו', וככה מתנהגים כל יום, ובאפן כזה יש לו קביעות ללמד כל יום שלחן ערוך, לקיים רצון רבנו ז"ל, שמאד מאד הזהיר, שכל אחד מאנשי שלומנו יזהר ללמד בכל יום איזה דין והלכה בשלחן ערוך (עין שיחות-הר"ן, סימן כט). ומלבד זה ראוי לעשות לעצמו שעור קבוע בטור ובית יוסף ושלחן ערוך איזה הלכה שרוצה, ושעור זה יהיה בעיון ולברר לעצמו ההלכה. אהובי, אחי! אשרינו שאנו יודעים מרבי כזה ומאנשי שלומנו הקרובים, וראוי לנו לרקד בכל יום על נעם חלקנו וגורלנו.

ונא ונא אל תדאג משום דבר, כי בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, באשר לא עזב אותך עד עכשו. ואודות העסק שלך, תראה נסים נגלים בקרוב.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקפג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו אל האברך הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך מיום ראשון לסדר ויצא לנכון קבלתי, והנה הבלבוים שיש לך, שאתה הולך בטל וכמעט משתגע מהבטלה, רחמנא לצלן וכו'. דע לך כי התורה היא רפואה בגשמיות וברוחניות, וכשאדם מרגיל את עצמו ללמד בדרך של רבנו ז"ל (עין שיחות-ה"ן, סימן עו; ובקונטרס "סדר דרך הלמוד" על-פי דעת רבנו ז"ל), אז הוא תמיד עסוק, ואין לו זמן לבטל כלל, והתורה שומרת אותו ונותנת לו אחרית ותקנה, ומלבד זאת שהתורה מכבסת את האדם ומטהרת אותו, ונעשה כמי שלא חטא כלל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, ראש השנה, פרק ה', הלכה ח'): פִּינּוּן שְׁקִבְלָתָם עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כָּאלוֹ לֹא חָטַאתֶם מִימֵיכֶם, עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ (בבלי ראש השנה יח.): בּוֹבַח וּמְנַחָה אֵינּוּ מִתְּכַפֵּר אֲכָל מִתְּכַפֵּר בַּתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם; וּבְאֵמַת יֵשׁ לְהֶאֱרִיךְ בַּעֲנִין לַמּוֹד הַתּוֹרָה, וּכְבֹר הָאֲרָכְנוּ בְּכֶמֶה מְקוֹמוֹת, וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אֲסֻדֵר סֵפֶר מִמַּעֲלַת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּלְגִלוֹת וּלְהִרְאוֹת אִיךָ שְׁכָל רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה שְׁנִרְבָּה בַּפְּשִׁיטוֹת בַּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם יוֹם.

אך, אהובי, אחי, קדם שתפנס אצלך חמדת התורה, ראוי לך לקבע לעצמך בדרך קבלת על לומר בכל יום ח"י פרקים משניות בדרך אמירה בעלמא, וזה יכניס בך אחר-כך חשק גם לומר הרבה גמרא ושלחן ערוך, כי למוד המשניות מכניס חשק גדול באדם, ומלבד זה שהוא שובר את יצרו הרוצה לעשות אותו משגע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'): כִּי הַתּוֹרָה הִיא צוֹרֵת ו' (ואמרו אנשי שלומנו, שזה סובב על ו' סדרי משניות). ומצינו בגדולי התנאים, שחזרו פעמים אין מספר במשניות (עין בגמרא תענית ח.): רִישׁ לְקִישׁ הֵנָּה מְסֻדֵר מִתְּנִיתִין מ' זְמַנִּין כְּנֶגֶד מ' יוֹם שְׁנִתְּנָה תּוֹרָה, ר' אבא בר אחא מסדר מתניתין כ"ד זמנין כנגד: תורה, נביאים וכתובים, עין שם; כי רבוי החזרה במשניות מכניס חשק גדול באדם. וכבר ידוע לנו, שאחת מהנהגות שהנהיג רבנו ז"ל את מוהרנ"ת ז"ל — לומר בכל יום ח"י פרקים משניות (עין שיחות-ה"ן, סימן קפה); ואמרו אנשי שלומנו היקרים: מי יתן שנכניס עצמנו ונרגיל עצמנו גם-כן

בְּהִנְהִיגָה קְדוּשָׁה זוֹ שֶׁהִנְהִיג רַבְּנוּ ו"ל אֶת מוֹהַרְנָת ו"ל, וּמִזֶּה נִתְגַּלְגַּל שֶׁהִרְבֵּה מְאֹד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, חוֹזְרִים בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְסֵפֶר לִי אֶחָד מִזְּקָנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהוּא זוֹכֵר, אִיךְ שְׁבִימֵי נְעוּרָיו שֶׁל ר' לוי יִצְחָק, הָיָה חוֹזֵר בְּכָל יוֹם וְיוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת. וְהִיָּתָה דְרָכּוֹ לִילֵךְ אֶנְהָ וְאֶנְהָ בְּקִלּוּזֵי בְּאוּמָן עִם מִשְׁנֵיּוֹת קָטָן, וְחוֹזֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְכִף נִהַג בְּמָה שָׁנִים, וְכִכֵּר יָדְעוּ כְּשֶׁר' לוי יִצְחָק הוֹלֵךְ אֶנְהָ וְאֶנְהָ עִם סֵפֶר, הוּא חוֹזֵר עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת שְׁלוֹ. וְכֵן ר' לוי יִצְחָק בְּעֶצְמוֹ סֵפֶר לִי, שֶׁהוּא זוֹכֵר הִרְבֵּה מְאֹד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁלְּמַדּוֹ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְרֵאִיתִי פַּעַם אַחַת אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁדְּרָכּוֹ הִיָּתָה לֹאמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְקִדְּם הִלְמוּד אִמֵּר הַתְּפִלָּה שְׁאוּמְרִים עַל נִפְטָר, שֶׁבְּזִכּוֹת הִלְמוּד יִנְצַל מִחֲבוּט הַקְּבָר וּמִשְׁאָר עֲנָשִׁים קָשִׁים, כַּמְזָכֵר שֶׁם בְּתְּפִלָּה, וּכְשֶׁהִגִּיעַ אֶל נִשְׁמַת... הַזְּכִיר אֶת שְׁמוֹ. וְשֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ לְמָה הוּא עוֹשֶׂה כֵּךְ? וְהַשִּׁיב לִי בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת: יַעַן שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְחַשֵּׁב אֶל אַחֲרֵיתוֹ, וְכָל מִצְוָה אוֹ עֵסֶק צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁעוֹשֶׂה, אוֹ אֵיזָה לְמוֹד אוֹ אֵיזוֹ תְּפִלָּה שֶׁזוֹכֵה לְלַמֵּד אוֹ לְהַתְּפַלֵּל, צָרִיךְ שֶׁיִּכְוֵן שֶׁתְּהִיָּה לְטוֹבָתוֹ הַנְּצִחִית, וְעַל־כֵּן לְמָה לִי לְחִכּוֹת אַחַר הַסְּתַלְקוֹתֵי שֶׁיַּעֲשׂוּ אֵיזוֹ טוֹבָה לְנִשְׁמַתֵּי בְּקִיּוֹם אֵיזוֹ מִצְוָה אוֹ בְּאֵיזָה לְמוֹד וְכו', יוֹתֵר טוֹב שֶׁאֲנִי בְּעֶצְמִי אֲשֶׁתְּדַל בְּתַקוּן נִשְׁמַתִּי, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חָן.

חֲמִדַת לְבָבִי! אוֹדוֹת שֶׁאֲלַתְךָ אִם לְחִכּוֹת עַל הַכָּל אוֹ לְקַח תְּכִיף־וּמְדָה מִה שֶׁנּוֹתַנִּין לְךָ. מַה אִמֵּר לְךָ, קָשָׁה לֹאמֵר לְהָאָדָם עֲצָה, וּבִפְרָט בְּעֵנֵן הַזֶּה, אִךְ הַתּוֹסְפוֹת בְּסוֹף סִפְּהָ (נו:): אוֹמֵר בְּדַבּוּר הַמְּתַחִיל: בּוֹצִינָא טְבָא מְקַרָא אֲמַרו "אוֹהֵב אָדָם דְּבָר מוֹעֵט לְאַלְתֵּר מְדַבֵּר מְרַבָּה לְאַחַר זְמַן", עֵינֵי שָׁם; וְעַל־כֵּן בֵּין תְּבִין מְעַצְמְךָ...

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְחָד כָּלֵל, פִּי בּוֹדָאֵי יוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹצִיאֲךָ מִהַמִּצָּר וְהַחֹבּוֹת, רַק בְּרַח אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְתַתְּחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיַּחֲוֶס וְיִרְחַם עָלֶיךָ, וְיִתְדַבֵּר עִמוֹ בְּלִשׁוֹן שֶׁאֲתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָב בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר

איש עם רעהו, ואז יאירו בך עצות נכונות איך להתנהג בכל דבר, ובלי התבודדות, האדם אבוד לגמרי, ואין לו עצה מתקנת.

בשבועות אלו אנו קוראים את הסדרות של יעקב ועשו, ויכולים לפרשם על-פי לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א', ויצאו לך מזה חדושים רבים. וכבר הזהיר רבנו ז"ל את אנשי שלומנו לחדש בתורתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן רה), ואמר, שהוא תקון גמור לפגם המחשבה וההרהורים רעים. וצריך שתהיה לך אמונה בחדושים שלך, שיש להשם יתברך נחת מהם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), על-כן ראה גם ראה לחדש איזה חדוש בכל יום, שהוא דבר נפלא ונורא מאד מאד. ומה שכתב רש"י הקדוש על "וישלח יעקב מלאכים" וגו' (בראשית לב, ד), בשם המדרש: מלאכים ממש, צריך להבין מהו הלשון ממש, ויובן על-פי דברי רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ': כח הזה לענש את הרשעים, אי אפשר אלא כשמקבלין את הכח הזה מאדום, כי זה הכח שלו, בבחינת (בראשית כז, מ): "ועל חרבך תחיה"; ודע שעל-ידי הפחות הרוחניים הנבראים מאותיות התורה שחדש, הפחות האלו הן הן מלאכים ממש, והן מקבלין הכח מאדום, כדי לענש הרשעים בחרבא ובקטלא, ואלו הפחות הרוחניים, הינו המלאכים הן לפי התחדשות התורה, והתחדשות התורה לפי הקדשה שנתוסף למעלה, לפי רבות הקדשה פן נמשך רבוי התורה, ולפי רב התורה פן רבוי המלאכים וכו', עין שם; נמצא מכל זה, כשאדם זוכה לחדש חדושי תורה אמתיים, ובפרטיות חדושים כאלו המרבים את הקדשה, שהם חדושי אמונה, על-ידי חדושים אלו נעשים מלאכים ממש, ויש בכח המלאכים לענש הרשעים בחרבא ובקטלא ולבטלם לגמרי, והיות שכל ענינו של יעקב היה רק להרבות הקדשה ולגלות את האמונה בעולם, וזה לעמת זה היה עשו זה אדום, שהיה ממעט את הקדשה על-ידי כפירות ואפיקורסות, ועל-כן שלח יעקב מלאכים ממש אל עשו כדי להכניעו, כי מניה וביה אבא גיזיל ביה נגרא (סנהדרין לט:), כי בזה ששלח אל אדום

דיקא חדושי תורה, שהם הם המלאכים, על-ידי-זה הכניע אותם לגמרי והבין; ודבר זה שיך גם בדורותינו אלה, פי עקר כחו של הסמ"ך-מ"ם הוא על-ידי הכתב והמכתב דיקא, שמדפיסים בכל יום ויום, רחמנא לצלן, ספרי מינות ואפיקורסות, שעל-ידי-זה נחלש כח הקדשה, רחמנא לצלן, ואי אפשר לצאת ולהלחם עמם, כי אם על-ידי מלאכים ממש, שהוא כח החדושי תורה האמתיים, הבנויים על יסוד הנחל, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו: עזרא הסופר גייט אנוועק און טריף פסול איז זיך מתגבר ווארום עס איז פארהאנדן אלפים ורבבות טריף פסול נאר איך האף דאס איין בלעטל פון ספרי רבנו ז"ל וועט זיין א תקון אויף אלדינג; ועל-כן בזה שנחדש על-פי ספרי רבנו ז"ל, ונזכה להדפיסם ולהפיצם, בזה אנחנו שולחים מלאכים ממש אל עשו ומכניעים אותם. וצריך לידע שאנו צריכים לעשות את שלנו, ולא להסתפל אם יש תוצאות מזה או לא, כי בודאי אנו פועלים באשר אמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: דו רעד, והבין מוהרנ"ת ז"ל, אז מען פועליט יא, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:): כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, שנאמר "סוף דבר וגו' (קהלת יב, יג), ופרש הרב הקדוש ר' צדוק מלובלין ז"ל (בספרו פרי צדיק) שהפירוש הפשוט הוא כך: סוף דבר — הינו שהסוף הוא שעל-כל-פנים יהיו נשמעים, אף גם כשלא יפעלו מיד, אפשר שיפעלו אחר-כך, ומי שהוא ירא ה', נעשה מרובה למדת פי ה', ודבריו הם דברי ה', דבריו דברי אלקים חיים, ולא ישובו ריקם, ודברי פי חכם חזן; וכעין שאמר רבנו ז"ל, שלפעמים כשאומר איזה דבר, הדבור הולך דרך כמה בני-אדם, עד שבא אל זה שצריך להגיע, ועושה פעלתם. ובפרט ספר שנדפס הולך ומתגלגל מסוף העולם ועד סופו, והרבה בני-אדם מעינים בו,

(ב) עזרא הסופר הולך להסתלק וטריף-פסול' (כנוי לספרים חיצוניים אסורים) מתגבר, כי יש אלפים ורבבות טריף-פסול, רק אני מקנה שדך אחר מספרי רבנו ז"ל? יהיה תקון על הכל.

(ג) אמה תדבר.

(ד) שפן פועלים.

ולא יתכן שאפלו אחד מאלף שלא יתעורר, מכל שפן כשזוכה להיות בטל ומבטל בו יתברך, ונכלל לגמרי בו יתברך, ואין לפני עיניו רק אמתת מציאותו יתברך, וכל מחשבתו ורצונותיו וכסופיו הם רק אליו יתברך, אדם כזה כשזוכה לחדש חדושים בתורה, אזי ספריו נעשים קן לשכינת עזו יתברך, וכל מי שמעין בחדושויו ובדבריו, הוא מתחזק ומתעורר אליו יתברך, ונמשך לכבו אליו יתברך בתשוקה עצומה.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקפד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך מיום חמישי לסדר וירא לנכון קבלתי, ולהשיבך בדברי אמת יקצרו המון יריעות, ובפרט כי ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בהם ושם תמצא מרגוע לנפשך, ועליהם אין מה להוסיף ומהן אין מה לגרע, אף עקר עבודתנו צריכה להיות לחפש בהם בכל פעם מחדש. ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטיהלכות, שליחין, הלכה ה'), שהסלסול והחפוש בדברי הצדיק נקרא החפוש אחרי הרוח הקדש של הצדיק, אשר מאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל בראש השנה האחרון בעודו בלבוש גופו הגשמי, שצריכים לחפש ולבקש אחר הצדיק האמת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), כי יתפשטו בעולם הרבה מפרסמים של שקר, אשר יטעו את העולם וכו' וכו', כי לא די שאינם יכולים להנהיג את עצמם, מכל שפן איך יכולים להנהיג את אחרים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), והצדיק הוא דעתו והשגתו, בסוד: "ורוח אלקים מרחפת" (בראשית א, ב); ואמרו בזהר הקדוש (נישב קצב): "ורוח אלקים" — דא רוחא דמשיח, "מרחפת על פני המים"

— דא תורה, והצדיק האמת הוא בבחינת משיח, והוא גנוז בתורתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיח); כי באמת דמות הצדיק פניו, שכלו וחקמתו ונשמתו ממש, הם בתוך הספר (עין שם, סימן קצב), כי הכתב של האדם הוא בחינת פנימיות נפשו ואמונתו (עין שם, סימן קעג), ועל-כן עלינו לחפש בכל יום יום את רבנו ז"ל בספרו הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", שגלה שהוא "אתחלתא דגאולה", הינו כי על-ידי שקידה רבה בספרו הקדוש, יכולים להעשות צדיק גדול ובעל תשובה נורא ובעל השגה נפלא (עין תי-מוהר"ן, מעלת תורתו וספריו), וכל מה ששוקדין בתורתו, אזי זוכים לנשמה חדשה, בסוד למעבד נשמתין חדתין (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), ולא עוד אלא שגם רבנו ז"ל עומד שם על יד הלומד ספרו, ומחבק ומנשק את עצמו עמו (עין שם, סימן יב), ועל-כן זו צריכה להיות כל עבודתנו כל זמן שאנו חיים — לחפש ולסלסל בדבריו הקדושים, ולקשר ולחבר ולשלב דבריו במקום למקום, כי דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר, וצריכים לחבר דברי תורה ממקומות מפזרים, שהם רחוקים זה מזה, ומחברים אותם יחד, ועל-ידי-זה יוצא איזה חדוש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב' סימן פט), ואמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה א, נג): פּרְשִׁי־וּתִיָּה שֶׁל תּוֹרָה הֵן חֲרוּזוֹת זוּ בָּזוּ וּמוֹשְׁכוֹת זוּ בָּזוּ וּמְדַלְּגוֹת זוּ מִזוּ וְדוֹמוֹת זוּ לְזוּ וְכוּ', עין שם; וכן הוא (במדרש רבה יט, טו): כָּל דְּבָרֵי תּוֹרָה צָרִיכִים זֶה לְזֶה, שְׁמָה שְׁזֶה נוֹעַל זֶה פּוֹתֵחַ וְכוּ', עין שם.

אהובי, אחי הקר! "העבר אין", תעשה התחלה חדשה על-כל-פנים מעכשו, ותשפח ותעביר מדעתך את כל מה שעבר עליך עד עכשו, ותמשיך את עצמך אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, וכשאדם מכניס בדעתו איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם ממש, אז היה מתנהג בדרך ארץ גדול, כי מי לא יירא ולא יפחד כשיודע ועד, שמלך גדול ונורא עומד על ידו ומסתכל עליו, ומכל שכן שהיה מתנהג בדרך ארץ גדול בהליכתו ובישיבתו ובאכילתו ובדבורו עם אנשים,

אֲשֶׁר א' תתקפד בנחל שא

וְדָבַר זֶה רוֹצֵה רַבְּנוּ ז"ל לְהַכְנִיֵס בְּנוֹ, שְׁנוֹזֵפָה לִירְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׁאָמַר בְּפִרוּשׁ: אֲנִי אוֹצֵר שֶׁל יְרֵאת שְׁמַיִם, וְאִם הֵייתִי מְגַלֶּה אֶת הִירְאָה שְׁלִי, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד עַל יְדֵי; וְאָמַר: אֲנִי רוֹצֵה לְגַלוֹת וּלְהַכְנִיֵס יְרֵאָה בְּאֲנָשִׁי, יְרֵאָה נִפְלְאָה שְׁעֵדִין לֹא הִיְתָה יְרֵאָה קְדוֹאת בְּעוֹלָם (עֵין תַּיִי-מוֹהַר"ן, מַעֲלַת הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו), וְעַל-כֵּן אָמַר פְּעַם: וּוְעַן דִּי וּוְעַלֵּט זָאל וּוְיִסְעֵן וּוְאִם פֶּאֶרְא דֶּרֶךְ אֶרֶץ אִיף לַעֲרֵן מִיט מִיִּינַע מְעוּטֶשֶׁן וּוְאֵלְטֵן קִיִּסְרִין אִוֵּן מְלָכִים גְּעִשְׁקֵט זִייעֶרע קִינְדֶּער צו מִיר לַעֲרֵנְעֵן דֶּרֶךְ אֶרֶץ"; כִּי עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְלוֹי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַכְלִית הַמְּדֻרְגָה הָעֲלִיוֹנָה, שְׁמַאִיר אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל הַיְרֻודִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְּגֻשְׁמִים וְהַמְּלַכְלָכִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר אֵין בַּלְעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְגַם מִמְּקוֹם שֶׁהֵם נִמְצְאִים יְכוּלִים לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי לְגַדְלָתוֹ יִתְבַּרְךָ אֵין חֶקֶר; וּבְאֵמַת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת לֵב), שְׁדֶרֶךְ אֶרֶץ הוּא אֶחָד מֵהַדְּבָרִים שְׁצָרִיכִים חֲזוּק, עֵין שָׁם; וְכָל הַשָּׁם מְלֵא מְגַדֵּל מַעֲלַת עֲנִין הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, וּבִפְרֹט לְפָנֵי הַרֵב וְהַצְּדִיק הָאֵמֶת, עַד שְׁאָמְרוּ (שְׁבַת קִיד): לְמִדָּה תוֹרָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ, בְּגֵדִים שְׁבִשָּׁל בְּהֵן קְדֻרָה לְרַבּוֹ, אֵל יְמוֹג בְּהֵן כּוּס לְרַבּוֹ; וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן ט): מִי שְׁאוּהֵב אֶת הַצְּדִיק, צָרִיף לְשֹׁמֵר אֶת הַצְּדִיק שְׁלֵא יֵצֵא עָלָיו שָׁם רַע, עֵין שָׁם; כִּי הַבְּגָדִים שְׁמַבְשָׁלִין בְּהֵן בּוֹדָאֵי הֵם מְלַכְלָכִים, וְעַל-כֵּן אֵין רְאוּי לְכַבֵּד בְּהֵן אֶת הַצְּדִיק שֶׁהוּא רַבּוֹ, הֵינּוּ עֲנִינִים שְׁאֵינָם לְפִי הַנְּמוּס וְהַדֶּרֶךְ אֶרֶץ אֲסוּר לְכַבֵּד בְּהֵן אֶת הַצְּדִיק, וְאִף שְׁכּוֹנָתוֹ הִיא לְשָׁמַיִם... כִּי בְּאֵמַת כָּל עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל הוּא סֵלָם לַעֲלוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְרַק זֶה רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ ז"ל, שְׁנוֹזֵפָה לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים. וַיֵּשׁ לְהָאֶרֶץ בְּכָל זֶה, עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה קוֹנְטֵרַס שְׁלָם, אִף אֵין לִי הַפְּנָאֵי עַכְשָׁו.

הדורש שלומך...

(ה) כְּשֶׁהָעוֹלָם יָדְעוּ אִיזוֹ דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֲנִי לומֵד עִם אֲנָשִׁי, הָיוּ קִיִּסְרִים וּמְלָכִים שׁוֹלְחִים בְּגִיָּהֶם אֵלַי, לְלַמֵּד דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

א' תתקפה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵ לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר, נֵר
לְהַצְדִּיק נֶחֱל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצּוֹחַ נְצֻחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְלָתִי. אֶהוּבִי, אַחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל
תִּדְאָג כְּלָל, כִּי בְּיָדָי יִהְיֶה הַכָּל עַל נִכוּן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ
וְאַצְלָךְ, כִּי אֵין בְּלִעְדֵי וּתְבָרַךְ כְּלָל, וְהַעֲקֵר מֵהָ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוּצָה
מִמֶּךָ, שֶׁתִּדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, וְתִגְלֶה לוֹ אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לְךָ, אֲשֶׁר
מַעֲלֵת זֶה הָעֲנֵן עוֹלָה עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכָלִית (עֵין לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק
א', סִימָנִים לֵא, טו).

וְתֵאמֶר לְהֶאבְרֶךְ ... שְׁלֵא יִפְחַד כְּלָל וְכְלָל, כִּי בְּיָדָי יַעֲזֹר לוֹ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֶּה לְצֵאת מֵהַחֻבוֹת, וּבָזָה בְּעַצְמוֹ רְאוּי לוֹ לְהַחֲיוֹת
אֶת עַצְמוֹ, כִּי כָל חוֹבוֹתָיו הֵם רַק בְּשִׁבִיל עֵסֶק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה,
עֵסֶקוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, וְעַל-כֵּן בְּיָדָי יִהְיֶה הַכָּל עַל נִכוּן. וְרוֹאִים שָׂרֵב
הָעוֹלָם מְשַׁקְעִים בַּחֻבוֹת עֲצוּמוֹת בְּאַלְפִים וּרְבֻבוֹת וְכוּ', בְּשִׁבִיל
עֵסֶקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא רַק צֵל עוֹבֵר מִמֶּשׁ, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ
שֶׁהוּא הַחֻבוֹת שֶׁלוֹ הֵם בְּשִׁבִיל תְּקוּנֵי עוֹלָם וְקְרוֹיב הַגְּאֻלָּה, כִּי עֵסֶק
הַהֲדַפְסָה וְהַהַפְצָה הוּא תְּקוּנָה כָּל הָעוֹלָמוֹת וְקְרוֹיב הַגְּאֻלָּה, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכּוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבֹר עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וּבְיָדָי יִרְאֶה בְּקְרוֹיב נְסִים נְגִלִים מִמֶּשׁ, שֶׁיִּשְׁפַע עָלָיו שֶׁפַע
גְּדוֹל מִכַּמָּה מְקוֹרוֹת חֲדָשִׁים, וַיִּהְיֶה לוֹ מֵהִיכָן לְשֵׁלֶם, וְהַסְפָּרִים
יִתְפַּשְׁטוּ וַיִּפְּצוּ בְּכָל קְצוֹי תֵּבֵל. נֶאֱהָר פְּרִיִלְיָךְ דָּאֵס מִיר הָאֲבָן אַזּוּי
אֵיין גְּרוּיִסְעֵן רַבִּי'ן, נֶהָר הַמְּטָהָר מִכָּל הַכְּתָמִים, אֵל תִּדְאָג וְאַל
תִּפְחַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(1) רַק שְׂמִחָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי גְּדוֹל כְּזֶה.

תחקק תמיד בדעתך, פי אינך צריך לשום ברִיה שבעולם רק אותו יתברך.

א' תתקפו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וַרְעֵי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ מִיּוֹם שְׁנֵי לַסֵּדֶר וַיֵּצֵא לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. אֱהוֹבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל יוֹם מִיּוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי כִפִּי הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַהֲכָרַח לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִתְחַזֵּק, וְאִיךָ זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי הַגְּלוּיִים, שְׁנַתְּגִלוּ לָנוּ עַל-יְדֵי הָאֵי רִישָׁא דְלֹא אֲתִידַע שֶׁהוּא אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, תּוֹרַת הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, "וְלוֹלֵא תוֹרְתָךְ שְׁעֲשֻׁעִי, אִז אֲבִדְתִּי בְּעִנְיִי" (תהלים קיט, צב). וְרֵאוּי לָנוּ לְהִכְנִיס אֶת מַחְנֵנו וְדַעַתְנוּ רַק בְּדַבְּרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, מִיּוֹם הַחֲסֵד הַמְּגַלִּים חֲסֵדֵינוּ יִתְבָּרַךְ. וּמִקְדָּם לְמִדְתֵּי עִם בַּחוּר אֶחָד בְּבֵיתִי הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס"ה, וְאֲמַרְנוּ הַתְּפִלָּה עֲלֶיהָ בְּלִקוּטֵי-תְפִלוֹת, תְּפִלָּה קכ"א, וְהַחֲיִינוּ אֶת עֲצָמֵנוּ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, תְּהִלָּה לְאֵל, וְתִמְצִית הַדְּבִיר מֵה שְׁכַתְבָּ שָׁם, שְׁצָרִיכִים לְאָהֵב אֶת כָּל הַרְעוֹת שְׁבָאוֹת עֲלֵינוּ, כִּי כְמוֹךָ — כְּמוֹ שְׂאֵתָה פְּגַמָּת וְחֲטָאת וְכוּ', עֲדִין אֲנִי ה' — בְּעַל הַרְחָמִים. וְדַבְּרֵנוּ כִּי הֵלֵא כָּל מִנְחָ בְּיָדֵינוּ, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אֵינוּ הוֹלֵךְ מִפְּרוּשׁ הַפְּשׁוּט, וְאִם-כֵּן אִיךָ יַעֲלֶה כָּאֵן בְּקִנְיָה אֶחָד פְּרוּשׁוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שְׁפָרַשׁ: "וְאֶהְבֶּתָ לְרַעֲךָ", שְׂאֵתָה אֶת הַרְעַ שְׁבָא עֲלֶיךָ "כְּמוֹךָ", כְּמוֹ שְׂאֵתָה לְפִי מַעֲשֵׂיךָ עֲדִין, "אֲנִי ה'" בְּעַל הַרְחָמִים? אֵךְ בְּאַמַּת צָרִיךְ הָאָדָם לְבוֹא אֶל בְּטוֹל כְּזֶה, עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה וְלֹא יִרְגִישׁ מִשׁוּם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּדַע שְׂאֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה, וְהִנֵּה

לְאַהֵב אֶת חֲבֵרוֹ הַעוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, בְּזֶה אֵין שׁוּם מַעֲלָה יִתְּרָה, כִּי זֶה דְבַר הַמְּכַרְח, חֲבָרֵי עֲשֵׂה לִי טוֹבוֹת, עַל-כֵּן אֲנִי אוֹהֵב אוֹתוֹ, אֲבָל הַפְּסוּק מְלַמְּדֵנוּ, אֲפֹלוֹ הַחֲבֵר שֶׁעוֹשֶׂה לָךְ כָּל מִינֵי רַעוּת וְצָרוֹת, גַּם אוֹתוֹ תֵּאָהֵב, כִּי הוּא רַק שְׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וַיֵּמָּה שֶׁהוּא מַצְעֵר וּמְבַזֵּה אוֹתְךָ, הוּא רַק מְסַבֵּת מֵעֲשִׂיךָ הָרָעִים, סָבֵב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁיִּבּוֹא אֶחָד וַיִּצְעֵר אוֹתְךָ, וַיַּעֲשֶׂה לָךְ רַעוּת, וְגַם אֶת זֶה תִּקְבַּל בְּאַהֲבָה, כִּי כְמוֹךָ — כְּמוֹ שְׂאֵתָה הוּא, הֵינּוּ לְפִי מֵעֲשִׂיךָ, עַדִּין הוּא בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים עִמָּךְ ה' — שֵׁם הַרְחָמִים; וְעַתָּה יַעֲלֶה בְּקִנְיָה אֶחָד, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהָרַע הוּא מִחֲבָרְךָ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן תֵּאָהֵב אוֹתוֹ, וַיַּעֲלֶה הַפְּרוּשׁ כָּךְ: "וְאַהֲבֵת לְרַעֲךָ" — (שְׂתֵּאָהֵב אֶת הָרַע הַבָּא מִחֲבָרְךָ), "כְּמוֹךָ" — (כְּפִי שְׂאֵתָה הוּא, הֵינּוּ לְפִי מֵעֲשִׂיךָ), "אֲנִי ה'" — (עַדִּין אֲנִי בְּרַחֲמִים עִמָּךְ). וַיֵּשׁ לֹאמַר בְּאַפְּן אַחֵר עַל-פִּי הַמְּסַפֵּר מַה שֶׁדָּבַר פַּעַם אַחַת מוֹהֲרֵינִי ת' ו"ל, כִּי כִּשְׂאָדָם מַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ תְּמִיד, וּבְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וּמְכִיר בְּזֶה חֲסָדֵי ה', אֲזוֹ אוֹמְרִים עָלָיו מְלַמְּעָה: "אַתָּה אוֹמֵר עַל הָרַע וְעַל הַמְּרִירוֹת שֶׁעוֹבְרֵת עָלֶיךָ שֶׁהַכֹּל טוֹבוֹת, אִם-כֵּן אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַה טוֹב, נִתְחִיל לְהִרְאוֹת לָךְ בְּאַמַּת מַה טוֹב". וְאֲזוֹ מְשַׁפִּיעִים לוֹ בְּאַמַּת טוֹבוֹת (כָּךְ סִפֵּר ר' נֶתַן בֶּן ר' יְהוּדָה ו"ל, בַּעַל מַחֲבֵר קוֹנְטְרַס הַצְּרוּפִים, שֶׁשָּׁמַע דְּבָרִים אֵלּוֹ בַּעֲצָמוֹ מִמוֹהֲרֵינִי ת' ו"ל). וְזֶהוּ "וְאַהֲבֵת לְרַעֲךָ" — שֶׁתְּמִיד תֵּאָהֵב אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִף כִּשְׁמֵרַעִים לָךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, תִּשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא בְּצָרוֹת חֲסָדִים וְהִרְחָבוֹת, וְאֲזוֹ אוֹמְרִים מְלַמְּעָה "כְּמוֹךָ" — אַתָּה חוֹשֵׁב בַּעֲצָמְךָ שֶׁזֶה טוֹבוֹת, "אֲנִי ה'" — עַכְשָׁו נִתְחִיל לְהִרְאוֹת לָךְ בְּאַמַּת מֵהֵן טוֹבוֹת וּמֵהֵם חֲסָדִים. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי בְּרֻכוֹת): כָּל פֶּטְטָיָא דְּאוֹרִיתָא טָבִין.

חֲמִדַּת לְבָבִי! נָא וְנָא לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מַצְבֶּךָ, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְחִטֶּף וְאָכַל בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲפֹלוֹ מַעַט דְּמַעַט, כִּי זֶהוּ חֲלֻקָּה לְנִצְחַת נִצְחִים.

וּתְשַׁמֵּר עַצְמְךָ מְאֹד לֹא לְהַכּוֹת אֶת יְלָדֶיךָ, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירֵנוּ רַבֵּנוּ

ז"ל, כי בהכּאה אינו פועל שום דבר, רק מבליבל ומפחיד את הקטן, ויותר טוב בנחת להסביר לו הכל, כמו שמסבירים לגדול ממש, זוהי הטעות נמצאת ברב בני-אדם, כי נדמה להם שקטן לא יבין, ועל-כן אינם משתדלים אפלו לנסות בהסברה, ועל-ידי-זה הקטן מתפרע יותר וגורם לעגמת נפש יותר גדולה, ועל-כן ראה גם ראה מהיום להסביר לו כמו שמסבירים לגדול, ואז תראה הפעלות הטובות שיצאו מזה. וכבר ידוע לנו, כי מוהרנ"ת ז"ל אמר, שאצלו חנוף הבנים והבנות עבודה כמו עבודת חצות, ועל-כן ישב ביחד עם בניו ובתו אצל השלחן בשעה שאכלו, והיה זהיר שיטלו ידיהם קדם אכילה, ויאמרו הברכה פהגן, וכן דבר עמהם ביראת שמים באמצע אכילה, וכן אחר כך שיזהרו במים אחרונים וברכת המזון פהגן.

ידידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקפז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי נרעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך מיום חמישי לסדר ויצא לנכון קבלתי, והנה להשיבך על המון שאלותיך יקצרו המון יריעות, ובפרטיות פי ספרי רבנו ז"ל בידך, על-כן הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך. ואודות כל הבלבולים... גלה לנו רבנו ז"ל עצה — רק אמונה, להכניס עצמו אל תוף האמונה הקדושה, כי ראוי לה לידע, אשר אין שום טבע כלל, כי גם הטבע הוא השגחה, כי כך מנהיג השם יתברך את עולמו, כי הו"ה הוא האלקים, וזהו עקר הבקיאות בזה העולם, לידע תמיד אשר הו"ה אלקים הם אחדות אחת, שידע כל אדם שכל מאורעותיו הם לטובתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד').

ועל-כן הוֹנִי"ה אֱלֹקִים גִּימְטְרִיָּה בְּק"י, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַבְּקִיאוֹת, לֹא לְהַתְּפִיעַל מְשׁוּם דְּבָר, רַק לְהִיּוֹת חֲזָק בְּדַעְתּוֹ כְּעֲמוּדָא תְּקִיפָא... וְאוֹדוֹת הַסְּפָרִים, דַּע לָךְ שֶׁהַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אֵין מֶה לְדַבֵּר אוֹ לְהַתְּקוּטֵט עִם... כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לָנוּ אֶלָּא פִּינוּ, לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׂיִרְחִיב לָנוּ וִירַחֵם עָלֵינוּ, וְאִז אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, נִרְאֶה בְּקִרְוֹב נְסִים נְגִלִים מְמָשׁ. כִּי צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר הַכֹּל כְּבָר חֲקוּק לְמַעַלָּה — הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע מְתִי יֹאמֵר, וְעַל-כֵּן לָמָּה לְדַחֵק כָּל-כָּף אֶת הַשָּׁעָה, שְׁגוּרִם קְלָקוּלִים רַבִּים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹרְנוּ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָנוּ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְהַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

א' תתקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְהֵלֵא סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם. וּכְבָר הַזֶּהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד לְהַתְּמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְאָמַר שֶׁהוּא אֲתַחְלָתָא דְגְּאֻלָּה (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁמ"ט); כִּי בְּאֵמַת מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַגּוֹת בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, נִפְתָּחִים גִּידֵי קִשְׁוִיּוֹת לְבוֹ, וְנִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, שְׁכוּחַ תְּשַׁכַּח הַכֹּל, וְתַעֲבִיר אֶת כָּל הָעֲנָנִים מִמַּחְשְׁבוֹתֶיךָ... וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, כִּי יִמִּינוּ הַכֹּל וְעוֹד מַעֲט מִמִּילָא נִצְטָרְךָ לְשׁוּב אֶל הַמְּקוֹם שְׁחֻצְבָנוּ מְשׁוּם, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַתְּחִיל לְהַכִּין אֶת עֲצָמָנוּ כְּבָר עֲכָשׁוּ בְּרַגַע זֶה,

וְעַל־יְדֵי רַבּוּי דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים, וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לַבְּנוּ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, זֶהוּ עֵקֶר הַחֲדוּשִׁים שְׂצָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, הֵינּוּ שִׁירָאָה לְחַדֵּשׁ תְּפִלוֹת חֲדָשׁוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים. וְרוֹאִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׂאוֹתָם הַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרִים, הָעוֹסְקִים בְּאַמֶּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְקַיְמִים אֶת עֲצוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הֵם מְצַלִּיחִים מְאֹד מְאֹד, מַה שְּׂאִין בֶּן אוֹתָם הַחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם זְמַן לְמַחְלָקַת וְלְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁל מַה בְּכָף, עָלֵיהֶם עוֹבְרִים הַיָּמִים בְּהֶבֶל נְרִיק, וּכְשִׁיגִיעַ הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע שִׁיִּצְטָרְכוּ לְהֵשִׁיב פְּקֻדוֹנָם, מְרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרִיתוֹ; וְעַל־כֵּן אֶהוּבִי, אַחִי, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד יְהִי מַה שְּׂיִהְיֶה, עֲדִין יֵשׁ לָךְ תִּקְוָה טוֹבָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל יוֹר וְדוֹר יֵשׁ חֲבוּרוֹת מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲנָשִׁים תְּמִימִים שְׂמֵחַבּוּדִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, רְאֵה גַם־כֵּן לְהִיּוֹת מִחֲבוּרָתָם. וְלַמַּעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנֹס בְּשׁוּם וּפְחִים וְשִׂיחוֹת שֶׁל מַה בְּכָף, תְּאַמֵּן לִי שְׂרָאוּי לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מִרְבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, וְנָא וְנָא לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל־לַיְלָה, וְעַם כָּל אֶחָד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּפָרְט, אֶתְּהָ תִּרְאֶה פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת לְהַכֵּל אֶפְלוֹ לְשׁוֹנְאֵיךְ, וְתִקְדִים לָהֶם שְׁלוֹם, כִּי מִצְדָּךְ צָרִיךְ לְרְאוֹת שְׂיִהְיֶה רַק שְׁלוֹם עִם הַכֹּל, אֲבָל מַה שְּׁהֵם רוֹצִים מִמֶּךָ... וּמַעוֹרְרִים מְרִיבוֹת וְקִטְרוּגִים — הִנֵּחַ אוֹתָם, כִּי מִמִּילָא סוּף כָּל סוּף יִפְלוּ, וְאַנּוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא דְּבָרֵי בֶּן שְׂמֵחָה הָעוֹסֵק לְקַשְׁרָנוּ בְּמִקּוֹר הַשְּׂמֵחָה, אֲשֶׁרִינוּ אוּן פֶּאָרְט אֲשֶׁרִינוּ, חֲטָף וְאַכֵּל בְּכָל יוֹם רְקוּדִים, אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצָמָךְ, וְכֵן דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי שְׂמֵחָה וְהַתְּבוּדוֹת הֵן שְׂתֵי רַגְלֵי הָאָדָם לִילָף וְלַעֲבֹר בְּהֵם אֶת זֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתקפט

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּשָּׁב הַיְתַשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבַּחֲזוֹר הַרוֹצֵה לִינֹק
חִלְבָא וְדַבְשָׁא מֵהָאֵי נַחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא דְנַבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא
דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְעֵתִיק וְכוּ'. ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. מָה אָמַר לָךְ, רַבְּנוּ ו"ל לְמַד אוֹתָנוּ דְרַף
אַרְץ, וּמְכַנִּים בָּנוּ יֵרֵאת שְׁמִים שְׁנֹזְפָה לִירְאָה מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ. וּפְעַם
אַחַת אָמַר רַבְּנוּ ו"ל, אִם הָיוּ הָעוֹלָם יוֹדְעִים אֵיךְ אֲנִי לוֹמֵד עִם אֲנָשֵׁי
דְרַף אַרְץ, הָיוּ קִיסָרִים וּמְלָכִים שׁוֹלְחִים אֶת בְּנֵיהֶם אֵלַי לְלַמַּד דְרַף
אַרְץ; כִּי עֲנִין רַבְּנוּ ו"ל הוּא רַק עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא פְּרָאוֹת אוֹ
מִחֻלְקָת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְאֶפְלוּ אִם בְּמָה (מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ) מְסִיתִים
אוֹתָךְ לְדַבֵּר זֶה לְהִיּוֹת עֲזוֹ פְּנִים, אֵל תֵּאבְדָה וְאֵל תִּשְׁמַע לָהֶם, כִּי כָּבַר
אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ה, כ): "עֲזוֹ פְּנִים לְגִיּהֲנוּם"; וְעַל-כֵּן
לְמָה לָךְ לְהַפְּנִס בְּגִיּהֲנוּם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִפְּלֵ שֶׁפֶן בְּגִיּהֲנוּם
בְּעֵלְמָא דְאֲתִי. וְאֶצֶּל יִשְׁמַעְאֵל כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית טו, יב): "יָדוּ בְּכָל יוֹד
כָּל בּוֹ"; מֵאַחַר שֶׁהִתְחִיל עִם הַפְּלֵל "יָדוּ בְּכָל", אֲזַי עַל-יְדֵי-זֶה "יָד
כָּל בּוֹ" כָּל אֶחָד הֵיזָה לוֹ עֶסֶק עֲמוֹ, וְדו"ק; בְּרַח לָךְ מִכָּל זֶה, כִּי
הַיְלָדוֹת הַכָּל הַכָּל, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם דְּבוּרִים
חֻדָּשִׁים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם דְּבוּרִים
חֻדָּשִׁים שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן; הָאִם בְּשִׁבִיל זֶה נִתְקַרְבַּת
לְקַדְשָׁה כְּזוֹ, אוֹר הָאוֹרוֹת, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה עֲזוֹ פְּנִים, אוֹ לַעֲשׂוֹת לִיצְנוֹת
מִירְאִים, אוֹ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, וּלְקַלְלֵם, רַחֲמָנָא
לְצִלָּן?! זְכַר, זְכַר תְּכַלִּיתָךְ הַנְּצַחִית, זְכַר אֶת הַיּוֹם וְאֶת הַשְּׁעָה וְאֶת
הַרְגַע שִׁיּוֹבִילוּ אוֹתָךְ לְבֵית הַחַיִּים, וְהָאִם וְעַט דִּיר דְעֵמְאֵלֵט צוֹ
נוֹטֵץ קוֹמַעֵן דִּינַע מַעֲשִׂים!?! הֲלֹא בּוֹשׁ תְּבוֹשׁ, עַל-כֵּן חֻמְדַת לְבָבִי,
מֵאַחַר שֶׁזְּכִיתָ לְהִסְתַּכֵּב בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, בְּרַח לָךְ מֵהַכָּל, וְהַרְגֵל
אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּדֶרֶךְ אַרְץ גְּדוּל, וְלֹא תֵצֵא לְרִיב עִם שׁוֹם בְּרִיָּה,
אֶפְלוּ שְׁמַבְטִיחִים לָךְ מָה שְׁמַבְטִיחִים...

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר. רֵאָה לְהַתְנוּעַד עִמִּי וּנְדַבֵּר יַחַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(ז) הָאִם זֶה יָבוֹא לָךְ לְעֹזֵר וּלְהוֹעִיל הַמַּעֲשִׂים שְׁלָךְ? !

א' תתקצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב ה'תשל"ו.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו לאהובי, ידידי היקר,
הבחור החתן, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי מאוד מאוד על הבשורה הטובה
שבשרתני, שתזכה להשאיר אחר החתונה ללמד כמה שנים, וראוי
לך להתחזק בזה מאוד מאוד, ויש הרבה לדבר בזה, אך אין הפנאי,
ובפרטיות שאקנה שנתועד יחד בקרוב, ואז נדבר פנים אל פנים
הרבה, כי אפלו אם לא הבטיחו לך מזונות (קעסט) אחר החתונה,
גם-כן צריכים לחטף ולגזל מן היום זמן לתורה ועבודת השם
יתברך, באשר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפד)
על-פי "קבעת עתים לתורה", עין שם; ומפל שפן עכשו בודאי יהיה
לך פנאי.

חמדת לבבי! ראוי לנו לשמח מאוד מאוד על נעם חלקנו, שיש
לנו רבי כזה. ומקדם למדתי עם הבחור החתן ... גרו יאיר, התורה
פ"ד בלקוטי מוהר"ן, חלק א', המדברת מאריכות ימים, ואמרנו
עליה התפלה מלקוטי תפלות, ותהלה לאל, היו דבורים טובים. וכן
למדתי עם חברי התורה פ"ו בלקוטי מוהר"ן, חלק ב', ואמרנו
התפלה עליה, ואם אתחיל להעתיק לך מה שדברנו יחד בצותא
חדא בביתי, נוכל לחבר קונטרס שלם, פי כבר ידוע לך, פי דברי
רבנו ז"ל הם מים שאין להם סוף, וכשרק מתחילים לדבר מהם, אז
נמשך הדבור כמה שעות, וביותר שנוכנסת בלב תשוקה עצומה
לשוב אליו יתברך. ומה אמר לך, אשרינו שיש לנו בחורים טובים
כאלו, אשר אינם מטעים את עצמם, רק חושבים בכל יום על
אחריתם, ומתמידים בתורה הקדושה שעורים כסדרן, ומתבודדים
עמו יתברך, ראה גם ראה הבחור החתן ... גרו יאיר, היום יום
חפתי, וזכינו לדבר יחד בעבודת השם יתברך ועצות רבנו ז"ל,

שי אשר א' תתקצא בנחל

חבליים נפלו לנו בנעימים, אשרינו און פארט אשרינו.

אל תהיה בטלן, רק חדש את עצמך בכל יום, וברח לך מכל מיני מחלוקות שבעולם יהיה איך שיהיה.

ידיך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקצא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר וישב ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי אחי היקר, האברך השותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

חמדת לבכי! באתי לבשר לך בשורה טובה, אחרי כליון עינים של שנה שלמה זכיתי בזכיות חנם שנגמרו היום הספרים היקרים: "שמירת הזמן", קונטרס "סדר הדרך הלאמוד", "אילן החיים". מה אמר לך, אי אפשר לשער בשכל אנושי ומכל שכן לרשמו על פני הכתב מה שעבר עלי ועל הספרים האלו עד היום הזה, אבדתי את פרנסתי בשביל זה... היתה שרפה בבית הדפוס... נתעוררה מחלקת עצומה עלי... וכו' וכו', וממש בגסי נסים ובדרך השגחה נצול הספר; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, וראוי לנו לשמח כל ימינו, ולרקד על נעם נחלתנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, שהוא אור האורות, המחיה ומחזק אותנו, ותהלה לאל התחלתי להדפיס עכשו את כל ספרי רבנו ז"ל ולהפיץ אורו הגנוז בכל קצוי תבל.

למען השם לטובתך הנצחית, חזק ואמץ להתחיל ללמד מחדש בספרי רבנו ז"ל, ולדבר עמו יתברך בכל יום כאשר ידבר איש עם רעהו, ואל תחלש דעתך כלל יהיה איך שיהיה. וגם ראה לדבר עם חבריך אנשי שלומנו בכל יום מרבנו ז"ל, שהוא עקר גדול אצלנו, כמו ששמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], שראה שכל אלו

אֲשֶׁר א' תתקצב בנחל שיא

אנשי שלומנו שדברו יחד בכל יום מרבנו ו"ל, הצליחו ברוחניות ובגשמיות.

גם אבשר לך בשורה לא טובה, פי ר' לוי יצחק (נרו זאיר) [ו"ל] נחלש מאד מאד, והובילו אותו בשבת זו לבית החולים; השם יתברך ישלח לו רפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל, ואנו צריכים אותו מאד מאד, פי כבר הודעת, שכל השארת רבנו ו"ל אצלו, ותהלה לאל זכיתי לחטף ממנו שיחות יקרות הרבה מאד, אשר ידפסו בקרוב, ויחיו את כל העולם. תעורר את אנשי שלומנו במחנה להתפלל בעדו, שישלח לו השם יתברך רפואה שלמה.

דידך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקצב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וישב ה'תשל"ו.

שלום וברכה לאהובי, ידידי היקר, האברך השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, וההכרח לי עכשו לקצר.

אהובי, ידידי היקר! אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת בזה, וראוי לנו להחיות את עצמנו בזה מאד מאד, והכל בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות, ולא להסתכל בענינים כאלו, אפלו על אנשי שלומנו, שאינם מחיים את עצמם בזה, פי צריך שתדע, שסוף כל סוף לא יהיה נשאר מאתנו שום דבר, רק מה שזכינו לחטף בזה העולם על-ידי רבנו ו"ל, ועין בספר "מקור השמחה", אות "יום המיתה", ענינים נפלאים, אשר יחיו אותך מאד. ונא ונא אהובי, אחי היקר, חטף ואכל תורה ותפלה

בְּכָל יוֹם, כִּי הָאֵי עֲלָמָא כְּבִי הִילּוּלָא דְמִיָּא" (ערוכין נד.), וּפְרוּשׁוֹ הוּא, כִּי רוּאִים בְּחֹר מִשְׁתַּוְּקַק כְּמָה שְׁנַיִם עַד שְׁיִתְאַרְס, וְיִהְיֶה גַעֲשֶׂה חֲתָן, וְאַחֲר־כֵּן מַחְפָּה עַל יוֹם הַחֲתָנָה, וְעוֹשִׂים כְּמָה וְכְמָה מִיְנֵי הַכְּנוּת גְּדוּלוֹת וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן בָּא יוֹם הַחֲתָנָה וּמְחַכִּים כְּבָר עַד הַלִּילָה שְׁתַּהַיֶּה הַחֲפָה, וְרוּאִים שְׁתַּכְּף-וּמְיָד כָּל הַחֲפָה, שְׁהִיא עֶקֶר הַחֲתָנָה, לִזְקַחַת עֶרְךָ שֶׁל עֲשָׂרָה מִיְנוּט"ו, וְנִגְמַרְת הַחֲפָה... יָמִים וְשָׁנִים עַד שְׁהִקִּימוּ חֲפָה, וְתַכְּף-וּמְיָד בְּגִמְר הַחֲפָה נִתְפָּרַקַת הַחֲפָה... כֵּן הֵם הַחַיִּים, עוֹשִׂים וְרוֹדְפִים וּמְתַיַּגְעִים וְטוֹרְחִים... וְלְכַסּוֹף נִגְמָרִים הַחַיִּים, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְהֵלֶת רַבָּה ז, ה): "וְהַחַיִּי יִתֵּן אֶל לְבוֹ" (קְהֵלֶת ז, ב) — אֵלּוּ הַצְּדִיקִים שְׁנוֹתָנִין מִיִּתְתֵּן כְּנֶגֶד לְכוּן עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְכָבִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאֵל תְּדַאֵג דְּאֵגַת חֲנָם, וּמְכַל שְׁפָן לְהַפְגֵּס בְּאִיזָה דִּין וּדְבָרִים עִם אֶחָד, בְּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֵלּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה זֹאת תְּפִלָּה, וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַסְפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטִי פְּרָטִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתַכְנִיס אֵת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לִידַע כִּי הַכֹּל לְכָל מְמַנּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְעַל-כֵּן אֵין עָלֶיךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מְשׁוּם דְּבָר.

יְדִידְךָ לְנִצְחָה...

א' תתקצג.

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְר מַקְצָן ב' דְּחִנְפָה ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל הַבְּחֹר הַרוּצָה לְהַתְּקַרֵּב אֶל דְּרָךְ הָאֱמֶת, וְלִשְׁתוֹת מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

ח) הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמָה לְאוּלָם חֲתָנָה.
ט) דְּקוּת.

אֲשֶׁר א' תתקצג בנחל שיג

הנה חֲבֵרֶךָ בָּא אֵלַי, וְסֵפֶר לִי מִצְבֶּךָ ... וּמֵאֵד אֲנִי מִצְטָעֵר
בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אֵךְ לִכְתֹּב לְךָ עַל פְּנֵי הַפֶּתַח מֵעֲנִינִים אֵלָיו יִקְצְרוּ הַמוֹן
יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂכָבֵר נִדְפָס מִזֶּה הַרְבֵּה בְּסֵפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחַל", חֶלֶק
א', וְיִדְפָס בְּקִרְוֹב בְּשָׂאֵר הַחֲלָקִים, אֵךְ פְּטוּר בְּלֹא כְלוּם אֵי אֶפְשָׁר,
וְעַל-כֵּן אֶמְרָתִי אֲרוּצָה שׁוֹרֹתִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רַבְנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן יט), שְׂאֶפְלוּ אוֹתָן
הָאֲנָשִׁים שְׁנֹלְכָדוּ בְּמִצְוֵה רָעָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְרִגִילִים בְּעֵבְרוֹת
(הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם), אִם יַעֲשׂוּ לְעֶצְמָם חֶק קְבוּעַ בְּכָל יוֹם וְיוֹם
לְלַמֵּד כֶּף וְכָף, אִז כַּח הַתּוֹרָה יוֹצִיאֵם מִהַחֲשֵׁךְ שְׁנֹלְכָדוּ בוּ, עֵינַי שָׁם;
וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁמָה שְׁהַזְכִּיר רַבְנוּ ז"ל כֶּף וְכָף, הַכּוֹנֵה
הִיא עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת לְהִיּוֹת רִגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וּבְאֵמַת
כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נט.): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי
שְׁעָמוּם (שְׁגֵעוֹן), הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זְמָה, עֵינַי שָׁם; וְאַתָּה רוֹאֵה
מִה נִגְרַם לְךָ עַל-יְדֵי שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ בְּטֵל... וְעַל-כֵּן מְדוּעַ לֹא תַעֲשֶׂה
לְעֶצְמְךָ סֹדֵר לֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וּלְבָלוֹת בְּזֶה אֵת
הַשְּׁעוֹת הַפְּנוּיּוֹת שְׁלֶךָ?! וּבִפְרָט שְׁמַרְב פָּגַם הַבְּרִית, מַחֲךָ מְבַלְבֵּל
מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂאִינְךָ יְכוּל לְצַמְצֵם מַחֲךָ אֶל שׁוּם דְּבָר, מְדוּעַ לֹא
תַעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ גַּם סֹדֵר בְּאֵמִירַת גְּמָרָא כְּסֹדֵר לְהַתְּחִיל מִבְּרֻכּוֹת וְכו',
עַד שְׁתַּסִּים אֵת כָּל הַש"ס, בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה שְׂאֵתָה כָּל-כֶּף מְעַקֵּם
וּמְבַלְבֵּל, תַּהֲיֶה רִגִיל רַק בְּאֵמִירָה בְּעֵלְמָא, לֹמֵר כְּמָה דְּפִים גְּמָרָא,
וְתַלְמֵד בְּלִי רַש"י וּבְלִי תוֹסְפוֹת; וּבְאֵמַת כְּשִׁתְּרִגִיל אֵת עֶצְמְךָ בְּדֶרֶךְ
וּבְאֶפֶן הַזֶּה, תַּרְגִּישׁ כָּל מִינֵי חֵיּוֹת וְנַעַם וְזִיו, כִּי הַמְּאֹר שְׁבָה יַחְזִיר
אוֹתְךָ לְמוֹטָב. וְיֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּזֶה, וְעֵינַי הֵיטֵב בְּקוֹנְטְרַס "סֹדֵר דֶּרֶךְ
הַלְמוּד", וְתִרְאֶה שֵׁם נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, עֵינַי שָׁם.

וְהִנֵּה בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פט, א) פְּרָשָׁה זוֹ (מִקְצֵ) אָמְרוּ עַל פְּסוּק
(איוב כח, ג): "קִץ שֵׁם לַחֲשֵׁךְ" — זְמַן נָתַן לְעוֹלָם כְּמָה שְׁנַיִם יַעֲשֶׂה
בְּאֵפְלָה וְכו', זְמַן נָתַן לְיוֹסֵף כְּמָה שְׁנַיִם יַעֲשֶׂה בְּאֵפְלָה בְּבֵית
הָאֲסוּרִים וְכו', עֵינַי שָׁם; הָרִי שֶׁהִכַּל בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק וּבְהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה,
כְּמָה זְמַן שְׂאֵתָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּחֻשֵׁךְ וּבְאֵפְלָה וְכו', וּמִתִּי תֵצֵא מִזֶּה

וכו'; על-פני חמדת לבבי, שים בטחונך רק בו יתברך, וברח לך מכל מיני חבורות של בני-אדם, ורוץ רק אליו יתברך בשיחה זו תפלה, ותספר לו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ודבר זה תחקק היטב היטב בדעתך, כי מה שמיעד לך שום ברירה שבעולם לא תוכל לקחת ממך... וכן מה שאינו שייך לך לא יבוא ממילא אליך... ועל-פני מה ולמה לבלבל את עצמך בבלבולי חנם, תכניס את עצמך לגמרי רק בהאמונה הקדושה, ואז תחיה חיים נעימים, חיים מתקים, ושום דבר לא יפיל אותך, כי תהיה דבוק בו יתברך.

ידיך לנצח...

א' תתקצד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ב' וחנוכה ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך עם המעוות להדפסה לנכון קבלתי, ושמחתי פעל כל הון, שתהלה לאל, אתם מתנעדים יחד ומדברים בכל יום מרבנו ז"ל, אשריכם ואשרינו שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחזק אותנו, רבי המקרב אותנו אליו יתברך. והנה אתמול בסעודה שלישית דברנו הרבה על פי התורה "ימי חנוכה", ותהלה לאל, היינו בשמחה רבה, ורקדנו הרבה, ברוך השם, אשר עד כה עזרנו, וכן במוצאי-שבת קדש דברנו הרבה בביתי על פסוק (יחזקאל לג, כד) "אחד הנה אברהם" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', בהשמטה בתחלת הספר), ועל פסוק (דניאל יב, ב): "ורבים מישני אדמת עפר קיצו" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קעא), ותהלה לאל, החיה את כל השומעים, ובפרט כמה בני הנעורים חדשים אשר עתה מתקרבים; ועל-פני חמדת לבבי, ראוי לכם גם-כן להתמיד בענין הקדוש והנורא הזה

להתועד בכל יום ויום, ולדבר מרבנו ז"ל, אֲשֶׁר הוא סגלה נפלאה והצלחה נצחית.

אודות ענייניך שאתה מתפחד כל־כך מהסחורה שהביא חותנך לביתך על מנת שתמכרנה, ומזה תהיה פרונסתך וכו'. תמדת לבכי! תן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמך, שהביאו סחורה לביתך, ויבדאי השם יתברך אשר עזר לך עד עכשו, ועשה עמך נסים ונפלאות, לא יעזב אותך להבא, וימציא לך אנשים סוחרים, ויקנו את הסחורה ממך, ועוד זאת שישאר לך רוח לשלם את כל חובותיך. וזכר דברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כט): עקר תקונו של המשא ומתן, שיכון בכל הלוך והלוך ובכל דבור ודבור שהוא הולך ומדבר בשעת המשא ומתן, שפונתו כדי שירויח, כדי שיתן צדקה, וזהו תקון הכללי של הממון וכו', עין שם; וראוי לנו לחזר ולומר: אשרינו ומה טוב ומה נעים להתחבר עם אנשי שלומנו התמימים דיקא, ולדבר בכל יום רק מעצותיו הקדושות בהתחדשות חדשה, ועל־ידי־זה ימשך עלינו אורו הגנוז של רבנו ז"ל; ועל כלם חוס ורחם על נפשך, ואל תכנס עם פתוייך בטוען ונטען, ומכל שכן שלבל תתערב במחלקת, חס ושלום, העוקרת את האדם משני העולמות. ולמען השם, לטובתך הנצחית, ברח לך רק אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך בתמימות ובפשטות גמורה, כֹּאֲשֶׁר ידבר איש עם רעהו בלשון שאתה רגיל בה, שזה נקרא "התבודדות", ותראה לחדש בכל יום איזה דבר בתורה. ושמעתי מר' לוי יצחק (גרו זאיר) [ז"ל], שמוהרנ"ת ז"ל קים אזהרת רבנו ז"ל, שהזהירו לחדש בכל יום ויום (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן רה), ואם היה יום שלא היה לו איזה חדוש, יצא לשדה והתבודד הרבה, און פון קליינעם פינגער האט ער ארויס גיוונגען עפעס א חדוש' (בזו הלשון שמעתי מפי קדשו), הינו שחדש על־כָּל־פְּנִים אינה חדוש. ובאמת, ידידי היקר, עקר החדושים צריך להיות בהתחדשות, לחדש עצמו, ולהתחיל בכל פעם מחדש,

(ו) ומהאצבע הקטנה הוא יגן אינה חדוש.

ובפֿרט עֶכְשָׁו בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים, צְרִיכִים לַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וְהוֹדָאָה בְּכָל־לַיּוֹת וּבְפֿרְטִיּוֹת וּבְפֿרְטִי פֿרְטִיּוֹת, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עִם מַה לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, עִם הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁי בְּנוּ.

יְדִידֶךָ לְנֹצַח הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

א' תתקצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִמֶּךָ ב' דְּחֻנְכַּה ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ לְאֹהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח.

מִכְתָּבֶךָ הָאָרְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וְאוֹדוֹת הַסְּפָרִים, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, מִחֵר אֲשַׁלַּח לְךָ שְׁלֹשִׁים "אַרְךָ אַפִּים", שְׁלֹשִׁים "שְׁמִירַת הַזְּמַן", וְסִפְרֵי "אָשֶׁר בַּנְּחַל" אֲזָלוּ אֶצְלִי לְגַמְרֵי, עוֹד לְפָנַי כַּמָּה חֲדָשִׁים, וְאֵין בְּנִמְצָא, וּמִסְתַּמָּא נִדְפִיסֶם עוֹד פַּעַם בְּזֶה הַשָּׁבוּעַ, עַל-כָּל-פָּנִים חֵלֶק א', כִּי חֵלֶק ב' הוּא בְּאִמְצַע הַדְּפוּס, וַיִּתֵּר הַסְּפָרִים "לְקוּיִטִּי-מוֹהַר" וְ"סִפְרֵי הַמַּדּוֹת" וְ"סִפְרֵי מַעֲשֵׂיּוֹת" וְכוּ' וְכוּ', אֲשַׁלַּח לְךָ תַּכְף-וּמִיד כְּשִׁיגִיעוּ לְיָדֶיךָ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ מִתְּנַגְדִּים עַל סְפָרִים קְדוּשִׁים אֵלוּ, וְמָה גַם שְׂאָנוּ מִשְׁתַּדְּלִים לְלַמֵּד בָּהֶם, וְהֵם מְחִיִּים אוֹתָנוּ מְאֹד.

וְאוֹדוֹת עֲנִינְךָ, תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְתַן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא שֶׁעֲשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא (עֵין לְקוּיִטִּי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לְמַדּוּ אוֹתָנוּ לְהִיּוֹת רְגִיל לּוֹמַר: כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד (בְּרִכּוֹת ס:), וּבְפֿרְטִיּוֹת דְּבַר שְׁכַבְרֵי נְאֻרַע עִמוּ, בּוֹדָאֵי צְרִיךְ לְקַבְּלוֹ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְאֵין לְחַשֵּׁב וְלְדַאֵג אֵילוּ מִחֻשְׁבוֹת אוֹ לְהַצְטַעַר וְכוּ' וְכוּ', רַק צְרִיךְ לִידַע וּלְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ, כִּי כָּף סָבְבוּ עִמוּ מִלְּמַעְלָה, וְעַל-כֵּן אֵין עָלָיו לְחַשֵּׁב הָאֵם הִנֵּה טוֹב יוֹתֵר

אם הייתי עושה כך... או האם הייתי הולך בדרך זה... או בהנהגה זו... כי מה שנאמר צריך לידע כי הכל ממנו יתברר, וצריך להרגיל את עצמו לתן רק תודה והודאה להשם יתברר על העבר, ועל-ידי-זה יפתח לבו לבקש על להבא; ועל-כן למה לך להיות בעצבות ממה שעבר... ואולי זוהי פונת מאמרם ז"ל (ירושלמי מענית פרק ב'): כל דבר שהוא לשעבר אומר בהודיה וכנ"ל, כל מה שנאמר עמו ועבר עליו כבר, צריך לקבלו באהבה, ולהודות ולהלל להשם יתברר, ולמצא הרחבות גם בתוך תקף הדחוקות והצרות, כמו שפרש רבנו ז"ל על פסוק: "בצר הרחבת לי" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה).

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ותכניס את עצמך בתוך האמונה הקדושה, ותבטל את עצמך רק אליו יתברר, ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברר, יהיה איה שיהיה, ואז דיקא ימשכו עליך כל מיני ישועות ובפרטיות ויוג הגון. אף למען השם, אל תהיה כל-כך בעצבות, ואל תמשיך את עצמך כל-כך אל הצער, ואף שלבך מתפוצץ מרב כאב וצער... צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להחיות את עצמו. ותהלה לאל, בספרי רבנו ז"ל יש עצות והנהגות והתחזקות לכל אחד בפרטי פרטיות, אשרי מי שיתמיד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו לנצח נצחים.

וצריך שתחקק בדעתך, כי השם יתברר אוהבך באמת, והוא קרוב אליך, ועל-כן למה לך לספר צרותיך ומרירותך לאחר... אשר גם הוא בשר ודם כמוך, והוא יכול לשבר אותך יותר... על-כן יותר טוב לספר רק אליו יתברר את כל לבך בפרטי פרטיות, ואשר כל דבור שמדברים עמו יתברר, הוא הצלחה נצחית, ובנדאי לא יעזב אותך השם יתברר, ויאיר עליך אורו יתברר, ותזכה לכל טוב סלה.

ידיך לנצח הדורש שלומך...

א' תתקצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר מקץ ד' חנכה ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרון המון יריעות, ובפרט שפכר נכנסת בעבי הקורה, ובנדאי לא יעזב אותך השם יתברך. וצריך שתדע, שכל יגיעה ויגיעה שזוכה האדם להתנגע בעסק קדוש ונורא השיך לרבנו ז"ל, אין לשער ולספר כלל, ובנדאי לא בחנם אורב עליך הסמ"ך-מ"ם כל-כך, כי כל הענין הוא עצם בגרונו... כי על-ידי-זה מתקרבות נפשות חדשות, ואתה גורם להחיות מתים ממש, נפשות כאלו אשר היו בעיניהן אבודות לגמרי, רחמנא לצלן, ועל ידך נתקרבו; ועל-פן חמדת לבבי, אל תפחד כלל, כי בנדאי תבוא לך ישועה כהרף עין ממש. ומה עשו הצדיקים הגדולים כמו הבעל-שם-טוב ותלמידיו הקדושים, שהכניסו את עצמם בעבודת פדיון שבויים, ולא היה בידם לפרטה אפלו פרוטה, כי חלקו את כל ממונם לצדקה? אלא גדל בטחונם בו יתברך ותפלתם שהתפללו במסירות נפש ממש, זה היה בעזרם, והשם יתברך עושה עמם אותות ומופתים ושדוד הטבע ממש, כי בא זה... ובא זה... והביאו ממון, ועל-ידי-זה היה להם לשלם את החובות שלהם.

חמדת לבבי! העקר מה שחשוב אצלו יתברך זהו אמת, בן שמעתי כמה פעמים מר' לוי יצחק, ששמע הרבה מר' אברהם בר' נחמן ז"ל, כשדבר מהתורה "צהר תעשה לתבה" (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיב); ועל-פן, חמדת לבבי, "השלף על השם יתברך יתברך והוא יכלכלך, לא יתן לעולם מוט לצדיק" (תהלים נה, כג). העקר לספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו, ולספר בפרטי פרטיות את כל העסק וכל ההשתלשלות... כמו שמדברים ומשיחים

אֲשֶׁר א' תתקצו בנחל שיט

עם חבר טוב... שאז מדברים עם פנימיות הלב, ומשיחים ומגלים את כל הצער בפרטי פרטיות... כמו-כן ממש צריכים לדבר ולשיח עמו יתברך ויותר ויותר, והעקר בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז תראה נסים ונפלאות, ובנדאי זכותו הגדולה של רבנו ז"ל תהיה בעזרה, כמו שדלגת כבר על הרים גבוהים, הינו על הרפתקאות רבות שכבר עברו בחייה, כמו-כן תזכה לדלג (איבער שפרינגען) גם על הצרה וההרפתקאה הזאת, ותצא מהחובות הגדולים. וזכור תזכר מאמר רבנו ז"ל השגור בפי אנשי שלומנו: "צו מיר האט נאך קיינער נישט דער לייגט", "פון וועמען איך נעם גיב איך".²

אהובי, אחי! צריכים התחזקות חדשה בכל יום ויום מחדש, ובפרטיות בעבודת השיחה והתפלה, שהוא עקר גדול בדעת רבנו ז"ל, והוא היסוד שכל בנן הקדשה תלוי בו, ורואים, שאלו מאנשי שלומנו העוסקים בכל יום בשיחה ותפלה, הם יושבים בקרן וית, ואינם מתבלבלים משום בריה שבעולם, רק שוקדים בתורה ובתפלה — אשריהם ואשרי חלקם! יהא חלקנו עמהם לנצח.

הדורש שלומך...

נא ונא לכתב לי תכף-ומיד כשתבוא לך ישועה, כי אני מאמין בו יתברך, ובטוח שבוודאי לא יעזב אותך, כי כל העסק שהכנסת את עצמך בו, הוא עסק של העלאת השכינה, לקרב נפשות ישראל אליו יתברך, ולהכניס בהם הרהורי תשובה.

א' תתקצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר מקץ נר ה' דחנכה, יומא דהילולא של ר' אברהם בר' נחמן ז"ל ה'תשל"ו.

שלום וברכה לאהובי, ידידי היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל

(ב' בשבילי עוד אף אחד לא הפסיד, ממי שאני נוטל אני לוקח).

נוכע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומהכרח לי לקצר מרב עיפותי, אף מאחר שרצית שאכתב לך רק שורותים למען בשרך בקבלת המעות להדפסה. ברוך השם, קבלתים בשלמות, ותשואות חן לך על זה, והיא זכות הרבים לדורות עולם.

אהובי, אחי! צריכים להחיות את עצמו עם מה שיכולים, ואפלו אין לך כלום ביום זה, רצוני לומר שלא זכית ללמד וכו' וכו', על-כל-פנים תחיה את עצמך, שתהלה לאל לבשת היום טלית ותפלין, ונתת כמה פרוטות לצדקה וכו' וכו', ומה גם שזכית להתפלל השלש תפלות: "שחרית, מנחה, מעריב", ומכל שכן שזכית גם לדבר עמו תברך מעט וכו' וכו', עם אלו הנקודות טובות צריכים להחיות עצמו, כך למד אותנו רבנו ז"ל ותלמידו מוהר"נת "ו"ל, ובודאי לא יעזב אותך השם תברך, ותזכה לישועה שלמה, רק השלך אליו תברך יהבך והוא יכלכלך, כי לא יתן מוט לצדיק, ובודאי אם תספר לו תברך את כל ענייך בפרטי פרטיות — יעזר לך בישועה שלמה; ועל כן עשה מה שתעשה, ותיחד לך עכשו כמה רגעים, ותספר לפניו תברך את כל לבך וכל הבלבולים ואת ההפסד שיש לך... ואפלו שהדבורים לא יעלו יפה, על-כל-פנים איך שהוא ראה לדבר עמו תברך עכשו דיקא, בקבלתך מכתב זה, ואז בודאי תושע, כי אם היו בני-אדם יודעים מעלת התפלה והשיחה לפניו תברך, היו עוסקים בזה תמיד בהתמדה רבה; כי הענין הנורא הזה של התבודדות, הוא ענין של יחוד, שעל-פי האריות"ל מעלתו גדולה יותר מהכל וכו' וכו'. והנה תכלית שלמות האדם, שיהיה למעלה ולמטה, ואז הוא נקרא עובד השם וצדיק גדול (עין לקוטר-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'; ובחלק ב', סימן סח); כי ויבא מאן דעיל ומאן דנפיק, וצדיק הוא מאן דאחיד בשמיא וארעא; כי באמת להיות תמיד למטה הוא "בהמה", ולהיות תמיד למעלה הוא "מלאך", ועקר שלמות האדם להיות למעלה ולמטה יחד, ולא

(ל) אשרי מי שנכנס יוצא, וצדיק הוא מי שאחוז בשמים ובארץ.

להתבלבל מפגעי העולם הזה. והיום פגשתי את אחד מאנשי
 שלומנו בחנות צעצועים, שקניתי שם לילדי כמה דברים בשבילם,
 שרצו כדרך ילדים וכו', ואמרתי לו שם דבר זה פנ"ל, ואיך בזה
 העולם צריכים להתחזק ולתן תודה והודאה להשם יתברך, שזכה
 את האדם עם ילדים, ואף שמבלבלים לקנות להם צעצועים, ההכרח
 לקים גם בחינה של 'ושוב', בחינה של 'ונפיק', ולמצא גם שם את
 השם יתברך, כי זהו עקר השלמות — לא להתבלבל משום דבר,
 ויכולים גם שם לדבר עמו יתברך, ולקשר עצמו עמו יתברך. והכלל
 — ששום דבר אסור שיפיל את האדם בעצבות ובמרה שחורה,
 וצריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להשאיר קים בדבקות
 הבורא יתברך, ואל זה זוכים על-ידי תקף הששון והשמחה להיות
 רגיל בשמחה וברקודים, ובפרטיות בתודה והודאה להשם יתברך,
 להודות ולהלל על הנסים ועל הנפלאות שעושה עמנו בכל יום
 ובכל שעה ובכל רגע.

ואף שאתה עכשו כל-כף שבור... עד שאין אתה רואה בפרוש
 הנסים שהשם יתברך עושה עמך, על-כל-פנים תאמין בזה, ומכל
 שפן כשרק מישיב את עצמו מה שנעשה בעולם, יש, רחמנא לצלן,
 בעלי מומין וסובלי חלאים, ורעבים ויחפים, רחמנא לצלן, רחמנא
 לצלן, ועל-כל-פנים לך עזר השם יתברך, שאין בך אחד מכל אלו,
 בזה לבד יכול להחיות את עצמו, להודות על הנסים האלו, ומכל
 שפן שאין אדם שלא ראה בימיו נסים ונפלאות ושידוד הטבע
 שעשה עמו השם יתברך, ומחמת שכל ענין חגכה הוא רק להודות
 ולהלל להשם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), משמע מזה,
 שכל עקר פונת היונים היה רק למרר את חיי האדם, ולעקם את
 לבבו בקשיות וספקות בו יתברך, בבחינת (תהלים סט, ג): "טבעתי
 בין מצולה"; ועל-כן בזה לבד מכניעים את קלפת 'יון מצולה',
 כשמרגילים את עצמם תמיד לתן תודה והודאה להשם יתברך.

חמדת לבבי! יש ניש להאריך, אף ההכרח לקצר, וראוי לנו
 לתן תודה והודאה להשם יתברך, שיש לנו רפי כזה, ואנחנו יודעים

מעצות נפלאות כָּאלוּ. וּלְמַעַן הַשֵּׁם לִהְיוֹת בְּיַחַד תָּמִיד עִם אָנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלִדְבַר עִמָּהֶם רַק מֵהִתְכַלֵּית הַנְּצָחִית. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אִם אוֹהֲבִים אֶת עֲצָמָן, הֵינּוּ אִישׁ אֶת רַעְהוּ, בְּזֶה אָנוּ נִכְלָלִים בְּאַחֲדוּת, הֵינּוּ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אָנוּ מְגַלִּים שֶׁהַפְּעֻלוֹת הַמְּשֻׁנוֹת שָׁרֶשֶׁן בְּאַחַד, וְעַל-כֵּן אֵין נִסְתָּר אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי בְּנֵי-אָדָם, אֲדַרְבָּה, יְכוּלִים לְקַבֵּל רְמִזִּים עַל-יְדֵי כָּל אֶחָד וְכוּ', אֲךָ אִם יֵשׁ מִחֻלְקָת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁהֵיא לְשׁוֹן "חֻלְקָ" וְ"אֶתְפָּלִיג" כְּתַרְגוּמוֹ שֶׁל "וַיִּקַּח קִרְח", עֵינֵי שָׁם, הֵינּוּ אֶפֶס גִּישׁוּיִדִּם, בְּזֶה הוּא מְפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים, וְאֵז נַעֲשִׂים בְּנֵי-אָדָם מְחִיצוֹת וּמוֹנְעִים מִלְּהִשִּׁיג אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

עַל-כֵּן הַעֲקָר רַק אַחֲדוּת, וְלֶאֱהֹב אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְלָדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְלִבְקֹשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה בְּתוֹךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

א' תתקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֵדֵר מַקְזָן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְאֲנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה וּמִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲךָ כָּבֵר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִטִּי-מוֹהֲרֵן, חֻלְקָ א', סִימָן רנ), שֶׁאַפְלוּ מְצֻרוֹת וְיִסּוּרִים שְׁבָאִים מֵהַכְרָחָה, כְּגוֹן יִסּוּרֵי הַחוּלָה, שֶׁבְּהִכְרַח לְהַרְגִּישָׁם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נָח לְקַבְּלָם, כְּשִׁיּוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַכָּל בְּהִשְׁגָּחָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן יִסּוּרִים שְׁחוּץ לַגּוּף, כְּגוֹן כְּבוֹד וְכוּ', וּבּוֹדֵאי נָח לְקַבְּלָם כְּשִׁמְכֻנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

(מ) לְהַפְרֵר, לְהַחֲלֵק.

ובאמת למה לך להחליש דעתך בשביל ... מה לך ולקום, ברח לך יותר טוב אליו יתברך, ויתדבר רק עמו יתברך, ותספר לפניו את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפירטי פרטיות, באשר ידבר איש עם רעהו, ויותר מזה אל תתבלבל כלל; כי באמת צריכים לזכות לבוא לידי בטול כזה, עד שלא תראה ולא תרגיש שום בריה שבעולם רק אותו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: נב, נה); כי בני-אדם הם מחיצות והסתרות... המכסים ומסתירים אותו יתברך, לא מבטיח כשאדם מדבר מינות ואפיקורסות, חס ושלום, חס ושלום, אז בודאי מכסה ומסתיר אותו יתברך, אלא אפלו מי שאינו מדבר וכו', הוא בעצם מכסה והסתרה... אם לא כשאדם זוכה לבטל את ישותו לגמרי, אז רואה מכל דבר רק את עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואותו כבר לא יכולים לבלבל וכו'.

על-כן חמדת לבבי! פלך מדרך זו, שכוח תשפח את כל העבר, ותעשה התחלה חדשה על-כל-פנים מעכשו לא להתבלבל מאחרים, מה לך ולקום?! הלא לא לעולם יחיו וכו', וכן גם אתה לא תחיה לעולם וכו', ועל-כן טוב יותר כבר עכשו להיות רגיל לברח אליו יתברך, ולא להסתפל על שום בריה. ובאמת מהו החלוק בין צדיק ובין רשע, ולמה נקרא הסתלקות של צדיק — יום הילולא, ומיתה של רשע — יום פרדה, שהיא המיתה? כי באמת הצדיק כל ימיו משתוקק רק אליו יתברך, ומי יתן שיזכה להכלל בו יתברך, ויזכה כבר להתחבר עמו יתברך, ואז ביום הסתלקותו זוכה, שנפרד הגוף מהנשמה, ובורח תכף-ומיד אליו יתברך, ונעשה יחוד ביניהם, שהוא כמו יום הילולא — חתנה, שנתחבר בשלמות עמו יתברך, ואין כבר מי שיפריד ביניהם, אבל הרשע כל ימיו מחברים אצלו הגוף והנשמה, ולא עוד אלא שהגביר את הגוף על הנשמה, ועל-כן כשבא יום מיתתו, אז קשה לו מאד מאד, כי הוא כמו גט שנתפרדים אלו שהיו מיחדים עד עכשו.

ובאמת, אחי היקר, כשרק מרגיל את עצמו לילך בדרךי רבנו ו"ל, לדבר עמו יתברך בכל יום ויום, ולספר לפניו את כל לבו וכל

מה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפֶרְטִי פֶרְטִיּוֹת, וְכֵן לֵהִיּוֹת רְגִיל לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְלֵאָהֵב אֶת כָּל בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אִף אֵלּוּ הַמְצַעְרִים אוֹתוֹ, וְכֵן לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לֵהִיּוֹת בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: "מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ" וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', אִזּוּ דִּיקָא חַיִּים חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פֶּעַם, חַיִּים מִיִּשְׁבִּים, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ כָּל-כָּף אֶל הַצַּעַר בְּכָל פֶּעַם, הֵיטֵב נְעִימוֹת יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ?! הֵיטֵב נְעִימוֹת יוֹתֵר מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה?! וְכִשְׂיֵשׁ לָךְ זֹאת, אֵינְךָ צָרִיךְ כְּבָר שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂזוּכֵינוּ לְהַתְנַדֵּעַ מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֹה, רַבֵּי הַמַּחִיָּה וּמַחֲזִק אוֹתָנוּ כָּל-כָּף, רַבֵּי הַמְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֵיךְ לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, רַבֵּי הַמְגַלֵּה לָנוּ שְׂצָרִיכִים לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְאֶפְלוּ רָשָׁע גָּמוּר (עַיֵן לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפכ); וּבְאֲמַת זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת וְלֵאָהֵב גַּם אֶת הַמְצַעְרִים אוֹתוֹ וְכוּ'. וְדָבָר זֶה רְאִיתִי בְּחוּשׁ אֶצֶל ר' לױ יִצְחָק (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל], וְאָמַר לִי, שְׂזֹהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְסֵפֶר לִי בִּהְיוֹתִי אֶצֶלוֹ בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שָׁנָה זוֹ, שְׂיֵשׁ בְּבֵית-הַמְדָרָשׁ אִישׁ אֶחָד, שְׁבָכָל פֶּעַם שָׂר' לױ יִצְחָק (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל] עוֹבֵר, הָאִישׁ הַהוּא רוֹקֵק עַל הָאֶרֶץ, וְאִף-עַל-פִּי כֵן ר' לױ יִצְחָק (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל] דֵּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וּבְכָל פֶּעַם שְׂיָכוֹל שׁוֹלַח עַל-יָדַי מִיִּשְׁהוּ אֶל הָאִישׁ הַהוּא מִמוֹן בְּהַחְבָּא, שְׂלֹא יָדַע מִמִּי הַמַּעוֹת וְדו"ק; וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לֵהִיּוֹת כָּל-כָּף שְׂבוּר, שְׂשֻׁלְמוֹ לָךְ רָצָה תַּחַת טוֹבָה... רָאֵה וְגַם רָאֵה מֵה נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ סַבָּב, שְׂעֵינְתִי אֶתְמוֹל בְּלֵיל-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ בְּתוֹלְדוֹת הַקְדוּשׁ פְּרֻשֵׁת וַיִּשָּׁב, וּמִבִּיא שֵׁם, שְׂכָל עֵינָיו שֶׁל יוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים עֶשֶׂר שָׁנִים, הָיָה אוֹתוֹ הָעֵנָן שֶׁל רַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי בִּהְיוֹתוֹ בְּמַעְרָה, הֵינּוּ שְׂהַצֵּרֵךְ לְהַתְבוּרֵד שֵׁם וְלִקְנוֹת שְׁלֵמוֹתוֹ. וְהִנֵּה מְצִינוּ בְּרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי שְׂיֵשׁב י"ב שָׁנִים בְּמַעְרָה, וְכִשְׂיֵצֵא — בְּכָל מְקוֹם שְׂנָתָן עֵינָיו — מִיָּד נִשְׂרַף, וְהַצֵּרֵךְ לְחֹזֵר שָׁנָה וְלִקְנוֹת שְׁלֵמוֹת, וְאַחֵר שְׂחֹזֵר קָנָה שְׁלֵמוֹתוֹ, וְכִשְׂיֵצֵא הָיָה דֵּן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת (כְּאֲשֶׁר הֵאָרְכְנוּ מִזֶּה בְּמְקוֹם אַחֵר). כְּמוֹ-כֵן הָיָה אֶצֶל יוֹסֵף, כִּי הַתְּבוּדָה עֶשֶׂר שָׁנִים, וְעַדִּין אֶחָז בְּמַדַּת הַדִּין, הֵינּוּ שְׂהִיָּתָה בְּדַעְתּוֹ כְּנֻגָה זוֹ, אִם עֲשִׂיתִי

אָשֶׁר א' תתקצח בַּנְחַל שְׂכָה

לְאַחַד טוֹבָה, מִדַּת הַדִּין וְהַיֶּשֶׁר שֶׁיַּעֲשֶׂה גַם עִמִּי טוֹבָה, אֲנִי עֹשִׂיתִי טוֹבָה לְשֵׁר הַמַּשְׁקִים, וּפְתַרְתִּי לוֹ אֶת חֲלוּמוֹ לְטוֹב, שֶׁיַּחֲזוֹר וַיִּתְעַלֶּה לְהִיּוֹת עַל פָּנָיו, וְעַל-כֵּן רָאוּי לוֹ שְׁגֹם הוּא יִשְׁלַם לִי טוֹבָה תַּחַת טוֹבָה, וְהָרְאוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם שְׁעָדִין רְחוֹק הוּא מִהַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל-כֵּן הִתְכַּרַח שֶׁיֵּשֶׁב עוֹד שְׁתֵּי שָׁנִים בְּבֵית הַסֵּהָר, כִּי עָקַר הַשְּׁלֵמוֹת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אַף עִם מִי שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ רְעוּת וְכוּ', עֵינַי שָׁם וְדוּ"ק, כִּי הוּא סוֹד נִפְלָא מְאֹד, וּבְזֶה תְלוּיָהּ כָּל דְּעַתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל מַרְבָּנוּ וְ"ל, כִּי זֶהוּ מֵעַקֵּר הָאֱמוּנָה לְהִיּוֹת בְּטֹל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְתַּנְהֵג בְּדַרְכּוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵהוּ הוּא יִתְבָּרַךְ טוֹב וּמִיֵּטִיב לְרַעִים וְלְטוֹבִים, כְּמוֹ-כֵן אֲנִי צָרִיכִים לְהִרְגִיל אֶת עַצְמָנוּ לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ שְׂזָכִינוּ לְהִתְדַע מַרְבָּנוּ וְ"ל וּמִסְפָּרֵי הַקְּדוּשִׁים וּמֵאֲנָשָׁיו הַיִּקְרִים. חֲזַק וְחֲזַק, וְאַל תִּמְשִׁיךְ עַצְמְךָ אֶל הַצַּעַר, אַתָּה בָּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְאַל תִּבְלָבֵל אֶת עַצְמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ כָּלֵל, וְאִם בָּא מִיִּשְׁהוּ לְבִיתְךָ לְדַבֵּר מַרְבָּנוּ וְ"ל, תִּקְרְבוּ בְּכָל מִיַּיִ הַתְּקַרְבוֹת, וּתְדַבְּרוּ יַחַד מַרְבָּנוּ וְ"ל וּמַעֲצוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה בְּלִי שׁוֹם חֲשֻׁבּוֹנוֹת פְּרָטִיִּים וּבְלִי שׁוֹם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׁקָר, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק כְּמוֹ שֶׁהִתְנַהֲגוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיִּקְרִים בְּדוֹרוֹת הַקְּדוּמִים, שֶׁאַחַד הֵלֵךְ אֶל הַשָּׁנִי וְדַבְּרוּ יַחַד מַרְבָּנוּ וְ"ל וּמַעֲצוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וְעַל-כֵּן הַצְּלִיחוּ כָּל-כָּף.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

הִנֵּה כָּבֵר יִדְעָתָ שֶׁהַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" יֵצֵא לְאוֹר, וְתִהְיֶה לְאֵל, מִתְפַּשֵּׁט בְּכָל תְּפִוצוֹת יִשְׂרָאֵל, עִכְשָׁו אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים בְּאֲמֻצַּע הַדְּפוּס עִם סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" וְעִם סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", חֵלֶק ב' (מִהַדְרָה יִשְׁנָה), וּמְלַבֵּד מֵהוּ שְׁאֲנֵי רוּצָה לְהַדְפִּיס אֶת סֵפְרֵי מַרְבָּנוּ וְ"ל מִחֲדָשׁ, כִּי אֵינָם בְּנִמְצָא עִכְשָׁו פֹּה בְּמִדְיַנְתָּנוּ, עַל-כֵּן רְאוּהוּ לְעוֹרֵר אֶת הַחֲבָרִים עַל מִצְוֹת הַהַדְפָּסָה.

א' תתקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ הַתְּשֻׁלָּו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, גֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְקַץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּלְהַשִּׁיב
לְךָ עַל הַכֹּל אֵינְךָ הַפְּנָאִי עֲכָשׁוּ, וּמִי יִתֵּן שְׁנוּזָה לְהַתְּוַעַד יַחַד, וְאִז
נִדְבַר פָּנִים אֶל פָּנִים.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה וּמִשׁוֹם דְּבַר שְׁבָעוּלָם
יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, רַק "הַחֲזוֹק בְּמוֹסֵר וְאֵל תִּרְף" (מְשָׁלֵי ה', יג), רְאֵה
לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ, כִּי הֵהֱתַחֲזְקוֹת
וְהֵהֱתַעוּרָרוֹת שֶׁתִּמְצָא שָׁם, לֹא תִמְצָא בְּשׁוֹם מְקוֹם...

וְאוֹדוֹת מְקָנָה, כְּבָר יְדוּעָה לָנוּ הַבְּטַחַת מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל: "מִי
שְׂיִהְיֶה חֲזוֹק לִילָךְ בְּכֹל יוֹם לְמִקְנָה, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ תִקְנָה לְחַתֵּן
הַכֹּל". וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ רְגִילִים מְאֹד בְּמִקְנָה, וְר' מִיכָלִי נִכְד מוֹהֲרַנְתָּ
ו"ל, הִנֵּה רְגִיל לֹמֵר: "דָּאֵס קְאִפְעֵל קְלַעֲבֵט זִיךְ נִישֵׁט צוֹ צוֹם קְאִפ
בִּי מִיר אֵן מְקָנָה". וּמִסְפָּרִים נִפְלְאוֹת מַעֲצָם הַמְּסִירוֹת נִפְשׁ שְׂהִיָּתָה
לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ לִילָךְ בְּכֹל יוֹם לְמִקְנָה, וּבִפְרָט אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּאוֹמֵן
מְסִרוֹ נִפְשָׁם מְאֹד עַל טְבִילַת מְקָנָה בְּכֹל יוֹם. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' ל״ו יִצְחָק
(גֵּרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], שְׂאֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הִיָּתָה קְפִידָה לֹא לִילָךְ אֶל
צִיּוֹן רַבְּנוֹ ו"ל בְּלֵי מְקָנָה. וְכֵן מִסְפָּרִים נִפְלְאוֹת עַל ר' אֲבָרְהָם
שְׁטַעֲרִינְהָרֵץ ו"ל (נִכְד מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל), שְׂאִי שְׂהִיָּה זְקֵן מְפֻלָּג,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִנֵּה נִזְהָר מְאֹד מְאֹד בְּטְבִילַת מְקָנָה בְּכֹל יוֹם וְיוֹם,
וְכֵן ר' גְּעִצִי ו"ל הִנֵּה בְּעַל יְסוּרִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִלָּךְ בְּכֹל יוֹם
לְמִקְנָה, וּפְעַם שְׁלֵם לַבְּלָן שְׁלֹשָׁה רַבֵּל שְׂיִנִּיחוּ לוֹ לִילָךְ לְמִקְנָה, וְזֶה
הִנֵּה כָּל רְכוּשׁוֹ.

וְעַקֵּר הַכֹּל — תִּרְאֶה לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַנְתָּ, חֶלֶק

(ג) הַכֹּפֶה לֹא נִדְבַקֵּת לִי עַל הָרֵאשׁ בְּלֵי מְקָנָה.

אָשֶׁר ב' בְּנַחַל שְׂכֹז

א', סימן נו, ותאמר עליה התפלה מלקוטי-תפלות, ושם מדבר ממקוה של שער נוי"ן, שהוא המשכת הדעת העליונה בזה העולם, ולחבר וליחד שני הפכים יחד, שזהו דעת מש"ה, שהוא מחלקת שמיאי ה'לל, שזה נקרא מחלקת לישם שמים, שהוא ש'לים, שדעת זו דיקא נקראת "שלמות", וכן דעת זו דיקא מביאה "שלום", כי יודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל ממנו יתברך בהשגחה פרטי פרטית.

ההכרח לקצר ולרוץ למקוה מרב תשוקה שנתעוררה בי עכשו.
ידידך לנצח...

ב' אֲלֵפִים.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר ויגש ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ לְהַאֲבִיחַ ... גֵּרוֹ יְאִיר, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שֶׁהוּא מִים
הַמְטַהְרִים וְכו'.

חֲמֵדַת לְבָבִי! מִכְתָּבְךָ הִקָּר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי הַיּוֹם, וְגָדַל שִׂמְחָתִי
שְׂאֵתָה זוֹכָה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אִין לְשַׁעַר
וְלִסְפָּר כָּלֵל; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִיךְ שְׁזָכִיתָ לָּזֶה. וְאוֹדוֹת כָּל הָעֶסֶק
שְׁנִכְנִסְתָּ, תֵּאֱמִין לִי שְׂאִינִי יוֹדֵעַ מַה לִּיעֵץ אוֹתָךְ, כִּי הוּא עֲנִין מְסַבֵּף
מְאֹד... וּבְכָל עֲנִין שֵׁישׁ חֲשַׁשׁ בְּנִגְיַעַת מְמוֹן חֲבֵרוֹ, צְרִיכִים לְהִזְהַר
מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁכָל הָעֲנִין שֶׁיֵּךְ לְחֲבֵרוֹ, וְהוּא מְקַפִּיד עַל זֶה,
לֹא כְּדַאי לְהִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, אֲפִלוּ שֵׁישׁ לָךְ סְבֻרוֹת נְכוֹנוֹת,
וְכוֹנְתָךְ לְשָׁמַיִם, אִךְ אִם שְׁעָצָם הַדְּבָר שֶׁיֵּךְ לְחֲבֵרוֹ, וְהוּא מְקַפִּיד עַל
שְׁלוֹ, אֲסוּר לְדַעֲתִי לְקַחַת עֲנִין שְׁלוֹ, וְאִף שְׁתַּלּוּיָהּ בְּזֶה הַצֵּלַת
נַפְשׁוֹת... וְאִף-עַל-פִּיִּכּוֹן הַהֲכָרַח לְעִין בְּדָבָר זֶה בְּהִלְכָה, וְלִשְׂאֵל
שְׂאֵלָה אֲצֵל רַב מְבָהֵק. אֲבָל כָּכֵר יוֹדֵעַ שְׂאָדָם אוֹסֵר בְּשְׁלוֹ הֵן
בְּמַלְכוּתָא דְשְׂמִיא וְהֵן בְּמַלְכוּתָא דְאַרְעָא; וְעַל-כֵּן אֲשָׂאֵל אוֹתָךְ, לְמַה

לך להכניס את עצמך בענין סבוך כזה, שיגרם לך כזו מחלקת ועגמת נפש, האם לא מספיק לך המרירות והצרות, שיש לך עד עכשו, עוד עליך לקפץ בצרות של אחרים? וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מגלה לא:): סתירת זקנים — בגן, ובגן נערים הוא סתירה. האם בשביל שפמה בני הנעורים מפתים אותך... ואף שיכול להיות שפוננתם לשמים, אף כבר הזהירנו רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל הרבה מאד מאד על תקון העצה. ורבנו ז"ל אמר בפרוש, שצריכים להתפלל בכונה גדולה בכל יום: "ותקנני בעצה טובה", האם לא טוב לך יותר לעסק בדבר השיך לך, מדבר השיך לתכרך? כי הלא כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא לח:): אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבין של חברו. והתם הקדוש היה רגיל לומר: "דאס איז מייניס און דאס איז יענעמ'ס".^ס ולעולם לא התבלבל מאחרים כלל, והחיה את עצמו מאד מאד מעבודתו, והיה רגיל לומר: וואס פאר איין זיס שיכעל איז דאס וואס פאר איין צוקערדיק שיכעל איז דאס?^ט והיה רק בשמחה עצומה; ועל-כן צריך שתדע, כי יכול להיות שעדין לא התחיל, ועל-כן בנקל לך לחזור מפל העסק בלי שום הפסד כלל, ואפלו אם כבר התחיל, ויהיה לך איזה הפסד, גם-כן פדאי לך להפסיד המעט, כדי למנע עגמת נפש יותר.

אהובי, אחי! יכולים לחיות כזה העולם חיים נעימים, חיים מאשרים, אם רק בורחים אליו יתברך ומתחבאים בצלו יתברך, ומרגילים את עצמו לדבר עמו יתברך תמיד, כי הלא ימי חיינו הקבל, ועוד מעט יהיה ההכרח לחזור אליו יתברך, ועל-כן למה להניח ירושה — צרות לבניו ולבני ביתו, יותר טוב להניח ירושה ענין השיך לו, ורואים בני-אדם מכניסים הונם בהבלי הבלים, יותר טוב להכניס ההון שזפהו השם יתברך בענין נצחי, אשר יגלה ויפרסם את אמתת מציאותו יתברך ואת הצדיק האמת. והנה את כל המכתב אני כותב לך רק ברמז, שתבין מזה רמזים לעצמך, ואי אפשר לי

(ס) זה שלי וזה שלו.

(ע) איזו נעל 'מתקה' זו, איזו נעל 'ספרית' זו.

לכתב בפרוש, כי אני יודע שסוף כל סוף ידפס המכתב...

חַמְדַּת לְבָבִי! בְּלֶךְ מַצְרוֹת, וְאִף שֶׁלִּבִּישׁוּ אֶת עֲצָמָם וַיֹּאמְרוּ שְׁעִנְיָן זֶה מֵהַבְּעַל־דָּבָר, צְרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁכַל הַעֲנִיָן שֶׁיֵּךְ לַחֲבֵרָךְ וְלֹא לָךְ, כִּי הוּא חֶפֶץ שֶׁל חֲבֵרָךְ, וְעַל־כֵּן הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה, וְאִם יִהְיֶה בְּרָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל שֶׁיִּגְמַר בְּכִי טוֹב, יִהְיֶה נִגְמַר עַל יָדָם. לְמַעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, וַתְּצִיעַ לְפָנָיו אֶת כָּל מַה שֶּׁכְּתַבְתִּי לָךְ וְעוֹרְרַתִי אוֹתְךָ, וְהַמְחַשְׁבָּה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁתִּכְנַס בָּךְ אַחַר הַהִתְבּוֹדְדוֹת — אוֹתָהּ תִּקְנִים.

וַתֵּאֱמִין לִי, חַמְדַּת לְבָבִי, כִּי תִהְיֶה לִי אֲסִיר תּוֹדָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ עַל כָּל הַטּוֹבָה שֶׁעָשִׂיתִי לָךְ, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת צְרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי עֲסָקִי הַכֵּל מִמִּילָא וְוַעַט זִיף אוֹיִם פִּירְעַן דּוֹרְךָ כָּלֵל, אִזּוּ נִישְׁט דּוֹרְךָ דַּעַם וְוַעַט זִיין דּוֹרְךָ דַּעַם^פ, אֲבָל עֲסָקְךָ הַפְּרָטִי אוֹיִב עָס וְוַעַט זִיף נִישְׁט אוֹיִם פִּירְעַן דִּיר וְוַעַט דָּאָס זִיף אֹן גֵּאנְצֶען נִישְׁט אוֹיִם פִּירְעַן^צ וְדו"ק; וְעַל־כֵּן זָכֹר כִּי עָלֶיךָ נִפְלְאָה חוֹבַת הַיּוֹם, אַל תִּתְּבַלְּבַל מֵאַחֲרִים כָּלֵל, סוּף כָּל סוּף תִּזְכָּה לְהַנְצִל מִפְּגַעֵי הַחוֹבוֹת וְהַדְּאָגוֹת, רַק בִּקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁלֵבֵל תִּגַּע בְּמִמּוֹן וּבְחֶפֶץ שֶׁל אַחֲרִים. זָכֹר, זָכֹר כִּי יְמִינוּ הֵבֵל זָכֹר זָכֹר כִּי עוֹד מַעַט תִּהְיֶה מֵת וְגוֹסֵס, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לַעֲזוֹר לָךְ, וְעַל־כֵּן לְמָה לָךְ לְהַכְּנִס בְּמַחְלַקַת וַחֲשׂוּשׁ שֶׁל גְּנֻבָה וְגִזְלוּת? ! רְאֵה לְבָכוֹת לְפָנָיו בְּרָגַע זֶה עַל הַגְּנֻבוֹת וְהַגְּזוּלוֹת וְעַל הַחוֹבוֹת הַיִּשְׁנָיִם שֶׁיֵּשׁ תַּחַת יָדְךָ, בְּכֹה וְשִׁפְךָ אֶת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ שְׁלֵבֵל תְּמוֹת בַּעַל חוֹב, וְלֵבֵל תִּהְיֶינָה בְּיָדֶיךָ גְּנֻבוֹת וְגִזְלוֹת, לֵבֵל תִּצְטַרֵּךְ לְחִזּוֹר וּלְהַתְּגַלְּגַל בְּזֶה הָעוֹלָם. בְּרַח לָךְ מִלְּשׁוֹן־הָרַע וּמִרְכִּילוֹת וּמִדְּבוּרִים אֲסוּרִים וּבִפְרָטִיּוֹת מִמַּחְלַקַת, הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. זָכֹר כִּמְה דוֹרוֹת עָבְרוּ וְנִמְחוּ מִן הָעוֹלָם, וְכַמְעַט שְׁלֹא נִשְׁאָר זָכֹר מֵהֶם. מָה עוֹשׂוֹת עֲכָשׁוּ כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בַּעֲלָמָא דְאֵתִי? ! אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת שְׁלֹא הִטְעוּ אֶת עֲצָמָן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְחִטְפוּ בְּכָל יוֹם דְּפִים גְּמָרָא וּפְרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת וְכו' וְכו' וּמִצּוֹת וּמַעֲשִׂים

(פ) יִצְאוּ אֶל הַפַּעַל עַל־יְדֵי הַכֵּלֵל, אִם לֹא עַל־יְדֵיָהּ אִזּוּ עַל־יְדֵיָהּ.

(צ) אִם לֹא עַל יָדְךָ, אִזּוּ לֹא עַל־יְדֵי אִף אַחַד.

של אשר ב' א בנחל

טובים וכו' וכו', ובפרטי פרטיות שיחה בינן לבין קונן, הן פבר עכשו מתענגות בערכות נעם זיו שכינת עזו יתברך. ואותן הנשמות שתמיד דברו לשון-הרע ורכילות וליצנות, והיו מתרחרי ריב, מה נעשה עמהן עכשו שם?! והנה פבר ידוע אצלנו כלל גדול מרבנו ז"ל, שהעקר הוא מעכשו ואין לנו עבר כלל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), ודבר זה יהיה כל למודו של משיח צדקנו, שהשם יתברך יאמר לו, אחר שעבר עליו מה שעבר (תהלים ב'): "אני היום ילדתיך" וכו', עין שם; על-פן תבקש ממנו יתברך, שיוציא אותך מהעסק ביש שנכנסת אליו, ומהיום הוי זהיר לא להכניס את עצמך בעסקים של אחרים, והענין שלך לעולם לא יאבד, ובפרטיות שמן השמים מספיקים עמך, ועל-פן אין עליך לשאל שום שאלות, ולא לענות למחרפיך ולמבזיך שום דבר, כי השם יתברך וועט דיר בודאי אויס פירען.

דידך המיעץ אותך לטובתך הנצחית...

ובזה תדע שאני צודק, אם תקבל בשבוע זה שפע, זה סימן שהמכתב הוא רמו מן השמים אליך, והכל רק לטובתך.

ב' א.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר ויגש ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארך לנכון קבלתי. והנה לנחמך הוא אף למותר לדעתי, כי ספרי רבנו ז"ל בידך, ובפרטיות ספרי לקוטי-הלכות ממוהרנ"ת ז"ל, אשר אין שום מגשם ופחות ונבזה וירוד וכו' וכו'.

(ק) השם יתברך בודאי יוציא ענגך אל הפעל.

אֲשֶׁר ב' ב בַּנְחַל שְׁלֹא

שְׁלֹא יִמָּצָא אֶת עֲצָמוֹ שָׁם, וְעַל-כֵּן אִם תִּתְחִיל לִקְבֹּעַ לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת הַקְּדוּשִׁים, אֲזוּ כָּבֹר לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוּם דְּבוּרִים שְׁבָעוּלָם, וּכְבֹר תִּהְיֶינָה לְךָ עֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת עַל כָּל דְּבָר וְעֲנִין וּמֵאֲרַע וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַדְּבוּרִים שֶׁתִּמָּצָא שָׁם לֹא תִמָּצְאֵם בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם בְּיָדוּעַ לְהִשְׁקָד עַל דְּלִתוֹתָיו, וְעַל-כֵּן תִּתְחִיל לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמְךָ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת לְהִיּוֹת קְבוּעַ בָּהֶם מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, וּבִפְרָט שְׁבַמּוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ הַזֶּה יִהְיֶה יוֹם הִילוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, רְאוּי לְךָ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בָּהֶם, וְהֶעֱקַר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּדַרְכּוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁהוּא קִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לִילֵךְ עִם הַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה" (לִקוּטֵי-מוֹהֲרַן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְהִיָּתָה דַרְכּוֹ לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוֹת יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה וְכֵן אֶת עֲצָמוֹ. וְהִיָּסוּד וְעֵקֶר הַכָּל בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת תְּלוּי רַק בְּדְבָר זֶה — לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד וְכֵן עַל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל הִזְהָר רְגִיל לִזְמַר תְּמִיד: "נֶאֱהָר אֲזַמְרָה, נֶאֱהָר אֲזַמְרָה", הִיָּנוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ עִם תּוֹרָה זוּ; וְעַל-כֵּן חֲמִדַּת לְבָבִי, אֵף שֶׁאֲתָה שְׁבוּר וּמִשְׁבֵּר מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְגַם כָּבֹר עָבַר עָלֶיךָ מַה שֶׁעָבַר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן... אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם, וְלִשְׁכַּח אֶת הָעֵבֶר עָלָיו עַד עַכְשָׁיו, וְתִמְיֵד תִּהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּקִטָּן שְׁנוּלָה, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְשִׁיר וּלְרַנֵּן נְגוּנִים שֶׁל שְׁמַחָה.

יְדִידֶךָ...

ב' ב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְכֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיִּגַּשׁ הִ'תַּשְׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

דִּיין בְּרִיף מִיִּטְן סְכוּם הַגּוּן לְהַדְפָּסָה הָאֵב אֵיךְ בְּרוּף הַשֵּׁם

דעה־לִטְוֹן, אֲשֶׁרִיף וְאֲשֶׁרִי חֶלְקָה, וְוּאָס דוּ וְעַמְסֵט אָן אַ טַיִל אֵין דִּי
 הַיִּלְיָגַע מַצְוָה פּוֹן הַדְּפֶסָה, וּבִפְרֵט אַזױנע נַיִע סְפָרִים וְוּאָס זַיִנען
 צוּגִיפֶאָסֵט צוּם הַיִּנְטִיגֶן דוּר צוּ דִי פֶּרֶאָבֶלעֶמֶען פּוֹן דִּי בַּחוּרִים
 וְכוּ' וְכוּ', און בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֵט אונז גִּיהָלְפֶן נֶאֱדָה
 גְרוּיֶסע נְסִים דָּאָס דָּער סֶפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" אִיז אָפּ גִּידְרוּקֵט
 גִּיוואָרען עָס אִיז גִּיווען אַ שְׂרָפָה אֵין "דְרוּק" ווען מָען הָאֵט
 גִּיהָלְטֵן אֵינְמִיטִין דְרוּקען דָּעם סֶפֶר און רַב דְרוּק אִיז פֶּאָר בְּרַענֵט
 גִּיוואָרן און בְּדֶרֶךְ גַּס נִפְלָא אִיז דָּעם סֶפֶר גֶּאָרְנִישֵׁט גִּישְׁעָהֵן.
 טַיִיעֶרער בְּרוּדער עָס אִיז פּוֹן מֵיין זַיִט אֵיין גְרוּיֶסע עוֹלָה וְוּאָס
 אִיךָ הָאָב דִּיר דִּי גֶאָנְצֶע צַיִט נִישֵׁט גַעשְׂרִיבֶען נֶאָר וְוּאָס זָאל אִיךָ
 טָאן דָּאָס לֵיידער אִיז דָּא אַזױ פּוּהַל צַעבֶּרֶאכְענע נְפִשׁוֹת און
 קֵינער ווִיל זִיךְ נִישֵׁט מִיט זַי פֶּאָרען... און הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֵט
 גַעפֶּירֵט סְבוֹת לְטוֹבָה זַי זַינען מְקַרְב גִּיוואָרען צוּם הַיִּלְיָגַען
 רַבִּי'ן און עָס אִיז זַייער נױטִיג צוּ רַעֲדֵן מִיט זַי און זַי מְחַזֵּק
 זַיִין.

טַיִיעֶרע בְּרוּדער אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ דָּאָס מִיר הָאָבֵן זוֹכָה
 גִּיווען צוּ ווִיסען פּוֹן אַזױ אֵיין גְרוּיֶסען רַבִּי'ן וְוּאָס טוֹט אונז מְחִיָּה
 און מְחַזֵּק זַיִן און מֶאכֵט אונז זַייער פֶּרִיִילִיךְ און בְּרַענֵגֵט אונז
 צוּרִיק צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְמַעַן הַשֵּׁם זַעֵה צוּ רַעֲדֵן אֵיעֶדען טָאָג מִיט
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת און דָּער צַיִל אֵינְם אֵלֶךְ אוֹיס
 אַזױ ווי מָען דַּעֲרֻצִּילֵט אֵיין אֶמְתִּין גוֹטען פֶּרִיִינֵד, מוֹצָאֵי־שְׁבֶת־
 קָדֵשׁ וְוַעט, אַם יִרְצֶה הַשֵּׁם, זַיִן דִּי סַעֲדַת הִילוּלָא פּוֹן הַיִּלְיָגַען ר'
 נִתֵּן ז"ל, אִיךָ וועל בַּעֲטֵעֵן דִּי בַּחוּרִים זָאלֵן דִּיר שִׁיקֶען אֵיין טִיפּ

ר) אַתְּ מִכְתָּבְךָ עִם סְכוּם הַגּוֹן לְהַדְּפָסָה, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, קַבְלָתִי, אֲשֶׁרִיף וְאֲשֶׁרִי חֶלְקָה שְׂאֵתָה
 נוֹטֵל חֶלֶק בְּמַצְוָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַדְּפֶסֶת סְפָרִים חֲדָשִׁים שְׂמֵתֵאִימִים לְדוּר הַזֶּה לְבַעֲיֹת
 שֶׁל בַּחוּרִים וְכוּ' וְכוּ'. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹר לָנוּ שְׂאֵתֵרִי נְסִים רַבִּים הַסֶּפֶר
 "שְׁמִירַת הַזְּמַן" נִדְפַס, הִנֵּה שְׂרָפָה בְּדַפּוּס, כְּשֶׁאֲחֻזוּ בְּאֶמְצַע לְהַדְּפִיס אֶת הַסֶּפֶר, אִז
 רַב הַדַּפּוּס נִשְׂרַף, וּבְדֶרֶךְ גַּס נִפְלָא לְסַפֵּר לֹא קָרָה כְּלוּם. אַחֵי הַיִּקָּר! מַצְדִּי זוּ עוֹלָה
 גְּדוּלָה שְׁכַל הַזְּמַן לֹא כְּתַבְתִּי לָךְ, רַק מָה אַעֲשֶׂה שְׁלַצְעֵרְנוּ יֵשׁ כְּל־כֶּךָ הַרְבֵּה נְפִשׁוֹת
 שְׁבוּרוֹת, וְאִף אַחַד אֵינּוּ רוֹצֶה לְטַפֵּל בָּהֶם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ סַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה שְׁנִתְקַרְבוּ
 לְרַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ, וְזֶה נְחוּץ לְדַבֵּר עִמָּם וּלְחַזְּקֵם.

אֲשֶׁר ב' ג בְּנַחַל שֶׁלֵג

דַּעַר וְוִיֵּל שְׁטַאָרְק זִיף זַייער, אַם יִרְצֵה הַשֵּׁם, נֶאָף שְׁבַת וְוַעַל אִיף דִּיר שְׁרִיבְעֵן^ש.

יְדִידֶךָ...

ב' ג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, אִף כְּבָר יְדוּעַ לָךְ מַה שְׁדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁנַת תַּק"ע בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ אֲמוּנָה", שְׁצַרִּיךְ לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ הַיְכֵן אוֹחַז בְּאֲמוּנָה, כִּי הָאֲמוּנָה הִיא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קִיט, פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", שְׁכָל הַמִּצְוֹת צְרִיכוֹת לְהִבִּיא אֶת הָאָדָם לְאֲמוּנָה, כִּי הַמִּצְוֹת נִקְרְאוֹת בְּתַקּוּנֵי זֵהַר הַקְּדוֹשׁ תְּרִי"ג עֵיטִין (עֲצוֹת) אִיף לְהַשִּׁיגוּ יִתְבָּרַךְ, וְהִנֵּה עַל-פִּי דַעַת הָאָמֶת וְהָאֲמוּנָה, צַרִּיךְ לִידַע מֵאֲמָרָם ז"ל (תְּלִין ז): אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוּ מְלֻמְטָה אֲלֵא אַם-כֵּן מְכַרְיִין עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וְכֵן (יּוֹמָא לַח): אִין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׁמוּכֵן לְחַבְּרוּ, כִּי אִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבַרְתָּה אֲפִלוּ כְּמֵלֵא נִימָא, וְכֵן (בְּרָכוֹת נח): אֲפִלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׁמֵיָא מִנּוּ לִיה; וְעַל-כֵּן לְמָה תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ, הַכֵּל מְשַׁגַּח רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן בְּרַח לָךְ רַק אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ אֲלָיו

ש) אַחֵי הַיְקָר ! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לִידַע מְדַבֵּי גְדוֹל כְּזֶה, שְׁמִחָה וּמְחֻזָּק אוֹתָנוּ, וְעוֹשָׂה אוֹתָנוּ שְׂמִחִים, וּמְחַזְיָנוּ אֲלָיו יִתְבָּרַךְ. לְמַעַן הַשֵּׁם, רְאֵה לְדַבַּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפִּישִׁיטוֹת, וְסַפֵּר לוֹ הַכֵּל, כְּמוֹ שְׁמִסְפָּרִים לְדַרִּיר טוֹב אֲמַתִּי. כְּמוֹצָאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ יְהִי, אַם יִרְצֵה הַשֵּׁם, הַסַּעֲדַת הַלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, אֲבַקֵּשׁ מִהַבְּחוּרִים שִׁישְׁלַחוּ לָךְ קְלִטָּה, בֵּינְתַיִם תִּתְחַזַּק מְאֹד, אַם יִרְצֵה הַשֵּׁם, אַחֲרֵי שְׁבַת אֲכַתֵּב לָךְ.

יתברך תמיד, אל תפחד משום דבר, כי ההכרח סוף כל סוף למות ולהפשיט את הגוף, ובפרטיות שעל-פי דברי הארז"ל בכונת נפילת אפים מובא, שמסירת נפש הוא כמו מיתה, ועל-ידי-זה זוכה שנתכפר לו הכל, ומה גם שזוכה להרים נפשות למאות ולא לפים וכו' וכו', שנפלו כבר בנוקבא דתהומא רבא וכו' וכו', עין שם; ומכל שכן שעל-ידי-זה תחקק בדעתך אמתת מציאותו יתברך, ולא תצטרך לשום בריה שבעולם כי מה לה עם אחרים, הם לא יכולים להיטיב לה, ומכל שכן להרע לה בלי רשותו יתברך, ועל-כן למה לה להתבלבל ולהתפחד מאחרים, ובאמת אם תזכה לאמונה ברה ומזככת הזו, אז כבר לא תצטרך את שום בריה שבעולם, אדרבה תהיה רגיל להתחבא מבני-אדם וכו', וזו היתה עבודתו של ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, כד ששמעתי כמה פעמים מר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], שאמר, שמי שהסתכל עליו בעין האמת הנה רואה שאדם זה הוא מפשט לגמרי מהכלי העולם הזה, וכל מחשבתו היא דבוקה רק בו יתברך, ולעולם לא דבר מאחרים, אפלו מאלו שצערו אותו, והיו מדברים עליו, כי היתה עליו התנגדות גדולה.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאוד מאוד לדון את הכל לכף זכות, והרגל את עצמך רק לבקש תמיד על פלל ישראל בכלליות ועל עצמך בפרטיות, ולעולם לא יצא מפיד דבור שאינו הגון נגד שום בר ישראל אפלו על השונאים שלך, מה ולמה לה להכניס את עצמך במחלקת, הלא ימינו כצל עובר, ועוד מעט עוד מעט יהיה ההכרח להפשיט את הגוף, ומה נשיב לשולחנו דבר? היינו טרודים במחלקת? הייתי טרוד מלדבר מזה או מזה? ! וכו' וכו' ותאמין לי, שאלו הכשרים והיראים מאנשי שלומנו היקרים, אשר אינם מטעים את עצמם, הם גדלים ומצליחים ברוחניות ובגשמיות. וכדאי לה לעין מדי יום ביומו בספר "ארץ אפים", אשר בו מבארת מעלת הזוכה להאריך אפו על כל פרט בחייו, הן בפרנסה והן בשלום בית והן בגדול בניו, והן בקרוב רחוקים והן בלמוד והן בעסקו עם אחרים וכו', עין שם; ובאמת הסבלנות היא העקרית בחיים, והיא תלויה רק באמונה, להכניס את עצמו תמיד רק בתוך האמונה

אֲשֶׁר ב' ג בנחל שלה

הַקְדוּשָׁה, לִידַע פִּי שׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, וְהַכֵּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וְכַמְאֵמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, שְׂאֵפְלוֹ קֵשׁ כְּשִׁנוּפֵל מִהַעֲגָלָה מִשְׁגָּח אִיךָ שְׂיִפֵּל, וּבְאִיזָה מְקוֹם שְׂיִנוּחַ, וּמִכָּל שְׂכָן אֹדוֹת בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה מִי יָבוֹא אֲצֵלוֹ, וּמִי שֶׁיֵּךְ לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וּבְאִיזוֹ שְׁעָה וּבְאִיזָה רִגַע צְרִיךְ לְהַפְגִּישׁ עִם פְּלוֹנִי אוֹ פְּלוֹנִי וְכוּ' וְכוּ', וְכָל הַעֲנִינִים הָאֵלּוּ הֵם גִּפְּלָאוֹת תְּמִים דְּעִים, וְעַל-כֵּן אֵין עֲלֶיךָ לְצַאת וּלְהִתְקוּטֵט עִם זֶה אוֹ עִם זֶה, כִּי לֹא יוֹעִיל כָּלֵל אֲדַרְבָּה יִקְלַקֵּל וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי, תִּהְיֶה רְגִיל רַק לְהִיּוֹת סוֹבֵל עַל עֲלֻבוֹנֶיךָ, וְתִמְחַל כָּל בְּרִיָּה, וְכֵן תִּהְיֶה נְדַחָה מִפְּנֵי הַשְׁעָה (בְּרִכוֹת סו.). וּבְרַח לְךָ רַק אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ רוּחַנִיּוֹת אֵין סוּף, וְאֵין בּוֹ שׁוֹם תְּפִיסָה וְהַשְׁגָּה כְּלָל, כִּי הוּא רוּחַנִי, כְּמוֹ-כֵן צְדִיקִים מִתְדַמִּים לְיוֹצְרָם, שְׁעַל-יְדֵי רַב הַתְּבוּדָדוֹת הֵם נִכְלָלִים תָּמִיד רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֵין לְעוֹלָם שׁוֹם הַשְׁגָּה וְתְּפִיסָה כְּלָל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוַדַּע מֵהָאֵי גַחְלָא עֲמִיקָא וְטַמִּירָא, מַעֲיֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַשֵּׁם, גַּחְלָא נּוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

וְהִנֵּה אֹדוֹת שְׁלַקְחָתָ לְעֲצָמָךְ מִצְוָה חֲדָשָׁה, וְאַתָּה עוֹסֵק בְּהַבָּאָת אֲנִשֵּׁי שְׁלוּמָנוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, מָה אָמַר לְךָ, הָאֵם יֵשׁ עֲנִיָּן נוֹרָא וְנִשְׁגָּב מְזָה, וּמִכָּל שְׂכָן שְׂאֵתָה מְזֻכָּה כָּל-כַּף הַרְבֵּה אֲנִשִּׁים לְתַקוּן הַנְּצָחִי, הָאֵם עַל דְּבַר זֶה צְרִיכִים לְכַתֵּב לְךָ דְּבוּרֵי תְּזוּק, הֲלֹא הוּא עֲנִיָּן שֶׁל קְרוֹב גְּאֻלַּת נַפְשָׁנוּ, כִּי הֲלֹא עַל כָּל שְׂמוּשׁ שְׂאָנוּ זוֹכִים לְשִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, נַעֲשִׂים מְזָה תְּקוּנִים נִפְלְאִים בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּעֲנִיָּן נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה. וּמִחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה אֲקַצֵּר, וְאֵם יִרְצָה הַשֵּׁם, עוֹד תְּזוּן לְמוֹעֵד לְהַאֲרִיךְ לְךָ דְּבוּרִים נִפְלְאִים מִמַּעַלַּת זְכוּי הַרְבִּים.

יְדִידֶךָ הַנִּי"ל...

וְהַיּוֹת שֶׁהִלְיָלָה הוּא הִילוּלָא דְמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, וְיִדוּעַ לָנוּ אֵיךְ שֶׁמֶסֶר נִפְשׁוֹ בְּעִבּוּר הַדְּפָסָה, וְקֹדֶם הַסְתַּלְקוּתוֹ אָמַר: אֵייעֵר עֲבָדָא זָאל זַיִן עֵס זָאל זַיִן לְפִוּצוֹ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה. וְעַל-כֵּן רָאָה לְגַדֵּב אִיזוֹ נִדְבָה לְהַדְפֵּסֶת סִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל, שְׂאִין צְדָקָה כְּצְדָקָה זוּ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה') עַל פְּסוּק: "צְדָקְתֶךָ צְדָק לְעוֹלָם" — אִיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאֲרֶת לְעוֹלָם? "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת" — אִם נוֹתְנִים לְהַדְפֵּסֶת סִפְרֵי הַצְדִּיק שֶׁהֵם תּוֹרַת אֱמֶת.

אודות שֶׁשְׂאֵלְתָּ שֶׁשִּׁמְעָתָּ פַּעַם אַחַת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֵׁישׁ סְפוּר מֵהַלְחָם וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ מֵהוּ, אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לְךָ מִמָּה שֵׁישׁ אֲצִלִּי בְּכַתִּיבַת יַד הַרַב הַחֲסִיד ר' אֶלְטֵעֵר טֵעֶפְלִיקֵעֵר ו"ל, שֶׁהִיָּה חֲתָן ר' נַחֲמָן טוֹלֵט־שֵׁינֵעֵר ו"ל וְגִיסוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם ו"ל, וּמַחֲמַת שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֵין זְקֵנֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְקִימִים בְּשִׁלְמוֹת דְּבָרֵי רַבְנֵי ו"ל, שֶׁאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רט), שֶׁכָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁלוֹ אֵינָן בְּשִׁבְלֵנוּ לְחוּד, כִּי אִם אֵת אֲשֶׁר יֵשְׁנוּ פֶה וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה (וְעֵין בְּרַש"י אֲשֶׁר פִּרְשׁ "וְאֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה" — וְאֵף עִם דּוֹרוֹת הָעַתִּידִים לְבוֹא, וְהֵבֵן), וְכִמָּה פְּעָמִים דְּבַרְנוּ עִמוֹ מֵעַנִּין זֶה, וְרַמְזוּ לָנוּ בְּדַבְרֵיוֹ לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֵת כָּל מַעֲשֵׂי הַשֵּׁם הַגְּדוֹל שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּפַעַם אַחַת אָמַר בְּפִרוּשׁ: "גַּם לְבַנְיָכֶם תּוֹדִיעוּ, אֵת כָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַמַּעֲשִׂיּוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ"; וְאָמַר אַז זֶה הַפְּסוּק בְּהַתְּלַבְּבוֹת גְּדוֹלָה כְּגַחְלֵי אֵשׁ (דְּבָרִים ד, ט): "וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָךְ וּלְבַנֵּי בְּנֵיךָ", (וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֵייעֵרִי קִינְדֵּעֵר זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיִן וְוַאס דָּא הָאט זײךְ גִּיטָאן"). וְאָמַר בְּרַחַת וּבְזוֹיעַ וּבְהַתְּלַבְּבוֹת נוֹרְאָה, "וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָךְ וּלְבַנֵּי בְּנֵיךָ", וְאָמַר: "דַּע וְהֵאמֵן אִם אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶחָד מִן הַרְפֵּשׁ, גַּם מִי שֶׁיִּתְאַחַז בּוֹ יוֹצִיאֻ אוֹתוֹ גַּם-כֵּן", עֵינֵן שָׁם.

וּבְאֵמַת שִׁיחָה זוֹ סוֹכְבַת וְהוֹלְכַת עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁתְּכַף-וּמִיד כְּשִׁזּוֹכָה לְהַתּוֹדֵעַ מֵרַבְנֵי ו"ל, עָלָיו לְגַלוֹתוֹ וּלְפָרְסָמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן זְקֵנֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, עָלֵיהֶם לְמַסֵּר נַפְשָׁם בִּיּוֹתֵר לְקַיָּים (תְּהִלִּים פט, ב): "לְדוֹר וָדוֹר אֹדִיעַ אֱמוּנַתְךָ בְּפִי"

אֲשֶׁר ב' ג בַּנְחַל שְׁלֹז

יְגוֹ', וְכֵן (יִשְׁעִיהָ לַח, יט): "אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל אִמָּתָךְ" יְגוֹ', וְלֹא זֶה אִף זֶה אֵלָּא שְׁנַם מִסְתִּירִים שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים, וְכָל אֶחָד מִי שֵׁיִשׁ לוֹ יוֹתֵר שִׁיחוֹת וְכוּ' מֵעֲלָתוֹ גְּדוּלָה וְכוּ', אֵךְ, תְּהִלָּה לְאֵל, עֲכָשׁוּ קָם דוֹר חֲדָשׁ אֲלָפִים וְרִבְבוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַמְּשִׁתַּקְקִים אַחֲרֵי סִפְרֵי וְדִבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל, וְעֲלִינוּ לְמִסֵּר נִפְשָׁנוּ לְהַדְפִּיס הַכֹּל לְמַעַן נִזְכֶּה לְהַחְיוֹתָם (וַיֵּשׁ עוֹד לְהֶאָרִיךְ בְּדַבּוּר זֶה, אֵךְ אֵין אֵין כָּאֵן הַמְּקוֹם לְהֶאָרִיךְ), וְזֶהוּ תַכְּן הַסִּפּוּר:

רַבְנֵנוּ ז"ל הִתְחִיל לֹמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: יֵשׁ אֶחָד רַף בְּשָׁנִים וְהִנֵּה זְקֵנוּ צָדִיק גְּדוֹל מְאֹד, וְגַם הוּא בְּעֲצָמוֹ לֹא הָיָה אִישׁ פְּשׁוּט (קִיעֵפ), וְחָלַם לוֹ שֶׁבָּא זְקֵנוּ, וְאָמַר לוֹ, שְׁיִתֵּן לָב לְהַמְּאָכְלִים שְׁיֵאֱכַל הַיּוֹם בְּבִקְרָה, הַקִּיץ וְכִבְרַת הַבְּרָךְ אֲצִלוּ שֶׁהַחֲלוּמוֹת שָׁלוֹם אִמָּתִיִּים, כִּי כִּבְרַת רָאָה כְּמָה פְּעָמִים אֶת זְקֵנוּ הַנִּזְ"ל, וְהִנֵּה הַכֹּל אִמָּתִי, וְלֹא הִבִּין מֵהִי נְתִינַת לָב לְהַמְּאָכְלִים, כִּי מִסְתַּמָּא הָיָה אוֹכֵל בְּכֹנֶת אֲכִילָה גַם מִקֵּדָם, וְהִלָּךְ לְמִקְנֵהוּ, וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר אֵיזָה קִפְיִטְלָעַף תְּהִלָּה בְּכֹנֶת גְּדוּלָה, וְהַתְּפַלֵּל בְּכֹנֶת מְאֹד, וְכָל בְּקָשְׁתוֹ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר, שְׁיִדַּע מֵהִי נְתִינַת לָב לְהַמְּאָכְלִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה הָיָה הוֹלֵךְ גַּם־כֵּן וּמִצְטַעֵר מְאֹד עַל זֶה לִידַע הַנִּזְ"ל, וְהִנֵּי עֲצָמוֹ עַל הַמְּטָה לְשִׁכַּב וְלָנוּחַ וַיִּשָּׁן, וְבָּא עוֹד זְקֵנוּ בְּחִלּוּם, וְאָמַר לוֹ: "אַתָּה מִצְטַעֵר מֵהִי נְתִינַת לָב, אֲגִיד לָךְ, שֶׁהַיּוֹם רוֹצִים לְמִסֵּר לָךְ הַתּוֹרָה וְלֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה אֵלָּא לְאוֹכְלֵי הַמֶּן, וְרוֹצִים לְתַן לָךְ מֶן לְאֶכֶל". וְהַקִּיץ וְהַתְּחִיל לְהַצְטַעֵר עוֹד יוֹתֵר, כִּי הַדְּבָר טוֹב וּמִפְּלֵא מְאֹד, וְהַתְּאֵוָה מְאֹד לְהַשִּׁיג זֹאת, כִּי מֶן בְּעֲצָמוֹ הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד, וּבְפִרְט שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִקְבַּל הַתּוֹרָה, וְעַתָּה בְּנֹדָא צָרִיךְ לְתַן לָב לְזֶה, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ מֵהִי נְתִינַת לָב, וְנִצְטַעֵר מְאֹד עַל זֶה, וְנִזְכֵּר שְׁאִיתָא בְּמִדְרָשׁ: "וַיַּעֲנֵךְ וַיִּרְעִיבֵךְ וַיִּאֲכַלְךָ אֶת הַמֶּן" (דְּבָרִים ח, ג), שְׁקָדָם אֲכִילַת הַמֶּן הָיוּ מִתְּעַנִּים בַּיּוֹם שֶׁלְּפָנָיו, כְּדִי לְמַרְק אֲכִילָה שְׁבַמְעִיהֶם. וְנִתְיָשַׁב מֵהַ לְעֲשׂוֹת, הֲלֹא הָיִיתִי מִתְּעַנֶּה אֶתְמוּל, וְלִקַּח אֵיִן נְעַמִּינִישׁ, וְלֹא הָיְתָה לוֹ רַחֲמָנוּת עַל עֲצָמוֹ, מִחֲמַת שְׁנִכְסֵף מְאֹד לְהַנִּזְ"ל, וְלִקַּח אֵיִן נְעַמִּינִישׁ חֲזַק מְאֹד, וְשִׁלְשַׁל אוֹתוֹ הִרְבֵּה מְאֹד,

ת) כדור משלשל.

עד שִׁיָּצֵא הַיְצִיאָה כְּמוֹ שְׂנַכְנַס, אַחֲרֵי־כֵן הִתְחִיל לְהִצְטַעַר מְאֹד עַל דָּם הַתְּמִצִּית שֶׁנִּשְׁאָר בּוֹ עֲדֵינָּה בֵּין הַמַּאֲכָלִים מִכֶּבֶד, כִּי כִשְׂמֹתֵעֵנִים נִתְמַרְק גַּם דָּם הַתְּמִצִּית, וְנִצְטַעַר עַל זֶה, וְנִתְיַגַּע מְאֹד עַל זֶה גַם עַל־יְדֵי הָאִיִּן גְּעִמִּינִישׁ הַנָּ"ל, וְהֵלֶךְ וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ, וַיִּשְׁכַּב עַל הַמָּטָה, וְהָיָה נִים וְלֹא נִים, תִּיר וְלֹא תִיר, וַיֵּבֵא אֶצְלוֹ עוֹד זְקֵנוֹ, וַאֲמַר לוֹ: "אַתָּה מִצְטַעַר עַל דָּם הַתְּמִצִּית, בֹּא עִמִּי וְאוֹלִיכָךָ אֶל הַנֶּהָר דִּינֹור וְתִפְטֹר גַּם אֶת דָּם הַתְּמִצִּית!" וְהֵלֶךְ עִמּוֹ. בְּדֶרֶךְ רָאָה כְּפָמָה חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, כְּשֶׁבֵּא לְשֵׁם אֶל הַנֶּהָר דִּינֹור, וְנִכְנַס לְתוֹכוֹ, הָיָה סְבוּר שֶׁלֹּא יִשְׂאָר מִמֶּנּוּ אֶפְלוֹ אֵיבָר אֶחָד, וְאַחֲרֵי־כֵן טָבַל שֵׁם וַיָּצֵא בְּשָׁלוֹם. כְּשִׁיָּצֵא מִשָּׁם, רָאָה עוֹלָם חָדָשׁ וְהִקִּיץ, וַיִּכְמוֹ שֶׁהִדְרֵךְ כְּשִׁחֻלָּם לְאָדָם אֵיזָה דְבַר חָלוֹם טוֹב, וַיַּעֲמִיק מִחֲשֻׁבוֹתָיו בְּזֶה, אֲזַי כְּשֶׁהוּא מְקִיץ, נִדְמָה לוֹ מִמֶּשׁ שֵׁישׁ לוֹ מִמֶּשׁ אוֹתוֹ הַדְּבַר שֶׁחָלַם לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁהִקִּיץ שֶׁנִּדְמָה לוֹ עוֹלָם חָדָשׁ לְגִמְרִי, וַיִּכְבֵּר הָיָה הַשְּׁלֹחַן עָרוּךְ כְּרֹאוֹי, וְהִלָּחֵם מִנַּח עַל הַשְּׁלֹחַן, וְהֵלֶךְ וְנָטַל יְדָיו, וַיִּבְרַךְ עַל גְּטִילַת יְדָיִם, וְנִגַּב יְדָיו, וַיֵּבֵא אֶל הַשְּׁלֹחַן, וַרְאָה שֶׁאִין שֵׁם לֶחֶם כָּלֵל, רַק קֶפֶה שֶׁל אוֹתִיּוֹת מְעֻרְבִין שֶׁלֹּא כְּסֹדֵר, וְהִצְטַעַר שֶׁעָשָׂה בְּרָכָה לְבִטְלָה, וַיֵּבֵא זְקֵנוֹ אֶצְלוֹ בְּהִקִּיץ וַאֲמַר לוֹ אֵל תְּצַטַּעַר עֲשֵׂה בְרֶכֶת הַמוֹצִיא, כִּי הַבְּרָכָה שֵׁיכַת לְזֶה וַיִּבְרַךְ וְאָכַל הִלָּחֵם, וְכָל זְמַן שֶׁרְאָה אוֹתִיּוֹת אָכַל, וְאֶפְלוֹ הַפְּרוּרִין שֶׁנִּפְרְכוּ מִן הִלָּחֵם לִקְט גַּם־כֵּן, וְאָכַלְם, כִּי הִפֵּל הָיָה אוֹתִיּוֹת, עַד שֶׁאָכַל כָּל הִלָּחֵם עִם הַפְּרוּרִין, וְאַחֲרֵי־כֵן פָּתַח פִּיו, וַיָּצֵאוּ אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת מִסְדְּרוֹת בְּצֻרוֹפִין: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ" וְכוּ' "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם" וְכוּ' (שְׁמוֹת כ, ב), עַד גִּמַּר כָּל עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וַרְאָה בְּזֶה כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וְכָל דוֹר וְדוֹר וְדוֹרָשׁוֹ דוֹר וְדוֹר מְנַהֲיָגוֹ, וְכָל מֵה שֶׁתִּלְמִיד וְתִיק עֲתִיד לְחַדֵּשׁ, וְשֶׁאֵלוֹ אוֹתוֹ: "אִם אוֹתוֹ הָאִישׁ קָרוֹב לְכָאן אוֹ רְחוֹק?" וְהִשִּׁיב: "אַתֶּם רוֹצִים לְחַקֵּר וְלִשְׂאֹל, אֲכַחִישׁ אֶת עֲצָמִי לְגִמְרִי". וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר יֵשׁ אֶחָד שֶׁהוּא שְׁנַיִם וְשְׁנַיִם שֶׁהֵם אֶחָד כְּשֶׁהוּא שֵׁם הוּא כָּאֵן גַּם־כֵּן (נִסְחָא אַחֲרֵינָא כְּשֶׁהוּא בְּכָאן הוּא שֵׁם גַּם־כֵּן וְכוּ') וְצִוָּה לְחַזֵּר הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה, וַאֲמַר שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה יִהְיֶה נִצְרָךְ לְאֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה, וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה עִמָּנוּ הַיּוֹם, תִּרְאוּ אַחַר זְמַן מֵה שִׁיְהִיָּה מִזֶּה

הַמַּעֲשֵׂה, וְאִז הִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל לְבָלִי לְסַפְּרָה לְזֶר וְכוּ'.

וְאוֹדוֹת שְׁאֵלְתָךְ בְּעִנְיַן סִפּוּר מֵהַפְּאַנְצֶעראַ שְׁסִפֵּר רַבְּנוּ ז"ל
 בְּשַׁעַה שְׁגָלָה בְּעִנְיַן הַתְּקוּן הַכְּלָלִי, יֵשׁ בְּזֶה אַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה, וְאַכְתָּב
 לְךָ בְּקִצּוֹר, כְּשֶׁהוֹלְכִין לְמַלְתָּמָה לּוֹבְשֵׁינֵי שְׂרִיזֵן, וְאִז אָפְלוּ כְּשִׁירוֹ
 בוֹ, אֲזִי נִצּוֹל מִחַמַּת הַשְּׂרִיזֵן, כִּי נוֹפְלִים הַחֲצִים לְמִטָּה וְאָפְלוּ
 כְּשִׁישְׁבָרוּ אֶת הַשְּׂרִיזֵן וַיִּהְרָגוּהוּ גַם-כֵּן יִנָּצַל וְכוּ', וּמִרְחוֹק מְאֹד יֵשׁ
 בְּזֶה סוּד נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי אֵלֹה הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרִים שֶׁהֵם הַתְּקוּן
 הַכְּלָלִי, כְּשִׁזּוֹכִים לְאַמְרָם, אֲזִי הוּא כְּמוֹ מִי שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּשְׂרִיזֵן שְׂקוּרִין
 פְּאַנְצֶער, שְׁאִז שׁוּם חֲצִים אֵינָם יְכוּלִים לְכַנֵּס בוֹ, מִחַמַּת הַשְּׂרִיזֵן
 הַפְּאַנְצֶער, הֵינּוּ אֵף שְׁחֻטָא, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּכָר לֹא יִכְנָס אֶל נִשְׁמָתוֹ
 מִפְּנֵי מַחִיצַת הַשְּׂרִיזֵן. כָּל-כֶּף סְגֵלַת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרִים, וְאָפְלוּ אִם
 יִשְׁבְּרוּ אֶת הַשְּׂרִיזֵן וַיִּהְרָגוּ וְכוּ', אֵף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲלַת הַעֲשָׂרָה
 מְזֻמּוּרִים הָאֵלֹה נִפְלְאָה כָּל-כֶּף שֶׁתְּצִיִּלְהוּ מִמִּיתָה נִצְחִית, כִּי יְכוּל
 לְהַתְּגַלְּגַל וְכוּ', וַיֵּשׁ עוֹד דְּבָרִים בְּגוֹ, אֵף מִפְּנֵי סוּד ה' לִירָאִיו, אֲסוּר
 לְהַעֲלוֹתָם עַל פְּנֵי הַתְּבָב, עַל-כֹּל-פְּנִיִם מִרְחוֹק תְּבִין וְתִשְׁפִּיל אֶת
 מַעֲלַת אֵלֹה הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְּהֵלִים, וְאַשְׂרֵי מִי שִׁיאֲמָרָם בְּכָל יוֹם,
 וּמְכַל שְׁכַן וְכָל שְׁכַן אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזּוֹכָה לְהַפִּיצֵם בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאִז
 זְכוּתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד — אֲשֶׁרֵי לוֹ.

ב' ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיְחִי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַבְּחוּר הַשׁוֹתָה מִמִּי
 הַנַּחַל נוֹכַע מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ זְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּגַּשׁ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְכָל הַשְּׁבוּעַ אֲנִי
 חוֹשֵׁב וּמְחַכֶּה אֵיךְ יִפְל דְּבָר... וְעַתָּה בָּאתִי לְהַזְהִירָךְ מְאֹד מְאֹד, לְבַל
 תְּכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּמַחְלָקָת, חֵס וְשְׁלוֹם "אֵין נֵעֵם זִיךְ נִישְׁט אָן פֶּאר

(א) שְׂרִיזֵן וְאַפּוֹד מְגוּן.

מִיר"ב כִּי עֲוֹנוֹתַי גָּרְמוּ לִי שְׂיִחְלֶקוּ עָלַי, וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְהַכְנִיחַ אֶת עֲצָמְךָ בְּמַחְלֶקֶת שְׁנֵתְהוֹתָה עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתַי, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּעַדִּי שְׂאֻזָּפָה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְיִסוּר הַחֲרוֹן אַף מִמֶּנִּי, הַכֹּפֵל הַדָּבָר, בְּרַח לָךְ מִמַּחְלֶקֶת, וְאִפְלוּ לְהַצִּיל גְּרֵדְךָ מִיַּד רוֹדְפוֹ, עֲגִיזָה זֶה שֶׁיָּךְ רַק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא לְבָשָׂר וָדָם, וְלֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הַיְשׁוּעָה כְּהֵרֵף עֵינַי, הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִרְקַד בְּעֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם, וְתִשְׁיֵר לְעֲצָמְךָ נְגוּנִים שֶׁל שִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לְצֵאת מִהַדְּמִיוֹנוֹת, וְתִזְכָּה לְחַזוֹת בְּנֵעַם הַיְיָ"ה.

לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, אַל תִּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ אִפְלוּ רַגַע, תִּהְלֶה לְאֵל יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, עַל רַבִּי אִמֵּת בְּזֶה, אֲשֶׁר אָמַר: וְוַאֲס הָאִט אִיר צוֹזְאָרְגָן, אַז אִיךְ גִּי פֶּאָר אִיךְ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים. וְתִדַּע שְׂצָרִיכִים לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוֹלָם לְהִיּוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה, וְלַעוֹלָם אַל תִּהְיֶה מְעַרְבַּב בְּשׁוֹם עֶסְקֵי רִיב וּמַחְלֶקֶת אִפְלוּ בְּנִתְךָ לְשָׁמַיִם, יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִי, וְלָנוּס אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְקוֹר הַשִּׂמְחָה וְהַחֲדוּדָה, וְאֲשֶׁר לְפָנָיו אֵין שׁוֹם עֲצָבוֹת כָּלָל. זָכֹר כִּי הַדְּבוּרִים שֶׁתִּדְבֵּר אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וְלִמְנַדִּי הַתּוֹרָה שֶׁתַּחַטֵּף בְּכָל יוֹם, זֶהוּ חֲלֻקָּה לְנִצָּחַ נְצַחִים, וְעַל-כֵּן הַתָּמִד בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לָךְ בְּזֶה וּבְכָא.

...יְדִידָךְ

אֶהוּבִי, אַחִי, יְקִירִי! אִישׁ כָּשֶׁר וְעוֹבֵד ה' הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְחֵי חַיִּים טוֹבִים וְנְעִימִים, כִּי כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ וְכִסּוּפּוֹ הֵם רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ רוֹאֶה וְאִינוּ שׁוֹמֵעַ וְאִינוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלָל, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוֹם דָּבָר וְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוֹלָם, מֵהַ שֶׁהוּא צָרִיךְ בֵּין בְּרוּחָנֵי וּבֵין בְּגִשְׁמֵי הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ בִּיְדִיעָה שְׁלָמָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה

(ב) וְאֵל תִּקַּח עֲצָמְךָ לְעוֹר לִי [אַל תִּמְחָה בְּעִבוּר כְּבוֹדִי].
 (ג) מֵה יֵשׁ לָכֶם לְדַאֲג, מֵאַחַר שְׂאֵנֵי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם.

אֲשֶׁר ב' ה - ב' ו בנחל שמא

שְׁנֵאֲרַע עֲמוֹ הוּא יוֹדֵעַ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂיחָה וּתְפִלָּה, וּמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר וַיְסַפֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשִּׁיטוֹת גְּמוּרָה; חֲזוּק! חֲזוּק! אָחִי, גַּם-כֵּן לְתַחֵב אֶת רֵאשֶׁף בֵּין הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, וְתִקְבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, וְאֵז תִּבּוֹא עַל מְקוֹמָךְ בְּשָׁלוֹם.

יְדִידָךְ הַנַּ"ל...

ב' ה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי הַיְתַשְׁלִ"ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יְרַדְפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אָחִי וְרַעֲי, הַבַּחּוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׁסֻדְרָתְךָ אֶת הַסִּדְר לְסִיִּם בְּכָל חֹדֶשׁ שֶׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, תַּדַּע, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ שְׁנוּיִים אֲצֶל כָּל אָדָם, וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד יְרִידוֹת וְהִרְפָּתָאוֹת אַחֲרוֹת, וְעַל-כֵּן יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁבִיּוֹם אֶחָד נִתְבַּלְבַּל סְדְרוֹ, וְלֹא יְכוּל לְחַטֵּף ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת לְיוֹם, רַק פְּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם, וְלִפְעָמִים גַּם אֶת זֶה לֹא, וְאִם-כֵּן הָאֵם מִשׁוּם כֵּךְ יְבַלְבַּל אֶת הַסִּדְר? ! אֲלֹא הֶעֱקַר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִם נִחְסַר יוֹם אֶחָד, אוֹ בְּאִיזָה יוֹם לֹא לְמַד כִּי אִם פְּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם, אוֹ לֹא לְמַד כָּלֵל, אֲזִי לְמַתְחַר יִתְחַיֵּל בְּמָקוֹם שְׁסִיִּם; וְעַל-כֵּן קִשָּׁה לְסִדְר אִיזָה סְדֵר לְאַחֲרִים, וְהִבֵּן. חֲמֻדַת לְכַבִּי! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּיָדָי לֹא יַעֲזוּב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהִהְכַרְח לִי לְקַצֵּר.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...

ב' ו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי הַיְתַשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נֹכַח מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרֹּו יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי וְכֵן הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ, כִּי
הִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת כְּיָדוּעַ לָנוּ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֹדוֹת עֲסָקֶיךָ שְׁאֵתָה צְרִיךְ לְלַכֵּת אֶל הַמְּשַׁלָּה
וּלְפַעַל בְּעִבּוֹר עֲנִין ... אֵל תִּפְחָד כָּלֵל, הַשְּׁלֵךְ עַל הַשֵּׁם יְהוָה, דוּ
גִיב זֶיף אֵין גְּאֻנְצָעֵן אֵיבְעֵר צוֹ הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וּתִפְרָשׁ כָּל שִׂיחַתְךָ
אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל פְּרֻטֵי הָעֶסֶק אֵיךְ שֶׁהֲעִנִּין הוֹלָךְ,
וּתִבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ עֲסָקֶיךָ, אִזּוּ בְּיָדָי יִגְמַר בְּכִי טוֹב, וּתִקְבַּל
עֲנִינְיֶיךָ עַל הַצַּד הַיִּתְרָה טוֹב, כִּי הַכָּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יְתִבְרַךְ, וְצָרִיכִים
רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, כִּי כָּל הַמְּשַׁרְדַּע עִם רַבּוּי הַפְּקִידִים שָׁם, הֵם
דְּמִיּוֹן גְּדוֹל, כִּי אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ, וּמָה שְׁאֵתָה צְרִיךְ לִהְיוֹת שָׁם
וּלְהִתְמַהֵמָה מְעַט, כִּי רְצוֹנוֹ יְתִבְרַךְ שֶׁתִּדְבַר עִמּוֹ שָׁם בְּמִשְׁרָד דִּיקָא,
וְעַל־כֵּן סִבֵּב סְבוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁתְּבוֹא לְשָׁם, אֲבָל לְפַעַל עֲנִינְיֶיךָ לֹא תִפְעַל,
רַק עַל־יְדֵי תִפְלָה וְהַתְּבוֹדָדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶיךָ, הַכֶּפֶל הַדְּבָר
— אֵל תִּפְחָד כָּלֵל, רַק בְּטַח בְּהַשֵּׁם וְלֶךְ שָׁם עִם עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה,
וּתִדְבַר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! תִּאֲמִין לִי, שְׁאֵין עוֹד נֵעִם וְעַרְבוֹת בְּעוֹלָם כְּמוֹ
מִי שֶׁעוֹסֵק בְּשִׂיחָה זֹו תִפְלָה, וְאוֹתָם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים אֲשֶׁר
אֵינָם מְטַעִים אֵת עֲצָמָם, רַק בְּכָל יוֹם חוֹשְׁבִים עַל אַחֲרִיתָם וְעַל יוֹם
הָאַחֲרוֹן, הֵם עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם, בְּכָל עֵת שְׁיֵשׁ לָהֶם רַק פְּנָאֵי,
הֵם מְדַבְּרִים עִמּוֹ יְתִבְרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּקְבַּע בְּלִבְךָ יְדִיעָה זֹו, שֶׁכָּל דְּבָר
וְדְבָר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, הֵם כָּלִים לְהַמְשִׁכַת שְׂכִינַת עֲזוֹ בְּעוֹלָם,
וְכֵן עַל־יְדֵי־זֶה מִתְקַרְבִּים בְּיִתְרָה אֶל רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ, כִּי כָּל
עֲנִינּוֹ הוּא תִפְלָה (עֲנִין לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק ב', סִימָן צג). אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי
חִלְקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּנוּדַע מְרַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא בְּזֶה,

(ד) אֵתָה תִמְסֹר עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

חבלים נפלו לנו בנעימים; אֲשֶׁרִינוּ און פֶּאָרט אֲשֶׁרִינוּ.

יִדִּידָךְ לְנִצָּח...

ב' ז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ויחי ה'תשל"ו.

שלום וברכה לידידי היקר, האברך השותף ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך עם המעות להדפסה לנכון קבלתי, והנה כבר דברנו פנים אל פנים כמה וכמה פעמים, כי עסק ההדפסה שך לכל אחד מאנשי שלומנו בפרטי פרטיות, ואינו תלוי באיזה ועד או קרן או בודמה וכו', כי החובה מנחת על כל אחד ואחד מאנשי שלומנו הקדושים לעסק בזה, ועל-כן אין עליך לשאל שום שאלות בזה, רק להדפיס ולהדפיס וכו', שיקים (משלי ה, טז): "יפוצו מעינתך חוצה" במלא מובן המלה, באפן שיתפשטו ספרי רבנו ו"ל בכל קצוי תבל. ואסור להסתכל בענין זה על שום בריה שבעולם בכליות ובפרטיות, הן מאנשי העולם והן מאנשי שלומנו, אך העקר להתיעץ בכל דבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו ולמה עושה דבר זה, וכן יחשב לפניו יתברך את החשבונות והמחירים והעסק וכו' וכו' בפרטי פרטיות, כמו שמדברים עם חבר טוב, ומה ששך לבשר ודם, הינו איזו מניעה או בלבול הדעת, מהם לא יתפעל כלל, מאחר שהוא מקשר בו יתברך. ודבר זה צריך לחקק היטב בדעתו, שאין לו שום בריה שבעולם שיכולה להיטיב לו או להרע לו, כי הכל בידי יתברך והוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, והוא בעל-הבית של העולם כלו, ועל-כן למה לך להכניע את עצמך אל זה או אל זה, אתה ברח לך רק אליו יתברך, ותהיה מקשר רק עמו יתברך, ותדפיס כל מה שתדע. ולמען השם, להיות עקשן גדול על דבר זה, אך מאד מאד הזהר והשמר מחובות, אשר עוקרים את האדם משני

העולמות, וכן להזהר ולהשמר ממחלקת, ולעולם הוי דן את הפל לכף זכות, ואפלו אלו המצערים אותך, אתה, בני, חביבי, ראה לדבר רק מרבנו ז"ל מעצותיו הקדושות, ויותר מזה אל תדבר, ובפרט פי "ימינו כצל עובר" (תהלים קמד, ד), ומה יהיה כבר כשתפגס בוכוחים עם זה או עם זה, הרי בין כף ובין כף יעבר היום והלילה ומאומה לא תשא בעמלק.

דידי היקר! אין לי שום פונה במכתבי זה, רק להוציא אותך מהבלבולים והספקות שעוברים עליך, שדבר זה גרוע מהפל, שבכל פעם אתה נופל בבלבולים ובספקות חדשים, ובין כף אתה מבלה את הזמן היקר; ועל-כן באתי לעוררך על דבר זה, ובפרט שעכשו בוערת בך נקדת מצנת ההדפסה, אבל לעצמי אין בזה שום פונה, פי אני יודע ברור, שתהלה לאל, עוד מעט יעברו הימים והשנים וכו', ואזכה לחזר אליו יתברך וכו', ושם למעלה זה כבר חשבון אחר, כל טובה שחטפו בזה העולם, היא קרן נפלאה שם, כל דבור שדברו ממנו יתברך הוא אשר רוחני, אשר לא יכילהו הרעיון; ועל-כן מה ולמה לך לדבר ולפטפט עם חברך כל העולה על רוחך, יותר טוב באותו הזמן לדבר עמו יתברך אשר הוא הצלחה נצחית; ותכף-וימדי שתחקק דבר זה בדעתך, שישועתך תלויה רק בידי יתברך, ולא תפחד משום ברעה, ולא תצטרך להחניפה וכו' וכו', כי מה יעשה לך אדם?! תאמין לי, שראוי לנו לרקד בכל יום ויום על נעם חלקנו, שזכינו שיש לנו רבי בזה, המחיה ומחזק אותנו, ותהלה לאל אין אנו מתנגדים עליו ועל ספרו הקדוש, שבפרוש אמר (חיי-מזהרין, סימן שמו), שהוא אתחלתא דגאלה, "חבלים נפלו לנו בנעימים" (תהלים טז, ו), חזק, חזק, חזק, חזק והתחזק.

דידך לנצח...

ושלום לתאומים היקרים המקרבים החדשים, חזקו יחד, ותדברו בכל יום רק מרבנו ז"ל ומתורתו הקדושה, וביתד תעסקו בעבודת השם יתברך, ואיש את רעהו יאמר חזק, ובפרטיות שני אחים, ומפל

שָׁכַן תְּאוֹמִים, זֶהוּ עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִיכֶם לְנֶצַח.

ב' ח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַחֶסֶד הַמְטֵהֲרִים מִכָּל מִינֵי טְמָאוֹת וְכוּ', הֲלֹא הוּא הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה אֶף שְׁמָאֵד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, שֶׁהִיְתָה לְךָ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת מְרַב הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁהִבְעַל-עֲגָלָה (הַנְּהַג) בָּנָה אוֹתָךְ כְּאֶחָד הַרִיקִים וְקָלַל אוֹתָךְ בְּשַׁעַה שֶׁהִבְאֵת סְפָרִים, אֶף גִּזְפֵּרְתִי מִהַסְפּוֹר הַיְדוּעַ בְּשֶׁר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל הִבִּיא בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה מִבֵּית הַדְּפוּס אֶת ה"לְקוּטֵי-עֲצוֹת", וְהִכְרַח לְהִבְיֵאֵם בְּהַחְבָּא, מִפְּנֵי מְסִירוֹת מִהַמְתַּנְגְּדִים וּמְלִיצְנוֹת הַלְצִים (כְּאֲשֶׁר מְרַמֵּז בְּכַמָּה מִכְתָּבִים, אֵיךְ שְׁמוֹהֲרֵנ"ף ו"ל מְזוּהֵר לְהַצְנִיעֵם). וְעַם כָּל זֹאת שֶׁהִצְנִיעַ אוֹתָם כָּל הַדְּרָךְ, וְהָיוּ מְכַסִּים בְּשָׂקִים, אֲכָל הַבְּעַל-עֲגָלָה הָיָה אִישׁ מְגַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וְכֹל הַדְּרָךְ צִעְרוּ מְאֹד מְאֹד וּבְזוֹ בְּבִזְיוֹנוֹת וְקָלְלוּ בְּקָלְלוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וְהוּא ר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל הָיָה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְדָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. וּמְרַב אֲמוּנָתוֹ בְּמוֹהֲרֵנ"ף ו"ל, חָשַׁב בְּעֲצוּמוֹ, שֶׁהֲלֹא אֵלוֹ הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים הָיוּ מְגִיעִים לְמוֹהֲרֵנ"ף ו"ל, מִפְּנֵי שֶׁהוֹלֵךְ לְזוֹכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל עִם זְכוּת נִפְלְאָה כְּזוֹ, סֵפֶר חֲדָשׁ עִם עֲצוֹת הַנוֹבְעוֹת מִה"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵנ"ף הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְעַכְשָׁו הוּא מְקַבֵּל עַל עֲצוּמוֹ אֵלוֹ הַבְּזִיוֹנוֹת בְּמִקּוֹם מוֹהֲרֵנ"ף ו"ל, וְהָיָה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֹל מֵה שֶׁבָּזְהוּ וְקָלְלוּ הַבְּעַל עֲגָלָה, יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה הָיָה, וְשֶׁר לְעֲצוּמוֹ נִגּוֹן שֶׁל שִׂמְחָה: "אֲשֶׁרֵינוּ, מֵה טוֹב חֲלַקְנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ" וְכוּ'. וְכוּ'. עַל-פֶּן בּוֹדָאֵי גַם בְּעֲנִינְךָ הָיוּ נִפְלְאוֹת וְנִסְתָּרוֹת, וְעַל פֶּן לָמָּה לְךָ לִפְלַ בְּדַעְתְּךָ, חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, וְחִסְבָּל כָּל

העובר עליך, כי בודאי יתקן הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' ט.

בעזרת השם יתברך, ערכי-שבת-קדש לסדר ויחי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי,
האברך השותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...
נרו יאיר ויזרח.

את הטלגרם קבלתי עכשו, ומחמת שהזמן סמוך מאד מאד
לשבת-קדש, אקצר עד מאד.

בשבוע זה נסע מפה ... והבטיח שיעשה שלום בין הזוג ...
וכבר דברתי עם המחתן, וכפי הנראה שיהיה, אם ירצה השם,
שלום, וחס מלהזכיר גט, אשר כבר אמרו חכמינו הקדושים (גטין
ז:), שאפלו המזבח מוריד על זה דמעות. אם ירצה השם אחר
השבת אכתב לך באריכות, ומי יתן שנוכל להתועד באיזה דרך
ובאיזה אפן או על-ידי טלפון, כי ההכרח לגמר את הענין, שיהיה
אך שלום בין הזוג.

חמדת לבבי! צריכים לשמר מאד מאד את הזמן הקר, ולראות
לחטף בכל יום איזה טוב, איזה דבור לפניו יתברך, איזה למוד
משעוריו שאוחזו כסדרן, איזו פרוטה לצדקה, איזה חידוש לחדש
בכל יום, ולהמשיך שכנינת עזו בעולם. ולמען השם, ברח לך מכעס
ומקפידות יהיה איה שיהיה, כי הכעס עוקר את האדם משגי
עולמות, וזכר כי כל יום הוא קרן נפלאה, אם חוטפים בו טוב נצחי.
ידידך לנצח הדורש שלומך...

אודות החובות שלך, צריכים רק להרבות בתפלה. ואצלו

אָשֶׁר

ב' ט

בַּנְחָל

שמוז

תְּבָרַךְ נְאֻמָּה (במדבר יא, כג): "הַיַּד הַנְּיָ"ה תִקְצֹר?" בּוֹדְאֵי יִשְׁפַע עָלֶיךָ שִׁפְעַת כְּפוֹל, בְּחֵינַת לָחֵם מִשְׁנָה, וְתוֹכָה לְשֵׁלֶם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שְׁלֶךְ. רַק שְׂמִיחָה, לְהֵיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֵׁישׁ לָנוּ רַבֵּי כּוֹהַ, שֶׁהוּא נִהַר הַמְּטָהָר מְכַל הַכְּתָמִים, וְאֵל תְּדַאֵג כָּלֵל.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְנוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ י"ד, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם תְּבָרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִיךְ ט"ו לְהַגְדִּיל תוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

תִּכְן הָעֲנִינִים

חלק יד

ג פֶּתַח דְּבַר

ה הַקְדָּמָה

יג א' תתסד
וְאָרִיף מְאֹד בְּמַעֲלַת וּבְחַיִּיב לַמּוֹד חֲמֵשׁ וְרָשִׁי וְאִמִּירַת שְׁנַיִם מִקְרָא
וְאֶחָד תִּרְגֹּם.

טו א' תתסה
וְדַבֵּר מֵעַנְיָן בְּלְבוּלִים וּדְבָרִים בְּטָלִים, וּמְשִׁיחוֹת לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵף
שְׁמוּעֵי לוֹת לְהַנְצִיל מִזָּה, וּמְשַׁמְתָּה וְרַקוּדִים וְהִרְחַקָּה מִלִּיצָנִים וּמֵעַנְיָן
נְגוּנִים.

יז א' תתתסו
וְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק מְאֹד אֶת הַנְּפוּלִים בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְיֹרֶה לָהֶם
דֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה, וְיַגְלֶה מֵהֵיכָן נִמְשָׁף הַחֲטָא, וּמֵהוּ גֵרָם סִבְתוֹ בְּדַבּוּרִים
נִזְרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד.

יט א' תתסז
וְיַחֲזֵק אֶחָד שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּלְבוּלִים, שֶׁהֲלֹא הֵם לְדַבֵּר רַבְנֵנוּ ז"ל, וְצָרִיף
לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בָּהֶם, וְיִזְהִירוּ מִחֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּלוֹת, וְיַעֲזֹרֵר עַל עַנְיָן
הַהֲתַבּוֹדְרוֹת מִדְּבָרֵי מוֹהַרְנָ"ף ז"ל עַל הַפְּסוּק בְּפָרֶשֶׁת בָּלַק, בְּדַבּוּרִים
נִפְלְאִים עַל קֶטֶב נִקְדַּת הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ.

כג א' תתסח
וְיִזְהִיר לְבָרַח מִחֲבָרִים רָעִים, וְלְהַתְּחַבֵּר רַק עִם צְדִיקִים, וְיַאֲרִיף לְגִנוּת
מִדָּה רְעָה שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוֹת, וְיַחֲזֵק לְשִׂמְחָה שְׁאֵנוּ מִסְתּוֹכְבִּים בֵּין

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שמט

אָנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שֶׁהֵם חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים.

א' תחסט כה

יְדַבֵּר מִגְדֵּל דְּבוּרָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמֵאֲמוּנָה, וּמַעֲנִין ג' ז"ל עֲד"ן וְגִיּהֲנוּ"ם,
וַיִּבְאֵר שֶׁכָּל הַצְּרוּת נִגְרָמוֹת כְּשֵׁישׁ הַרְבֵּה זְמַן לֵהִיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם.

א' תתע כו

יְדַבֵּר מִגְדֵּל תּוֹרוֹת רַבְּנוּ ז"ל, אִיךָ שֶׁעַל יָדָם מְחֻזְקִים מַעֲמָד, וְיִזְכִּיר דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי הַדַּעַת אֵין יְסוּרִים, וַיַּעֲזֹר עַל קִדְשֵׁי הַמַּח-מַחֲשָׁבָה,
וַיְדַבֵּר דְּבוּרִים חוֹצְבִים לְהַבּוֹת אֵשׁ עַל עֲנַן הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
קוֹנוֹ וְהַתְּחֻזָּקוֹת עֲצוּמָה עַל זֶה.

א' תתעא כט

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת הַכְּסוּפִים דְּקִרְשָׁה, וְיִזְהִיר לְבֵרַח מַלְצִים, וַיְדַבֵּר מִפְּרֻסָּה,
וַיַּגִּיד מָאֵד מָה שֶׁהִסְפִּילוּ עֲשֵׂה כְּמָה מְחַסִּידֵי בְּרַסְלָב נֶגֶד הַמַּתְנַגְדִּים
עֲלֵינוּ, וַיִּקְפִּיד עַל זֶה מָאֵד.

א' תתעב ל

יְחֻזַּק אַבְרָהָם עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, וַיּוֹרֶה לוֹ דְרָךְ נִפְלְאָה לְהַצְלִיחַ חַיֵּי
הַנְּשׂוּאִין, שֶׁאִף שֶׁעַל הָאָדָם לְשַׁאֲף רַק לְרוּחֲנִיּוֹת, עִם כָּל זֹאת צְרִיךְ
שְׂיִהְיֶה לוֹ שֶׁכָּל לֵהִיוֹת גַּם לְמַעַלָּה וְגַם לְמַטָּה וְכוּ', וַיַּעֲתִיק סְפוּר נִפְלְאָ
עַל 'בַּעַל הַתְּנַיָּא' עִם בְּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, אִיךָ שֶׁלְמָדוֹ לְמוֹד עֲמַק, שֶׁמִּמֶּנּוּ אָפְשָׁר
לָקַח עֲצָה נְכוֹנָה אִיךָ לְהַתְּנַהֵג בְּבֵית, וַיִּאָרִיךְ בְּזֶה נִפְלְאוֹת מָאֵד.

א' תתעג לה

יְדַבֵּר מַעֲנִינוּ — לְהַפִּיץ אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם, וַיְסַבֵּיר אֶת
צַעֲקַת רַבְּנוּ ז"ל: "אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ" וְכוּ', וַיְסַפֵּר מִסְדֵּר הַפְּצָתוֹ וּפְרֻסוֹמוֹ
אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּגִּיד שֶׁאֵינוֹ מִתְּפַעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה, וַיַּזְדַּר אֶת מִי שֵׁישׁ לוֹ
הַרְגָּשָׁה בְּזֶה, שֶׁיַּעֲזֹר בְּמָה שְׂיִוָּכַל וְכוּ'.

א' תתעד לח

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֵּת מִדַּת הָאֲמוּנָה הַקָּדוּשָׁה וּמֵהַרְגָּשֵׁת אֱלֻקוֹת
בְּכָל עֲנָן וּפְנֵה, וַיַּעֲזֹר עַל קִדְשֵׁי הַדְּבוּר וְעַל דְּבִקּוֹת אֲמִתִּיּוֹת, וַיַּגִּיד
שְׂזוּכִים לְבֵא לְזֶה רַק עַל-יְדֵי שְׂיִהְיֶה בְּטַל וּמִכְבָּט וְכוּ'.

א' תתעה מ

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת מִדַּת הַהַתְּחַדְּשׁוֹת לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשָׂה, וַיְכִיֵּא פְרוּשׁ הַרַב
הַקָּדוֹשׁ מִפְּשִׁיחָא עַל "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא" עַל נִקְדָּה זו.

א' תתעו **מב**
 ידבר מנקבת "ויגבה לבו בדרך ה'", שאסור לאדם להתעלם מכחותיו.

א' תתעז **מג**
 יחזק אחד שזכה להדפיס את ה"לקוטי מוהר"ן" הקדוש וישמחו מאד, ויגלה לו גדל זכותו על זה, וידבר מענין בין המצרים, ויעורר אז ביותר על התבודדות ולברח מלצים, וידבר מקדשת רבנו ז"ל, שהיא כנגד קלפת בלעם, ויחזק על קדשת הדבור בדרוש קצר ונאה בכמה ענינים, ויכתב עוד כמה עצות, ויספר מה קורה בהפצה.

א' תתעח **מה**
 ידבר מענין הספירות וההיכלות לעבדה ולמעשה, ומדבקות ובטול להקדוש-ברוך-הוא, ודבקות מחשבתו בו יתברך, ומענין חכמה ובינה וש"י עולמות, ויאמץ מאד להתחזק תמיד ולעסק תמיד בתפלה והתבודדות ולשמח עם רבנו ז"ל ואנשי שלומנו.

א' תתעט **מז**
 יורה נתיבות ודרך נכונה למי שפגם בברית, שיקדש ברית הלשון שלו, ויאמר הרבה משניות וגמרא, ויעורר על אמירת התקון הכללי ועל השתדלות וכסופין לבא לציון רבנו ז"ל.

א' תתפ **מט**
 יחזק אחד שעובר עליו מרודפים ושונאים שיחביא עצמו בצלו יתברך, וידבר הרבה מאמונה ומהעולם הבא ומארבע אמות של הלכה, ויעורר על תורה ועל שיחה בינו לבין קונו, ומיחוד שמע וברוך שם וכ"ו, ומענין יחודא עלאה ויחודא תתאה ומל"ט מלאכות המשפן, ויחזק על שעורים כסדרן בחמש, במשניות, בש"ס ובשלחן ערוך.

א' תתפא **נב**
 יסביר ענין המובא בקבלה של עגולים וישר, ויבאר זאת באפן נפלא על דרך העבדה למעשה, ויגלה מהו ענין פנימי ומקיף, ומהתורה כ"א שבלקוטי מוהר"ן, חלק א', המדברת מזה.

א' תתפב **נד**
 יתן חזיק ופצה לאחד שאינו מבין מה שלומד, ויורה לו את דרך רבנו ז"ל בלמוד.

א' תתפג נה

יחזק אחד שעובר עליו נזראות בפגם הברית, ויעוץ לו א. שילמד הרבה בספרי רבנו ז"ל. ב. שיכבד הוריו ושלא יחשבו שהמתקרב לברסלב נהנה פרא אדם. ג. שיתבודד הרבה ויחזק עצמו באמונה. ד. שיאמר תקון הכללי עם התפלה בדמעות ויתן צדקה. ה. שישתדל להיות בשמחה תמיד. ו. שיאמר הרבה משניות ובפרט ח"י פרקים, ויגלה גנות החטא המאוס הנה ומעלת הזוכה לתקנו.

א' תתפד ס

ידבר מגלוי השגחתו יתברך, ויעתיק שיחה שהתבטא הבעל-שם-טוב על עצמו וההסבר של ה'דגל' על זה, וידבר מאמונה טהורה בו יתברך, ויחזק כנגד התפשטות קלפת הערב-רב בארצנו הקדושה שהיא "כחי ועצם ידי" בצבא ובכח וכז', ושוכחים שצריף רק את השם יתברך ובלי זה — אין מועיל מאומה, חס ושלום, ויגלה עבודתנו בעת פזו, וירבה לגנות רע מעללם וילעיג על הכסילות לומר שזו 'אתחלתא דגאולה', ויגלה איך זוכים לקרב את הגאולה, ומענין מפלת הרשעים והשונאים.

א' תתפה סג

יגלה שהעוסק בהתבודדות נמשכת עליו שמחת החיים.

א' תתפו סג

יחזק מאד את אחד שנפל לזהמה של חטא פגם הברית, וירבה נחומים, ויציב לו היכן לעיניו, כדי להחיות נפשו, וידבר מסבת החטא הנה — עצבות, ומהתקון הגדול של שומע בזיונו וידם, ויגלה מעלת האוחז עצמו עם הצדיק ואנשיו שבדור, ויבאר כמה צרופים נפלאים מהשם הקדוש חב"ו על דרך התחזקות, ויעורר על למוד שעורים קבועים בתורה.

א' תתפז סז

יגנה את אלו מביעי דעה בעניני פוליטיקה, ויחזק לכרת רק אליו יתברך בתפלה ושיחה שיוציאונו מהגלות, וידבר מאמונה ומהשגחה פרטית, ומענין להפך הגוף לאור הנשמה, ויספר מגדלת הרב הקדוש ר' יצחק מדרוהוביטש ומה שהעיד עליו הבעל-שם-טוב הקדוש, ויעורר שכל אחד יכול לזכות לזה.

א' תתפח סט

ידבר ממעלת מדת ההתחזקות ומאור המאיר על הנשמה בקיים

המצוות, והגוף צריך לחזקו שלא יתבלבל ויפריע, ויגלה שקאן נכנס סוד רבנו, וידבר מגדלת ענין רבנו, ומהש' של תפלות: תפלה לעני, לדוד ולמשה, על-פי דברי ה' לקוטי-תורה' מטשע'רנובל שפרש עם זה פסוק בפרשת נח, וירבה להסבירו על-פי דרך רבנו ו"ל בגלוי אלקות התחזקות והתעוררות על תפלה אליו יתברך, ויחזק על שמחה עם הנקודות טובות כפי שהורנו רבנו ו"ל.

א' תתפט עב

ידבר מהענין ללמד זהר קדם התפלה, וישבח למוד ספר הזהר הקדוש בכלליות, ויעורר על למוד גמרא ו"לקוטי-מוהר"ן".

א' תתצ עג

יחזק אחד שעוברות עליו צרות משנות מחותנו וכו', ויעוץ לו איך להתנהג בענינו, ויחזקו לבטל עצמו אליו יתברך לגמרי, עד עת בוא ישועתו.

א' תתצא עד

יעורר אחד שעובר עליו מאשתו ובניו מניעות ובזיונות — לעשות התחלה חדשה, ויתן לו מה ללמד ב"לקוטי-מוהר"ן" וב"לקוטי-תפלות", ויחזקו להיות בשמחה, ולבכות לפני השם בהתבודדות, ויזהירו על שמירת הדבור, ומה ישוחח עם אנשי שלומנו.

א' תתצב עו

יעורר להרגיל את עצמו במדת האמונה, וידבר מתפלה ושיחה והמתקת הדינים ומענין צער ורשעות שעושים אחרים, ומכפרת עוונות, ומענין 'תמותת רשע רעה', שהעברות ממיתות את האדם, ויחזק על תפלה והתבודדות, וידבר מענין 'בכל צרתם לו צר'.

א' תתצג עז

יעורר להתקרב מחדש לרבנו ו"ל ולציתו, ויחזק לברח מחלישות הדעת ומספרים שמחלישים, ויזכיר התבטאות מוהר"ן ו"ל בקשר לזה, ויחזק מאד באמונה ושעורים כסדרן, ולחשב שיצטרף לצאת מזה העולם ולברח ממחלקת, ויעורר לעזב את כל השטיות וכו', וללמד בספרי רבנו ו"ל, ולהתחבר אל אנשי שלומנו, ולעסק בהתבודדות ולא לבוש מהמלעיגים.

א' תתצד עט

יתן עצה לאחד שבנו מרד בו וברח וכו', שילמד התורה קמא

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', עִם הַתְּפִלָּה הַשְּׂיֵכֶת, וַיִּבְכֶּה הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְכו'.

פ א' תתצה

יְעוֹרֵר לְשֹׁמֵר עַל עֲצֻמוֹ בִּימֵי חֲדָשֵׁי הַקַּיִץ, וְלֹא לְהִסְתּוֹכֵב הַרְבֵּה בַּחוּץ, וַיַּעֲתִיק קָטַע מִה'אֹר הַחַיִּים, שֶׁכֵּל עֵקֶר הַנְּפִילָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם בְּנוֹת שְׁטִיִּם הָיָה עַל-יְדֵי טִיּוּלִים מִיַּתְרִים, וַיַּחֲזֵק הַרְבֵּה עַל הַתְּבוּדוֹת וַיַּצְעֲקָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּסְפֹּר סְפוּר עַל בַּחוּר מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשֵׁם 'נְטַע', שֶׁנִּצַּל מִחֲטָא בְּגָלוֹת סְבִיר עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעוֹרֵר עַל צַעֲקַת הַע' קָלִין לְמִי שֶׁמָּחוּ בְּקִטְנוּת.

פג א' תתצו

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת, וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִחֲלִישוֹת הַדַּעַת, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל אֲמוּנָה, וְלַחֲפֹשׁ וְלִמְצֹא תְּמִיד הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת וְכו', וְהַעֲקֵר תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

פד א' תתצז

יֹכִיחַ אַחֵר עַל שֶׁהִתְנַהֵג הַפֶּךָ מִדַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא בְּטוּל יִשׁוּת מִחֻלְטָת, וַיְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה ס"ה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', שֶׁמְגַלֶּה עֲנָן יָשׁוּב' שְׁזוֹכִים לוֹ עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרִיָּתָא, וּמִמַּעַלַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיִּזְהֵרוּ לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְשֶׁהַכֵּל מְשַׁנָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, וַיַּחֲזִקוּ בְּאֲמוּנָה בְּרוּרָה בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ.

פו א' תתצח

יְדַבֵּר מִעֲנֵן קַרְשֵׁת הַמַּחֲזִין וְהַמְּחַשְׁבָּה שֶׁזָּהוּ בְּנֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הַפְּרָטִי וְכו', וּמִעֲנֵן יָמֵי בֵּין הַמְּצָרִים וְהַשְּׁעָה בְּאָב, וּמִחֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְצָרוֹת וְהַרְיָגוֹת יִשְׂרָאֵל וְגָלוֹת וְגֵאֲלָה הָאֲמַתִּית, וַיְדַבֵּר מִהַתְּפִשּׁוֹת הָעַרְכ־רַב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעוֹרֵר אִיךָ וּמָה לְבַקֵּשׁ וְלַצַּעֵק בְּעַתִּים הַלְלוּ וּבִפְרֻט בְּעַת קְרִיאַת 'אִיכָה'.

פט א' תתצט

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הַשְּׂמִחָה וּמִעֲנֵן הַהִתְחַזְּקוֹת בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים וְכו', וּמִהַשְּׂמִחָה בִּיְהוּדוּתָנוּ בְּהַתְּקַרְבוּתָנוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

צ א' תתק

יְדַבֵּר מִתְּכֵנִית לְנִסֵּעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן, וּמִעֲנֵן צִוִּית מְחֻלַּט לְרַבְּנוּ ז"ל וְלִסְתָם עֵינַיִם מִהַבְּלִים, וּמִעֲנֵן 'דְּבַר הַסְּמוּי מִן הָעֵינַי', וּמִשְׁלָמוֹת הָאֲמַת וּמִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיַּעֲנֶה עַל שְׁאֵלוֹת מִהֵיכָן לֹקַח אֶת עֲנָן הַיַּחֲזִידִים,

ויגלה דרך רבנו ו"ל בזה על פי תורה ב' בלקוטי מוהר"ן, וידבר מנעם חלקנו שאנו יודעים מרבנו ו"ל ומגדלת אנשי שלומנו, ומענין השעורים הרמוזים בתבת המז"ג, ומ"לקוטי הלכות", ויעורר לדבר עם אחרים מרבנו ו"ל, ומענין שלו"ם, ויחזק על מצות הצדקה, ובפרט כשהיא על הדפסת ספרי רבנו ו"ל.

א' תתקא צד

ידבר מהגלוי הנפלא של "בצר הרחבת לי", ויגלה שזה סוכב ביותר על רוחניות, וידבר מהפסופים והרצונות שמכרח בקדשה, ומענין נסיעה לציון רבנו ו"ל, ואיך זוכים לזה, וממעלת השכחה דקדשה ומזכרון דקדשה בעלמא דאתי, ויסביר אגב זה פסוק 'איר בן מנשה', וידבר מענין עינים ומהפעטליר העור, וצרוף תבת 'עור', ודרך אגב יבאר עניני נבואה ותפלה והתבודדות ובטול אליו 'תברך, ומענין עלית המלכות ו'הבנת הדרך' השיף למדת ענוה, וידבר מהשגחה פרטית, וממעלת מדת השמחה, ומהשעורים הרמוזים בהמז"ג ושלחן ערוף וספרי רבנו ו"ל, ולברח מלצים וכו' וכו'.

א' תתקב צז

ידבר משבח הקובע עצמו בספרי ה"לקוטי הלכות" הקדושים, ויעורר שכל ההתקרבות לרבנו ו"ל צריכה להיות בהתחדשות, ויגלה ענינים נפלאים הקשורים לקביעות סדר במשניות, ויחזק על למוד "לקוטי מוהר"ן", וסיימו בכל חדש, וידבר ממציאת הזווג ומהתבודדות, ויספר מהרב הקדוש ר' נפתלי פן זי"ע, כמה ענינים הקשורים עמו ועם הבעל-שם-טוב זי"ע ועם רבנו ו"ל, ויגלה מהי ההשמטה בתורה רלו, בלקוטי מוהר"ן, חלק א', וממעלת שבת-קדש ומשמחה עליה, ומענין שיר להשם 'תברך.

א' תתקג קא

ידבר מענין 'שבת נחמו' ומהתורה כ"א שבלקוטי מוהר"ן, המדברת מזה, והפל על קטב נקדת שלמות הדעת דקדשה, וקדשת השכעה גרות.

א' תתקד קב

ידבר מרבוני סבלנות הנצרכת לכל אחד בימי חייו, ובפרט לתורה ולתפלה, ויגלה שלזה זוכים רק על ידי התבודדות ושיחה אליו 'תברך, שמכרח להביא אותו לידי ישוב הדעת.

א' תתקה קג

ידבר ממצלת האדם הזוכה להסתתר ולבטל עצמו תחת צל כנפיו
 יתברך בבטול השנות והגאות, שזוכים לזה על-ידי תפלה והתבודדות,
 ואי אפשר להנצל ממדת גאווה כי אם לבקש תמיד על זה כדברי
 הבעל-שם-טוב, ועל-ידי שמקיים כל זאת יתפרדו ממנו כל פועלי האון.

א' תתקו קה

ידבר ממצלת ענין דף היומי על-פי הספור ז' מספורי-מצשיות, ומלמוד
 דף גמרא בכלל בכל יום ויום עם תוספות, ויארץ בענין זה על-פי
 המעשה הנ"ל שהלומד לשמה יש לו כסופין גדולים ללמד וכו', ויגלה
 מענין שזהו פחד עצום לבעל-דבר שיהודי יסים מסכת, וכת סמ"ד-מ"ם
 צרוף מסכ"ת, ויפרש הקטע בספורי-מצשיות שהבעל-דבר לא רצה
 שנשמת רבנו ז"ל תרד לעולם, ומהי עצתו כששמע שנשמת רבנו ז"ל
 מכרחת לירד לעולם, וזהו הענין שצוחקים ביותר על המתקרב
 לברסלב, ויעורר שאסור לנו להתבייש, ויספר על התקרבותו ומה עשה
 בשנת תשכ"ה איך שהפיץ הספרים, וגדל הביונות והרדיפות שהיו
 מנת חלקו, וידבר מן שאינו מתפעל כי גדול רבנו ז"ל מהסמ"ד-מ"ם,
 ויחזק על למוד ספרי רבנו ז"ל.

א' תתקז קח

יחזק מאד מאד על מדת השמחה ולמה זוכים על-ידי-זה, ושצריך
 למסר נפשו על זה, ויעתיק פרושו של ר' אברהם בן ר' נחמן על פסוק
 ראשון מפרשת 'עקב', על קטב נקדת השמחה, וידבר משמחת המצוות
 בפרטיות, ויגלה שעקר הדאגות והעצבות באות מזה שלא תלך חטאות
 נעורים, וידבר מאמונה ומאריכות אפים.

א' תתקה קי

יעורר מאד על מדת האמונה הקדושה בלי שום קשיות וחקירות,
 ויעתיק קטע מה'אור החיים' הקדוש המדבר מענין שכל הבריאה וכל
 חכמת הדורות של כל האנושות כבר נבראה ביום הראשון של בריאת
 העולם, ומענין החלל הפנוי שמשם יש כח לאפיקורסות, ויאמץ מאד
 על אמונה פשוטה שגדולה מעלתה עד מאד.

א' תתקט קיב

ידבר ממצלת מדת הסבלנות שהיא ההצלחה בתיים ומהתבודדות שרק
 עם זה פועלים, וממצלת הדבור אליו יתברך, ויזהיר לברח מוכוחים,
 ומענין אותיות — אבנים, ויתנה רעת וגנות וכוחי הסרק, ולא להסתפל

על כלבים נובחים, רק להפיץ לגלות את אור רבנו ו"ל בלי להתפעל וכו'.

א' תתקי קיד

ידבר ממעלת הדבור בראת שמים זה עם זה, וממעלת ההתקרבות לרבנו ו"ל, ומעצם ההסתרה שיש על אורו הקדוש, שלא יכפה לעולם ועד, וידבר מהתבודדות, מתפלה, מאמונה, ועקשנות דקדושה על שיחה בינו לבין קונו ומתשובה, ויתבל דבריו בדיוש נאה על מדרש פרושת בחקותי על קטב עניני תפלה פקרבן ומציאת הנקודות טובות, וידבר מגדל קדשת חדש אלול, ומבחינת "אני לדודי" וכו', ודברי התחזקות מענין שופר, וביא דברי צחות אנשי שלומנו על שני הרופאים המכרחים לחולה הנפש.

א' תתקיא קיז

ידבר ממעלת הפצת ספרי רבנו ו"ל שזוהי צנאת מוהרנ"ת ו"ל, ושהוא תקון הברית, ואין צדקה גדולה מזו.

א' תתקיב קיח

ידבר מזה שצריכים התחזקות חדשה על האמונה הקדושה בכל יום שזו מצות קריאת שמע, וזה מביא לשמחה והתרת הספקות, והצדיקים מהפכים יאוש זה לתקוה בקדושה, ויגלה עצה שכשאדם מרגיש שאין צריכים אותו — שיהפוך זאת לקדושה — תכלית הבטול, ויעורר להרגיל עצמו לדבר עמו ותברך ולשפת מהעבר ולצית ללמודי רבנו ו"ל, ולברכת מכפירות של כחי ועצם די וכו', וידבר באריכות מסדר דרך הלמוד של רבנו ו"ל.

א' תתקיג קכא

ידבר מענין "הוצאות שבת", ויעתיק על זה קטע מספר עתיק בשם 'ברית שלום' איך שהמהדר בזה מקבל שפע כפלים.

א' תתקיד קכב

יזכיר את אחד שיכניס עצמו כבר לתוך האמונה הקדושה ושלא יתבלבל מכל אחד ומכל דעות אחרים, ויעוררו על עבודת השם ובריחה מן הקנאה וצרות העין וכו', וידבר מהמחלקת שבין אנשי שלומנו, ויגלה שיש בינינו גם תמימים וישרים שחפצים רק בתורה ועבודת השם, ויעורר לדחף את הראש ביניהם, ויחזק על הנקדה של מעט גם-כן טוב, ומענין רוח העולם הזה אין לשער, ומענין הקפת התנוני

שְׁהַמְשִׁיל רַבְּנוּ ז"ל עַל נִקְדוּת טוֹבוֹת שְׁחוּטָפִים, וַיַּחֲזֵק לְשֹׁמֵחַ עִם רַבְּנוּ ז"ל, וְלִבְרַח מִלְּצִים וְלִהְיוֹת קָשׁוּר עִם תַּמִּימֵי יִישְׁרֵי דֶרֶךְ.

א' תתקטו קכה

יְדַבֵּר מִנְקֻדַת הָאֵמֶת וְהַזְהָרַת רַבְּנוּ ז"ל שְׁאֲסוּר שֶׁהַעוֹלָם יִטְעֶה אוֹתָנוּ, וַיִּגְלֶה שְׂאֵף שְׁנוּפֵל לְסַפְקוֹת וְהַרְהוּרִים יִצְעַק 'אֵיהָ מְקוּם כְּבוֹדוֹ', וַיְדַבֵּר מִהַחֲטָא שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, שְׁנַגְרָם רַק עַל-יְדֵי פָּגַם הַדְּבוּר, וּמַעֲנִין חָלַל הַפְּנוּי, וּמַעֲנִין מִקִּיף וּפְנִימִי, וּמִהַדְּבוּר לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ אֵף שֶׁעוֹבֵר מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וּבִינְתִים צְרִיף לְהִתְקַרֵּב אֵף שְׂאִין רוֹאִים כְּלוּם, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבֵא, הַרְגָּשָׁת הַשְּׂכִינָה בְּדַבְּקוֹת וּבִיחּוּדִים, וַיִּסְפָּר מִזְקֵנוּ שֶׁל הַנִּמְעָן אֵיף הָיָה גָּדוֹל, וּמַעֲנִין חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, וּמֵאֲרַבְּעָה הַיְחוּדִים שֶׁל נוֹקְבָא דְפְרֻדְשָׁקָא, וּמִקְלַפֵּת פְּרֻעָה מְלַךְ מְצֻרִים, וְצְרוּפִים מִתְּבַת אֲי"ה, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַחֲזִיק בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלִלְמַד הָעֵקֶר רַק בְּהֵם, וְרַק סַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים יְכוּלִים לְהוֹשִׁיעֵנוּ, וַיְדַבֵּר מִכְּפֻנּוֹת שֶׁהֵן צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וּמִגְדֻלַּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיַּעֲתִיק תְּפִלָּה קְצָרָה.

א' תתקטז קלא

יְדַבֵּר מִבְּחִינַת 'אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם' וּמִמְדַּרְגַּת הַתָּם שֶׁלֹּא הִסְתַּכַּל עַל אֲחֵרִים, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" דִּקְא, וַיַּעֲתִיק שִׂיתַת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב שְׁאֲסוּר לְחַקוֹת אֶת אֲחֵרִים עַל-פִּי 'הַרְבֵּה עָשׂוּ כָר' שְׁמַעוֹן, וַיִּגְלֶה שְׂאֵם כָּל אֶחָד הָיָה מִסְתַּכַּל עַל נִקְדָּתוֹ, הָיָה מְשִׁיג דְּרָגוֹת רְבוּת, וַיַּחֲזֵק מְאֹד לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִנְקֻדַת זוּלָתוֹ.

א' תתקיז קלג

יַעֲוֹרֵר עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן, וַיַּחֲזֵק לְקַיֵּם תְּמִיד מְצֻנָת 'וּבוֹ תִּדְבַק', וַיְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת הַמַּעֲלָה שְׂאֲדָם הָעוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן מִבְּטַל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, שְׂבֻזָּה מַעֲלָה שֶׁעָשׂוּעִים גְּדוּלִים, וַיְדַבֵּר מִהַדְּרָכִים שֶׁל כָּל צְדִיק שְׁאֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל אֶחָד מֵהַשְּׂנֵי עַל-פִּי דְבוּר מִהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב עַל הַמְּאָמֵר 'בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי', וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמַּד בְּכָל סַפְרֵי הַקְּדָשׁ מִכָּל צְדִיק שְׂכָף הָיָה רְצוּנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּבִכְפֻרַט עַל-פִּי הַקְּדָמוֹתָיו אֲפָשָׁר לְהַבִּין הַכֹּל.

א' תתקיח קלה

יְדַבֵּר מִסְּבִלְנוֹת וְהִבָּל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבְרִיחָה מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וּמִכְבוֹד וּמִמוֹן וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּבִזְיוּנוֹת וּכְפֻרַת עֲוֹנוֹת.

א' תתקיט קלו

יגלה גנות ענינם ומצבם של אלו המדברים נגד רבנו ומכזים ושורפים ספריו הקדושים, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, ויגנה עוד שאצל אנשי שלומנו יש גם כאלו המעזים לדבר על צדיקים, ויזהיר על גדל האסור בזה, ובפרט מי מעז לדבר על צדיק מלפני מאתים שנה, אין זאת כי אם שהוא פגום מאד, ויחזק לברח מחברים רעים ולעסק בסדר הלמוד ולשמע בקול הורים ומורים ולא לעשות שם רע לרבנו ז"ל.

א' תתקב קלח

יחזק ויאמץ לא להתבלבל ממה שארע בעבר וכו', ורק לחזק עצמו באמונה, וידבר מענין צדיק ורע לו צדיק וטוב לו, ומענין שהצדיק זורק עצמו לתוף בוך, ויעורר לחיות רק עם ההשגחה וכו', וידבר מאמונת ההשגחה ומענין מה שהולך לאדם שלא כסדר, ויעורר לבטל עצמו אליו ותברך, ולהאמין שאם יעלה ברצונו ותברך — ידפקו על חלוננו להביא לו כסף וכו'.

א' תתקבא קמ

יוכיח אחד שיש לו אימת צבור מפרזת, ואינו מסגל לברך בקול אפלו בעלפה לתורה וכו', ויעוררו על עזות דקדושה, שזוכים לה על ידי שיחה בינו לבין קונו, כמו שאמר רבנו ז"ל לאחד שפחד לדבר עמו, ויחזק מאד על אמונה פשוטה.

א' תתקכב קמא

יעורר לשמח על נעם חלקנו בהתקרבותנו לרבנו ז"ל, וידבר מנקדת האמונה באפן נפלא, ויחזק על התבודדות, ויזהיר מאד להתנהג בדרך ארץ גדולה, ולקבצ שיעורים בדברי רבנו ז"ל ובשאר חלקי התורה.

א' תתקכג קמד

יגלה איך צריכה להיות ההתקרבות לרבנו ז"ל, ושאסור להתבלבל, רק להיות עקשן להשאר אצל הרבי, וידבר משמחה בנקודות הטובות, ועל ידי זה יזכה לתקון הברית, ובפרט שמחה בשעת התפלה.

א' תתקכד קמו

יחזק מאד מאד לא להמשיך את עצמו אל הצער, רק להיות בשמחה על הנקודות טובות מקדשת היהדות שחוטפים, וידבר מהגלוי של 'אומרה', ויעורר לבקש בתפלה על רוחניות ושכל, והשאיפה תהיה רק דבקות וכו' במקום חובות חובות וכו', וידבר מענין כסופים להשרף

על קדוּש הַשֵּׁם, ויחזק לא להיּוּת ענּנים רק להשְׁתַּמֵּשׁ עִם אוצְרוֹת רבּנו ו"ל, וכמו שֶׁהַתְּבַטָּא ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנֶער, שְׁכַל מֵה שְׂאִינוּ נוֹפֵל מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּעֲצוֹת רבּנו ו"ל.

א' תתקכה קמט

יגלה שְׁעַל-יְדֵי הַלְמוּד בְּסִפְרֵי רבּנו ו"ל יֵשׁ חֶשֶׁק לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל־ל, שְׂזָה הִיָּה הָעֵקֶר אֲצֵל רבּנו ו"ל, וְיֶאֱרִיף מֵאֵד מֵאֵד עַל לְמוּד וְאִמִּירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת וְעַל סֵדֵר הַדָּרָךְ הַלְמוּד בְּפִרְטִיּוֹת וּבְאִרְיָכוֹת, ויעוֹרֵר עַל הַדְּבוּר עִמוּ יִתְבָּרֵךְ וְעַל שְׂמִחָה וְשִׂשׁוֹן, ויבָאֵר שְׁעֵנִין הַמִּילְתָּא דְשִׁטּוֹתָא צְרִיף לְהִיּוֹת רַק בְּהֶצְנַע, כְּדִי שְׁלֹא לְהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל הַצְּדִיק, ויעוֹרֵר לְחֹזֵר הַרְבֵּה עַל הַהִתְחַזְקוֹת שְׁחֹזַק עֲצָמוּ רבּנו ו"ל מִשְׂבַּח־הַר"ן, ויגִלֶּה שְׂזוּ הִיָּתָה כָּל הַתְּחַזְקוֹתוֹ, וְיִזְהִיר לְכַרְתַּת מְמַרְיָבָה וּנְכוּחִים, וְלֹא לְצַעֵר שׁוֹם בְּרִיָּה.

א' תתקכו קנג

יגלה שֶׁהִזְמֵן שְׁמִתְבַּטֵּל בְּעַת שְׁעוֹסְקִים לְהַפִּיץ דַּעַת רבּנו ו"ל בְּעוֹלָם אִינוּ נִחְשָׁב כְּבַטוּל זְמַן, ויעוֹרֵר מֵאֵד עַל מֵדַת הַשְּׂמִחָה, סְבָלְנוֹת וְהִתְחַזְקַת מַעֲמַד, וְשִׂאִין צְרִיף לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאֵף בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְלַלְמַד "לְקוֹיטִי-מוֹהַר"ן.

א' תתקכז קנד

יזְכִּיחַ אַחַד שְׁנַחֲלָה מֵאֵד בְּרוּחָנִיּוֹת וְנַפְגָּם בְּפָגָם הַבְּרִית וכו', שְׁכַל זְמַן שְׂיֵשׁ לוֹ סִפֵּק עַל הַרוּפָא הַגְּדוֹל שֶׁהוּא רבּנו ו"ל לֹא תוֹעִיל לוֹ הַרְפּוּאָה, ויִתְחַזְּקוּ מֵאֵד לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוּ אֶל הָאֱמֶת שֶׁהִיא רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, ויעוֹרֵר עַל קִיּוּם הַיְהוּדוּת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְיִוָּרָה הַחֲלוּקִים בֵּין הַצְּדִיקִים הָעוֹסְקִים בְּאַחֲדוּת וּבֵין אֱלוֹ הָעוֹסְקִים בְּפִרוּד, ויגִלֶּה מֵהוּ דְבַר רבּנו ו"ל, ויִמְהוּ כָּל עֲנִיָּנוּ, ויִמְהֵן הַסְּבוֹת שְׁבַגְלָלֵן חוֹלְקִים עַל עֲנִיָּנוּ, ויעוֹרֵר לְהַתְּחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוּשִׁים, וְעַל הַתְּבוּדוֹת וְשְׂמִחָה מִיְחַדָּת וְעַל לְמוּדִים קְדוּשִׁים בְּתוֹרָה.

א' תתקכח קנז

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מֵדַת הַהִתְחַזְקוֹת, ויִתְאַר קְשׁוֹת עֲנִיָּן הָרַע שֶׁל הָעַרְב־רַב שְׁבֶאֱרָץ יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ הוֹרְסִים אֶת עוֹלָם הַיְהוּדוּת וכו', ויִתְחַזַּק לְעַמֵּד עַל עֲמָדוֹ בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה, וְיִזְהִיר לֹא לְזַלֵּזַל בְּאֵף צְדִיק וּמְנַהִיג יִשְׂרָאֵל, ויְדַבֵּר מִמַּעֲלָתָם, ויִמְהַמְרִיבוֹת שְׂפִיַן הַצְּדִיקִים, וְיִסְבִּיר מֵאִמְרָם ו"ל בְּאֲבוֹת: אֲרַבַּע מֵדוֹת בְּיוֹשְׁבִים לְפָנָי חֲכָמִים, ויקָשֶׁר זֹאת עִם הַמֵּאֲמָר "אֲרַבַּעָה נִכְנְסוּ לְפִרְדֵּס", ויגִלֶּה בְּזֶה בְּחִינּוֹת מִסְפָּר בְּהַתְּקַרְבוֹת לְרבּנו

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

ו"ל, וְיִזְרְהוּ אֵיזוּהֵי הַדְרֹךְ בָּהּ יִשְׁכֵּן אֹר, וְלִהְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְהַדְבִּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

א' תתקכט קסב
יְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲלוּמוֹת, וְסִפּוֹר מִמּוֹהֲרֵינִי ו"ל בְּעֲנִין זֶה, וְהַתְחַזְּקוֹת בְּהַתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל.

א' תתקל קסג
יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַתְחַזְּקוֹת וְהַתְחַדְּשׁוֹת הַנִּצְרָכֹת מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזוֹ הִיְתָה הַצְּלַחַת רַבְּנוּ ו"ל וְשֶׁאֵר צְדִיקִים, וּמֵעֲנִין הָאוֹצְרוֹת שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל וּמִמָּה שֶׁנִּעְשָׂה מִזֶּה כִּיּוֹם עַל-פִּי נְבוֹאֹת רַבְּנוּ ו"ל, וּמִמַּעֲלַת הַחֵבֶר וּמִהַרְחָקָה מִיֵּאוֹשׁ בְּכָל אֶפֶן.

א' תתקלא קסה
יְדַבֵּר מִמֵּדַת הָעֲנוּהָ וְהַבְּטוּלָה, וְיִסְפֹּר מֵעֲנוּתֵנוּתוֹ שֶׁל הַרְבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיִּצְעֶנְסֶק, וְיִזְהִיר לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְפַתַּח הָעֲנִינִים עַל-יַדֵּי הַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק.

א' תתקלב קסז
יִשְׁטַח בְּקִשְׁתּוֹ, שִׁיִּצְרְפוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֵיזָה אַבְרָהָ אֶחָד לְנִסְיַעְתֶּם לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא וְיִשְׁבְּחוּ מְאֹד וְכוּ', וְיִדְבֹּר מֵאֲמוּנָה וּמִהַתְבוֹדְרוֹת וּמִהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית וּמֵעֲנִין נְסִיעוֹת שֶׁל הָאָדָם, וּמִכְסוּפִים וְהַשְׁתַּקְקוֹת וְכוּ' וּמִהַפְּצָה וְשִׁמְחָה.

א' תתקלג קסט
יְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִמַּעֲלַת הַיְשִׁיבָה בָּהּ שֶׁהִיא בֵּית הָאֲמוּנָה וּבֵית הַתְּפִלָּה הַפֶּךָ מִהַחוּץ, וְסִגְלַת פְּקִידַת עֲקָרוֹת בְּכִלְלִיּוֹת וּפְרֻטִיּוֹת, וּמֵעֲנִין כְּוֵנַת אֱלוֹל — שְׁמִיעַת הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַדְּמִימָה, וְיִשְׁבַּח מְאֹד מַעֲלַת מֵדַת הַשְּׂמִחָה.

א' תתקלד קעב
יְדַבֵּר מֵעֲנִין אֲשׁ"ל — אֵיכִילָה, שִׁתְּיָה, לֵינָה, אֲשִׁפֹּף לִפְנֵי שִׁיחִי, שִׁתְּתַגְּלָה לִּי אֵיחָדוֹתוֹ, שִׁאֲתָה לִּיבְדֹךְ אֱלֹהֵינוּ, לְעִבְדוֹ שִׁכֶם אֶחָד, וְיִבְאָר אֵלֵינוּ הָעֲנִינִים, וְיִדְבֹּר מֵאֲמוּנָה וּמִתְפִּלָּה וּמֵעֲנִין שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא וּמִדְּרָגָתוֹ שֶׁזָּכָה לְבִי"ת, וְיִגְלֶה עֲנִין 'בֵּית' וּמֵהוֹתוֹ, וְשֶׁהִיא עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ, וּמֵעֲנִין מִטָּה כְּלָפֵי חֹסֶד וְכוּ', וְיִבְאִי צְרוּף תַּבַּת אוֹי"ב וְיִמְי"ן, וְיִדְבֹּר מֵעֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה וִירוּשָׁלַיִם וְהַקָּשֶׁר בֵּינֵיהֶם, וּמֵעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּגָה, וְיִסְפֹּר מִתְּכַנִּיַת נְסִיעוֹתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַזֶּמֶן וְהַמְּקוֹם

וְהַשְׁהוּת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּשׁוּבָה וְאֵלֹ"ל, וַיְגַלֶּה צְרוּף תְּבוּת אִי"ש טו"ב,
וְכַמָּה צְרוּפִים מֵעֲנִין שִׁבְ"ת עַל שְׂמֻחָה וְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה.

א' תתקלה קעה
יְדַבֵּר מֵהִתְקַלֵּית הַנְּצָחִית וּמִיּוֹם הַמִּיתָה בַּפְּרָטִיּוֹת, וַיְגַלֶּה הַיָּאָף זֹכִים
לְהִתְעַנֵּג עַל מַחְשְׁבוֹת אֵלֹהֵי דִיקָא.

א' תתקלו קעז
יְגַלֶּה מֵהִי מִטְרַת תְּקִלֵּית פְּנֵי חַדוּשֵׁי מוֹהַרְנָ"ת ו"ל, וַיַּחֲזֵק עַל לְמוֹד
סִפְרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל, וַיַּעֲתִיק שִׁיחַת ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנֶעַר ו"ל, אִיף שֶׁהִתְבַּטָּא
עַל הַחֲלוּק בֵּינוּ לְבֵין אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם.

א' תתקלז קעח
יְדַבֵּר מִנְסִיוֹנוֹת וּמִמְצָנוֹת הַשְּׂמֻחָה וּמַחְטָא פְּגָם הַבְּרִית, וּמֵאֲמוּנָה
וְהַמְתַּקָּת הַדִּינִים וּמִמְלַחֲמַת עֲמָלֵק וּמַחְזֵתוֹ, וַיִּבְאֵר עֲנִין מְלוֹכָ"ה שֶׁל
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וַיִּבְאֵר עֲנִין עוֹשֵׁר וְכְבוֹ"ד.

א' תתקלח קפ
יְדַבֵּר מִלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִמְעַלַּת מִדַּת הַפְּשִׁיטוֹת וְכוּ', וּמִכֶּף
שְׁצָרִיף לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּלְמוֹד שְׁלוֹמֵדִים בְּנִגְלָה וּבִנְסֻתָּר,
וַיְגַלֶּה שְׂאִין סְתִירָה בֵּין הַחֲסִידוֹת לְמוֹסֵר.

א' תתקלט קפב
יְדַבֵּר מִשְׁלוֹם-בֵּית וְכְבוֹד אֲשֶׁתוֹ וְכְבוֹד חַמּוּי, וַיְזַהֵר לְבָרַח מֵעֲצוֹת שֶׁל
הַמּוֹן-עַם שֶׁהֵן עֲצוֹת הַנְּחָשׁ, רַק לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַצְּדִיק שְׂאִין לוֹ שׁוֹם פְּנֵנוֹת
אִישִׁיּוֹת בְּעֲצוֹתָיו, וַיִּשְׁבַּח אֶת הַמְּקַרֵּב לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

א' תתקמ קפד
יִשְׁבַּח חַדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁנִּשְׁלַחוּ לוֹ, וַיְגַלֶּה מֵעַלַּת עֲנִין חַדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיְדַבֵּר
מִזֶּה שֶׁקָּלְלוּ אוֹתוֹ, וַיְרַגְעוּ שֶׁהֵיא לֹא תְבֵא, וַיַּחֲזִקוּ מֵאֵד לְדַבֵּר מֵרַבְּנוּ
ו"ל בְּלִי לְהִתְבַּלְבֵּל וּלְפַחַד וּלְחֲנֹף אִף בְּרִיָּה, וַיְגַנֶּה מֵאֵד מִדַּת הַחֲנֻפָּה
תוֹף כְּדִי הִבָּאת מֵאֲמֵרֵי חו"ל עַל זֶה, וְדַבּוּרֵי רַבְּנוּ ו"ל מִסְפֵּר הַמַּדּוֹת עַל
מִדַּת הַחֲנֻפָּה, וְעֲנִין שׁוֹמֵעַ בְּזִיווֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק, וַיַּחֲזֵק אֶת הַכְּשָׁרִים שֶׁבְּכָל
דוֹר שֶׁמְבִיִּים אוֹתָם, וַיִּסְפֵּר הַחַדוּשִׁים שֶׁחֲדָשׁ עַל מַעֲשֵׂה הַזְּכוּב וְעַכְבִּישׁ
בְּאוֹתוֹ יוֹם מֵעֲנִין הַד"ף וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִשְׂמֻחָה וּמִדְּבוּר אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וּמְקַדְּשֵׁת הַדְּבוּר בְּכֻלּוֹ.

א' תתקמא קצא
יַעֲזִיר עַל לְמוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וַיְגַלֶּה שְׁסָפְרִים אֵלֶּי הָיוּ עֶקֶר

הַתַּחֲזָקוֹתוֹ בְּצַעֲרוֹתָיו.

א' תתקמב קצא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת הַנּוֹצֵרֶת מְאֹד, וְאֵיךְ זֹכִים אֵלֶיהָ, וַיַּעֲזֹר וַיַּחֲזֹק מְאֹד עַל אֱמוּנָה וְשִׂיחָה לְהַשֵּׁם יְתָבָרָךְ, וַיַּעֲנֵן רְצוֹן שְׂאִינוֹ נֶאֱבָד, וּמְדַחֵקֵת הַשְּׁעָה.

א' תתקמג קצד

יְדַבֵּר מִחַיִּיב לַמּוֹד שֶׁלֶחֶן עָרוּךְ בְּכֹל יוֹם כְּפִי הוֹרָאת רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה מְאֹד וְעַל הַתְּבוּדוֹת.

א' תתקמד קצה

וַיִּזְהַר לְבָרַח מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִמַּחֲלָקֵת, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל הַתְּכָלִית הַנִּצְחִית בְּדַבּוּרִים נְפִלְאִים עַל הַתְּבוּדוֹת וְלַמּוֹד תוֹרָה וּמִקְוֵה, אֱמוּנָה וְשִׂמְחָה.

א' תתקמה קצו

יְדַבֵּר מִזְכוּתָנוּ שְׂאֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וַיִּזְהַר עַל שְׂמִירַת הַדְּבֹר וּפְגָמוֹ, וְכֹאשֶׁר מְבֹזִים אוֹתוֹ מֵהַיַּעֲשֶׂה אֹז, וְלִבֵּל יִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים.

א' תתקמו קצט

יְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה, וְאֲשֶׁר אָפְלוּ הָאֵוִיר שְׂנוֹשֵׁף הוּא אֶלְקוֹתוֹ יְתָבָרָךְ, וְזֶה עֶקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת, וּמִתוֹרָה וְהוֹדָאָה וּמִצִּיאַת הַזְּוִיג.

א' תתקמז ר

יְדַבֵּר מִהַפְּרָגָה שֶׁל 'אֵינִי יוֹדֵעַ', שֶׁהִיא מְדֻרְגַת מִשֶּׁה רַבְּנוּ, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּכָלִית הַנִּצְחִית, וַיַּעֲתִיק תְּפִלָּה קְצָרָה הַמְעוֹרֶרֶת מְאֹד, אֲשֶׁרֶי הַמְּדַבֵּר עִמּוֹ יְתָבָרָךְ.

א' תתקמח רא

יְדַבֵּר מִמִּצִּיאַת הָאֲבֹדוֹת עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק וּמִהַתְּקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִמִּדַּת הַשְּׂמִחָה בְּכֹלל וּבִפְרֹט, וַיַּחֲזֹק מְאֹד עַל הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, וּבִפְרֹט עַל הַזְּכוֹת לִהְיוֹת אֶצֶל הַצִּיּוֹן הַקָּדוֹשׁ נְכוֹ.

א' תתקמט רג

יְדַבֵּר מִהַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עַל "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", וּמִיִּסוּרִים שֶׁיִּשְׁנֶם רַק כְּשֶׁאֵין לוֹ דַּעַת לִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׂגָחָה, וְיָבִיא שִׂיחָה מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְיוֹכִיחַ שֶׁכֹּל הַעוֹבֵר עָלָיו הוּא מִחַמַּת פָּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁיֵּשׁ לְהַתְחַזֵּק בָּזֶה, וְלַחֲזֹר לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר לְבָרַח מִהַבְּעַל-דְּבָר

הַמְכַנִּים דְּמִיּוֹן שֶׁל הַתְּרַשְׁלוֹת, וְיַעֲוֶיץ לַחֲזוֹר לְעֲצָמוֹ פְּתַגְמֵי עֵדוּד שֶׁל אָמוּנָה בְּרוּרָה בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִזְעַק עַל שְׁחוּשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֻבּוֹת, וְיִרְבֶּה עָלָיו נְחוּמִים לַחֲזָקוֹ, וּמַעֲנִין הַעֲצָה שֶׁל 'חֲדוּשֵׁי תוֹרָה', וְיִדְבֵּר מֵהַתְּחִיָּקוֹת וּמִנְקֻדַּת 'אֶחָד הִיָּה אֲבָרָהֶם', וּמִשְׁמַחָה וְרַקוּדִים וְשִׂיחַת רַבְּנוּ ו"ל מָה עוֹבֵר עַל הָעוֹלָם כְּשֶׁאֵין לָהֶם הַדְּבוּרִים שְׁלָנוּ, וְיִרְחִיק מֵעֲצוֹן, אִפְלוּ עַל-יְדֵי שְׁטוּתָא, וְיִדְבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְתַּת עֲצַת הַהִתְבּוֹדְדוֹת, שְׁזוֹ הַעֲצָה הַיְחִידָה עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר, וְלוּלָא זֹאת, אֶפְשָׁר מִמֶּשׁ לִיַּצֵּא מִדַּעְתּוֹ, וּמִסְבָּלְנוֹת וּמִסֵּדֵר הַדָּרָךְ הַלְמוּד, וְיִחֲזָקוּ לְעִשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְלֵהִתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְלִבְרַח מִמַּחְלַקַּת וְחַן שֶׁל שְׁקָר וְתַנְפָּה, וְלֵהִתְדַבֵּק בְּאָמוּנָה.

א' תתקנ רט
 יְדַבֵּר מֵהֶרְמָאוֹת שְׁרָמָא אוֹתוֹ הַמְדַפִּיס, וְיִנְהִיר בְּחוֹר לֹא לְרִיב עִמּוֹ כִּי אֵין זוֹ דְּרָךְ, רַק לְאַחֵז בַּתְּפִלָּה וְאָמוּנָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רֹאִים נְסִים, וְיִדְבֵּר מַעֲנִין הַתּוֹרָה 'אֲזַמְרָה'.

א' תתקנא רי
 יִחֲזַק לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל שְׂזַכִּינוּ לֵהִיּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּקַבּוּץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עִם רַבְּנוּ ו"ל, וְיִדְבֵּר מִגְּדֻלַּת הַרְּאֵשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה, וְאִיךָ צְרִיךְ לֵהֲחִיּוֹת עֲצָמוֹ בְּזֶה כָּל הַשָּׁנָה.

א' תתקנב ריא
 יְדַבֵּר בְּאֲרִיכוֹת מֵהַחֹב לְשִׁמֵּר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְלֹא לְעִשׂוֹת עֶסֶק מְדַבֵּר קָטָן עַד כְּדֵי מַחְלַקַּת, וּמַעֲנִין בְּזִיוֹן וּמִפְּנֵי אֱלוּל בְּקֶשֶׁר לַנֶּ"ל, וְיִדְבֵּר מַעֲנִין מְזַבַּח וּמִשְׁלוֹם וְהַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בְּדְרוּשׁ נְחֻמָּד וְנָעִים עַל קֶטֶב שְׁלוֹם-בֵּית, וְיַסִּים בְּדַבֵּר הַקְּבוּץ הַקָּדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

א' תתקנג ריד
 יְדַבֵּר מַעֲנִין חֲלוּקַת הַעֲצָה שְׁבִנֵי-אָדָם שׁוֹבְרִים וְכוּ', וְיַסְפֵּר שְׁרַבְנוּ ו"ל אָמַר בַּחֲזִיוֹן שְׂרָאָה, שְׂרוּצָה לְשִׁמְעַ עַל מַמְחֻזְקִים, וְיִבְהִיר שְׁלֵא יִהְיֶה לְשׁוֹם מְקוּ"ם שְׁלִיטָה עָלָיו רַק לְמִקּוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְרַק אֵלוֹ שְׂזַכּוּ לַהֲחִיּוֹק מֵעֲמֵד בְּמָה שֶׁעֵבֵר עֲלֵיהֶם זֹכִים לְהַתְגַּלּוֹת הַשְּׂכִינָה, וְיַבִּיא בְּאוּר שֶׁל ר' לִי יִצְחָק בְּהַסְפּוֹר ב' מִסְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, וְיִחֲזַק מְאֹד לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאֵף חוֹלֵק, לֵץ וּמוֹנֵעַ.

א' תתקנד רטז
 יְדַבֵּר מֵהַקְּבוּץ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בִּירוּשָׁלַיִם, וְיִגְלֶה יְקַרְתַּת דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ו"ל,

שְׁאַחַרְיָהֶם לֹא צָרִיךְ שׁוֹם דְּבוּרִים, וְיִסְפֵּר מַעֲשֵׂה נֹרָא שְׁסִפֵּר ר' לִוֵי יִצְחָק
עַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, אִישׁ גָּדוֹל מְאֹד, אֵךְ לֹא הָיָה נוֹהֵג בְּתַרְנוּת,
וְיִרְבֶּה לְגִנּוֹת מִדַּת אִי הוֹתְרָנוֹת וַיִּפְלֵג בְּמַעֲלָתָהּ, וַיְדַבֵּר מֵעֵנִן צְדָקָה
בְּבֵיתוֹ לְאַשְׁתּוֹ, וּבְכֻלָּל בְּעֵנֵן שְׁלוֹם־בַּיִת, וַיִּסִּים בְּעֵנֵן סִפֵּר אַרְךָ אִפְיִם
— כְּתִיבְתוּ, הִדְפֹּסְתוּ וְהִפְצִיתוּ.

א' תתקנה רכ

אֲמֵץ בְּחִזּוֹק עֲצוּם אֶחָד שְׁעוֹבֵר עָלָיו מְאֹד, וַיִּחְזַק עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק
וְסִבְלָנוֹת בְּקִבְלַת הַבְּיּוֹנוֹת עַל זֶה, וַיִּגְלֶה מֵה זֹכִים עַל־יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת
וְאִיךְ צָרִיךְ לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל זֶה, וַיִּזְכִּיר עֵנֵן שְׁפָדֵי שְׁהִנְקָדָה הַתַּחְתּוֹנָה
תְּקַבֵּל מִהִנְקָדָה הַעֲלִיּוֹנָה צָרִיךְ לְעַבֵּר דְּרָךְ הַבְּיּוֹזֵן וְהַבּוֹשֵׁה, וַיֹּארִיךְ בְּעֵנֵן
נְסִיזוֹן, וַיִּזְכִּיר עֵנֵן 'שִׁיחָה זֹה תִפְלֶה', וְסוּד הַסִּפָּה — דְּבָקוֹת בְּאַמוּנָה,
וּמְסַבֵּב בְּאוֹר הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּסְבִּיר עֵנֵן סִפָּה עַל־פִּי לְקוֹטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', תוֹרָה א', וַיְדַבֵּר מִפְּגַם הַדְּבוּר נְפִילַת הַסִּפָּה, וַיִּזְכִּיר זְכוֹת הַנּוֹרְאָה
שֶׁל הַתְּקַרְבוֹתָנוֹ לְרַבֵּנוּ ו"ל, וַיֹּארִיךְ לְתַן עֲצוֹת עַל שְׁלוֹם־בַּיִת אֵךְ
כְּשֶׁהֲמַצֵּב כְּבָר גְּרוּעַ.

א' תתקנו רכה

יְתֵן עֲצָה בְּעֵנֵן פְּשָׁרָה עִם הַשְּׂתָף, וַיֹּארִיךְ בְּהַפְלָגַת מַעֲלַת מִדַּת הַבְּטָחוֹן
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמוֹכָאוֹת רַבּוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וּמִדְּרָשֵׁי חז"ל וּמִסְפָּרֵי רַבֵּנוּ
ו"ל, וַיִּחְזַק מְאֹד לְבֵא לְיַדֵּי מִדָּה זֹה, וַיִּזְהִיר מִמְּנִיעַת דְּבָרִים רְעִים
וְלִשְׁוֹן־הֶרַע וְכוּ', וַיַּעֲזִיר עַל אַמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדָרְכוֹ.

א' תתקנו רכז

יְדַבֵּר מֵעֵנֵן פָּגַם דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, וַיִּחְזַק עַל אִיזוּהוּ מִשְׁבֵּר עֶסְקֵי שֶׁהִכֵּל
מִשְׁגָּח, וַיַּעֲזִיר לְשִׁלֵּב בְּכֹל אֵת יַד הַשֵּׁם, וַיִּסְפֵּר מֵה שְׁנֹדֵבֵר בְּשִׁמְחַת
תוֹרָה, מֵעֵנֵן דִּינָא קְדִישָׁא וְדִינָא דְּמִסְאַבוּתָא, וַיְדַבֵּר מִחֲטָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן וְכוּ', וּמֵעֵנֵן הַרְמַת הַיָּדִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִחֲכוּי וְסִבְלָנוֹת,
וּמִהִמְתַּקַּת הַדִּינִים, וַיַּעֲזִיר עַל לְמוֹד חֲמֵשׁ רִש"י וְתַרְגוּם וּמִדְּרָשׁ בְּכֹל
שְׁבוּעַ, וְלִלְמַד שְׁלַחַן עֲרוּךְ.

א' תתקנה רלב

יְדַבֵּר דְּבוּרִים נֹרְאִים מִפְּלֵאֵי הַהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, אִיךְ שֶׁהִכֵּל מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ,
וַיִּגְלֶה שְׁעַל־יְדֵי הַשְּׁתִּיקָה נְצוּלִים וְנִמְנָעִים מִמְּחֻלָּקַת.

א' תתקנט רלג

יֹזִיכִים וַיִּחְזַק לֹא לְהַתְעַסֵּק בְּקַטְגוֹרִיָּה שְׁבִין הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, רַק לְעַסֵּק

כּל חיינו בעבודת השם ובתכלית הנצחית.

א' תתקס רלד

ידבר מכוּף שאחרי שיודעים מרבנו, אין צרוּך לחפש בסלו של עני וכּו', ויגלה שזו כּל חיותו, שיש לו שיכות לרבנו ז"ל, וידבר מהתחזקות מחדש תמיד, ולהתחבר ולהתפלל ולהתועד עם אנשי שלומנו, ולעזר להם בהדפסה והפצה כאזהרת מוהרנ"ת ז"ל.

א' תתקסא רלו

ידבר משמירת הזמן ובריחה מבטלה, ועסוק תמיד — ברכה, וחסרונו — קללה, ויעזרר להתעסק בכתיבת חדושי תורה, ויגלה מעלתם, ובפרט על-פי הקדמות רבנו ז"ל, וידבר מהתפתחות מכתבים עם חברים, ולהיות בשמחה.

א' תתקסב רלח

ידבר מענין הסתרה, שהשם יתברך מסתיר את עצמו כביכול, ומענין נסיונות ובחירה שיש לכל אחד ואחד יהיה מי שיהיה, ויתוק לא להתבלבל מהבזיונות והמרירות מבני-אדם, ומענין שלמות הדעת והמשכת ההשגחה, ודמימה ושתיקה למצעים, ויבאר מהיכן נמשכת הגלות והמחלקת, ומעלת מי שאוחז עצמו בצדיק, וירבה לדבר מענין אהבה שבין הנפשות, ויזהיר לברח ממחלקת וסכסוכים.

א' תתקסג רמא

יבאיר איך ללמד לקוטי-מוהר"ן, ואיך מבינים פרוש פסוק שרבנו ז"ל מפרש על-פי פשטות ותמימות, ויגלה איך זוכים להבין ולתפס בדבורו של הצדיק.

א' תתקסד רמג

ידבר מהמניעות שיש על דבר רבנו ז"ל, ויגלה ענין החדוש שמגלה רבנו ז"ל שהוא סוד ההתחדשות, ולמה זוכים על-ידי אחיזה בו ז"ל, ועשית תפלה מכל תורה, וידבר מהתחזקות בנאקות טובות ומענין קרבת הצדיקים, ומתפלה ושיחה בינו לבין קונו בהתבודדות על-פי הלקוטי-מוהר"ן, ומסדר דרוך הלמוד ולמוד שלחן ערוך בפרט, ויגלה שאלו הן שתי הנקודות של חסידות ברסלב, ויתן תקוה על ראית קרי ביום כפור, רחמנא לצלן — שלש קבלות טובות למשך השנה.

א' תתקסה רמח

ידבר ממעלת הציון הקדוש של רבנו ז"ל באומן, ויזכיר כמה ספרים

שִׁצְאוּ לְאוֹר, וַיַּעֲזֹר עַל הַשְּׂמֵחָה בְּרַבְּנוּ ז"ל וְעַל מַדַּת אֲמוּנַת חֻכְמִים
 שֶׁנִּצְרְכָת לָנוּ. וַיֵּאָרֶךְ בְּמַעֲלַת גְּלוּי אוֹר הַצְּדִיקִים בְּכָל־לַיּוֹת, וּמַמְעַלַת
 הָאוֹחֹז עֲצָמוֹ עִם חֲבוּרָתָם, וּבְעֵינָיו שֶׁהַצְּדִיק מִשְׁאִיר אַחֲרָיו תְּלִמִּידִים,
 וְצָרִיךְ לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וַיְדַבֵּר מַמְעַלַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים שְׂאִינָם
 מְטֻעִים עֲצָמָם, וּמִהַבְּחִינָה שֶׁל "אֵלֶּה לַחַיִּי עוֹלָם" וְכוּ', וַיְגַלֶּה שְׂאֵת
 הַצְּדִיק אִי אֶפְשָׁר לְהַפִּיר הַיֵּטֵב, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִזְהָר וְכוּ', וַיַּעֲתִיק דְּבָרֵי
 מוֹהַרנ"ת ז"ל בְּסוּד יוֹם טוֹב שְׁנֵי שָׁל גְּלוּיּוֹת, וַאֲיֵךְ שֶׁמִּפְּרָשׁ פְּסוּק בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים שֶׁשְׂפָשְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַפִּיר מִיְהוּ הַצְּדִיק צָרִיךְ אֲזֵ לְהִתְקַרֵּב לְכֻלָּם
 וְכוּ'.

א' תתקסו רנב

יִחְזַק מְאֹד בְּשֵׁפֶת הָאִידִישׁ, וַיְדַבֵּר מִהַחֲסָדִים הַמִּתְחַדְּשִׁים מֵאֵת הַשֵּׁם
 בְּכָל יוֹם, וַיֵּאֲמַץ מְאֹד עַל אֲמוּנָה בְּאַחֲדוּת הַשֵּׁם, וְהַזְכוּת לְהִיּוֹת מְקַרֵּב
 לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר עַל שְׂמֵחָה וְהַתְּבוֹדָרוֹת.

א' תתקסז רנה

יְגַלֶּה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מַמְעַלַת צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וּמִהַזְכוּת וְהַחֲסָד חֲנָם
 לְהִיּוֹת שֵׁם וְלִהְיֵא אֲנָשִׁים לְשֵׁם וְכוּ', וַיִּפְרָשׁ תּוֹרָה א' מִלְּקוּיטֵי-מוֹהַרנ"ן,
 חֵלֶק ב', וַיִּקְשְׁרוּ לְפָרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ (וַיֵּרָא) עַל עֵינָיו שֶׁהָאָדָם גְּדוֹל מִמְּלֶאךָ,
 וַיִּקְשֹׁר לְתוֹרָה א' בְּחֵלֶק א', וְהַכֹּל עַל קֶטֶב הַפְּרַת הַבוּרָא דִּיקָא מִתּוֹךְ
 הַבְּרִיאָה הַגְּשְׁמִית הַזֶּה, שְׁזֵה מְלֶאךָ אֵינוֹ יְכוֹל.

א' תתקסח רנח

וַיְדַבֵּר מִחֲסָד חֲנָם שֶׁל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וּמִהַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

א' תתקסט רנט

וַיְדַבֵּר מִדַּעְתּוֹ וּנְשִׁמְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁשֶׁבְּחָו יְכַבֵּשׁ מְשִׁיחַ אֵת הָעוֹלָם,
 וַיְדַבֵּר מִהַמְּכַתֵּב הַיְדוּעַ שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ עַל מְשִׁיחַ, וְהַסְּפוּר
 מִעֵינָיו הַשְּׁלֵכַת כְּתָבָיו עַל-פִּי בְּקִשְׁת אֶדְל בַּתּוֹ, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת שְׁבַעַת
 הַנְּרוֹת, וְשֶׁהַעֲקָר הַחֲטָם וְהַפֶּה, וּמִעֵינָיו בְּטוֹל עֲצָמֵיּוֹתוֹ, וּמִהַחֲזִיּוֹן שֶׁל
 הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב וּנְשִׁמְתּוֹ בְּעֵינָיו בְּנוֹ ר' צְבִי ז"ל עַל נִקְדַּת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ,
 וַיְדַבֵּר מֵאֲמַת, וּמִקְדָּשַׁת הַדְּבוּר וּמִבְּטוֹל הַפֶּעַס וְהַקְּפִידוֹת וּמְרוּחַ-הַקְּדָשׁ,
 וַיִּחְזַק מְאֹד עַל זֶה וְלֶאֱחֹז עֲצָמוֹ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו וְלֹא לְהַכּוֹת אֵת
 הַיְלָדִים.

א' תתקע רסב

וַיְדַבֵּר נְחוּמִים וְהַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמִים לְבַחֲוֹר שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיְרַבֶּה

לְהַאֲרִיךְ מֵעַנֵּין 'בְּחֹר' וּמִצְעָרוֹ הַגָּדוֹל, וַיִּגְלֶה עֲנִינִים נִפְלְאִים מֵעַנֵּין תְּשׁוּבָה וְאֵלוֹ"ל וְהַתְּבוּדוֹת וּמִצִּיאַת הַזְּיוּג וּתְפִלָּה.

א' תתקעא רסח
יְעוֹרֵר מֵאֵד עַל שְׂקִידָה וְהַתְמַדָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הַשְּׂכָחָה דְקַרְשָׁה וּמֵהַתְחַדְּשׁוֹת וּדְבָקוֹת הַמַּחֲשָׁבָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

א' תתקעב רעא
יְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה לֹא לְדַאג, וּבִפְרָט עַל פְּרִינְסָה, וְכֵן מֵהַאֲרָכָה יַחֲוִידִים שְׁנִמְשָׁכִים עַל-יְדֵי תְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְעוֹרֵר עַל לְמוּד תּוֹרָה ב' בְּלִקוּטֵי-מֹהַר"ן, וּתְפִלָּה ב' בְּלִקוּטֵי-תְפִלוֹת, חֶלֶק א'.

א' תתקעג ערב
יֵאֱחָל בְּרַבַּת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַלְדַת הַבֶּן, וַיֵּאֱחָל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיְדַבֵּר מִשֵּׁם רַבְּנוּ ז"ל וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע וּמֵעַנֵּין שְׁמוֹת בְּקִצְרָה.

א' תתקעד ערב
יְדַבֵּר מִמַּעַלַת מִצְוֹת צְדָקָה וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁהִיא עַל הַדְּפִסַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה 'אִיֵּה הַשָּׁה לְעוֹלָה' וּמֵהַדְּבוּרִים שְׁנִדְּבָרוּ עַל פִּיהָ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, מֵעַנֵּין הַתְּרַחֲקוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְצַעֲקַת 'אִיֵּה', אִיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדָךְ וְכו', וַיְסַפֵּר סִפּוֹר נוֹרָא וְנִפְלְאָ עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיָה בְּמִצְבַּב גְּרוּעַ בְּיוֹתֵר מִכַּחֲסִינַת יְהוּדוּת, וְאִיךָ שֶׁהִתְקַרַּב לְרַבְּנוּ ז"ל בְּאַרְחַ פְּלֶא, עַל-יְדֵי סִפּוֹר "הַשְּׂתַפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" שֶׁהִפִּיךְ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.

א' תתקעה רעח
יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַתְּפִלָּה וּמֵהַקְדַּמְתָּה כְּכֹל הָאֲפָשֵׁר וּמִקְדַּשְׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ.

א' תתקעו רעט
יְדַבֵּר מִהַשְּׂמִחָה שְׁלֵא עֲשֵׂנוּ גוֹי, וּמֵעַנֵּין שְׂכָלֵל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים יְהוּדִים עַל-שֵׁם הַהוֹדְיָה, וַיְדַבֵּר מִימֵי חֲנֻכָּה שֶׁהָיוּ עֲנִינֵם, וַיַּחֲזֵק לְבַרַּת מֵהַדְּמִיוֹן כְּאֵלוֹ רַבְּנוּ ז"ל מִצְמָצֵם אֶצֶל יְחִיד וְכו', וַיִּגְלֶה עַל-פִּי דְבוּר מֵהַמַּגִּיד מִמְזִרְיֻטֵשׁ שְׂכַשְׂרוּצִים אִיזוֹ הַשְּׂתַרְרוֹת נוֹפְלִים, וַיַּעֲתִיק תְּפִלָּה נְאֻה עַל קִטְב זָה, וַיְדַבֵּר מֵהַשְּׂגָחָה פְּרִטִית וּמִנְצַחוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִשִּׁיחוֹת עִם הַחֲבָרִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

א' תתקעז רפב
יְדַבֵּר מֵהַנְּסִיעָה לְאוּמָן וּמֵעַנֵּין הַתְּקַרְבוֹת שֶׁשְׁלֵמוֹתָהּ הִיא הַתְּחַדְּשׁוֹת, וּמֵהַתְּבוּדוֹת וְשִׂמְחָה.

א' תחקעח רפב

ידבר מאלו ספרי רבנו ז"ל שמדפיס בזמן ההוא, ויאריך לעורר מאד על הדפסת ספרי רבנו ז"ל והפצתם, ויגלה נוראות ממעלת העוסק בזה, ובפרטיות מהדפסת העלים לתרופה, ויביע השתוקקותו שזה ידפס כבר יפה ויצייע עזרתו וכו', ויספר מסדר ההפצה שלו, ועל המנהג הטוב שהולכים להתבודדות ביער לעסק בשיחה בינו לבין קונו.

א' תחקעט רפד

ידבר ממעלת שיחת חברים בדברי רבנו ז"ל בכל יום ויום, ועצם ההתחברות לאנשי שלומנו, ויתחזק על מדת השמחה, ובפרט להחיות עצמו בזה ששומר שבת, וידבר מענין חפוש אחר הנקודות טובות ולשמח עמן שזה מורה על אמונה, וידבר מאמונה והשגחה פרטית ומענין גאולה, ודעתו של משיח להוציא כל אחד ממקום נפילתו, וידבר משיחה בינו לבין קונו על-פי שיחה נפלאה מאחד מאנשי שלומנו, איך שפרש הפסוק 'כי אתה עמדי'.

א' תחקפ רפז

יתחזק מאד חולה מדכא ביסורין, וידבר מענין רפואה שלמה שתולה בשמחה, ומבטול הרצון — לרצות רק רצון השם, ומדרך הצדיקים שהיו אוהבים בזה, ויפרש על-פי זה פרוש פסוק 'ויצטר לו ה'" לגבי יצחק, ויזכיר זכות החולה הנ"ל, איך שזכה לזכות את ישראל על-ידי הפצת ספרי רבנו ז"ל שהם מחזירים אנשים בתשובה ומחזקים אותם.

א' תחקפא רצא

ידבר משיחת 'אני נהר המטהר' וכו' על-פי הסבר מר' לוי יצחק, שצריך לסלק דעת עצמו וכו', וידבר מהתורה 'אזמרה' שבלקוטי-מוהר"ן סימן רפב, ויגלה מעלת הלומד תורה מלקוטי-מוהר"ן ועליה התפלה, וידבר מנסיעה לציון.

א' תחקפב רצב

ידבר מהספרים שמדפיס אז, ויעורר בתחילת שבוע למלאות השבוע בטוב נצחי, ולעסוק בתורה ושיחה לקונו ובשמחה ובצדקה, ויתחזק להתחיל מחדש, וידבר מענין התחדשות פרצוף העולמות והספירות בכל עת, ויזהיר על שמירת הזמן ושמירת המעשים, כדי שלא יפגם למעלה כפיכול, ומענין הגאולה הכללית והפרטית, וימן עצות והתחזקות על קיום דברי רבנו ז"ל שצננו מאד מאד על למוד שלחן ערוך והלכה בכל יום, ויתחזק על זה מאד.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

חֲסֵט

א' תתקפג רצד

יִחְזַק מְאֹד עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה וּמַעֲלָתָהּ, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת לַמּוֹד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם עַל-פִּי כַּמָּה שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים נְאִים, וַיִּתֵּן עֲצָה פְּרָטִית עַל-פִּי הַתּוֹסֵפוֹת בְּסִכָּה, וַיְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּקֵי קֹדֶשׁ בְּפִרְשַׁת וַיִּשְׁלַח עַל-פִּי הַתּוֹרָה כִּי שֶׁבְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', עַל עֲנִין הַכַּח שֶׁמִּקְבְּלִין לַעֲנֹשׁ אֶת הַרְשָׁעִים בְּחֶרֶב אֶת וְקִטְלָא, וַיּוֹרֶה מִיַּעֲקֹב וַעֲשׂוּ מִה שְׁנוּגָע לָנוּ, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה, וַיִּזְכִּיר שִׁיחַת מוֹהַרנ"ת ז"ל קֹדֶם הַסְּתַלְקוֹתוֹ, וַיַּעֲזֹר לַעֲשׂוֹת מִה שֶׁאֶפְשָׁר בְּלִי לְחִכּוֹת שְׁנֵרָאָה מִה פְּעֻלָּנוּ, וַיַּעֲתִיק קִטְעַ מִסִּפֵּר 'פְּרֵי צַדִּיק', וַיּוֹצִיא מִזֶּה רְאִיָּה אִיךָ צְרִיף לְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְלִחְזַק אֲנָשִׁים שֶׁיִּמְשְׁכוּ אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ.

א' תתקפד רצט

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַחֲפוּשׁ אַחַר הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַסְּלִסּוּל וְהַחֲזָרָה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם הַתְּחִלָּה תְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִיִּרְאָה טְהוֹרָה שֶׁמִּלְמַד רַבְּנוּ ז"ל וְהַדְּרֹךְ-אֶרֶץ שֶׁמִּלְמַד אֶת אֲנָשָׁיו, וַיַּמְעִינֵן דְּרֹךְ אֶרֶץ בְּפִרְט וְלִשְׁמֹר עַל כְּבוֹד הַצַּדִּיק.

א' תתקפה שב

יִחְזַק וַיֵּאמֶץ לֹא לְדַאֵג רַק לְסַמֵּךְ עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַהּוֹצִיא כְּסוּפָיו אֵלָיו, וַיְדַבֵּר וַיִּחְזַק מְעַנֵּן חוֹבוֹת עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל.

א' תתקפו שג

יְדַבֵּר מְעַנֵּן הַתְּחִזְקוֹת שֶׁמִּקְבְּלִים עַל-יְדֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּפְרֹשׁ הַתּוֹרָה קִסָּה, שֶׁבְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', וַיְגַלֶּה דְּרֹךְ לְהַבִּין זֹאת עַל-פִּי פְּשׁוּטוֹ וַיִּפְרֹשׁ בְּאֶפֶן אַחַר עַל-פִּי שִׁיחַת מוֹהַרנ"ת ז"ל, וְהַכֵּל עַל הַפְּסוּק 'וְאֵהְבֵת לְרַעַף בְּמוֹד', וַיִּזְהִיר לֹא לְהַכּוֹת אֶת הַיְלָדִים, וַיְדַבֵּר מְעַנֵּן חֲנוּף בְּכָלֵל, וְאִיךָ מוֹהַרנ"ת ז"ל הִחְשִׁיב זֹאת.

א' תתקפו שה

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מַדַּת הָאֱמוּנָה, לְהַאֲמִין שֶׁהַכֵּל מְשַׁגַּח — הֵן בְּחִינַת הַנְּיָה — הֵן בְּחִינַת 'אֱלֹקִים'.

א' תתקפח שז

יַעֲזֹר עַל לַמּוֹד סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּחְזַק לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תְּדוּשָׁה, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית, וְלַהּסְתּוֹכֵב רַק בֵּין תְּמִימֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיִּפְלִיג מַעֲלַת הַמַּרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּחְזַק עַל שְׂמִחָה וְרִקּוּדִים וְהַתְּבוּדוֹת.

- א' תתקפט** שז
 יזכית בחור אחד שמתקרב לרבנו ו"ל ולאנשי שלומנו, שיתנהג בדרך
 ארץ גדול, שזהו עקר אצל רבנו ו"ל, ויעוררו מאד על תכליתו הנצחית
 האמתית.
- א' תתקצ** שט
 יביע שמחתו לתתן שמבטיחים לו אפשרות ללמד אחר התנהג, ויחזק
 על קביעות בתורה, ויספר מה שלמד עם שני חתנים שתי תורות
 מלקוטי-מוהר"ן, וחתן אחד זהו יום חפתו וכו'.
- א' תתקצא** שי
 יספר מבשורת סיום הדפסת הספרים החדשים וכו', ומה עבר עליו
 בסבתם, ויחזק ללמד ספרי רבנו ו"ל ולדבר עמו יתברך ולדבר עם
 חברים, וידוח על הרעה במצבו של ר' לוי יצחק, ויעורר להתפלל
 בעבורו וישבחו מאד.
- א' תתקצב** שיא
 יעורר לשמח ברבנו ו"ל ולא להסתפל על אחרים בזה, ולחטף טוב
 נצחי, וימחיש באור במאמרם ו"ל אי עלמא כבי הלולא דמיא וכו',
 ויזהיר לברח מדאגות ועסקי חנם, רק לברח אליו יתברך בשיחה ותפלה
 ויאמנה בהשגחתו יתברך.
- א' תתקצג** שיב
 ידבר משיחת רבנו ו"ל, שפח התורה גדול שיכול להוציא אף את
 הנלפדים במצודת רגילות בעברות, רחמנא לצלן, ויעורר על למוד ת"י
 פרקים ושאר חלקי התורה ואף בדרך אמירה, וידבר מענין "קץ שם
 לחשך" על-פי מדרשם ו"ל, ויחזק לידע שמה ששייך לאדם אי אפשר
 לקח ממנו.
- א' תתקצד** שיד
 יחזק ענין ההתנעדות לדבר מרבנו ו"ל, ויספר מה הלך אצלו בשבת
 חנכה בסעדה שלישית, שדבר על-פי התורה "ימי חנכה", ויחזק את
 הנמען על הסחורה שהביא לו חותנו ומפחד מה יהיה אם לא יצליח
 למכרה, ויאמרו שיראה נסים ויזכיר לו מה שאמר רבנו ו"ל לגבי תקון
 המשא ומתן, ויעורר להתחבר עם אנשי שלומנו התמימים ולרחק
 ממחלקת, ויזרו על קיום עצת התבודדות ועל חדושי תורה בכל יום,
 ומה היטה הנהגת מוהר"ן ו"ל בזה, וידבר מענין תורה והוראה.

א' תתקצה שׁטז

יְדַבֵּר מִמְשַׁלַּח הַסְּפָרִים וּמַעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהוּא שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ', וּמַעֲנִין "הַכֹּל לְטוֹכָה" וְאִסּוּר לַהֲפֹךְ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כִּי הֵייתִי עוֹשֶׂה אוֹ כִּי יוֹכֵר, וְיִבְאָר עַל-פִּי זֶה מֵאִמְרָם ו"ל בִּירוּשָׁלַיִם, וַיִּחַזַּק לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאֵהָבָה וּלְכַבֵּל כָּל הָרְצוֹנוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ, וּלְסַפֵּר הַצְּרוּת וְכוּ' רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

א' תתקצו שיח

יְגַלֶּה מַעֲלַת הָעוֹסֵק בְּעֶסֶק הַשִּׁיף לְרַבְּנוֹ ו"ל, וַיִּחַזַּק אֶתְדֵּי שֶׁנֶּפֶל לְחֻבוֹת בְּעִבּוּר זֶה, וַיִּלְמְדוּ לְקַח מִדְּרָךְ הַצְּדִיקִים הַקְּדוּמוֹנִים שֶׁעֲסָקוּ בְּפִדְיוֹן שְׂבוּיִים, שֶׁלְּכַסּוֹף הַשֵּׁם עוֹר לָהֶם, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין אֶמֶת וְשֶׁהַשִּׁיחָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עִם אֶמֶת כְּמוֹ לְחַבֵּר טוֹב, וַיַּעֲזֹר עַל הַתַּחֲזָקוֹת חֲדָשָׁה בְּפִרְט עַל עֲנֵן הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ.

א' תתקצז שיט

יִחַזַּק לְמַצָּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת וּלְשַׂמַּח בָּהֶן, וַיַּעֲזֹר לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ הַכֹּל, אִף שֶׁהַדְּבוּרִים הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם, וַיְגַלֶּה מִנּוֹרְאוֹת מַעֲלַת הַהַתְּבַדְּדוּת, וּמַעֲנִין בְּקִי בְּרִצּוֹא נְשׁוּב, וַיִּסְפֵּר עַל פְּגִישָׁתוֹ עִם אֶתְדֵּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּחִנּוּת לְקִנְיַת צַעֲצוּעִים בְּעִבּוּר יְלָדָיו, וְאִיךָ שֶׁחִזְקוּ שֵׁם עַל דְּרָךְ הַנ"ל, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁקִּלְפַת הַיְּגוּנִים הֵיטָה הַהֲפֹךְ מִזֶּה, וַיַּעֲזֹר עַל מִדַּת הָאֲחֻדוּת, וּלְהַפּוּךְ — גְּנוּת הַמַּחְלָקַת.

א' תתקצח שכב

יְדַבֵּר מִקְּבַלַּת הַיְּסוּרִים בְּנִקְל, עַל-יְדֵי שִׁיּוּדָעִים שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, וּמִבְּטוּל וּבְרִיחָה מִמְּכֶסֶה וְהַסְּתָרָה, וּמַעֲנִין הַסְּתָלְקוֹת צְדִיק וּמִיַּתַּת הַרְשָׁע, וַיַּעֲזֹר לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּדִרְכֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וּלְלַמֵּד כְּסֻדְרָן, וַיְדַבֵּר מִלְּמוּד זְכוּת אֶפְלוֹ עַל אֵלוֹ הַמַּצְעֵרִים אוֹתוֹ, וַיַּעֲתִיק קִטְעַ מִהַתּוֹלְדוֹת הַקְּדוּשׁ וְסִפּוּר נִפְלָא מֵר' לִי יִצְחָק עַל זֶה, וּמַעֲנִין יוֹסֵף הַצְּדִיק וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּבוּר מִרַבְּנוֹ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וַיִּסְפֵּר מִהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁצָּאוּ לְאוֹר אֶז וְכוּ'.

א' תתקצט שכו

יִחַזַּק עַל לְמוּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וּבִיּוֹתֵר עַל עֲנֵן הַמְּקוּהָ, וַיִּסְפֵּר מִגְּדַלְת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִיךָ מְסֻרוֹ נִפְשָׁם עַל הַטְּבִילָה בְּמַקְוֵהָ, וַיְדַבֵּר מִתּוֹרָה נוֹ, מַעֲנִין שֶׁעַר הַנּוֹ"ן וּמַעֲנִין מִשֶּׁה וְדַעַת וּמַחְלָקַת וְכוּ'.

ב' אֲלָפִים שְׁכוּ

יעוץ על ענין עסק שיש בו חשש נגיעת ממון חברו, ומענין תקון העצה דקדושה, וממעלת התם הקדוש, וירמוז לנמען שיותר טוב להניח ירושה לבניו ענין נצחי, אשר יפרסם אותו יתברך, ויעורר מאד על התכלית הנצחית ללמד מוסר מהנשמות שבעלמא דאתי, וידבר מענין "אני היום ילדתיך" — סוד ההתחדשות.

ב' א שֶׁל

יעורר על למוד "לקוטי הלקוה", וידבר מהתורה 'אזמרה' ומהנהגת מוהרנ"ת בענין תורה זו, ויעורר על התחדשות.

ב' ב שְׁלֹא

יגלה מעלת הנותן צדקה להדפסה, ויספר ממה שארע בעת הדפסת שמירת הזמן, ויתנצל על אי כתיבתו, ויספר מטרוותיו בהתקרבות הנפשות, ויחיה עצמו על ההתקרבות לרבנו ז"ל וכו'.

ב' ג שֶׁלֹּג

יארץ לחזק מאד באמונה, ואיך שהכל משגח ממנו יתברך, וממסירת נפשו תמיד אליו יתברך, שהיא כמו מיתה המכפרת, ולא לפחד מאף בריה, ויתאר גדלת ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, איך היה מפשט לגמרי, ויעורר על מדת למוד זכות על כל בריה, וידבר מסבלנות וארץ אפים ומפרטיות השגחה פרטית, שכלנו משגחים באפן נפלא, ולברת ממחלקת וכו', וממעלת הזוכה להביא אנשים לציון הקדוש, ויגלה מעלת הצדקה לספרי הצדיק, ויביע תרעמת על הזקנים המסתירים שיחות, ויגלה רצון רבנו ז"ל, שיודיעו לדורות הבאים וכו', ויספר מעשה בלתי ידוע הנקרא 'מעשה מלחם', והוא נורא עד מאד, וכן יספר מעשה הנקרא 'ספור מפאנצער' בקצור המרמז על ענין התקון הכללי.

ב' ד שֶׁלֹּט

יוכיח לא למחות בעבור כבודו ולהכניס על-ידי-הזוה במחלקת, ויעורר לברת מעצבות ומחלקת רק אל מקור השמחה — הוא יתברך ולמודי תורתו, ויגלה מעלת איש כשר אמתי, איך שכל פסופיו הם רק הוא יתברך.

ב' ה שְׁמֵא

ידבר מעריכת סדר קבוע ללמוד בכל חדש ששה סדרי משנה שערך אחר, ויגלה הטעם, ויחזק על למוד ח"י פרקים בכל יום.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שעג

ב' ו ש מא

יחזק אַחַד שֶׁהִכְרַח לְסַדֵּר עֲנָנִים בְּמִשְׁרָד מְמַשְׁלָתִי, וַיַּעֲוֹרֵר עַל דְּבָקוֹת בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ וְעַל שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וַיִּגְלֶה מַעְלַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂאִינָם
מְטָעִים עֲצָמָם רַק חוֹשְׁבִים עַל תְּכֵלֶתֶם תָּמִיד.

ב' ז ש מג

יְדַבֵּר מִמַּעְלַת וְחַיּוֹב הַדְּפָסֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וַיִּתֵּן כַּמָּה עֲצוֹת טוֹבוֹת
בְּעֲנָנָיו, וַיִּחְזַק לֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאֶף בְּרִיָּה וְלִהְיֵעֵץ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד,
וּלְלַמֵּד זְכוֹת עַל כָּל אֶחָד, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּכֵלֶת הַנִּצָּחִית וְכוּ'.

ב' ח ש מה

יִחְזַק אַחַד שְׁבוּהוֹ נֶהֱג הַמּוֹכִיל שֶׁל הַסְּפָרִים, וַיִּסְפֹּר לוֹ סְפוּר דּוּמָה שְׁקָרָה
עִם תְּלָמִיד מוֹהַרנ"ת ו"ל — ר' נַחֲמָן טוּלִטְשִׁינְעֵר, וְאִיךָ הִתְחַזַּק אָז,
וַיִּפְּיֵק הַלְקַח הַמִּתְבַּקֵּשׁ.

ב' ט ש מו

יְדַבֵּר מִעֲנָנָיו עֲשִׂית שְׁלוֹם בֵּין זוּג בְּפִעֵל, וַיִּזְרֹז לְשָׁמֵר עַל הַזְּמַן הַיָּקָר
לְחַטֵּף בּוֹ אֵיזָה טוֹב תָּמִיד, וַיִּחְזַק עַל הַחֲלָצוֹת מִחוּבוֹת וְכוּ'.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

רונן בן דותי נ"י ומשפחתו

הקב"ה יעזור לו בשפע גשמי ורוחני

ויצליח בכל אשר יפנה

ויזכה לבריאות השלמה ואריכות ימים ושנים טובות,

אמן!

* * *

ולעילוי נשמת

יצחק בן אברהם
חיים יעיש בן יצחק
רחמים בן יצחק
סעיד מסעוד בן חיים
שלמה בן רחמים
אסתר בת מרדכי
שלמה בן סעיד מסעוד
פירחה בת סעיד מסעוד
אברהם בן סעיד מסעוד
זהרה בת פריחה
שאול בן עבודי
סלחה בת יוסף
איבון בן שלום

* * *

ולדפואת
יוכבד בת מסעודה

ת.נ.צ.ב.ה.

* * *

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפל"י

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקוין
זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: פי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם
יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל פי-חסייתי בך: אמרת ליהוה
אדני אתה, טובתי בל-עליך: לקדושים אשר-בארץ
המה, ואדירי כל-חפצי-כם: ירבו עצבותם אחר מהרו,
בל-אסיף נספיהם מדם, ובל-אשא את-שמותם על-
שפתי: יהוה מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי:

חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בַּנְּעִימִים, אֶף-נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: אֲבָרְךָ
 אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתַי: שְׁוִיתִי
 יְהוָה לְנִגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִימִינִי בֶּל-אֲמוּט: לָכֵן שָׁמַח לְבִי
 וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵן לְבָטָח: כִּי לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי
 לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרְאוּת שְׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אַרְח
 חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמֹחוֹת אֶת-פְּנֵיךָ נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נֹצֵחַ:

לב.

לְדוֹד מִשְׁפִּיל, אֲשָׁרֵי נִשְׁוִי פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה: אֲשָׁרֵי-
 אָדָם, לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי
 הִחְרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲגַתִּי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה
 תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ לְשִׂדֵי בְּחַרְבְּנֵי קִיץ סָלָה: חֲטָאתִי
 אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנִי לֹא-כִסִּיתִי, אִמְרַתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי
 לִיְהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצֵא, רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רַנִּי פִּלַּט תְּסוּבְּבֵנִי
 סָלָה: אֲשִׁפִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדָרְךָ זֶה תִּלְךָ אֵינְךָ עָלֶיךָ עֵינֵי:
 אֵל תִּהְיֶה כָּסוּס כְּפָרֵד אִין הֶבֶן בְּמִתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוּם
 בֵּל קָרֹב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מְכַאוּבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בְּיְהוָה
 חֲסֵד יְסוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בְּיְהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנֵנוּ
 כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עי' בלקו"מ ח"א סי' רי"ג).

מ.א.

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל בַּיּוֹם רָעָה
 יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וַיַּחֲשֵׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל
 תַּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבָיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דָּוִי. כָּל
 מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָּת בְּחִלּוֹ: אָנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חַנּוּנִי, רַפְּאָה
 נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מְתִי יָמוֹת
 וְאָבֵד שְׁמוֹ: וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת, שְׂוֹא יִדְבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶזְרוֹן
 לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָל-שֹׁנְאָי,
 עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר-בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר
 שָׁכַב לֹא-יִוָּסֵף לְקוֹם: גַּם-אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי
 בּוֹ, אוֹכַל לַחֲמִי, הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב: וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּנִי
 וְהַקִּימְנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חֲפָצָתָ בִּי,
 כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיְבֵי עָלַי: וְאָנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכָּתָ בִּי, וַתְּצִיבֵנִי
 לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב.

לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי קִרַח: כְּאֵיל תִּעְרַג עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם,
 כֵּן נַפְשִׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמָּאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים
 לְאֵל חַי, מְתִי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָנֶי אֱלֹהִים: הִיִּתָּה לִי

דַמְעָתִי לַחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ
אֵלֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְבֹּר
בְּסֶף, אֲדִידִים עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן
חוֹגֵג: מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים
כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח
עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יְרֵדֹן, וְחֶרְמוֹנִים, מִהַר מְצָעַר:
תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיֶךָ
עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדֹו וּבְלַיְלָה שִׁירָה עָמִי,
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אִמְרָה לְאֵל סְלַעִי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי,
לָמָּה-קִדַּר אֶלְךָ, בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרִצַּח בְּעַצְמוֹתַי חֶרְפוֹנִי
צוֹרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֵלֶיךָ: מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וּמַה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֹו,
יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֵלֶיךָ:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת-הַבַּיִת לְהִמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי מֵאִיְבֵי אֱלֹהִי, מִמִּתְקוֹמְמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי: הֲצִילֵנִי מִפְּעָלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:
כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-
חַטָּאתִי יְהוָה: בְּלִי-עוֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנִי, עוֹרָה לְקִרְאתִי
וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הֲקִיצָה
לְפָקֹד כָּל-הַגּוֹיִם אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סָלָה: יָשׁוּבוּ
לְעָרְב יִהְיוּ כְּכֶלֶב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעוֹן בְּפִיהֶם,

חַרְבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שִׁמַּעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי:
 אַל־תִּהְרַגְם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הִנִּיעַמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידְמוּ,
 מִגִּנְנוּ אֲדֹנָי: חֲטֹאת־פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם,
 וַיִּמְאַלְהוּ וַיִּמְכַּחֲשׁוּ יִסְפְּרוּ: כָּל־הָ בַחֲמָה, כָּל־הָ וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה: וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יְהֵמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הִמָּה יִנִּיעוֹן לְאַכְלֵ,
 אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגִּז לְבַקֵּר
 חֲסָדֶךָ, כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמְנוּסָה בְּיָוֵם צַר־לִי: עֲזֵי
 אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה, כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז.

לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מְזֻמּוֹר: קוֹלִי*) אֶל־אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיָוֵם צָרָתִי אֲדֹנָי
 דָּרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשֵׁי:
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סָלָה:
 אֲחַזֵּף שְׁמֵרוֹת עֵינָי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה, עִם־לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יִסִּיף
 לְרִצּוֹת עוֹד: הָאֵפֶס לְנֻצַח חֲסָדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדוֹר וָדוֹר:
 הַשְּׁכַח חַנוּת אֵל, אִם־קִפְצָן בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: וְאֲמַר
 *) באמריך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הי"ו יו"ד מ"ם.

חלותי היא, שנות ימין עליון: אֶזְכּוֹר מֵעַלְלֵי יְהוָה, כִּי
אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֶף: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ וּבְעֲלִילוֹתַיךְ
אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכֶךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים:
אֲתָה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעַת בְּעַמִּים עֲזָךְ: גְּאֻלַּת בְּזָרוּעַ
עֲמָךְ, בְּנִי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: רְאוּךְ מִיֵּם אֱלֹהִים, רְאוּךְ
מִיֵּם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִיֵּם עֲבוֹת קוֹל
נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף־חֲצָצְרִיךְ יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעְמָךְ בִּגְלָגֶל,
הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רְגֵזָה וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ: בְּיָם דְּרָכֶךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתַיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נַחִית כְּצֹאן
עֲמָךְ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

.צ.

תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אֲתָה הָיִיתְ
לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטָרֶם הָרִים יְלָדוּ וּתְחוּלֵל אָרֶץ וּתִבֵּל,
וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֲתָה אֵל: תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד־דִּבְכָא,
וּתְאֹמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אָלֶךְ שָׁנִים בְּעֵינַיִךְ כְּיוֹם
אֲתָמוּל כִּי יַעֲבֹר, וְאֲשִׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרְמָתָם, שָׁנָה יִהְיוּ,
בִּבְקָר כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בִּבְקָר יִצִּיץ וְחֲלֶף, לְעָרֵב יְמוּלֵל
וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְךָ, וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ: שִׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ
לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמְאוֹר פְּנִיךָ: כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעַבְרָתְךָ
כְּלֵינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָה: יְמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה,
וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהָבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי
גַז חִישׁ וְנִעַפָּה: מִי יוֹדַע עַז אֶפְךָ, וּכְיִרְאָתְךָ עֲבָרְתְךָ:

למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: שובה יהנה
 עד-מתי והנחם על עבדיך: שבענו בבקר חסדך, ונרננה
 ונשמחה בכל-ימינו, שמחנו כימות עניתנו, שנות ראינו
 רעה: יראה אל-עבדיך פעלך והדרך על בניהם: ויהי
 נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידיו כוננה עלינו,
 ומעשה ידיו כוננהו:

קה.

הודו ליהנה קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו
 לו זמרו-לו שיחו בכל נפלאותיו: התהללו בשם קדשו
 ישמח לב מבקשי יהנה: דרשו יהנה ועזו בקשו פניו
 תמיד: זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי-פיו:
 זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו: הוא יהנה אלהינו
 בכל-הארץ משפטי: זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף
 דור: אשר פרת את אברהם ושבועתו לישחק: ויעמידה
 ליעקב לחק לישראל ברית עולם: לאמר לך אתן את
 ארץ כנען חבל נחלתכם: בהיותם מתי מספר כמעט
 וגרים בה: ויתהלכו מגוי אל גוי מממלכה אל-עם
 אחר: לא הניח אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים: אל
 תגעו במשיחי ולנביאי אל תרעו: ויקרא רעב על-הארץ
 כל מטה-לחם שבר: שלח לפניהם איש לעבד נמכר
 יוסף: ענו בכפל רגלו ברזל באה נפשו: עד ית בא
 דברו אמרת יהנה צרפתהו: שלח מלך ויתירהו משל

עמים ויפתחהו: שמו אדון לביתו ומושל בכל-קננינו:
 לאסור שריו בנפשו וזקניו יחכם: ויבא ישראל מצרים
 ויעקב גר בארץ-חם: ויפר את-עמו מאד ויעצמהו
 מצריו: הפך לבם לשנא עמו להתנפל בעבדיו: שלח
 משה עבדו אהרן אשר בחר בו: שמו-כם דברי אתותיו,
 ומופתים בארץ חם: שלח חשף ויחשיף ולא מרו את
 דברו: הפך את מימיהם לדם וימת את דגתם: שרץ
 ארצם צפרדעים בחדרי מלכיהם: אמר ויבא ערב פנים
 בכל גבולם: נתן גשמייהם ברד, אש להבות בארצם:
 ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: אמר ויבא ארבה,
 וילק ואין מספר: ויאכל כל-עשב בארצם, ויאכל פרי
 אדמתם: ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל-אונם:
 ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל: שמח מצרים
 בצאתם, כי-נפל פחדם עליהם: פרש ענן למסך, ואש
 להאיר לילה: שאל ויבא שליו ולחם שמים ישביעם:
 פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: פי זכר את-דבר
 קדשו, את-אברהם עבדו: ויוציא עמו בששון, ברנה
 את בחיריו: ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים
 יירשו: בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצרו, הללויה:

קלז.

על נהרות בכל שם ישבנו, גם-בכינו בזכרנו את-
 ציון, על ערבים בתוכה תלינו פנרותינו: כי שם

שָׁאוּנוּ שׁוּבֵינוּ דְבַר־יִשְׂרָאֵל, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמִינָה, שִׁירֵנוּ
 לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׂיר אֶת־שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדַמַּת
 נֶכֶר: אִם־אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
 לַחֲפִי, אִם לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ, אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם
 עַל רֹאשׁ שְׂמִינָתִי: זָכֹר יְהוָה לְבָנֵי אֲדָוָה אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַיִם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ: בַּת־כָּבֶל
 הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁר־יִשְׁשָׁלֶם־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ:
 אֲשֶׁר־יִשְׂאֲחֹז וְנִפְץ אֶת־עַלְלֶיךָ אֶל הַסֶּלַע:

ק.נ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ
 בְּגִבּוֹרֹתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר
 הַלְלוּהוּ בְּנֶבֶל וְכַנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ
 בְּמִנִּים וְעִגָּב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שֹׁמֵר, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב
 יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מֵעַזָּם בְּעַת צָרָה:
 וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה וַיִּפְלְטֵם, יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיִּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ: